

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

PLACIDUS J. MATHON,

kněz řádu sv. Benedikta.

❧ **Jedenáctý ročník** ❧

1877.

V Brně (Petrov číslo 5.)

Tiskem V. Burkarta.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc srpen I. P. 1877.

Budiž Kristus Pán ode všech uznán a veleben.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji, aby království Tvé lásky konečně se upevnilo v srdcích všech lidí. O Božský králi, pronikni šípy své lásky všechna vzpurná srdce, která chtějí zvrátiti Tvé panování na zemi, a donuť je, aby se spojili s námi k milování Tebe. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Dne

Obzvláště ale odporučje se:

1. *Okovů sv. Petra*: Kteří v tomto měsíci zemrou. Čtyři + kněží. Biskupové čeští a moravští, obrácení chlípníků. Zdar jistých porad.
2. *Sv. Alfonse Ligu.*, 1787 (Vasilej + 1552): Řehole VV. OO. Redemptoristů. Sv. víra na Rusi. Studující mládež na prázdninách. Zdar jistých porad. Zdar cesty a duchovních cvičení. Dar modlitby.
3. *Nalezení sv. Štěpána, m.* (Sv. Antonij, řeh. v Novgorodě + 1597): Úcta Bohorodičky v Novgorodě. Úcta Srdce Páně mezi Slovary. 1 nemocný. Vytrvalost v dobrých předsevzetích. Kněz těžkomyslný.
4. *Sv. Dominika, zakld. ř.* 1221: Řehole sv. Dominika. 1 kostelník. Hříšníci v nebezpečí věčného zahynutí. Přemožení 2 náruživostí.
5. *Panny Marie Sněžné, 352*: 1 kněz. + otec a matka. Zpuštělý syn. Odvrácení příležitosti ke hříchu. Začatá oprava svatyně.
6. *Proměnění Páně*: Sv. víra v Čechách. Dělníci v 1 fabrice. Duše v očistci. Obrácení zpuštělé obce. Kněz těžkomyslný.
7. *Sv. Kajetána, zakld. ř.* 1547: Úcta Bohorodičky v Kievě. Ranění z nynější války. Novici 2 benedikt. klášterů. Zaopatření dítek 1 spustlé matky. Napravení daných pohoršení. Zpovědník.
8. *Sv. Cyriaka a soudrh., m.* 303. (Poemen, řeholník Kiovkryptenský + 1139): Vdovy a sirotkové padlých Rusů a Jihoslovánů. Smíření rozkolu. Lakomci a vydřiduchové. Spolek smírného sv. přijímání.
9. *Sv. Emidia, bskp. m. v 3. stol.* (Slavnost Bohorod. v Tolgě): Stav vojanský, zejména 3 vojáci. Šťastná hodina smrti. 2 zemřelí. Zvelebení kat. poutí. Začatá oprava svatyně. Mládež křesťanská.
10. *Sv. Vavřince, m. v 2. stol.*: Poděkování za sv. víru. 1 mšeňan. Novosvěcení kněží. Zdar zamýšlené liter. práce. Rodinné nesnáze.
11. *Sv. Filumeny, p. m. v 3. stol.* (Sv. Theodor a Vasilej, řeholníci zavražd. r. 1091): Bohorodička na sv. hoře Athos. 2 panenské spolky. Rodina ve víře chladná. Panna mnoho zkoušená.
12. *Sv. Klary, zakld. ř.* 1253: Sv. víra na Moravě. Mnozí svedení. Splnění dávné již touhy po sv. misii v N. Misie za mořem.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysle.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipsořtu, Častochově, Bolešlavi a m. ost.

Připojž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc srpen I. P. 1877.

Dne

Obzvláště ale odporučuje se:

13. *Sv. Hypolita, m. v 3. stol.* (Slavnost bolestné Rodičky Boží v Moskvě): Návrat Rusi k sv. církvi. Obrácení jisté rodiny a B. požehnání.
14. *Sv. Eusebia, kn. m. v 3. stol.:* Sv. víra ve Slezsku. 1 řeholník. Zlostníci. Mladík nastupující studia. Zdar snah pro zvelebení sv. víry.
15. *Nanebevzetí Panny Marie:* Smíření církve východní a západní. Úcta Bohor. v Kazani. Stav rolnický. Choromyslná matka.
16. *Sv. Joachima:* 1 chudý člověk. Duše v očistci. † z bratrstva sv. škapulíře. 2 zpustlé obce. Zpustlý syn. Opilci. † kněz.
17. *Sv. Rocha, poust. 1327* (Alypius, malíř): Úcta Bohorodičky v Korsuni. 2 duchovní. Poznání vůle B. u volbě stavu. Za poznání se bratra.
18. *Sv. Heleny, cí. 328* (Sv. Ivan Bylenský, Bulhar † 946): Katolíci v Bulharsku a smíření rozkolníků. Přemožení dvou náruživostí.
19. *Sv. Ludvíka, bskp. 1297* (Slavnost Bohor. na Doně): Návrat Kozákův k sv. církvi. Vdovy a sirotci padlých Kozákův. 2 těžkomyslní. Úcta ke sluhům Páně. Horlivost pro rozšíření sv. víry.
20. *Sv. Bernarda, op. 1513:* Řád cisterciácký. 2 nezdárné dívky. Obrácení marnivé ženy. Vícero nemocných. Kněz těžkomyslný.
21. *Sv. Františky ze Chant., vdovy 1641* (Abraam řeholn. na Smolensku † 1220): Bohor. na Smolensku. Řád salesianský. Pokoj v domácnosti. Jistá rodina. Zaopatření dítek 1 spustlé matky.
22. *Sv. Timothea, bskp.:* Šťastná hodina smrti. Pomoc v časných potřebách. Syn světlák a buřič. Napravení daných pohoršení.
23. *Sv. Filipa Ben., ř. 1285:* Řehole Servitů. Volba stavu. Díky za obdrženou milost. Vícero chorých kněží. † otec a sestra.
24. *Sv. Bartoloměje, apošt.:* 2 služební. Křesťanské matky. Časná výživa 1 zbožné osobě. Zdar cesty a duchovních cvičení. Duchovní i světské záležitosti faráře. Řehole zabývající se vyučováním.
25. *Sv. Ludvíka, krále 1270:* Češi, Moravané a Slezané v Americe. Svornost v 1 rodině. Znouvuzřízení posv. Velehradu a Hostýnu. Osvícení ducha v důležité práci. Zdar duchovních konferencí.
26. *Sv. Genesis, m. 286* (Slavnost Bohor. ve Vladimíře): Smíření rozkolných Slovanů s sv. církví. Město Brno. Rozkvět katolické víry v Rakousku. Návrat rozkolníků do sv. církve. † matka.
27. *Sv. Josefa Kalas, zakld. ř. 1648* (Kukša, muč. † 1141): Řehole piaristů. 3 učitelé. Ranění vojinové. Muž v dobrém vrtkavý.
28. *Sv. Augustina, bskp. 430* (Theofil, arcib. Novgorod. † 1484): Smíření biskupů rozkolných. Řehole sv. Augustína. 3. řád sv. Frant.
29. *Stětí sv. Jana Křtít.* (Sv. mučenci v Strumnici, † asi 362): Katolíci Jihoslované a smíření rozkolu. Usmíření našich hříchů. Obroda řádu piaristického. Čeští misionáři v Americe. † otec.
30. *Sv. Rosy z Limy, 1617* (Alexander, řeh. na Svíře, † 1535): Bohor. v Zyrovičích. Jistá zemřelá. Trpělivost v obtížném povolání.
31. *Sv. Rajmunda, kardin. 1218:* Spolupracovníci a příznivci „Školy.“ V Pánu zesnulé údy katolických bratrstev. Zdar duchovních cvičení a misí. Osvícení 2 bratří v náboženství velmi lhostejných.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Fildsfordu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojiž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

OBSAH.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Hvězda na moři	1	Vínek Panně Sloupské . . .	126, 151
Pomni člověče	33	Svatému Otci	156
Blahoslavená Anežka Přemyslovna		Sv. Cyrill a Method	165
47, 78, 106, 146, 157		Ave maris stella	195
Símě a duše	65	O dušičkách	277
O Tělu Kristově	93	Vánoční	318
Křivonoska	102		

● křesťanských záležitostech.

Program „Školy B. S. P.“	2	Oběť mlčelivosti zpovědní . . .	202, 178
O těch úmyslech „Školy“ všeobecných,		Ve Vatikáně	186
měsíčních a zvláštních	31	Modleme se sv. růženec	248
Stane-li se Rusie katolickou? 52, 84,	140	Na památku služebným	249
Horlivost a úmysly	57	Lid bez náboženství	267
Nástroje umučení Páně	83, 103	Obrázky ze správy duchovní . .	271
Spasení mého bližního	94	Mezi zlými není přátelství . . .	274
Jest máj! vzhůru k Panně Marii .	121	Návštěva v očištění	286
Jak uctívali předkové naši P. Marii		Stoletá památka založení biskupství	
a jak my ji uctíme v měsíci		Brněnského	307
květnu	127	Co nám pomohlo naše modlení? .	308
Padesátileté biskupské jubileum		Sjednotí-li se rozklnické církve vý-	
sv. Otce Pia IX.	133	chodní s církví římskou? . . .	319
Haléř sv. Petra	152		

Čtení dějepisné.

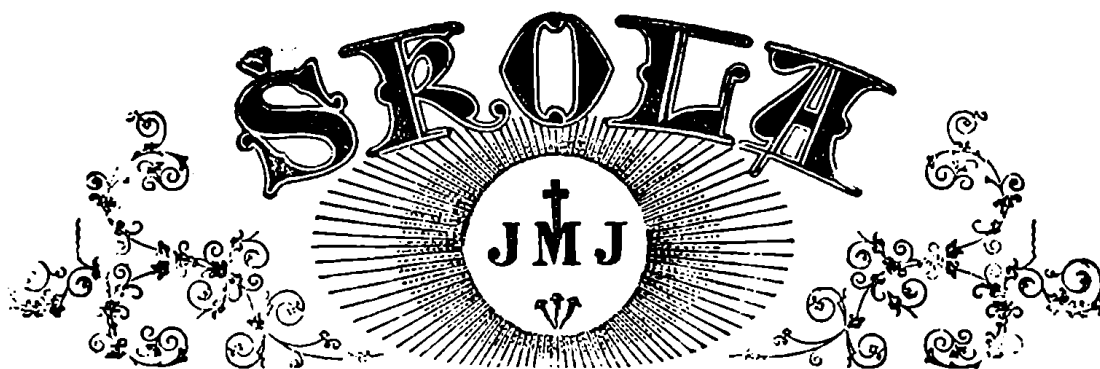
Ctihodný služebník Páně P. Klement		III. Voják a kněz, přátelé věrní	240
M. Hofbauer 9, 50, 97, 209, 238	282	IV. Něco o Hodonínu	241
Posvátná místa na Rusi.		Krypta Jesuitův v Brně	172
I. Bohorodička v Kazani	18	Sv. Olga, první kněžna ruská . .	176
II. Úcta Bohorodičky ve Vladimíře	66	Křesťanská důvěra v Boha . . .	196
Sv. Sáva, patron země srbské . . .	39	Sv. mučeníci ze Strumnice, dědicové	
Zprávy o misiích chrvátských . .	22	národů bulharských	198
Zázračná jeskyně v Lurdu ve Francii	27	Rozvinování kat. církve na pevnině	
Chrám blh. Panny Marie v Lurdu	43	Australské	223
Blahoslavená Anežka Přemyslovna		Michajl Vsevolodovič a sv. Eufrosyna	
47, 78, 106, 146, 157		dcera jeho	234
Christiana hraběnka Belcredi . . .	60	Něco z misí	253
Památné odvolání-se na soud a roz-		O dušičkách	295
sudek Boží	109	Dějepisné památky po sv. Volfgangu	
Obrázky z dějin moravských.		v Šumavě	304
I. Tataři přicházejí na Moravu	113	Útěcha duší v očištění	328
II. Moravané zvítězili na svatém		Medailka	331
Hostýně	128		

Pobožnosti.

	Strana
Měsíční úmysl:	
V lednu: za blaho katolictva . . .	32
V únoru: za katolíky v Turecku . .	64
V březnu: za katolíky v Polsce . .	92
V dubnu: za ústavy výchovaci . . .	120
V květnu: za shodu katolíků v modlitbě a jednání . . .	149
V červenci: Za splnění slibu ná- roda francouzského B. Srdci P. učiněného . . .	194
V září: za zdar katol. novinářství	246
V říjnu: aby zásady církve sv. uznání došly . . .	274
V listopadu: aby apoštolát mo- dlitby se rozhojnil . . .	306
V prosinci: za doplnění pravé úcty k P. Marii, ku královně nebes i země . . .	338
Abychom nebyli lhostejní k těm úmyslům . . .	62
O úmyslech . . .	91
Zlatá zrna . . . 118, 160, 189,	337
Modlitba za znovuzřízení posv. Vele- hradu a Hostýna . . .	171
O Příborském arcibratrství sv. Josefa z Arimathie . . .	263
Na slavnost jména blh. P. Marie	217
Slovo našim bratrstvům . . .	166
Měsíc věrných dušiček v očistci .	278
Velehradské spolky . . .	292, 312

Zprávy katol. bratrstev a pobožností.

St. Bonifacius-Verein . . .	26
Příjmy spolku dětství Ježíšova . .	26
O dobročinu sv. dětství Ježíšova . .	55
Z Číny . . .	79
Z Val. Klobúk . . .	83
Z Kašpárských hor . . .	83
Z Michle . . .	84
Ze Skalky, z Pouchova . . . 119, 245,	335
List P. Tagliabue, misionáře a apo- štolského vikaře ve Tché-ly . .	258
O bratrstvu sv. Cyrilla a Methoda (z Roketnice) . . .	55
Z Příbora . . .	90
† P. Antonín Mužík . . .	91
Nadace nejsv. Srdce Ježíšova v Paříži	91
Jak oslavena byla 3staletá památka narozenin blh. Jana Sarkandra ve Skočově, jeho rodišti . . .	117
Pout do Filippsdorfu . . .	144
Přenešení ostatků blh. Jana Sar- kandra (z Holešova) . . .	159
O pouti . . .	190
Z Bystřce, z Hradce Králové, z Kra- lovic . . .	192, 193
Svěcení sochy Marie P. Lúrdské v Tasově . . .	214
Z Chrudímska . . .	215
Zjevení-se P. Marie v Marpingenu, v Metenu a v Jetřvaldě, 269, 298,	323
Milodary B. Srdce Páně.	
V Skalnatých Horách . . .	30
Z okolí Hranického . . .	36
Ze Sučan v Uhrách, z Bohosudova	37
Z dolních Rakous, z Čech . .	38
Z Kroměříže, z Čech, D. v Čechách, v Porýnsku . . .	71, 72
Z Prahy, ze západních Čech, z far- nosti Boršické, z Čech, K. M. 147,	148
Z Kamenice, z Prahy, z Meranu, z Martellu, z Slezska pruského, z opatství sv. Ludvíka (Ame- rika) . . .	163, 164
Z horních Rakous, z Čech, Marie Pomocnice křesťanů . .	187, 189
Z Těšetic, z prus. Slezska . .	213
Z Bocenu, z Vídně, z Čech, z Hradce, ze Slezska, ze Žarošic, ze Sloupnice . .	243, 265, 266, 267
Z Čech . . .	302
Od Uherského Brodu . . .	336
Z Příbrami . . .	337
Sv. Filumena a blh. Anežka Česká	213
Z Filippsdorfu . . .	305
Obraz z nové osvícené doby . .	306
Důvěra ve sv. Antonína Pad. . .	332
Z Hnojic (Vzpomínky na renovaci, čili obnovu sv. misie) . . .	333
Svěcení sochy Panny Marie Lúrdské v Ossově-Bytišce . . .	335

Božského Srdce Páně.

Ročník XI.

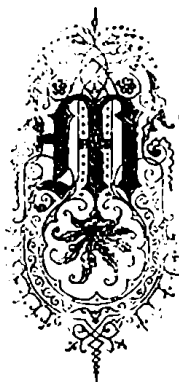
Leden.

Číslo I.

BojujMe proti sVětu, těLu I ĎábLu; VěrnI, stateČnI a sILnI
jsouČe Ve Víře!

Hvězda na moři.

(Stella maris.)

Moře šumí, bouře zlá zdvihá se,
Širou pláň noc tmavá kryje.,
A nám plavcům hvězda v plné kráse
Jedna ještě svit svůj lije.
Lij se, lij, o záři spasná,
Sviť nám hvězdo stříbrojasná:
O Maria, krásná hvězdice,
Spásy naší jasná dennice.

Na lodici kolísavé dále
Plavíme se hloubí zrádnou,
Zrakem matným zářisce stále
V lesku tvého záři vlnadnou.
A hle moře leží tiše,
Jak se s tmavé nebes výše
Jasnoty tvé záře spanilá
Po něm širošiře rozlila.

Aj hle přístav! Lodice se blíží
K drahým prahům rodná města,
Srdce v rozkoš sladkou již se hřívá,
Ukončena šťastně cesta.
Díky jdeme tobě vzdát,
Hvězdo krásná, dobrá máť.
O bys jednou tak nám zářila,
V věčný přístav tak nám svítla.

E. V.

Program „Školy B. S. P.“

čili

Novoroční řeč k našim laskavým čtenářům.

Jest to zvykem všech novin, malých i velkých, tlustých i hubených, že o Novém roce svému čtenářstvu v celé své uniformě se představují, že totiž beze všech okolků tak zrovna řeknou, co zač jsou, co vlastně chtějí, kterému pánu slouží. To jest zvyk zajisté hezký, nebo pak si může čtenář v celém tom haldu novin vybrati, které se mu právě hodí — jako v krámě si vybíráme kus sukna na kabát —, aby z nich den co den, měsíc po měsíci čerpal své náhledy — třeba by z počátku uvnitř k nim jen napolo přikyvoval —, až by poznenáhla jeho celé smýšlení úplně bylo v ně zahaleno, tak jako se zahalujeme a pevně zapínáme v teplý burnus, když jako ondy o vánocích aneb o sv. třech Králích mrzne až haluze se stromů se lámou.

Ten způsob, o Novém roce svému publikum v plné parádě se ukázat, ku kterému regimentu náležíme, musí letos i „Škola B. S. P.“ zachovat, ana k tomu mnohou má příčinu.

Za první žádali to tak její přátelé; nemá prý každý tolik peněz, aby si mohl všechny předešlé ročníky zakoupiti, ani tolik času, aby je přečetl a se dozvěděl, co vlastně „Škola B. S. P.“ chce, a z té příčiny nedá se jim lehce uvést nových do ní záků. Inu, pomysli si já, já, co tuto „Školu“ otvírá a čistím a vyvětrávám — aby pan Učitel se nevadil — a třeba i sobotálesy vybírám na její úpravu, inu o to je mně hej! Předložím vám celý program, celý rozbor a nástin vyučování a otevřu vám dokořan dvěře, abyste hned věděli, příjemno-li a prospěšno v té „Škole“ býti. Já sám také nerad kupuji zajíce v pytli.

Za druhé jest tato „Škola“ roku 1877 již jedenáctý rok otevřena a jest po naší českomoravské vlasti hezky známa a mnoho čtenářů děkují pilnému čtení v ní a užívání od ní odporučených léků šťastný obrat k Bohu, spokojenost a mnohé duševní i tělesné milosti a hlásí se k ní veřejně a přivádějí vždy nových čtenářů a tak ji rozšiřují. Ovšem byli na ni pozorni také nepřátelé její a nejednou se na ni osápli v novinách světských a chtěli ji lidu zostudit a, kdyby bylo po jejich, třeba i úplně zavřít. Avšak p. školník či fiskus spozoroval, že po každé takové veřejné nadávce v novinách „Škola“ vždy některé nové návštěvy dostala — snad jen ze zvědavosti, nicméně stali se z nich pilní žáci, kterým obyčejně jenom ta bezohledná smrt další navštěvování pokazila. Když tedy přátelé i nepřátelé pomohli nám se rozšířit, proč bychme se jim letos k Novému roku neměli zachovati jako jiné velké noviny, proč bychme jim nezagratulovali a nenabídli dalších služeb?

Za třetí jsou u nás někdy podivní lidé: jedni ze samé lásky k národu a od samého hájení jeho starých práv jsou jaksi slepi k tomu, co našim předkům bylo právě tím nejdražším, sv. náboženství, v němž viděli vždy nejhlavnější záštitu svou. Oni naši přehorliví sourodáci chtějí povznést svou vlast pořád štěpují a pěstují a ořezávají na tom národu a nepozorují, že vlastně podřezávají tu haluz Slovanstva, na níž právě sedí, pakli vylučují katolické náboženství aneb aspoň za něco jen vedlejší považují ve vzdělání a oblažení lidu. Těm považujeme to za svou povinnost bratrsky říci, že touto „Školou“ našemu národu když ne více aspoň tolik prospějeme, co oni svým, dokud poctivým přičiněním v jiném oboru. — Jiní zase, obyčejně řemesla jidášského, čenichají v každém listku česky popsaném nějakou velezrádu a v každém očenáši hrozné zaklínání a začarování našeho státu a noby by si

uběhali, aby nějaký ten § jako závorou zavřel také „Školu,“ jako jiné noviny a novináře zavírá za závoru. Již prý častěji tu „Školu“ probledávali a obraceli na rub a na líc a zase na líc a na rub, ale z toho, že v ní se modlíme za císaře rakouského, za pokoj knížatům křesťanským, za sv. Otce atp. nemohli přesvědčit ani c. k. nadvládnictví ani c. k. policii o nějakém hrozném zločinu. Propustili ji sice, jistě ale ne pro vždy. Abychme jim tedy příště práce uspořili, kterou, jen tak vedle řečeno, užitečněj by vynaložili k. p. na vypátrání a stihání zlodějů, loupežníků, kteří nyní i za šera cesty činí nebezpečny, na zahánění zbůjníků od obydlí pokojných rodin, na odkrytí a zažalování peleší lotrovských, kde se kupčí s tělem mladých nezkušených venkovských děvčat (jako v Pešti, ve Vídni —), na zamezení pitek a bitek v kořalnách atp. — tedy abychme jich snaživost ušetřili pro věci daleko důležitější, musíme jim hned na Nový rok upřímně říci, co vlastně jsme a co chceme, aby se budoucně zbytečně s námi nehrdlačili.

Tyto a podobné příčiny nutí nás náš program zase jednou opakovati, — jako nějakou korouhev nad „Školou“ vztýčiti, aby daleko ji bylo vidět a vesele vlála všem našim přátelům.

Nuže co je „Škola B. S. P.“ a co chce?

Víte, přátelé, tisk jest za našich dnů velká moc, ne menší nežli ten poslanec na sněm do Brna nebo do Prahy, na říšskou radu ve Vídni, ba ještě větší, on jest velmocí. On se ujímá všech zájmů, jednotlivců i celých zemí; jeho používají ve svůj prospěch netoliko učenci nýbrž i neučení občané: jsou noviny a časopisy netoliko pro juristy, lékaře, hvězdáře, inženýry a stavitele ajp. nýbrž i pro rolníky, stoláře, kotláře, kováře, ševce, krejčí, ajp. ba i pro zloděje a zbůjníky!*)

Proč pak by neměly býti také noviny, které by hájily a zastávaly ty nejvyšší zájmy na světě, zájmy samého Boha, Ježíše Krista? A myslíte, že On nemá žádných zájmů zde na zemi, že Mu po světě nic není? Vždyť přece celý svět byl od Něho a skrze Něho stvořen, padlé a věčným trestům propadlé človenstvo On svou překrutnou smrtí vykoupil, svým Duchem sv. posvětil a až do dneška posvěcuje a všechny na křtu sv. za své bratry, spoludědice věčné slávy přijal. Ba Jemu na světě jest nejen daleko více záleženo, než nějakému poslanci na říšské radě na zákonu od něho navrhnutém, nebo fabrikantu na dělnících v jeho službě se sedravších, — nýbrž On o svět, totiž o nesmrtelné duše lidí v něm daleko více dbá a více mu na srdci leží, než dobré starostlivé matce blaho jejího dítěte jedináčka. Jak vysoko jest Bůh nad člověka, tak vysoko jest také Jeho láska nad naší. „Věčnou láskou miloval jsem tebe,“ praví Hospodin. A co chce přece náš Spasitel s námi, se světem? Vždyť svět se o Něho ani nestará a praví, že je tak také šťastným, ba utíká před pouhou již zmínkou Ježíše Krista, jako před nějakým zlem. Co Ježíš Kristus s námi chce, tážeš se? To chce a po tom celým svým božským Srdcem prahne, aby Ho svět poznal, totiž Jeho lásku a zbavil se svého černého nevděku, a tím aby dosáhl věčného spasení, nikoli jen pozemského blaha, které končí se smrtí těla, právě jako

*) Jsouť zajisté takové v Paříži, Londýně. Ostatně u nás k. p. ve Vídni zastávají jejich místo jiné noviny, obyčejně jim říkají židovské: Čtenáři se zajisté pamatují, jak mezi jiným vloni indirektně se zastávaly jisté Vídeňské noviny toho nejohrovnějšího vraha Francesconi, roztrušující lživé zprávy, jako že J. V. císař pán jeho milenkou, padlou osobu, k audienci připustil a ji ještě obdaroval, a že příbuzným vraha jako nadějí dal, že nebude věšen atd., jen aby tu svrchovanou ošklivost lidu nad onou vraždou zmírnily a nejvyšší soudce a rady J. V. císaře pána zmátly. O zastávání jiných zbůjníků a zlodějů dočtete se denně dost a dost!

u té němé tváře. O milém Ježíši namůžeme říci, že našim Spasitelem pouze byl, On jest jím až podnes a jeho Srdce hoří stejnou láskou k nám jako druhdy na dřevě kříže na Kalvarii, On chce všechny lidi míti spaseny! To jsou Jeho zájmy na světě, k tomu On přišel s nebe, k tomu založil svou církev katolickou, k tomu směřují i mimo působení církve svaté Jeho práce v celých říších a národech a nevyzpytatelné události v životě jednotlivců.

A tyto Jeho svaté záležitosti chce tiskem fedrovat náš časopis „Škola B. S. P.“ Máť sice také jistou politiku, ale prarozdílnou od obyčejné světské politiky. Budiž zřízení státní takové nebo makové, budiž ministrem Pavel nebo Havel, ať pěšky nebo za vozem, do toho se „Škola“ nemíchá, když jen věčné zájmy Ježíše Krista v dobrém jsou. Po jiné politice nám není pranic; to mohou všichni vyzvědači spokojeně spáti.

To je ten hlavní cíl naší politiky a hodláme ji pěstovati takto:

I. Mnoho se mluví ve světě o zděděných, historických právech, a jsou taková práva jistě sloupy pořádku. Nebo kdyby k. p. to se u nás neuznalo, mohla by dnes neb zítra nějaká většina na říšské radě se usnésti a říci, jako as před 100 roky v Paříži: My, kteří jsme většinou v říšské radě, tedy i v celé říši, my jsme toho názoru, že nepotřebujeme císaře, sesadíme ho, — a mohlo by to jíti ještě dále, až k popravišti; a jaké neštěstí z toho by povstalo, máme příklad na francouzské revoluci. Tedy poctivě zděděná práva jsou skutečně práva, a svévolné jednostranné jich rušení má v zápětí strasti a bídu; proto pro fedrování zájmů Ježíše Krista v našem národě budeme častěji jej pamatovati, že zvláště náš národ jest Boží, že kdyby nebylo pravé víry katolické, byli bychom rozplynuli v moři jiných národů jako k. p. naši bratři polabští, a že právě tenkrát bylo dobře vlasti, když se pevně držela sv. kříže, že tenkrát byla i na venek mocná a její slovo mělo váhu u všech národů. My jsme národ Boží, zavrhneme-li se a uděláme sobě bůžků, — veta po nás. Vozka když pak někdy pojede těmito krajinami, zaprasknul by bičem a řekl by skutečně: Tady byla jednou zlatá Praha, slavné město, stověžaté, — tuto zem obýval kdysi národ mocný a slavný, ale vyhynul.

II. Náš svět jest vesměs kupecký: dá-li groš chce míti zisku aspoň zase groš, — i kdyby to bylo i ve způsobu „zpropitného!“ V Haliči jest židům lichva zakázána, Kristus Pán ale ve svých zájmech přislíbil ne pouze 6 ze 100, ani 10, ani 20, ani 50, nýbrž 100 ba až celý 1000!! To je terno! Kdo mi bude ještě vytýkat zpátečnictví?! A že takových velikých úroků získali mnozí na pouhé to, co jsou bez toho povinni jakožto lidé a křesťané, na úplnou důvěru v pomoc Spasitele, na úsilovnou modlitbu, to „Škola“ oznámí pod záhlavím „Milodary B. Srdce Páně“ a dosvědčí, že Kristus Pán dostal svému slovu: „Cožkoli prositi budete Otce mého ve jmenu mém, dám vám,“ když jen někdo se stal opravdovým Jeho ctitelem, když očistiv své srdce od hříchů ve svaté zpovědi s plnou důvěrou to přemilostné Srdce našeho Spasitele prosil, že dosáhl tělesného i duševního zdraví, aneb bylo-li jinak v nevyzpytatelné radě Boží určeno, že aspoň jinou milost, o kterou třeba ani neprosil, dosáhl, aby mohl svou tíseň lehčej snášeti, že nepřátelství z rodin se vyhostilo mimo vše lidské nadání, že dobré, poctivé podniky se zdařily vzdor všem nepřátelům, že hříšníci se obrátili atd. atd. Z toho nabyde čtenář přesvědčení, že „pobožnost skutečně ke všemu jest užitečná“ a že tisíckrát odmění náš Spasitel důvěru v Jeho slovo

III. Když máme tak ten zemský sněm a říšskou radu, doděláme prý se nejlíp vyplnění svých proseb, když na ně zašleme své žádosti, a to hodně hromadně; oni páni poslanci prý se toho haldu proseb (petic) uleknou a p. ministr udělá, co se žádá. Hezká věc je to, ale jak pak, když p. ministr nemá peněz? a bez těch ani v Přelouči není muzika, ani ne na verkl! Aneb jakž, když mnozí poslanci přece nechtějí povolit? — Škoda těch podpisů! Jinak jest to u nejdobrotivějšího Spasitele: On nepotřebuje se tázati svého finančního ministra (máť více nežli rozdal) ani nějakých sněmovníků, on je sám pánem a „má srdce knížat ve svém moci,“ neřídí je sice libovolně, an jim dal svobodnou vůli, ale může svou milostí je ovanouti, aby činili, co si přeje. A když mu tak hromadně každý den zašleme k Božskému Srdci své prosby (petice) a je stvrdíme ještě obětováním mše sv. a denních dobrých skutků atp., nebude ono váhat nám učinit po vůli. A viz, milý čtenáři, to činí „Škola;“ z blízka i z daleka zašlou se jí prosby soukromé, rodin, celých národů, které ona vřadí do „úmyslů“ měsíčních a každodenních a za ty modlí se denně tisíce a tisíce duší, obětují mše sv. a mnohé dobré skutky, — není pak divu, že z nenadání ty ony obraty se dějí soukromě i veřejně, aniž by se daly přirozeně (beze lží) vysvětlit. „Srdce králů a knížat jsou v Jeho rukou!“

Aby ale žádný nebyl na omylu, kam právě nyní naše petice na milostné Srdce Páně nejvíce směřovati mají a budou, řekneme to hned dnes, — na Rusi! na Rusi! Aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř! To jest heslo všech apoštolů modlitby národa slovanského, to jest svatou povinností našeho katolického národa českého, abychom majíce již bohudík poznání přelaskavého Srdce Ježíšova, na něm vymohli obrácení se našich pobratřinů slovanských. Tím zajisté nejvíce ukážeme lásku ke svým příbuzným, lásku přísně přikázanou („Kdo své domácí zanedbává, jest horším nevěrce“), a pomůžeme-li vykonati to dílo, přemohli jsme svět, směle můžeme říci, a na nás jen to záleží, dožijem-li se toho či jen v duchu v budoucnosti spatřujeme to žádoucí opětné spřátelení-se v jednom ovčinci. V předním ale šiku pro tu svatou věc Kristovu jsou

IV. Bratrstva katolická, ať „uctění nejsvětější Svátosti“ ať „růžencová“ ať „sv. škapulíře,“ ať „Srdce P. Ježíše a P. Marie“ atd. atd. aneb různé zbožné spolky, toť jsou skutečně jako cisterny, z kterých má býti opět ovlažena půda křesť. národa, když neblahými jinými starostmi ve zbožnosti uchladl, a těch Prozřetelnost Boží v naší vlasti tolik založila a dala jim vzrůstu a zdatu a k čemu? — nejen pro ně samé, nýbrž i pro ostatní spolubratry i pro ty ve víře a lásce rozkolné.

Ovšem musí se k čilosti probudit a opět k onomu životu povznést, kterým proslula v předešlých stoletích. K tomu zdá se nám nejvíce dopomáhat přivtělení jich apoštolátu modlitby a takto úzké jich vespolek se spojení ve svatém spolku, jehož ohnisko a střed jest v nejsv. Srdci Ježíšovu. Všude kde katol. víra je v nebezpečí, k. p. ve Francii, v Německu, uznává se za největší její oporu takové úzké, činné spojení všech uvědomělých katolíků, a výsledkem mnohdy úžasným se prospěch toho stvrzuje. I v naší vlasti hrozí nebezpečí zděděné víře chladností, planým rozumářstvím, ba i úplnou nevěrou a činy, či zločiny pochodícími z těch zásad. Budtež tedy první na stráž sv. náboženství a neúhonných mravů vy bratrstva a aspoň vespolnou usilovnou modlitbou vyžádejte od Otce světél osvícení bloudících a sílu držeti se poznaného dobra. Kde které bratrstvo již stává, obrodí se, kde žádné ještě není, zaříd se kterékoli od církve sv. schválené, ale nejraději poměrům místním nejprůměřenější a pěstuj se s zvláštní péčí jako strom, který má lepší a hojnější ovoce, vydávat.

K tomu cíli ovšem musíme radit, aby všechna katol. bratrstva ve „Škole B. S. P.“ jakožto ve svém časopisu vyřídila své přání, dotazy a opravy a jím sobě vespolek se více sblížila.

Ke všemu tomu musíme ještě toto dodati: Ana pravá škola B. Srdce Páně jest vlastně celý svět, viditelný i neviditelný, v němž Ježíš Kristus již na celá tisícletí vyučuje duše lidské a láskou nevýslovnou k sobě táhne — brzo tou všem viditelnou přírodou, brzo rozumem lidským, brzo ústy osvěcených mužů ba i svými vlastními, způsobem buď lahodným buď příkrým a trpkým, — preto bude tato „Škola B. S. P.“ jakožto časopis pro zájmy, Ježíše Krista všeho ve světě si všímat, co směřuje k jich sedrování, radostného i žalostného a nespokojíme se holými návody k pobožnosti, noprž obeznámíme své čtenáře s událostmi ve světě, jak se ve skutku pobožně žije a jaké ovoce z toho plyne i jednotlivcovi i rodinám a celé vlasti.

To tedy můžeš od „Školy“ po celý rok očekávati, víš již její celý tajný plán.

Když jsme ale tak pěkně upřímní byli k tobě, přáli bychme totéž také od tebe, — abys nám řekl, co ty, milý čtenáři, po celý nastávající rok zamýšlíš. Ty mlčíš —; nuže dovol, aby ti to řekl kalendářník něm. „Školy B. S. P.“ v

Prorocství na rok 1877.

Obyčejné kalendáře dělávají si povinnost svou velmi snadnou: k novému roku zastoupí svému čtenáři cestu, obrátí ho tváří do roku právě uplynulého a ukazuje mu, co se po celý rok bylo událo v Němcích ve Francouzích, v Číně, v Americe atd., což každý jen poněkud pozorný čtenář beztoho již ví. To by ale za něco stálo, kdyby na nový rok již napřed řekl, co ho čeká po celý příští rok 1877, urodí-li se žito či pšenice, budou-li jarní mrazy a v létě krupobití, bude-li zdrav či nemocen, dočká-li se dne sv. Sylvestra či přistojí dříve na nocleh na tichém roli za vesnicí atp. atp.

Musíme sice s pravdou ven a přiznati se, že ani kalendářník „Školy“ není potomkem proroků, aniž jest hvězdářem a tvůrcem povětrnosti, tolik ale sobě přece troufám, že ti jako v zrcadle ukázati dovedu nastávající nový rok, abys viděl, co na tebe čeká. Není potřeba, abys mně ukázal dlaň, z jejíž vrásek bych jako ciganka budoucnost tobě hádal, ani karet nemusíme k tomu míti. Postačí, když o novém roce 77 časně z rána vstane náležitě sobě oči protřeš, v pokoji po boku mém staneš a zrovna před sebe zraků svých upřeš. O jiné lidi při té práci ani nezavadíme; budeme jednati, jako bychom jedini my dva na této zemi bydleli, ty totiž, milý čtenáři, a já kalendářník. — A teď napni oči svých a patř:

Rok 77 se před zrakoma tvýma rozprostírá co nepřehledná planina ku všem úhlům světovým; na kteroukoliv stranu kročejů svých obrátíš, hranečník strmí v stejné vzdálenosti, zevrubně změřeno zdálí 8760 hodin či 365 dní, nic více a nic méně. Plazíš-li se jako hlemejžd, či běžíš-li s rychlým jelenem, předce dřív ani později nedorazíš k hranečníku, k večeru Sylvestrovu.

Zbývá toliko, abych tázal se tebe, v kterou stranu se rozběhnouti hodláš v širší planině?

Hle, viz! tu před zrakoma tvýma stojí otevřená hospoda, tam hojnost jídla a pití, tam zasedají společníci tvoji ke hře a hoví sobě a cechují na křidu. Jen tam vstup o novém roce a hodu, zasvěť den prvního ledna rovněž křidou šenkýřskou a tak se chovej každodenně až do jara, až do léta. Co pak bude potom? Není ti potřebí dalekohledu, abys uviděl, kde se 31. prosince octneš a jak budeš vypádati. Toho zakusíš zabočiv v tuto stranu. — Snad již víš, milý čtenáři, odkud vítr věje a kam kalendářník „Školy“ s věštbou svou směřuje?

Po pravici tvé vypíná se k oblakům dům Boží, chrám Páně. V kroč do něho o novém roce zjít. Aj! zde ve skromné komůrce sedí zprávní rada Boží, zpovědník; předlož mu své dlužní listy, o novém roce všechno vyrovnej a spořádal-lis

své svědomí, přístup ku stolu Páně a dojde sobě pro požehnání k onomu, jenž sám jediný požehnáním vládne. Takovým-li způsobem rok nový počneš, pak krácej jen dále srdnatě touto dráhou; v stranu tuto otvírá se zrakům krásná, ničím nekalená vyhlídka.

Pohled opět v levo na tu širokou, rovnou a uježděnou silnici; jen s počátku táhne se poněkud k návrší. Aj! tu vidím již jednoho, který po ní kráčetí hodlá; pozdrav k novému roku dává na jevo zlostným a bohopustným sakrem, a tím první smrtelný hřích pro rok 77 již naložil a tak jede dále. Jde to bez velikých obtíží. Má však pro sebe tu výhodu, že většinu lidí čítá ku své stránce, anť stejné povahy rády se vyhledávají. Jest to krásný pohled na ten průvod: v předu dábel s korouhví za břeskotu dud a víření bubnů; na všech stranách silnice oběhují se krásné hospody a s usmívavým obličejem přívětivě zve tě ku vstoupení sedmice oněch známých ženštin: pýcha, závist atd. a jich společnice, devítka cizích: k hřichu raditi a těm podobné zboží: Tu není potřebí žádného nápisu, kam cesta vede; vždyť celý svět o tom ví, že vede — k čertu a jeho čeládce pekelné.

Nedá se upříti, že „Škola“ mluví bez obalu. Jest to ale přirozeno, vždyť nelze jí jinak, leč mluvit jako její Pán a mistr. Ona to s každým dobře myslí, ukazujíc cesty a stežky a ukazujíc shnilá dřeva na mostě, kde by poutník snad se mohl prolomit a zmrzačiti; tak ale náš čtenář může obejít a, chce-li, může se vždy v pravo držeti.

Hle! tam opět lze spatřiti cestu úzkou a příkrou, která vede do roku nového; spodem jest nerovná, hrbatá a plná kamení hranatého, jest to sv. cesta křížová. — Málo těch, jenž po ní putují, a dojdou-li konečně hranečníku, stojí před bránkou úzkou, jíž toliko protlačiti se lze. A co následuje? — Po-

jednou odevírá se zrakům jejich překrásná vyhlídka od věčnosti ku věčnosti a klid a pokoj a radost, o jakéž žádnému smrtelníku se ani nesnilo. Tať cesta jest k Božskému Srdci Páně. Tamo chce „Škola“ a její kalendářník čtenáře své vésti a sprovázeti. Ona kráčí téměř v předu nesouc kříž a korouhev a volá hlasitě, aby houfec putujících k Němu vždy rostl a se množil.

Kdyby tato pouť pěšky se konala, vím, žeby mnoho bylo těch, jenžby rádi šli sebou, i spěchali by všichni slepí, nemocní a chudobní za mnou k Srdci Ježíšovu, hledajíce spásy a pomoci. Než abychom k Srdci Páně dorazili, není ani potřeba našich nohou, to dovede již naše dobrá vůle. Zůstaň jen tam, kde právě stojíš; matka u svých dětí, kuchařka u spořičtě, mistr u stavu, ženec na poli, učitel ve škole, nemocný na lůžku; zůstaň, k čemu Pán určil tebe. Však ale jedenkaždý den nového roku budiž mu zasvěcen; jednoho toliko sobě všímej: vynasazuj se, abys při každé své práci a jednání jemu se líbil; pak bude každý čin tvůj kročejem ku Srdci Ježíšovu.

O jak bohatým bys tu byl, jak líbezno by to bylo před Bohem, kdybys takto den ke dni vždy líbezněji a rozkošněji rozkvétal ve všeliké křesťanské cnosti, kdybys každým dílem svým vždy podobnějším se stával nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu; takový rok nazvati by slušelo: rokem Srdce Páně, ač jedenkaždý rok od počátku jím býti má.

Před asi 400 lety žila v Holandsku jistá svatá osoba, jménem Ledvína, mnohonásobně soužená panna, jsouc po 33 let upoutána na postel. Při tom všem ale byla tak veselá a spokojená, že říkala: „Kdybych celé své nemoci sprostiti se mohla jedinkým „Zdravas Maria,“ neučinila bych toho.“ Bylo jí to útěchou a radostí, že trpěti směla pro Spasitele svého. V posledních letech jejího života dopřál jí Bůh nadpřirozených zjevení. I vypravuje o tom le-

genda následovně: Ob čas spatřila růžový keř, který zprvu malý jsa pozemná v malý strom zrůstl. Anděl její strážný zjevil jí, že neužrjí dříve smrti, pokud nebudou všechna poupata rozvita a dokonalými růžemi. Anať Ledvína to byla sdělila svému zpovědníkovi, tážával se ji tento ob čas, zda-li již všechna poupata rozkvétají. Tři měsíce před smrtí konečně se pronesla, že růžový keř jest dokona zrostlý a všechny růže v plném květu.

Podobenství toto i na tebe se hodí, milá duše. I život tvůj jest rostlinou, keřem růžovým. Jestliže dokona nerozkvěte v cnosti, jest to právě jen keř s pichlavým bodlácím a po roku stane se věnec trnový okolo Srdce Páně. Smutná to vyhlídka pro Spasitele tvého! Avšak Bůh udělil tobě síly a milosti, abys každého času dobrý, křesťanský skutek vykonati mohl. Toť jsou ty růže, jež ze srdce tvého pučí. Tu rozvinuta jest růže trpělivosti, tichosti, čistoty, lásky ku bližnímu, tichého, mlčenlivého utrpení, modlitby, poslušnosti atd. Žádné ještě srdce lidské se tak nezaradovalo pro tuto krásu růží, jako srdce Ježíšovo, jen jestli tyto růže jednu po druhé před ním necháš rozkvétati. Tenkrát by pro Spasitele tvého skutečně povstala překrásná vyhlídka do roku nového; vždyť těch 365 dní bylo by právě tolik růží, a rok 77 nejpěknějším růžovým věncem okolo Srdce Páně.

Jaký tedy věnec míníš uplésti? Jak to bude dopadati roku 77 okolo Srdce Páně? Věnec trnový čili růžový?

Než cokoliv uviješ, uviješ též pro sebe sama; to trní bude srdce tvé píchati jako hněv, nemírnost v pití a t. p., ty budou zdraví tvému na těle i na duši

škoditi. Oproti růže: trpělivost, mírnost a j. vydají příjemnou vůni i tobě pro čas i věčnost. Také to jest slovem pro rockým pro rok 77.

Pročež radím tobě, abys, když právě ne při jedné každé myšlénce, při každém slovu a skutku, tedy alespoň častěji v tomto roce sama sebe se tázal: „a co potom?“ — Bude-li ti možno, s dobrým, katolickým svědomím říci: učiním-li to, budu-li to mysliti neb mluvit, budeť to růží pro Srdce Páně a též pro mne samého pro čas i věčnost, pak to vykoněj; nechať ona rozkvete před Bohem.

Jestliže ale bys vyznati musel: učiním-li to či ono, způsobím tím bolest Srdci Ježíšovu i sobě samému pro čas i věčnost — bylo by to trním —, o pak upušt od toho, milý křesťane! sice bys toho těžce jednou musel pykati.

Zajisté že ti známo, jak tato prostá otázka: a co potom? jistého mladíka již dříve přivodila k věnci růžovému. Přišel totiž ku sv. Philippovi Neri, obíraje se všelikými krásnými záměry pro život. Světec náš poslechl jej, pak ale tázal se jej jednoduše, co potom se stane, až tyto záměry provedeny budou? — Jinoch pak musel, ať chtěl ať nechtěl, při posledním „co potom?“ vyznati — potom — potom — že arcíť umře a pak dostaviti se musí k soudu.

To vzbudilo v něm myšlénky vážné, jakých nikdy dříve nepocítil, odešel a život se stanoviska smrti posoudiv — co potom? — nešel, jak dříve byl řekl, ku zdavkám, nýbrž do kláštera, a odtud k Bohu svému do nebe.*

Nuže tedy, milý čtenáři, kam pak to dojde s tebou roku 77? Co sobě chceš uvítí v těchto 365 dnech? Věnec trnový či růžový? — Co si uviješ, — budeš mít.

Ctihodný služebník Páně P. Klement M. Hofbauer.

VI.

● založení a zrušení koleje Varšavské.

I. Státi se knězem a co misionář pracovati na spáse duší nesmrtelných, toť nejvroucnějším bylo vždy přáním Hofbaurovým. Prozřetelnost Božská cestami podivuhodnými přivedla jej k cíli, po němž horoucně toužilo, láskou Boží a k blížnému naplněné srdce jeho. V Římě stal se tento krajan náš leta Páně 1785, na den sv. Josefa, k němuž neobyčejnou povždy choval úctu, složením slibů řeholních členem shromáždění nejsvětějšího Vykupitele čili kongregace Redemtoristů, a po dvou letech posvěcen byl zároveň s přítelem svým Čechem Hyblem na kněžství.

Téhož roku žádal apoštolský Nuncius u dvora posledního krále polského Stanislava Poniatovského ve Varšavě, arcibiskup i p. Monsignor Saluzzo od Římské Propagandy*) několik misionářů pro Kurlandsko, aby duševním potřebám žijících tam katolíků vyhověti se mohlo. Propaganda obrátila se v záležitosti té na představeného Redemtoristů v území papežském, kterýž vzpomenuv na přání Hofbauerovo, kongregaci za Alpy přenést, jemu a P. Hyblovi návrh učinil na misi tu se odebrati. Radostí nesmírnou zaplesalo srdce sluhy Páně a s ním radoval se i věrný jeho přítel P. Hybl při zprávě této. Obdrževše požehnání od sv. Otce papeže Pia VI. bez prodlení

na cestu se vydali. P. Klement ustanoven byl za představeného a dáno mu plnomocenství kandidáty do kongregace se hlásící přijímati.

Podivuhodné zajisté jsou cesty Páně. Jak známo, založena byla kongregace Redemtoristů v království Neapolském. Pokud zakladatel její sv. Alfons živ byl, nechtěla tehdejší vláda neapolská kongregaci co takovou nikdy náležitě uznati, ano všemožných činila rozvinu jejímu překážek, obmezujíc počet kolejí, ba byla nejednou již na tom úplné její zrušení naříditi. Dávno tedy přál sobě sv. Alfons milovanou svou kongregaci mimo Neapolsko rozšířiti, pokládaje to za podstatnou podmínku dalšího a blahodárnějšího jejího rozvinu. Přesvědčení to

*) Propaganda jest zvláštní církevní ústav pod dohlídkou kardinálů a samého papeže ku vychování a rozesílání misionářů.

vyjádřil svatý zakladatel mezi jiným i v listu ze dne 30. května 1776, v kterémž k jednomu z nejdůvěrnějších spolubratří svých takto praví: „Otče můj, domy v Neapolsku málo jen aneb docela nic nám k utvrzení kongregace neprospějí, jelikož netvoří žádnou celost a každé bouřce vystaveny jsou. Prozatím jest ovšem zapotřebí, pokud možná jich udržeti; avšak mluvmе zřetelně. Nebude-li kongregace mimo království Neapolské rozšířena, nikdy pravou kongregací nebude. Já stojím již u cíle života svého. Na vás ale, kteříž zde pozůstanete, to jest, postarati se o to.“ — Bůh, jenž křížem navštěvuje miláčky své, dopustil, že na kmeta svatého, právě na konec života jeho, přivalily se zkoušky nejtěžší a nejtrpčí. Úřad nejvyššího představeného byl mu odňat, kongregace vnitřními rozkoly otřesená octla se na kraji úplného zajiť. V rozervanosti té nebylo ani pomyslení, aby bezprostřední nástupcové jeho, jsouce nad míru záležitostmi vnitřními zaneprázdněni, na zevnější její rozšíření zřetel bráti mohli. I vyhledala si tedy Prozřetelnost Božská v daleké vzdálenosti nástroj, jenž dokonati měl, co sv. Alfons ani sám v skutek uvésti, aniž nástupcům svým co bezprostřední závěť zanechat nemohl. Právě téhož roku 1787, když učitel církve, sv. Alfons běh požehnaného života svého dokonat, aby přijal korunu věčné slávy — byl Moravan Klement Hofbauer co úd shromáždění nejsvětějšího Vykupitele v Itálii na kněze vysvěcen a k přenesení téhož shromáždění a k zakládání nových kolejí k severu přes Alpy poslán. Kdo by si to byl pomyslel, že pekařský tovaryš, jenž co učeň v Moravských Budějovicích pečivo roznášel, a roku 1777 ve Vídni řemeslem svým se živil, povolán jest, vstoupiti do kongregace, o níž mimo Neapolsko a země papežské sotva kdo co věděl: ano že po šestnácti letech (1793) tentýž řemeslnický chasník úřad

generálního vikáře též kongregace mimo Itálii zastávati bude? Cesty, po jakýchž k tomuto cíli veden byl, zdály se dle souzení lidského zacházkou a blouděním býti; Bůh však jinak soudí. Nezřídka vodívá Prozřetelnost Jeho vyvolené své dalekou někdy oklikou k povolání jim určenému, aby tím lépe byli připraveni, v trpělivosti, statečnosti a zapírání sebe vycvičení, u víře pak a v důvěře náležitě utvrzeni. Podobně učinil Bůh s Klementem. Běh života jeho, až k době přijetí do kongregace podivuhodně někdy zapletený, byl cvičištěm, na němž ve všech ctnostech k povolání tak vznešenému potřebných dokonale se vzdělal, konaje je měrou neobyčejnou, v stupni hrdinském.

Bylo to v zimě, když P. Klement se svým přítelem na cestu se vydal. Kráčeli pěšky, doprovázeni jsouce anděly strážnými a nedbající na žádnou obtíž, z luhův italských k severu. Cesta je vedla Vídní. U řeky Dunaje setkali se s poutníkem, v němž sluha Páně bývalého soudruha svého na poustce u Tivoli Emmanule Kunzmannu poznal. Shledání to bylo radostné. Dozvědév se Emmanuel, co zatím s Klementem se bylo stalo, žádal tu chvíli o přijetí do kongregace za bratra laika, kteréžto prosbě P. Hofbauer na místě vyhověl; a tak všickni tři nábožná rozjímání konající a svaté písně pějíce ubírali se dále ku Varšavě.

Přišedše konečně do hlavního města království Polského, od Nuncia s přívětivostí neobyčejnou přijati byli. Ten pak, chtěje nabýti přesvědčení o spůsoblosti jejich pro misii Kurlandskou, podržel jich po nějaký čas zde, opatřiv jim též potřebných plnomocenství, aby výkonům duchovní správy se oddati mohli. Jakmile se však více s nimi obeznámil a neunavnou jejich horlivost na kazatelně a ve zpovědnici viděl, upustil od původního svého úmyslu do Kurlandska je vypraviti. Zdálo se mu to důležitějším

býti, dvou tak výtečných dělníků ve Varšavě upotřebiti, jim k založení koleje napomahati a pak teprv z domu tohoto misionáře do Kurlandska vysílati. V záležitosti té opět do Říma se obrátil, kdež plán jeho schválení došel. Na to vymohl u krále Stanislava, že jim odevzdán byl opuštěný chrám sv. Bennona s domem vedle stojícím, aby si tam klášter zaříditi mohli.

Tak započal služebník Páně zakládati první kolej, a započal nemalé to dílo s chudobou, nouzí a nedostatkem všeho druhu. Započal ale ve jménu Páně! Dům, v němž se uhostili, jsa úplně zanedbán, podobal se takorůzka zříceninám. Světnice byly tak vlhké, že voda po stěnách tekla. Lůžka nebylo zde žádného. Jeden stůl a několik židlic, to bylo celé nářadí. Veškeré jmění misionářů pozůstávalo z tří tolarů. Za to ovšem mnoho nakoupiti nemohli, proto byli nuceni nejpotřebnějšího domovního a kuchyňského náčiní sobě vypůjčiti. Za kuchaře ustanoven byl frater Emmanuel, kterýž ovšem v umění tom nikdy se necvičil, ale co na tom, vařil co a jak nejlépe uměl, jsa v tom podporován od P. Klementa. Bídny takový začátek nezlomil však mysl misionářů, ano naopak, mocně zvýšil neobmezenou jejich důvěru v pomoc Boží a duševní slasti srdce jejich naplnil. Bylo jim rozkoší náležitě poznati chudobu, k níž co řeholníci slibem se zavázali, těšili se z toho, že jim popřáno alespoň poněkud následovati chudičský a opovržený život nejsvětějšího Vykupitele, kterýž do shromáždění svého jich povolal. — V důvěře tedy v Boha a v přispění mocné Patronky kongregace, nepoškvrněné královny nebes a země, bl. Panny Marie — započal ctihodný sluha Páně na nové té roli apoštolskou práci svou. S ním neunaveně apoštoloval P. Hybl. Bůh žehnal práce jejich, jež s takovým zdarem se potkávaly, že v celém městě podivení

to vzbudilo. Lid začal hrnouti se do chrámu sv. Bennona. Započala tam velkolepá, nepřetržená svatá misie! Zponenáhla přihlásilo se vícero výtečných kandidátů, žádajících o přijetí do kongregace, — počet dělníků tedy rostl. Chrám sešlý byl opraven a za krátký čas se stkvěl ozdobením překrásným; kolej byla rozšířena ano i rozsáhlé ústavy pro sirotky, o něž především muž Boží otcovsky pečoval, vzbudovány. Není ale divu, že se všecko tak skvěle dařilo; neboť mimo bl. Pannu Marii zvolil cti. sluha Páně za „ochrance“ domu sv. Josefa a za „Prokuratora“ svatého Jana Nepomuckého! —

Není zde místo obsírně vypisovati působení kongregace, jejíž duší byl P. Hofbauer. V krátkosti ale slyšme co očití a vysoce postavení svědkové o tom vypravují. Papežský Nuncius Msgr. Saluzzo psal 1793 nejvyššímu představenému Redemptoristů do Itálie takto: „Mohu dosvědčiti a Vás k útěše Vašnostině ubezpečiti, že mezi všemi zde se nacházejícími duchovními řády údobé Vaší kongregace nejvíce se vyznamenávají, stkvíce se jak horlivostí, taktéž vzorným chováním a nepřepjatostí svou.“ — V podobném smyslu podal zprávu o kongregaci té nástupce jeho Msgr. Litta, kterýž stejnou dobou ve Varšavě a u dvora císařského v Petrohradě papežským vyslancem byl, a nápotom kardinálem se stal. Píšeť v listu ze dne 11. ledna 1800 mezi jiným takto: „Na zpáteční své cestě z Petrohradu přibyl jsem do Varšavy, kdež přes měsíc jsem se pozdržel. Velikou mně to bylo útěchou pozorovati, že kolej kongregace nejsvětějšího Vykupitele vždy víc a více zkvétá, jak přibýváním nových dělníků tak i ustavičným návalem lidu, kterýž z hlásání slova Božího a udělování svatých svátostí pokání a sv. přijímání největšího lěče užitku. Nával ten trvá nepřetrženě, počínaje záhy z rána, až do nastávající noci; a od rána až

k večeru se zpovídá, káže a požehnáni s nejsvětější Svátostí se uděluje. Zajisté nepřeháním. Denně bývá čtvero kázání; dvoje před polednem, jedno v polské, druhé pak v německé řeči, a taktéž odpoledne. Sběh lidu jest veliký, a ovoce toho lze viděti na mnohých, jenž obrátivše se, života svého napravili. Mohlo by se zdáti, že se zde příliš mnoho toho dobrého dělá, — avšak není toho příliš mnoho, uvážíme-li potřeby v této zemi, kde ti ostatní málo jen na vinici Páně pracují. Neopovážil bych se Otcům těmto raditi, aby jeden neb druhý z jmenovaných výkonů vynechali; ano bál bych se protiviti se tím vůli Páně a dílo Boží zničiti. Kdyby se kongregaci podařilo v Německu dům založiti, jenžby státi se mohl semenistěm misionářů, tak jak si to přeje P. Hofbauer a i provésti doufá, byly by blahodárné účinky působení jejich v severních těchto krajích bez pochyby ještě mnohem větší.“ — Co se bohosloveckého vzdělání týká, vydal arcibiskup Varšavský svědectví, že při zkouškách o jurisdikci členové této kongregace vesměs nad jiné se vyznamenali.

Zponenáhla se skutečně neunavnému služebníku Páně podařilo milovanou kongregaci svou i mimo Varšavu rozšířiti. Založeny byly dvě jiné koleje v Polsku; jedna v Kurlandsku. Ano i v Německu a ve Švýcarech P. Hofbauer kláštery zakládal. Jakých při tom bývalo obtíží, jaké daleké cesty v záležitostech těchto konati musival, o tom zde pomlčíme. Ctihodný sluha Páně zakládal kláštery — když vůbec kláštery se vyzdvihovaly. Byla to doba až příliš nepříznivá, a proto neměly koleje v Německu žádného dlouhého trvání; jedna po druhé klesala v bouřích tehdejších. Za to tím více a vždy krásněji skvětala kolej Varšavská. Byla to hráz proti peklu. Není tedy divu, že i na ní zanevřel nepřítel spasení lidského, vyvoláváje proti ní bouře zákázonosné. —

II. Když království Polské roku 1795 násilně rozděleno bylo, připadla Varšava s územím svým k Prusku. Krvavé boje, rozdělení ubohé Polsky předcházející, jejichžto hrůzyplným jevištěm nejednou Varšava byla, neměly na trvání kongregace nižádného vlivu. Benonité, jak obyčejně Redemtoristům podle chrámu sv. Benona říkali, nebyli od žádné z stran bojujících, z nichž brzy ta brzy zase ona vítězila, znepokojováni, nýbrž ode všech stejně váženi, jelikož do politiky se nemíchajíce, výhradně duchovními výkony se zabývali, proukazující bez rozdílu všem skutky lásky křesťanské, kde jen příležitosti k tomu se naskytlo. Tak i u této nové, ač protestantské vlády přízně požívali. Ve Varšavě zvláště neobyčejné získali si důvěry; příchyllost lidu k nim a vůbec všech katolíků dobře smýšlejících dosáhla míry největší. Nad jiné ale ctěn a milován byl služebník Boží P. Klement; kdekoliv srdce nepokazené aneb jeho snahou obrácené se nalezalo, vděčnou zajisté a dětinnou k němu lnulo láskou; a proto se mnohdykrátě měl co bránit, aby ušel poctám, jakýmiž cílý tento a zbožný slovanský lid způsobem nadšeným své city na jevo dával. Stávalo se nezřídka, že když ulicemi se ubíral, lid v zástupech ho obklopil a dříve jej odejíti nenechal, až jim byl požehnal. — Kde ale světlo — tam jest i stín! A tak to bylo i ve Varšavě. Byli tam i jiní ještě lidé, kteříž docela jinak o služebníku Páně a kongregaci jeho smýšleli; byla to Bohu a církvi nepřátelská strana „Voltairiánů“ a „svobodných zednářů.“ Nevěřcové tito dávno již nenávisť neusmířitelnou zanevřeli na kongregaci, zapřisáhnuvše se zahubiti ji, jelikož požehnané působení otců na kazatelně a ve zpovědnici, mocně a vydatně bojující proti nevěře a nemravnosti, zásadám a životu jejich příkře odporovalo. Veřejně však neodvážila se z počátku strana ta vystoupiti, bojíc se smýšlení

lidu; bojovala prozatím tajnými zlomyslnými pomluvami. Čím více ale vliv katolické strany v Polsku klesal, a čím více s katolickou církví v jiných zemích nepřátelsky se nakládalo, tím více smělosti nabývali i tito nepřátelé všeho dobra, a proto neváhali již i veřejně, bez všelikých ohledů, proti nenáviděné řeholi vystoupiti a záměry své provésti. Roku 1804 sepsali lžemi bohatě naplněnou žalobu proti Redemtoristům a pruské vládě ve Varšavě ji podali. Že ale zdejší vláda, vidouc vlastníma očima, že tomu tak není, jak se v obžalobě praví — na spis ten nedbala, obrátili se bezprostředně ku králi Bedřichu Vilimovi III. do Berlína. Král, jenž až posud vše dobré jen o kongregaci slyšel, nemálo se podivil, čta žalobu, nejpodlejších skutků OO. Redemtoristům vytýkající. Nařídil i hned, aby komise, z příčiny té od něho zvláště sestavená, celou tu záležitost vyšetřila. Stalo se, a výsledek toho byl, že obžaloby lživými býti se objevily a kongregace úplně ospravedlněna byla.*)

Nezdar ten neodstrašil nepřátelé koleje sv. Benona dále bojovati proti ní; činili tak podle jiného dobře promyšleného plánu. Započali rozšiřovati jedovaté hanopisy proti kongregaci, v hospodách a v kavárnách mluvilo se proti Redemtoristům, ano i na jevišti je představovali. Ač se toto poslední v soukromném toliko divadle stalo, dozvědělo se přec i hned celé město o tom.

Věřící, navštěvující chrám jejich, byli vysmíváni a všelijak škádleni; ctihodní Otcové pak, ubírali-li se odlehlejší některou ulicí, tupeni ano i trýznění. Počináním takovým chtěli tito nepřátelé dobře smýšlející katolický lid, Redemtoristů se zastávající, hodně rozdrážditi a k protidemonstracím vyvolati, aby pak kongregaci obžalovati mohli, že jest příčinou výtržností povážlivých a rušení veřejného pokoje. A skutečně! Plán tento pekelný podařil se jim. S pomocí několika stejně s nimi smýšlejících úředníků dosáhli prozatím nyní již tolik, že vláda Redemtoristům zapověděla nových noviců přijímati, anižby ostatně o provedení toho přílišně byla dbala. Nebylo ještě nejhůř, — ale byly to již pošmourné mraky, věstící blížící se bouři strašnou.

Zavítal rok 1807 a s ním započala řada nejtrpčích zkoušek pro ctihodného sluhu Páně. První rána, kteráž na něho udeřila a bolestně jeho srdce se dotkla, byla ztráta věrného soudruha, přítele a spoludělníka v založení kongregace transalpínské. P. Thaddeáš Hybl, jenž zastával úřad rektora koleje, a jejíž apoštolská jeho horlivost, hluboká pokora, tichost a láska k bližnímu předmětem všeobecné lásky a úcty učinila, zemřel dne 4. července 1807, jsa teprv 46 let star, smrtí blaženou.**)

Jakou bolestí nad ztrátou takovou naplněno bylo srdce sluhy Páně, poznati lze z listu, jakýž do Italie poslal a v němž mimo jiné

*) Členem této komise byl též proslulý Zachariáš Werner. Netušil tehdaž v jakých dětinných poměrech státi bude časem svým k muži, jemuž nyní, ač neznámému, s ostatními spolusoudci k spravedlnosti dopomohl. Po letech stal se katolíkem — a žákem Hofbauerovým!

**) P. Thaddeáš Hybl byl Čech, pocházející z Čermné v kralohradecké diecési, kdež se dne 28. října 1761 narodil. Jelikož od Prozřetelnosti Božské vyvolen byl s Moravcem P. Hofbauerem kongregaci Redemtoristů z Italie do těchto krajů přenést, nebude od místa o tomto věrném příteli ctihodného sluhy Páně několik slov promluvit. Hybl študoval ve Vídni, že ale chudým byl, žádných nemaje prostředků, s nejtrpčí zápasiti musel nouzi. Aby k nejnnutnější alespoň výživě některých si zaopatřiti mohl prostředků, přilepil na dveře velechrámu svatoštěpánského ceduli, na níž, jméno a byt svůj udávaje, k opisování knéh neb spisů, těm jenž by si to přáli, se nabízel. Ctih. sluha Páně P. Hofbauer, kterýž právě tehdaž opět v studiích byl a při tom mimo jiné chrámy i svatoštěpánský pilně navštěvoval, vida toto oznámení, pomyslně sobě: „Člověk ten zajisté chudým a pomoci potřebným musí býti, půjdu a vyhledám ho.“ — A stalo se

takto píše: „Jsem přesvědčen, že P. Hybl v nebi jest a s Kristem králuje; a přede nicméně pocit bolesti tak mocně mne někdy překonává, že nejsem s to mu odolati. Ačkoliv se do vůle Boží odevzdávám a dosvědčuji, že nikdy jiného nechci, než co Bůh chce, musím se předece přiznati, že od jeho smrti až do nynějška žádné blažené hodiny jsem neměl.“ — A v jedné konferenci po smrti Hyblově bolestně k spolubratřím takto promluvil: „Štít jestiž zlomen! Pán Bůh ví, co z nás na přes rok bude, buďtež tedy připraveni!“ —

Pět dní po Hyblově smrti, dne 9. července 1807 uzavřen byl mír mezi Napoleonem a pruským králem, jehož následkem Varšava co velkovévodství dostala se spojenci Napoleonovu, králi saskému. Ačkoliv tento nový zeměpán katolíkem byl a kongregaci nakloněn, domohli se přede nepřátelé sv. církve nadvlády. Vyšší politika kutila se v Paříži, ano i v záležitostech vnitřních docházela tam odtud nařízení, kteráž ihned provedena byla. To bylo vhod nepřítelům kongregace. Novou sestavili opět žalobu, plnou zase lží a zlomyslných pomluv, — ale velice však politickou, již do Paříže a Dráždan zaslali, dovozující, že se nová vláda ve Varšavě náležitě utvrditi nemůže, dokud Redemtoristé v Polsku

trvati budou. V neblahých oněch dobách nebylo toho mnoho zapotřebí, aby na ústavy církevní největší podezření se uvalilo; jiskra palčivá byla hozena — do troudu. —

Nastal rok 1808. Bylo to v měsíci červnu, jednou v pátek, an ctih. sluha Páně v kostele sv. Benona před nej-
světější Svátostí kněžské hodinky se modlil. Když pak v 87. žalmu k 16. verši došel, jenž zní: „Chudý jsem a v pracích od mladosti své: vyvýšen pak jsa, ponížen jsem a zkormoucen“ — tu pojednou, bez všeliké zevnější příčiny uvnitř tak násilné pocítil zachvění se, že, — on, muž, jenž neznal bázně ani strachu — na celém těle třásti se počal! Zavřel knihu, přemýšleje co by to znamenati mělo, — v tom však úzkostlivé to zachvění se opakovalo. I poznal z toho, že mu Bůh znamení dává, aby na velká ponížení, zkormoucení a strasti se připravil. Jako dítko do náručí otcova se utíká, tak odevzdal se služebník Páně ihned do rukou Božích, za úplnou oběť vůli Božské se přinášeje. S největší vroucností vyléval nyní v modlitbách srdce své před velebnou svátostí, načež opět do ulekané jeho duše předešlý poklid se navrátil. „Co Bůh chce, — jak Bůh chce, — kdy Bůh chce“ bylo heslem jeho. —

tak. U též velikomyslné paní, kteráž jemu nápomocna byla, by studiím oddati se mohl, i Hyblovi dostatečné podpory vyprosil. Jsouce oba stejného šlechtného smýšlení, přilnuli k sobě přátelstvím nejvroucenějším. Roku 1784 ukončili jeden i druhý studia filosofická. Klement Hofbauer, jsa katolíkem skrz na skrz, nechtěl studovati bohosloví na ústavech, duchem josefínským zavánějících, a proto umínil sobě za účelem tím do Říma se odebrati. S úmyslem tím svěřil se příteli svému Hyblovi, tehdaž právě značně onemocněnému, vyzýváje ho, aby i on tak učinil a s ním na cestu se vydal. Myšlenka ta i Hyblovi se líbila, ale jak to učinit? Dvě věci mu v tom překázeli, jeho nemoc a nedostatek peněz! „Co se prvního, totiž nemoci týká,“ odpověděl Hofbauer, „o to se postará Bůh, a taktéž doufám, že i to druhé se sprostředkuje, důvěřuji se zajisté, že tolik od dobrodinců obdržím, aby to pro nás oba postačilo. A ejhle! Za několik dní byl Hybl úplně zdrav — a oba putovali do Říma. Zvláštním řízením Božím stal se tam Hybl s přítelem svým Redemtoristou, — a s ním nápotom poslán byl na sever. — Ve Varšavě zastával P. Hybl úřad rektora koleje až do své smrti. Byl to muž velice nadaný, v bohosloví všestranně vzdělaný, obzvláště se spisy sv. Otců a s dějinami jak církevními tak i světskými nevědně obeznalý. Mluvil plyně sedmerou řečí; sepsal pro studující svého řádu Logiku a Metaphysiku; a k tomu ke všemu dokonalým byl řečníkem. Na theologickém ústavu Varšavském u veliké stál vážnosti, tak že zhusta nejtěžší otázky z oboru toho předloženy mu bývaly, jež k všestranné spokojenosti vždy rozluštil. Z po-

Den na to, k večeru, když úplným již soumrakem všecko zahaleno bylo, ohlásil se tajně policejní jeden úředník, jenž kongregaci vždycky přízniv byl, u brány koleje, žádaje s P. Hofbauerem potajmu mluvit. Jakmile sami byli, promluvil takto: „Otče můj — přišel jsem, abych vám pod rukou sdělil, že dekrét zrušení vaší kongregace již podepsán jest. Spalte listiny, jichžto by nepřátelé vaší proti vám aneb proti jiným zneužítí mohli; ukrýte též co můžete drahocnějších kostelních věcí, avšak opatrně, aby to nebylo nápadné, neboť hlídání jste tajnými agenty.“ — To pověděv rychle se vzdálil. — Sluha Páně, jsa od včerejšího znamení na všecko připraven, poděkoval Pánu Bohu za včasné toto upozornění a poručiv sebe a milovanou kongregaci pod ochranu nepoškrvněné Matky Boží a všech svatých Patronův, bez prodlení potřebných učinil příprav. Rektorovi koleje nařídil, aby spisy, jež nechtěl aby do rukou nepřátel přišly, zničil. Na to všeck ykněze a frátery do jídelny svolati dal. Tu když byli shromážděni, netušíce jak smutná toho příčina, uložil jim sluha Páně nejprvé, že o tom co jim nyní zděleno bude, nejpřísnější musí zachovati mlčenlivost. Chvějícím se pak hlasem, sám bolestí uchvácen, oznámil jim los, jakýž čeká

kongregaci! — Jaká to pro všechny rána! — I mluvil dále k zarmouceným synům duchovním a spolubratřím, mluvil slovy dojemnými, uchvacujícími v okamžení tak velevážném, napomínaje otcovsky všech k odevzdání se do vůle Boží, k důvěře a statečnosti. Slze vyhrnuly se jim z očí, — a ty slze a škytání bylo výrazem bolesti jejich, ne snad nad tím, že jim připraven kříž, — ale nad tím že se sáhlo na život drahocenné „máti kongregace“ a že zlobou lidskou zpustošen bude krásný a hojného ovoce pro život věčný nesoucí ten sad, jež k blahu všeho lidu vštípila ruka Hofbauerova a jež spolu s milným otcem svým věrně pěstovali i oni, synové jeho! — Kolej měla velké množství ostatků svatých, — ty byly nyní mezi všechny rozděleny, — každému dána byla částka z peněz v domácí kase se nalezajících a uchystán byl také pro každého svazec nejpotřebnějšího prádla. Konečně byly i některé vzácnější věci kostelní zakopány. (Po čase kongregaci opět navráceny byly.) Tak když vše bylo uspořádáno, odebrali se, modlitbou posilnění, jeden každý ku svému zaměstnání, na kazatelnu, do zpovědnice a jinam — jakoby ničehož se nebylo přihodilo.

Zatím ale i vláda potřebných opatření učinila. Nepřátelé kongregace ne-

slušnosti musel na sebe vzíti i úřad jednoho z dvanácti examinátorů, jenž zkoušeli těch, kteříž na kněžství měli býti posvěceni, — a jeho hlas za rozhodující vždy platil. Pro svou učenost a vzdělanost, jakož i pro svou zbožnost a tichou povahu, byl on nejoblíbenějším zpovědníkem vysoké šlechty a mnohých prelátů, ačkoliv každého, nehledě na stav a osobu, stejnou přijímal láskou. Mezi ctnostmi, jimiž se stkvěl, vynikala obzvláště živá víra, veliká jeho láska k bližnímu, vřelá horlivost pro čest a chválu Boží a spásu duší, nepřekonatelná trpělivost a nevšední tichost, pro kterouž ho jmenovali „maminkou kongregace.“ Všecka srdce pro něho hořela. Mnohou bouří proti kongregaci povstávající dovedl utišiti, proto byla smrt jeho tak bolestnou ránou i pro samého P. Hofbauera. A právě tato smrt mnohém více ještě jej oslavila, anaž následkem byla apoštolského povolání. V armádě francouzské v Polsku stojící byl též pluk Italianů, kteříž, rozumějice toliko vlašsky, vši duchovní pomoci zbaveni byli. Když pak mnozí z nich onemocněli a po knězi, kterýž by jim rozuměl, tím vroucněji toužili, byla duchovní opuštěnost jejich tím větší. Sotva že se o tom dozvěděl arcibiskup, ihned nařídil, aby se hledalo, jsou-li kde někteří knězi, kteříž by vlašsky uměli, aby ubohých těch vojínů se ujali. P. Hyblovi poslal s toutéž prosbou zvláštní list. Ačkoliv horlivý tento kněz sám churavěl, nebral na to ohled, ale bez meškání pospíchal do nemocnice, aby útěchy poskytl tam, kde jí tolik zapotřebí bylo. Avšak na krátko jen věnovati se mohl těmto skutkům křesťanské lásky. Nakažlivá nemoc uchvátila i jej, — a za čtrnáct dní po-

opomenuli ji upozorniti, že lid polský v ničem tak choulostivý a popudlivý není, jako, když se kdo náboženství jeho a kněží dotkne. Zrušení kongregace Redemtoristů, k nimž veškerý lid zcela srdce přilnul, mohlo by, tak pravili, snadno zbouření spůsobiti, jest prý zapotřebí, se vši opatrností jednati. Za tou příčinou bylo tedy ujednáno, vyzdvyžení Redemtoristů co nejkvapněji vykonati, aby zrušení kongregace stalo se skutečností, prvé nežli by se lid zpamatoval; a aby každé hnutí lidu v počátcích hned potlačeno bylo, má i vojsko pro ten pád připraveno býti. — Po těchto přípravách, jednoho dne z rána, dostavila se pojednou vládní komise u koleje OO. Redemtoristů. Chrám Páně, v němž právě jak obyčejně, služby Boží se odbývaly, rychle byl uzamknut a před ním oddělení vojska postaveno. Hned na to odebrali se členové této komise, četníky jsouce doprovázeni do kláštera, do obydlí sluby Páně a ostatních představených, pak do sakristie a do knihovny a všude všecky schránky zapečetili. Vykonavše co nejspěšněji práci tu, nařídili, aby všickni Otcové a bratři do jídelny bez prodlení se dostavili. Kněží z většího dílu právě v kostele se nacházeli. Lid, jako povždy, naplňoval prostory chrámové, nevěda, co

zatím se děje. Když ale pojednou uzřeli jak fráter jeden, s výrazem nápadné tísně, všechny kněze ze zpovědnice ano i kazatele uprostřed kázání z kazatelny odvolává, — tu s podivením a úzkostlivým jakýmsi napnutím na to hleděli, nemohouce vysvětliti sobě, co to znamená. Chvilí čekali tiše; když pak někteří ku dveřím se ubírali, je však uzamknuty našli, nemálo se polekali. Z venčí slyšeti bylo hlomoz od koní a vozů. Z Otců, s tváří zarmoucenou z kostela sakristií se vzdálivších, žádný se ne- navracoval, čímž nepokoj a úzkost jejich více se zmahala. Pospíchali do sakristie, tam však všecko již zapečetěné a dvěře zvenčí uzavřené shledali. Nyní tušili, co to as znamená! — Nastal pláč a bědování srdcelomné. „Ach, vzali nám“ — tak naříkali, jako osiřelé děti — „vzali nám naše Otce — a nikdy více jich nespátíme.“ —

Zatím dostavili se všickni Redemtoristé do jídelny. Přednosta komise předčítal dekret zrušení koleje a spolu i jmena jednotlivých členů, dokládaje, že každý, kdož jmenován jest, bez odkladu a bez odporu, anižby jaký rekurs povolen byl, s ustanoveným policejním komisařem odjeti musí; a že každému jenom to nejpotřebnější s sebou vzíti dovoleno

volal si Bůh věrného služebníka svého k sobě na věčnost. Sesnul dne 4. července 1807 v náručí přítele svého ctihodného sluby Páně Klementa, — umřel co obět lásky k bližnímu. — Jak bolestně dojat byl smrtí tou P. Hofbauer a celá kongregace, svrchu jsme naznačili. — Ale i celá Varšava zatruchlila! První, kdož osobně k mrtvole se dostavili byl arcibiskup Varšavský a pak světicí biskup. Za nimi přišli všickni představení všech ostatních klášterů, kteříž vidouce, jak dojati jsou všickni Otcové u sv. Benona nad ztrátou milého spolubratra, sami všecku starost o důstojný pohřeb na sebe vzali. Co zvláštní znamení své úcty k zvěčnělému nařídil arcibiskup sám, aby po tři dni ve všech 83 kostelích Varšavských půl hodiny hrany se vyzváněly; taktéž obyčejný pořádek služeb Božích u sv. Benona zastavil, nechav si předložiti pořádek smutečných slavností. Neustále dojížděli ke koleji povozy knížat, hrabat a vůbec šlechty — a lid v zástupech se hrnul, všickni chtěli ještě jednou společného Otce a duchovního vůdce spatřiti. Než dvě hodiny uplynuly obětováno bylo již přes pět set čtyř až osmiliberních voskových svící s prosbou, aby po celý den u rakve hořely. Celé dopoledne slouženy byly mše sv. Představení ostatních řádů mezi sebou ujednali, od rána až do večera hodinky za zemřelého u sv. Benona odbývati; tak že když jeden řád modlení ukončil, druhý zase započal; a tak to trvalo po celé tři dni. Při pohřbu bylo všecko duchovenstvo a celé město. Byl to pohřeb velkolepý. A všecko to se stalo boz přičinění kongregace. Žádný nebyl k tomu pozván, ani halíře nebylo na tak veliké výlohy vydáno. Veškeré obyvatelstvo to tak chtělo, — protiviti se tomu bylo by bývalo nemožno. —

jest a nic více! Ortel byl vyřknut. Klidně odebral se jeden každý do své světničky, — a za několik minut se všickni navrátili; každý se svým breviářem a připraveným již uzlíčkem. Nad tím úplně zaražení byli komisaři, poznávše, že tajemství jejich vyzraženo jest a že Redemtoristé na to již připraveni byli. Svědomí jejich zlé se zachvělo, — a ubozí ti lidičky nejínak mysleli, než že Redemtoristé tajný nějaký plán proti nim zosnovali, a že snad odvedení bez krve prolití se nestane. Neobyčejná pokojná mysl řeholníků brozně jim imponovala. Byli celi až pomateni! — Následkem toho proměnily se úsměšky a surovost, s jakouž započali dlo své — pojednou v nejuhlaženější zdvořilost. Byli v strašných rozpacích. Z těch však vyvedl jich ctih. sluha Páně dávaje jim ujištění, že na odpor nikdo ani nepomyslí a že všickni hotovi jsou odebrati se tam, kam jich dopravití chtějí. Komisarům se ulehčilo! Touž dobou, jak komise do kláštera vstoupila, byly dle rozkazů prvé již daných všechny ku koleji sv. Benona vedoucí ulice vojskem obsazeny; — před domem pak řada povozů postavena. Na listině jména Redemtoristů obsahující, již vrchní komisař byl předčítal, bylo též poznamenáno, který z nich do téhož povozu sednouti má. Dle určeného tohoto pořádku tam tedy vstupovali; a jak mile byl jeden vůz obsazen, co nejrychleji odjížděl, jsa doprovázen šesti vojáky na koních! Ke třem povozům přidělen byl vždy, co zvláštní ještě dozorce, jeden policejní komisař; a aby co možná nejméně se nadělalo hluku, vyjížděli rozličnými branami z města a po různých cestách ujížděli dál, ačkoliv cílem všech jedno a totéž místo bylo, — pruská pevnost Küstrín! — Celá ta exekuce, od vstoupení úředníků do kláštera až do odvezení posledního frátera, netrvala déle, než půl hodiny. — Když se myslilo,

že vypovězení otcové jsou již za městem, byly dvěře chrámové opět otevřeny a nacházející se tam hořce bědující lid propuštěn. Kvapně byl též kněz jeden přivolán, jenž nejsvětější Svátost oltářní do poblížkého kostela odnesl; — na to se „věčné světlo“ zhaslo, — a chrám sv. Benona opět byl uzavřen! Jako blesk roznesla se smutná ta novina po celém městě; překvapení, zármutek a bolest katolického obyvatelstva nedá se popsat. Všude slyšeti bylo nářek a bédování; na mnoha místech shromáždily se velké zástupy lidstva hořekujícího, — vláda však všemožných opatření učinila, aby pokoj udržen byl. Všecky stráže byly zdvojnásobněny, ve všech ulicích vojsko a četníci rozestaveni a kdekoliv několik jen lidí bylo pohromadě, na místě byli rozptýleni! — Co mohli dobří ti lidé jiného činit, nežli ustoupiti ne-spravedlivému násilí! — Dlouho ještě po tomto dni památném, procházely silné stráže dnem i nocí ulice města, nedůvěřující lidu, nad ztrátou milovaných otců svých nad míru zarmoucenému! — Takový konec vzala proslavená kolej Varšavská, kteráž po dvacet let nejenom městu ale i vzdáleným krajinám pramenem tolikerých milostí byla.

S mateřincem tímto potlačeny byly i ostatní koleje v Polsku a Rusku. Ondy obětoval vladař Pilát Spravedlnost vůli lidu; zde obětovala vláda spravedlnost křivým žalobám několika nevěrců p r o t i vůli lidu! —

Ctihodný sluha Páně a soudruhové jeho odvezeni byli za hranice Polsky, s dorozněním vlády pruské na pevnost Küstrín v Braniborsku. Tam uvěznění byli v budově, kasárnách se podobající, střeženi jsouce vojskem. Ostatně budíž ku cti velitele pevnosti a komisarů připomenuto, že se nesnížili k sprostým žalárníkům nevinně pronásledovaných, nýbrž že s Hofbauerem a spolubratry jeho šetrně a se vši uctivostí nakládali.

Vězení proměnilo se v klášter. Upraven byl oltář k sloužení mše sv. Všichni zachovávali pravidla řehole tak svědomitě, jako kdyby ve vlastní koleji se nacházeli. Ustavičně konali duchovní cvičení, kterýmž jakož i vroucí modlitbou na zkoušky jim ještě nastávající se připravovali. — Pobyt jejich i na město dobře účinkoval. Obyvatelé města, ač protestanté, dozvěděvše se, že státní tito vězňové jsou vypovězení katoličtí řeholníci, upřímnou měli s nimi soustrast. K večeru obyčejně, když velební Otcové ve svém vězení společně svaté písně zpívali, (jako ondy Israelité na břehách řek Babilonských, bolestně vzpomínajíce na posvátný Sion . . .) tu stávali celé zástupy obyvatelů Küstrínských před okny, naslouchajíce myslí zbožnou zpěvům těmto dojemným srdce a duši uchvacujícím. —

Čtyry týhodny mužové apoštolští zde strádali. Tu opět oznámeno jim nařízení vládní — novou ránu srdcím jejich zasazující. Brána žaláře jim byla otevřena, — avšak každému, kdož původem svým jest cizozemcem, přísně nařízeno, bez prodlení do své vlasti se navrátiti. Tím teprv roztrženy byly ony sladké svazky bratrské lásky, jež syny tetěz máti kongregace k sobě poutaly. Nastalo loučení s bolem, jako otec naposledy s dítkami se loučí — rozžehnal se sluha Páně s drahými duchovními syny a spolubratry, s nimiž vzdělával vinici úrodnou, násilně mu nyní odňatou! — — Hofbauer

byl ale muž Boží — snášeje všechno s tichostí podivuhodnou, s hrdinskou odevzdaností do nejsvětější vůle Boží! — Prozřetelnost Božská dopustila, že mu odňata byla Varšava; — táž Prozřetelnost vykážala mu k apoštolování nyní Vídeň — a veškerý téměř svět! —

Tělesně opustil ovšem cti. sluha Páně Polsku, srdcem však nikoliv. Srdečností a láskou vzpomínával často na zemi tu nešťastnou a co nejvíce přál sobě, kdyby se tam kongregace opět uhostiti mohla. Zdá se, že mu Bůh zvláštního také zjevení vzhledem Polsky udělil. V aktech vypravuje svědek jeden takto: „Jednoho dne, — když byl muž Boží zde (ve Vídni) v kapli nemocných mši sv. odsloužil a na to modlitby díkůčinění konal, zdálo se jako by byl u vytržení. Vzdychal a z očí hojně mu kapaly slze: nikdo však ani slovíčka z něho dostati nemohl! — A opět jednou, když podobně po mši sv. se modlil, — pojednou, jakoby z hlubokého spánku procitnul, s výrazem největšího bolu zvolal: „O ubohé Polsko! jak mnoho zla tobě nastává! Jaké to zločiny vyvrátí tebe: aj — v krvi ploveš!“ — Více nebylo lze porozuměti. — Někdy ale též o blaženější budoucnosti tohoto království mluvil.“ —

Přimlouvej se za ně věrný služebník Páně u trůnu Božího, — oroduj ale i za vlast naši, — a za nás za všechny!

Posvátná místa na Rusi.

I. Bohorodička v Kazani.

Kazaň město jest na východní Rusi dosti znamenité, počítajíc na šedesát tisíc obyvatelů. Před třemi sty lety tu přebýval voják, jmenem Daniel; muž ženatý, máje dcerušku desítiletou, které říkali „Matrona.“ Roku 1559 Kazaň z veliké části vyhořela, i dům Daniele vojáka

rovně shořel. Když pak měšťané spáleniště odklízeli a nové domy stavěli, zjevila se jednou okolo svátku Navštívení P. Marie důvčeti Matroně velmi jasná Paní a přikázala jí říkati: „Já jsem Rodička Boží. Zde nedaleko v koutě jednom (tu vykážala místo) leží obraz

můj v zemi zahrabaný. Dojdi k arcibiskupovi zdejšímu i též na úřad světský a řekni jim, aby obraz můj vyzdvihli a na slušném místě poctivě postavili.“ — Po těch slovech zmizela jasná Paní. Děvče všemu dobře porozumělo, ale pro samý strach žádnému nic neřeklo. Tu jasná Paní se zjevila po druhé a když děvče pořád nic neoznámilo, zjevila se po třetí, tentýž rozkaz s pohrůžkou opakuje.

Malá Matronka se tedy na úřad světský odebrala a, co byla viděla a slyšela, sprostně pověděla. Na úřadě vyslechli ji a s posměchem poslali domů; šla k arcibiskupovi (Jeremiáš byl tenkrát arcibiskupem Kazaňským), než i ten celému zjevení žádné víry nepřikládal. Děvče tedy šlo a povědělo to své matce. Matka se tudíž s děvčetem zdvihla na vykázané místo, nemyslíce jinač, než že samy budou kopati a hledati obraz Rodičky Boží. Kopala matka, ale žádného obrazu dokopati se nemohla, začne kopati malé děvče, a ejhle, obraz tu! Obraz byl velmi pěkný, jasnými barvami malovaný a tak čerstvý, jakoby ho malíř zrovna byl dodělal. Nalezení to se stalo 8. července.

Arcibiskupa nyní pojala lítost, že zjevení Marie Panny věřiti nechtěl, i sebrav své duchovenstvo i valný zástup lidu, v procesí se odebral na posvátné místo, vzdal úctu nalezenému obrazu, a vzav drahocenný ten poklad, s poctivostí všeobecnou nesl jej do blízkého chrámu sv. Mikuláše. Než ihned v tu chvíli nescházelo zázraků, kteříž svědectví o slávě Rodičky Boží dávali. Na spáleništi, kudy sv. obraz nesli, člověk ubohý seděl. Ten v mladém věku svém dobře viděl, ale oslepl a již od těch roků světla Božího nespatrił. Ten ubohý člověk neviděl sice ničeho, neb vůkol něho nebyla než tma čirá; ale slyšel to zvonění a hluk a zpěvy marianské, i tázal se, coby to nového znamenalo? — Pověděliť mu, že nějaký přesvatý obraz Bohorodičky

nalezen, jež sám pan arcibiskup do chrámu Páně přenáší: i tu spěšně slepec na kolena se vrhl a prositi se jal: „Rodičko Boží, volal, podívej se na mne, jaký já jsem ubohý slepec! smiluj se nade mnou, Rodičko Boží! nikdo mne neuzdraví, než Ty jediná, Matičko Ježíše Krista! vroucně Tě prosím, smiluj se nade mnou!“ A tak pořád více a více prosil a křičel s vroucností velikou: až najednou oči se mu otevřely, světlo se mu zablesklo a byl zdrav! Tu vyskočil a rovnou cestou běžel k arcibiskupovi nesoucímu svatou nalezenou ikonu (obraz). Arcibiskup a veškeren zástup lidu byl svědkem, kterak tento šťastný člověk posvátnému obrazu se kořil a za milost děkoval, že zdravého zraku obdržel.

Ale v městě byl ještě jeden ubohý slepec. Ovšem že s rychlostí zpráva k němu se zanesla, že nalezen svatý obraz, a slepý soused jeho že již zraku nabył: i tudíž spěchal i slepec druhý s chvátáním, a do kostela jej dovedli k zázračnému obrazu, než kdo jiný ho předejde. Přivedli jej do kostela až k samému oltáři; slepec poklekl, hlavu svou až k zemi sklonil a s vroucností Rodičku Boží za slitování prosil. Prosil, oči otevřel a byl zdrav!

Od té chvíle nebylo nuzného a bíd-ného člověka v městě, že by k zázračnému obrazu se byl neutekl; a málo který se našel, že by Rodička Boží ho byla oslyšela. Tu město Kazaň, jakkoli tím nedávným ohněm sklíčeno, nesoudilo jinače, než že nový velikolepý chrám nebes Královně vystaví. Když stál kostel, veliký a důkladný, mysli dále, že by při něm též měl státi klášter panen řeholních, kteréby tam své nebeské Královně pobožné a čistě sloužily. I stavili klášter, příspěvků ode všech stran přicházela hojnost: až se den přiblížil, kdy řeholné panny měly do nového kláštera uvedeny býti. V procesí ubíraly se do kostela k Panně Marii a z kostela do kláštera. — I kteráž

pak byla první z těch panen řeholních, klečíc první před Rodičkou Boží? kteráž první kročila do kláštera? — Tatáž panna to byla, která před lety jakožto děvčátko desítileté nalezla obraz zázračný; Matrona jí tenkrát říkali, klášterním jmenem se teď sestra Martha nazývala a ten stav si zvolila, aby po celý život Rodičce Boží sloužila a po smrti v blaženosti nebeské se radovala. Za nedlouho byla za abbatyši zvolena a celý klášter svatě řídila.

Když město Kazaň po záhubném požáru se bylo zotavilo a znovu vzkvétlo: zdaliž zapomnělo na milostivou Rodičku Boží? Nezapomnělo, nýbrž den 8. července zasvětilo na svátek zasvěcený, na vděčnou památku, že na ten den nalezen zázračný obraz Bohorodičky.

Kazaňský obraz odkud se vzal a do země k zakopání přišel, nikdo se nedověděl. Jest to vyobrazení Rodičky Boží, jakéž častě na Rusi se nachází a „Panna Maria Odigitria“ se nazývá, t. j. Panna Maria „cestu ukazující“. Představuje Pannu Marii s Ježíškem; Ježíšek stojí, máje hlavičku málo nakloněnou, pravou rukou dává požehnání.

Již přicházel lid z krajin dalekých k Rodičce Boží Kazaňské, a sláva její po celé Rusi se šířila; všude se stavěly oltáře a chrámy na Její čest, tak že nyní často o Kazaňské Bohorodičce v Petrohradě, v Moskvě a p. čteme.

Nezůstalo však na tom, že Rodička Boží pomáhala toliko jednotlivým ubohým lidem, nýbrž dva příběhové jsou známi, že veškeren národ ruský v svrchovaném jsa nebezpečí, k Panně Marii Kazaňské se utekl a utěšené pomoci našel, jednou r. 1612, podruhé r. 1812.

Po smrti caře Vasileje Šujského († 1610) rozpadl se národ na mnohé náruživé strany; cizinci té nesvornosti použili tak, že již Moskva cizincem byla osazena. V jedné věci srovnávaly se strany všechny, totiž v důvěře k Bohorodičce Kazaňské, k ní se s pláčem, postem a

s mnohou modlitbou utekly — a ej! Rodička Boží pomohla. V dalekém kraji objevil se muž, obraz Kazaňský na prsou nosící, kníže Dimitrij Požarský: všecken lid a všechny strany se naň obrátili, Požarský zabíjel cizince z Moskvy dne 22. října 1612, a z celé Rusi, a — byl pokoj. Odtud jest den 22. října svátek na celé Rusi zasvěcený Bohorodičce Kazaňské. Však o té události povíme více, dá-li Pán Bůh, k měsíci říjnu.

Novou důvěru k P. Marii Kazaňské pojal veškeren národ ruský r. 1812 a takového milostivého vyslyšení obdržel, že na věky snad toho památka nevyhasne. Stalo se to při hrozivém vpádu starého Napoleona do Ruska. Poznáme hrozné nebezpečí z počtu vojska, kteréž Napoleon proti Rusům vedl. Mělo zajisté: 60.000 Poláků, 20.000 Sasů, 30.000 Rakušanů, 30.000 Bavorů, 22.000 Prusů, 20.000 Vestfálů, 8.000 Württembergů, 8.000 Badenských, 4.000 z Hessen-Darmstadtu, 2.000 z Gothy a Výmaru, 5.000 Franků, 5.000 Meklenburgů, 20.000 Vlachů, 4.000 Španělů, 10.000 Švýcarů, 25.000 svých vlastních Francouzů; dohromady 480.000 mužů vojska.

Při vojště Napoleonově nacházelo se 600—700 kusů hrubé střelby a 60.000—80.000 koňů. Bylo to vojsko udatné a vítězné, že mu tenkrát na světě rovna nebylo. Přidejme k tomu, co upříti se nedá, že starý Napoleon byl výtečný vojevůdce, moudrý, udatný a nad míru rychlý. Koho měla Rusie proti Napoleonovi postavit? Dva byli generalové ruští, Bagration a Barklay de Tolly, obadva sice udatní, ale Napoleonovi se nicméně rovnati nemohli. Nemoha cař Alexander žádného z těch obou vybrati, uhořel na třetího. Ten byl hrabě Michael Ilarionovič Goleničew Kutuzow; avšak Napoleonovi ještě méně roveň než Bagration a Barklay; muž věkem 67 roků sešlý, váhavý a tak svěhlavý, že nedávno před tím z vojenské

služby musil propuštěn býti. Řízením Božím stalo se, že Kutuzow byl zvolen; neb při všelijakém nedostatku měl tu přednost do sebe, že byl muž bohobojný a zvláštní ctitel Bohorodičky Kazaňské.

Jsa povolán do Petrohradu, představil se caři Alexandrovi, z císařského paláce odebral se do kostela Bohorodičky Kazaňské. Tu odepnuv meč svůj, položil jej na oltář, sám pak kleknul a dlouho se tu k nebes Královně, k sv. Sergiovi a sv. patronům ruským modlil. Posilněn vstal a duchovenstvo s oltáře vzavši meč ve jmenu Bohorodičky jej požehnalo a vojevůdce jím přepásalo. Z kostela se odebíral k vojsku. Napoleon si z něho a z vojska ruského zrovna smích dělal; „dvě bitvy vyhraju,“ Napoleon pravil, pak jsem v Moskvě aneb v Petrohradě a cař Alexander přijde prosit za pokoj!“

Obě nepřátelská vojska na se vrazila u Smolenska dne 15. 16. srpna 1812; Rusové jsou poraženi; po třech nedělích (dne 7. září) v nové krvavé bitvě opět se srazili u Borodina, na sedmáct tisíc mužů v té hrozné bitvě padlo; Rusové byli opět poraženi! Tak Napoleon, jak byl předpovídal, dvě bitvy vyhrál a vítězně do Moskvy přitáhl dne 14. září 1812, jiného nečekaje, leč že cař Alexander pokorně přijde a služebně za pokoj prositi bude. Ale cař Alexander nepřišel, ani za pokoj neprosil; alebrž po veškerých zemích ruských vroucné prosby se konaly k Bohorodičce Kazaňské, k sv. Sergiovi a ke všem svatým patronům země ruské, aby v té svrchované strasti neopouštěli své plémě!

A ejhle! najednou se Napoleonovo štěstí obrátilo a takové nehody prepodivně jej stíhaly, že sám onen vítězný Napoleon vyznal, řka: „Na Rusi mne žádná statečnost lidská nepřemohla; bylyť to jiné síly, kteréž mne vytlačily.“ — Ohně se vznášely takové strašné, že veškeré francouzské vojsko jich uhasiti nedovedlo,

nýbrž utéci musilo; vypukly nemoce a rány morové, hlad, a taková zima nelsýchaná, že Francouzům nohy, ruce, uši, nosy, pysky umrzly; koně hladem a zimou pod nimi padaly; a když ten kůň padl, Francouzové hladem naň se vrhli, aby kus masa urvali; avšak, co urvali, uvařit nemohli, nemajíce kouska dříví!

K tomu Kutuzow se svými Kozáky bez přestání je stíhal, ruští generálové Miloradović a Platow je bez odpočinku hnali před sebou, až je z Rusi vyhnali. Dne 27. a 28. listopadu vyšli Francouzové ze země ruských, již to nebylo vojsko slavné a vítězné, alebrž bídné houfce lidu umořeného, z nichžto velká část pro samou hrůzu se byla zbláznila.

Rusové s radostí se vraceli, vraceli se k Bohorodičce Kazaňské, k jiným milým svatyním nebeské Královny Marie Panny a svatých patronů, z toho srdce poděkovat za nebeskou pomoc.

Avšak ještě něco se přihodilo podivu hodno. General Kutuzow zahnal Francouze z vlasti ruských, ale brzy na to (dne 28. dubna 1813) umřel; jakoby byl dokonat dílo, kteréž Rodička Boží naň byla vložila.

Cař Alexander postavil mu pomník, jako z vděčnosti a na potěšení všeho národa ruského. A kde postavil cař Alexander pomník Kutuzovi? Zdali na Berezině, kde Kutuzow francouzské vojsko byl zahnal? či v Boleslavi, kde byl umřel? Ani na Berezině ani v Boleslavi cař Alexander nepostavil pomník Kutuzovi, nýbrž v Petrohradě před kostelem Bohorodičky Kazaňské!

Tak důvěrná jest úcta Rusův k Rodičce Boží na místech četných a hlavně na Kazani a zajisté nebes Královna vděčně přijímá takovou úctu jejich a ráda jim pomáhá. Pojdmež svorně s nimi a Rodičku Boží prosme za milost jednu, za milost nejhlavnější, za spojení Rusův se svatou církví katolickou! Psáno jesti: „Jeden ovčinec a jeden Pastýř!“

(Jan 10, 16). Nechtějme marně naříkati, že Rusové utlačejí katolíků; pokárejme sebe samých, že o návrat rozkolníků málo dbáme. O časné věci a noviny dbáme až tuze mnoho; ale na tom, co věčného spasení se týká, tak málo nám záleží? Kdež pak jest naše horlivost? kde naše důvěra v Boha? a k Rodičce Boží? a k svatým patronům?

Nuže, čtenářové laskaví, spoluoudově apoštolátu, bratrstva Srdce Páně, Srdce Panny Marie, svatého růžence, sv. Cyrilla a Metoděje a všech jiných bratrstev!

obratte pozornost svou na návrat rozkolných Slovanů k církvi svaté, katolické! Kteříž z vás k svátku nejsvětějšího Jmena Ježíš k svatým svátostem přistoupíte (i prosíme, aby neopomenul nikdo), obětujte svaté přijímání na ten svatý úmysl, aby Bůh na přímluvu Rodičky Boží a sv. patronů ráčil rozkolné národy, Rusy, Srby, Bulhary, Černohorce a všechny druhé navrátiti církvi svaté; obětujte sv. růženec a jiné modlitby na tentýž úmysl, aby jeden ovčínec se stal a jeden Pastýř!

Zprávy o misiích chrvatských.

Dle prvotného sepsání vlašského podává J. Ž.

Předběžné poznamenání. Ukončivše vloni zprávy o misiích slovanských, zavděčíme se snad čtenářům „Školy,“ pakli porozhlédnouce se též po jiných vlastech slovanských, misie Tovaryštvem Ježíšovým tamtéž konané u věrných čtách vyličíme. Mínilo tu především misie odbývané v trojjediné králevině čili v Chrvatsku, Dalmacii a Slavonii, v nichž asi od dvaceti let co misionáři působí jesuité dalmatští, najmě Otcové Ajala, Basila, Gjurićeo i Carrara. V Dalmacii, k pokrajině benátské přidružené, má řád dvě koleje, totiž v hlavním městě Zadru a v staroslavné druhdy svobodné obci slovanské Dubrovníku, odkudž dotčení kněží občas vycházejí, by slovanský lid nadzminěného trojzemí konání obvyklých v řádu misí vzdělávali. Před časy zasahovala činnost jejich též do sousedního Slovanska, pod tureckým vrchnictvím stojícího, zejména OO. Ajala a Basile, přebývajíce v albanském Skadru, výše desíti let v tamnější lid slovanský s nevšedním prospěchem působili. Zprávy naše jsou u větším díle vyňaty z vytištěných listů, jež svrchu jmenovaní kněží, úřední o své činnosti podávající zprávu, k provinciálovi řečené pokrajiny zřídili. Věci, jež se nám méně důležitými neb zajímavými býti viděly, pomíjíme mlčením, majíce vypravování všedních výjevů za nudné a opáčení věcí jednostejných za zbytečné.

Misie konané v arcibiskupství zaderském v měsících říjnu, listopadu i prosinci r. 1856.

Všechna místa, v nichžto se konala misie, leží podél krásného pobřeží jadranského, obsahující obdlouhlý pruh země mezi Zadrem a Šibeníkem. Co trvalá upomínka na konanou misii vztýčen v každé z těchto obcí kamenný kříž a zavedena pobožnost na počest nejsvětějších Srdcí Ježíše a Marie. Plody, jaké takměř všude vydalo roztroušené námi semeno slova Božího, byly, díky Pánu Bohu, velmi

hojny a vydatny. Počátek učiněn v trestnici zaderské, kdež jsme měli poučovati trestance dosti četné, mezi nimiž bylo mnoho rozkolníkův řeckých, čili „pravoslavných,“ kteří z vlastního popudu požádali za dovolení, přicházeti bez přítrže k misijním kázáním; ano nejedni z nich chtěli se též u nás vyzpovídati ze svých hříchů: jelikož ale svátostí církve katolické přijmouti nemohli, aniž by se byli

dříve odpřisáhli svého rozkolu, potázali jsme se prvé o to s arcibiskupem Godeášim, jenž měl za radnější, bychom se nedotkli věci tak choulostivé, jakou by bylo odříkání se rozkolu. Leč co se katolíků tkne, přistoupili všichni do jednoho ke stolu Páně, očistivše duše své z hříchů obecnou z celého života zpovědí, a to s upřímností a lítostí opravdu podivu hodnou, jmenovitě u takových, kteří obžalováni byvše z úžasných zločinů v právním vyšetřování se nalezali, neb známo jest, jakou bázní spoutáni bývají tací lidé a jak velice se zdráhají, zjeviti úplně a upřímně a byť i pod pečeti zpovědního tajemství, spáchané hříchy své. Mnozí, ačkoliv již v pokročilejším stáří, nepřistoupili nikdy k sv. přijímání; i přiblížili se tudíž k tomu zdroji milosti s takovou útechou, žeť bylo až milo slyšeti, jak vroucné Bohu vzdávali díky za to, že je v prozítnosti své přivedl na toto místo trestní, aby pracovali o spásu duší svých. Nečistota, oplzlost v mluvení, klení a žehrání, jakož i jiné zlé navyklosti, v těchto krajích bohužel mnohočetné a takměř zdomácnělé, do čista zmizely; za to modlívali se pobožně růženec, zpívali litanie a jiné písně duchovní, vůbec jevíli všickni velikou zálibu ve věcech duchovních, tak že i zprávcové žalární dosvědčovali, že se celé vězení až k nepoznání přeměnilo. Též městské úřady byli výsledky misie nad míru potěšeny a neopominuly vyjeviti nám svoji úplnou spokojenost.

Dříve než se zmíním o pracích, jež jsme na ostatních místech za týmž účelem podnikli, dlužno vylíčiti na krátce žalostný stav toho duchovně zanedbaného lidstva. Ovšem, hlavní zřídlo veškerého zla jesti svrchovaná nevědomost, jíž se vysvětliti a poněkud i omluviti dají všechny nepravosti a zlovyky, jež se mezi tímto z přirození jinak předobrym a ke všemu dobru spůsobilým lidem zakořenily. Co se manželství týče, pa-

nuje tu přechasto důvěrné obcování mezi zasnoubenci, právě tak jakoby byli již svoji, ano i zjevné souložnictví není zde úkazem řídkým. Zločin a klení i při sebe nepatrnějších věcech ozývá se v úžasné míře z úst obecného lidu. Též krádeže a násilné vydírání statků jsou věci na mnoze obyčejnou, ano mnozí, nevážíce to sobě hrubě za hřích, neostýchají se až i zjevně toto nectné řemeslo provozovati. Což divu, že pak z toho pochází nesvornost, vznikají sváry v rodinách, ano nezřídka až i krvavé rozbroje, s jedovatým záští mezi celými obcemi sváděné. Odtud posla též ona zloprovázná „osveta“ (pomsta) mezi Jihoslovany vůbec, zvláště následkem blízkého styku s Turky nad míru rozhojněná, ano tyto zákaznosné různice, pode jménem „krviny“ známé rozhostily se v tak povážlivých rozměrech mezi veškerým obyvatelstvem, že posléze až i v přísloví vešly: „Tko se neosvetí, taj se neposvetí“ (kdo se nepomstí, ten se neposvěť), pročež vykonání pomsty mnohdy až i povinností býti soudí. Drží totiž co nejvš na svou čest, a bylo-li jim na cti ublíženo, mají za to, že se pomstí musí, pobádání jsouce k tomu obyčejem národním, hlavně od Černohorců přejatým. Pročež domnívají se, žeby nepomstivše se byli povrhelem beze vší vážnosti, beze cti a junáctví, jež jim prý „krvník“ odňal tím skutkem, který ku pomstě vyzývá. Mnohé rodiny z rok do roka nechodívají do kostela a přechasto vyskytují se lidé každého věku a postavení, jižto za celý život svůj sv. svátostem pokání a oltáře neobcovali. Říci však dlužno ke cti země a lidu, že tato nouze duchovní více ze vnějších příčin, nežli ze samé povahy lidu pochodí, taktéž, že zde onde skrovnější měrou vystupuje a že není právě všeobecná, nýbrž že z pravidla též hojně čestných výminek stává.

Bohudík byly nejhlavnější z vylíčených právě zlořádů misíí větší díl odstraněny a vsady vzdávali nám dd.

pp. „župníci“ (faráři) své nejvřelejší díky za proukázání jim dobrodiní. Co jich při tom nejvíce těšilo, bylo to, že po odbyté misii duch mstyžádosti z jich osad skoro úplně zmizel, že přemnozí, kteří před tím dlouholeté, mnohdy úhlavní zášti mívali, jedni druhých za odpuštění prosili, a to nikoli soukromě a tajně, nýbrž zjevně v kostele před veškerým lidstvem. Veškeru důvěru svou skládali jsme v Rodičku Boží, útočiště hříšníků, a ke cti její vyznati se musím, že nás nikdy neoslyšela. Pročež u všech misiích, jež jsme letos konali, měli jsme vystavěnou sochu nejsvětější Panny Marie, za jejížto přímlovou docházeli jsme povždy vyslyšení svých tužeb. Na doklad toho stůjtež zde některé ze znamenitějších milostí, touto Matkou milosrdenství proukázanych.

Ostrůvek Vrgada přísluší k faře Pakostanům, nečítaje výše 400 duší. Zde byl jakoby střed nejmatnějších nespárů, jmenovitě mezi náčelníky ostrova a jejich duchovním správcem. I měl tudíž tento ubohý kněz přemnoho svízeli snášeti; jsa opovrhován a opuštěn musel najednou kázati v kostele takměř dokona prázdném a opět i opět stíhali farníci jeho dobrou pověst nejhanebnějšími pomluvami, osočujíce jej z ohromných přečinů u duchovních, anobrž i světských soudů. Co se při těch žalobách nejbolestněji dotýkalo srdce jeho, bylo, že ani jeden z jeho svěřenců svého pastýře duchovního zastati se nevolil. Tato zjevná rozkvašenost myslí měla mimo jiná též to zlo v zápětí, že tito ostrované nabídnutou misii nikterak přijíti nechtěli. Skládajíce veškeru naději v Matku milosrdenství, přistáli jsme k řečenému ostrůvku, kdež nás mimo p. faráře i asi čtyry osadníky nikdo jiný neuvítal. Nepozbývajíce mysli vůči takové lhostejnosti a netečnosti zavítáme do chrámu Páně

a vystavíce sošku blahoslavené Panny, zazpíváme v její počest litanii a jiné písně, důvěřujíce se, žeby alespoň novota věci mnohého zvědavce přilákati mohla, avšak i tato naděje nám sklapla: skoro nikdo, ať pro stud ať pro jinou příčinu, nev kročil do kostela; bylo nás asi patnácte osob, a i ti bez mála samé děti. Ten byl počátek misie. Avšak téhož dne večer počal se scházeti lid a dvojí kázání postačilo, že se obměkčilo nejedno srdce a ještě pozdě u večer vykonali mnozí zprávu Boží.

Než Rodička Boží vyhradila si proukazování hojnějších milostí na zítřek, ve který ostrované tito slavili zvláštní svátek, Mateři Boží, spásy křesťanů, zasvěcený. Pro tuto matku milostí byl to den dokonalé vítězoslavy, neboť četní hříšníci, litujíce nepravostí svých, smířili se úplně s Bohem. Podotýkáme jen, že nejváženější občané, kteří na svého faráře nejvíce doráželi, všemožně jej osočujíce a ostatek obyvatelstva proti němu podněcujíce, upřímně se pokorili, přišedše v celých sborech (mezi nimi mnozí stavitelé lodí a poslancové zemští), a v naší přítomnosti padli svému faráři k nohám, k nepraví svému se přiznávajíce a ne bez slzí za odpuštění prosíce. Však na tom neměli dosti: ještě téhož dne u večer odprošovali činů svých veřejně v kostele; nehrozili se učiniti takto před veškerým lidstvem, dojímané poskytující divadlo a nad míru pohnutlivé, i andělských zraků zajisté hodné. Pan farář, patrně dojat jsa tak velikou pokorou a nelíčenou zkroušeností, ronil slzy radosti, načež osvědčiv, že všechněm z upřímná srdce odpouští, učinil k lidu krátkou a pohnutlivou řeč, díky vzdávaje Bohu a Rodičce Boží za tak velikou milost.

Po tomto tak hlučném ději, jež oni osadníci dobytím Malakova*) nazvali, zbytečno jest připomenouti, že jsme byli

*) Malakov, včez Malakovská, jinak Kornilov nazývala se ve válce krímské část hradeb jižního Sebastopolu v Rusku, kteráž po několika marných útocích vzata jest od Francouzů za velitelství gen. Pelissiera dne 8. září 1855; jenž po ní obdržel název vévody Malakovského.

až do půl noci zaneprázdnění zpovídáním. Následního dne před sv. přijímáním opětoval se týž tklivý výjev slavného odprosu. Rovnou měrou požehnal Bůh i ostatním pracím v této misii tak, že jsme ku konci postavivše misijní kříž a udělivše svého posledního požehnání až ku pobřeží doprovázeni byli veškerým lidstvem, jež plno jsouc útěchy duchovní neustávalo blahoslaviti Boha a Pannu Marii za tak veliké milosrdenství.

Druhá událost, v níž ještě skvěleji vysvitla moc a lítost Panny neposkvrněné, přihodila se v Bělehradě, ve prospěch jakéhosi nešťastného mladíka, u jisté rodiny téhož místa sloužícího.*) Tento byl po hříchu oddán neřestem všeho druhu, veda prostopášný život, a to již z nejtěplejšího mládí, pročez nikda nepřistoupil k sv. přijímání, a co mnohem horší bylo, o samém čase misijním osvědčoval veřejně, že se chce straniti misie, opomítaje všelikým napomínáním svých pánů, již všemožně stáli o to, by jej k účasti se v misii přiměli. Vzali jsme útočiště své k Panence Marii, by přímluvou svou obrácení hříšníka tohoto vyjednala; avšak misie dovršena, aniž by se byl milostí pohnouti dal. Leč i nyní nevzdal jsem se ještě vší naděje, nemoha sobě mysliti, žeby bylo kde hříšníka bytí i sebe zvrhlejšího, jemuž by Matka milosrdenství, úsilovně za to požádána byvši, na synu svém opravdivého pokání nevyprosila. V ten poslední večer ostali jsme i s jinými duchovníky v kostele, vyslyšajíce ještě zpovědi finančních strážníkův a četníků (již všichni k obecnému vzdělání věřících sv. svátostem obcovali): tu se odeběře velp. děkan a farář bělehradský, cítě se k tomu uvnitř

ponoukána, do bydlíště spomenutého mladíka, chtěje se ještě jednou pokusiti o návrat zbloudilé ovečky. Tu jej laskavě vyzve, by ještě v poslední chvíli se zpatoval a sv. zpovědí duši svou hříchů očistil. Nic naplat: všechny domluvy zůstaly bez výsledku. A když mu farář vyhrožoval trestem Božím, který ho zajiště postihne, pakli ještě v čas neobráť, tu on rozhorliv se ještě více na svého duchovního zprávce, vyšel na kvap z domu svého pána, chtěje sobě vyhledati místo, kde by byl jist před podobnými návštěvami p. faráře. Než ejhle! sotva že byl došel kostela, jež mu na cestě minouti bylo, tu se pojednou jakoby neviditelnou mocí upoutána cítil, že ani na krok dále postoupiti nedovedl. Mezitím dostihne jej farář, který o jeho obrácení takřka zoufaje domů se navracel. Nešťastník, užev faráře, dá se na útěk a nevěda již kudy kam, vběhne velkými vraty do kostela, a jakoby se byl pominul smysly, pokusí se v největším kvapu vyklouznouti prostrannými dveřmi, než sotva tam dojde, zastaví jej znova jakás vyšší moc, tak že jako socha nepohnutě stojí. Farář, jenž ho zatím nespustil s očí, přistoupí tu k němu, řka: „Nevidíš-li synáčku, že tě Panenka Maria sama i proti tvé vůli sem přivedla a že na všecken způsob tomu chce, bys tu ihned vykonal svou zpověď?“ Tato slova působila jako blesk, jenž náhle osvítil hustou tmou jeho ducha, jako dvousečný meč proniknuvší jeho zatvrzelým srdcem, tak že naposled milosti Boží, již tak dlouho odpíral, úplně se vzdal. Na místě poprosil svého duchovního správce, aby vyslyšel jeho z celého života zpověď a takto smířil se s Bohem, podav hojně patrných známek

*) Bělehrad čili srbsko-chrvaty Biograd, vlašsky Zara vecchia, byl druhdy hlavním městem chrvatsko-dalmatského knížetství, a i potomní domorodí králové chrvatští, a mezi nimi prvý Zvonimír, jsouce tu korunováni na krále, obrali sobě tento Bělehrad dalmatský svou trvalou sídelnou. Když ale po vymření domácího rodu královského koruna chrvatská sloučena byla s uherskou v osobě Kolomana I., sklesnul Bělehrad poznenáhlu na pouhou ves, aniž se kdy napotom vyšinul na někdejší lesk a slávu.

upřímného želu a lítosti k nevýslovnému potěšení páně farářovu a k nemalé radosti veškeré osady, jež za tak nadobýčejné dobrodějství Rodičce Boží veřejně projevila díky.

Dlužno poznamenati, že nejdůstojnější pan arcibiskup zaderský sám blahosklonně shlédnouti ráčil na naše skrovné práce, podporuje nás svou vlastní vážností arcibiskupskou, ano koncem misie zavítal osobně do Bělehradu, jednak aby udílel

svátost sv. biřmování, jednak aby připraveným námi dítkám podal vlastnoručně první sv. přijímání. Za této příležitosti dostavili se do této osady i dd. pp. faráři z okolních míst, by nejdůstojnějšímu hodnostáři i s množstvím spolu příšedších farníků počtu vzdali, z čehož ovšem předústojný pán měl nemalou radost jakož i ze šťastně uzavřené misie, jejíž hojné plody bohudík přispěly k duchovnímu zvelebení zmíněné osady.

(Dokončení.)

St. Bonifacius-Verein, spolek ve prospěch katol. misí v protestantském Německu, zaslal v prosinci r. 1876 zprávu své působnosti, zejména příjmů a podpor na misijní štace v roce 1875. Zaradovali jsme se, čtouce, že měl příjmů 861270,32 M., dobře půl milionu našich rak. peněz, a dle toho mnoho a mnoho misí a katol. škol mezi protestanty vydržel, zaradovali jsme se z toho i pro náš národ, ana víra sv. v sousedních krajích zvelebená nezůstane bez účinku i na naši vlast. K tomu půl milionu přispívala naše vlast: biskupství Brněnské 431.90 M., Olomoucké 324 M., Pražské 3608.87 M. ve zlatě, — mimo menší příspěvky ostatních diecesí, — zajisté krásný to úkaz, že my Čechoslované ve věcích víry učiníme mnoho rozdílu v národnosti; ale daleko krásněj by se to vyjímalo, kdyby u nás také tak oficiálně když ne popředně tož aspoň „také“ se děly sbírky pro katolické misie a školy mezi našimi rozkolnými bratry Slovany a podporovaly se rodiny utiskovaných tam katol. rodin. A což, kdyby takové sbírky pro rozkolné Slovanstvo se děly i v Německu a ve Francii! To vyžaduje vzájemnost katolické církve a to můžeme žádati na svých sousedech, když jsme svou povinnost již byli vyplnili.

Příjmy spolku dětství Ježíšova

l. P. 1875 zasláné ústřední radě v Paříži obnášely souhrně 951.308 zl. 2 kr.

Roku 1874 obnášely příjmy tyto 863 519 zl. 23 kr. byly tedy, chvála Bohu, l. P. 1875 o 87.888 zl. 79 kr. větší.

K obnosu tomu došly peníze z následujících zemí:

Francie	449.422 zl.
Belgie	107.590 „
Nizozemí	26.503 „
Bavory	47.052 „
Virtembersko	7.472 „
Badensko	9.597 „
Ostatní Německo	59.893 „
Rakousko	29.965 „
Švýčary	18.150 „
Papežské země	21.972 „
Italie	67.475 „
Velká Britanie	3.696 „
Španěly	5.478 „
Portugaly	6.886 „
Asie	3.408 „
Severní Amerika	26.428 „
Jívní Amerika	8.222 „
Oceanie	2.230 „

V Rakousku zejména přispěno: z biskupství Brixenského (s Vorarlberkem) 8114 zl., Lineckého 2215 zl., sv. Hippolitského 3367 zl., Solnohradského 2706 zl., Sekavského 3287 zl., Tridentského 5646 zl.; pak z Čech 826 zl., z Korutan a Krajiny 244 zl., z Moravy 363 zl.,*) z Itálie 389 zl., z Dolních Rakous 580 zl., z Uher a Kroatie 263 zl., z Vídně 120 zl., z rozličných míst: 1460 zl.

*) mimo čisto 328 zl. 88 kr. a 20 M. v zlatě.

Zázračná jeskyně v Lúrdě ve Francii.

Zázračná jeskyně v Lúrdě ve Francii.

Jako v nebesích Matka Boží prvního zaujímá mezi všemi nebešťany místa a v ní po Bohu celá sláva se soustřeďuje, tak i zde na zemi v tomto údolí slzavém

zaujímá úcta nejsvětější Bohorodičky prvního místa; k ní povznášejí se nejčastěji srdce věřících, poněvadž jim předběže známo, že mocnou její přímluvou

všech milostí dojíti mohou. — A že tato pevná důvěra věřících na pravdě se zakládá, dosvědčují ona četná místa, na kterých bl. Bohorodička zvláštním způsobem milosti svým ctitelům projevila. — I milá naše vlast uzavírá do sebe přemnoho takových míst, která zvláště uctění P. Marie věnována jsou a ku kterýmž přečetní poutníci během roku se dostávají. — A Bohu díky! místa tato množí se čím dále tím více a sice způsobem zcela zázračným, jak nám toho dokladem ono nové poutnické místo ve Francii ležící „Maria Lúrdská (Lourdes)“ nazvané. — Naším čtenářům jest jméno toto již ovšem známo; *) nicméně umínili jsme si, opět podati krátký popis oné zázračné události, zvláště o oné zázračné jeskyni našim čtenářům něco sdělit. — Bezprostřední příčinu k tomu zavládl nám onen slavný průvod, který před krátkou dobou z Německa do Francie zavítal, aby zde své vroucné prosby před trůnem Královny nebeské za stísněnou v Němcích církev katolickou přednesl a spolu nádherný chrám poutnický překrásnou a skvostně ozdobenou korouhví okrášlil, — a pak zároveň pouť na to posvátné místo od jednoho našich přátel, jejíž obsírnější popis uveřejníme co nejdříve.

Dne 11. února r. 1858 ubíraly se tři děvky v stáří 14—15 let, mezi nimiž dvě sestry Bernadette a Maria Soubirous nedaleko města Lourdes na levém břehu řeky Gave, by dříví sbíraly. — Řeka Gave vine se kol dosti rozsáhlého pohoří Massabielle zvaného, na jehožto úpatí na straně severozápadní se nehluboká avšak dosti prostranná jeskyně otevírá. U otvoru této jeskyně byly dvě děvky sbíráním dříví zaměstnány, kdežto třetí Bernadette pozdál se nalezala; náhle zaslechne silné vání vichřice, ohledne se, avšak udivena spatřuje, že se listí topol kolem řeky se vypínajících nehýbe. —

V okamžení slyší opět podobnou prudkou vichřici; dívka vzpřímí se, hledí kol sebe, chce zvolati; avšak již ji klesá k zemi na kolena svá. A co spatřila? — Nesčíslněkráté tážou odpovídala vždy stejně: „Nad jeskyní, v malém výklenku spatřila jsem paní nevýslovné krásy, nebeským leskem ozářenou, prostřední velikosti a panenské spanilosti; oděna byla bílým dlouhým rouchem; pouze jedna její noha, která na růžovém křu spočívala, byla odhalena; opásána byla modrým pásem a s hlavy její splíval bílý řasnatý závoj.“ — Děvka vzpomínávši se sahá po svém růženci, znamená se sv. křížem, avšak i ona zázračná paní ukazuje jí sv. růženec a znamená se sv. křížem. Pomodlivši se s děvkou zmizela vlně se usmívajíc. Výjev tento opětoval se od 11. února až do 10. července 1856 osmnáctkrát. — Nikdo nespapřil onu vznešenou paní kromě Bernadette. Vícekráté rozmlouvala s ní a zjevila jí příčinu svého seobjevení. — „Já jsem“ pravila, „neposkvrněna počata. Rci kněžím, aby mně zde na tomto místě stánek vystavěli, aby sem poutníci putovati mohli. Modlete se, modlete se za obrácení přečetných hříšníků.“ — Pak musila děvka na rozkaz oné paní něco písku na levé straně jeskyně odhrnouti a ejhle! tu vyprýštil se z onoho tvrdého skaliska přehojný pramen. — Netrvalo dlouho a již putovali přečetní zástupové vůči rozličným zákazům tamějších úřadů na ono místo, aby se divotvornou vodou umívali a její moc na sobě zkusili. —

Od onoho okamžiku stalo se nepatrné město „Lourdes“ v jižní Francii ležící místem světoznámým. Ačkoli odpůrcové a nepřátelé sv. víry přemnohými nekalými vtipy proti veškerým oněm zjevům bojovali, nemohli přec odolati oné zázračné nebeské moci, která zde bídnému pokolení lidskému se zjevuje a očividně

*) Viz „Škola“ roč. 1873 na str. 68, 85, 106 a ze „Zábavné bibliotéky“ spis 29. „Lourdes“, zázračné místo ve Francii.

působí, tak že mnohý přiblíživ se co urputný nevěrec více ze zvědavosti místu tomuto, zcela přeměněn a nebeským zá-
palem roznicen nazpět odešel. — Jsem přesvědčen, že i jedenkaždý ze zbožných čtenářů „Školy“ ono zázračné místo podobně těm tisícům a tisícům, kteří ročně ze všech končin sem putují, navštívit by si přál, avšak málo kterému bude milostí této z příčin známých dopřáno; pročez nemůžeme-li to učiniti tělesně, učinme to alespoň duševně, totiž octněme se alespoň v duchu na onom zázračném místě; — co tu dle podání zbožných poutníků spatřujeme? —

Město Lourdes leží uprostřed překrásného údolí na úpatí vysokého pohoří; obyvatelů čítá asi 4000 a ozdobeno jest v nejnovější době přečetnými skvostně a velkolepě zařízeními hostinci; z jedné totiž jižní strany vypínají se ve vzdáli vysoká, sněhem a ledem pokrytá temena hor Pyrenejských, s druhé strany totiž severní spatřuješ překrásný chrám poutnický, který asi 100 kroků od oné zázračné jeskyně vzdálen na návrší roku 1862 započat a roku 1866 dokončen jest. — Kol onoho chrámu nalezají se překrásné sady, které po celé léto četnými poutníky přeplněny jsou. —

Jeskyně jest asi 8 metrů hluboká, 12 metrů široká, v popředí 3 metrů vysoká, v pozadí však zcela nízká; nic u ní nezměněno; pouze půda jest vydlážděna a pramen, který na levé straně jeskyně na rozkaz nebeské Královny se byl vyprýštil, jest proměněn v mramorovou nádržku, z nížto voda ze třech pramének vytéká. Voda tato svádí se pak ve zvláštní nádržky od sebe oddělené, ve kterých se poutníci, rozličnými neduhy stísnění umívají, aby přímlovou bl. Bohorodičky opět žádoucího zdraví dosáhli. — Spolu naplňují se touto vodou láhve, jichžto se ročně přes 50.000 do rozličných končin rozesílá. — V pravo od této jeskyně

nalezá se menší, podobná výklenku; a toť jest ono místo, na němžto se Matka Boží poprvé oné nevinné děvce byla zjevila; ve výklenku tomto nalezá se socha bl. Panny Marie v životní velikosti, socha jejího nepoškvrněného početí, jak se byla dívce zjevila, v bílém rouchu s modrým pásem, v rukou s růžencem, s očima k nebesům obrácenýma. — Když socha tato oné dívce poprvé ukázána byla spolu s otázkou, zdali Matka Boží takovou podobu měla, odvětila Bernadette: „Socha tato jest sice překrásná, ale ona Paní to přec není.“ — V jeskyni hoří ustavičně dnem i nocí přečteně svící upevněných na velkolepém svícnu; spolu však spatřil jsem — tak praví onen zbožný poutník — přes 40 silných svící na půdě voskem upevněných hořeti. — Kolem jeskyně nalezaly se, ačkoli teprve 28. duben byl — překrásné čerstvé květiny rozmanitých druhů, které jak mi praveno, povždy novými se nahrazují. — V onom menším výklenku, kde socha P. Marie se nalezá, zelená se ještě tentýž růžový keř, na němž kdysi noha bl. Matky spočívala. — Celé místo uzavřeno jest silnými mřížemi, před nimižto po celé léto dnem a nocí zbožné davy věřících klečí Matku Boží o pomoc a přímlovu vzývající. — V celém okolí panuje povždy hrobové ticho, které toliko šuměním blízké řeky a kroky při- a odcházejících přerušeno bývá; jedenkaždý blíží se místu tomuto jakousi svatou hrůzou naplněn a neosměluje se ničím posvátný klid místa přerušiti; proto nalezají se i boudy rozličných kramářů, kteří obrázky, sošky a podobné věci prodávají, od místa tohoto dosti vzdáleny. —

Sama příroda jakoby znala posvátnost tohoto místa a velebí je, a kdyby snad i lidé, sami sobě nepřátelé, na ně zapomenu, bude ona, z vyšší moci, je ctíti a dochová jeho velebenost příštím, vděčnějším věkům.

Milodary B. Srdce Páně.

(Prozatím.)

Misie v „**Skalnatý Horách**“ severní Ameriky.

„V tomto listu chci Vám zprávu dáti o zvláštních třech milostech, které Božské Srdce Páně právě propůjčiti řáčilo této misii, mně svěřené. — První jest obrácení na víru katolickou 17 divokých kmenů, z nichž se skládá obvod misie sv. Josefa v Jakamě.

Před třemi lety započato bylo dílo toto v okolnostech velmi smutných. Bez ohledu na všelijaké a mnohé zlé obyčeje, jimž jsou divoši tito oddáni, velmi zlobně mezi nimi proti nám působil jistý čaroděj, který se za proroka z nebe poslaného vydával a úplně jejich důvěry požíval. V těžkých těchto pracích utíkal jsem se k nejsvětějšímu Srdci Spasitelovu a nejbláh Rodičky jeho, odporučuje se také společné modlitbě apoštolátu a všech jeho přívrženců. A hle! sotva dva měsíce uplynuly, dal se pokřtiti první náčelník celého kmene se svou rodinou a s jinými svými příbuznými; jen jedna rodina celého kmene zůstala ještě ve tmě pohanství. Nejd. p. biskup biřmoval v čas své návštěvy 99 novopokřtěných a připuštěno k večeři Páně 41 nejlépe připravených.

Druhá milost, naší misii B. S. P. poskytnutá jest zařízní nové školy, která svěřena jest vedení Sester křesť. lásky. Zařízení toto neočekávali jsme že se uskuteční před třemi lety, poněvadž všecky prostředky peněžité se nalezaly téměř výhradně v rukou protestantských Amerikánů, nám málo příznivých. I tuto záležitost odporučili jsme vřelým mo-

dlitbám apoštolátu, což nebylo marné. Překvapen jsem byl najednou zvěstí telegrafickou, že řečené sestry přijímají na sebe zařízení této školy a že je v nejbližší době očekávati můžeme, což se nám zdálo býti téměř nemožné pro veliké spousty sněhu, které v měsíci listopadu činí cestování v krajinách těchto velmi obtížné, ba nemožné.

Avšak v úplné důvěře k Božskému Srdci P. vydal jsem se na cestu do Vancouven, počasi bylo nad očekávání mírné, sněhu nebylo žádného a měl jsem to potěšení, přivésti jmenované sestry na místo jejich povolání za povětrnosti téměř jarní. Sotva jsme dorazili, počal sněh padati a zima nastala. Můžete si představiti naše díkuvzdání B. S. P. a jeho nejbláh. Rodičky. Máme nyní krásně zařízenou školu pod vedením čtyř sester, která nás nejbláženější nádějí pro budoucnost naplňuje.

Třetí milost, jakou nám uštědřilo B. Srdce P. jest obrácení jednoho bývalého ministra amerického a protestanta ze sekty methodistů na víru katolickou, jmenem Johnson Kimberland. Obrácení toto jest pro zdejší misii velmi důležité, neboť muž tento jest nové své víře velmi oddaný. Jeho dům byl dříve střediskem všech kazatelů řečené sekty v krajinách těchto. Veřejné jeho odříkání se bludů dřívějších mělo místo v kapli katolické u přítomnosti všech věřících, jež velikou útěchou naplnilo.

Račte všecky naše tělesné a duševní potřeby vřele odporučiti modlitbě apoštolátu a všech jeho přívrženců!

J. Carnana. S. J.

O těch úmyslech „Školy“ všeobecných, měsíčních, i zvláštních.

Starší čtenáři „Školy“ zajisté vědí, co znamenají ty úmysly, měsíční i každodenní; nově přibylým účastníkům bude dobře když věc vysvětlíme. Hlavní úmysl či na celý měsíc, který „Škola“ takřka vždy krátce objasní, určí ředitel veškerého apoštolátu modlitby po celém světě, předloží ho sv. Otci ku schválení i dotýcnou modlitbu, na již pozorné a zbožné vymodlení sv. Otec ustanovil odpustky 300 dní. Zvláštní úmysly, či ony na jednotlivé dny, sestavuje ředitel toho onoho časopisu pro apoštolát modlitby, jichž v různých jazycích máme již 19, částečně podle svého úsudku, částečně ze zaslanych jemu úmyslů (naši lidé by řekli „na očenašky“) z celé vlasti. Na ten hlavní úmysl měsíční i na ty zvláštní uveřejněné v jednotlivých našich časopisech slouží se v Tulúse ve Francii denně mše sv., předčítají se po mši sv. v mnohých kostelích a nesčíslné množství horlivých modlitelů po celém světě modlí se onu modlitbu a konají dobré skutky na vyprošení žádaných milostí. Odtud pochopitelně, že ony úmysly mají takový účinek, čehož svědectvím jsou ona přechásta vyslyšení modliteb. Aby ale ještě hojnějšího užitku nám z toho blahodárného zřízení vzešlo, vybízíme velebné duchovenstvo, aby listek „úmyslů“ vyvěsilo do sakristií, na klekátko, na dvěře chrámové atp., aby věřící tím více byli pohnuti k účastenství na našem posv. spolku přátel Kristových.

Zasýlejtež nám také k odporučení ostatním apoštolům modl. své duševní i tělesné potřeby a aby lehčej bylo je pojmenovati, použijte roztřídění, které jsme již r. 1872 udali, a sice: 1. co díkůvzdání, 2. za časné potřeby, 3. za utiskované, 4. za společností, 5. za zemřelé, 6. za duchovní osoby, 7. za děti, 8. za rodiny, 9. za milost vytrvání v dobrém, čili šťastné smrti, 10. za milost smíření-se, 11. za duševní milosti, 12. za kacíře, odstěpence atp., 13. za mládež, 14. za mládence neb panny, 15. za ústavy výchovné, 16. za nemocné a choré, 17. za domy zbožné samoty, 18. za misie zahraniční, 19. za skutky duševní, 20. za farnosti, 21. za hříšníky, 22. za otce neb matky, 23. první sv. přijímání, 24. za řeholníky, 25. za jeptišky, 26. za semináře neb noviciaty, 27. za představené, 28. za milost šťastného vyvolení stavu, 29. za horlitele neb horlitelky, 30. na rozličné úmysly, jenž se do předešlých nedaly vřadit —, ze kterých každému třeba i počet udati. Tyto úmysly pakli v čas jsou nám oznámeny, vždy se odporučí (rozumí se samo sebou, že úplně beze všeho peněžitého poplatku) úřdům apoštolátu mimo hlavního úmyslu na celý měsíc. Všeho odporučení hodno jest, aby apoštolé modlitby, zvlášť nevinné děti a schovanci kat. ústavů na tytéž úmysly nejen denní své modlitby konali, nýbrž i v jiném dobrém se cvičili a poznamenávajíce toto i sami v důvěře, že vyslyšení dojdou, se sílili i druhým ji dodávali. Vložtež vše to dobré do „pokladu Srdce Ježíšova“, poznamenávajíce, kolik sv. přijímání jste se účastnili, kolika mším sv. nábožně přítomni byli, kolik růženců pozorně se modlili, kolikrát nad nejhlavnějšími náruživostmi zvítězili, kolik skutků lásky a milosrdenství vykonali, kolikrát i v dovoleném sebe zapřeli, v pobožnostech se cvičili a denně stále Bohu v oběť přinášeli. Když neklamný a všemocný Bůh i koflík občerstvující vody slíbil věčným životem odměniti, neustrne on se — on dobrý otec svých dětí — nad bídou naší vezdejší, když tolik obětí od duší nevinných, jak jsou nazvíce děti, jemu se přináší? Od knížat pozemských očekává se hojná odměna za malicherné služby prokázané a dostává se, a Bůh věčný nejlaskavější a o naše blaho nejstarostlivější by měl býti méně štědrým, když my jsme štědrí?

Boží mocnost, spravedlnost a štědrost, to základem apoštolátu modlitby, na němž vyplnění všech svých nadějí staví. Vzhůru tedy, apoštolé modlitby, práce jest mnoho, žeň se ukazuje zdárná, jen více dělníků! —

Ona vyslyšení modliteb, milodary B. Srdce P., které v tomto čísle pro nedostatek místa bohužel musili jsme takřka vynechat, mají se ke zmíněným úmyslům jako výsledek a příčina a skvělým jsou důkazem, že naše víra, naše snažení není bez důvodu ani bez užitku, ony jsou důkazem, že pobožnost, arcíť ta pravá — ke všemu jest užitečná a že víra sv. katolická, když ve skutku, v životě provozována, nevýslovných výhod a útěch i pro časný náš život nám poskytuje.

V měsíci lednu

modleme se

za blaho katolictva.

Podmínkou, na kterou se vážou výhrady apoštolátu modlitby, jemu od sv. Stolicе apoštolské zaručené, jest mezi jinými také modlení za dosažení všelijakých dobrých úmyslů (intencí). Takové modlení, každého měsíce zvláště od ředitelství apoštolátu doporučované, vztahuje se v měsíci lednu r. 1877 ku „blahu křesťanstva katolického.“

Sotva jedno století minulo po ukrutných protivenstvích a pronásledováních, jakých církev sv. podstoupiti musela, nesmírná hejna barbarská hrnula se opět na svět římský, mezi nimiž byli dílem modloslužebníci, dílem heretikové čili rozkolníci. Svět římský byl pohřben spoustami těmito; avšak církev sv. povstala znovuzrozena, omládlá a sesílená; na hrobech staré vzdělanosti římské vyrostla civilisace nová, křesťanská. Místo ozbrojených sborů vojenských, poskytnul Spasitel církvi své jiných zastánců, totiž své muže svaté, kteří ji chránili před rozličnými útoky dokonávajícího, ale tím více zuřícího pohanstva.

Dnešního dne ohrožují neméně četní a neméně zuřiví nepřátelé církev katolickou jako tehdy hejna Attilových a Alarichových žoldnéřů. Právě v naší době čekají na všech stranách tajní a zjevní nepřátelé tito na znamení k boji, v němž dle úmyslu jejich konec se má učiniti veškerému světu katolickému. Jaký výsledek, jaký konec bude míti strašný boj tento? Nelze moudrosti lidské na tuto otázku odpověď dáti, jen Všemohoucímu jest možno do budoucnosti zřítí. Avšak tak jako plavec na širém moři teprv v čas bouře nejživěji cítí přítomnost Boží, to samo nalézáme ve velkých převratech dějin celých národů, v nichž se nejpatrněji jeví prst mocný Božské Prozřetelnosti.

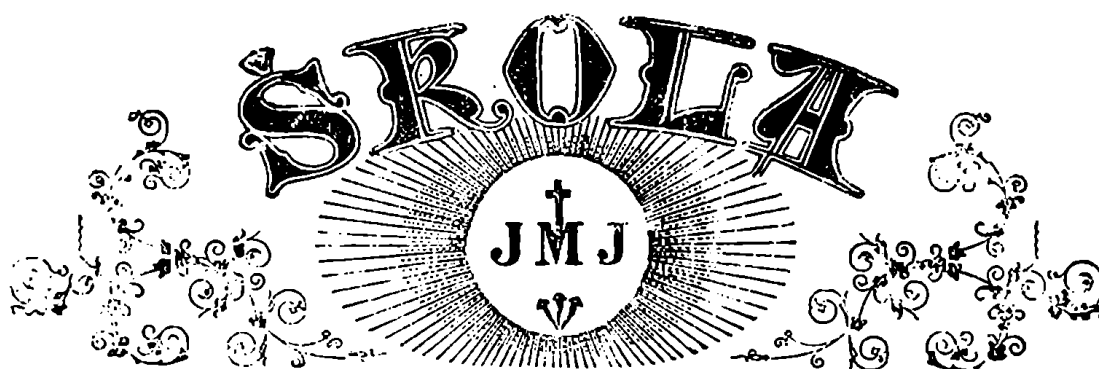
Pročež modleme se, aby v nastávajícím zápasu církev sv. katolická brzkého a slavného dosáhla vítězství a aby Všemohoucí výsledky boje ku jejímu prospěchu obrátit ráčil.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za dosažení ode Tvé dobroty odvrácení těch nebezpečí, která hrozí Tvé církvi. O Ježíši, objev v této hodině obav o strachu svou lásku, kterou ke své choti hoříš, a poskytni jí tolik pomoci jak velké jsou její soužení. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Ročník XI. Únor. Číslo 2.

NeChť se rozhřeji stuDená srDCe pro LaskaVé srDCe JežíšoVo,
praVou, sVatou Věrou!

Pomni člověče!

Pomni člověče, že popel šedý,
Kterým znamenáno čelo tvé,
Sličnou zdobou kdysi vábil bledý
K bujné ratolesti palmové.
Ve vánku se houpala,
Sladké písně slouchala;
Zašlo vše — jen zůstal popel bledý.

Pomni člověče, že v popel schvátí
Čas i těla tvého ozdobu,
Slast a rozkoš jenom lhůtu krátkou,
Jež ti dopřána jest ke hrobu.
Kvapněji než jara květ
Rychleji než ptactva let
Hynou dnové, jež se nenavrátní.

Pomni člověče, že nezahyne
S prachem nesmrtelná duše tvá,
Ze smrti jí nový život kyne
Z popele květ palmy věčné zrá.
V Boží lásky vanotu
V rajských písní jásotu
Věčným proudem nebes život plyne.

Pomni člověče, bys duši drahou
Za ten popel světský neprodal,
Vzhůru tihni veškerou svou snahou
Blíže k Bohu a vždy hříchu dál.
Jak ta palma vykvetá,
Jak to ptáče vylétá,
Vznášej nad popel se ve vlast blahou.

VI. Šč.

Milodary B. Srdce Páně.

Je to přece něco krásného ta vděčnost, myslel jsem si ondyno, spomena si na toho flašinetláře. Víte co o něm? Byl to tenkrát krásný jarní den, celá příroda očividně plesala Hospodinu a její mluvčí, skřiváci, ze všech koutů vyletovali a třepetali se k oblakům a prozpěvovali novou jakousi píseň Pánu všech pánův, — aspoň mně se zdála býti novou. V Boží přírodě bylo již hodně živo a na celé té silnici, kudy jsem chvátal, nebylo ani človíčka a daleko široko nikde ani chalupy — jediný flašinetláš stál uprostřed silnice se svým instrumentem a točil a točil a flašinetl vřískal o závod se skřivánky a pěnkavami svou píseň, — také jakousi novou. Dojda k němu, zaklepal jsem mu na rameno a jářku: „Komu pantáto vyhráváte? vždyť to žádný neslyší. — „A že to žádný neslyší? a Pán Bůh to slyší a tomu já vyhrávám, že jsem dnes dobře spal a krásného dne se dočkal.“ — Chudák! když nic neměl, čím by se byl mohl vděčným ukázat, aspoň na flašinetl Pánu Bohu zahrál. Je to sice divný způsob vděku, ale milejší je mně než žádný, a Pán Bůh, který nepotřebuje našich obětí, ale srdce naše, srdce vděčné jen chce, ten rozezná i v té divné roušce, co sobě od nás přeje, totiž vděčnost. Když si pomyslíme, co dobrodiní každé chvíle od Boha dostáváme, soudili bychme, že vděčnost musí býti u nás lidí něco praobyčejného; jest ale právě opak toho, vděčnost jest zřídké kvítko srdce lidského, — musí býti v té zahrádce našeho srdce mnoho kamení, že se ono kvítko z pod něho nemůže prodat.

O čtenářích „Školy“ ale sotva platí ta výtku, že by byli srdce tvrdého, zka-menělého. Vždyť oni hledají ve svém soužení útulku u B. Srdce P., vyplakavše se prosí, aby jim ono pomohlo v jejich bolesti; není možno, aby toto dobré Srdce lhostejně na to patřilo. A neustanou ve prosbách, až se jim pomoci a úlevy dostane. Pak přicházejí a děkují mu, a veřejnosti to odevzdávají; svěřují to „Škole,“ kteráž to ctěným svým čtenářům vypravuje.

Pro uveřejňování těchto „milodarů B. S. P.“ podobá se „Škola“ chrámu poutnickému, jehož stěny na všech stranách pokryty jsou obětními dary a obrazy, záslibnými deskami; rozličným způsobem, buď malbou prostou a neúhlednou, buď umělými obrazy vypisují milosti, jichž poutníkům zde se bylo dostalo. Lidé přišedší do chrámu patří na tyto obrazy, čtou o zázracích a děkuvzdání, radují se nad množstvím jich a zároveň důvěrou bývají naplněni. Taktéž jest to s uveřejňováním milodarů B. S. P. ve „Škole.“ Jsouť to popsané obrazy, které hlásají dfk přelaskavému Srdci Ježíšovu.

Však ochotným uším hlásají ještě mnohem více. Pročež budme pozornými jako hodné dítky o křesťanském cvičení a slyšme,

co hlásají nám milodary B. Srdce P.?

Lenošný chlapec ještě spí, ač již dávno měl na nohou býti. Matka přijdouc budí ho: Již jest čas k vstávání, ptáci již zpívají. Ospalec však míní, že ptáčekové malinké jen mají hlavičky a proto že brzy se vyspali. Matka ho opět budí, praví, že slunce již vyšlo. Ano, dí on, slunce má dalekou cestu před sebou, proto již vyšlo, ale já mám času dost. Konečně dí matka: Honem, káva je již na stole a vychládne ti. Aj! tu jedním skokem jest synek na nohou a v kalhotech a čiprně se otáčí. Jídlo bylo pro něho pravým budíčkem.

Podobných ospalců nalozáme velmi mnoho mezi velkými dětmi v široším světě. Kněz často na ně volá, aby předce více dbali na náboženství než na obchod;

aby upustili od práce v čase nedělním a pilněji navštěvovali služby Boží; aby častěji přijímali sv. svátostí, ať duše více ceny má než tělo; aby také někdy v knize katolické čítali, k. p. v životě svatých a j., jinak že duše ochabne a zabřednouc do hříchu zahyne; aby předce rozvážili, že dnes neb zítra octnou se pod drnem a před soudcem. Však to a tomu podobné nehne nikterak takovými pařezy, oni chápají se tisícerych výmluv jako pozvání k tabuli ve sv. evangeliu. Jednomu slouží za výmluvu jeho statek, druhému spřežení volů, třetímu žena atd.; nemají času; dlužno napřed o živobytí se starati, pak o modlitbu; najali prý si čeládku ku práci a ne k modlitbě. Hrubíáni mluví ještě více nezdvořile; co prý jim vzejde z návštěvy chrámu? nedělní práce právě tolik vynáší jako v den všední; neslyšet prý, žeby ti, jenž mnoho modlitbou se zabývají, byli bohatými a dobře živi; kdo prý dnes světem se chce protlouci, musí mítí svědomí z gummielastiky a jen malinkou modlitební knihu; vždyť prý neumíráme každodenně, a do nebe se dostati chtějí též druzí lidé ne jen ti pobožní!

Co sobě máme počítí s takovými lidmi? Jimi opovrhnutí aneb si jich ani nevšímají? to přece nejde; vždyť jsou to také duše drahou krví Kristovou vykoupené; a když samy to nechápou, tím větší bude bédování, pláč a skřípění zubů, až smrt jim zavře časnou a otevře věčnou bránu. — Není snad s nimi žádného pořizení?

Ale ano, tu mi právě napadá, jak Bůh sám v starém zákoně jednal s národem israelským; tento na vlas podobal se právě popsáným křesťanům. Bohu sloužiti a jej ctíti pro něho samého, toť nijak se nesrovnávalo s jejich rozumem; hrnce plné masa a česnek egyptský mnohem více na ně účinkoval. Hospodin ujmul se plázečho národa toho a jednal s ním dle jeho zájmů. Pročež připojil téměř ku každému přikázání svému slib časného blaha: požehnání na roli, v poli, na dobytku, na vinohradě, na těle, bude-li mu sloužiti; oproti tomu kletbu na všechno, rudu na obilí, zkázu a plesnivinu a phyloxeru na révu, pád dobytka, mor lidí, válku v zemi, jestliže mu nebudou sloužiti. Spůsobem tímto Bůh je od mnohých hříchů odvrátil a upevnil ve věrnosti k sobě. Toho samého způsobu však Bůh až podnes užívá a chceme-li jen upřímně, sami to doznáme.

A protož myslím, žeby bylo dobře, abychme podobné bídné křesťany, jak výše byli popsáni, na to upozornili, že křesťanské náboženství není založeno pouze pro věčnost, ale též pro vezdejší život, ano že k rozumnému blahobytu převýborně se hodí; že křesťanství též dopomáhá k naplnění měšce a ku povznešení řemesla; že modlitba a sv. svátosti požehnání přinášejí tělu i statku a nejen duši; a že Bůh takměř ani se toho dočkati nemůže, aby hodného a pravého křesťana teprv po smrti odměnil, a že již zde na této zemi s hůry nebes své odměny rozdává. Domnívám se, že bychom tímto způsobem mnohého bídného tvora přivábili, jak vábíváme zplašené stádo do stáje bezpečného ukazující mu plnou náruč čerstvé jetele, pak bychom jej cvičiti mohli v onom vyšším umění, totiž: v bohoslužbě z pouhé lásky k Bohu. Z toho tedy očividno, že uveřejňování milodarů B. Srdce P. ve „Škole“ tomu slušně napomáhá. Tu to nejen čteme a slyšíme, ale téměř rukou hmatáme, že náboženství ještě podnes přináleží k domácí potřebě, a že dobrotivý náš Spasitel podivným způsobem na přímělu svých Svatých i dnes nám dobrého vína zaopatřiti může a chce, jako kdysi o svatbě v Káni Galilejské, a že podnes vyhojuje málo-mocnost a padoucí nemoc, sprostňuje bělma a zákalu v očích, jako dříve v zaslíbené zemi. —

Opovází-li se kdo mně říci: „Co mi vzejde z častého modlení a přijímání? k čemu mně dopomůže váš apoštolát modlitby a bratrstvo nejsv. Srdce P.“ tu vezmu „Školu“ do rukou, přečtu mu ona přemnohá vyslyšení a řeknu: „viz ty slepý krtku, čeho vyzískáme uctěním nejsv. Srdce Páně. Poslechni mne a doznáš, že ku konci radostně zvoláš své Amen.“

Z okoli Hranického na Moravě.
Matce A. M. v K. onemocnělo dítě, pachole asi jednoleté, velmi nebezpečně. Napřed dostalo osýpky, a to tak husto, že celé tělo jako jedna velká osýpka byla. Ovšem za nedlouho ztratily se zevnitř všechny osýpky ale za to uložily se dítěti uvnitř a mnoho bolestí mu způsobily. Na to pak se mu naházely tři velké vředy, jeden na nožku, druhý na krk a třetí za ucho, zdá se, jakoby osýpky na tyto tři vředy se byly rozdělily. Uzdravení dítěte záleželo teď na tom, jestli vředy propuknou čili nic. Lékařská pomoc, kteréž dítěti ovšem nescházelo, viděla se býti bez účinku. Matka tedy užívala všelikých domácích prostředků, ale ještě méně bylo jimi spomoženo, vředy nepropukly. Na radu svého duchovního správce vykonávala matka nyní devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Pána Ježíše na úmysl, aby její pachole ozdravělo, a učinila zároveň slib, že v případě uzdravení dítěte dá tuto milost uveřejniti. V osmý den konané pobožnosti propukly najednou dva vředy, třetí vřed pak později po vykonané pobožnosti jaksi se ztratil. Chlapec teď ovšem poněkud se pozdravoval, ale nemoc přece se úplně nevytratila, ba za nějaký týden připojil se k posavadní nemoci ještě psotník a ten třetí vřed za uchem, který dříve se byl ztratil, nyní opět se objevil. Chlapec byl následkem toho ovšem prabídný; tu vykonala matka ještě podruhé devítidenní pobožnost k B. Srdci Páně, i nebyla ve své důvěře zklamána. Po druhé pobožnosti také i třetí vřed propuknul a dítě pozdravilo se, a více než půl roku již uplynulo, od té doby a dosud je-t úplně zdrávo.

Jiná osoba v téže farnosti po delší čas nacházela se v citelné bídě a nouzi. Na radu jednoho kněze odevzdala, a jak sama praví, více tak na zdařbůh celou svou bídu nejsv. Srdci Páně, anižby mnoho odtud pomoci byla očekávala. Když však později bída zdála se dosahovati svého vrcholu, obrátila se s celým srdcem na nejsv. Srdce Páně a před nejsv. Svátostí oltářní skroušeně Je vzývala o pomoc. Věřím pevně, tak asi říkala, že Ty, ó Srdce Páně, jsi zde v nejsv. Svátosti přítomno; Ty's mnohým jiným již pomohlo, i mně pomoci můžeš; vždyť Tebe to ani žádného namáhání nestojí, Ty potřebuješ jen chtít i budu ze své nouze vysvobozena. A hle! po tak krátkých, ale srdečných slovech cítila se najednou býti potěšenou. Podivno! Právě v osmý den na to již jí byla aspoň nějaká pomoc poskytnuta, což za důkaz vyslyšení u Božského Srdce považovala. Teď teprv vzala celé své útočiště k tomuto milostnému a k nám svízely sklíčeným lidem soustrastnému Srdci, vykonala sama 9denní pobožnost k B. Srdci P. a dala tuto pobožnost též od 4 jiných osob za sebe vykonati a sice s předsevzetím uveřejnění, bude-li ze své bídy vysvobozena. I byla vyslyšena; časem, poznenáhla přirozeným sice způsobem, ale přece pominula všechna strast, tak že teď se nachází v obстоjných, uspokojivých poměrech.

Pisatel těchto řádků, byv požádán tyto dvě zprávy uveřejniti, činí to zde s nemalou radostí, moha aspoň prostředně k rozmnožení slávy milosrdného našeho Spasitele působiti, a míní, že když ve své nevystihlé dobrotě mnohým v tělesných souženích pomáhá, zajisté tím více ke svým ctitelům v záležitostech

duchovních se nakloní. Mějme tedy k Němu plnou důvěru, ano se vždy osvědčuje Jeho B. Srdce jistou nadějí nás smrtelníků a potěšením zde zarmoucených (*mortalium spes ultima, solamen hic incoerentium*).

Ze Sučan v Uhrách. U nás žije jedna rodina míšeného náboženství, otec jest luterán, matka katoličkou a děti jsou ve víře katolické vychováni. Syn jeden šel za obchodem do světa a žije nazvíce ve společnosti nekatolíků, ztratil poznenáhla onu lásku ke své víře, kterou zbožná jeho matka s tolikým obtížím jemu vštěpiti se starala. Oblíbil si děvku, bohatou sice velmi ale nekatoličku, kterou jinak její rodiči mu za manželku nechtěli dáti, než že by od katol. víry odpadl. Což není s to slepá náruživost mladíka, zejména zviklány-li jsou základy sv. víry! I byl již odhodlán, zřici se svého náboženství, zvlášť když i rodiči nevěsty i jeho vlastní otec k tomu nešťastnému kroku jej vybízeli. Představme si ale tu žalost jeho zbožné matky katoličky, která viděla zmařeny výsledky své křesť. horlivosti, mateřské pečlivosti a vroucných neustálých modliteb, kterými si vymohla na svém muži katolické vychování svých dětí. Nyní nešťastnou náruživostí měla dlouholetá její práce a oběť tisícero svízelů najednou v nívec se obrátit, ano její syn, její milované dítě v jistou záhubu duše pádíl, — svým vlastním otcem k tomu ještě pobízen! Avšak pravou jsouc křesťanskou matkou, neopomenula především tam pomoci hledati, kde jedině ještě jí se mohla nadíti — u Božského Spasitele, a já pisatel tohoto, maje na mysli zaslíbení Ježíše Krista, které byl sdělil sv. Markýtě ohledně opravdových, důvěrných ctitelů Jeho milosrdného Srdce, že totiž s podivným výsledkem budou pracovati na spáse duší, umínil jsem si vykonati dvakrát devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu za osvícení a obrácení onoho mladíka a slíbil jsem

v duchu, dosáhnem-li té milosti, oznámiti to ve „Škole B. S. P.“ Sdělil jsem svůj úmysl i matce a vlastnímu bratrovi onoho bloudícího a vykonali jsme všichni ony pobožnosti — a nebyli jsme sklamáni ve své naději. Vzдор vši náruživosti tělesné a vzдор přimlouvání a lákání z mnohých stran, najednou jako novým světlem osvětlený počal se na zamýšlené své odpadnutí od kat. víry jiným okem dívati a upustil od luteránského svého lákadla — katol. víra byla mu přece dražší — a ušetřil svou matku obávaného zármutku a svou rodinu nezbytného sváru a hanby před katolíky. Šel opět do světa za svým obchodem, vystříhá se ale dřívějších svých svůdných přátel. Kdo může vyslovit radost jeho matky a její díky Božskému Srdci za tak velkou milost zachránění jejího dítěte před záhubou věčnou! Toto oznámení budiž slabým výrazem našeho vděku.

Z Bohosudova. Nadepisuji svou zprávu takto, protože úzce souvisí s tímto mnoho navštěvovaným poutním místem. Přišel jsem také jednou na toto posvátné místo, ale více ze zvědavosti nežli z pobožnosti, a prohlížeje si po prostranných chodbách ty mnohé památné malby a nápisy, které vesměs svědectví vydávají o dosažených milostech, a tu studnici uzdravující vody, kterou se zbožní poutníci v takové důvěře na zmírnění svých neduhů prý umývají, byl jsem také poněkud probuzen k důvěře v mocnou přimluvu P. Marie a jsa službám Božím přítomen pojednou cítil jsem se uvnitř pobízena, také o nějakou milost Pannu Marii poprosit a tajný hlas mne ujišťoval, že nebudu oslyšen. A měl jsem tenkrát skutečně o co prositi, vždyť jsem byl tenkrát po několik let již spoután hříšnou vášní, o které jsem sám přesvědčen byl, že bude mou věčnou i časnou záhubou, ale ona mně byla nicméně tak milá, že i když jsem se odhodlal P. Marii prosit,

abych byl té na nejvýš nebezpečné nárůživosti sprostěn, činil jsem to se strachem, že bych snad byl skutečně jí zbaven, a proto jsem připojil i to přání, aby mně to nestálo velkých trpkostí. O ty srdce lidské, jakou jsi ty pohádkou! stojíš-li ty Pánu Ježíši za to, že se o tebe tak velice uchází! Ačkoli dobré vůli u mne bylo ještě velmi málo, něco ale přece, a moje modlitba jen politování hodna, — nezůstala bez výsledku. Nejsem nikterak pověřivý, ba raděj si všechno ve světě vysvětluji během věcí přirozeným, jakoby Pán Bůh do toho nic neměl; ale tento brzký obrat v mém smýšlení, v mých úsudcích a v mé vlastní vůli nemohu ničemu všednímu přirozenému připsat, jedině milost Boží, kterou mně P. Maria na mou prabádnou modlitbu v Bohosudově vyprosila, mohla ten obrat způsobit a okolnosti změnit v prospěch svůj. Mnohý, kdo toto čte, nebude tomu žádné váhy přikládat, než já každým dnem více poznávám hrůzu toho nebezpečí, z kterého se vyvázl, a že sám ze sebe žádným rozumováním nebyl jsem s to tak učinit, a nepřestanu za to velebiti Bohorodičku a dobrotivého Spasitele svého.

Z Dolních Rakous. Ku konci června zastihlo mne a moje 3 nezaopatřené děti velké neštěstí: můj manžel byl vinen z podvodu a proto ho zatkli a zemskému soudu ve Vídni odevzdali. Teprv v poledne jsem se to dozvěděla a leknutím jsem až zešlela; dívky mne těšily jak jen mohly, až jsem se konečně utišila a před obraz P. Marie klekla a Bohorodičku a milostivé Srdce Ježíšovo hlasitě prosila, aby mně pomohli. Odpoledne šla jsem navštívit svého muže a cestou bylo mně jíti vedle kostela; vkročila jsem do něho a našla tam jednoho zbožného sluhu Páně, an s ostatními věřícími před obrazem B. Srdce P. 9denní pobožnost koná. I přistoupila jsem k němu a doporučila i svou stížnost

jeho modlitbě. Po skončené pobožnosti vyptav se na celou moji záležitost radil mně, abych se svými dítkami také konala 9denní pobožnost k B. Srdci P., a slíbil, že se mnou ji bude konat. Dal i jednu mši sv. sloužit na ten úmysl a jistý zbožný kněz, jemuž jsem své neštěstí žalovala, obětoval také jednu mši sv. ke cti nejsv. Srdce P. za nás. Nyní jsem ustavičně se svými dětmi konala 9denní pobožnost a vždy 10. den jsem šla ke správě Boží. V městě byla jsem úplně cizá, daleko od své otčiny, beze všeho jmění, přece jsem ale se svými dítkami netrpěla hladu, dobrotivý Ježíš se o nás staral. Vyšetřování s mým mužem trvalo 4 měsíce, až konečně byl uznán za nevinna a na svobodu propuštěn. Slíbila jsem, že budu-li vyslyšena v mé modlitbě, oznámím to v časopisu, aby i jiní byli povzbuzeni, ve veliké bídě tam se utíkat, kde zajisté pomoci dojdeme, k nejdobrotivějšímu Srdci našeho Spasitele, k P. Marii a sv. Josefovi.

Z Čech. Slíbil jsem, že to ohlásím v časopisu „Škola B. S. P.“, podaří-li se na vzývání B. Srdce Ježíšova započaté vyrovnání nešťastné jedné rodiny s jejími věřiteli. Ono se skutečně podařilo a protož prosím, abyste toto milostivé vyslyšení mé prosby uveřejnil. (S.)

Od jinud přišly jen krátké zprávy jako: Konal jsem po 9 pátků pobožnost k B. Srdci P. a trapný kašel se ztratil a doufám, že se více nevrátí. Aneb: Tisícere díky milosrdnému Spasiteli za pomoc.

Kandidátka učit. v Praze.

Uznávám, že jen milost Boží, o kterou jsem prosil v úmyslech, učinila, že několik členů naší rodiny, v nichž i matka, která vlastně nejvíce byla příčinou mnohých a mnohých pohoršení a svým životem nejvíce nás kormoutila, k poznání své zlovdě přišlo a velké pohoršení bylo překaženo. Domlouvání a pomoc lidská byla tu úplně marna. —

Nuže nenlíž zbožný život a důvěra v dobrotu našeho Spasitele a v moc přimluvy P. Marie a svatých našich patronů a upřímná modlitba něco užitečného i pro vezdejší život? Uvedená vyslyšení jsou jen skrovné toho doklady, — doufám ale, že dostačí — více nalezl's již v lonské „Škole“ a jiné časopisy našeho směru, k. p. „Sendbote“ rozepisují se o tom po celých arších a stvrzují pravdu příslibení Spasitelova. „Proste a bude vám dáno“ a (k blh. Markýtě Al.): „Nepoložím milosti ani žádných mezí pro ty, kteří ji hledají v mém Srdci.“ Mnohým křesťanům jsou tato vyslyšení modlitby solou v očích a hubují na to náramně a nadávají; jsou to pokřtění lidé, kteří sami se nikdy nemodlí a proto ani nechtějí, aby jiní lidé se modlili a nejráděj by měli nějaký hodně ostrý zákon proti modlitbě, a upírají velikou její moc — činí Ježíše Krista lhářem. S takovými by se „Škola“ vlastně ani neměla špinit, ale aby neřekli zase, že jednáme proti křesťanské lásce, která velí i nepříteli milovat (znají oni vykládat Písma!), podotýkáme, že ta a podobná vyslyšení modliteb nepovažujeme právě za žádný zázrak v pravém smyslu slova, any žádné obecné zákony od Stvořitele přírodě dané nebyly porušeny aneb zjinačeny, jsou to jen vyslyšení modliteb, ku kterým Bůh použil jen obecných přírody a společnosti lidské zákonů, ale okolnosti tak zřídil, že právě podle prosby jeho dítek výsledek byl. Ani to si žádný nemysli, že by kterákoli modlitba směla vyslyšení očekávat, neboť hříšníka (zatvrzelého) Bůh neslyší (dí Písmo sv.), a člověk neví vždycky, co vlastně jemu je prospěšno. To ale tvrdíme, že úcta k Božskému Srdci Páně, tak jak ji doporučujeme, se srdcem čistým, nikdy výsledku se nemine: Buďto vyslyší Bůh naše prosby úplně a učiní nám jak jsme si žádali, anebo změní okolnosti tak, že čeho jsme se dřív strachovali a co nás hnětlo, přestalo býtí odporným, aneb — neuzná-li za dobré nás té tísně sprostiti — dá nám jiné milosti (trpělivosti, odevzdání do vůle Boží, ducha kajícínosti atd.), kterými své trápení nejen trpělivě nýbrž často i s radostí snášíme. Na každý pád ale jest a zůstane Božské Srdce Páně pravý, nevyčerpatelný zdroj milostí, a chceš-li, milý školáku a milá školačko, hned dvojích zásluh sobě získat (prokázáním skutků těl. i duch. milosrdenství), přiveď všechny trápené, bídné, bezvodějně k tomuto zdroji, k té živé studnici a nauč je z ní čerpat. A sejdete-li se někde s člověkem, který, než by vzal u B. Srdce P. útočiště, raděj hladem zhyne, raděj zármutkem se umoří, raděj zoufalství v náruč se vrhne a pak oprátkou pod krkem se polechtá; — tomu řekněte ve jmenu mém: Strýče! na vlastní kapsu a k vlastní škodě bláznem býtí, je proti všem paragrafům rozumného člověka.

Sv. Sáva, patron země srbské.

Slavný muž tento narodil se roku 1169. Otec jeho byl král Štěpán Nemanja, velký župan veškerých zemí srbských, matka byla Anna; oba rodiče byli věrní katoličtí křesťané. Tři syny odchovali, staršímu po otci říkali Štěpán, druhému Vukan, třetímu Rastek. Že tento syn nejmladší jevil od maličkosti povahu jemnou a pobožnou, rodiče milovali jej nad druhé dítky své. Co malé dítě

v útlých letech počal Rastek milovati Hospodina Boha svého, — jak o něm slavná Kačícova Pjesmarica mile píše, — i bytí oděn býval rouchem vzácným a knížecím, a ozdoben kamením drahým: neobmeškal přece pokorně a skromně se míti.

Jednou, bylo to r. 1186, konaly se v knížecích lesích velké hony; Rastek, knížecí syn, musil při nich býtí. Byl

tenkrát v 17. roce svého věku. Nemaje v tom žádného zalíbení, povzdálil se od myslivců, a sám a sám lesem se procházel. Tu potkal neznámého muže řeholníka. Dali se spolu do řeči, rozprávěli o věcech duchovních, až Rastek vzplanul takovou láskou k životu duchovnímu, že se svým novým přítelem se vzbepil a do země daleké do kláštera se odebral. Byl to klášter nazvaný „Rusiko,“ na hoře Athos, kteráž jinak i „Horou svatou“ sluje, a od jakživa mnoho poustevníkův a klášterů chovala. Poohlédnuv se tu Rastek, v klášteře zůstal, aniž se více domů vrátil. Složil ta roucha knížecí, oblekl roucho chudobné, ostříhali mu vlasy a nazvali ho řeholním jménem Sáva čili Sabbas.

Zatím jej v knížecích lesích pohřešila družina. Nastalo pilné hledání po lesích a po celém okolí, otec rozeslal posly do krajin vzdálených, hledal svého syna. Po dlouhém čase vypátral jej hejtman jeden v klášteře na hoře Athos, i mluvil k němu pěknými slovy a v mnohých slibech, domlouvaje, aby kláštera nechal a domů se vrátil. Než nadarmo byla všechna marná řeč. Sáva poslal po poslovi své ostříhané vlasy a složený knížecí oděv, jako na svědectví rodičům svým, že syn jejich veškeré nádheře světské výhost na věky dal, a knihu (psaní) pohnutlivou velmi rodičům napsal, ve kteréž příčiny svého řeholního života vykládal, a rodiče za pozhnání uctivě prosil.

Otec četl knihu, i po druhé ji četl, a milost Boží tak mocně jím hnula, že, jako byl druhdy syn jeho učinil, on též složil se sebe roucho královské, s manželkou a s dětmi se rozžehnal, a za synem se odebral do zemí dalekých až na horu Athos. I jemu zde vlasy ostříhali, oblekli jej v roucho řeholné a nazvali jej jménem Simeon, na památku onoho

kmeta Simeona v evangelium, kterýž byl pravil: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji; neb jsou viděly oči mé spasení tvé.“ Luk. 1, 29, 30. Stalo se to na den zvěstování Panny Marie roku 1196. — Království veškerých zemí srbských rozdělil synům svým, tak že starší syn Štěpán stal se králem Rasje, druhý syn Vukan králem Dalmacie a Duklje, třetí syn Rastek čili Sáva obdržel stránku nejlepší, totiž Pána Boha.*) Nic jinak manželka Anna řeholní život zvolila, obdrževši jméno Anastasia.

Mezitím Sáva, mladý řeholník utěšené pokroky jak v literárním umění a v křesťanských ctnostech činil, tak že slavná pověst o něm daleko se roznášela, a on k rozkazu arcibiskupa Soluňského jest povýšen za archimandrita čili nejvyššího opata všech monastýrů (klášterů) na hoře Athos. Z povýšení takového málo se radoval skromný sluha Páně, ba rmoutil se z toho, říká: „Ze světa jsem utekl, abych slávě ušel: a nyní v klášteře na důstojnosti mne povyšují!“ Tím více tehdy hleděl sám sebe pokořiti, čím více jiní jej ctili. Na holé zemi léhal, plauých kořínků za pokrm požíval, ostrým bičem své tělo mrskal, a jiné příkré pokání za sebe a za národ svůj činil a Bohu obětoval. Jak Pánu Bohu milé bylo to pokání a taková přímluva skromného služebníka, brzy se vyjevilo.

Jeho dva bratři, Štěpán a Vukan seděli na oudělech svých. Bratrská svornost netrvala dlouho, jeden hleděl přes druhého. Dokud otec na živě byl, ještě to ucházelo, ale jak otec (roku 1200) oči zavřel, vši bratrské svornosti byl konec, tak že až krvavá válka mezi bratrskými národama vypuknouti hrozila. Nejmladší bratr Sáva přerušil tu svou řeholní tichost, a domlouval ve jménu Páně oběma bratřím,

*) Rasja č. Rascia neb veškerá země raská znamená velkou tehdejší Serbii. Bývalé hlavní město „Rasja“ sluje nyní Nový-Pazar. Hory a Albanie.

Duklja (Dioklea) zaujímal kraje nynější Černé

a Bůh požehnal slova jeho v takové míře, že bratří se smířili (r. 1203) a nikdy více pokoj nezrušili.

Než Bůh strožil skrze milého služebníka svého ještě většího dobrodiní země srbským.

Stál na hoře Athos monastýr jeden, Chilandar jménem; druhdy slavný, tu ale zpustlý velice. Sáva archimandrit chtěl klášter zvelebiti znovu. V záležitostech Chilandara musil jednou — r. 1217 — se dáti na cestu až do Cařihradu, k císaři východních zemí. Císař Theodor Haskaris byl již mnoho slyšel o Sávovi, jakožto muži nad jiné moudrém a svatém, a žádostiv jeho příchodu s převelikou počestností v Cařihradě jej uvítal. Podobně učinil Germanus, arcibiskup cařihradský. Ve věcech Chilandara se rychle odbylo všecko jednání, poněvadž císař i arcibiskup, vyslyševše všechny moudré řeči Sávovy, bez obtíže schválili všecko; a když před tím byli měli velikou úctu k Sávovi, teď, když jednání jeho seznali, pojali úctu ještě větší. — Zdá se, že k návrhu Sávově se tu počalo jednati o zřízení samostatného, katolického arcibiskupství v zemích srbských; neb Sáva, jakože horlivě Bohu sloužil, tak pečoval o spasení národa svého. Nový arcibiskup srbský neměl nikomu jinému poddán býti, než papeži římskému, a v nadřečených zemích srbských obřadu slovanského se držeti. Vše, co Sáva navrhl, s pochvalou bylo přijato a stvrzeno. Ale jak se ulekl a v srdci svém zarmoutil, když se k volbě prvního arcibiskupa srbského přikročilo, a všechny hlasy nepadly na nikoho jiného, než na něj! Jenom na domlouvání arcibiskupa cařihradského, na žádost bratra svého Štěpána a na snažné prosby všeho lidu srbského konečně svolil a za arcibiskupa posvěcen jest. Byl teď 52 roky stár; pět a třicet roků již minulo, co v řeholi byl Pánu Bohu sloužil, nyní

„Škola B. S. P.“ 1877.

v důstojnosti arcibiskupské do země srbské se vrátil.

Bratr Vukan byl před tím smrtí sešel, tudíž nezastal doma než staršího bratra Štěpána, kterýž opět veškeré země srbské pod vládou svou spojil a Sávu, milého bratra svého s upřímnou bratrskou láskou uvítal, a co jen síla stačila, v arcibiskupském úřadě jemu nápomocen byl k utvrzení katolického života v Srbsku.

Se schválením apoštolské stolice v Římě a s pomocí bratra krále Štěpána zařídil nový arcibiskup dvanáctero sídel biskupských v Serbii, s církví katolickou spojených a obřadu slovanského zachovávajících, a sice v Chlumu s hlavním chrámem Marie Panny, v Dukleji u sv. Michala archangela, v Deбри u sv. Mikuláše, v Budimli u sv. Jiří, v Rasje u sv. apoštolů Petra a Pavla, v Studenici u Panny Marie, v Prizreně u Panny Marie, v Gračanici u Panny Marie, v Teplici u sv. Mikuláše, v Braničevě u sv. Mikuláše, v Bělehradě u Panny Marie, v Moravici u sv. Archilla.

Stejným způsobem zamýšlel 'král Štěpán, jakožto upřímný syn církve katolické, důstojnost králův srbských takofka posvětit apoštolskou stolicí římskou, a obrátil se do Říma s prosbou, aby papež jej ráčil potvrditi za veležupana či nejvyššího krále veškerých zemí srbských. Papež Honorius III. ochotně vyhověl takové slušné prosbě, ba i sám korunu drahou poslal, kterouž srbští králové měli korunováni býti. Svolal tehdy Sáva arcibiskup k roku 1222 valný sněm všech stavů duchovních a světských, a tu u přítomnosti lidu nesčetného krále Štěpána korunoval za veležupana Serbie, jenž se odtud psal: „Král prvověncaný a samodržac veškeré země srbské i pomořské, král vší země srbské, Dioklecie i Travuně i Damacie i Záchlmié.“

Veškerá důstojnost duchovní a světská byla teď církví katolickou posvěcena,

v zemi vládla spravedlnost, hojnost a pokoj, a po mnohá pokolení říkávalo se v přísloví: „dobré časy, jako za Štěpána Nemanju.“ — Kýžby země srbská tak byla zůstala!

Arcibiskup Sáva procházel celou zemí, chtělje všude dohlednouti a sám se přesvědčiti, sám lidu kázal, zákon svatý bájl, hříšníků a odbojníků trestal, víru katolickou zastával; všem pak biskupům, archimandritům a kněžím přikázal, jak po veškerých krajích obnovené Serbie mají učiti a věrně zachovávatí svatě náboženství slovem i příkladem.

Nicméně se mu pořád stýskalo po tichém živobytí řeholném, a čím více znamenal, že ten chladný hrob již daleko nebude, tím více hleděl na tu hodinu se připravití. Svolav duchovní sněm, svatá slova všem na srdce kladl, horlivého katolického biskupa za svého nástupce vykázal, — a složil biskupskou korunu, i zlaté roucho i berlu stříbrnou, a holubem spěchal do milého kláštera na hoře Athos.

Dvakráte se ctihodný stařeček ještě vydal na pouť k Božímu hrobu do Jerusaléma. Když pak po druhé z pouti domů se vracel, cestou přes zemi Bulgarskou se bera, rozstonal se v městě Ternobě, a umřel tam roku 1237, věku svého máje šedesát osm let. — S podivením vidělo se, že tělo jeho mrtvé pořáde žádného porušení neběře; i kázali tudíž, z Bulgarie převésti je do země srbské, kdežto je v městě Mileševě v chrámu Nanebevstoupení Páně pohřbili. Žalostně po něm plakala země srbská.

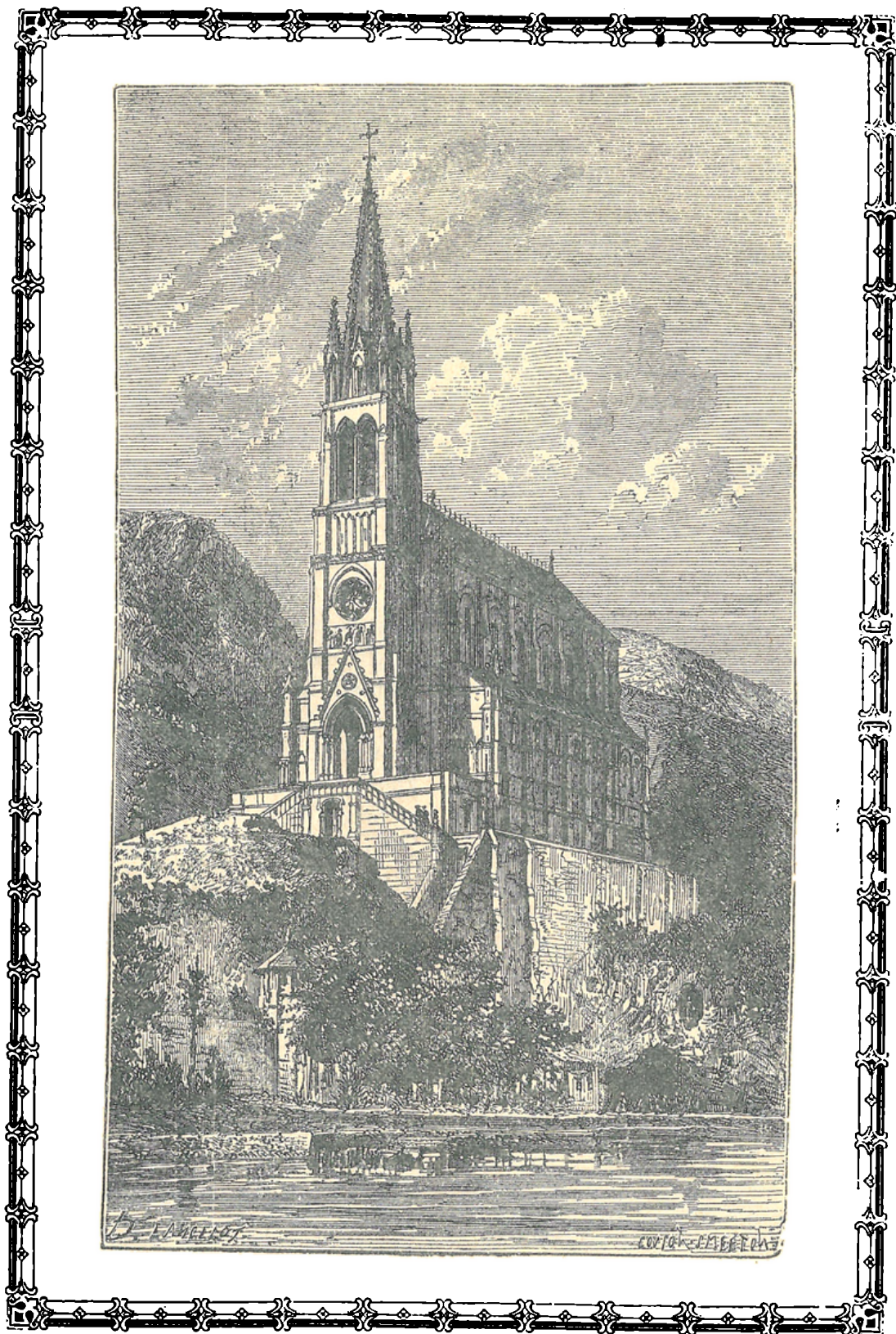
Bohužel potomní cíarové srbští zase odpadli od jediné pravé církve Boží a přísný hněv Páně na sebe a na svůj národ uvalili. Přišli Turci, porazili Srby a roku 1595 dobyli také města Mileševa. Zde v hrobě odpočívalo tělo sv. Sávy,

doposavad neporušeno již na tři sta padesát osm roků! Velikými zázraky Bůh tu oslavoval služebníka svého, lid sem z daleka svatě poutě konal. To se dozvěděli Turci bohaprázdní, a vztekem pekelným zahořeli proti němu. Rozbořivše hrob, vytáhli tělo neporušené, sebrali hranici dříví a tělo na hranici položili. Bylo to dne 27. dubna, na den sv. Šimona mučedníka.

Kolem hranice postavili se turci nevěřící, opodál přihlíželi a plakali Srbové, Turci zapálili hranici. Hořela hranice, plamen šlehal až k tělu. Tělo svatě hořelo! — Najednou se nad tělem hořícím zdvihl mráček, mráček jasný tisícícerou barvou se stkvoucí; všickni turci i křesťané viděli ten mráček. Turky pojala hrůza, že spálili neporušené tělo svatého muže.

Tak Srbové, odpadnuvše od svatě církve katolické, přišli spravedlivým dopuštěním Božím o tělo sv. Sávy. Avšak památka jeho až do tohoto dne v největší uctivosti se u Srbů chová a u všech Jihoslovandů; po Panně Marii jest zajisté sv. Sáva prvním patronem zemí srbských a jihoslovanských; tak ctí sv. Sávu jako Češi sv. Václava.

Prosíme laskavé spoluoudy veškerých bratrstev katolických, a všechny čtenáře a čtenářky těchto listů: aby letos na první neděli postní pobožnou modlitbou pamatovali a Boha vroucným srdcem prosili, na přímluvu nejsvětější Rodičky Boží a sv. Sávy: aby ráčil uděliti národu srbskému milost hojnou, by jednou nechali nešťastného rozkolu svého! Modlete se křesťané drazí na ten úmysl, obětujte sv. přijímání, kteříž v ten den k stolu Páně přistoupíte, říkejte růženec a jiné modlitby pobožné, aby se stal jeden ovčinec a jeden Pastýř.

Chrám bl. Panny Marie v Lúrdú.

Slova, která nepoškvrněná Bohorodička k nevinné dívce Bernadettě byla pronesla, stala se v kratičké době skutkem; slova „rci kněžím, aby mně zde na tomto

„Škola B. S. P.“ 1877.

místě stánek vystavěli, aby sem poutníci putovati mohli,“ vyplnila se způsobem podivuhodným; a nemohlo se ani jinak státi. Víra a dětinná zbožnost, která

se v srdcích pravých ctitelů Mariánských nalezá, snaží se všemožně, se též v zevnějších skutecích projevit, byť by k tomu i velkých obětí zapotřebí bylo. — Neuplynulo téměř ani deset let, od onoho dne, co nebes královna naposledy oné dívce své přání byla projevila, a ejhle asi 100 kroků od oné zázračné jeskyně vypíná se překrásný gotický chrám co nezvratný důkaz živé víry katolické. — Ihned, jakmile zázračné se zjevení Matky Boží nade vši pochybnost stvrzeno bylo, zanašelo se kněžstvo tamější myšlenkou, důstojnou stavbou místo ono okrášlit; a příspěvky plynuly nad veškeré očekávání ze všech téměř končin katolického světa v míře přehojné. Svatyně vypíná se nad jeskyní na úpatí jednoho výběžku hor Pyrenejských, které svými nebetyčnými sněhovými temeny překrásnou přirozenou obrubu tvoří; celá stavba sestává z bílého pískovce a jest slohu přesně gotického. — Nad portálem čili hlavními dveřmi, ku kterýmž z obou stran asi 50 stupňů vede, povznáší se překrásná štíhlá věž, která bohatou ornamentikou ozdobena jest. — Asi v polovici schodů nalezá se vchod do krypty, která se pod chrámem nalezá a sedmi oltáři ozdobena jest. Nad kryptou nalezá se velká prostora chrámová, která svou bohatou a vkusnou ozdobou veškeré líčení převyšuje. — Hlavní předmět, který pozornost jednoho každého, jenž do chrámu vkročuje, na sebe poutá, jest „hlavní oltář,“ jehožto ozdobou a spolu i korunou jest — překrásná socha Matky Boží nepoškozeně počaté, vytesána z čistého bílého mramoru ve výšce asi 5½ stopy. — Sloupce a stěny chrámové jsou ozdobeny ano téměř pokryty drahocennými dary, poněvíc prapory, jichžto cena, jak nám náš očitý svědek sděluje, miliony zlatých převyšuje. Nižádná říše, nižádná země, ani svobodné státy severní a jižní Ameriky důkaz své lásky svato- stánku tomuto neodepřeli. Erby veškerých

říší a větších měst evropských září zde v bohatém zlatolesku; pouze naše milá a drahá říše rakouská se zde postrádá; — kde příčinu smutného a nanejvýš zkormucujícího tohoto zjevu hledati? — Snad nepřibývá v Rakousku dosti ano přecetně mnoho horlivých ctitelů Mariánských? — Aneb zavládla u nás již na prosto ona lhostejnost náboženská, která nižádných obětí více schopna není? — Bohužel musíme této poslední otázce přisvědčiti a pravdě svědectví vydati, že sobě značná část v netečnosti ku nej- světějším zájmům našim hová a ač by s to byla dávnou slávu katolického Rakouska v cizině obnoviti, přec vznešených příkladů ostatních zemí, zvláště katolíků sousedního Německa nenásleduje. Dlužno zde podotknouti, že mezi veškerými prapory, jichžto se zde několik set nalezá, prapor katolíků Německa svou drahocenností a uměleckou ozdobou veškeré ostatní převyšuje. Asi 4 metry dlouhý upevněn jest zlatými šňůrami ku přiče, která spojena jest se silnou tyčí, jenž v bohatě ozdobený kříž se zakončuje. Půda celého praporu pozůstává z modrého aksamitu. Uprostřed skví se obraz nepoškozeně počaté Bohorodičky, jenž zlatými nitěmi vyšívaný malbě velmi podoben jest; kol obrazu nalezájí se slova písma sv.: „Já jsem matka krásného milování, bázně, poznání a svaté naděje.“ U nohou klečí co zástupcové a spolu i orodovníci ztýrané církve německé: „Sv. Bonifác velký apoštol německý, jenž sv. vírou rozsáhlé své vlasti německé oblaživ lásku k bližnímu v potřebách duchovních nám představuje; a sv. Alžběta Turinská, která držíc ve svém klíu ony zázračné růže lásku k bližnímu v potřebách tělesných na mysl nám uvádí. — Pod korouhví čteme následující slova prosebná: „Katolíci Německa prosí Tebe, o nepoškozeně počatá panno o Tvou mateřskou ochranu pro církev a vlast. Královno pokoje, oroduj za nás.“

— Velmi důmyslně naznačili tu katolíci Německa, čeho jim v těchto stísněných dobách od Matky Boží zapotřebí: pomoci nejvydatnější v potřebách jak duchovních tak tělesných; a zajisté nemýlíme se, když dokládáme, že toho též v obém směru i nám jak šířící se nevěrou tak hmotnou bídou odevšad ohroženým snad v brzkou zapotřebí bude. —

Ačkoli velkolepý chrám téměř 4000 lidu do svých prostor přijmouti může, nedostačuje přec téměř každoročně odevšad se proudícím davům poutníků. — Za příčinou tou povznáší se poznenáhlu druhý chrám v tomtéž slohu gotickém harmonicky stavěný s dvěma věžmi k nebesům; náklad na něj jest ustanoven asi na 5 milionů zl.; a prostora jeho má býti čtyřikrát větší, tak že by asi 16000 osob pojmuti mohla. — Odkud však bude možno ohromný tento náklad zapraviti? — Na otázku tuto odpovídá nám náš vypravovatel následovně: „Užřev ony prostranné základy otázal jsem se onoho duchovního, jenž stavbu řídí, jsou-li též i hmotné prostředky k nákladnému tomuto dílu pohotové? „Ještě více než zapotřebí,“ — odvětil radostnou tvář vlídný kněz. — „Drahý příteli! jest téměř víře nepodobno, jak mnoho darů každodenně ze všech končin světových na poděkování za obdržená dobrodiní se nám doručuje; zde hlásají snad i ty němé balvany pískovce moc a slávu Marie.“ —

Nebude zajisté od místa, když zde alespoň některý příklad zázračného uzdravení našim zbožným čtenářům vylčíme, bychom i v srdcích jejich důvěru, kterou k Matce Boží co „národ Mariánský“ chovají, opět osvěžili a upevnili.

Dne 8. srpna r. 1873 přivezen jest jistý kněz francouzský Abbé Musy do Lúrdu ku zázračnému místu, aby zde nabyl onoho zdraví, které bohužel již po celých dvacet let postrádal. — „Od dvaceti let — tak zní jeho vyznání,

které nesčíslněkrátě opakovati a v přechetných listech uveřejniti musil — nemohl jsem se pro nesnesitelné bolesti páteřnice (michy) vzpřímiti; oči, hlas a nohy vypovídaly mi svou službu; nezbyvalo mi jiného, než na vozíčku velmi bídě s místa na místo se pohybovati, jelikož nejučenější lékaři Francie, Německa a Švýcar neduhům mým odpomoci s to nebyli. — Tu obrátil jsem zraků svých k mocné Matce nebeské „poslednímu útočišti veškerých hříšníků.“ — Každodenně — od 8. srpna počínaje — dal jsem se nésti do chrámu Lúrdského, bych zde oběti mše sv. přítomen býti mohl. — Dne 15. srpna v nejslavnější to Matky Boží den byl jsem též přítomen. V okamžiku, kdy za hrobového ticha sluha Páně ve svých posvátných rukou Syna Božího s nebes na oltář sestupujícího zbožným davům ku klanění-se Jemu pozdvihuje, cítím se jakousi vnitřní mocí puzen, na kolena svá padnouti, bych mu onu čest a úctu vzdal, kterou mu novověcí hrdopýškové tak častokrátě ve své směšné domýšlivosti vzdávati se zdráhají; bázeň mi toho z počátku zabráňovala, konečně však se vzpřímím a již již klesám na kolena. — Milost Matky Boží sestoupila ve mne; před okamžikem ještě byl jsem slepým, němým a kulhavým; a nyní vidím, mohu mluvit a choditi. Ihned po ukončených službách Božích sestupuji poprvé bez veškeré podpory ku zázračné jeskyni, abych zde vřelé projevil díky oné, jejížto slávu prozpěvují veškerí národové. Lidé, kteří mne spatřili, nedůvěřovali téměř ani svým zrakům a již zaznívá v nebeském zápalu z úst nesčetného množství chvalozpěv Mariánský. — Později chtěl se jeden každý o zázračném mém uzdravení osobně přesvědčiti; musil jsem choditi, mluvit a psáti; přes půl druhé hodiny musil jsem podpisovati rozličné obrázky a jiné pamětní lístky. Avšak tento pouze zevnější obdiv neměl býti

jediným ovocem mého uzdravení. Srdci mému mělo se láskou Matky Boží dostati ještě větší radosti. —

U večer, když jsem se již dávň mne obdivujících byl vzdálil, otevírá dvéře pokoje, v němžto jsem přebýval, muž, jemužto pokročilý věk již dosti patrné vrásky na tváři byl zanechal. Sotva že do světnice byl vkročil, již klesá na zem a hořké prolévaje slzy počíná asi následovně mluviti: „Můj otče! všeho, co se dnes s Vámi dalo, byl jsem očitým svědkem; Vám navraceno způsobem zázračným zdraví tělesné, mně však — jak pevně doufám — mělo dnešního dne navraceno býti zdraví duševní. — Od čtyřicet let nepřistoupil jsem již k trůnu slitování a milosti Boží, trávě život svůj v hříších nejtěžších; avšak dnes překonána ledová kůra srdce mého, nechci odstoupiti dříve, pokud Vám i ty nejtajnější záhyby svědomí svého skroušeným vyznáním neodhalím.“ — Toť stručný popis oné zázračné události, kterou kněz Abbé Musy na sobě byl zakusil. O kéž bychom, milení čtenáři, i my v některý svátek Mariánský přítomni býti mohli na zázračném onom místě; možno, že bychom se sami vlastníma očima přesvědčili o tom, co nám naše milá „Škola“ zde vypravuje. — Jak častokráte shromáždí se zde žasnoucí davy lidu na jednom místě kolem některé osoby; a co jest toho příčinou? — Němému navracen opět sluch a hlas; slepému zrak, kulhavému zdravé údy! — Plesající lid vzdává díky Matce Slitovnici a zprovází uzdraveného k misijnářům, kteří jedenkaždý případ přísně zkoumají a ve zvláštní knihy zapisují. Za příčinou tou vydává se měsíčně zvláštní list tiskem „Annales de Lourdes“ „Listy z Lúrdy“ zvaný, v němžto veškeré případy obecnstvu do podrobnosti se vyličují. —

Takovým způsobem stalo se — jak jsem již dříve byl pravil — nepatrné

městečko v jižní Francii v krátké době místem světoznámým, k němužto zraky všech věrných synů a dcer církve katolické toužebně a vděčně se obracují; avšak díky Bohu! i pozornost oněch tříd a osob, které v lůně církve aneb mimo ni se nalezajíce veškerou moc zázračnou již předkem zamítají, obrácena prozřetelností Božskou k onomu místu a sice způsobem dosti podivuhodným. V Paříži žije právník jménem Lasserre, který byl v nebezpečí, zrak svůj úplně ztratiti; veškerá pomoc lékařská ukazovala se býti marnou; tu upozorněn poloslepý muž na zázračnou vodu v jižní Francii, a sice, co podotknouti dlužno, svými protestantskými přátely. Po dlouhém se zdráhání a otálení odebral se konečně do Lúrdy a jakmile vodou se byl umyl, vyjasnilo se opět jeho oko; a díky Bohu, oko nejen tělesné, nýbrž i duševní. — Muž tento, jenž dříve více méně ku věcem náboženským chladně se choval, vytknul sobě za úkol životní, zázračné tyto události, které se od r. 1858 na úpatí hory Massabielle byly sběhly, vědecky prozkoumati a obecnstvu způsobem učeného a bystrého právníka důstojným ve zvláštním díle „Notre Dame de Lourdes“ „Naše milá Paní v Lúrdy“ zvaném vylíčiti, kníže této která nyní již do všech téměř řečí přeložena byla dostalo se i svatým Otcem v roku 1869 zasloužené pochvaly; neboť jest ovocem dlouholetého bádání a přemnohé nepřekonatelé píle. —

Asi osm roků později l. 1870 pokusil se jiný učený muž jménem Artus o to, zázračné události v Lúrdy nevěreckému světu stvrditi. — Léta 1870 octnul se s nemocnou svou neteří z Paříže, kde zlopověstná „komuna“ sračně řádila, do města v jižní Francii Bordeaux zvaného. Jednoho dne u večer přišla mu náhodou kniha, o nížto výše řeč byla, do rukou; po krátkém přemýšlení ustálil se na tom, s neteří svou do

Lůrdu se odebrati. A ejhle, sotva že těžce nemocná vody upotřebila, ihned navraceno jí žádoucí zdraví. Artus oznámil zjev tento ve zvláštní knížce, vyzýváje spolu i veškeré neznabohy a nevěrce, by dokázali, že alespoň dva z případů, které Lasserre ve své knize vypravuje, na pravdě nespočívají; k účelu tomuto uložil Artus 15000 franků u notáře Turquet-a v Paříži za odměnu onomu, jenžby důkaz tento katolickému světu podal; a nicméně přec nepokusil se ještě nikdo až doposud, značnou tuto cenu sobě vydobyti.“ —

Řádky těmito podala tobě laskavý čtenáři „Škola“ stručný popis zázračného chrámu a veškerých událostí úzce s ním souvislých; jediným přáním jejím jest, abys i ty ve své lásce a důvěře k Matce Boží na novo utvrzen a upevněn povždy ve veškerých útrapách a svízelních k Ní své útočiště bral a byť by tobě i nemožno bylo, Ji na onom zázračném místě ve Francii navštívit, Ji alespoň povždy ve svém farním chrámu Páně dětinnou úctu a čest vzdával. .

Blahoslavená Anežka Přemyslovna.

Léta Páně 1602 vydal Jiří Barthold Pontan z Braitenbergův, probošt při metropolitním chrámu v Praze knížečku: Chválozpěvů posvátných o nejblahoslavenější Panně Marii a o svatých patronech království českého knihy tři. Tuto knížečku věnoval dotčený probošt tehdá zvolenému arcibiskupu mohučskému. V úvodu připsaním praví mezi jiným: „Přiznávám se, že kdo tu knížečku spatří, řekne, že nepatrná, malicherná a takového knížete nehodná. Avšak tito svatí (nejbl. Bohorodička a patronové čeští) tak mnoho dobrého a obdivuhodného království českému, čelnímu to dílu posvátné říše římské, prokázali, že toho zasluhují, aby netoliko ode vděčných vlastenců, nýbrž i od cizozemců Bohu a náboženství oddaných uznání a se vší vážností uctívání byli. Tito pak nábožně byvše uctěni v poradách, ve pracích, tužbách, nebezpečích, ve všelikých záležitostech a nesnázích přispějí, pod jejich ochranou a skrze jejich zásluhy práce bude oslazená, nebezpečí stanou se jako přivoznými, milost se rozhojní, výsledky namáhání ode dne ke dni budou se množiti, veškero dobro učiní pokrok a dojde se milosti na zemi, oslavy pak na nebi; Bůh sám dá vzrůst a v nebesích nehynoucí korunu slávy.“

Podotknouti dlužno, že, ačkoliv někteří svatí tenkrátě ještě ani za blahoslavené ani za svaté prohlášení nebyli, jako sv. Jan Nepomucký, bl. Anežka, blah. Hroznata, Vojslava, Zdislava, ve knížečce oné každý u svého jména má písmeno: S., to jest svatý, z čehož souditi lze, u jaké vážnosti a úctě naši svatí patronové v šestnáctém a sedmnáctém století se nacházeli, a že o jejich osobách a cnostech v oněch dobách bližších jejich působení pochybností nestávalo.

Vyjímáme ze knížečky té chválozpěv o blahoslavené Anežce Přemyslovně, jež čtenářům „Školy B. S. P.“ u seč možno přesným překladn podáváme.

O, choti Krista spanilá,
Anežko, z Čechův zrozená,
Dei vzácná krále Přemysla,
Slyš laskavě náš chválozpěv.

Toť vznešená tvá kolébka,
Jež žezlo jeví královské;
Však vznešenější ještě jest,
Když na tvou cnotu shlížíme,

Již v lůnu svém tě matka tvá
Co světici zří budoucí;
Nebť roucho vidí posvátné,
Jež svatou Klaru odívá.

A když pak ze sna procitne,
Hle, ve svých rouších královských
I ono vidí, slyšíc hlas:
Že pro Anežku roucho to.

A když jsi jako nemluvně
Tak mile spala v kolébce,
Tu vídali tě častokrát,
Jak's ruce křížem skládala.

I nožky přes kříž mívala's;
Což tomu vše se divilo!
Již záhy něžná milenka
Si hledáš Krista miláčka.

Hle! polskému se's knížeti
Již v mládí tří let zlíbila.
Do třebnického kláštera
Jsi dána v péči sesterskou.

Ten klášter nový posvátný
Ty's slezskopolský vévodo,
Byl vybudoval, Jindřichu,
I s chotí svojí Hedvikou.

Tu Hedviku, jež choť jest tvá,
Tu markrabě měl za dceru,
Jenž ve Tyrolích panoval;
I byla jeho rozkoší.

A sestru toho knížete
Král uherský si za choť vzal:
A z rodičů těch vznešených,
Hle, vzešla svatá Alžběta.

Se vzdavši světa Hedvika
A s chotě svého vědomím
Ten nový dům si zvolila;
Tam přála život skončit svůj.

A takto svatí manželé
Slib učinili z vůle své;
A od sebe pak odešli,
By Bohu sloužit mohli líp.

Tu Jindřich nechal bradu růst,
Co proti zvyku zemskému,
Jak by byl světu odumřel.
I nazýván pak „bradatým.“

Tam tedy v onom klášteře,
Kde představenou Gertruda,
Jež dcera svaté Hedviky,
Se cnotám učí Anežka.

Smrt kníže polské zastihla,
Jenž nad ní se byl zakochal;
By nikoho vic neměla
Leč pouze Krista miláčka.

Nuž sotva došla šesti let,
Se vrací k otci truchlému;
I dána opět v sester sbor
Tam ve klášteře doksanském.

Tu Kristu zcela oddána;
Svým cnostným, mravným životem
A modlitbou a obřady
Vše družky svoje předchází.

Pak osmiletá do domu
Jsouc přijata jest milá všem;
Jen o ní mluví všude se,
A její sláva šíří se.

Tu císař Bedřich žádá ji,
Ať zasnoubí se se synem;
Nebť takového knížete
Prý ona hodna jediná.

I vzata k domu knížete,
Jenž vládnul v zemích rakouských;
Tam čeká, až by nadešla
Ta vhodná doba svatební.

Jen chlebem suchým živí se
A vína trochou maličkou;
Tak žije po čas adventní,
A v taji přísně postí se.

Čest, chválu, vroucnou modlitbu,
Ty Bohu stále věnuje.
A štědře sdílí almužny
Na sebe nepamatujíc.

Ač na veškery slavnosti
Vždy plní poctu křesťanskou;
Však k svátkům Panny Marie
Tu překypuje vroucností.

Když na to v létě třináctém
Se navracuje do Čech zpět
Po tolikerých průtazích,
Tu byla slavně vítána.

Pak císař i král anglický
Se ucházeli o pannu,
Jež slynula svou krásotou;
Ji za choť sobě žádali.

Když naléhali oba dva,
By nikdo nebyl uražen,
Ni císař, ni král anglický,
Bůh moudře ves spor odstranil.

Muž od císaře vyslaný
Zřel ve snách pannu světici,
Jak lesklá, vzácná koruna
Jí dávala se na hlavu.

Však hbitě ona skládá ji;
A na to s rukou veselou
Si jinou klade na hlavu,
Jež o mnoho jest krásnější.

Muž sotva ze sna procitnul,
Všem hned, co viděl, vykládá;
I praví na to upřímně,
Že o ni přít se neradno.

I zhrdla ona korunou
A císařskou vši ozdobou;
A vznešenější v touze své
Si přeje zdoby nebeské.

Již marna péče mocnářův —
K ní láskou hárá králův král,
A ona k němu plápolá
Jak císařovna nebeská.

Tu otec v Pánu dokonat;
Syn Václav po něm panoval;
A sestra jeho Anežka
Se cvičí v svatém životě.

Byť zima sebe krutější,
Vždy spěchá v chrámy bedlivě;
Tam koná vroucné modlitby;
A těší chudé u dveří.

Je prosí o jich modlitbu,
Jim hojnou dává almužnu.
Jak často z chrámů vrací se
A krvácejí nohy jí!

Mšem svatým ráda obcuje;
A pod svým rouchem knížecím,
Co tělo trýzní, nosívá;
A lože její drsnaté.

By námluvám všem vyhnula,
Tu sáhla k mocné pomůcce:
Slib činí věčné čistoty,
A papeži jej předkládá.

A papež Řehoř potvrdil
Tvůj slib, a, panno, přijímá
Tě za svou dceru posvátnou
A dary ctí tě vzácnými.

Sám císař z toho potěšen
Ti s listem dary posílá,
Že's mezi všemi knížaty
Si kníže knížat zvolila.

Když sláva Kláry světice
Jak vůně myrhy šíří se,
Hned zatoužila's, Anežko,
Se vnořit v její řeholu.

Řád bratří zvaných nejmenších
Ty's, Františku, byl založil,
Ať Bohu slouží v nicotě
A velebí Jej v skromnotě.

Tam blízko hradeb asisských
Jest Damiána světce chrám,
Ježž Klára v klášter spravila,
Kdež s jeptiškami přebývá.

A sestry pilně krácejí
Tou cestou, jížto učí Pán,
Jenž radí všechno prodati
A rozdati těm nejchudším.

I spravují se dle Krista,
Jenž na světě žil v chudobě;
A snášejí vše útrapy
A světskou slávou zhrdají.

Kdo život vede takový,
Ten kráčí k nebi bezpečně
A jist jest věčné odměny
I radostí jist nebeských.

Toť jest, tak volá Anežka,
Toť jest, co myslím ve srdci,
Co hledám tak vždy toužebně;
Má duše v tom jen vítězí.

Své shlíží kněžna bohatství;
I vidouc, že tak bohata,
Vše velí ihned prodati,
A výtěžek pak rozdává.

Chci, vece, skrze ruce mé
Ať projdou statky vezdejší,
Bych lepší za to poklady
Si vyzískala v nebesích.

A předně klášter zakládá
Na počest svätce Františka
Hned blízko mostu pražského
A nákladně jej buduje.

Ten klášter bratřím svěřuje,
Jenž zovou s křížem červeným,
A všem, co k jejich potřebě,
Je zásobuje přestědře.

Tam, přeje si, ať chudobní
A chorobami stísnění
Jsou bedlivě vždy šetřeni,
Jak Kristus Pán by sám to byl.
(Dokončení.)

Ctihodný služebník Páně P. Klement M. Hofbauer.

VII.

Něco o jeho lásce k chudým, nemocným a umírajícím.

Stará jestiž to pomluva od nepřátel sv. víry vycházející, že prý lidstvo málo má užitku z mužů nábožných, v řeholi žijících; dějiny však a zkušenost naopak důkazů podávají nejskvělejších, že z klášterů vyšly celé řady mužů o společnost lidskou nad míru zasloužilých. K mužům těm, jež chváliti napomíná nás písmo svaté, poukazujíc obzvláště na milosrdné skutky jejich (Sirach 44) připočísti sluší vším právem krajana našeho sluhu Páně, Redemtoristu P. Klementa Hofbaura, jehož duševní a tělesné sily a veškerý život věnován byl službě člověčenstva. Co výtečný žák ve škole Božského Srdce Páně věděl on předobře, co učil Božský nás všech mistr, že totiž láska k bližnímu onou jestiž známkou, dle které poznati lze, kdo pravým jeho učeníkem jest. A co věděl, to též splnil. —

Láskou k bližnímu v stupni hrdinském konanou dokázal se býti dokonalým učeníkem Kristovým. „Láska ta — čteme v „Aktech“ — neznala nížádných mezí. Pomahal, kde jen mohl. Nedbal na žádnou obtíž, nehleděl na cestu sebe delší, kde se o to jednalo ku pomoci přispěti v potřebách jak vezdejších tak i duševních. Pomahati bylo mu rozkoší.“ Láska jeho k bližnímu podobá se obrovskému stromu, jehožto

přemnohé větve a ratolesti rozličné druhy lásky té naznačují. — Větvi takovou jestiž jeho láska k chudým a jinou ratolestí láska k nemocným a umírajícím.

1. Ctih. sluha Páně byl v pravdě otcem chudých. Když ještě co pekařský chasník v klášteře tehdejšího Luckém u Znojma pracoval, všemožně se přičiňoval a spořil, aby chudým almužny udělovati mohl. Veliký tehdejší panoval hlad a z hladu povstala hlavnička. Bylo to l. P. 1771. Celé zástupy dělníků z Čech stávaly u fortny klášterní, čekajíce na kousek chleba. I zdvojnásobil sluha Páně práci svou, aby bídákům těmto poněkud přispěti mohl. Srdce mu krvácelo soustrastí, vida že nebylo možná všem pomoci a že přemnozí, nemohouce pokrmu již snésti, umírali. —

Když nápotom služebník Boží co první Redemtorista do V aršavy přišel, bylo to neunavnou péčí jeho postarati se o ubohé sirotky, na sta bylo těchto opuštěných, jimž on otcem byl a matkou, staraje se o duševní i tělesné jejich blaho. —

Ve Vídni, ač sám chudičkým byl knězem, dobrotivým byl pomocníkem všech. Obzvláště podporoval chudé studenty, jimž u zámožných měšťanů obědy vyprosil a spolu též k životu křesťan-

skému vedl. — Taktéž chudé vojenské invalidy zvláštní láskou přijímal a mezi ně pokrmy a jiné věci, jichž sám byl obdržel, rozdával. — O jeho lásce k chudým vypravuje mezi jiným očitý svědek takto:

Chudým, jenž k němu do bytu přišli uděloval chleba, pokrmu a čehožkoliv v rukou měl. Mnohdykráté již záhy z rána o čtvrté hodině pospíchal do sakristie, nesa pod pláštěm a v kapsách chleby neb jiných věcí a tam mezi chudé to rozdával, připojuje vždycky slova potěšitelná, k ctnosti napomínající. — Jednoho dne přišel jistý malíř k P. Hofbaurovi, nařikaje sobě na bídu a nedostatek práce. Sluha Páně nejen že mu i hned poskytnul potřebného k zachování života, ale, aby více ještě jej podporovati mohl, nechal u něho obrázky bl. Alfonsa malovati. Jednou oslovil mne — vypravuje tentýž svědek — služebník Páně takto: „Vezmi tamto můj plášť a co v něm nalezneš, dones chudému onomu malíři.“ — Podobně jednal P. Hofbauer i stokráté jindy. Není tedy divu, že když tento muž Boží umřel, nesmírný počet chudých hořké slzy vyléval a bolestně nařikajíce otce svého k hrobu doprovázeli. — Prozřetelnost Boží vždy tolik mu posílala, čehož k podpoře chudých zapotřebí mu bylo.

2. Sluha Páně byl též potěšitelem nemocných a umírajících; jež velice rád navštěvoval a všemožné úlevy a útechy jim poskytoval. Ano v takové stál on pověsti, že co duševního lékaře v pádech, kde nemocní se zdráhali s Bohem se smířiti, pro něho pospíchali, aby účinkováním jeho ubohá ta duše zachována byla. A hle! Jeho láska a zvláštní ta přívětivost, kteráž důvěra a náklonnost nemocných sobě získati dovedla, spojená s milostí Boží, o niž co nejvroucněji sám prosil odříkáváje pokud mu možná bylo cestou

sv. růženec — obyčejně vítězství skvělé dosáhla. —

Jednoho dne požádán byl, aby navštívil člověka umírajícího, kterýž co neznaboh nechtěl se dáti zaopatřit. Byl to jinak muž vznešený, který ale jak zarmoucená jeho matka a zbožná manželka vypravovaly, dvacet let již u sv. zповědi nebyl. P. Hofbauer ihned vydal se na cestu. Sotva že jej ale nemocný uzřel, začal zuřiti a zlostí uchvácen sluhu Páně hanebně tupil a od sebe odháněl. Tento se však nedal tak snadno zastrašiti, zůstal a co nejprívětivěji nemocného napomínal, dokládaje: „Každý kdož na cestu se vydává, hledí potravou se zaopatřiti — a Vy, jsa na tom, tak dalekou cestu nastoupiti odmítáte prostředků k šťastnému odchodu potřebných, to jsou sv. svátosti. Budtež — prosím Vás — budtež moudrým!“ — Nemocný nedal si říci, nepřestáváje muže Božího tupiti a odháněti. I ustoupil tedy P. Hofbauer, ale neodešel, nýbrž mezi dvěře se postavil, hledě na nemocného. Ale ani zde ho netrpěl ubohý hříšník, nýbrž urputně zvolal: „Co zde chcete! odejdětež a nechte mne na pokoji.“ „Nikoliv, odpověděl hlasem a s důrazem neobyčejným jako bytost nadpozemská stojící tam sluha Páně — „nyní neodejdu, již, již se blíží konec Váš, a já uzřím, jak umírá zatracenec!“ — Slova ta ohromila zatvrzelce — přestal nadávati — a s chvějícím hlasem přivolal služebníka Páně k loži svému, ochotně poslouchaje jeho napomínání. Rozechvěn city bolesti zvolal: „O velebný Otče, můžeteliž mně odpustiti nadávky, jimiž jsem Vás urazil?“ A když v též chvíli sluha Boží s upřímnou srdečností odvětil: „Všecko jest již odpuštěno“ — tu žalostně nařikal ubohý nemocný: „ale ach, Bůh mi neodpustí hříchy mé.“ Proud slz vyhrnul se z očí jeho. I těšil ho kněz Páně řka: „Bůh dobrotivým jest, litujte hříchů svých

a všechny vám odpuštěny budou.“ — A nemocný pln svaté naděje se skroušeností velikou vykonal sv. zpověď, smířil se s Bohem! Hodinka smrti se blížila, — umírající uchopiv sluhu Páně za ruku, v níž držel sv. kříž — a tiskna ji vroucně k prsoum — tiše v Pánu zesnul.

Stůjž zde i jiný ještě příklad. — V „Aktech“ vypravuje svědek jeden takto: S jakou opatrností a láskou sluha Páně bloudící na cestu pravou uváděl, toho sám očitým jsem svědkem. Jeden z bratří mých, jmenem Josef, určen byl ke kupectví, což však jinochu nad míru čilému povoláním se zdálo sprostým a smutným. Přílišné čtení románů a podobných spisů vzbudilo v něm náklonost k divadlu; vášní tou uchvácen odebral se do Prahy — a stal se divadelním hercem. Jak mile se otec o tom dozvěděl, poslal mne za ním, abych bratra od zámyslů takových odvrátil. Přišel na večer do Prahy, jdu do divadla a vidím bratra na jevišti! — Na to jsem jej vyhledal. Že ale slabý jen měl hlas, řekl jsem mu, že pro nedostatek tělesných sil při divadle žádného skvělého úspěchu se nedodělá! Důvody mé účinkovaly. — Opustiv divadlo opět se mnou do Vídně do domu otcovského se navrátil. Ubohý ale ten mladík čtením svým a herectvím ztratil víru — a stal se nevrlým a trudnomyslným! — Jednoho

дне vzal jsem ho s sebou k P. Hofbaurovi, kterýž ho nápotom vyzval, aby ho opět navštívil. I šel — a tu sluha Páně — po dlouhé rozmluvě takto mu pravil: „Příteli, nejprvé zapotřebí jest, abys svatou zpověď vykonal, a jest-liže ji upřímně vykonáš, pak zajisté vzejde tobě světlo.“ — Vida však, že rada ta bratru mému málo se líbila, započal kněz Boží s otcovskou láskou dále rozmlouvati — a přišel sponenáhla na předešlý život mladíka, na všelicos se vyptáváje s takovou srdečností, že Josef — nabyv důvěry, celý život mu vypravoval — to dobré i to zlé! Byl hotov a P. Hofbauer zvolal: „Výborně příteli! již jsi se zpovídal, — klekni na kolena, rozhřeším tě a nabudeš pokoje, po kterémž tak dávno toužíš!“ — V jiného člověka proměněn, navrátil se bratr můj domů a radostí unešen vypravoval, co mezi ním a P. Hofbaurem se dělo. — Brzy na to obrácený bratr můj se rozstonal. Sluha Páně několikráte jej navštívil, avšak sám mezi nemocí bratrovou běh života vezdejšího šťastně dokonat. To když se dozvěděl Josef, hořem naplněn, nedaje se dlouho od žádného potěšiti, zvolal: „Běda mně, že v smrti předejítí mne musí nejlepší a otcovský přítel můj!“ — Avšak i on brzy následoval duchovního otce a přítele svého, P. Hofbaura, jsa úplně odevzdán do vůle Boží. —

Stane-li se Rusie katolickou?

U lidí jestiž to věci nemožnou — a odtud z části pochází ta ospalost katolíků v přičinění-se o návrat rozkolníků do lůna sv. církve; — nikoli ale u Boha, a proto měli bychme v této záležitosti více k Bohu se obracet i jeho pomoc a vydatnou milost pro rozkolné naše bratry vyprositi. Dějepis nám vypravuje, že Bůh po dobu trvání rozkolu nejednoho vznešeného a učeného muže, nejednu vznešenou a velevzdělanou paní osvítíl světlem pravdy, že rozkolu se odpřisáhli a pro nalezenou pravdu hotovi byli odřeknouti se všeho pohodlí svého vysokého postavení a bohatství a třeba i mučeníky se státi. Sdělujeme ct. čtenářům jen dva příklady, které v nás mají probudit naději na zmizení rozkolu, a sice o samém caru Alexandru I. a Kateř. hrab. Rostopšin-o vé.

I. O náklonnosti cara Alexandra I. k církvi katol. věděl celý svět a nyní právě přetřásalo se to opět v novinách, k čemuž dal podnět spis jistého Escaréna, bývalého ministra sardinského, ježž roku 1841 pro svého krále Alberta byl napsal a který nyní teprv v „Civiltà“ u veřejnost přišel. Vše, co v tom listu vypisuje, dozvěděl se od hrab. Michauda, katolíka, bývalého pobočníka cara Alexandra I. Zníť ona listina takto:

„Milo bude králi dozvědět se o události, rovněž tak jisté jak neznámé, kteráž připadá do poslední doby vlády cara Alexandra a kteráž s to jest, účastenství všech věrných katolíků ke knížeti tomuto vzbuditi.

Car Alexandr věděl, že hrabě Michaud, jeden z jeho jenerálních adjutantů, je katolíkem. Nejen ale že mu to nevykládal ve zlé, nýbrž on jej také osvobodil, aniž jeneral za to žádal, ve velkonoční době od služby, by ve svatém týhodnu obcovati mohl katolickým službám Božím. Mám také za to, že car hr. Michaudovi zvláště byl nakloněn a jemu velice důvěřoval, což jasně vysvítá z tajného poslán, kteréž jemu na konci své vlády byl svěřil.

Často bavíval se car s jeneralem — ovšem v nepřítomnosti svědků, žertuje o pravomoci, kteroužto co hlava církve řecké vykonává.

Zamýšleje cestovati do Italie ke kongresu ve Veroně odbývaném, vyslovil přání, že by při té příležitosti rád také Řím spatřil. Jelikož ale náchylnost jeho k církvi katolické v rodinném jeho kruhu již kamenem urážky se stala a matka carevna se obávala, aby její syn sejda se s papežem do lůna církve katolické se nenavrátil, žádala jej snažně, aby do Říma nechodil. Car Alexandr jsa veždy své matce povolný, slíbil jí to a slovu svému dostál.

Před odjezdem z Odessy r. 1825 svěřil císař svému adjutantu, hraběti Michaudovi, že k císařskému komonstvu

přivtělen nebude, že tedy smí odejeti do Italie navštívit svou rodinu; potom nechať prý se odebere do Říma, kdež co dobrý katolík toho prý zajisté neopomine navštívit sv. Otce. Po této prvé (soukromé) návštěvě nechať prý se co císařský adjutant hlásí k druhé audienci, v níž vyříditi má důvěrné sice zároveň ale také úřední poselství, jež car mu tímto svěřuje.

Jeho Veličenství dal na to jeneralovi zevrubnou instrukci a propouštěje jej pravil: „Nuže, bude-li toho zapotřebí, stanu se mučéníkem.“

Ona druhá audience u sv. Otce hraběti Michaudovi na jeho prosbu se vši žádoucí opatrností povolena. Stojе před papežem, Lvem XII., odepjal jeneral Michaud k nemalému podivení sv. Otce svůj kord, padl na kolena a žádal, aby sv. Otec jej pod pečeti nejprísnejšího tajemství vyslechnouti ráčil. Vyřizoval pak, co mu carem uloženo: Car prý pevně odhodlán rozkolu učiniti konec, národy, císařskému žezlu poddané, uvést do lůna církve a osobně bez okladu bludy photianské sekty odpřisahati. Sv. Otec nechať prý tajně pošle do Petrohradu nějakého bohoslovce s papežským plnomocenstvím, jenž úplné jeho důvěry požívá a s nímž by se vše vyjednalo a urovnalo. Týž ale nebudiž žádný kardinal ani vysoký prelat nýbrž jednoduchý kněz. Až hr. Michaud do Petrohradu se vrátí, nechať důvěrník tento, co pouhý cestující beze všeho veřejného postavení do hlavního města ruského zavítá a v tamnějším dominikanském klášteře se ubytuje.

Jesti pravdě podobno, že by jeneral byl sloužil za prostředníka mezi důvěrníkem papežským a mezi carem aneb osobou od cara k vyjednávání v záležitosti té ustanovenou.

Žádaný bohoslovec určen. Zdali Michaud s ním mluvil, není mi známo, tolik ale vím, že s kardinalem, jenž do tajemství zasvěcen a k řízení této dů-

ležité záležitosti splnomocněn byl, obcova. Jelikož ale car nenadále zemřel, zůstala věc státi. Sotva obdržel hr. Michaud zprávu o smrti Alexandrově, spěchal do Ruska, tak že při pohřbu ještě mrtvolu svého dobrodince nésti mohl.

Později dověděl se hrabě, že Alexandr, jsa v srdci svém již dávno katolíkem, přišel příležitostně do města, v němž klášter Dominikánů se nalezal, při audienci priora žádal, aby o půl noci u malé bránky klášterní jej očekával. Car přišel v tmavé noci sám a dav se zavésti do kostela žádal, aby vystavena byla velebná Svátost; kterémužto přání prior ochotně vyhověl. Na stupních oltáře kleče modlil se Alexandr a prosil pak o požehnání nejsv. Svátostí. Prior mu ho udělil; uloživ pak vel. Svátost ve svatostánku spatřil, obrátiv se, cara až k zemi skloněného a stupně oltáře slzami skropené. Car povstav a poděkovav priorovi toutéž brámkou, kterouž byl přišel, v největší tajnosti opět se vrátil. —

Hrabě Michaud byl na nejvýš dojat a zarmoucen, že Alexandr nejlepší své

úmysly provésti nemohl, doufal ale ovšem bez důvodů, že zpráva o důležitém tomto Alexandrově zámyslu hluboký dojem učiní na mysl Mikulášovu (nástupce Alexandra) a jej snad pohne, aby jeho příklad následoval. Proto odhodlal se sepsati po návratu svém do Italie zprávu o tom, již carovi, kdyby do Italie přišel, podati zamýšlel; v opačném případě měla Mikuláši doručena býti až po smrti spisovatelově. Zpráva tato byla sepsána a nepochybuji, že jeneral, našed v dlouhé, bolestné nemoci před smrtí trochu ulevy, o to se postaral, aby zpráva bezpečnou cestou do rukou cara Mikuláše se dostala. Ujišťoval mne v Turině, že zprávu má přichystanou.

Z této příčiny necítím se již více zavázán tajemství chovati, které pro Jeho Veličenství císařské již žádným tajemstvím není a jež ku veřejnému použití svému mocnáře, pro něhož žádného tajemství nemám, tímto svěriti se osměluju.

Nizza 22. srpna 1841.

de l'Eccarène.

O dobročinu sv. dětství Ježíšova.

V minulém čísle „Školy“ oznámili jsme příspěvky všech zemí k dobročinu sv. dětství, bylo jich r. 1875 951.308 zl. 2 kr. Kdo pak by z našich dítek nerád nevěděl, co se děje s těmi penězi? Každý rád poslechne: Nač se vynakládají?

Roku 1876 23. května rozeslala ústřední rada v Paříži do 75 stanic misionářských, které zabývají se vysvobozováním ubohých dítek pohanských, 851.589 zl. Tyto stanice jsou v Číně a v jiných zemích a ostrovech Asijských, v Africe

(jako: v Senegambii, v obou Guineách, v Zinquebaru, na pobřeží Beninském atd.) a na ostrovech okeanských a Polynéských (tak v Nové Kaledonii, na ostrovech Sandwichských a Marquesaj.)

V obvodu těchto stanic misionářských jest: 89 misionářských a 269 sirotčích domů, 1220 škol, 134 rozličných dílen, určených k vychování těchto dítek, 38 dvorů a 288 lékáren; poslednější slouží k tomu, aby nápomocny byly křtu umírajících dítek pohanských. Všechny tyto

ústavy musejí buď dokona od spolku vydržovány, buď též podporovány býti.

A co se tím docílilo?

Jak misionáři tamější sdělují, bylo roku 1874 262.463 ubohých dítek pohanských pokřtěno a 48.999 z nich při životě zůstavších křesťansky vychováno. Budiž zde podotknuto, že z 11 stanic nedošlo žádného sdělení, vícero došlých nebylo úplných. Kdybychom tedy dobře zpraveni byli, počet s hora uvedený mnohém vyšší by byl.

Chei jen několik skutečných událostí podotknouti. Tak píše ap. vikar Leplay z jižního Su-schuen-u v Číně: „Vládneme 18 dokonale zařízenými lékárnami, od nichž v budoucnosti očekáváme mnoho dobra. Počet křtů denně se rozmnožuje.“ O zařízené lékárně v jiném větším městě píše tentýž misionář: „Denně do ní donášejí 15 až 20 pohanských dětí. Když na vesno osýpky nad čtvrtý díl dítek byly zachvátily, byl počet křtěnců ještě značnější. Ač jsem křesťatelům přísně byl nařídil, aby křest sv. udíleli toliko v případech beznadějného pozdravení, málo kdy obnášel počet ten denně méně desíti.

Přál bych, aby pokud možno v každém městě mého vikariátu, jichž jest 50, stejné zařízení mohlo se stati, především v hlavních městech, které co do počtu obyvatelstva rovnají se největším městům Francie. Jedno těchto větších měst, v němž právě jsem byl zařídil lékárnu, čítá více obyvatelů než Lyon neb (Praha) ač povrchně jen počítám. Pak představte sobě, že většina obyvatelů těchto jsou pouze chudobní dělníci, roznášeči uhlí, dolovníci (u tohoto města nalezájí se mohutné doly solné), kteří pramizerně život svůj tráví, jimž stalo se téměř zvykem, malých dítek usmrčením se zbavovati, což také pohanů pranic neboli. O jak mnoho dobra mohli bychom zde vykonati, kdybychme měli více k tomu prostředků. Sotva jest kde stanice misionářská, jejíž přičinění by nebesům tolik andělů zaopatřilo, jako stanice naše v Su-schuen. Od roku 1860 jest jich jen v této provincii více než 300.000, kteří jedině spolku sv. dětství Ježíšova za milost křtu sv. děkují, jichž nejméně dvě třetiny v nebi u Boha za své dobrodince se přimlouvají.

(Pokrač. a dopisy příště.)

Z Raketnice u Přerova. (Modleme se za rozkolné své bratry.) V posledním čísle vašeho krásného listu vybízí nás důležitý článek, bychom se obrátili na Pannu Marii co orodovnici všech pobloudilých, jí vzývali a prosili, aby na mocnou její přimluvu naši slovanští bratři v Turecku a Rusku, posud bohužel s katol. církví nesjednocení, do lůna jejího přivedeni byli. Velice dojal jistotně tento článek každého horlivého katolika vůbec, nás ale Slovanů zvlášť.

Po celém světě a abychom tak obšírně nemluvili, aspoň jistotně po celé Evropě nemluví se teď o ničem, než o Slovanech vůbec a o Jihoslovanech zvlášť, každého napíná, každého zajímá ta myšlenka, co se teď stane? A když píšeme tyto řádky, nevíme sami jaký obrat celá ta věc vezme a jak se skončí. Bude vojna, neb nebude — urovná se to po dobrém či po zlém? — To ale víme jako s jistotou, že v národním a politickém ohledu jim již nebude tak zle, jak jim bylo skoro již po 500 let; a jistotně bude jim uleveno a spomoženo. Nad tím musí zaplesati každý lidumil, který ví, co musel snášeti tento zubožený lid po tolik již století, nejvíce ale rozradovalo se srdce každého Slovana, že naděje na vyjařmení jich z poroby Turka. Dobrotivý Bůh shledl konečně s nebes výše na utlačené národy slovanské a chce

konec udělat jejich otročení. Avšak pohledneme-li na tu celou věc okem víry, tu rozbolí každého upřímného národovce ona osudná roztržka, rozkol ve víře.

Nechceme, nemůžeme skoumati prozřetelnost Boží, proč usoudila našemu národu, že tak dlouho nepožívá milosti plynoucí ze společného zdroje na skále Petrově? — Jiní národové, německý, anglický atd. stali se kacíři, aby mohli pohodlně žít, proto ale také brzo sami v nic se rozplynou; z luteránů, anglických protestantů atd. atd. za nedlouho budou buď holí neznabozi aneb obrátí se k pravé církvi. Naše rozkolní slovanští bratři ale jsou takřka vesměs lid zbožný, lid věřící, lid dle přísnějších příkázání staré církve se řídící. Lid náš slovanský nestal se rozkolným ze žádné nevěry, neposlušnosti, vzdorovitosti, lehkomyšlnosti, jak z většiny dílu u kacířů to bylo, — pouhé svedení, často velké nucení a na mnoho holá nevědomost jsou toho příčina. Proč tedy tak dlouho trvá nešťastný ten rozkol? Nezoufejme. Když ten náš národ ze všech stran se probouzí ze spánku a hlásí se o svá svatá národní práva a je snad brzo dosáhne; za nedlouho zajisté bude se hlásit o svá přirozená práva na pravdu a navrátí se k jejímu zdroji, k církvi katolické.

Nemůže-liž svou milostí Bůh dobrotivý osvětliti císaře, hlavu ruské církve, aby buďto se stal katolíkem, neb dal rovnoprávnost všem vyznáním? a národ houfně se bude hrnouti k pravému náměstku Kristovu. Aby ale se to stalo, nevyhnutelně potřeba jest, za to vroucně Boha prosit, který sám jediný má srdce knížat ve své moci, — a v tom ohledu, vyznejme to, zanedbávali jsme až dosud my slovanští katolíci konat svou povinnost. Zakládali jsme všelijaká bratrstva na vykoupení pohanů, modlili jsme se za obrácení rozličných hříšníků a na 50 milionový rozkolný náš národ málo kdo v modlitbě zmínil! — Od nynějška snad to jinak bude, zvláště co naše „Škola“ tak mocně nás vybízí k plnění té bratrské povinnosti a nám důvěry dodává, že naše namáhání nebude marné, poukazujíc zejména na tu vroucí úctu, kterou rozkolní Slované k Bohorodičce chovají. Tato dobrá máti našeho Spasitele a zároveň máti celého Slovanstva, ku které ono s takovou důvěrou lne, potlačí zajisté v jeho středu všechna kacířstva a rozkoly a utvoří jeden ovčinec všech věřících. —

Naše důvěra, že dojdeme vyslyšení u Boha, zmahá se dále, upomeneme-li se na svaté naše a celého Slovanstva patrony, ss. Cyrilla a Methoda, kteří ode všech Slovanů se ctí; zajisté odplatí Bůh tu čest vzdávanou Jeho miláčkům aspoň tou nejpotřebnější milostí — pravé víry. Nechať oživne ono krásné bratrstvo pod ochranou jejich a nových horlivých údu nabyde a vymůže na milostivém Ježíši, k čemu veškerí diplomaté a moudří tohoto světa ukázali se nedostateční.

Z té příčiny opakujeme tuto stanovy toho bratrstva:

Mezi Slovinci v biskupství Labodském založil tamnější nejdůstojnější slovutný biskup † Antonín Slomšek bratrstvo svrchu zmíněné k tomu účelu, aby se údu jeho modlili o sjednocení rozdělených u víře církví vůbec, jmenovitě pak za obrácení všech národů Slovanských k jednotě sv. katolické církve. — Sv. Otec Pius IX. schválil bohumilý záměr šlechtěného p. biskupa, bratrstvo potvrdil a hojnými odpůstkami nadal (pp. dd. 12. máje 1852). Od té doby rozšiřuje se krásné toto bratrstvo netoliko mezi Slovinci, ale i po celém slovanském katolickém světě, zvláště na Moravě již hojně rozšíření nabylo, které zejména zvěčnělý biskup Brněnský Arnošt ze Schafgotsch-ů svým věřícím zvláštním pastýřským listem tak důtklivě a tak vřele doporučil a o jeho rozkvět vši pečlivostí se staral.

I. Povinnosti úduv bratrstva jsou.

1. Každého dne pomodliti se jednou „Otčenáš“ a „Zdravas Maria“ na ten úmysl, aby Bůh bludem rozptýlené bratry v jednotu pravé víry a církve shromáždit ráčil.

2. O slavnosti ss. Cyrilla a Methoda čili jiný den v oktávě mši sv. obětovati, aneb po vykonané sv. zpovědi nejsvětější Svátost oltářní pobožně přijmouti a na dotčený účel Bohu obětovati.

3. Mezi sousedy, přátely a známými bratrstvo to, jak jen nejvíce možno rozšiřovati.

II. Výsady čili výhody úduv bratrstva jsou tato:

1. Plnomocné čili dokonalé odpustky po náležitém a hodném přijetí svátosti pokání a nejsv. Svátosti oltářní udělují se úduv bratrstva ve třech případech:

a) Toho dne, když se dají zapsati do bratrstva, jestliže se v některém kostele nebo kapli na úmysl sv. Otce po nějakou chvíli nábožně modlí. (K. p. 5 Otčenáš atd.)

b) při poslední hodině, když, jest-li nelze ústy aspoň srdcem vzývají nejsv. Jmeno Ježíš;

c) o slavnosti ss. Cyrilla a Methoda každoročně, aneb v kterýkoli den v té oktávě.

2. Odpustkův sedm let a sedmkrát 40 dnů nabývají údové o jiných čtyřech slavnostech v roce obzvlášť vytčených.

3. Odpustky 60 dnů platí úduv za každý dobrý skutek, pokud se s kajícím srdcem na oslavu Boží vykoná.

Modlitba bratrstva. — Otče náš. Zdravas Maria.

V. Svatí bratři Cyrille a Methode orodujte za nás.

R. Abychom hodnými učiněni byli zaslíbení Kristových.

Může se přidati také následující modlitba:

O Bože, který jsi nás přičiněním ss. bratrů Cyrilla a Methoda k jednotě víry povolati ráčil: usjednoť naše oddělené bratry na novo se sv. církví katol., aby jako jest na nebi, byl i na zemi jeden ovčinec a jeden Pastýř. Za to těbe prosíme skrze zásluhy Ježíše Krista, pro přímluvu Marie Panny, ss. našich apoštolů Cyrilla a Methoda a všech Svatých. Amen.

Horlivost a úmysly.

Horlivost ve spasení duší jest skutek výborný a má před Bohem velikou zásluhu a platnost.

Taková horlivost, pečovati o spasení duší nesmrtelných, tak vznešená a výborná jest, že sám jednorozený Syn Boží pro tu příčinu s nebes stoupiti a člověčenství na se vzíti ráčil; a na tenýž účel apoštolů zvolil a jich z rybářů prostých učinil rybáři lidí. Tomu moudře porozuměv slavný svatý Dionysius Areopagita neváhal napsati: „Ze všech skutků božských nad jiné božský jest skutek, přičiniti se ku spasení duší.“ A svatý Jan Zlatoustý praví: „Nic není Bohu tak milé a sám Bůh o žádnou věc takovou starost nemá, jako jest o spasení duší; jelikož sám svatý apoštol Pavel učí a veřejně vyznává: „Bůh chce, aby všickni lidé spaseni byli a ku poznání

pravdy přišli.“ (I. Jim. 2, 4) a prorok Ezechiel: „Zdaliž vůle má jest smrt bezbožného, praví Hospodin a ne aby se obrátil od cest svých a živ byl?“ (Ezech. 18, 23). Bůh zajisté by rád spasení všem lidem a všem národům udělil; kdo tehdy k takovému dílu se přičiní, ten věc koná nade všechny věci výbornou a Pánu Bohu milou.

Svatý Jan Zlatoustý dí: „Kdybys rozdal peněz bez počtu, a celé poklady Šalomounovy mezi chudé rozdělil: přece učiníš více, pakli jedinou duši obrátíš.“ A svatý Řehoř: „Větší jest zázrak, hlásáním slova Božího aneb potěchou modlitby obrátiti hříšníka, nežli mrtvých na těle křísiti.“ Ano Bůh sám takový skutek výborný klade nad samé stvoření nebes i země. Neb chtěje Bůh nebe i země stvořiti, jediným slovem rozkázal: „řekl a učiněny jsou, rozkázal a stvořeny jsou.“ (Žalm 32, 9). Ale na spasení duše mnohem více učinil, za větší cenu ji koupil, to věz, za krev a za život Syna jednorozeného.

Jaké ceny před Pánem Bohem jest a jaké zásluhy přináší horlivost za spasení bližního, pěkně vykládá sv. Jan evangelista, či spíše sám Ježíš Kristus, řka: Proto mne miluje Otec, že já život svůj dávám na spasení duší lidských, abych jej zase vzal. (Jan 10, 17.) Svatí Otcové vykládají slova tato: „Nepravil Pán Ježíš, ačkoli v pravdě by říci mohl: proto mne miluje Otec, že skrze mne všechno z počátku stvořil; ale proto mne miluje, že jsem život dal na spasení duší: abychom poznali, že spasení duší Bohu jest nade všechno milé.“ Sem patří též slova, která Pán Ježíš pravil, řka: Jako mne zná Otec, i já znám Otce, i život svůj dávám za ovce své. (Jan 10, 15). Tuto řeč vykládá svatý Tomáš v tento smysl: „Já znám Otce svého, i dobře vím, že vůle Otcova jest a přání Jeho, že mám život za ovce dáti k tomu, aby k věčnému spasení přišli. Já znám Otce svého i Jeho svatou vůli a náchylnost k ovčím těm: i protož život svůj rád za duše lidské kladu, an v tom vůli a přání Otce svého poznávám.“

Totéž má pohnouti i nás, abychom se rádi přičinili k spasení bližního, poněvadž známe, že tomu Bůh chce a Jemu se to líbí; každý kdo tak činí, jest Bohu milý.

K témuž cíli rozjímá svatý Jan Zlatoustý ona slova, jež byl Kristus Pán k Petrovi pravil, když se byl po třikráte tázal: Miluješ mne? Řekl mu totiž Pán Ježíš: „Když Mne více miluješ nad apoštoly jiné: pasiž beránky mé, pasiž ovce mé! (Jan 21), jakoby říci chtěl: Tu lásku, kterou ke Mně chováš, já chci aby's skutkem dokázal a Mně pomohl v péči o spasení duší, an víš, že mám o ně starost největší.

Že taková horlivost na spasení duší jest věc výborná a Bohu zvláště milá, poznati také lze z veliké odplaty a skvělé koruny, kterou Bůh horlivým křesťanům slíbil. Prvním svědkem v té věci jest Kristus sám, kteréhož za to, že život dal na spasení lidí, zvelebil Otec nebeský, oslavil jej a nade všechno stvoření Jej povýšil, jak apoštol národů svědčí: Protož i Bůh povýšil Ho a dal Mu jméno, kteréž jest nad všeliké jméno, aby ve jmenu Ježíš každé koleno klekalo, nebeských i pe-

kelných a každý jazyk vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest v slávě Boha Otce.“ (Fil. 2, 9). — A Žalmista: „Z potoka na cestě pítí bude, protože povýší hlavy. (Ž. 109, 7). To jest: Za to, že Syn Boží se ponížil na všecku potupu a na smrt a veliké práce za hříšníky podstoupil; za to Jej Bůh povýšil na zemi a v království nebeském.

Když svatý Řehoř vykládá slova svatého apoštola Jakuba: „Kdo vrátí hříšníka od bludu cesty jeho: vysvobodí duši jeho a přikryje množství hříchův“ (Jak. 5, 20) tento výklad dává: Když někdo vysvobodí bližního od smrti tělesné, veliké dobrodiní prokáže jemu, ačkoliv onen vysvobozenec za rok neb za více roků přece umřítí musí: ale kdo vysvobodí hříšníka aneb nevěrce od smrti duševní a k spasení věčnému přivede jej: ten prokázal jemu dobrodiní věčné a za to obdrží od Pána Boha odplatu nevýslovnou.

Protož svatému písmu nebylo dosti na tom, že takoví křesťané horliví obdrží spasení věčné: ale vynáší je řkouc: „Kteríž k spravedlnosti vyučují mnoho, jako hvězdy stkvěti se budou na věčné věky.“ (Dan. 12, 3). Nemají ovšem všechny hvězdy na obloze nebeské rovné světlo ani stejný lesk, nýbrž hvězda nad hvězdou jest spanilejší: tak v království nebeském nemají všickni spravedliví rovnou blaženost a slávu, ale jedni blaženější nad jiné budou; a právě ti, kteří jiných k spravedlnosti vedli a učili, skvěti se budou jako hvězdy nad jiné skvělé.

To vše můžeme obrátiti na svůj vlastní prospěch. Když náš Bůh povolati ráčil do bratrstva Božského Srdce Páně a Panny Marie, svatého Růžence, sv. apoštolův Cyrilla a Methoda aneb kteréhokoli jiného bratrstva katolického: jako do nějaké zahrady vyzval nás, kde bychom i pro sebe líbezného ovoce nasbírali a též svým bližním takového ovoce milosti Boží přinesli; tu svým rodičům, neb dítkám, choti, bratřím, sestrám a dušem v očistci. U té zahrady štěpné stojí zahradník nebeský, aby hlavně připamatoval na bratry naše na Rusi, kteříž nejsou v svaté katolické církvi, aniž takového ovoce hojného požívají. Ten zahradník božský slibuje, že horlivostí k spasení bližního prokážeme skutek Bohu nade všechny skutky vzácný a milý a sami nezkrátíme nic na zásluhách vlastních, nýbrž korunu skvělou si uvijeme, skvělejší nade všechny hvězdy oblohy nebeské.

Z úvahy takové trojí užitek si můžete vzíti, čtenářové laskaví:

1. Nechtějte ochabnouti v horlivosti povolání svého, ve své práci veškeré, kterou na každý den konáte, abyste ji obětovali ve spojení se zásluhami Pána Ježíše a všech milých Svatých na slávu Boží a na spasení duší nesmrtedlných. Podobně neochabujte v modlitbách, v sv. růženci, ve mši svaté, v sv. zpovědi a sv. přijímání.

2. Neobtěžujte sobě, když starost tělesná neb duchovní svírá srdce vaše, apoštolátu ji sděliti.

3. Nezanedbávejte ony „úmysly“, které na zvláštním listu „Školy B. S. P.“ vytištěné nalezáte. Snažnou radu vám v té věci dáváme, abyste list těch úmyslů za slušným rámečkem si zavěsili nad klekátkem neb na jiném místě příhodném, neb aspoň do modlitební knihy položití, a každého dne připadající „úmysl“ přečtouce, v horlivosti se obnovili.

Jest sice pravda, že dostačuje, když jen v duchu obětujete všechny své práce, modlitby atd. na vyprošení těch milostí, které na dnešek v apoštolátu modlitby jsou odporučeny, ale zajisté bude daleko čilejší vaše práce a modlitba a o mnoho svěží vaše oběť, když sami si přečtete, za jaké určité potřeby vyzývání jste Boha prosit. Případnou vám na mysl i vaše mnohé ztecky a povzbudíte se, také u toho zdroje pomoci hledat a naléznout. Tím nevyhnutelně ožíví se naše víra a každým dnem více se uvědomíme o veliké naší důstojnosti „dítek Božích,“ když takto skutkem svým práv používáme a rozumně a za jistým cílem Bohu sloužíme.

Když jsme roku 1872 ve „Škole“ pojednávali o křesť. paních a pannách co o vzorech apoštolátu, o sv. Heleně a její dceři Konstancii, o sv. Potavianě, sv. Melanii a Marcelle atd., tanuly nám na mysl mnoho paní naší staré domácí šlechty, na které vlast naše vším prá-

vem může býti hrda, any nejen dle zděděného jména svého rodu nýbrž celým svým smýšlením, veškerým svým životem jsou opravdové šlechticny, eminentně šlechetny a za vzor mohou sloužit všem křesťanským ženám. Jedna z těchto paní, jež ovládal duch sv. Ludmily a

blahosl. Anežky byla **Christiana** hraběnka **Belcredi**, z rodu hrabat Nostic-Rhineck-ů, nad jejíž nedávno uzavřenou rakví truchlí nejen její choť, hrabě Egbert a ostatní pokrevní příbuzní a kruhy vysoké šlechty, jejíž vzácným květem zvěčnělá byla, nýbrž všechno, co s ní v jakémkoli styku kdy bylo, nejvíce ale zajisté bídni a nuzní, ani ztratili v ní svou dobroditelku, svou těšitelku — svou matku. Zmiňujeme-li se o této paní, činíme tak nejen, abychme její památku ctili, nýbrž abychom své čtenáře potěšili tou zvěstí, že i mezi velmoži až dosud jsou duše, které v životě opravdu křesťanském vidí svou povinnost a nalézají útěchu ve zbožnosti a v pokorné lásce k bližnímu.

Christiana hraběnka Belcredi-Nostic-ova narodila se v Praze dne 13. října 1820 z rodičů Jana hraběte Nostice a jeho manželky Karoliny rozené hraběnky Clam-Gallas-ové. Prožívši své mládí u vzdělání sebe, v studiích a pracích svému rodu

přiměřených a v cvičení se ve zbožnosti a dobročinnosti, provdala se dne 5. března 1848 za hraběte Egberta Belcredi-ho, pána na Líšni, Tvarožné a Jimramově a stala se zejména na těchto panstvích „andělem vtěleným“ a matkou chudých. Její celé dychtění a činění jest svědectvím, že učinila skutkem své heslo: „Největší radost mám, když někomu mohu radost způsobiti.“ Prvním předmětem její lásky byli ovšem její rodiče a tu nám ručí ta neobyčejná úcta, s jakou o nich mluvívávala, ty časté modlitby za ně a sv. přijímání obětované za zjištění jejich blaženosti, to nám ručí, že za jejich živobytí neopomenula zajisté žádné příležitosti jim radost způsobiti. A co svému choti byla, jakým andělem míru a rady a útěchy. — o tom nechceme se šířit slovy, ano nešetřno by bylo, rozněcovat bolest nad její ztrátou. Vizme raději, co byla chudým. Potravní spolek Líšeňský položil na rakev zesnulé věnec s nápisem: „Od chudých neodvrátila svých očí.“ (Sir. 4. 5.) a nápis ten, ponavrnutý od nuzných, neslušel tak snad nikdy žádnému, jako hraběnce Christianě Belcredi-ové.

Vedle obyčejné pravidelné almužny, jako k. p. chudobinským ústavům na svých statecích, v Brně atd. a placení lékaře pro onemocnělé chudé, každý pátek podělování přibylých chudých, jichž se sběhlo obyčejně na 30 až na 40, ztrava nemocným z panské kuchyně, vystrojení vánočního stromku v Líšni a šatstvo pro chudé v Jimramově, udržování a vychování sirotek v klášteře Líšeňském atd. atd., vedle těch vyhledávala hraběnka sama chudinu, zejména nuzné, kteří za svou nuzotu se stydí a prosit se ostýchají, a prosívala prostředníky těch almužen, aby jí pověděli o chudých, aby se je jim pomohla. Byl-li by někdo pevažoval, — jak to svět činívá — štědré její almužny za plýtvání penězi, a byl-liby jí předhůzky činil, zajisté by byl zaslechl co odpověď mínění její o užívání jmění pozemského, jež často vyslovovala říkouc: „Obdařil-li nás Bůh hojně jměním pozemským a poskytl-li nám takto příležitost jiným v chudobě pomáhati, musíme také dle vůle Boží jmění svého používat, pak Bůh požehnání Své od nás neodvrací. Ujišťuji Vás, že Bůh vždy mi opět do přihrádky vkládá. Vždyť čteme v pís. sv., že „kdo dává chudému, nebude mít nouze.“ (Přisl. 28, 27.) Ostatně její život byl tak tichý a její almužny tak skryty, že nemožno nám ani povrchně její dobročinnost posoudit. — Její duše prahla po skutečích milosrdenstvích, nikoli ale, aby — jak to často nalézáme u četných dobrodinců — za to před světem byla oslavována a velebena. Zřídlo té štědroty byla čilá láska ku Spasiteli, který na místo sebe nám na světě pozůstavil chudé a nuzné, a nelícená prostota a pokora srdce, které dvě cnosti nedovolují nad ostatní se vypínat a chloubu světskou hledat. Její nelícená zbožnost byla vesměs známa, doma i venku. Největší úctu chovala k Božskému Srdci Ježíšovu v nejsv. Svátosti oltářní, každodenně obcovala mši sv., po čas svého pobytu v Jimramově chodívala denně aspoň jednou (poslední 2 leta pravidelně dvakrát) do kostela navštívit svého Spasitele, každou sobotu přistupovala ke stolu Páně a ve výroční slavnosti nejraději zároveň s ostatními zbožnými, důtklivým jsouc takto příkladem všem. A po sv. přijímání roznícena jsouc rozjímáním Boží k nám lásky, často říkávala: O jak dobrotvivý jestiž Kristus Pán, že dnes opět vešel do mého ubohého srdce; a já jsem přece ještě tak nevděčna a tak často padám do starých svých chyb. V bratrstvu věčného se klanění nejsv. Svátosti vyznamenala se hned od jeho zavedení v Brně zvláštní horlivostí a obětavostí, jsouc as po 10 let jeho představenou pro okrasu chrámů Páně. Svou zvolenou hodinu pobožnosti 5 každého měsíce, s největší bedlivostí zachovávala a hlavně její pečlivostí zjednálo a chudým

kostelům rozdalo se tolik rouch umešních a ozdob svatostánku, na které mimo vlastní oběti sama pracovala, žebřala a vybízela ve vyšších kruzích — i u dvoru císařského. Jakožto věrná dcera církve katol. vynikala zvěčnělá zvláštní úctou ke Svatým, přede vším k Bohorodičce. Jsouc údem živého růžence neopomenula nikdy nejen desátek nýbrž celý růženec se pomodlit, třebas někdy prací a zejména svou víceletou chorobou již zemdlena byla, a v každé nesnadné záležitosti brávala k P. Marii své útočiště a nemocným a zarmouceným důvěru k Ní doporučovala. „Však Matička Boží spomůže“ bylo její přísloví a Ona skutečně vždy jí a jiným pomohla. Proto dbala o to, aby na obou panstvích každou sobotu a před svátkem marianským k počtě Bohorodičky světla hořela, šířila úctu k P. M. ve Filipsdorfu, na Vranově, Lúřdu atd., konávala často novenu k P. M. ve svých a cizích potřebách a v posledních hodinách svého života sílila se na cestu do věčnosti pohledem na kříž, který ustavičně držela v strnulých rukou, a na obraz P. Marie „Pomocnice“ naproti své posteli. Zvláštní úctu a důvěru měla i k sv. patronům naší vlasti, k ss. Cyrillu a Methodu a všemožně dbala o zvelebení Velehradu, k sv. Janu Nepomuckému, k sv. Anně a k sv. Josefovi.

Věrna své zásadě, „dobře činit a radost působiti,“ nalezala každá žalost i jednotlivce i celých společností v její tklivém srdci ohlasu a proto největší bolestí jí bylo, ana viděla církev sv. a její viditelnou hlavu Pia IX. od nepřátel sv. víry tak tupena a pronásledována, a k její obraně aby také něco učinila vyzvala mimo jiné příležitostně 25 letého jubilea sv. Otce r. 1871 katolické Moravanky k sepsání zvláštního listu (adresy) náměstkovi Kristovu, kterým on byl skutečně potěšen (dle odpovědi hraběnce), a aby oloupenému o jeho majetek také přispěla, neostýchala se mimo velké osobní almužny u dveří chrámových žebřat pro halíř sv. peterský.

Mezi ženami našeho katol. národa vydobyla si hraběnka Christiana svými ctnostmi jedno z nejčestnějších jmen a v srdcích chudiny postavila si pomník trvalejší mramoru, tak že oprávněna byla žádost zástupu při církv. vykrojení rakve v zámku Líšeňském, aby tělesná schránka zvěčnělé byla nešena z kaple dolů nádvořím zámeckým a zahradou zpět do kaple, aby osiřelí ještě jednou aspoň mohli spatřit tělesné pozůstatky své dobroditelky, dřív než do hrobky v Jimramově budou uloženy, (16. ledna) aby čekali na slavné vzkříšení.

Christianu hraběnka Belcredi zesnula tiše v Pánu dne 12. ledna 1877 o 1¼ hod. z rána po třídní nemoci následkem ochrnutí mozku, a my modlíce se za blaženost její věčnou přejeme sobě a budoucím, aby dobrotivý Bůh vícero šlechtických paní v našem národě vzbudil, které by zvěčnělé se rovnaly.

Abychme nebyli lhostejní k těm úmyslům,

které jen stručně se doporučují.

Tak my k. př. jen krátce uvádíme:

Za dlouho nemocnou osobu. Milý příteli! kdybychom tobě mohli aspoň to psaní sdělit, ve kterém se nám píše ta největší bída a nuzota oné nemocné! Ustrnul bys a nejen modlitbou nýbrž i almužnou milerad bys jí přispěl. Naše listy k tomu nedostačí a proto spoléháme se na vlastní věruhodnost a na lásku všech našich spoluapostolů, kteří i té malé poznámky si všimnou a vroucně budou Boha prosit na ten doporučený úmysl. Vždyť jestiž to žena jako pravý Lazar: na krku má bouli větší než její hlava, otevřená a každým dnem* je větší a tvrdší. K tomu to hrozné řezání

a píchání v hlavě, — prosta vší úlevy, všeho spánku, až by zbláznila. Kdož by se nezhrozil těch bolestí, jen je pozoruje! K tomu všemu jest nemocná chuda a trpí hlad, k obsluze má jen svou hladovou sestru. Lékaři byli u ní, — nemohou ale a nechťají pomoci. Kde tedy je pomoci? Pouze milostivé Srdce Páně může pomoci; nechťajte tedy za nepatrnou pokládat naši prosbu v apoštolátu modlitby. Jindy díme:

Za pořádek a pokoj v obci. V jedné dědině vynikaly dvě rodiny svou zámožností; ale hlava jedné rodiny vynikala — svou moudrostí a spravedlností a křesťanským životem, — proto také byl vždy od občanů za starostu volen. Ďábel nikdy nespí a seje rád koukol, když všichni spí. Druhá rodina druhdy zámožná, proto že i bohabojná, poznenáhla přišla na sklonek svého jmění, vynakládajíc mnoho, přes svou možnost, na měšťácké se pitvoření. Aby ješitnost její úplně byla ukojena, měla její hlava býti starostou v obci. Buď si, stalo se! Bývalý starosta ale a jeho rodina zůstala přece u občanů ve staré vážnosti, což ostrým je trnem v očích nové éry: proto všude od nových je osočován, nepořádky ze starého mu vytýkány — ač kdyby byly jaké, ihned byl by soudně býval stíhán — a všechny nešvary nového pána na vrub starého poctivce byly ohlašovány, — aby noví neznabozi celé své nesvědomité řádění hezky mohli zakrýti. A někteří páni úředníci jakoby přizvukovali, a houfně tupena popředně zbožnost starého. O sebe by on mnoho nedbal, ani o své děti; nebo má dcery dobře provdané na katolické hodné hospodáře a syni jsou v čestných úřadech v státu, — ale co obec trpí, co blahobyť tím ustavičným likérováním, co mravnost tou bezuzdnou osvětou! To svírá srdce starcovo a proto obrací se na Božské Srdce a prosí apoštoly modlitby, aby jemu pomohli.

Za potřebnou výživu. Známe jenom jednoho Šebastiana Kubínka na Moravě a v Čechách, mnoho ale jest nám jich neznámo, jsouť ale přece, po celé naší vlasti, a netoliko muži, nýbrž i ženy. Jedna taková horlitelka, která málo jí, málo spí a mnoho pracuje a mnoho almužny dává a mnoho k dobrému životu nabízí, ztratila přirozeným během lidskosti (smrtí) své dřívější uznané zákaznice; noví, kteří by jí potřebovali, straní se jí just proto, že je tak rozhodnou katoličkou. Kde má útěchy hledat? U Božského Srdce Páně. Vyprosme jí té pomoci, a pomohli jsme tisícero chudým na těle i na duchu.

Nový představený v klášteře. Nynější náš svět praví, že nezná kláštery, a proto pryč s nimi; zná je ale předobře, totiž že jsou nerozbornou baštou proti nevěře. Divných kejklů používají, aby aspoň byl zvolen za představeného někdo té úloze nedostatečný, a všemožné předstírají zámínky, proč ten onen má býti vyloučen z volby, a přece právě od té šťastné volby závisí blaho netoliko kláštera nýbrž i celé vlasti, s kterou tak úzce jest spojen, jako žádný šlechtický rod. Dobrotivý Spasitel spomozíž.

A tak jsou všechny ty zvláštní úmysle „Školy“ v redakci velmi odůvodněny a zasluhují, aby jim se věnovala nevšední pozornost a aby zejména od každého kněze byly denně čítány, ve mši sv. doporučovány, aby všude, kde zbožní katolíci se scházejí, byly vynešeny: v kostele, na dveřích chrámových, v zákristii, v ústavech, v modlitebnách, na klekátkách — v každém katolickém domu. To jest apoštolát modlitby!

V měsíci únoru

modleme se

za katolíky v Turecku.

Zatím co svět politický velmi pobouřen jest poměry a postavením křesťanův pod vládou sultanovou v Turecku, nemohou praví sluhové Krista Pána se méně zanáseti zájmy náboženskými těchto duší. Nebot mezi křesťany zahrnutými v dalekých hranicích říše otomanské jest jich mnoho takových, na něž vížou nás svazky úzké bratrství a lásky, kteří zasluhují naší modlitby a podpory v míře větší nežli křesťané z lůna pravé církve katolické dávno vystoupí.

Osud katolíkův v Turecku jest smutnější nežli onen sektářů a předce velmocí méně se jich ujímají než těchto. Bída katolíkův jest větší nežli ostatních křesťanův již proto, poněvadž oni vedle sveřeposti a neslýchaných ukrutenství muslimanských také začasto snášeti musí všelijakých ústrků a protivenství sousedů svých, křesťanů pravoslavných, jak se sektáři nazývají. Tito ještě nedávno vypudili katolíky z jejich kostelů a oloupili o mnohé statky a nadání od předků katolických kostelům jejich věnované a to často s pomocí vlády turecké, která ovšem vždy ochotně ruku podá k utlačování křesťanů vyznání kteréhokoliv.

Vzdálení jsouce toho, abychom i sektářům od pravé matky církve odpadlým přáli snad ukrutností páchaných vládou tureckou, nesmíme ale také zapomínati na bližší své bratry katolické, jak to činiti se zdají velmocí, více osudem sektářů křesťanských se zanášející.

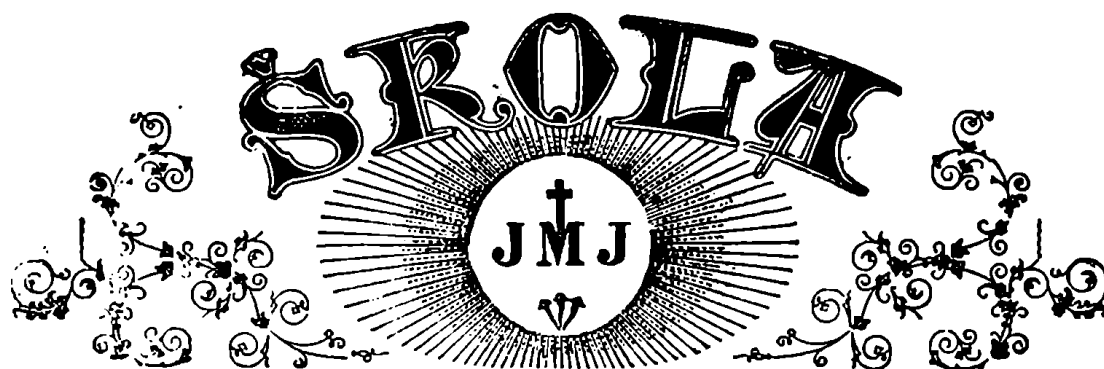
Modleme se tedy dle předpisu našeho Spasitele za vysvobození svých spolubratrů katolíků z otroctví tureckého a za pobloudilé křesťany sektářské, aby Bůh jim pomoci ráčil od jejich utiskovatelů a zároveň od jejich bludů.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškozené Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za katolíky v Turecku, kteří jsou obětí nespravedlivého utlačování a obklopeni ještě daleko větším nebezpečenstvím. Zachraň je, o božský Spasiteli, před vztekem jejich nepřátel, vysvoboď je z jařma jejich utiskovatelů a shromáždí v lůno pravé církve své dítky, které buď lživým sváděním aneb násilím odtud byly vyrvány. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Ročník XI.

Březen.

Číslo 3.

SVatému JosefoVI, patronoVI katoLICKé CírKVe poruč Duši
k střežení a hájení.

Símě a duše.

klínu země klíčí símě
Ve trudu a temnotě,
Leží těžké hlíny břímě
Na mladičkém životě.

Bylinky však očko jemné
Pro slunce se rozvírá;
Proto mocí z hlíny temné
Ku světlu se prodírá.

Těžce láme země kůru;
Ale znikší úkrytu —
Hoj, jak bujně žene vzhůru
Květ a vůně k blankytu. —

Nežaluj, že v žití době
Zastřena ti Boží tvář,
Hlínou projít jest i tobě
V jeho světla věčnou zář.

Po něm jest ti touha dána,
Jako útlé bylině:
Než se dočkáš svého rána,
Vzrůstěj k světla vidině.

Až tvá duše těžkým bojem
Těla hlínu rozmete,
Božího pak slunce znojem
K věčné slávě rozkvete.

VI. Št.

Úcta Bohorodičky ve Vladimíře na Rusi.

Před Pánem Bohem milý bude úmysl, když za návrat rozkolných Slovanů své modlitby a dobré skutky obětovati budeme, i dobrou naději v tom máme; poněvadž nejsvětější Rodička Boží s námi ve spojení bude, a takové naše přímlyvy a dobré skutky sama před trůnem Božím přednese. Podivuhodno, jak Panna Maria onomu národu věrně pomáhala: a také nyní pomůže, když za ten nejvyšší dar, to jest za sjednocení se svatou katolickou církví prositi budeme. Neb když pomáhala Bohorodička u věcech pozemských, čím více pomůže u věcech nebeských?

Podáváme dnes příklad o účtě Bohorodičky Vladimírské, kterak totiž strašný nepřítel ruskému národu hrozil; kníže pak a všecken národ k Bohorodičce Vladimírské své útočiště vzal, a Bohorodička k pomoci jim přispěla.

Nepřítel onen strašný byl Timur, chán čili kníže mongolský. Narozen r. 1336 z rodu knížecího již co tříletý chlapec o všecko přišel, že mu nezbyl než jeden velbloud a jedna kobyla. K tomu ještě ochromnul, a říkali mu proto: chromý Timur, „Timur lenk,“ z čehož jméno povstalo Tamerlán.

Vyrostl jakožto mladý člověk smělý a divoký a když byl k síle dospěl, porazil své nepřátele a stal se chánem čili knížetem. Bylo mu sedm a dvacet roků. Tu z dopuštění Božího vyrazil na národy vůkol, mečem a ohněm je stíhaje. Neboť byl člověk krvežíznivý, náboženství vyznával mahomedánské, totéž, které Turci vyznávají.

První válku pustil na Togruloviče, potom na Husejna, a když je byl přemohl, vyrazil k východu a západu, k půlnoci a k straně polední, poráží napořád knížata a národy Kašgar, Mavarannahar, Tauris, Turkomany. Když je byl z dopuštění Božího porazil, pravil k nim: „Co chcete, ať vám udělám? buď vás všechny pobiju, buď se ke mně dejte, a porazíme jiné národy!“ I odpověděli: „My se k tobě dáme!“ A dali se k němu, vzavše takovou pekelnou divokost, jakou měl sám Tamerlán.

I řekl Tamerlán: „Jsme silni dost, udeříme na bohatou zemi Persii.“ — A stalo se tak, udeřili na mocnou zemi Persii, sebrali nesmírné poklady zlata, stříbra a otroků a, co jim v cestě stálo, zabili. V hlavním městě Ispahanu vše, co živo bylo, umřít musilo. Počítalo město přes půl milionu obyvatelů. I poručil Tamerlán vojsku svému: „Ať nikomu neodpustíte! Všem bez rozdílu, mužům, ženám, dítkám, mladým a starým hlavy uřežete, a snesete na hromadu velikou; budeť to slavná památka našeho vítězství.“ Stala se tedy hrůza veliká a prolévání krve neslýchané; až šedesát tisíc hlav uřezaných na hromadu svezli, na hrůzu všem národům, na které vrazí.

Národ, na který vrazili, byl národ ruský. Překročiv přes řeku Volhu, stál Tamerlán s vojskem nevěreckým na půdě ruské, a za nedlouho stál před samou Moskvou. Zde vládl kníže mladý, Vasilej Dimitrijevič, který, maje vojsko slabé, ustoupil z Moskvy do Kolumny, žádné rady si nevěda. Vasilej Dimitrijevič ve svém stanu seděl. Mladá manželka poslala mu z Moskvy knihu a něco ikonův (svatých obrazův) Mateře Boží. Byla to hodná, pobožná paní, můžeme říci, že byla jako ten anděl strážný manželu svému. I napsala lístek manželovi, a poslala mu ho v těchto slovech:

„Můj manželi drabý, až obdržíte budete čísti tento list můj, vězte, že manželka věrná a dítky maličké na Vás pamatují, a modlitby své s almužnou Bohomateři

obětují. Nebojte se; přesvatá Bohorodička naši ruskou zemi neopustí. — Také Vám posíláme knihu letopisů ruských, abyste čtouce potěšil se, a slavně jednal, jak otcové Vaši jednávali!-

Kníže Vasilej vzal a zlíbal všechny ikony Mateře Boží a prohlížel knihu letopisů, i spatřil, že poslední část jest nová, i vlastní rukou jeho manželky připsána. I nahlédnuv do této části, seznal, že tu stojí příběh, kterýž on sám za chlapeckého věku byl zakusil, sám napotom své manželce byl vypravoval a manželka mu nyní posílala.

Kázal Vasilej všem bojarům a vůdcům vojska, řka: „Sejděte se naspěch v stánu mém, novou věc mám vyříditi.“ — I sešli se bojaři a knížata i poddružníci v stánu knížete Vasileje a když se všickni byli posadili, pravil kníže k přítomnému iguměnu (řeholníkovi): „Prepodobný Otče, čti nám z knihy letopisů ruských, jež mi na útěchu poslala manželka moje z Moskvy; čti tu část poslední, bude se nám tím více líbiti, že jest to památka našich let minulých.“ — A ten vzav knihu, četl:

Roku 1380 vypravil se na Rusi Ordinský chán Mamaj, i podobný rozvodněnému potoku, hrozil pokřítí vojsky svými všecku zemi ruskou. Na odpor jemu vystoupil veliký kníže Dimitrij Joanovič s výborným, mnohočíslelným vojskem. Připojivše se k velikému knížeti na cestě Donští Kazáci, přinesli ikonu Bohomateře. V čas znamenité Kulické bitvy, svedené v den Narození Bohorodice, ona ikona nacházela se v staně křesťanských (ruských) vojnův, na pomoc jim proti vrahům. Obdržev silou a zastoupením Cárice nebeské skvělé vítězství nad nevěrnými pohany veliký kníže, přinesl divotvornou ikonu Její v svou sídelnou stolicí, blahočestná súpruga (manželka Dimitrija Donského Evdokia, želajíc uvěčniti den Kulikovské bitvy, i prokázati svou blahodárnost Bohomateři, položila vystavěti chrám v čest Narození Bohorodice. I svědčili poutníci, že v chrámě „Donské Bohomateře“ mnoho zázraků se dělo, tolik, že mu podoben nebyl leč chrám ve Vladimíře. Sám Dimitrij Joanovič, přičítaje zastoupení Bohomateře vítězství své nad Mamajem, položil (přislíbil) ustrojiti klášter na jméno Boží Mateře, i prosil přispění velebného Sergia. Důstojný Sergij našel k tomu při řece Dubence, ustrojil chrám v čest Nanebevzetí Bohomateře a podal igumenstvo (převorstvo) učeníku svému Leontiu.“

Tím dokonávali se letopisové. Kníže Vasilej rozradoval se všecken z takové památky, a všecken sbor bojarů ruských s ním. Když pak ještě moudrá slova mezi sebou byli promluvili, sedl Vasilej a napsal knihu (psaní) manželce své v tato slova:

„Suprugo má drabá! Pěkné ikony jsi poslala nám, i rozdal jsem je všem bojarům ruským, jednu jedinou pro sebe zdržel. Že jsi nám ty letopisy poslala, sám anděl dobrý Ti na mysl vložil; mysl naše již vadnula, jako vadne tráva před tvářící žhavého slunce. Ale opět jsme pozdvihli hlavy své, jako svlažení rosou nebeskou. — Dojdi suprugo moje, dojdi rychle k arcibiskupu v Moskvě a pros jej, aby nám ráčil zaopatřiti zázračnou ikonu Bohomateře Vladimírské. Já všecku svou naději v Bohomateř skládám; otec můj Dimitrij v Ni doufal a já syn jeho také doufati budu! — Buď s Pánem Bohem Ty i dítky naše; tvůj suprug, věrný Vasilej.“

I neváhala bohabojná manželka učiniti podle žádosti manžela svého, i dojdouc sama k arcibiskupu Kyprianu, celý přípis manžela svého mu sdělila. Arcibiskup z Moskvy, jak pobožný tak vlasti své milovný, doufal pevně, že Cárice nebeská neopustí zemi ruskou, i vypravil ihned čestné duchovenstvo do Vladimíře, aby chvátali, přinesouce divotvornou ikonu Bohorodice. — I šlo duchovenstvo do Vladimíře.

Ale i v Moskvě po všech chrámech konaly se modlitby za knížete a za vojsko; arcibiskup na postech ustavičných nevycházel z kostela a kázal těm, kteří v Moskvě byli zůstali, a modlil se za ty, kteří šli prolít krev svou za víru a za otčestvo.

Za ten čas chán Tamerlan s vojsky mongolskými stál na levém břehu řeky Oky, kdežto křesťanské ruské vojsko s knížetem Vasilejem na pravém břehu čekalo. Proč a nač tam leželo mongolské vojsko na levém břehu Oky? Zajisté my věrní křesťané v tom uznáme řízení svatých andělů a nejsvětější Královny všech kůrů andělských, kteráž jich tam tak dlouho zdržovala a dále jíti nedovolila. Zatím tam hojili Mongolové rány své z minulých válek ukrutných, vysílali špehérův po všech krajích ruských, kteříž špehérové vyzvídali tajnosti Rusů křesťanů, štváli a naváděli k nesvornosti, najímali hanebné zrádce, kteříž by za hanebný peníz svou víru a vlast svou nepřátelům prodali. — Sám chán Tamerlan a divoké vojsko jeho plenili knížectví Rjazenské, v kterém leželi, vypalovali vesnice a města, zabíjeli mužstvo a hlavy jejich na kopí nabodané přivázeli k stánu Tamerlána chána; děvčata a mladé ženy chytali, buď za otrokyně jich podrželi, buď zabili a maso jejich snědli.

Dne 15. srpna na den Nanebevzetí Panny Marie přijdouc duchovenstvo do Vladimíře, vyprosilo si a obdrželo divotvornou ikonu Bohomateře, kterouž s počestností slavnou z Vladimíře do Moskvy neslo. Podivno jest, že Mongolové, kteříž přece o všech tajnostech ruského národa byli vyšpehovali, ničehož nezvěděli o tom tak počestném přenešení zázračné ikony. Snad že jim Panna Maria sama oči jejich zastřela, aby nezaskočili cestu, duchovenstvo nezabili a ikonu svatou nezkazili.

Chán Tamerlán se nyní ustrojil na krvavou bitvu proti Rusům křesťanům! Svázeli mongolové své praky velikánské, jimiž metali těžké kamení na nepřitele; strojili lučiště a šípy, jimiž tak bystře stříleli, že kam namířili, jistě trefili.

Bylo v úterý, na den sv. Bartoloměje apoštola, kde chán Tamerlán valnou poradu o nastávající bitvě držel. Přišli kouzelníci do chánova stanu, aby čarodějstvím dábelským uhodnouce, předpověděli vítězství Tamerlánovi a krvavou porážku křesťanů. Kouzelné slovo tentokráte špatně padalo, ale nic tím méně předpověděli, jak chán Tamerlán si byl přál. Téhož dne sv. Bartoloměje poslal Tamerlán posla jednoho do Moskvy k lidu ruskému, a posla druhého do Kolumny ke knížeti Vasileji a k vojsku ruskému, řka: „Vy červi, vy zeměplazi bídní! kterak jste se opovážili, chánu Tamerlánu a vítěznému vojsku se postaviti? . . . Vždyť jste bídní červi proti nám? Na koho se spoléháte? Na vašeho Boha křesťanského? — Nic vám nepomůže, nespolehejte se na něho; ale my vás rozšlapeme, jako ti koně naše, když červa rozšlápnou!“ Tak strašné vzkázání poslal Tamerlán v úterý den sv. Bartoloměje. Křesťané trnuli a k Bohorodičce s pláčem volali. Téhož dne zpráva do Moskvy přišla, že ikona zázračná se blíží.

Ve středu po celý den chán Tamerlán a vojsko jeho hody slavili na jisté vítězství nad křesťany. Jedli a pili a tropili prostopášnosti hanebné. Deset volbloudů solva stačilo, donášeti pečené koně a berany k stánu chána Tamerlána, kdežto knížata mongolská hostem byla pozvaná; kol kolem rozkládalo se vojsko mongolův v chlastu a jídlu a v hříšcích do nebe volajících. Dáblové neviditelní procházeli tábor, ponoukali k hříchům velikým na urážku Boha a všech milých Svatých. I bylo rouhání a bylo zlořečení, i byly řeči nestydaté hrozně z návodu dáblů pekelných. — Křesťané v Moskvě i po celém knížectví se postili na čest Bohomateře, poněvadž jim bylo vzkázáno, že zítra přijde sv. ikona divotvorná z Vladimíře poslaná.

Ve čtvrtek záhy ráno dne 26. srpna vystrojili se všickni křesťané z Moskvy. Arcibiskup a biskupové pod korunami a v nejskvostnějších rýzách oblečení, duchovenstvo a žakovstvo a všecken nesčetný lid vyšel naproti sv. ikoně Vládčyně nebeské. Zvolna se blížila posvátná, velebná ikona. Duchovenstvo ji neslo. Lid, když toužebným okem spatřil milostnou tvář Cárice nebeské, v okamžení na kolena padl a křičel hlasem velikým: „Mater Božija, spasi zemlju Ruskuju!“ — Tak tu klečel národ ruský, v tomto bezčíslném množství národa nelze bylo viděti člověka, který by neplakal i nerozsýlal s upováním (úpěním) modlení k přesvaté Vládičice;“ jak vypravuje letopis. Kolkolem svaté ikony rozestavilo se duchovenstvo velebné s kříži, arcibiskup a biskupové s kadilnicemi čistili přesvatou ikonu.

Průvod slavný bral se do Moskvy. Mladá kněžna s dítkami svými, bojarové a komonstvo knížecí a všecken lid provázeli „svatynu“ do hlavního chrámu „Uspenja přesvaté Bohorodice“ a na oltář postavili. Všecken lid, arcibiskup, biskupové a kněží na tváře své padli a v slzách žalostných za pomoc prosili proti vrahům sveřepým. Pozdvihnouce pak tvář svých zapěli písně k Marii Panně, i nejsladší jména jí dávali z toho upřímného srdce svého. —

V tuto chvíli chán Tamerlán seděl či ležel v stáně svém. Rubínovou korunu na hlavě nesl a meč v ruce. Bitva pořád ještě nezačínala; bylť to den po včerejších prostopášnostech pekelných. Seděl zuřivý Tamerlán; — a najednou zbledla škaredá jeho tvář. Či ve snách či ve bdění spatřil *velikou horu, i s vršiny té hory jdoucí mnohé svjätiteli (biskupy a Svaté) se zlatými žezly, a nad nimi na nebesích vznášela se veličenstvená a blaholepá Žena se zástupy bleskozárných vojínův, kteří všickni na Tamerlána se vrhali.* — Leknutím strašlivým procitnul Tamerlán a na všech oudech se chvěje, zavolal své kúzedlníky, aby uhodnuli, co by znamenalo vidění jeho?

I zalekli se kúzedlníci pekelní vidění takového, i bál se ďábel s celým vojskem svým té Paní veličenstvené, kteráž na pomoc přicházela Rusům křesťanům. I pravili:

„Ta veličenstvená Paní jest Máti Ježíše Krista, Zástupnice křesťanů.“

„I tak neodoláme jim,“ pravil chán Tamerlán, „bleskozárné vojsko jsem viděl proti nám!“

Strachem a hrůzou se třásl, i velel plukům svým, jíti „z vlastí ruských!“

S nelíbenou radostí vyslyšeli v Moskvě zprávu o nenadálém odchodu nepřitele chána Tamerlána. I vyznávající milost Boží, blahodařili Cárice nebeskou, i volali hlasem svorným:

Ne vojevodi naši prohnali jej,
ni vojstva naše ustrašila jej:
nýbrž síla nevidomá povstala,
strach a třesot na něj sypala.
Hněvem Božím honěn,
vzdálil se ruským zemím!“ —

Tamerlán odešel z knížectví Moskvy, zahrán silou přesvaté Bohomateře. Ani kroku svého nezastavil, dokud k břehům řeky Donu nedorazil. Zde naň čekali s pokorou vyslancové z Benátek, z Janova, Kastilie a Biskají, v darech vzácných a s pokorou prosíce Tamerlána, aby odpustil městu Azovu, kde kupcové měli veliké sklady uloženy. Tamerlán prosby slyšel, dary vzácné s poděkováním přijal, a — město Azov zapálil, neméně i města Astrachan i Servi. — I vnuknul mu ďábel

pekelný, řka: Pomsti se křesťanům za to, že tě Maria nebes královna z Moskvy zahнала. — I pomstil se kupcům a jiným křesťanům, i kde kterého zastihl, všechny pobil. V Sebastě, městě asiatském, schytl křesťany, kázal je návodem pekelným svinouti v kotouč, tak že hlavu jim přivázali k nohám, za živa naházeti do jámy a zemí zasypati. Tak učinil tento ukrutník z nenávisti jména křesťanského! Pozastav se čtenáři a považ, jak by byl zuřil tento ďábelský člověk, kdyby byl Moskvy dobyl? A kdyby přes Moskvu až do našich zemí se byl dostal? — Jediná Matka Boží zachovala Moskvu!

Zaradovali se křesťané v Moskvě z takové ochrany, kterou přesvatá Bohomateř jim poskytnouti ráčila, a z vděčnosti vystavěli kamenný chrám v čest Její a monastýr (klášter) Světenský, a zařizen svátek na den 26. srpna s kříží a kadilnicemi z chrámu „Úspenja Bohorodice“ až v Světinský monastýr.

Tato horlivá úcta Bohorodičky Vladimírské podnes květe v zemi ruské: přesvatá pak nebes královna mileráda slyší prosby svých dítek věrných.

Přistupmež i my v duchu svém k trůnu té nebes královny, a prosme s vroucím srdcem za ten nejvyšší dar, totiž za sjednocení Rusů se svatou katolickou církví. Jestliť to neštěstí žalostné, nebýti synem a dcerou té jediné pravé církve Kristovy! prosme za tu milost na mši svaté, obětujeme na ten úmysl své práce, modlitby, nynější svaté prosby, svatou křížovou cestu a jiné dobré skutky! Zvláště na den Zvěstování Panny Marie obětujeme sv. přijímání a sv. růženec na čest Bohorodičky Vladimírské za návrat rozkolníků! Na takovou přímluvu naši pohlédne Maria Panna s nebes a přijme ji se zalíbením: blaze nám, kdyby jen jedna jediná duše námi se zachovala!

Milodary B. Srdce Páně.

Před několika roky mělo jisté město na Moravě pro rozsvěcování lamp po rynku a sem tam po ulicích jednoho malého klučinu, — vlastně jeho otec, hrnčíř, byl k tomu ustanoven ale pro větší své pohodlí podvečer v hospodě odevzdal celou starost o „osvětlu“ onoho druhdy králov. města svému synkovi. Lampy byly tehda ještě ze starého světa a proto byl to mnohdy pravý kumšt, je rozžítí, k. p. když vítr fučel a polovic skel porozbíjel aneb déšť když nestydatě mrskal aneb sníh se kydal a přímo na knotky a je zhasínal — a náš ubohý rozsvěcováček vystál s tím dost a dost a že byl tak malý jen drobet a zlosti v něm se rodilo mnoho, často jí překypoval a klel někdy, až se hory zelenaly! Myslíval jsem si, jak je to přece dobře, že jeho slova neměla tvůrčí moci, sic by bylo ubohé město často spatřilo divy divouc, když k. p. nebe i země, purkmistra i celou jeho radu, větry i deště dohromady do horoucího zaklel pekla a pak zase rozeklel a do šírého světa rozprášil, — a to všecko ten klučina rozsvěcováček! Tak jsou ti lidé a dokud jejich pokolení nevymře, nevyhynou ani jejich způsoby vlastně nezpůsoby.

Dnes si myslím, milý čtenáři, na rozžehače docela jiného druhu, který, ač má se svými lampami ještě větší práce a ostudy, docela jinak při tom si počíná, myslím našeho milého Spasitele Ježíše Krista. Smím ho snad nazvati rozžehačem, neboť sám byl řekl: Přišel jsem, abych snesl oheň s nebe, a nic jiného nechci nežli, aby hořel.“

A lampy, které má Ježíšek rozžítati, jsou srdce lidská a z těchto mnohá nemají knotu, jiným zase vyschl olej, jiné jsou zašpíněny a zanešvařeny k nepoznání, aneb jinou mají chybu — nechtějí hořeti. Tu má ovšem milý Ježíšek smutnou úlohu s tím rozžítáním, mnoho lopoty a mrzutosti, více ještě než ten klučík v městě i v tom nejškaredším počasí. Jistý malíř přemýšlel kdysi také o této ostudné práci, kterou má Ježíšek se srdci lidskými, a Pán Bůh jemu dal, že to barvami velmi zřetelně namaloval: Tu stojí na sta těch srdcí celou řadou, jako když poutníci se šikují ke procesí, a přichází Ježíšek, z jehož plamenného srdce prudký šlehá oheň, chodí od srdce k srdci a rozžítá je tím ohněm ze svého srdce. Mnohé ale nechce hořet aneb sotva tleje a kdyby Ježíšek nebyl samá trpělivost, musil by mrzutostí nad nezdarem své práce zajisté odejti a ona srdce zanechat jejich ledovitosti a temnotě. To ale on nečiní, nikoli, on rozžítá opět a opět, napravuje knot, nalévá oleje a čeká trpělivě, až by se ten plamínek rozhořel v srdcích lidských, plamínek lásky k Bohu. A tato práce našeho Spasitele trvá již velmi dlouho, — co člověk z ráje vlastní vinou byv vypuzen zapomínal na svého největšího dobrodince na Boha, trvá až podnes a každé dobrodiní buď tělesné aneb duchovní, které On udílí tobě aneb tvému bližnímu, jest zároveň rozžítání tvého srdce ohněm lásky a vděčnosti k Bohu. Proto když čteš v těchto listech, že náš milý Spasitel vyslyšel modlitby toho onoho, když buď přímo na Jeho dobrotivé srdce s prosbou se obrátil aneb prostřednictvím P. Marie, sv. Josefa, sv. Benedikta aneb jiných svatých Božích, věz, že již tou zprávou rozžítá i tvé srdce, kdo ví po kolikrát již! — stojí snad již dlouho u tebe a čeká, až vyhodíš ze srdce to kamení a hloží zlých náruživostí a světských křesťana nehodných žádostí, klepe snad již dlouho, ale nechceš otevřít, — jsi uzamknut smrtelným hříchem. Jdi a sprost se ho hodnou sv. zpovědí a naplníš tak své srdce čerstvým olejem a ono se rozhoří veselým plamenem a zakušíš radostí, které převyšují veškeré zábavy světské. K tomu buďtež následující zprávy o dobrodincích Božích.

Z Kroměříže. *) Pilným „Školy B. S. P.“ jsa čitatelem mnohou zajisté jsem příležitost měl poznati jak v případech přechetných již vyslyšena byla prosba na Božské Srdce Páně s důvěrou vznešená; nicméně ale zůstával jsem při všem tom chladným nemysle na to ani v tom nejmenším, že bych kdy sám podobné milosti účastným se stal. A přec, čeho jsem se tak málo byl nadál, že totiž lásku a moc B. S. P. na sobě zkusiv před celým světem díky své mu vzdáti povinen budu, stalo se skutkem.

Počátkem září roku právě minulého to bylo, když bolestnou překvapen jsem byl zprávou, že matka má mrtvicí byvši

raněna zápasí se smrtí. Lékař rychle přivolaný stvrdil velké nebezpečí smrti a všichni již se byli vzdali naděje na zachránění života nemocné. Když mi pojednou ona šťastná myšlenka napadla, abych v tísní té k B. S. P. útočiště své vzal. I začal jsem na ten úmysl 9 denní pobožnost ke cti B. S. P. s tím doložením, pakli bych vyslyšen byl, že zprávu o vyslyšené prosbě do veřejnosti podám. — A ejhle! Že B. S. P. milostivým nad míru a milosrdným i v tomto případě se býti ukázalo, svědčí nejen řádky tyto, nýbrž i stav nemocné, která teď chrám Páně navštěvovati a domácí práce své docela dobře vykonávati může. Díky tedy

*) Celé jméno osob a okolností často bychme rádi uveřejnili, když ale zasýlatel si to nepřeje, z příčin docela oprávněných, nemůžeme proti jeho vůli jednat. Ostatně kdo se častěji tak modlil, jak se sluší, nebude nikdy pochybovat o možnosti těch vyslyšení a my znajíce cti-hodnost zasýlatelů nepochybujeme o pravdivosti.

buďtež nejlaskavějším Srdci P. J. nekonečné, jež nižádného od sebe neodmítne, pakli jen pln důvěry útočiště své k němu byl vzal. J. P.

Z Čech. (R.) Tisíce díky nejsv. Srdci P. a P. Marii, sv. Josefu a sv. Janu Nepom. za velikou milost obrácení jistého mladého úředníka. Jak jeho nejbližší příbuzní tvrdili, nebyl již několik let u sv. zpovědi a přijímání; nyní rozstonal se na smrt a nechtěl o zaopatření ničeho ani slyšet. To nevýslovně rmoutilo jeho příbuzné a prosili mne, abych jej navštívil a hleděl jej k tomu nejpotřebnějšímu nějak nakloniti. Často jsem byl u něho a dělal, co jen jsem za nejlepší měl, a mnoho jsem se modlil a i druhé vybídl ke společné modlitbě. Konečně jednoho dne sloužil jsem u oltáře sv. Jana Nep. (ve chrámu sv. Víta v Praze) mši sv. na ten úmysl a vzýval jsem i ostatní patrony země české; cestou modlil jsem se vroucně k Duchu sv., k P. Marii a k sv. Josefovi za obrácení zmíněného zatvrzelce a slíbil jsem v duchu, že k rozmnožení slávy Boží a jeho svatých vyslyšení mé prosby uveřejním. A hle! hned při příští mé návštěvě byl nemocný jako zjinačen i žádal za sv. svátosti a pak opět i o poslední pomazání a zesnul v Pánu klidně a blaženě. Kdož může popsati radost jeho nejbližších příbuzných! — Budiž toto uveřejnění k větší cti Boží a povzbudí věřící k důvěře ve Spasitele a Jeho svaté. —

G. ve Porýnsku. Ačkoli jsem silným v těle a v nejlepších ještě letech, počal jsem od 5 měsíců víc a víc chřadnouti. Bolel mne žaludek, křeče mně svíraly prsa a páteř, k tomu přidružilo se vrhání všeho, cožkoli jsem požil — všechno známky, že se mně žaludek rakem rozežírá. Nenaleznuv úlevy u alleopatha obrátil jsem se k jistému vyhlášenému homeopathovi,

avšak neduh jen se horšil a tu jsem si pomyslíl: „Když Bůh mně nepomůže — lidé mně ani nemohou pomoci.“ Jsa otcem mnoho dětí z různých manželství, cítil jsem tím více trpkost, kdybych již nyní musel zemřít; nicméně připravil jsem se docela opravdově na smrt a přijal sv. svátosti. K tomu mně radili, abych konal devítidenní pobožnost k P. Marii a dali mně vodu z Lúrdy. I počal jsem tu pobožnost, aniž jsem byl té vody okusil. Již po 2 dnech cítil jsem, že je mně lépe. Pak jsem po dvakrát pil té vody z milostného místa, dokončil jsem svou pobožnost a — jsem nyní úplně na nohou a mohu své dřívější práce konati. Protože jsem slíbil, ozdravím-li, to uveřejniti, činím to tímto ke cti Boží a P. Marie a aby i jiní touže cestou ve svých trudech a tísních pomoci došli. Sendb.

D. v Čechách. Věřím, že Pán Bůh každý dobrý skutek odměňuje a často již zde na zemi, tyto dně byl jsem v tom ještě více utvrzen zvláštním zachráněním od velkého neštěstí. Byl první pátek v únoru a u své manželky v kupeckém krámu byly mnohé známé paničky jako na besedu bavíce se hovorem, — bývá to brzo každý večer. Byl bych rád v té společnosti také zůstal, ale že od mladosti ctím B. Srdce Ježíšovo, odhodlal jsem se dnes, v den jemu zasvěcený, té zábavy sobě odepřít a raději ve svém pokoji křesťanským čtením se zabývati. Sotva chvíli sedím ve své světnici, cítím jakýsi odporný čmud, i káži služebné, aby vše bedlivě prohledala, zda něco netleje. Učinila tak, ničeho však nevypátrala a odešla navštívit svou kamarádku. Čmud a kouř ale nepřestal, ba ještě více se zmáhal, tak že dítko v posteli ze spánku se probudilo, což mne donutilo, abych sám vše prohlídnul. Jak jsem se ale ulekl, zpomena se, že by mohlo hořet v blízkém mém skladišti, jen jednou světničkou, kde právě dívka

spávala, ode mne odděleném, kde by proti ohni pomoci nebylo a já učiněným žebrákem bych se stal. I běžím tam skrz onu světničku, — ale hrozný kouř a smrad zarazil mne, sotva jsem dvéře otevřel. Brzo však jsem shledal, že to tleje jen v té světničce, postel děvečky že tleje, peřiny že tak smrdí, popálené železem cihličky, které si děvečka pro lepší vyhřání postele tam byla vložila. Vodou, které jsem měl v hojnosti při ruce, uhasil jsem rychle zmáhající se plamen, aniž o tom v domě co zvěděl. Jenom ale 10 minut kdybych byl se opozdil, najisto bylo již i skladiště, t. zv. magacina se chytla, kam pro silně zamřížovaná okna není žádného přístupu a marné bylo by bývalo všechno hašení a bránění. Přestálým strachem třásl jsem se na celém těle ale v té chvíli byl jsem i vděkem naplněn k B. Srdci Páně, že právě pro věrnost v Jeho úctě mohl jsem ještě zavčas zameziti velké neštěstí. Živ jestiž Bůh a věrným jest odplatitelem i té nejnepatrnější lásky k němu.

Od jinud přišly jen krátké zprávy jako: konal jsem po 9 pátků pobožnost k B. S. P. a trapný kašel se ztratil a doufám, že se více nevrátí. — Tisíceré díky milosrdnému Spasiteli za pomoc. Kandidátka učitelství v Praze. — Uznávám, že jen milost Boží, o kterou jsem prosil v úmyslech, učinila, že několik členů naší rodiny, v nichž i matka a která vlastně nejvíce byla příčinou mnohých a mnohých pohoršení a svým životem nejvíce nás kormoutila, k poznání své zločle přišly a velké pohoršení bylo překaženo. Domlouvání a pomoc lidská byla tu úplně marnou. — Děkujeme za šťastnou volbu v naší řehole, — za ukončení dlouhé pře ve školních záležitostech; — za soudní uznání za nevinného našeho veleb. pána; — že jsme obdrželi dobrého, katolicky smýšlejícího učitele; — že jsme kostel s pomocí Boží dostavili; — za zdar sbírky pro uctění nejsv. Svátosti; — za mnohá obrácení i těch, kteří v hříších zatvrdli; — za několik obrácení na smrtelné posteli; — za mravné polepšení a odvrácení se od hříšných zlovyků. — —

Vid, milý čtenáři, to jsou samé jiskry, kterými má tvé srdce se rozžati a rozplanouti důvěrou a láskou k našemu Spasiteli. On čeká již dlouho na tebe a volá a tluče, — probuď se již jednou, vyhosti ze srdce hřích a nepravost a popřej tam vzniku čisté lásce k Bohu a blížnímu.

Jděte k Josefovi.

Moj. kn. I. kap. 41. v. 55.

Způsob jak lze sama sebe a svou rodinu sv. Josefovi zasvětili.

Tato pobožnost pozůstává v tom, abychom sebe a svou rodinu postavili pod zvláštní ochranu toho velmocného světce, slibující jemu jakožto závdavěksvéúcty život opravdu křesťanský a očekávající od něho na vzájem osobité ochrany ve všech věcech.

Toto zasvěcení vykonáno budiž s tou vroucností, jaká

„Škola B. S. P.“ 1877.

přísluší slavnosti soukromé, domácí, a až tato pobožnost všem věřícím se hodí, přísluší předce zvláštním způsobem hlavám rodiny, jimžto příčinou důvěry sloužití může mimo jiné též ta okolnost, že sv. Josef v podobném postavení se nacházel. Neboť i on byl hlavou sv. rodiny, zastáváje Otce věčného u jeho jedno-

rozeného Syna, též on měl nesčetné starosti, práce i svízele pro svoji rodinu, což zajisté nám na rozum dává, že láska sv. Josefa, ač ke všem věřícím veliká jest, největší býti se okazuje k rodinám, kteréž obzvláštní poctou pod ochranu jeho se staví.

Jak velikých milostí od sv. Josefa očekávati lze všem hlavám rodin pro jejich dítky, tuto největší čáku křesťanských rodin, v jejich statecích, v záležitostech jejich povolání, vůbec ve všech proměnách i osudech pozemského života! Výhody, jaké z tohoto zasvěcení vyplývají, jsou v skutku neocenitelné. V zemích, v nichž ono zvykem se stalo, má se právem za nejvydatnější štít proti nebezpečím duše i těla, za nejúčinnější prostředek, kterým dosahujeme požehnání Boží.

Svatá Teresie tvrdí: „Nepamatuji se, že bych byla za jakoukoli věc sv. Josefa požádala, které by mně býval nepropůjčil. Blahodati a milosti, jaké jsem přímluvou toho Světce od Boha obdržela, a nebezpečí duše a těla, z nichž mě laskavě vytrhnul, svědčí dostatečně o pravdivosti mého trvání . . . Toužím přesvědčiti každého o nemalé prospěšnosti pocty k svatému Josefu, seznávši sama na sobě převelikých milostí, které mi u Boha vyjednal. Pro Bůh toliko prosím, aby ti, kdož snad slovům mým neuvěří, sami se o to pokusili a vlastní toho zkušeností doznali, jaké dobro jest, v obzvláštní úctě chovati toho velikého světce.“

1. Ponejprv vykonejž celá rodina devítidenní pobožnost, která sloužíž za přípravu k onomu dni, ve který zmíněné zasvěcení vykonati hodláme.

2. V předvečer ustanoveného dne uděltež trojí almužnu třem chudobným rodinám, na památku sv. tří osob, z nichž sestává sv. rodina.

3. V den zasvěcení přistuptež (pokud možno) všickni údové rodiny k sv. svátostem pokání a oltářní.

4. V ustanovenou příhodnou hodinu postavena budiž na vyvýšené místo socha neb obraz světce. Všichni, klečíce před ním, odříkávejtež pak modlitby ku počtění bolestí a radostí světcových a ku konci odříkávej otec rodiny modlitbu zasvěcovací, níže udanou.

5. Devatenáctý den každého měsíce vyznamenejž se jakousi službou, na počest světce konanou, a zapalíž se svítilna před jeho obrazem, jakožto důkaz a vděčná vzpomínka pobožnosti, jakou k němu v srdcích svých chováme. (Nedovolila-li by chudoba i tomuto nepatrnému nákladu na světlo, lze jej nahraditi tím, že se všichni před obrazem světcovým třikrát „Otče náš,“ „Zdravas“ a „Sláva buď“ pomodlí.)

6. Ve svízelných, nemocech a potřebách svých vezmětež všichni útočiště své k sv. Josefu, a sice s tou důvěrou, jakou tak milostivý a mohutný ochrance vrchovatou měrou zasluhuje, a vroucně se na něm ochrany a posily doprošujtež.

7. Každý příslušník rodiny přijmiž ku počtění světcové třikráte do roka sv. přijímání, předně v den sv. ochrance samého, za druhé o slavnosti ochrany sv. Josefa, za třetí v den jeho zasnoubení s blahoslavenou Pannou, a v jednu těchto tří slavností obnoviž zasvěcení stejným činem, jakým po prvé se stalo.

Modlitba zasvěcovací.

Ó slavný světce, sv. Josefe, jenž jsi Bohem samým za hlavu a strážce sv. rodiny vyvolen byl, račiž býti s nebes výše ředitelem i ochrancem též této rodiny, jež k nohám tvým se sklání, toužíc co nejvřeleji, abys ji pod svůj ochranný plášť milostivě přijmouti ráčil. My Tebe od této chvíle volíme za otce a ochrance, rádce, vůdce a pána našeho, odevzdávající pod Tvou obzvláštní ochranu naše duše, naše

těla, naše statky, vše, co máme a co jsme, náš život a naši smrt. Měj nás za své děti, za svou vlastnost. Ostříhej nás ode všech nebezpečností, ode všech nástrah a úkladů našich viditelných i neviditelných nepřátel. Přispěj nám mocnou pomocí svou ve všech našich potřebách; těš nás ve všech trpkostech vezdejšího života, ale zvláště v zápase smrtelném. Zastaň se nás přímluvou svojí u Božského Vykupitele, jehož jsi co děťátko v náruči své nosíval, u nejsvětější Panny, jejíž milovaným ženichem býti jsi zasloužil; nuže, vypros nám od nich požehnání, jež seznáš býti prospěšným našemu pravému blahobytu, naší věčné spáse. Vřadiž naposled tuto rodinu v počet těch, jež Tobě jsou nejvíce milé, a ona se bude stále a všemožně zasazovati o život opravdu křesťanský, aby se neudělala nehodnou Tvé obzvláštní ochrany. Amen.

Biskupské potvrzení této pobožnosti.

Schvalujeme a vroucně poručujeme věřícím svrchu vyloženou pobožnost k sv. Josefu, propůjčujícíce těm, kdož se jí účastní, odpustky 100 dní, jež získati mohou výkonem naduvedeného zasvěcení, jakož i tím, že vykonají jedno z nadzmičených cvičení anebo-li pobožně modlitbu zasvěcovací se pomodlí.

Ve Ferraře dne 12. července 1858.

L. Card. Vanicelli
arcibiskup v. r.

Apoštolát tisku.

(Také postní kázání.)

Nejprvnější a nejpotřebnější věcí pro člověka k dosažení života věčného jest víra, t. j. poznání Boha. Pán Ježíš, pozdvihna oči k nebi, řekl: „Tentot jest život věčný, aby poznali Tebe, jediného Boha pravého a jehož jsi poslal, Ježíše Krista.“ Jan 17, 3. Aby pak lidé Boha poznali, musil se Bůh jim poznat dáti, se zjevit i a k nim mluvit.

To i Bůh učinil, a jak sv. Pavel v listu k Žid. 1, 1. píše: „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil otcům skrze proroky, nejposléze pak mluvil skrze Syna t. j. skrze vtělené věčné slovo své. A tento Syn Boží ustanovil některé zajisté apoštoly, některé pak proroky, jiné pak evangelisty, jiné pak pastýři a učiteli ke zdokonalení svatých, k dílu posluhování, ku vzdělání těla Kristova, až bychom se sběhli všickni v jednotu víry a poznání Syna Božího v dokonalého muže, v míru plnosti věku Kristova.“ (Efes. 4, 11—13.) A tito mužové, kteréž Kristus v sv. evang. sv. Lukáše, 6, 13. apoštoly nazval, byli posláni do všeho světa, aby kázali evangelium všemu stvoření. Jmenují se apoštolové a jejich úřad apoštolát. A jako poznání Boha nejdůležitější jest na tomto světě, tož jest i apoštolát, t. j. úřad, skrze který se Bůh k poznání dává, první úřad na světě, jak sv. Pavel dí.

Apoštolát jest dvojí: apoštolát živého slova a apoštolát písma. Oba shodují se s dvěma smysly, které nám Bůh dal, abychom jimi pravdu do duše své přijali — t. j. s uchem a okem. Apoštolát mocí písma může se mnohdykrát státi působivějším, než apoštolát živého slova.

První od Boha psaná kniha jest kniha stvořené přírody; z té může náš rozum bytost (jsoucnost) osobního, nadsvětového Boha dokázati. Dobře píše Job 12, 7. 8.:

„Ptej se hováď a naučí tebe, ptactva nebeského a oznámí tobě, mluv zemi a odpoví tobě, a vypravovati budou ryby mořské; kdož neví, že všechno to ruka Hospodinova učinila!“ A žalmista Páně volá: „Slovem Hospodinovým utvrzena jsou nebesa, on řekl a učiněna jsou, on rozkázal a stvořena jsou.“ „Nebesa vypravují slávu Boží, a dílo rukou jeho zvěstuje obloha,“ 32, 6. 9. 18, 2. — Když se u Egyptčanů písmo vynalezlo, stalo se řízením Božím, že Mojžíš, tento muž Boží a vyvolený prorok, na dvůr královský přišel, kde ve všech vědách, a zvláště v psaní vycvičen byl. A tomu Bůh nařídil, aby sepsal dějiny světa, vyvoleného lidu a přikázání. Bůh sám zapomenutý zákon přírody v desíti přikázáních na kamenných deskách napsal. — Prorokové pak mimo apoštolát slova zvláště apoštolát písmem vykonávali. — Duch svatý povolal evangelisty, aby radostné poselství o Bohu tělem učiněném a učení ukřižovaného Boha světu napsali. — Nejzvláštněji sv. Pavel skrze svá skvostná psaní Ježíše ukřižovaného světu kázal. Mnozí otcové církevní největší část svého života apoštolátem písemným strávili; jejich četné spisy, jenž často na sta svazků čítají, dávají o tom svědectví. V středověku se k tomu sestoupil zvláštní spolek, řád kopistů (opisovatelů), jenž se Bohu milé ruční práci věnovali, opisováním sv. knéh pravdu rozšiřovali. A církev vždy užívala písma k hlásání svých učení, ustanovení a přikázání světu; ona svůj učící úřad skrze písmo vykonávala a tak potvrzovala.

Toť v krátkosti historie apoštolátu písmem až na moderní věk, věk totiž nových vynálezů a výskumů. Nastal právě v tu dobu, kdy mnoho údů od církve odpadlo. Odpadlíci poznali ihned v právě vynalezeném tiskařství mocný prostředek k mnohonásobení svých bezbožných bludů. A poněvadž synové světa opatrnější jsou v pokolení svém nežli synové světla, též poznali, jak velikou mocí jest tisk, a ihned „čtení“ a s ním i „tisknutí“ za hlavní povinnost, ano za zákon vyzdvihli: Čtete, čtete, tiskněte, tiskněte, toť bylo jejich heslem.

K tiskařství přidala se vynalezená síla páry, mluna (električny) a později ještě spořádaná poštovní spojení: nejmocnější to rozšiřovací prostředky myšlenek. Jako bleskem rychle nyní náhledy a myšlenky se zvěstují světu: přístup všude, cesta otevřena ku každé i k té nejchatrnější chýži, aby se tam denně myšlenky zaslaly. Není více žádná vzdálenosti; z telegrafických stanic, z redakčních světnic a z truhlic sazečů celým světem můžeš hýbati. Toť velmoc našeho věku.

Tato strašná moc, jakou svět neviděl, nachází se ale na větším díle v rukou nepřátel církve. Ti kážou svobodně v milionech spisů odpadnutí od Boha a rouhají se Duchu svatému; jako jedněmi ústy volá se milionásobně: „Ukřižován buď, ukřižován buď“ !! Toto lživé kázání stalo se pořekadlem, tak že se říká: „lže, jak by tiskl.“ Špatný tisk jmenovitě nynější nevěře cestu klesl a tím tisíce o nebe připravil. Toť všechno jest skutečná, ohromující událost, již denně před očima máme: nejednáť se pouze o věčné zahynutí nynějších duší, ale i potomstvo jest v nebezpečení, ztrátou toho jediného nejpotřebnějšího, totiž víry, též život věčný ztratiti.

Jaká jest tedy nutná povinnost křesťanů naproti tomu? Křesťanská církev chová tu pravdu, která duším věčný život zabezpečuje. Bůh nám ale i přikázal: „Jděte, učte všechny národy, učíte je zachovávatí všechno, co jsem koliv přikázal vám.“ Proto zvolal sv. Pavel s třesením: „Běda jest mi zajisté, nebudu-li evangelium kázati.“ 1 Kor. 9, 16. — Snad se máme stydět pravdu ukřižovaného Ježíše veřejně a svobodně před celým světem vyznávatí? Sv. Pavel praví: „Nestydím se za evangelium, moc zajisté Boží jest k spasení každému věřícímu.“ Řím. 1, 16. Nemáme-liž veškeré prostředky k hlásání věčné pravdy vynakládati? Proč ne právě i na tak veliký

vliv působící tiskařství? Nemáme-liž též tolik lásky k ukřísťované pravdě, jako nepřátelé nenávisť proti ní na jevo dávají? Kdo pravdu, t. j. Boha nade všechno miluje, (a to jest první přikázání lásky) — ten musí i rozšiřování pravdy milovati; a tu tisk s měděnými vynálezy jest nejlepší prostředek. Milovati ale jest v životě křesťanů „činiti,“ neb „kdo přikázání má zachovávat, ten jest, který mne miluje“; „nemámeť Boha ústy milovati“ ale skutkem a pravdou. — I ten, kdo bližního miluje, musí rozšiřování pravdy milovati; vždyť pak jest největší poklad pro každou duši, anť působí život věčný. Odumřelé duše skrze pravdu k životu povolati, bludy churavící duše pravdou zhojiti, na pravdu chudé duše milostí Boží obohatiti a lačnící a žíznící duše nakrmiti a napojiti — toť pravá láska k bližnímu. Kdo tedy bližního miluje jako sebe samého, musí rozšiřování pravdy, a tím i dobrý tisk milovati a spolupůsobiti, aby radostné poselství o království Božím i do nejnižších chatrčí chudých přišlo.

Když se v nepřátelském tisku každodenně jméno Boží zlehčuje, zneuctívá, znesvěcuje, jeho království osočuje a zkaziti hledí, jeho vůlí se pohrdá a lidu den co den se jed bludu předkládá; nemáme-liž se přičiniti aby „Otče náš,“ který jsme se již tak často modlili, k platnosti přišel, a nemáme-liž spoluúčinkovati, aby se jméno Boží ve světě poznalo a světilo, aby se království jeho obnovilo, aby vůle jeho opět síly Boží dosáhla, aby nadpřirozený, vezdejší chléb života denně duším se poskytoval? Chceme-li v skutku tomu, tedy nemáme se modliti „Otče náš“ pouze ústy — ale pracujme také na apoštolském tisku! O jak mnoho peněz vydávají synové tohoto světa za svět, za pěkné domy, továrny, světské výmysly; a jak málo vydávají dítky církve a Boží pro svého Boha a svou církev!

Někdo praví: „musíme počkat a pokojni býti, ono bude zase lépe;“ ale falešní prorokové byli ti, jenž volali: Pokoj tam, kde pokoj možný nebyl — jen aby nepřátelé své rejdy bez překážky v pokoji prováděti mohli, aby jim žádný nepřekážel, nebránil, nic v cestu nekladl. „Nepřišel jsem poslat pokoje, ale meče,“ praví Spasitel Mat. 12, 34. — Jiní praví, „že se nepřátelé nemají dráždit.“ Zbabělci jsou, kdo se ďábla a jeho hněvu bojí. Kristus ďáblovi hlavu potřel a nehladil ho.

Jiní ze zahálčivých diváků praví: „Nesmí se víra zplna hlásati, není vše na čase!“ Krátkozraké farisejské duše! Může-liž kdy Božská pravda škodlivá býti? Jedná se o zachování budoucích pokolení a potomstev; a to se stane tenkrát, když celá víra skrze veřejné vyznání v světě zůstane. Napomínáť sv. Pavel Timotea v listu naň, 4, 2. „Kaž slovo, nabízej vhod i nevhod, tresci, pros, žehři ve vši trpělivosti a v učení.“

Protož — k činu, nechť se křesťanský tisk podporuje! Kristus Ježíš obětoval svůj život, aby nám pravdu dal, a tož i my za ní znamenitou oběť přinést máme. Musí se pravdě skrze tisk svobodný průchod zjednati! —ř.—

Blahoslavená Anežka Přemyslovna.

(Pokračování.)

Pro bratry světce Františka
Se postarala o klášter;
A pro Kláriny sestřičky
Též pro ty místo vyhlídla.

Pět sester Kláry světice
Již spěchá k Praze z Tridentu,
Jež ona s mnohou radostí
A s poctou vítá všelikou.

Tu v slavnost světce Martina
Hle! sedm panen šlechtických
Se slávy světa vzdávají
A prosí v řádu o přijem.

Hle! tu se osmá druží k nim:
Toť královská jest Anežka,
Jež chutě plna nadšení
Se zříká světa oslavy.

Svá roucha hbitě odkládá,
Své vlasy, jmeno královské!
A Bohu nice podkládá,
Se panna chudá, pokorná.

Tu jako pevné na skále
Se snaží dobře upevnit,
Chtíc všecko z lásky ke Kristu
A k matce Páně snášeti.

Jak holubice zasedá
Zde na větvičku květnatou,
Kdež před života bouřemi
Se skrývá v arše bezpečné.

Tu z nebes zřídla milosti
Svou hasí žízeň duševnou;
A s nebeskými anděly
Se k písni nové spojuje.

Ó, panny, vaše příklady
Již mnohou duši pohnuly,
By svlekši světa lichotu
Se zcela Kristu oddala.

Jak učnice ne mistryně
Se ve všem chová Anežka;
Jak Marta strojí pečlivě,
Co chorým má se předložit.

Vše práce koná v kuchyni:
Hned vaří, myje, utírá.
Pak pere roucha k čistotě
A vetchá mění v novotná.

A cokolivěk vykoná,
Vše činí jenom před Bohem;
Nic nedbá lidských ohledu
A světské chvále vyhýbá.

Když Klára svatá zaslechla
O zbožné panně Anežce,
A o jejím též původu,
Dík Bohu vzdává veliký.

Ji vítá v řádu s radostí;
I chválí její rekovnost,
A k novým cnostem vzbuzuje,
By v nich se stále tužila.

Zvlášť budí k vytrvalosti,
I posílá jí řeholu,
Již papež čtvrtý Innocenc
Byl pro Klarisky potvrdil.

I jása v duchu Anežka;
A sděluje pak radost svou
Těž sestrám svým klášterním;
I radují se vespolek.

Pryč, vece, se vším vlastnictvím;
Nic mého, co jest pozemské.
Bůh jest můj poklad největší;
V něm všeliká má blaženost.

(Pokračování.)

O dobročinu sv. dětství Ježíšova.

(Pokračování.)

Z Číny. Roku minulého přidr-
žila se k nám jistá mladá vdova, vře-
loužíc po spasení ubohých pohanských
dítek. Bez ustání přechází velkým našim
městem, v němž přemnoho chudiny a
nouze nalézáme. Pilně vyhledává nej-
chudobnější chatrče v odlehlých před-

městích, v nichž bída, tělesné a duševní
zanedbání tak se zmohlo, že v Evropě
o podobném ani tušení nemají. Přál
bych, aby onen, jenž se byl pokusil
o odelhání vraždy dítek v Číně, k nám
přišel a onu naši vdovu na její cestách
městem sprovázel, a jsem jist, že změní

náhled svůj. Vždyť tato šlechetná osoba denně 5 i 6 dětí mi donášela, které by bez její pomoci dozajista vlastními rodiči všemožným způsobem ze světa sprovazeny byly. V těch 10 letech, která v Číně jsem byl prožil, nenalezl jsem ani jedné křesťankou se stavší matky, jež by nebyla, jsouc pohankou, jednoho neb vícero svých dětí podobným způsobem se sprostila. Těmto politování hodným lidem ani ve snu nenapadne, o těch věcech pomlčet, nýbrž veřejně a lhostejně mluví o těchto ohavnostech, podobně jak v Evropě kdos mluví o pěkném neb špatném počasí. Před krátkým ještě časem vyprávěl jistý pohanský otec, jenž počítán jest k váženějším rodinám a sotva 35 let stár jest, jednomu misi-onáři s úsměvem, že vlastní rukou 5 svých dětí ze světa sprovadil omlouvaje se tím: „že by jich beztoho nebyl mohl odchovati, anyž vesměs byla děvčata. Ukutno, však bohužel! pravdivo. Avšak kdoby se poměrům těm divil? jest to přirozený výplodek pohanství, zhovadilosti a ukutnosti.“

Dívčí náš sirotčinec mnohého poskytl nám až dosud potěšení. Několik těchto chovank spolku sv. dětství jsou již provdány, a sice do dobrých katolických rodin. Odměňují se domu, v němž vychování se jim bylo dostalo, svou zbožností a mravním, vzorným chováním. Během tohoto roku ještě některé provdáme; pak budou opět místa uprázdněna pro nové sirotky. Vyhledávání dětí nepůsobí nám zde prázdnoty obtíží. Není ani potřeba je kupovati; samovolně nám jich donášejí desetkrát, ano stokrát více, nežli nám možno je umístniti. O kéžby bylo možno všechny umístniti a obšťastniti. Jak mnoho andílků by tím nebesům přibýlo!“

Jedenkaždý proto musí doznati, že spolkem sv. dětství za pomoci Boží přemnoho dobra docíleno pro čest a slávu

Boží, pro časné i věčné blaho ubohých pohanských dětí, ano vesměs pro rozšíření sv. víry a pro blaho a spásu pohanských národů. Budiž za to Bohu čest a chvála!

Vám pak, milé dívky a odrůstající mládeži, budiž to pohnutkou k dalšímu setrvání v příčinnivosti své z lásky ku Božskému dítěti Ježíšovi, a k předsevzetí, že i na dále milerádi vykonáte kratičkou modlitbu za ony ubohé dívky pohanské, a že milodarem svým ochotně jim přispějete.

Pak také musíme připomenouti, že ony tak hojné milosti za pomoci Boží neprospívají pouze ubohým dítkám pohanským, alebrž také křesťanským spolupůsobícím ku spáse oněch. Nejedno obětovaných milodarů jest zaznamenáno, že věnován jest od matek, od rodičů na díkůvzdání, že udělené jim Bohem dítko zůstalo na živě, že zdrávo spatřilo světlo světa, aneb že alespoň stalo se účastno milosti křtu sv.; že matka ušetřena všeho nebezpečí a t. p. Jsoutě oni pevně přesvědčeni, že Bůh těmi a podobnými milostmi splácí milosrdenství prokázané dětem pohanským. A vám, milé dívky, jak mnoho prospívá ono přispívání ku blahu pohanských dětí! Ovoce toho jest vaše cuostnost, která jest hlavní věcí pro čas i věčnost. Šlechternost myslí, láska a vážení si sv. víry, jakož i naší sv. církve a jim podobné krásné cnosti tím ve vnitru vašem budou probuzeny a zakořeněny, přispívati-li budete ku spáse ubohých dětí pohanských. Obzvláště krásně budou se skvíti tyto vzácné vlastnosti na vás, když přispěvek svůj, 2 kr. měsíčně čili 24 kr. ročně, poctivě nabudete a taktéž i odvedete. Valná většina vás, jsouc v stáří 8 až 10 let, přihlížeje k tomu, aby přispěvek tento sama sobě zjednala, anižby rodiče proto obtěžovala, zvláště vidíte-li, že rodičové vaši těžce pracovati a na-

máhati se musí, aby aspoň na nejn-
nutnější výlohy groše vydělali mohli.

Však jste vy beztoho v těchto a
podobných okoličnostech vynalezaví vlásce
k ubohým pohanským dítkám. Tu je-
dnomu napadne, zda by na zbytečnostech,
jako: hračkách, jídlu, šatstvu něčeho
uspořiti nemohl, a myšlénka ta brzy
stane se skutkem. On dí sám k sobě:
„Desetník, který obdržím k novému roku
nebo na posvícení, neutratím a nekoupím
sobě ani hraček ani perníku neb mar-
cipánu, ale raději peníz ten obětuji za
pohanské děti.“ Tam opět druhý jiným
způsobem uspoří na tu almužnu. Posud
dostával ku svačině brambory s máslem;
avšak on jest odhodlán, spokojiti se ja-
lovými brambory, a prosí, aby místo
másla několik krejcarů pro sv. dětství
mu uděleno bylo. A oddán-li by byl
některý z odrostlejších kouření tabáku,
ten, maje útrpnost v srdci s ubohými
pohanskými dětmi, již pro útrpnost tuto
zanechá špatného návyku svého věda, že
tím mnohý desetník uspoří pro ubožátka
tato. — Jiní opět vyhledávají peněz pro
sv. dětství všelijakou prací. Sbírají k. p.
s povolením svých rodičů v létě za prázdné
chvilé jahody, borůvky, jisté zeliny, ko-
řeny atd., které pak prodávají; vyko-
návají všelijaké služby a obstarávají po-
sítky, za něž vždy nějakou maličkost
obdrží. Slyšeli jsme v poslednějším čase
o mnohém takovém překrásném činu
vašem, milé dítky.

Milerád tedy dozná každý rozumný
člověk, který zároveň dobře smýšlí o
Bohu, o sv. náboženství a o vás, milené
děti, že to, co vás k těmto krásným
činům pobádá, jakž to vídáme při díle
sv. dětství, převelkého užitku vám samým
přináší, že jest výborným prostředkem
k vašemu nábožensko-mravnému vymo-
vání a vzdělání a že tedy dokona pravdiva
jsou slova, která kdos pronesl: „Dílo
sv. dětství působí stejný užitek jak pro
křesťanské, tak pro pohanské děti.“

Jsou ještě posud ubohé pohanské
dítky k vykoupení?

Jsou na světě lidé, kteří všechno,
což není po jejich chuti, upírají; tak
též posledního času jistý novinář opo-
vážil se v jednom francouzském listu
špatné pověsti roztrušovati, že totiž
všechno, co dosud misionáři o těchto
ubohých pohanských dítkách psali a píší,
na pravdě se nezakládá. Tím tedy na-
zvání byli misionáři a vůbec všichni,
kdo vybízejí k příspěvkům pro tyto
ubožáky, lháři a podvodníky. To ne-
směli ředitelové díla sv. dětství mlčením
pominouti, — byloť nutností díla sv. dětství,
u veřejného soudu domáhati se ochrany
pravdy a cti. A jak to dopadlo? No-
vinář onen, nemoha podati důkazů svého
tvrzení, puštěného do světa, uznán
utrhačem na cti a odsouzen k uveřejnění
odvolání svého na cti utrhaní a k po-
kutě 1000 franků (400 zl.) mimo soudní
útraty, kterážto pokuta přirčena pokladně
díla sv. dětství, rovněž tak byli trestáni
i tiskař těch lží i nakladatel na ony
noviny, kterými ty lži byly oznámeny.

Dokázáno tedy tímto veřejným
soudem, že veškeré zprávy misionářů a
rozličných cestovatelů na pravdě spo-
čívají, a že ony příspěvky skutečně jen
na to se vynakládají, nač se sbírají.
Když ale, milé dítky, víte, že svrcho-
vaně jest potřeba milosrdných křesťanských
dítek, aby nesmrtelné duše pohanských
dětí Kristu Pánu byly získány, budete
tak lehkomyšlny a zanedbáte tu krásnou
příležitost, která se vám sv. dětstvím
poskytuje, abyste mnoho a mnoho vyko-
naly v jejich prospěch a Pánu Ježíši
k radosti? Zajisté každý se vynasnaží
modlitbou a almužnou získati nových
dobrodinců a umožnit misionářům vyku-
pování a výchování nebohých opuštěných
robátek. Neříkej žádný, že nám po těch
cizích dětech nic není, všechny jsou děti
jednoho Otce v nebesích, a Ten zajisté

nezůstane dlužen, když některému ubohému dobré jsme učinili, — milodar věnovaný pro vykoupení dítek pohanských jest vlastně almužnou pro dárce samého, jak to mnohými skutečnými událostmi můžeme dosvědčit.

Z Pouchova u Hradce Král.
Letošní slavnost sv. dětství se nám jak náleží dobře vydařila. Ježíšek dopřál tak mírného počasí, že jsme všichni se mohli pohodlně sejít o sv. tří Králích ve škole Pouchovské. Odtamtud šli jsme, jako minulého roku, vlastně prodrali jsme se skrze husté davy lidu do kostela ke mřížkám. A hned jsme si zazpívali: „Nesem vám noviny,“ aby každý věděl, že máme i letos cosi nového a proč tolik do předu se tlačíme. Vždyť tam v levo za mřížkou stálo něco zakrytého na oltáři mezi zelením a květinami jakoby v létě. V předu hořela světla vysoká s velikými kytkami. Teď vystoupí velebníček, odkryje a: „Ach! to je hezounký Ježíšek!“ zní to v celém kostele, všechno stojí na lavicích, každý viděti chce zase nové Jezulátko, co tu svá roztomilá modrá očka na všechny obracuje. Jakmile bylo posvěceno, vystoupila jedna dívčinka v bílém oděvu a vítajíc Ho naším jménem přednášela báseň: „O krásné pacholátko nám s nebe poslané.“ Potom dozvěděli jsme se, že prý také v Římě malé dítky kázáními oslavují Ježíška ve františkánském kostele P. Marie, Ara coeli nazvaném. Pročež i z nás vystoupilo hned 8 hošíků a místo kázání modlilo se střídavě (jako druhdy) 7. 8. a 9. rozjímání, kdežto my na vzájem s nimi zpěvem B. Synáčka uctívali. Aby se sola dařila, provázeli nás p. učitel říd. houslemi. Po modlitbách udílel vldp. farář zase sv. požehnání. Na ofěru nemohli jsme nyní jíti podle ustanovení, poněvadž jsme se sotva tolik stěsnali, aby zbylo před oltářem místa pro 14 chlapců, kteří s rozžatými svícemi zvyšovali slávu následující zpívané mši sv. od vldp. faráře za nás obětované! Po ní zapěli jsme hymnu papežskou a teprve, když tíseň povolila, šli jsme ofěrou, omluvivše se napřed, že za týden o svátku Ježíškově odpoledne ve 3 hod. se opět před Ním sejdemo. I sešlo se nás opravdu tolik, že též oltáře nám musely své stupně za klekátka propůjčiti.

Jak jsme později se dozvěděli, přišli prý se na nás podívat až i z cizích farností. Jistě se jim naše slavnost líbila. Sotva jsme odzpívali, vystoupila bílá dívčinka a pobízela: „K Ježíškovi, k miláčkovi pospěšte pobožné dušičky.“ My hned rádi uposlechli, přiklekli a s dvěma předříkávateli modlili jsme se litanie sv. dětství. Když pak po požehnání posvěceny dva nové kříže pro školu Pouchovskou, vyjímali jeden z hedbávného fialového sáčku a druhý od něho bera provolával vylosovaná křestní jména pro pohanské dítky: „Anežka Česká, Marie, Anna, Barbora; Jan Nep., Josef, František Seraf., Antonín Poust.“ Na rozloučenou přednesla třetí družička Jezulátku báseň z ročenky: „To maličké děťátko.“ Tím jsme ukončili slavnost vánoční, při níž mimo přednášky působili chlapci. Jarní slavnost bude dívkám dána za úkol. Naposledy k nemalému ustrnutí všeho lidu přítomného ohlášeno — slyšte dobře! — že té chvíle máme my maličcí apoštolé pro Ježíška uchystáno: čtyřicet osm zlatých 48 kr. (48 zl. 48 kr.) r. č. měsíčních příspěvků na ubohé dítky pohanské. Přidáme-li k tomu třikrátovou ofěru 5 zl. 50 kr., činí dohromady 54 zlatých a 8 kr., kteréž tuto spolu odesíláme. A kdybychom vzali do počtu dříve odeslaných 17 zl., mohli bychom chlubit se, že za první půlletí druhého roku svého trvání dali jsme Ježíškovi sedmdesát jeden zl. r. č.; tedy o 11 zl. více, nežli za celý minulý rok. Ovšem mají mnozí zapravené dárky předem na celý rok, nicméně se asi divíte, kterak je to možno? To sám B. Synáček ke štědrosti pobádá a žehná nám! Jenom slyšte pilně, mnoho-li nás je: Z osmero osad a z okolí 83 hochů a 263 děvčat, součtem tedy 346 členů!

Ano i dvě israelitky z Hradce Král. dlužno vzíti do součtu, kteréž sice nemohou býti údy, ale předce přispěly pravidelným příspěvkem. Z našich daly letos asi čtyry po zlatém místo 24 kr., jiné po 50 kr.; jedna dívčina dává každý měsíc po 10 kr., a jak dobře pamatuje, kdy je prvního! Starší účastnice bývají rovněž štědřejšími, jedna n. př. zaslala 3 zl. r. č. na vykoupení chlapečka. — A takovým způsobem se rozmnožuje u nás kasa Ježíškova. Dej P. Bůh, aby se tak vždycky plnila. — Mimo peněz

— posloucháte? odešleme do Vídně ku prospěchu poh. dítek 10 tisíc 600 upotřebených známek poštovních. Sbírali jsme je doma v Hradci a v Praze. Vidíte, že seč jest naše dětská síla tužíme se. Některý ovšem zůstane někdy trochu pozadu nebo dokonce z řady uteče, ale ne tak svou jako vinou rodičů. Vždyť jedna s pláčem přiznala se, když odcházela z bratrství, že „tatínek jí to zakázal.“ Škoda, že my nemůžeme tatínkům ještě zakázat pít, kouřit a praní! oč, že by jim pak zbylo pro Ježíška dost a dost? Takoví nemoudří tatínkové a nerozumné maminky měli přijít poslechnout, co bylo po slavnosti při kázání povídáno o necitelném zacházení synů se starými rodiči na výměnku. Pak by ještě rádi vzali si pojištění na srdce svého dítěte pro budoucnost t. j. dali by je bez meškání zapsati do sv. dětství, aby se naučilo v bratrstvu milosrdné sdílnosti a soucitu. Rač jim hlavu napravit, Ježíšku, a nás věrné stálými ve Tvé službě zachovej!

Z Val. Klobúk. Poslyšte kratičkou zprávu o první slavnosti Ježíška, ve zdejší chrámu Páně na slavný den Božího narození. K večeru při soumraku sešlo se veliké množství jak dítek, tak i dospělých, jednak zvědavých, jednak pro dobročin sv. dětství nadšených, před sličným oltářem Ježíška. Místo sošky Božského dítěte, na kterou jsme se po celý měsíc těšili a kterou jste nám k velikému zármutku*) našemu neposlali, zaujal místo krásný obraz v nádherném zlatorámu, představující nemluvnátko zavínuté v plénky a položené v jesle.

Když jsme tak pohlíželi na Božské dítě, kterak nuzné a tvrdě má ustláno a kterak mu vůl a osel jsou na místě kamen ve studené stáji; a když jsme rozjímali, že ani toho pohodlí jemu nepřeje krvolačný Herodes král, a že musí v noci utíkat do Egypta před ukrutností jeho; a když jsme pak porovnali politování hodný stav pohanských dítek se stavem Ježíška, a uvázili, že nikoliv krvelačný tyran, nýbrž vlastní rodičové dítky ničí a hubí, tu poznali jsme, že vlastně obraz ten lépe se hodí pro dobu vánoční, nežli soška, představující již

odrostlejšího Ježíše, a tu proměnil se zármutek náš pro nedořlou sošku v srdečnou radost.

Po krátké přiměřené řeči velp. P. Ondřeje Látala, kaplana a katechety zdejší občanské školy, deklamovala žačka 4. třídy Emilie Buršova jednu z deklamovánek před Ježíškem, uveřejněnou v lonské ročence. Pak zpívala se píseň „S pastýři pospíchejte,“ na to deklamoval žák 4. třídy Rudolf Bratman druhou deklamovánku a říkaly se litanie k Ježíškovi a sice tím způsobem, že chlapci seřazení na straně epištoly předříkávali, a holky na protější straně odpovídaly.

Na to byla oféra. Všecky totiž příspěvky, které byly dítky dosud složily, daly se těmto nazpět; a každé pak zvlášť, jakmile bylo jméno jeho čteno, přistoupilo a položilo před Ježíška 12 kr. pro ubohé své bratříčky a sestříčky mezi pohany. A to právě nejvíce se líbilo všem přítomným, a mnohá matka utřela si slzu, vidouc svého drahouska ruku vztahovat a skládat dárek před jesličky. Nato žačka Josefa Buršova přednesla dojemnou legendu, kterak němý hoch uctíval Marii a synáčka jejího, a kterak by i dítky naše Ježíše a Marii ctíti měly. Na to bylo dítkám požehnáno a tím slavnost se skončila.

Hned druhého dne jevil se ovoce slavnosti této zde nevidané tím, že mnohé matky přivedly nebo přinesly svých maličkých k zápisu. Proto prosím o nových příjmacích lístků atd. Jen jediné věci dlužno litovati, že dítky z domů zámožných, a zejména z tak zvaných „panských“ se jednotě úzkostlivě vyhýbají. Nu ovšem k jesličkám Spasitelovým také přišli napřed chudí pastýřové, a teprv později mudrcové a králové. Doufejme v Pána Boha, že se brzy rozptýlí předsudky proti sv. dětství, jako prchají ranní páry, když vyšlo jasné slunce nad krajem. Příští slavnost a skládání druhých 12 kr. bude v květnu bohdá již před sochou Ježíška.

Z Kašparských hor. Mám na svém jmění 50 zlatníků stř. pro sebe vydajných, které jsem obdržel ze zádušních stříbrných obligací fundačních. Ty bych si rád uložil do záložny ne —

*) Zásoba naše byla již vyčerpána.

Žamberecké — ale nebeské, aby neležely ladem, neboť hledění na ně mne netěší, ale ať nesou ouroky ne 6% ale věčné — kteréž nevyplácejí židé — ale andělé Boží v nebi; a kteréž ani rez, ani mol nekazí, aniž zloději vykopávají a kradou. A takový poklad v nebi bych rád Vaší pomocí veled. p. redaktore si založil a si z mamouy přátely učinil, kteří by nás někdy, až dokonáme, přijali do stanů věčných.

A prostředek k tomu poskytuje šlechtný dobročín „svatého dětství Ježíšova.“ A anož ze „Školy B. S. P.“ vidím, že jste horlivým podporovatelem téhož nebeského díla a že blahonosné snahy, jimiž počet nebešťanů se rozmnožuje, rád provádíte, tedy Vaší Důstojnosti těchto 50 zde renčníků k tomu cíli odesílám, abyste za ně koupil pohanské 2 chlapce a 3 holky,*) a to proto o jedno děvčátko víc, poněvadž jsou víc na prodej, a víc jich nekoupených zůstává — chlapci se spíš prodávají.

Z těch chlapců si přeji, aby byl jeden pokřtěn na jméno: „Václav,“ ten druhý na jméno „Jan Nep.“ Z děvčátek jedno: „Maria,“ druhé: „Anna Kateřina,“ třetí: Apolena. Přeji těm chlapcům, aby z jednoho byl misionář; neboť misionářů, zvláště až se otevře říše Čínská, bude velmi potřeba, druhý Jan, nehodí-li se jako Václav, ať jest — krejčím.

Z těch třech děvčátek — budou-li mít k tomu povolání, ať jsou milosrdné

sestry, je jich tuze potřeba — ne-li, ať se provdají za katolické muže.

Těše se, že veled. p. redaktore k provedení této mé prosby se laskavě propůjčíte, anož co záložník „dětství Ježíšova“ také jistá % máte z té pokladničky nebeské od Ježíška, znamenám se ve vší zaujatosti a lásce pro „dětství Ježíšovo“ aby nám milostivo bylo

Anonymus (Bezejmenný).

Z Michle. Žádná práce není tak pozeňnaná jako svornost kněze a učitele ve farnosti, — ovšem jest taková možná jedině na základě katol. náboženství. Naše vlast nemá sice takových shod mnoho ale předce někde a prosíme Boha a přičiňujeme se, aby jich bylo více, jako k. p. v Michle, dle soukromého dopisu. Slavnosti sv. dětství o. vánocích byly opět důkazem toho a neocenitelný užitek z toho pro celou farnost jest patrný: dítky plesají svatou radostí a rodiči jsou v duchu ubezpečeni o blaho svých miláčků, ani vidí je v ctnostech prospívati ba v nich zavoditi, dorůstající cítí se horlivostí dítek k důkladnějším činům pobádání a nezdistanou pozadu — vše to ale jest užitek dobročinu sv. dětství, které ve farnosti M.—ské na 380 údů již vzrostlo. Spasitel náš pravil: „Kdo by přijal jednoho z maličkých těchto, mne přijal,“ odtud pochopitelně to pozeňnání, které souvisí se sv. dětstvím.

(Z Doln. Kounie atd. příště).

Stane-li se Rusie katolickou?

II.

II. O hraběnce Kateřině Rostopšín sděluje nám ctěný dopisovatel —x následující:

Hrabě Segur vydal v Paříži nedávno biografii svého dědquška hr. Theod. Rostopšína, znamenitého státníka ruského, který r. 1826, 28. ledna v Moskvě v Pánu zesnul. Nejznamenitější skutek jeho života jest ten, který dle mínění vůbec přijatého hlavní byl příčinou konečného pádu Napoleonova a zachování

Ruska t. spálení Moskvy. Vnuk jeho hrabě Segur odhalil ve zvláštní biografii obraz tohoto dědy svého, který co státník, křesťan a choť byl hvězdou první velikosti. V té biografii se nachází překrásná epizoda o tom, jak jeho choť Kateřina se stala katoličkou, a našim čtenářům to snad bude vhod, když se o tom dovědí.

Hraběnka Rostopšín byla radostí a chloubou chotě svého. Pozeňnanou plodností její téměř každým rokem novým

*) Že se nyní stříbro více platí, snad ještě něco vyzískáto, aby se mohlo koupit ještě šesté děcko, a dejte ho pokřtiti Josef.

poutem upevněny byly svazky, jež spojovaly srdce jejich. Avšak cnostem choti a matky nedostávalo se jedné cnosti, která bývá obyčejně strážkyní a korunou všech cností ostatních. Vychovaná na dvoře císařovny Kateřiny, pod vedením jedné tety světácké a rozpustilé, pro kterou náboženství bylo jedině věcí návyku a etikety, muselať každého náboženského přesvědčení téměř docela postrádati. Čtení filosofů 18. století, kteřížto při onom dvoře prostopášném těšili se z veliké obliby a vážnosti, otráslu její víru v božský původ víry křesťanské; protože však příliš bohatě nadána byla na duchu a srdci, aby tu velkotvárnost a lepotu té víry nepocítila, proto se obmezila na to litovati, že jí uvěřiti nemůže, a často s povzdychem říkala: Jak je to škoda, že toto tak krásné učení není pravdivé!

Avšak běh života, zkušenost, jakou záhy byla učinila o pomíjivosti slávy a o marnosti věcí pozemských, tajemný a hluboký vliv mateřství poznenáhla ji přivedly ke prahu víry. V Petrohradě vstoupila ve vroucí přátelské poměry ke hraběti Josefovi de Maistre, a spis tohoto velikého myslitele „Soirées de Saint-Petersburg“ obsahuje více nežli jeden list, který jest jedině zpomínkou na jejich zábavy materné a takměř jejich výtahem jest. Jezuité, tehdaž z katolické Evropy vyhnání, kteří u Kateřiny našli hostinské útulky a ještě upřímnější přízně u cara Pavla I., překvapili tehdaž společnost ruskou rozvíjením svých vědomostí a svých cností; hraběnce Rostopšínově nebylo lze, jakož i jejím sestrám ujíti posvátnému vplyvu víry a lásky otců těchto. Vážné studie, čtení mudrců křesťanských, o kterých v samotě na statku Voronově přemýšleti mohla, podporovaly dále tento blažený návrat k jedinému zdroji nádeje a života nadsmyslného.

Kniha sama v sobě téměř nezua-
manitá, kterou jí ke čtení půjčil kato-

lický p. farář v Moskvě, stal se tou krůpějí, která způsobila, že nádoba jejího srdce už až na vršek přeplněná přelila se do lůna Božího a sv. církve. Náhle roztrhl se poslední závoj, který ještě kryl oči její; pravda víry křesť. objevila se jí v celé jasnosti skvoucí a an její přímý a silný duch jediným leskem ku cíli této pravdy dospěl, řekla sama k sobě neomylnou jistotou: „Křesťanská víra jest pravá víra a tato víra jedině v církvi katolické nachází se úplná a celá.“ Pro duši, jakou její byla, bylo to jedno a totéž: uzříti světlo a za ním jíti. Pomyslení na boje a utrpení, které jí toto rozhodnutí bez pochyby způsobí, nemohlo ji ani na okamžik zdržeti. Rady a i rozkaz kněze, u kterého změnila víru, přiměly ji pouze — a to bezděky a s odporováním — k tomu, aby svůj návrat do církve katol. na nějaký čas i před očima svého chotě tajila. Na to se ještě úplně ve víře vyučila, potom se grecké víry odpřisáhla a vyznání víry katolické do rukou faráře kat. v Moskvě složila.

Tajemství nové víry své zachovala 8–9 měsíců dlouho a dle jejího vlastního svědectví byla tato doba jedna z nejblaženějších života jejího. Není nic znamenitějšího, než její vypravování, co všechno z opatrnosti činiti musela, aby svou víru a své náboženství plnila a při tom předce své tajemství nevyzradila; připadá to každému, jakoby četl nějakou stránku z dějin prvních století církve. Farář Moskevský jídával týhodně jednou u hraběte Rostopšína, který ve městě veliký dům vedl a mnoho lidí u sebe míval. Po obědě popocházela hraběnka, jakoby na kus řeči, s farářem od jednoho konce jejich prostranných komnat až k druhému a mezi tím procházením se mu zpovídala. Když byli už dost daleko z očí, podal jí kněz zlatou skříň, ve které bylo uzavřeno 7 hostí usvátněných, které byl sebou přinesl a na svém srdci přechovával. Ona zase

jemu na vzájem dala skříň prázdnou, kterou jí zase příštího týhodne zasobenou přinésti měl. Opatřena tímto božským pokladem odebrala se nápotom hraběnka samotna do své ložnice, vstoupila do svého oratoria, které podle obyčeje ruského, v tom katolickému zcela rovného, ozdobeno bylo obrazy sv. Panny a jiných Svatých a ve kterém ve dne v noci hořely svítilny. Tu skříň postavila na své klekátce, klaněla se Bohu trojnásob skrytému. *) Jehož přítomnost přetvořila komnatu její ve svatostánek, a potom se vrátila jak by nic do salónu, kdežto s duchem jí obzvláštním a půvabem obvyklým ve svůj úkol co vládkyně domu zase se uvázala. Jako prvokřesťané přijímala každého rána jednu sv. hostii, an sama si přísluhovala sv. příchastí. V tomto vroucím a denním obcování s Bohem dosáhla oné síly nezvratné, která jí umožnila, vždy a všude svou víru vyznávat i sice nejen za mírné vlády Alexandra I., nýbrž i pod strašným žezlem císaře Mikuláše.

Nejtěžší zkouška ze všech pro její statečnost bylo vyznání víry její před jejím chotěm. Znalaf dobře jak jeho vlasteneckou přitulnost k náboženství země jeho, jakož i první výbuch jeho prudkosti; myšlenka, že urazí na nejvyšší srdce toho, jehož milovala, zdvojilo její úzkost, jakož i zásluhu jejího vyznání. Ale cítila, že už není déle s to, toto tajemství, které hořelo na rtech jejich, déle zdržeti a ona si vytýkala zcela potajmo slabost, že už tak dlouho skrývala víru svou.

Jednoho rána tedy, když se byla posilnila modlitbou a sv. přijímáním, odebrala se k choti svému a pravila jednoduše a prostě: „Mám ti sdělit tajemství. Způsobím ti velikou bolest; avšak nebylo zůstaveno mé vůli, Tobě ji ušetřiti, neboť jsem uposlechl vůle Boží — jsem katoličkou!“

Zůstal nepohnut jako socha, v mlčení, jako omráčen a odešel, aniž byl otevřel úst svých. Osm dní s ní ani slova nepromluvil, ale jeho temné oko a jeho hněvivý pohled až dosti prozrazovaly jeho zlost a nepokoj duše jeho. Po uplynutí těch osm dní viděla ho z nedáále vkročiti do její komnaty s obyčejným výrazem tváře jeho. Chopiv ji za ruku políbil ji a řekl: „Tys mne rozervala srdce; avšak proto že ti svědomí tvé velelo, přijmouti víru katoličkou, tož jsi dobře učinila, žes ho poslechla. Jestli to vůle Boží — nechcemeť již o tom mluvit více.“ A skutečně již nikdy o tom nepromluvil více.

To byla jediná opravdová různice, která kdy se vyskytla v manželství jejich. 10 let pozděj (r. 1816) když její dcera Žofie z vlastní vůle byla následovala příklad matky a stala se též katoličkou, narážel na toto obě obrácení, an následující, zvláště dojmavá slova napsal: Dvakrát za 22 let jsi mne rozbolešnila a i tu v tom byla vůle Boží. Tato Žofie provdala se za hraběte Segura v Paříži, kde kolik let se zdržovali, a její syn jest šťastným a výmluvným biografem velkého dědy svého.

Památno jest, že bez vědomí hraběnky Roztopšínovy její 3 sestry, jak se zdá, každá po zvláštní cestě navrátily se též do ovčince sv. církve katol., t. kněžna Gallitzin, hraběnka Tolstoj, a hraběnka Proteshoff, která zůstala svobodnou. Hraběnka Roztopšínova byla první, která své tajemství sestrám vyjevila a ke svému nejradostnějšímu překvapení za to i z jejich úst vyslyšela, že i ony jsou dcery sv. máteře církve katolické.

Kéž by duch těchto opravdu šlechtických a šlechtetných paniček ovanul naše souvrstníky v kruzích vzdělaných.

*) Trojnásob: nam hic latebat et divinitas et humanitas et ipsa sacramentalis hostia.

Tento návrat k církvi katolické není nikterak osamotnělý, aniž snad až příliš zřetelný: i z jiných, trůnu nejbližších rodů ruských zná historie konvertitů (k církvi katol. kteří se vrátili) mnoho členů, kteří, hledající pravdu, ji našli a to jedině v církvi katolické. Dobře má P. J. Gagarin T. J. také ruský konvertita, jeden z nejznamenitějších osob i svým rodem i svou učeností, když rozebírá životopis konvertitky ruské paní Natalie Nariškinové, sepsaný od Aug. Crevenové, píše mezi jiným toto, porovnáv dříve oboje církve, ruskou i katolickou, jejich víru, jejich svátosti, jejich pobožnosti a obyčeje náboženské: Výsledek toho porovnání, každému poctivci patrný, není nikterak ve prospěch církve národní (ruské) a Rus pozná nutnost, aby se dal vtělit do církve katolické, t. j. do církve všeobecné. Kdyby tato otázka zůstala pouze na poli náboženském, bylo by dorozumění velmi lehké. Avšak zde není ta vada, nýbrž v zastaralých předsudcích národních, vlastně v zášti, kterou světská politika udržuje. A že tato zášť nemá žádných závažných příčin a že ta politika, která praví, že slouží prospěchu národu, jemu přímo jest na odpor, netřeba se rozepisovati.

Jako ale žádná nepravost dlouho netrvá, byť by podporována byla jakoukoli mocí světskou, tak zajisté zničí se samo to bezpráví, které trpí národ slovanský v Rusku ve věcech sv. víry, a to tím spíše, čím více k nim se přiblížíme láskou neošemetnou, čím více se za ně budeme modlití.

Nástroje umučení Páně.

Rozjímání postní. — Dle Em. Veith-a.

Doba vánoční a všecky k ní náležející svátky již nám uběhly, nastal nám čas svatopostní, čas to zasvěcený památce přehořkého utrpení a smrti Spasitele našeho Ježíše Krista.

Jaké zaměstnání, jaká úloha náleží v tu dobu žákům „Školy Božského Srdce Páně?“

Pakliže v tomto čase každý, kdo jen jméno křesťana nosí, trpícího Krista sobě připomíná, bude to tím více úlohou všech žáků a žákyň „Školy B. S.“ a všech ctitelů nejsvětějšího Srdce zvláště, aby každý den aspoň některé tajemství přehořkého umučení si rozjímali a tak lásku Božského Spasitele jakož i své

vlastní hříchy sobě připomínali, lítost a žel nad nimi vzbuzující. Takovýmto každodenním rozjímáním oživne v nás naděje v milosrdenství Boží a posilní se vůle naše, abychom sami zmužile a statečně kráčeli tou křížovou cestou svého vezdejšího života až do skonání. —

K tomu účelu podává Vám dnes „Škola“ krátké navedení, jak byste n. př. rozjímali

mohli o „nástrojích umučení Páně.“

I. V zemích východních býval ten obyčej, že místo přátelských dopisů posílali kytici z rozličných květů uvitou, z nichž každé kvítko nějaké slovo znamenalo. Podobně i sv. Bernard vybral

si k lehčímu rozjímání z celého utrpení Pána Krista kytici, a tu pečlivě na svém srdci choval, aby na věky nezapoměl toho milosrdenství a té lásky, která nám nový věčný život získala. Říkával sám: „Rozjímati umučení Páně, to jmenuji pravou moudrostí, v něm nalezám poklady spásy, bohatství zásluh a z něho čerpám brzy užitečnou hořkost, brzy potěšitelnou sladkost!“ — I nám podává Pán pro tento postní čas podobnou kytici uvitou. Nejsou v ní sice svázané vonné kvítky, nýbrž jiná znamení — hlásající nám lásku — jsou to:

Nástroje Jeho přehořkého utrpení.

Nepochybně viděli jste již nejednou tu skupeninu vyobrazenou: kříž, kopí, houba na týči hysopové, provazy, metly a bičinky, kohout, kostky, nádoba se zlučí a myrrhou, kladivo a hřeby, koruna trnová, roucho posměchu, třtina rákosová atd.

Co to vše znamená? — „Co to vše hlásá,“ táže se sv. Laurentius Justinian? „Všecky, všecky tyto věci,“ odpovídá, „mají jeden hlas — hlas lásky.“ Ony vypravují jako významné písmo to veliké dílo našeho vykoupení. Kdo je čítá a rozjímá, nalezá v nich utišení každé bolesti a upokojení každé nevrlosti. N. př. Cítíš-li se býti uražena a potupena, o zpomeň hned na ten bolestný políček do tváře tvého Vykupitele! Jsi-li v nesnází a ouzkosti, že nevíš, co, a jak? — zpomeň na provazy, jimiž ruce Jeho spoutali. Trápí-li tě bolest hlavy, pohledni na Jeho trnovou korunu. Nechutná-li ti jídlo, zpomeň na žluč a ocet, jež mu dali k požívání. Je-li ti lůžko tvrdé a nepohodlné, — ó pozoruj jen tu broznu a tvrdou podušku kříže, na níž On odpočíval! —

Avšak, mýlka veliká byla by to, kdybys se domníval, že jenom v takových a podobných smutných případ-

nostech máš zpomínat na umučení svého Spasitele, nebo věř, tu bys mu malou lásku prokázal, jednáť se ti v takovém pádu obyčejně jen o tebe, o tvou útěchu a ulehčení; ale miluješ-li opravdu Ježíše, máš Jeho bolesti i tenkrát na mysli mítí a v paměti chovati, když se ti dobře vede a když stojíš na vrcholi štěstí svého. I tenkrát bude ti zpomínka ta prospěšna: budeš z ní čerpat i hořkost spasitelnou. Jak se to má rozuměti, pochopíš z následujících příkladů.

Cyrus, král Peršanů, přemohl Tigranesa, krále armenského, a zajal ho i s manželkou jeho. Drže je u vazbě, ptal se jednoho dne nešťastného zajatce: „Jaké výkupné byl bys hotov dáti za svobodu tvé manželky?“ — a Tigranes odpověděl: „celé mé království bych za ni dal; poněvadž jest mi toto ale vzato, podávám za ni rád svou krev a i život svůj!“ — Touto odpovědí hluboce dojat daroval šlechtitný Cyrus oběma manželům svobodu a navrátil jim odejmuté království. Po tomto návratu vyptával se jednoho dne Tigranes své choti jak se jí líbila ta krása a nádhera na královském dvoře Cyrově a co soudí o jeho vznešenosti a slávě? — Na všecky tyto otázky odpověděla tato: „Od té doby, co jsme oba upadli v zajetí, neobracela jsem ani oči na něco jiného, leč na toho, jenž ochoten byl svou krví a svým životem mne vykoupiti!“ —

Hle, křesťané, tak vděčná byla tato žena svému manželi již za jeho slovo, za jeho nabídnutí. Což teprv, kdyby byl, co nabízel, také skutečně učinil a svým životem jí svobodu zaplatil: jak asi vděčna byla by tu bývala?! zda by mu to kdy v životě byla zapomněla? O nikdy, nikdy!

A teď rozvaž duše křesťanská: pro tebe snížil se tvůj král v otroctví a v zajetí pozemského života; pro tebe a pro tvoje vysvobození dal skutečně svou krev a svůj život co výkupné, a za tuto

neskonanou lásku nežádá od tebe nic, nic, než abys aspoň naň pamatovala a Jeho utrpení v srdci chovala, Jeho slov poslouchala a tak sama jednou účastna se stala jeho slávy nebeské! — Rci, je to mnoho žádáno? — Rci, kterak jen můžeš na Boha zapomínat? Neměla bys ve své svobodě zpomínat na Jeho vazby a žalář? — ve svém zdraví a pohodlí na Jeho utrpení a bolestné rány na rukou a nohou? — a ve své cti a chvále na Jeho snížení a potupení? štěstím a bohatstvím oplývající neměla bys zpomínat na Jeho nuzotu a nahotu? —

Ano, ano, nejen v soužení a v kříži, ale i ve svém blahobytu máš mít na paměti to sv. umučení Páně, a z něho, jak dí sv. Bernard, spasitelnou hořkost čerpati; t. j. učit se z něho, mírnosti, střídmosti a zdržlivosti v užívání, pokoře a tichosti, sebezapírání a krocení své zpupnosti a všech zlých žádostí; — a tak budou ty nástroje utrpení Kristova nástroji i tvých bolestí podle slov Žalmu 74. „Kalich v rukou Páně, píti budou z něho všickni hříšníci země!“

Jeden z nejučenějších a nejslovo-utnějších mužů XVI. století byl v Madridě Petr Faber. (rok. 1873 za blahoslaveného prohlášen.) Jednoho dne přišel k tomuto muži jakýsi šlechtic s tou prosbou, aby ho naučil nějaký dobrý způsob modlitby a udal mu jistý předmět k dennímu rozjímání. Faber udal mu za nejlehčí a nejvhodnější způsob rozjímání to, aby časem v sobě vzbudil jen tyto myšlenky: „Kristus, můj Pán v největší chudobě — a já v bohatství; Kristus v hladu a žízni — a já při plném stole; Kristus v nahotě — a já v drahém, stkvotném šatu; Kristus v bolesti a trápení — já v sladkých radostech.“ — Těch několik slov stačilo šlechtici. A hle, několik dní na to byl tentýž pozván k vznešené tabuli. A když tu tak v tichosti u sebe obdivoval ta přerostlá drahá a chutná jídla, to lesknoucí se náčiní ze stříbra

a zlata a tu nevidanou nádheru všeho, co k těm hodům připraveno bylo: tu, tu mu napadly slova Fabrova: „Kristus — a já?!“ — a sice tak živě, že nemoha se zdržeti slzí musil od stolu vstáti a odejít na osamělé místo. —

Hle, to je ta hořkost spasitelná, kterou z utrpení Páně máme čerpati!

Než, nebyl-li pak ten dobrý pán spíše k politování, že si v takové chvíli na to zpoměl? — Nikoliv, odpoví každý řádný křesťan; nebo samota lepší je, než hlučná společnost; pokojné slze lepší než tichý a prázdný smích; žalost lepší než veselost a jedna živá upomínka na Ježíše lepší, než všechny rozprávky a zábavy celého světa! Z toho si tedy již mohou žáci a žákyně „Školy“ vzít, jakým způsobem bude jim trávit ten svato-
postní čas. —

Arciť dá se mysliti, že s jedním onoho šlechtice nesouhlasili ti ostatní hosté spolustolující a s nimi zajisté i všickni ostatní světáci a nepřátelé Kristovi. „Jak?“ řeknou, „má si člověk sám ty vezdejší radosti ztrpčovat? má si sám své srdce žalostí obtěžovat a všecken požitek a společné vyrazení si kaziti? — Beztoho užije člověk na světě radostí pramálo, zlosti a zármutku ale až nazbyt: nač tedy ještě sám si přidělávat, nač zarmucovat duši bolestnými zpomínkami na umučení Páně?!“ —

II. Těm a takovým „lidumilům“ řekl bych tolik: víte-li pak proč právě tak málo radostí užijete na světě? — a víte-li, odkud že pochází toliký váš nepokoj a zármutek, strast a žalost na zemi, že právě ji slzavým údolím nazýváme? — Právě odtud, že se štítíte těch rozjímání o umučení Páně — a ubíháte každé zpomínce na Něho!

Vímť dobře, co má člověk na světě, vypisujeť to samo písmo sv. v knize Sirach. 40: „Trmácení veliké uloženo jest všem lidem a jeho těžké na syny Adamovy ode dne, v němž vycházejí

ze života matky své, až ke dni pohřbení jejich do matky společné (země); — od toho, kterýž nosí hyacinthový oblek a korunu až do toho, kterýž se odívá plátnem rezným: vztek, závist, bouře, vrtkost a strach smrti, hněvivost stálá a svár, ba i v čas odpočínutí na loži sen noční znepokojuje ho. A k tomu smrt, krve prolití, svár a meč, utiskování, hlad a pohubení a biče — — všelika ne-spravedlnost vyhlazena bude, víra pak na věky obstojí!“ — A toto poslední, to učinil už Spasitel světa a člověčenstva. On vzal s křížem celou tu obrovskou tíž, to jho lidské bídy na sebe a za to podává zas pokoj a mír každému, kdo bere na se jho jeho přikázání, o němž sám dí: „břímě mé lehké a jho mé jest sladké.“ A to zajisté zakouší každý řádný křesťan, každý u Krista a skrze rány Kristovy pozbývá zármutku, ulehčuje

se mu v strasti a nalezá duši své pokoj, pokoj, jakého svět ani nemá, ani dáti nemůže!“ —

Světáci ale a vůbec nepřátelé Kristovi, co ti činí? — aby nepoznali tu hlubokou bídu a nouzi člověka, klamou a mámí samy sebe, a kde mohou, odvrací oči pryč od utrpení a bolestí lidských, i od utrpení a bolestí Kristových. Ale co si tím pomohou? s tím větší nechutí se odvracují od těch nástrojů Kristova umučení, tím jistěji je tyto zasahují; ano právě ty samé nástroje, jež trýznily Ježíše, ty samé vlastně to jsou, které i jim ztrpčují život a falešným pokojem zastírají duši jejich.

Ano, ano, v těchto nástrojích, jako tajuplným písmem napsáno je všecko, co uvedlo již na člověka tu vezdejší bídu a nouzi.

(Pokračování.)

Z Příbora. (Svatokrádež. — Horlivost pro čest B. — Dětství Ježíšovo.) Často bývají v tomto časopise uveřejněny události, kterýmiž duch náboženský se projevuje; pročez i já něco podati chci o zdejších náboženském životě, o zdejším náboženském duchu a ruchu. Velká rána zastihla farnost Příborskou, ana ve farním chrámu Páně v noci ze 26. na 27. listopadu hrozná krádež kostelní spáchána byla. Pokradeno totiž všechno, co kde od zlata a stříbra bylo; obrána též své okrasy známá socha „Matičky Příborské“ i s Jezulátkem; což však nejvíce zarmoutilo všechny, bylo, že i nejsvětější Svátost Oltářní byla zneuctěna; neboť hostie byly pohozeny po oltáři a monstrance i s Nejsvětějším sebrána. Avšak zloděj má krátké nohy, daleko neujde, a tak i tito zloději daleko neušli; hned na blízkém „kamenci“ byli postihnuti, pustili věci ukradené a utekli. Z rána po tomto kamenci hledáno Nejsvětější, avšak marně. Z ukradených věcí scházelo ciborium a monstrance. I ohlášena s kazatelnou sbírka na ciborium; tato sbírka skvěle vydává svědectví o duchu náboženském zdejší farnosti. Vše, co kdo měl vzácného a drahého přinesl

Pánu Bohu za oběť. Kde který stříbrňák a zlaták, třebaž již ustanoven pro něco jiného, ze skrejše vytahnut a Bohu obětován. Nejchudší nejvíce darovali a největší přinesli oběť; zřekli se toho nejpotřebnějšího, aby čím tím přispěli. Sběrka mnoho vynesla a tak zakoupeno překrásné ciborium, které budoucímu pokolení ohlašovati bude bohaprázdnou krádež, avšak zároveň i obětavost a lásku farníků Příborských, ono zvěstovati bude, že farníci Příborští při vši bídě své nádherný dar přinesli Pánu Bohu.

20. prosince bylo tomu, jakž „Škola“ ohlásila, 300 let, co se narodil bl. Jan Sarkandr. Památku tuto i Příborští důstojně oslavili; kostel byl přeplněn při službách Božích, při nichž ostatky oslavence líbány. Mše sv. v den ten slouženy byly v onom ornátě, ve kterém bl. Jan mše sv. sloužíval. Odpoledne veden od kněze velký průvod ku kapli sv. Cyrilla a Methoda a ku „Sarkandrovce“ kdež bl. Jan studánku sám vykopal a kde rád študovával. Po krátké promluvě vykonávána pobožnost k oslavenci. Dům, v němž bl. Jan za svého študování v Příboře přebýval, byl od majitele, pana měšťana Kirschbauma,

večer před a o slavnosti skvěle osvěcen a ozdoben.

Nedávno hrozný byl shon dětí na faru, každý se tomu divil, cože asi tam tolik dětí dělá; když odtamtud vycházely, tu zářily tváře jejich radostí, neb v jedné ruce nesly obrázek, v druhé agnůstek a pod pažďí knížečku o „misiích maličkých“; dali se totiž zapsati do spolku „Dětství Ježíšova.“ Již jich je okolo 600. I staří rádi by se dali zapsati, avšak ti nemohou a proto dávají se zapsati, aby za dětmi nezůstali, do bratrstva Cyrilla a Methoda a milerádi, ač je velká bída, se uvolují měsíčně něčím přispěti na okrasu svatyně Velehradské, která r. 1885 na památku úmrtí sv. Methoda zjednána býti má.

Nadace nejsv. Srdce Ježíšova v Paříži. Jak jsme vloni byli oznámili, usnesli se Francouzi na tom, vystavěti na Montmartru velkolepý chrám P. k počtě nejsv. Srdce Ježíšova, k usmíření Boha za nepravosti francouzského národa a k vyprošení pro něho zejména dar pravé živé víry křesťanské. S jakým nadšením toho díla národ se chápe, dosvědčuje zpráva o ohromném rozšíření „nadace nejsv. Srdce Ježíšova.“ Tak čítá „společnost národního slibu“ 18.000, „čestná stráž Svatyně“ 1019, „apostolát modlitby“ 520, „večeře Páně“ 102, „páteční stráž“ 60 a společnost „slavnostních hodin“ 25 členův. Během minulého roku putovali na Montmartre u Paříže a do prozatimní kaple smíru 3 kardinálové, 4 arcibiskupové, 23 biskupů, 10 prelátů, 2 opatové, 10 jenerálů řeholních, 3000 kněží a 240.000 laiků. Za posledních deset měsíců přijalo v kapli smíru na Montmartru sv. přijímání 27.950 osob a bylo 2263 mší čteno. Přes 1000 mší četli kněží z Ameriky, Afriky, Anglie, Německa, Rakouska, Belgie, Španělska,

Cařihradu, Jerusalema atd. Na katol. universitu v Paříži sešlo se od 11. do 25. ledna t. r. 200.452 franků dobrovolných darů.

O úmyslech, které stručně doporučujeme na každý den, zmínili jsme se v čís. 2 a ono vysvětlení pohnulo snad mnohého čtenáře více jich si všimati; k tomu dodáváme následující pro některé úmysly v březnu: Za chorobou myslnou. Jestli to osoba dobrá a pobožná a několik roků jest chorá na těle a snad následkem toho i na duchu, — mnohdy úplně blázní, — křičí, že má ďábla v těle, škrtí domácí a i sama sebe věší, běhá po dědinách po svých známých, chtějí ujíti trapným svým myšlenkám. Nemoc tato není pouze pro onu ubohou nad míru trapna, nýbrž bude mnohemu světáku sloužit za vítanou příčinu, na každou katol. pobožnost nadávati, jakoby z ní se vyvíjela sílenost. Za našeho času množí se skutečně počet ztřeštěných a bláznů se přepílňují, a nejvíce jich sem přichází pro smilstvo, obžerství a pýchu a svět nad tím ani trochu se nehorší a ani mu nenapadlo, zřídla toho neštěstí zacpat, — když ale někdo dřív jsa pobožným zešílel, tu má hned každý pohotově kámen, kterým by hodil po církvi sv. Tedy i pro odstranění toho pohoršení modleme se za onu nešťastnou. Za katol. písemnictvím. V naší době mnoho se píše a čte a ještě více tiskne, ale velmi málo v duchu katolickém, tak že bez přispění Božího brzo i ty řídké spisy katolické budou udušeny a holá nevěra rozhostí se v naší druhdy zbožné vlasti. Kde tedy pomoci hledati proti lhostejnosti u víře, proti sobeckosti, když se jedná o nějakou oběť za víru, proti návalu neznabožství? Kdež jinde nežli u dobrotivého Spasitele!

† P. Antonín Mužík.

Ke dni 2. února v „Úmyslech“ bylo udáno: „1 kněz těžce nemocný;“ kněz ten byl P. Mužík, katecheta v Praze. Nedočkal však toho dne, nýbrž dva dni před tím velmi tichou a pobožnou smrtí zemřel. Děkujeme všem čtenářům, kteří se za něho modlili a dne 1. března modliti budou. — Na přímlovách „apoštolátu“ si mnoho zakládal, a jednou v nemoci své pravil: „Dáli mi Pán Bůh zdraví, budu obětovati mši sv. na úmysly apoštolátu!“ — Nyní tehdy tam na věčnosti tím horlivěji se za nás přimlouvati bude!

V měsíci březnu

modleme se

za „katolíky v Polsce.“

Ve vzdáleném východě, v mnohých zemích, říši turecké podřízených, jmenovitě v provinciích křesťany obydlených, páchány byly na těchto ukrutnosti od zřizenců vlády ottomanské, nad nimiž celá Evropa trnula, a které se nijak omluviti nedají. Avšak ta samá Evropa mlčí doposud k ukrutnostem, jakých se dopouští vláda ruská na obyvatelstvu katolickém v ruské Polsce, které nejsou menší svízeli, pod nimiž úpí křesťanstvo v říši turecké, jelikož se týkají náboženství a víry a s nimi spojeného spasení duší. Byťby se nevraždili katolíci polští, jak se to dělo a děje v Turecku s pravoslavnými, přece nelze mlčeti k nesčíslným pronásledováním oněch, kteří houfně se nutí k přestupování na víru pravoslavnou, jejichž věrní kněží do vyhnanství se posílají, a jimž ustanovují se za duchovní pastýře lidé kacíři, svádějící věrné duše do propasti víry, od sv. stolice římské za kacířskou dávno uznané a prohlášené. Útisky tyto, spasení duše se týkající, musí se od církve katolické a jejího nejvyššího pastýře za hroznější považovati, nežli ztráta pozemských statků, ba životů tělesných, které podstoupiti museli mnozí křesťané v Turecku.

A byťby i celá Evropa lhostejně se dívala na dlouholeté utrpení ubohé Polsky, my katolíci celého světa nesmíme mlčeti, nýbrž za příkladem sv. Otce alespoň v modlitbě prositi nejvyššího Boha, spravedlivého soudce všech lidí a národů, aby milostivě uleviti ráčil katolíkům polským v jejich utrpení a je v samo-spasitelné víře jejich otců udržel.

Modlíce se takto za bratry své v Polsce, myslíme zároveň na svou vlastní budoucnost my ostatní katolíci, kterýmž snad v brzké době bude podstoupiti boj proti tyranii náboženské, jaká se provozuje již nyní od vlád německé a ruské v Berlíně a ve Varšavě.

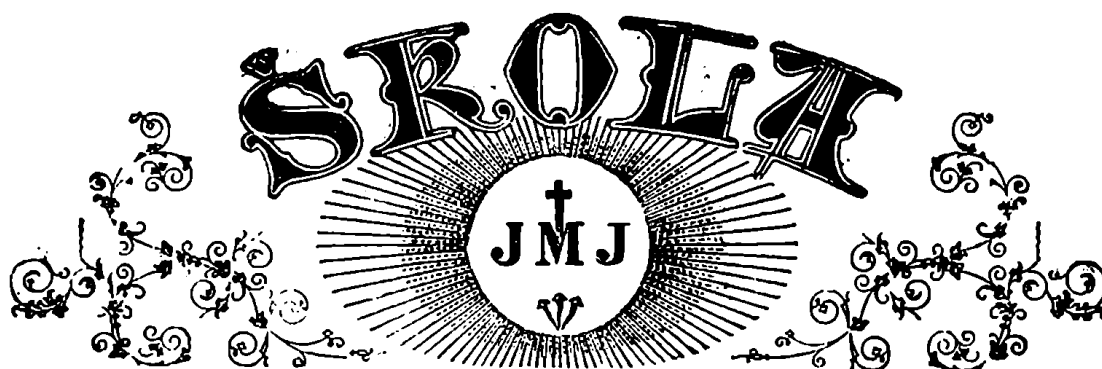
Prosme tedy Boha všemohoucího, aby odvráceny byly od nás svízele a tram-poty, které se provozují v Polsce, a aby i tato nešťastná země brzy se dočkala oné svobody náboženské, které požívají jiní šťastnější národové pod vládami osvícenými. —

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za ubohou Polsku a její katolíky pronásledované způsobem na mnoze ukrutnějším nežli křesťané v říši turecké. Budiž zachován tento šlechetný národ u své víře, zaceleny buďtež jeho již tak dlouho krvácející rány, a vrácen mu budiž mír a život duševní, jehož doposud postrádá! Amen

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methodie orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Ročník XI.

Duben.

Číslo 4.

KrIstus na křížI VykoupIL sVou sMrtÍ ČLoVěka hříšného
z otroCtVÍ ĎábeLského.

O Tělu Kristově.

Zdráv, ó zdráv buď, slavný Králi,
Jenž jsi přibyv s nebes dále
V těla schránce spočinul;
Zdráva's Tělo Jesu Krista,
Dalať nám Tě Panna čistá,
Již Duch svatý oblinul.

Zdráv buď Kriste, Slovo, Bože,
Z panenského pošel's lože
Člověctví si osvoje;
Zdráv buď, jenž jsi v mukách požil,
Abys počet útrap zmnožil,
Žlučového nápoje.

Zdráv buď světa Spasiteli,
Jenž jsi zemřel v těžkém želi
Smrtí kříže svízelnou;
Zdráv buď, že jsi v trýzni mnohé
Zbavil všech nás smrti strohé
Zbořiv bránu pekelnou.

Zdrávo budiž Světlo jasné,
Ježíšovo Tělo spasné,
Panenský jsi květ i plod.
Andělů ty chléb jsi pravý
Tebe světců sbory slaví,
K tobě lká náš hříšný rod.

Zdráv buď Pane, jímž se sytím,
Nechať k lásce se již vzhytím
Ze Tvé pastvy, opěky;
Zdráv buď Jesu, a mou duši,
Na Tvé jméno jak to sluší,
Spas tou Krmí na věky.

Zdráv buď Pane, Bože živý,
Nevýslovně milostivý,
Bídnych, slabých posiluj!
Zdráv buď Kriste, Boží Synu,
Dej ať věčně nezahynu.
Nade mnou se usmiluj!

Z lat. zverš. Fr. Buček.

Spasení mého bližního.

Rozjímání.

Trojí způsob křesťanů ve světě stává; jedni o spasení bližního málo dbají, myšlénka taková jim ani nepřipadne; jiní horliví jsou, jenžby s milostí Boží nejenom sami dokonale Bohu sloužili, nýbrž i bližního svého k Bohu přivedli; třetí konečně zlí jsou bohaprázdnou řečí a pohoršením nejen sebe nýbrž i jiné duše u věčnou záhubu uvádějíce. Běda tomu, kdo takovým svědkem se stal; běda mu, dobré by bylo jemu, aby se byl nenarodil člověk ten! Ale blaze tomu, komu Bůh velemoudrý takovou horlivost na srdce vložil. Horlivost na spasení bližního jest před Bohem velmi vzácná; poněvadž Bůh vševědoucí dobře zná, zdali horlivost v srdci našem vládne čili nic, a na nebesích mnohem větší odplaty a blaženosti udělí těm lidem horlivým, kteří sami bohabojní byli a bližního podle možnosti k bohabojnosti vedli. Kněží i nekněží k takové horlivosti povoláni jsou.

Na ten úmysl si přečtěte, čtenářové laskaví, toto rozjímání, o způsobech, kterými jeden každý upřímný křesťan může přispěti ku spasení svého bližního, kteréž vám s milostí Boží tuto klademe; doufajíce, že v duchovním životě nápomocno bude s milostí Boží.

Postavme se z počátku u přítomnost Boží, který s nebe patří na nás, i žehná rozjímání naše; i prosme Jej, řkouce: „Pane! dej ať rozjímání přítomné dobře vykonám; osvěť mne milostí svou, ať poznám tu horlivost na spasení bližního a posilní vůli mou, abych skutečně učinil, k čemu Ty mne povzbudíš!“—

I. Praví Ježíš Kristus: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jmenu mém, tu jsem já u prostřed nich.“ Mat. XVIII, 20.

Jeden člověk sám o sobě nemnoho může; ale když ve jmenu Pána Ježíše více křesťanů upřímných se shromáždí, pak mnoho platí, poněvadž sám Pán Ježíš bude u prostřed nich. — Proto horliví křesťané rádi zařizovali bratrstva ve jmenu Páně neb Panny Marie neb jiných svatých Božích. Kde jeden jediný sám o sobě stojí, snadno jej nepřítel přemůže; ale kde ve jmenu Páně se spojí sto a tisíc křesťanů věrných, nezmůže jich nepřítel.

Podobenství máme v hospodářství; ať si již rolník mlátí neb s pole sklízí, všude má své pomocníky. Voják ve vojně i ten nejudačnější nic by nepořídil sám jediný, ale svorné a spořádané vojsko slavného vítězství dohude. Říkávali staří:

Při svorné vůli

Jde vše do hůry! —

Církev svatá katolická chválí to velice, když upřímní křesťané v bratrstvo se shromáždí, i dává jim odpušky, které jiným křesťanům ani neuděluje. — Pozorovati sluší, že v bratrstvech uděluje Bůh odpušky všem lidem rovné, buďte si kněží, buďte nekněží. Tak kdo přistoupí k posvátnému bratrstvu sv. Cyrilla a Methoda, získá plnomocných odpustků na den svého přistoupení, někdy v svou hodinku smrti, a každého roku na den sv. Cyrilla a Methoda. Za každý dobrý skutek, který spoluoudově toho bratrstva vykonají, získají po každé odpustků 60 dní; buďte si spoluoudové kněží neb nekněží. Zdaliž to není patrné svědectví, že Bůh tomuto posvátnému bratrstvu přeje a každého křesťana horlivého v něm míti žádá.

Nacházejí se někdy křesťané, kteří jsou bohabojní dosti, ale k posvátným bratrstvům jakousi ostýchavost chovají. Avšak ostýchavost taková nebývá dobrá;

ostýchavost ta pochází buď z jakési vlažnosti, aneb z křivého podezřívání. — Než obavy takové bez podstaty jsou. Bratrstvo katolické nemá než ten úmysl dobrý, Bohu sloužiti a starati se o své vlastní spasení a o spasení svého bližního; prostředků neužívá než bohabojných, a veskrz od církve svaté jest schváleno. — Někteří bojácni křesťané i na to se ohlížejí, že spolkové světáctví více hluku nadělají než spolkové posvátní, a křesťané takoví téměř se stydí za bratrstvo katolické. — Ale což jste nezkusili, že všecken ten povyk a ta paráda spolků světáckých zhusta nebývá než klam a podvod? a že konec takové parády býval dosti mrzutý? — I bratrstvo katolické má své slavnosti, kteréž desetkrát důstojnější jsou nad ty okázalosti světácké, a každému křesťanu na potěšení slouží, a nic na zármutek.

Křesťane můj! Kdožkoli příležitost máš, neváhej k některému bratrstvu přistoupiti. Pamatuji, že jiní bohabojní lidé v bratrstvu jsou a nikdo toho nelituje; ti svatí a světice Boží v bratrstvech bývali; Pán Ježíš bratrstvo miluje a vyzývá: „Kde dva nebo tři jsou shromážděni ve jmenu mém, tu jsem já u prostřed nich.“ —

Ale tážeš se: Když jsou tak mnohonásobná bratrstva v církvi svaté, které z nich pak bude nejlepší, abych přistoupil k němu? — Na to určitou odpověď dáti můžeme. To bratrstvo zvol, které u vás jest zavedeno, a dlouho nevybírej. Když jest to bratrstvo od církve svaté potvrzené a odpustky obdařené, pak jest bratrstvo dobré; a nevyhledávej z daleka, co můžeš doma míti. Ale neodkládej; je-li jaká pobožnost v tobě, jaká láska k Bohu a k těm milým svatým, jako horlivost věčného spasení: neodkládej k bratrstvu přistoupiti! i nevíš, zdali Pánbůh po druhé ti tu milost dá!

II. Sv. písmo praví: „Modlete se jeden za druhého, abyste spaseni byli.

Mnohoť může modlitba spravedlivého ustavičná.“ (Jak. V, 16.)

Čtenáři milý, snad máš doma někoho, který se nemodlí, ač by toho velikou potřebu měl. Ejhle, sám sv. apoštol Jakub tě vyzývá, abys se modlil za člověka toho. Modlitba tvá ustavičná mnoho může před Bohem, obzvláštně jsi-li spoluoudem některého bratrstva. Jiní bohabojní křesťané se modlívali za svého bližního a dobré skutky za ně Bohu obětovali, až Bůh milosrdný nad tím bližním se slitoval a na cestu dobrou jej uvedl. — Ale náš věk snad proto jest tak nešťastný, že se tak málo modlíme! Jindy bývalo klášterů, kde řeholníci a panny duem a nocí modlitby konali za hříšné člověčenstvo; jindy konaly se processy, křížové cesty, modlili se společně růženec, zpívali bez ustání písně svaté; ale náš věk to zrušil, od Pána Boha nás odvrátil, a za to nám přišly ty zlé časy! Bůh nás trestá a trestati bude, dokud hněvu Jeho neukrotíme. — Navraťme se k modlitbě, k těm starodávným pobožnostem, pak i Bůh zajisté neodvrátí od nás tváře své! —

Nepokládejme své práce všední, jakoby u Boha malé ceny měly. Není tomu tak. Když křesťan bohabojný svou uloženou práci koná a pokorně ji Bohu obětuje aneb těm milým svatým: Bůh naň hledí a milostivě takovou oběť přijme. Vezme jistě, že zásluhu takové práce můžeme obětovati za jiného člověka, spravedlivého neb hříšníka pro zásluhy Pána Ježíše Krista. Mnohý hříšník se dal na pokání a mnohý člověk umírající dobře skončil, proč? proto že jiní za něj obětovali své modlitby a své dobré skutky! Pěkné příklady o tom vypravovala „Škola B. Srdce Páně“ teprva v minulých měsících, a vyznávám, že mne to vypravování velmi potěšilo. — Rozstonalo prý se dítě, které se ještě nemodlilo, vždyť bylo sotva jeden rok staré, ale jiní se modlili: a Bůh to dítě pozdravil. Matka jedna v nedostatku byla a manžel v žaláři: ale dali se lidé na modlení; až Bůh osvětil soudce, že poznali jak ten manžel nevinně

v žaláři sedí, a propustili jej. Jiná matka syna měla tak vlažného, že jižjiž od svatého náboženství katolického chtěl odpadnouti: a opět modlili se za něj lidé a dobré skutky obětovali. A ejhle! najednou syn ten v krajinách dalekých se zamyslí, pozná, jaký brozný hřích to bude, od svatého náboženství odpadnouti, a tak se rozhodne, žeby raději celý svět ztratil, než svaté náboženství opustil. Ještě jiný do Bohusudova přišel, i dosti chladně před Matičkou Boží se modlil: ale v tu chvíli modlilo se bratrstvo, a tentýž křesťan chladný se dal na pobožnost. To nám „Škola B. Srdce Páně“ vyprávěla zajisté příklady utěšené; čím více takových příkladů poví, tím více v horlivosti nás povzbudí.

Jaké práce pak to musejí býti, aby zásluha se mohla Bohu obětovati? — Čtenáři milý, věz a nezapomínej, že právě ty práce pokorné, sprosté, uložené v povolání tvém té největší zásluhy mají. Když se ony věci dály, o kterých „Škola“ nám vypravovala, stál některý sprostý chudobný dělník ve fabrice, přízi tam soukal a pobožně svou práci obětoval řka: „Matičko Boží, já Ti obětuji tuto sprostou práci svou!“ a někde hodný voják na stráži stál, ohlížel se kde kostel stojí a pravil: Můj Ježíši, Tobě obětuji tuto hodinu stráže své! a jinde nemocný ležel na lůžku a bolesti své obětoval, řka: Pane Ježíši, který jsi za mne na kříži umřel, Tobě poroučím všechny bolesti své! — Zdaliž takové obětování bylo na plano? Nebylo na plano, ale Pán Ježíš je vzal, a posvětiv svou nejdražší krví pravil: „Andělé moji, seberte všechny tyto zásluhy i modlitby všeho bratrstva a doneste je onomu ubohému člověku aneb zaslepenému hříšníkovi, a bude jemu spomoženo!“ — A vzali andělé takové zásluhy, a udělili je souženému člověku neb zaslepenému hříšníkovi, a najednou bylo spomoženo! Vidíme-liž teď, odkud některý ten zatvrzelý hříšník najednou obrátil? aneb člověku v neštěstí postavenému pomozeno bylo?

A dále pravil Pán Ježíš: „Andělé moji! nezapomeňte mi na toho dělníka ve fabrice a vojáka na stráži a nemocného na lůžku mém, kteří se mi tak čistě obětovali, a запиšte dobře, aby z toho zásluhu měli; a pak až ten pobožný dělník a voják a nemocný v potřebách budou, vy andělé seberte zásluhy celého bratrstva a jim je udělte, aby stonásobně obdrželi a k tomu ještě nebeské království dosáhli!“

Tak milé jest Pánu Ježíši, když mu své obyčejné sprosté práce obětuje na spasení bližního našeho.

Ale zkoumejme život svůj, bohužel jak poznáme, že mnohokrát v nedbalosti jsme chybili. Tu jsme práci svou Bohu neobětovali ani žádnému svatému, tu jsme zase při práci se obírali myšlenkami veskrz neúčinnými, ať nedím hříšnými, aneb práci tak nedbale vykonali, že před lidmi se za takovou práci stydíme: ale Bohu ji obětovali se nestydíme?

Bůh mi odpustiž, v čem jsem chybil, pro zásluhy Ježíše Krista a na přímlovu všech svatých mi odpustiž: budoucně vím, v čem se napravití mám, a s pomocí Boží jistotně napravití hodlám:

1. Vážiti si budu milosti, posvátnému bratrstvu přináležeti, kteréž v církvi svaté jest potvrzeno.

2. Neopomenu modlitby a práce své obětovati Pánu Bohu, Matičce Boží aneb milým svatým, aby svatí andělé tak skromnou zásluhu tam udělili, kde nejvíce za potřebí uznávají.

3. Budu si každého dne všímati těch „Úmyslů“, které ve „Škole B. Srdce Páně“ na ten den připadají, abych na ty „Úmysly“ své modlitby a práce obětoval, a za to, až moje potřeba nastane, abych se podobně přímlovou bratrstva potěšil.

Ctihodný služebník Páně P. Klement M. Hofbauer.

VIII.

Jak ctil sv. Josefa, patrona věřících a sv. církve, a jak sám o blaho katolické církve horlil.

I. Měsíc března, jenž zvláště sv. Josefu zasvěcen jest, připomíná žákům Školy B. Srdce Páně milou tu povinnost slavného tohoto patrona církve ctíti a vroucně vzývati. — Jako ondy Josef, syn Jakobův prozřetelností Božskou učiněn byl místodržitelem Egypta, aby veškerou zemi zaopatřil chlebem, a všickni, kteříž pomoci hledali, k němu poukázáni byli: tak v plnosti času, když Syn Boží na svět přijíti měl, aby nás vykoupil, Bůh jiného vyvolil Josefa, jehož předobrazem onen první byl, a ustanovil jej pánem a knížetem domu svého a učinil ho ochrancem nejvzácnějších klenotů svých. Zasnouben s nejmilejší Pannou a Matkou Boží stal se ochrancem jejím a pěstounem Toho, jehož z Ducha svatého počala. Jaké to vyznamenání! On vodil toho, na jehožto ramenu knížectví učiněno jest; opatroval toho, jehož jméno Podivný, Rádce, Bůh, Silný; živil toho, kterýž pokrmem jest duším věřících, jenž sám jest „životem!“ Pro tuto nesmírnou důstojnost proukazována byla od počátku sv. Josefu obzvláštní úcta; a jsouc o mocné přímělivě jeho úplně přesvědčen, postavila se svatá církev pod silnou ochranu jeho, vyvolivši si jej za zvláštního patrona svého. S máti církví ctil též každý nábožný katolický křesťan mimo bl. Pannu Marii mezi všemi svatými nejvíce sv. Josefa, důvěrně ve všech duševních a časných potřebách k němu se utíkáje.

Tak to činil též cti h. sluha Páně P. Klement M. Hofbauer. Za zvláštní to považoval milost, že mu popřáno bylo na den sv. Josefa řeholní sliby složiti a jimi pod ochranou P. Marie a sv. Josefa službě Boží a spáse duší se zasvětit. Jsa horlivým ctitelem jeho, i jiných povzbuzoval jak veřejně

tak též v soukromných rozmluvách, aby ve všech záležitostech svých k sv. Josefu důvěrně se utíkali a jej především o dosažení šťastné hodinky smrti co nejvroucněji prosili. Jestliť zajisté sv. Josef zvláštním ochrancem umírajících. Mezi jiným učil P. Hofbauer věřící takto sv. Josefa vzývati:

Svatý Josefe, Ty milý otče můj,
Strážce mocný, vždycky při mně stůj;
Věrným chci já tobě dítkem býti,
V ochranu svou mocnou rač mne vzíti,
A před hříchem, hanbou, vždy mne chraň,
K nebi kroků mojih řídit nepřestaň,
Veď mne cestou pravé ctnosti,
Šťastnou smrtí do věčnosti. —

V chrámu koleje Varšavské upraviti dal oltář sv. Josefa. Před tento oltář vodíval každodenně školní dítky z ústavu jež pro sirotky byl zřídil a následující s nimi tam vykonával modlitby. „O Bože, k tobě volati nepřestanem, až se nad námi slituješ. Zajisté i zázračně můžeš nám pomoci. Svatý Bože, svatý silný Bože, svatý nesmrtelný Bože, smiluj se nad námi. Prosíme Tě pro zásluby Krista Ježíše, na přímělivu nejblahoslavenější Panny Marie, sv. Josefa, sv. tří králů, Kašpara, Melichara a Baltasara a všech svatých, abys nám zde časné a na onom světě věčné blaženosti uděliti ráčil.“ Když byl tuto modlitbu po druhé i po třetí hlasem vždy vyšším opakoval, udělil pak sv. požehnání. Tak jako se sv. Josef staral o chudého Ježíška, tak se musel starati i o tyto ubohé sirotky. P. Hofbauer mu je odevzdal, vyvoliv jej takřka za domácího pána. A sv. Josef důvěru tu nesklamal. — Jednou když veliká byla drahota a sluha Páně prostředků již neměl, aby sirotkům (jichž někdy přes sto bylo) pokrmu po-

skytnul, odebral se do kostela a tam vrhna se před oltářem sv. Josefa na kolena, co nejúpěnlivěji mocného pěstouna Krista Ježíše o pomoc vzýval; — a hle — touž dobou přistál u brány klášterní vůz s velikou zásobou potravin, anižby se kdy bylo dozvědělo, jak a odkud to přišlo! —

II. Sv. Josef jest patronem sv. církve; a tudíž mají věřící netoliko v osobních záležitostech, ale též v záležitostech veškeré církve, obzvláště když bouře proti ní povstávají, mocného tohoto ochrance o pomoc vzývati. Málo by však prospěla modlitba za sv. církev, kdyby se katolíci nepřičinili horlivě též zájmů sv. církve se zastávati. Věrný syn sv. církve nesmí býti pouze dle jména katolíkem, nýbrž i dle skutků; a proto musí horliví katolíci nejenom sv. Josefu církev sv. v modlitbách odporoučeti, nýbrž všemožně též dle poměrů a povolání a sil svých o čest a blaho sv. církve horliti. Tak to činil ctih. sluha Boží P. Klement Hofbauer. Pro pravdu katolickou srdce jeho jen planulo, — kde co nekatolického bylo, rázně se tomu opřel; pro věc katolickou hotov byl i život dáti. Stůjtež zde některé příklady o katolickém jeho smýšlení a horlivosti.

1. Když služebník Páně ve Vídni filosofii ještě studoval, stalo se že jeden z profesorů větu přednesl, kteráž s katolickou vírou se nesrovnávala. V tu chvíli povstal student Hofbauer z místa svého a veřejně se prohlásil, že nepřijímá tvrzení to, a není katolický; načež bez prodlení kolej opustil. — Zatím uplynula mnohá leta; a tu jednou, když ctihodný služebník Boží dávno již knězem byl, ve Vídni s mužem staříčkým se setkal, kterýž bedlivě na něho zrakem upřeným hledě, konečně se tázal, zdaliž se nejmenuje Hofbauer? To když do-
svědčil P. Klement, promluvil onen:

„Víte se snad upamatovati, že jedenkrát, když jste ještě filosofii studoval, proti výroku jednoho profesora jste protestoval? Ten profesor jsem já a přiznávám se, že ona protestace hluboký a spasitelný na mne učinila dojem a že Vám k velikým za to zavázán jsem díkům! —

2. Touž dobou, když P. Hofbauer ve Vídni apoštoloval, byl tam kazatelem proslulý básník a konvertita kněz Zachariáš Werner. Celá Vídeň ho obdivovala. Werner byl žákem Hofbaurovým a jemu co duchovnímu otci dětinnou láskou oddán. Sluha Boží, jsa ředitelem kláštera a chrámu Voršulínského, výtečného tohoto kazatele častěji zval, aby i v nadzmíněném kostele kázal, kterážto žádosti Werner co nejochotněji vždy vyhověl. — Že však nedávno teprv z protestanta katolíkem se stal a tudíž v učení katolickém ještě nováčkem byl, poslouchával P. Hofbauer velmi pozorně kázání jeho, zdali, co káže, ryze katolické jest. Jednou skutečně přihodilo se, že Werner cosi přednesl, co méně katolické bylo. Jak mile kázání dokončiv do sakristie vešel, oslovil jej sluha Boží takto: „To, co jsi pravil (udávaje zde závadnou větu), není úplně katolické; budoucí neděli to musíš odvolati.“ — Werner to učinil, ovšem způsobem tak moudrým, že tím na vážnosti, jakéž vůbec požíval, ani toho nejmenšího neutrpěl.

3. Za tehdejších dob kde všecho skoro duchem Josefinským jako mlhou zahaleno a proniknuto bylo, byli jím i mnozí kazatelé nakaženi. Všem, co církve katolické podstatně se týká, všemožně se vyhýbajíce, v kázáních svých obyčejně jen tak všeobecně moralisirovali, používajíce nezřídka k přednáškám svým mělkých spisů protestanských. Tu se objevil ve Vídni sluha Páně co kazatel katolický. Všecko se mu divilo, že bez všelikých ohledů a tak rázně učení víry katolické hlásati započal. Co

misionáři bylo mu ovšem na tom záleženo hříšníků ku pokání přivést, a dobrých více ještě v ctnosti utvrzovati; zde však všemožnou si dal práci bojácných a ospalých aneb nevědomých katolíků probuditi a poučiti a nekatolíky k poznání pravdy přivést. Za tou příčinou přednášel a to s výsledkem, co nejvíce pozeňnaným, především ony pravdy katolického náboženství, na kteréž se tehdaž zapomínalo, aneb proti nimž nejvíce se brojilo. Kázal o pekle, o očistci, o odpustcích, o sv. katolické církvi, o právomoci papežův; napomínaje k svědomitému zachovávání nejenom Božích ale též církevních příkázání a vybízaje k užívání prostředků spasení, v církvi katolické uložených. Výsledek horlivosti jeho byl, že mnozí kacíři se stali věřícími a že vlažní katolíci se stávali v počtu vždy větším uvědomělými různými katolíky. —

Aby však pravý duch katolický v lidu udržen a vždy více rozněčován byl, zapotřebí jest horlivých katolických kněží. Jsa o nutnosti té úplně přesvědčen, vybízel tento muž Boží, zvláště v dobách čtvero suchých dnů posluchačů svých, vykládaje jim účel ustanovení tohoto postu, aby vroucně k Bohu o dobré, svaté a horlivé kněze se modlili. „Považte (tak říkával), skrze kněze přichází na lid buď spása neb záhuba, pozeňnaní aneb kletba. Když v starém zákonu nižádná metla již nebyla s to zatvrzelý lid od hříchu odvrátiti, poslal Bůh největší trest na ně, totiž zlé a zaslepené kněze. Modlete se tedy a úpěnlivě vzývejte Boha, aby svatých poslal kněží, tiť zajisté největším jsou dobrodiním pro veškerý lid a pro každého z nás. Ctětež ale též kněze pamětlivi jsouce příkázání Páně: Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo Vámi pohrdá, mnou pohrdá.“

4. Dobrý, nábožný katolík neobrací toliko ke kostelu zraku svého, on hledí „Škola B. S. P.“ 1877.

též na školu a přeje si dobrých katolických učitelů a katolického vychovávání mládeže. Kam beznáboženské školy vedou, každý snadno uhodne; doby nynější dosti již bohužel v ohledu tom smutných poskytují příkladů. —

Tak i ctih. služebníku Páně nic tak na srdci neleželo, jako dobré, katolické vychování mládeže. On však nebyl, jako mnozí, kteříž jen nařikají a bědují, a ačkoliv by mohli, — přec ničehož nečiní. Co v ohledu tom činiti mohl, to také učinil. Již tehdaž, když ještě ve Varšavě byl napnutím všech sil přičinil se, že založeny byly školy, gymnasium a sirotčince, staraje se také o to, aby chovancům a žákům mimo obyčejné učení zvláště pravého vzdělání ve sv. náboženství se dostalo. — Když nápotom řízením Božím do Vídně přišel a všeobecnou lhostejnost u víře a duševní zkázu zde panující spatřil, tuť zase jeho největším bylo přáním, aby na základech katolických zřízeny byly ústavy ku vychování mládeže. Aby toho docílil, věděl dobře, že mu nejprve pomoci Boží zapotřebí jest. A proto v modlitbách nejvřelejších tuto záležitost Bohu odporoučel, vyzýváje též svých přátel a těch, jichž duchovním vůdcem byl, aby s ním na tentýž úmysl se modlili. První jeho pokus, pod vedením Adama Müller-a důvěrného přítele svého takový ústav založiti, se nepodařil, jelikož vláda ho nepotvrdila. Proto však nesklesla mysl jeho, aniž naděje, že cíle svého dosáhne, nepozbyl. Vyzval jiného přítele Bedřicha de Klinikovström-a, jež z protestantismu na víru katolickou obrátil, aby on myšlenky té se ujal. Vahajícimu však a pochybujícimu, odkud peněz k zakoupení domu nabrati, dodal chuti — a v důvěře v Boha dostalo se jim potřebných k účeli tomu prostředků. A aby vláda plán ten opět nepřekazila nébrž schválila, přednesl sluha Páně vážnou tu záležitost

arciknížeti Maximilianu de Este *) snažně jej žádaje, aby dobré věci se ujal a protekci svou podporoval. A vskutku přičiněním arcivévody katolický ten ústav šťastně založen byl. Z ústavu toho, v němž vzdělávání byli mladíci, Němci, Slovane, Vlachové a t. d., vyšla během času celá řada mužů v každém ohledu zbožností mravů vynikajících, z nichž mnozí k vysokým světským neb církevním důstojnostem dospěli.

Že apoštolský tento muž zvlášť rodičům dobré, křesťanské výchování dítek co nejdůtklivěji na srdce kladl, všemožně jich k tomu napomínaje, rozumí se samo sebou. —

5. Svrchu již podotkli jsme, že etih. služebník Páně jenž tak velice pro věc katolickou horlil, všemu, co nekatolického bylo, rázně se opíral. Na důkaz toho podáváme zde dva zajímavé příklady.

a) Na vysokých školách pražských přednášel tehdaž pověstný nevěrec Bolsano racionalistické, zkázonosné učení své. Z plna srdce rmoutil se nad tím P. Hofbauer. Na pouhém zármutku však nepřestal, tím se zlo ještě nenapraví. Šel k zpovědníku císaře Františka. Byl to tehdejší dvorní farář a nápotomní biskup, slovuťný Frint, jenž důvěrným přítelem Hofbaurovým byl. Tomu tedy

hořce si stěžoval, kterak se může takovému člověku, jako jest nevěrec Bolsano, dovoliti, mládeži akademické náboženství přednáseti, zapřísahaje ho, aby všecken svůj vliv k odstranění tohoto zla vynaložil. Frint neváhal, zpravil o tom císaře Františka. — a v okamžení bylo Bolsanovi zapovězeno dále přednáseti; zlo bylo odstraněno. —

b) Zvláštních však a zajisté velikých zásluh získal sobě P. Hofbauer o sv. katolickou církev tenkrát, když l. P. 1815 ve Vídni odbýván byl kongres mocnářů. Zrádný kněz a odpadlík Bek, vztekly to nepřítel církve, vynášel v životopisu Wessenberga, jež vydal, co nejvíce rozkolnické zásady Wessenbergovy. Wessenberg byl tehdaž knížete Dalberga, Primasa Germanie a biskupa Kostnického generálním vikářem pro tuto diecesi a jeho zástupcem na kongresu Vídeňském. Jelikož tento muž, jehož bratr státním ministrem byl, v příbuzenství stál a v nejužším spojení s mnohými urozenými a velemocnými pány, jsa mimo to neobyčejně nadán a v politice zběhlým; byly tudíž jeho snahy, kteréž k tomu směřovaly, aby zřízena byla národní církev německá, v jejímžto čele by stál Primas neb Patriarcha od apoštolské stolice téměř neodvislý, — nad míru nebezpečné a to

*) Jeho královská Vysost arcikníže Maximilian de Este, arcivévoda rakouský, královský princ uherský a český atd., velmistr německého řádu rytířského, general a velitel dělostřelectva, byl muž velice nábožný, nad míru dobročinný, pravý otec chudých a při tom vzdělaný, obzvláště ve vědách technických. Velikých sobě získal zásluh o německý řád, jež zvelebil obzvláště zřízením reformovaných konventů kněží a založením sester německého řádu, kteréž především v Slezsku ve vícero klášterích co školní a milosrdné sestry blahodárně působí. Vznešený tento a nábožný princ, tehdaž když o nadzminěnou protekci požádán byl, učinil Bohu slib, že, podaří-li se onen plán, což za poměrů tehdejších snadnou věcí nebylo, po celý svůj život žádného cukru ku kávě užívati nebude. A slib ten až do smrti svědomitě zachovával. Nikdo ani netušil, proč arcivévoda tak činí, myslelo se, že třeba nerad cukr požívá; teprv několik dní před svou smrtí příčinu toho vyjevil. S velikou vždy úctou vzpomínával a vypravoval o etih. služebník Páně P. Hofbaurovi, jsa též duchovním jeho synům, Redemtoristům milostivě nakloněn. Znaje působení jejich, stal se i zakladatelem některých kolejí. Radostí nelícenou plesalo jeho srdce, když o zdaru konaných misíí a zbožnosti věřícího lidu se dozvěděl. Maje na Moravě statky, přál si i zde k účelu misíí založiti kolej Redemtoristů. Myšlenku svou též uskutečnil. Nedaleko Litovle vedle štátní dráhy vystavěl pěkný chrám ke cti sv. Alfonsa a vedle něho zřídil klášter, kamž věřící četně k pobožnostem z blízka a z dál pospíchají, a odkudž Redemtoristé na misie v Olomúcku a Brněnsku a i jinam vycházejí.

tím více, an proticírkevní zásady Febro-niovy a josefínské přemnohých měli a horlivých přívržencův. Wessenberg hlásal zrádné náhledy a přání svá ve vícero pamětních spisech a brošurkách, jež tiskem vydal. Mnohým zalíbila se „svobodomyslná“ tato idea, lichotíc převrácenosti jejich, — a tudíž bylo nebezpečenství církevního rozkolu tenkrátě zajisté veliké. —

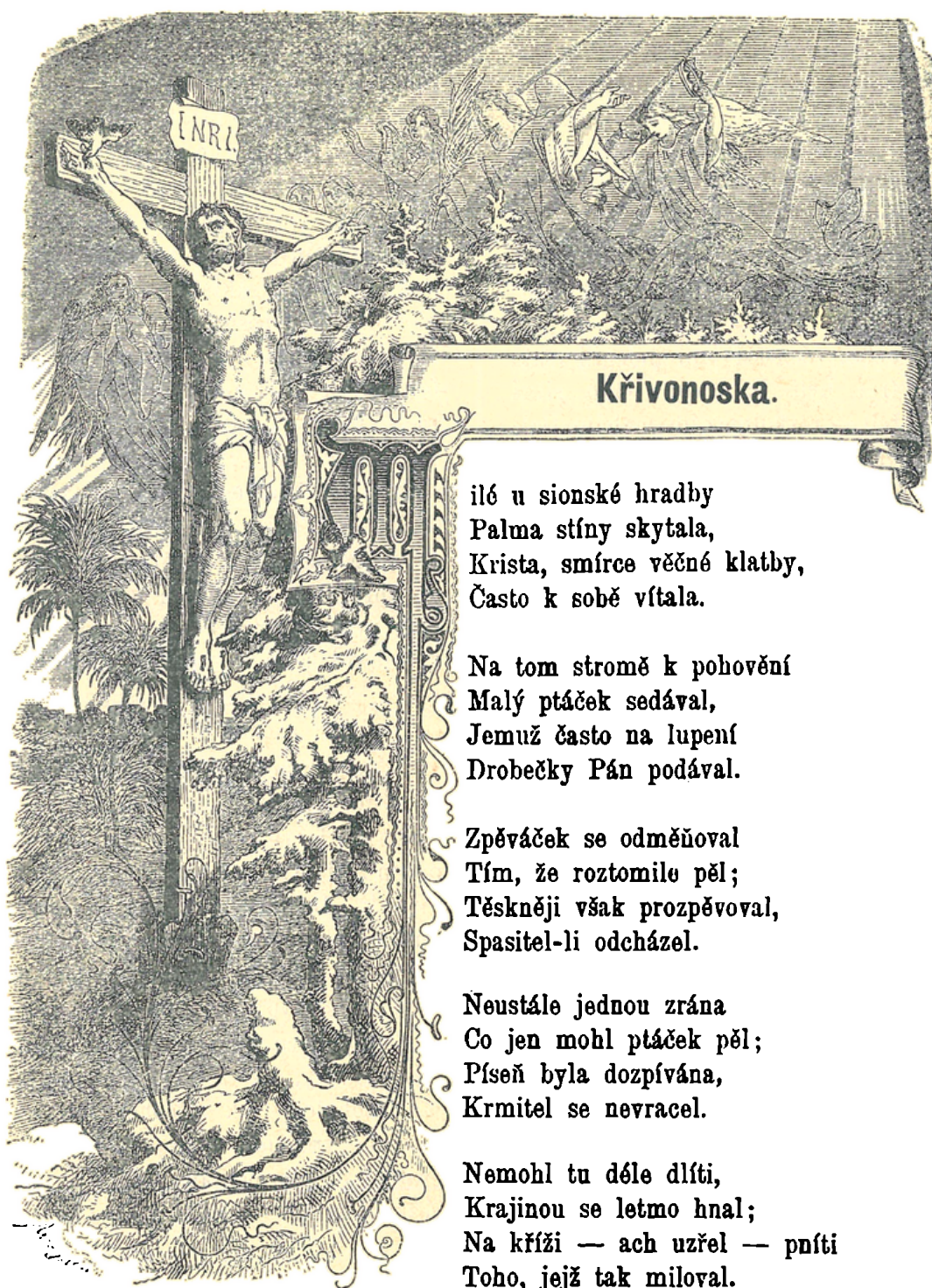
V nebezpečenství tom nelenili však, kdož věrni byli katolíci! Jako silná hráz opřeli se rozkolnickým snahám Dalbergovým a Wessenbergovým. Těchto zastanců katolické jednoty ovšem mnoho nebylo, ale byli to mužové rázni a rozhodni. Mezi nimi zaujal přední místo slovuťný kanovník špýrský Helferich a ostatní ctitelové a přátelé Hofbaurovi, Bedřich de Schlegel, Bedřich de Schlosser, Zachariáš Werner a Josef de Pilát, jenž vydávatelem byl znamenitého tehdaž časopisu: „rakouský pozorovatel.“ Myslí neohroženou a srdcem pro věc katolickou horoucím vrhli se mužové tito do boje za jednotu a právo církve, — a vůdcem jejich a rádcem a duší -- byl ctih. sluha Páně P. Hofbauer! K němu chodili na poradu a od něho k vytrvalosti vybízování byli. Sám Helferich každodenně sluhu Božího navštěvoval a o radu ho žádal. —

Vzdor tomu byla strana Wessenbergova velmi silná, neboť všechna knížata německá a ministři se jí drželi; a byla by snad i zvítězila, kdyby B a v o r s k o nebylo na odpor se postavilo.

A že Bavorsko tak učinilo, chráníc ideu katolickou, stalo se autoritou korunního prince Bavorského — L u d v í k a. Avšak právě tento princ v době kongresu častěji k P. Hofbaurovi do domu docházel, dlouho s ním vždycky rozmlouvaje, — ano jednou bez mála celou noc v rozmlouvách u něho ztrávil; pročež, (tak dokládají akta) sotva pochybíme, díme-li, že oposici Bavorska, autoritou koruního prince Ludvíka a snahou Helferichovou u krále Maximiliána ve prospěch vítězství katolické věci docílenou, — především horlivosti a modlitbám sluby Páně Klementa Hofbaura připočísti sluší! — Taktéž nepřestal za ubohého Dalberga co nejvroucněji se modlití, aby se obrátil, a v aktech opět se praví: Bůh vyslyšel vroucí ty prosby a oběti v milosrdenství svém, brzy povolal Dalberga, kterýž odvolav falešné zásady své, co kajcník skončil. —

Za příkladem Hofbaurovým budmež ráznými katolíky, on říkával: „jsem ovšem hříšník ale jedno mám: Jsem katolíkem skrz na skrz!“ Budiž to i naším heslem; při tom však plněmež svědomitě povinnosti křesťana katolíka, zachovávající příkázání sv. církve; konejmež dle povolání a sil svých co nám možné za zdar katolické víry, — a vzývejme ve všech, jak osobních, tak všeobecných záležitostech vroucně a důvěrně o pomoc svatého Josefa, ochrance svého a Patrona veškeré svaté katolické církve. —

Křivonoska.

ilé u sionské hradby
Palma stíny skýtala,
Krista, smírce věčné klatby,
Často k sobě vítala.

Na tom stromě k pohovění
Malý ptáček sedával,
Jemuž často na lupení
Drobečky Pán podával.

Zpěváček se odměňoval
Tím, že roztomile pěl;
Těskněji však prozpěvoval,
Spasitel-li odcházel.

Neustále jednou zrána
Co jen mohl ptáček pěl;
Píseň byla dozpívána,
Krmitel se nevracel.

Nemohl tu déle dlíti,
Krajinou se letmo hnál;
Na kříži — ach uzřel — pní
Toho, jež tak miloval.

Uzřel ruku proraženou
Hřebíkem a krvavou
Ruku, jenž ho oblíbenou
Krmívala — potravou.

Uzavřel hned vydobyti
Z rány hřebík zobákem,
A tak Pána vyprostiti —
Nebe plesá nad ptákem.

Zobe, škuhe, vytahuje
Ptáček neunavený,
Až se zobák zakřivuje,
Zůstane pak zkřivený.

A když muže bolestného,
Jímžto míval zásobu,
Sňavše s kříže zesnulého,
Pochovali do hrobu:

I tu ptáče zarmoucenno
Naposledy zpívalo,
A pak hořem utrápěno
Dozpívajíc skonalo.

Totě pověst o tom ptáku,
Jenž se hořem utrápil,
Zkřiveného od zobáku
Křivonoskou nazván byl.

Nástroje umučení Páně.

Rozjímání postní. — Dle Em. Veith-a.

(Pokračování.)

Čtěme, čtěme jen
tu kytici uvitou!

1. Nejníže se blýští
— co první počátek a
zárodek Ježíše Krista —
peníze, 30 stříbrných!
Cena to zrady, mzda to
Jidášova. Aj, a peníze,
ten mammon necitelný,
není on to právě, co
nejvíce starostí a soužení
uvaluje na člověka? —
nejsou to právě peníze,
ten poklad dábelický,
který podnes člověka
svádí: dříve k žádosti,
podvodu, lsti, krádeži, loupeži a krve pro-
lívání, a pak, dosáhne-li jich, zas v bez-
starostnost a hejření, v roztržitost, v ne-
těčnost u víře a v úplné zapomenutí Boha
atd.? Kdo může vypovědět, co již bědy,
neštěstí, pláče, zoufalství a vražd způso-
bily jen peníze na světě!? ten márnivý a
svůdný poklad Jidášův i jemu
byli na zkázu.

2. Podívejíc se na něho, jak při-
činlivý a shaňlivý jest v tom zrádném
svém obchodu. Vizte, jak pospíchá cestou
k hoře Olivetské, nesa v ruce svítilnu,
kteráž svítí v noční tmě té zlé rotě
židovské na cestu! O ty zradná svítilno
převrácených náhledů a zásad lidských,
a ty lstná svítilno zlodějů a loupežníků
a ty svůdná svítilno vtipů a šprýmů
bezbožných — po jakých cestách faleš-
ných vedeš a svádíš člověka tapajícího

ve tmě vzdejšího ži-
vota? Jako kmitavé
krásné světýlko bludičky
vedeš nešťastníka dál a
dál — každá do jiného
bahna, do jiné zkázy, ale
všecky do zkázy věčného
zahynutí!

3. Jdeme na chvíli
za lucernou Jidášovou
do zahrady Getsemane,
a tu nám svítí již na
provazy a pouta,
jimiž vážou Pána všech
pánů, krále všech králů,
Pána svobody. — Aj,

nový to nástroj, jež strojí i ďábel na zkázu
člověka. Tu poutá jednoho vazby ne-
dovolených zapletaček hříšných známostí;
tam poutá jiného řetězy hříšných na-
vyklostí a náruživostí a když je
v největší bídu uvalil a poznávají svou
slabost, aby se z toho neb onoho pouta
hříšného vymknuli a již již si zoufají —
aj i tu jim nastrčí pokušitel tu smrtící
oprátku, ve které i Jidáš zkončil svůj
život! — O nástroji pekelný, co duší
nesmrtelných ty již jsi strhl do věčných
muk!!

4. Již vede ta lůza tmou noční
svázaného Ježíše dolů s hory Olivetské
rovnou cestou do domu Kaifáše. Vstupme
za nimi, hledejme Ježíše — nemůžem
Ho hned nalézt — proč? — vždyť mu
šatem zavázali oči a tropí s ním
svou bohaprázdnou kratochvil! — Ale,

zdaliž i tento nástroj Kristova utrpení ten závoj a zástlona, jež si lidé schválně na oči vážou, aby neviděli pravdu Boží — pravím, zdali i tento nástroj nevrhá mnohé a mnohé v záhubu té zavinělé a dobrovolné slepoty duchovní, v níž si libují, nechtíce si dáti sundat s očí to bělmo, který jim zrak kalí?! Raděj tapají ve tmách, raděj berou též za pravdu, hřích za cnost a peklo za nebe!

5. V domě Herodesově zas oblékli na posměch Čistého a Nevinného v starý plášť bílý! — Než co, tento kus šatu neuvalil naň žádnou hanbu, ale ten pravý šat hanby a necti jest ten klamný zevnějšek, ten falešný lesk nevinnosti jež mnozí hledají a věší na sebe, aby před světem, který jen podle zevnějšku soudí, ukryly tu vnitřní hanbu svou. Ale zajisté, tento bídný kus liché přetvářky stane se jim šatem hanby a posměchu, ne-li dříve již, jistě při posledním soudu. Ó, což se zastydí a zahanbí, až s nich stržen bude a budou tu státí před světem ve své nahotě — a i ďáblové si z nich posměch tropiti budou! — —

6. Než nahledněme zas do soudní předsíně v domě Pilátově, tu se kmitají vzduchem metly a bičíky, jimiž nelidští žoldnéřové mrskají to něžné tělo Kristovo, až krev se v putůčkách řine! — Však, co se hrozíte, nejsou-li ještě horší ty rány, které bližnímu zasazuje utrhačný jazyk nemilosrdně ho tepaje a mrskaje? — a nejsou ještě horší ony rány, ne na těle, nýbrž na duši, které jí zasazují rozkacené vášně, když člověk je nechá nad sebou vládnouti a panovati?!

7. Však nový už zas nástroj bolestný uchystali Spasiteli — Koruna trnová na hlavu vtlačená ostrými body vráží na nejcitelnější místa! — Než, pravím vám, ostřejším trním rozdfrají duši lidskou hříšná myšlení, žádosti a toužení, jimiž tak mnozí oplétají ducha svého.

8. V rukou Spasitelových spatřujem místo žezla královského slabou třtinu na posměch. Ale potupnější zas pro člověka jest ta „dobrá vůle“ — obyčejně jako třtina slabá. Místo co žezlem pevným měla by jej ovládati — klátí se v slabosti a nestálosti semotam, jako třtina po větru.

9. Ač dosti hořké již utrpení, podán ještě Pánu Kristu koflík žlučí a vínem naplněný. Ale věř, mnohem trpětí musí býti Jemu každý od křesťana dobrovolně a vědomě zpáchaný těžký hřích! —

10. Vidíme Jež na kříž přibíjeti. Ale, co je ten kříž proti těm nesčíslným křížům, jimiž lidé zlomyslně se vespolek souží, trápí a se křížují!

11. Kostkami se hraje o Jeho svrchní roucho! Ale mnohem větší bídu uvaluje na lid ona hra v kostky, již hrají tak mnozí se svým štěstím a osudem.

12. Konečně ostré kopí otvírá bok Kristův. Než jak bolestně musí teprv probodnout v poslední hodince smrtelná rána křesťana zoufajícího! — —

„Vezměte na sebe odění Páně, — praví apoštol — abyste odolati mohli v čas zlý! An Kristus v těle trpěl, ozbrojte se těmitěž myšlenkami!“ — Ano, rozjímáme-li Jeho utrpení, poznáváme v nástrojích Jeho muk ony nástroje, které nevýslovné zlo na človečenstvo uvalily a podnes uvalují, a učíme se chránit se jich.

Na Kristu Ježíši sloužily tyto věci za nástroje našeho spasení — dnes ale nechť slouží k našemu poučení — „jak bychom odolati mohli v čas zlý“ — a jak bychom spásu, kterou nám Kristus vydobyl, také dosáhli. I to obsahuje významné písmo nástrojů sv. umučení Páně.

III. Řekl jsem: Ostříhati budu cest svých, abych nezhřešil jazykem svým. Dej mi znáti Hospodine konec můj a počet dnů mých, jaký jest, abych věděl, čeho se mi nedostává! (Žlm. 38.)

Takové předsevzetí si učinil jistý mladík a zašel k sv. vdově Brigittě

s žádostí, aby mu upřímně sdělila, co o něm soudí, jak to s ním stojí a čeho se mu ještě nejvíce nedostává? Brigitta odpověděla mu: Tobě neschází nic tak dalece, než pevný štít, jež na levé ruce blízko u srdce musíš nosit, abys proti všem svůdným, smyslným pokušením se ubránil, a štít ten poskytne to rozjímání o umučení Pána našeho Ježíše Krista.“ — Zajisté, koho zastírají tato sv. tajemství jako nerozbitným štítem, ten se nemusí báti „ani nočního přístrachu, ani střely létající ve dne, ani outoku dábelství poledního.“ (Žlm. 90.)

Čtème ještě jednou to písmo tajuplné, učí nás, čeho se střežiti a varovati máme.

Počíná s těmi 30 stříbrnými; a ty znamenají pro nás všeliký pozemský zisk, poklady světa, arcíť jen domnělé to poklady, za něž tak mnohá nesmrtelná duše se zahodí a zaprodá a spolu sebou i tu předrahou cenu svého vykoupení i svou věčnou blaženost. — Ó nehledejme těchto pozemských pokladů, jenž stálosti nemají; nýbrž vyhledávejme a dobívejme si pokladů pravých, stálých, věčných, které ani mol, ani rez nezžírá. To bude ta pravá moudrost; opak její, totiž tu lichou a klamnou moudrost světa naznačuje nám ta lucerna Jidášova. Moudrost pravá učí nás zachovávat sv. povinnosti — zákon Boží — a ten poznáváme v poutech Kristových; ano, nebudeme-li těmito vazbami poutati vůli svou a vázati chtiče své, pak nás spoutají jiná pouta, totiž otrocké okovy hříchu a konečně pouta věčných trestů v pekle. Živě a mocně volá nám to onen vnitřní a neklamný hlas, jež vyobrazuje kohout zvěstitel jitra — křisitel Petra — křiklavý to hlas našeho svědomí! — Arcíť tajný a nesrozumitelný nám zůstává ten hlas, neznáme-li sv. víru. — Tu je nám zakrytá a zastřená ta budoucnost a věčnost, jako zastřeny, zavázány byly oči Božského Trpitele.

Naše je toliko přítomnost, kterou nám Bůh poprává co přípravu na šťastnou věčnost, do níž arcíť vejdou jenom čistí duchem; a tuto čistotu připomíná nám zas Kristův bílý šat. — Neupustíme-li ale dobrovolně od pozemských žádostí, zanedbávajíce při tom věčných věcí, pak nás k tomu donutí Prozřetelnost Božská svou otcovskou přísností! A na to mají nás pamatovati metly a biče v domě Pilátově. Neprospeje-li ale ani tato přísnost, pak jistě následovati bude spravedlivý soud — ortel — věčný trest; a výstražně značí nám to ten purpurový, zkrvácený plášť Kristův! —

Ó přátelé! proč toto vše lépe neuvažujem? Proč se necháme raděj vodit klamnou svítilnou své samolásky než pravdou Boží a moudrostí sv. evandělí? Proč nejsme přičinlivější v povinnostech svého stavu, proč nejsme poslušnější hlasu svědomí? — Proč se nestaráme lépe o tu věčnost, proč nejsme trpělivější ve zkouškách a dopuštěních Božích! — Proč nezpomínáme při svých skutečích na smrt a neberem na radu soud, ten poslední soud, a tak lépe se naň nechystáme? Proč? — —

IV. Odpověď na tyto otázky podává nám druhá řada nástrojů umučení Páně, které tajemným písmem vypisují nám překážky našeho spasení.

Především v upřímném uvažování Boží pravdy překáží nám tékavost a roztržitost mysle — to značí trnová koruna. A vykonávání dobrých předevzetí kazí nám vrtkavá, nestálá, něpevná vůle — ejhle třtina se klátící. Ozve-li se v nás svědomí, konejší a potlačuje ho samoláska a domnělá svéspravedlivost, ta vymlouvá a obmývá chyby naše — hle to umyvadlo Pilátovo! A to naše srdce, jak zpupné a vzdorovité bývá, každé utrpení se mu ihned přičí a hledí se mu všemožně vyhnout; a musí-li trpět, trpí s nevolí, beze všeho užitku — hle to vše hlásá kříž a nápis na něm.

Z té zpupnosti a vzdorovitosti pochází neomylně ta hořkost srdce lidského proti všemu, co Božího jest a věčnosti se týká — hle nápoj žluče a myrrhy. V této své zatvrzelosti a vzdorovitosti proti Bohu zahrává člověk opovážlivě s milostí Boží, s osudem a štěstím svým, že upadá i v pochybování o prozřetelnosti Boží a o budoucím svém cíli — hle tu slepou hru v kostky! — Pochybování to jako síť splétá duši víc a více, až čirá tma nevěry ji schvátí a zlovůle a vzdorovitost stane se ohavnou bezbožností, neb zanevřením na Boha — jakoby k trpkosti srdce přidala se ještě kyselost — již naznačuje houba octem naplněná. A není už žádné pomoci křesťanu tak hluboko kleslému? Kdo ho vyvede zas po těch sedmero stupních — hlavních hříchů — nazpátek? — Nikdo jiný, leč ona trpící, bolestící a teď oslavená Matka Páně, jejíž srdce ke všem lidem mateřskou láskou lne! Tuto bezpečnou naději zvěstuje nám sedmero mečů v prsou jejích. — Kdo však i tuto pomoc zavrhne a tvrdošijně v temnosti své setrvá — tomu není více pomoc žádná, toho čeká už jen smrtelné bodení kopím, t. j. úplné a věčné odloučení od světla, od lásky Boží, a vyloučení z království nebeského, které se před ním na věky zavře; nebo do něho žádný nemůže přijít, leč skrze Syna. To naznačuje kopí — hrob — kámen hrobový a na něm pečeť! —

Hle přátelé, to vše, a ještě mnohem více lze čísti z té kytice, již nám církev sv. uvila a pro tento půst k rozjímaní podává.

Ony nástroje umučení Páně podivným a tajuplným hlasem hlásají nám lásku Páně a vyzývají nás k vděčnosti. Ony naznačují ale také příčiny té zkázy a bídy lidské duchovní i tělesné; naznačují i překážky, které se nám v cestu našeho spasení staví, a učí nás, jak je přemáhati a čeho se chrániti máme. —

Nevím, povídá-li u vás také lid tu pověst, že v ten čas, kdy v chrámu Páně se pašije čítají — skryté poklady se otvírají. Ano, ano tak jest tomu skutečně! však nemysli, že snad poklady zlata, stříbra, nikoliv, nýbrž duchovní poklady milosti Boží, ty se nám otvírají v pašijích — t. j. v umučení Páně, kdykoli je rozjímané.

A to má býti tedy úlohou všech žáků a žákyň „Školy B. S.“ po celý čas postní, zejména ale ve sv. pašijový týdeň.

Člověče, buď si kdokoliv, čteš v tomto písmě, které jsem ti tu dnes ukázal, zkoumej, co se pro tebe hodí, a věř, i tobě odkryjou se ty poklady spásy a milosti, i ty budeš čerpat z umučení Páně „pravou moudrost, spasitelnou hořkost, ale spolu i sladkou útěchu!“ —

Blahoslavená Anežka Přemyslovna.

(Pokračování.)

Ve městě franckém Lyonu
Byl papež Řehoř devátý
Sněm ustanovil církevní;
I sešla se tam knížata.

Tam vyslán z Říma kardinál
Jan, jenž měl příjmi z Kajety,
Muž slovuťný a věhlasný
A rodem velmi vznešený.

Ten o Anežce uslyšev,
Jak panna tato štedrá jest,
Ji napomenul: o sebe
A o sestry ať stará se.

Však na to praví Anežka,
Že světu všechno nechala:
Teď že chce všecko snášeti,
A za cílem jít vytknutým.

Dí: Miláček můj Kristus Pán
Si zvolil žítí v chudobě
A sloužit lidu chudému:
A já chci za ním kráčet!

I rozdala vše Anežka,
Co posláno jí od bratra,
Co věnováno velmoži —
Vše dary sebe vzácnější.

Část obětuje kostelům,
Část jeptiškám a sirotkům
A chorým pro jich úlevu;
Jen malou část si nechala.

Když na to za několik let
Král otec zemřel Přemysl,
Tu klášter, v němž jest Anežka,
Měl nouzi také zkusiti.

Tu mají skrovné pokrmy,
A postrádají nápojův.
Ba často chléb jen plesnivý
A voda zbývá k posile.

Když v pátek jednou neměly
Již nižádného pokrmu,
Dík Bohu vzdává Anežka
A pak se k sestrám obrací:

Ač nuzný život vedeme,
Přec, co jsme Bohu slíbily,
Vždy s radostí to konejme,
A pilme svaté chudoby.

Vždyť Bůh nás zhynout nenechá;
Ba, kdo v něj pevně doufají,
Těm přispěje On k pomoci,
Kdy a kde toho potřebí.

A ejhle! brány strážnice
Když k bráně přišla náhodou,
Dost krmů chutných nalezla,
Dřív byvších milých Anežce.

Když neví, kdo to donesl,
A ani hlasu neslyší,
Hned k tobě spěchá s radostí,
Vše tobě, panno, předkládá.

Tak osvědčil Bůh posty tvé
A odměnil tvou štedrotu;
Svou ukázal vám dobrotu,
Když zkoušku tak jste obstály.

A opět hlad když panoval
A Čechy celé sužoval,
Tu jednoho dne k obědu
Ni sousta chleba nebylo.

Než Anežka se s důvěrou
A jista k Bohu obrací,
By ruku svoji otevřel
A hladové je nasýtil.

I přišla k bráně strážnice
Chtíc mimojdoucí poprosit,
By mohla chleba opatřit
A podat sestrám hladovým.

Než sotva přišla ku bráně
Tam našla chleba v hojnosti;
Jež sbírá s velkým jásotem
A rozděluje s radostí.

Však Bohu panna oddaná
Své tělo postem trýzní víc;
Ba sotva přijme ovoce
Chtíc Bohu, a ne světu žít!

Vždy v pátek a též ve čtvrtěk,
Jak dlouhý jest ten Boží rok,
A ovšem v posty určené,
Chléb s vodou jest jí pokrmem.

Ba tělo své též mrskává,
A roucho nosí žíněné
Pod rouchem sprostým klášterním,
Že až se zbodá do krve.

Co nejvíc třeba, přijímá;
Se s nejnějším spokojí,
Chtíc Kristu jen se zalíbit,
Ho následovat v chudobě.

Své údy přísně trýznívá,
By silou nepřekypěla,
Že sotva kůže kryje kost
A život v těle drží se!

Vždy podíl běře v modlitbách
V čas pro jeptišky určený;
Svým příkladem vše vzbuzuje
A rozněcuje liknavé.

A kdykoliv se modlila,
Tak hluboce se zabrala,
Že sestřičky hlas slýchaly,
Jenž s ní se bavil, rozmlouval!

Kdy modlitby své skončila,
Tvář její divně leskla se;
Zář oblila ji podivná
Jak Bohu milou světici.

O nebi ráda slýchala;
Tak učila též sestřičky.
Se střežíc všaké línosti
Jen Božských věcí pšlela.

Tu mšnil zlý duch zkoušet ji;
Hle! její lože zlomeno,
A tělo celé zraněno —
Však ona zdráva na duchu!

Král bratr ztratil dcerušku —
Vše truchlilo a kvílelo
A s otcem smutek sdílelo —
Má v klášteře být pohřbena.

Již v rakvi mrtvá spočívá;
Před rakví klečí Anežka;
Své prosby k nebi vysílá
A takto k Bohu modlí se:

Ty, jenž jsi vzkřísil Lazara
A jemu znova život dal,
O, prosím, téže milosti
Rač popřát panně umrlé!

Tu prosba cítí umrlá —
Hned žíly krví plní se,
A údy jižjiž teplají —
I praví takto k Anežce:

Proč vytrhuješ z radostí
Mne nebeských, o Anežko?
A chceš mne stáhnout k trampotám
A svízelmům těm pozemským?

Nic neprospějí na živě
Ni otcí ani mateří
Ni komukoliv jinému —
Ó, přej mi slasti nebeských!

Dél nenaléhá Anežka;
A tělo dcery oživlé
Zas započalo chladnouti —
I pohřbeno pak ve hrobce.

Tak byly Bohu přemiló
Ty její vroucné modlitby,
Že život vrátil umrlé
A hned zas vzal ji do nebe!

Po vroucných prosbách, modlitbách
Hle! tělo Páně přijímá
Jen tajemně a soukromí —
Kdo vysvětlí to? v pokoji.

Svou bláhu nechtíc zjeviti,
Že Pána v srdce přijímá,
Se tiší sladkou myšlenkou:
Mně radost moje dostačíž!

Když ochořevši toužila
Jen Pána v srdce přijmouti,
Když tělo Páně dáno ji,
Hlas slyšán řkoucí k ní:

Buď přesvědčena, Anežko,
Že s toho světa nesejdeš,
Až všechny, kdož ti drázi jsou,
Jsi uviděla zemřelé!

Pod křížem pátku každého
Se dlouho bosa zdržuje —
Tu muka Páně přehrozná
Vždy se slzami rozjímá.

Vše vštěpuje si v paměť svou,
Co s trýzní Páně souvisí —
Toť jediná jí útěcha
A v zkužbách pravá úleva.

(Pokračování.)

Památné odvolání-se na soud a rozsudek Boží.

Často se stává, že lidé, jsouce bez příčiny aneb z pouhé zlomyslnosti soudcovy nevinně odsouzeni neb všelijak týráni a nemohouce sobě sami pomoci ku spravedlnosti, že se odvolávají na Boha samého, na jeho nejvyšší spravedlnost a rozsudek. Takových pamětihodných případů vykazují nám dějiny dost a dost; ba netřeba ani do dějin se dívati, takové soudy Boží lze co chvíle i nyní na světě mezi lidem spatřiti. Z mnohých takových podivných případů chci tobě, čtenáři milený, aspoň čtyry tuto napsati a vypravovati. Tedy poslyš:

I. Velkomistr templářův, Jakub Molay. Jak známo padla sv. země roku 1072 do rukou sveřepých Turků Seldžukovců. Nátisky, které prováděli na křesťanech jak domácích tak z Evropy sem putujících, byly příčinou ke vzchopení se Evropanův, aby sv. zemi z rukou ukrutných podmanitelů vysvobodili. Roku 1096 chopilo se nesčíslné množství křesťanův zbraně proti Turkům. Hlavní vůdce byl Gottfrid Buljonský. Po dlouhém namáhání a dlouhých bojích krvavých podařilo se křesťanům dobýti města Jerusalema roku 1099. Hned po ztečení města vyvolili si křižáci Gottfrida za krále. V takových okolnostech založen roku 1118 řád templářský v Jerusalemě. Řád tento měl za účel mimo jiné také hájiti poutníků do sv. země, bojovati proti moslemům a opatrovati nemocné. Proto rozdělení byli na kněží, rytíře a služebníky. Skládali u přítomnosti patriarchy tři obyčejné sliby poslušnosti, čistoty a chudoby, k nimž připojili přísahu chrániti hrdinsky poutnické cesty do Jerusalema, provázeti nábožné poutníky ku posvátným místům a vůbec proti nevěřícím nepřátelům bojovati. Prísaha tato byla čtvrtým slibem nových těch řeholníků. Papež Eugen III. dal jim významný šat, bílý totiž plášť jakožto znamení čistého srdce, a na plášti červený kříž co odznak mučeníctví. Balduin II., král Jerusalemský, daroval jim hodnou část svého paláce k obývání, kterážto část sousedila s chrámem Šalomonským; a proto nazývali se tito mniši, kteří zároveň byli i rytíři, templáři čili řád templářský od latinského slova *templum*, česky chrám Páně.

Řád tento nabyl ihned z počátku veliké vážnosti v celé Evropě; býti templářem bylo tolik jako přináležeti k nejvyšší šlechtě. Měliť pak templáři domy své skoro ve všech zemích, zejména pak ve Francii. Z počátku byli velmi chudobní, tak že sedávali dva rytíři na jednom koni (posud jest to jejich znakem), ale časem nabyli nesmírného bohatství. Příčina jich zbohatnutí jest, že byli všude milováni a váženi tak, že po delší čas skoro každý zámožný ve sv. zemi na smrtelné posteli na ně pamatoval a část svého bohatství jim odporučil.

Než asi po dvou stech let zabažil po tomto skvělém bohatství francouzský král Filip IV. s příjímím Krásný. Oloupil Židy, dal falešné raziti peníze, ale byl přece ve veliké nouzi, pořád se mu nedostávalo peněz. Konečně se usnesl na tom, že vyhubí rytířský řád templářův, nedbaje na jejich zásluhy. Co si umínil, též učinil. Vylákal je do pole, vyhubil jich okolo 30.000. Jistý Squin z Flexiánu, jenž pro zločin byl z řádu vyvržen a k doživotnému vězení odsouzen, potom jistý Noffodei, odpadlík, jenž rovněž pro své zločiny ve vězení seděl, oba byli ochotnými nástroji při zrušení templářův.

Velmistr toho řádu, Jakub Molay, starý to šlechtic, byl vylákan do Francie, pod záminkou křížového tažení proti nevěřícím. Nic zlého netuše, přišel velmistr s celým bohatstvím svého řádu, se 150 tisíci dukáty, kromě toho neslo ještě deset mezků samo stříbro. Sotva přišel velmistr do Francie, tu povstal král Filip, obvi-

ňoval řád z velikých nešlechtností. V noci z 12. na 13. října roku 1307 dal z nenadání všechny přítomné templáře spoutati. Pak byli rozličně mučeni, aby se z nich vynutilo přiznání k těm lživým skutkům, které se jim předhazovaly. I stalo se, že někteří nemohouce strašných muk snést, se přiznali k tomu, co sobě jejich mučitelé přáli, ale hned na to zas odvolali. Na to vše však Filip ani dost málo nedbal, rovněž tak i jeho pochopové. Dne 10. května roku 1310 bylo v Paříži před branou Antonínskou 54 templářů na jednou na hranici spáleno. Z plamenů do výše šlehajících bylo slyšeti strašné a bolestné výkřiky a vzývání Krista a svatých. Takové hrůzoplné divadlo opakovalo se několikrát.

Téhož času žil papež Klement V. Byl sice muž dobrý, ale velmi slabé a nestálé povahy, rodem Francouz. Hodnost papežskou dosáhl přičiněním a naléháním krále Filipa. Mohl s ním tedy král dělat, co chtěl. V záležitostech templářů byl Klement docela oklamán od krále, ošizen a obelbán, sveden a donucen ku vyzdvížení člii ke zrušení toho řádu, což i učinil 1. dubna roku 1312. Poklady templářův neměly však připadnouti králi, nýbrž rytířskému řádu johanitskému. Král je však daněmi tak utiskoval, že brzo i tento řád docela zchudnul. Až posud žil Jakub Molay se třemi jinými představenými svého řádu. Tito čtyři mužové měli veřejně počínání královo vyhlásiti za spravedlivé a jeho nespravedlnost takto schváliti. Za tím účelem uděláno ihned lešení před kostelem Marie Panny v Paříži. Místo žádaného vyznání pravil Jakub Molay: „Jsa již tak blízko smrti, nechci lháti, neb těžce bývá lež trestána, nýbrž slavně prohlašuji, že řád templářův vždy byl věren sv. víře a prost vši skvrny; to dobře věda s radostí obětuji svůj život.“ Sotva domluvil, již byli všichni čtyři do vězení nazpět zavedeni. Král pak, dozvěděv se o tom, rozkázal hned udělati hranici z dříví na ostrůvku řeky Seiny, na níž měli býti čtyři ti mužové upáleni proti vůli papeže Klementa, jenž si sám pro sebe ponechal rozsudek nad nimi. Papež měl vůbec dobrou vůli, dobré srdce, — vina jeho byla slabota duševná. — Jistý spisovatel vypravuje o upálení tom následovně: Stojе již na hranici vyzval Jakub Molay papeže Klementa V. a krále Filipa IV. před soudnou stolicí Boží **ve lhůtě jednoho roku**. Téhož roku zemřeli oba Klement a Filip, papež dne 20. dubna 1314, král pak sesíchal jakousi nemocí, již příčiny se nemohl nikdo dověděti, a skončil běh života svého ne velmi záslužného dne 29. listopadu 1314. Prst Boží je v tom!

II. Nespravedlivě odsouzený vojn. Nyní tě musím, milý čtenáři, zavést do vojenského ležení; tu nalezneme vojína, jenž, jsa nespravedlivě odsouzen též se odvolává na soud Boží. Neboť nejen rytíři a boháči mají právo na čest a dobrou pověst a na spravedlnost, nýbrž toto právo dal Stvořitel všehomíra každému i sebe chudšímu člověku. Příběh tento vypravuje nám Ferdinand Vilém z Efferů, šlechtický, nábožný a docela věruhodný muž. Náležel on starému, slavnému rodu šlechtickému, který bydlel nedaleko města Kolína; císař Ferdinand II. povýšil ho pro jeho veliké zásluhy za svého tajemníka. Vilém z Efferů vypravuje asi následovně. Stalo se to ve vojenském ležení německého sboru. Zavřily bubny, znamení to platilo stráž. Vojín, na něhož bylo zavoláno a jenž musel jíti na stráž, stál právě se svým krajanem a přítelem. Odcházejе, pravil žertovně: „Nyní musíme opět vytáhnouti, kéžby však přišel pořádek na náš žold, aby nám byl jak náleží vyplacen.“ Vojevůdce uslyšev náhodou tu řeč, rozhněval se náramně na ubohého vojína. Dal jej přivesti k sobě a počal výslech. Vojín se přiznal, že to a to řekl, — a proč by se nepřiznal? vždyť to nebylo nic zlého! Vojevůdce však soudil jinak; ve své zaslepenosti viděl

v řeči té již vzpouru a vzbouření naproti představeným a anižby se byl jak náleží přesvědčil, vyřknul nad vojínem — ortel smrti.

Ubohý vojín vyslechl s hrůzou nespravedlivý rozsudek smrti. Než brzo se zpatoval, postavil se zpříma, oči jeho se leskly zápallem a s hromovým hlasem takto k vojevůdci promluvil: „Ode dneška za tři týhodne o této hodině, budeš museti u Boha účet klásti z mé krvi.“ Následující noci byl vojín bez milosrdenství odpraven. Nemilosrdný a ukrutný vojevůdce divil se z počátku a posmíval se takovému pozvání před soudnou stolicí Boží, a druhého dne na to docela zapoměl. —

Třikrát sedm dní uplynulo. Poslední den třetího týhodne o půlnoci, tedy právě o témž času, kdy byl onen vojín odpraven, obcházel vojevůdce celé ležení, aby prozkoumal strážce, konají-li svou povinnost. Právě vstupoval na lodní most, — tu bila ona hodina, kteráž před třemi týdny dala znamení k odpravě — určená lhůta vypršela, vojevůdce sklouznul, spadnul do vody, kdež našel smrt a zároveň i hrob svůj. V tomtéž okamžiku stál před soudnou stolicí Boží, aby se zodpovídal z prolití nevinné krve. Stalo se to roku 1606.

III. O jiném muži, jenž byl též nevinně k popravišti veden. O takovém odvolání se na soud Boží vypravuje Bzovius, jenž asi před dvěma sty lety žil. Rodák byl z Polsky, pak se stal dominikánem a proslavil se svými krásnými kázáními a svou výtečnou výmluvností. Byv později zavolán do Říma, vstoupil do služby papežské a byl velmi oblíben. Protož doufám, že takovému věruhodnému muži můžeme uvěřiti, vypravuje-li nám něco, co se skutečně stalo. Příběh ten udál se podle Bzovia okolo roku 1374 za Filipa II. s příjímím Srdnatého, vévody burgundského a hraběte flanderského. Jistý Alexander Spirine, jenž byl vévodovým radou a spolu nejvyšším soudcem, odsoudil nevinného ke smrti. Když ubožák na popraviště přiveden byl, vyzval nespravedlivého soudce za osm dní předstoupiti před soudnou stolicí Boží. Osmého dne po smrti nevinného byl Alexander Spirine u svých přátel na zábavě. Najednou si zpomene na ono vyzvání před soud Boží a pravil ku svým rozveseleným soudruhům docela žertovně: „Byl jsem vyzván od onoho odsouzence před soud Boží, dnes právě jest onen určený k tomu den a vidíte, ještě se mi nic nestalo.“ — Za chvíli bylo milému posměvači špatně, což se tak zhoršilo, že než osmý, totiž ten samý den vypršel, Alexander Spirine, nespravedlivý soudce — zemřel.

IV. Klement Maria Hofbauer (Dvořák). Ctihodný tento služební Páně narodil se jak již povědomo v Tasvicích na Moravě u Znojma dne 26. prosince roku 1751 a zemřel ve Vídni dne 15. března roku 1820, kdež i ostatky našeho blahoslavence uloženy jsou a sice v českém chrámu Páně u „Matky Boží na nábreží“ pod krásným náhrobkem mramorovým. Rodiče jeho byli chudobní venkované. Napřed se učil pekařství, pak byl poustevníkem; na to počal pilně studovat a vstoupil do řádu sv. Alfonse z Liguori, jest to tak zvaná Kongregace nejsvětějšího Vykupitele čili Redemptoristů, kteří jsou vůbec známí a oblíbení kazatelé.

Bohužel byli všichni z Německa vypovězeni. S Klementem Maria Hofbaurem vstoupil do téhož řádu jeho soudruh jmenem Hybl. Pospolu šli totiž do Říma, anižby věděli, co tam asi budou dělat, šli bez určitého plánu pro budoucí život. Když došli do Říma, pravil téhož dne večer Hofbauer ku svému soudruhu, že přijdou ráno do toho kostela, jehož zvony nejdříve uslyší zvoniti. O čtyrech hodinách ráno slyšeli malý zvoneček cinkati, šli tedy podle zvuku a přišli do kostelíčka sv. Juliána.

Bylo tu více kněží shromážděno k modlitbě. Hofbauer se otázal vedle stojícího chlapce, co jsou to za kněží a jakému řádu náleží? Chlapec odpověděl: „To jsou kněží nejsvětějšího Vykupitele, však vy k nim také budete patřit.“ Tak se též stalo. Přítel jeho Hybl nevěděl, má-li též vstoupiti do toho řádu, čili ne; vida to Hofbauer modlil se tak dlouho, až k němu jednou Hybl řekl: „Již jsem se rozhodnul: vstoupím též do řádu toho, jen jest-li nás přijmou.“ *)

Oba dva byli však Prozřetelností Božskou k tomu vyvoláni, aby řád ten též v našich krajích rozšířili. Za tím účelem šli potom z Říma do Vídně, odtud do hlavního města v Polsce, do Varšavy. Tu založili hned klášter a měli brzo mnoho práce rozšiřující daleko široko víru a mravy. Skvělé účinky a prospěchy jich namáhání vzbudili v nepřátelích našeho sv. náboženství velikou nenávisť; i podařilo se konečně těm zlovolníkům zrušení a zničení řádu toho, o čem nejvíce usilovali. Hofbauer seděl několik týdnů ve vězení, načež byv propuštěn odešel do Vídně. Sotva přišel do Vídně byl ihned zatknut; jeho nepřátelé ve Varšavě měli totiž stejně smýšlejších přátel ve Vídni dost a tito se již věděli postarati o bezpečnost Hofbauera — zatknutím.

Hofbauer patří k oněm mužům, kteří si nejvíce zásluh vydobyli o vzbuzení katolického života a smýšlení ve Vídni. Jeho působnost provázelo všude požehnání s hůry, proto tolik dobrého působil, proto však jej také nenávisť a zášť nepřátel všude stíhaly. Dvakrát byl ve vyšetřování soudním. Byv povolán k duchovnímu soudu vyšetřovacímu a vida rozdrážděnost pánů soudců, pravil docela klidně: „Zde není dobře býti — a proto odcházím opět pryč,“ — poklonil se a odešel.

Jednoho krásného jitra přišla však světská komise, aby vyšetřila obydlí Hofbauera. Jistý očitý svědek vypravuje celý průběh takto: Hofbauer byl nieméně než úplné čtyry hodiny „chvalnou“ komisí vyšetřován, všechny skříňe byly pozotěvívány, psací stolky prozkoumány, všechny jeho spisy prohlédnuty, všechny listy přečteny, — a všechno hledání a zkoumání bylo marno, bylo by se zajisté lépe jinde hodilo, nežli u takového zbožného ba svatého muže; protože byli jak duchovní tak světští zkoumatelé tak rozumni při odchodu jako když přišli. Po prozkoumání věcí byl u přítomnosti všech těch pánů s P. Hofbaurem zaveden úplný protokol. Hofbauera to vše velmi dojalo. Nebyla to však urážka ani násilí, co jej dojalo hluboce, nýbrž to pronásledování a zlý úmysl jeho nepřátel.

Po ukončení protokolu pravil první komisař k Hofbauerovi: „Musíte se zříci svého řádu, totiž z něho vystoupiti, aneb rakouské země docela opustiti.“ Hofbauer odpověděl: „Já se nikdy svého řádu neodřeknu.“ — Na to opět komisař: „Vždyť se můžete nechat mezi světské kněži přesaditi (sekularisovati). Odpověď Hofbauerova zněla: „Toho nikdy a nikdy neučiním.“ — Na to počal komisař vyhrožovati: „Tedy musíte rakouský stát opustiti.“ Odpověď zněla: „Raději volím toto poslední.“ Tu se otázal pln dychtivosti a zvědavosti komisař: „Ale, kde pak půjdete?“ Odpověď: „Do Ameriky, jen prosím, aby se to odložilo přes zimu, vždyť jsem již stár.“

K tomu všemu musel konečně Hofbauer vlastnoručním podpisem a svou pečeti potvrditi, že skutečně Rakousko opustí.

Po ukončení soudního tohoto vyšetřování, do něhož docela nevinně zapleten byl, odvolával se Hofbauer na vyššího soudce, tam v nebesích. Tázal se totiž těch pánů: „Ještě jest zde něco na práci?“ Odpověděli mu: „Nic více.“ — Na to Hofbauer:

*) Viz Školu ročník X. (1876) a XI. (1877) čís. I. str. 9. Tam se dozvíš více.

„Něco však přece jest ještě na práci.“ — „Co pak?“ tázal se první komisař. Tu pozdvihnul Hofbauer rukou svých k nebesům řka: „Poslední soud, soud Boží!“ — Oba přednější komisaři zemřeli brzo na to, jsouce mrtvicí ranění, smrtí náhlou.

A nyní táží se tě, milý čtenáři, umřeli ti dva komisaři tak náhle proto, že se Hofbauer odvolával na rozsudek Boží? Nechci to právě tvrditi, ale jest to přece velmi nápadné. — Zemřel vojevůdce a nespravedlivý soudce snad proto náhle, že se ubohý voják na soud Boží odvolal? Nechci toho tvrditi, ale předce jest jich smrt velmi povážlivá. — Odešli snad papež a král z tohoto světa v jednom roce proto, že je vyzval Jakub Molay účet klásti před soudem Božím? Netvrdím toho sice, ale pamětihodná jest jich smrt přece. — Jedna věc však jest jistojistá: Bůh jest mstitel vši nespravedlnosti, ať trestá ihned nebo později, ať čeká ve své svrchované shovívavosti aneb použije hned své přísné spravedlnosti. Jisto jest, že Bůh spravedlivé odměňuje a zlé trestá, neboť jest On nejvyšší spravedlivý!

Obrazy z dějin moravských.

Tataré přicházejí na Moravu.

Mocná nebes královna bezpočtukráte přispěla Rusům na pomoc, když ve strastech Ji vroucně vzývali a na posvátná místa marianská se zaslíbili. Ale i v letopisech našich podobných milostí nacházíme, a některé z nich tuto vypíšeme, aby se roznítla důvěra naše k přesvaté Boží Rodičce. Nechtějme zůstatí za zbožnými otcí a matkami svými! Když otcové a matky naše tak vroucně Pannu Marii ctíli: proč bychom my váhali? Prosme Rodičku Boží, vzývejme Ji v potřebách vlastních i v potřebách přátel našich! zejména prosme za onen zbožný lid ruský, aby na přímělu Bohorodičky s námi se opět spojil v jedné svaté katolické církvi!

Příběh, který tuto vypravovati holdáme, o tomtéž národě tatarském jedná, z oné doby, když tento divoký národ do moravské země padl, za času bl. Anežky české.

Vlasti naše v mřu byly; lid se těšil z ourody a zámožnosti; než od východu v zemi bouře vstala. Bouře vstala, Bohem dopuštěná, na pokutu hříchův hrdého člověčenstva. Povstal Hospodin v hněvu

svém a tak dlouho trestal, dokud hrdé člověčenství k pokání se neobrátilo, jakož psáno v Písmách svatých: Hospodin neprodí, a bude souditi spravedlivé a konati soud, a Velesilný nebude s nimi strpení žádného míti, dokudž nezmlátí hřbetů jejich a neodplatí pomstou národům, dokadž neodejme plnosti pyšných, a berly nepravých nepotře,“ (Sir. 35, 22, 23.) Za nástroj potrestání vyvolil svrchovaný Bůh národ tatarský a trestal přísně, až pak na Moravě dobouřila krutost jeho.

Národ tatarský byl divoký; země tatarská od zemí moravských velmi zdálena leží pod Sibiří, země studená a neúrodná. Temudžin velký kníže čili chán tatarský povstav, jmeno si dal Čingis-chán, to jest kníže všech knížat, chán všech chánů, násilný chán a neohrožený. Povolav chány veškeré, pravil k nim:

„Vůle má jest, vykročiti za hranice zemí tatarských a podrobiti všecka království světa. Kdo jest na světě, žebych se ho měl báti?“ Tak pravil tatar pyšný

a krvežíznivý a sebral vojsko na půl milionu mužů silné, manželky a děti svých vojáků vzal a vypravil se na všechna království světa. Čtyry syny měl. Džuči, Čagataj, Ůgetaj a Tuluj byla jména jejich.

Byli Tataré lid škaredý, hubený, barvy hnědožluté, ramena měli vysoká, nos pleskatý, zuby řídké a dlouhé; oči malé, hluboké, černé a ne vedle sebe, nýbrž šikmo nakloněné. — Jedli maso syrové a za libůstku pili kobyli mléko. Nebylo národa na světě, kterýžby válčiti tak dovedl, jako Tataré, buď krvavou bitvou v širém poli, aneb lstí neb úskokem. Ani se nezdálo, žeby vojsko jejich cestou bylo přišlo, nýbrž jako větrem přes hory se bylo přeneslo; žádné vrchy, ani lesy ani bahniště mu cestu nepřekazily. Šípem střílelo s takovou prudkostí, že smrtí jistou usmrtilo, a nebylo štítu ani pancíře, žeby štít tatarský ho byl neprostřelil. — Vojsko tatarské rozděleno bylo na sbory deset tisíců mužů, každý takový sbor rozpadal se na deset oddílů po tisíci, tisícina na setniny, setniny na desetiny mužů. Byl-li v desetině jeden bázlivec aneb dva, kteří z bitvy utíkali, musili je druzí zadržeti, a pakli nezadrželi, všechna desetina musila umřít; a zase, byl-li v desetině jeden odvážlivec aneb dva, který v bitvě na smělý kousek odvážil se, musili druzí na pomoc za ním; a pakli nešli za odvážlivcem, propadli smrti.

Tak r. 1202 vyhrnulo se vojsko tatarské na cizí království světa a zabíjeli cizí lid. I jeden kníže cizí Ungchán pravil: „Neubráním se Tatarům, já se jim poddám v dobrotě a budu jich mít za přátely.“ A poddal se jim v dobrotě, ale za přátely jich nedlouho měl, pohněvali se naň a zabili ho. Temudžín mu dal uříznouti hlavu a koflík si z ní udělal, a z koflíku toho svým hostům připíjel na zdraví. Pak udeřil na velikou říši čínskou a pod-

manil si ji. A zase udeřil na Turkomany, kteříž se mu postavili, ale neodolali přesile tatarské. Potom přišel na Bokkaru, kteréž veliké město turkomanské bylo. I dobyl Temudžín města Bokkary. Když tak hrdě do města Bokkary přijížděl, spatřil dům veliký a pravil: „To bude asi dům knížecí!“ A zavolav turkomany, tázal se: „není-liž to dům knížecí, jenž před námi stojí?“ I řekli mu: „Není, ale jest to svatý kostel náš!“ A rozesmál se Temudžín, žeby to svatý kostel byl, a tak, jak na koni seděl, vejel do kostela turkomanského a vojsko tatarské do kostela za ním. Přinesouce oves a seno, krmili tam koně svých, a posvátné knihy pod koně nastlali; a když byli nakrmili, zavedli hanebné tanečnice a nestydaté zpěvačky, i jedli a pili a prostopášnili tu. Když pak dohejřili, kázal Temudžín přivést bohatých měšťanův. Přišlo jich dvě stě osmdesát. Jich pak poručil jako na podívanou pro sebe a pro vojsko své za živa mučiti, páliť, řezati, štípati, až bolesti jako červi se svíjeli; a když ti mu pod rukama byli umřeli, rozkázal město Bokkaru drancovati, ženy a dívky zhanobiti, až naposled město zapálil, obyvatel buď pobil buď do otroctví odvedl. Stalo se roku 1220.

Odtud obrátili se na turecký Samarkand, město bohaté a veliké velmi. Samarkand, ustrašeno, dobrovolně vstříc Tatarům vešlo, po přátelsku jich vítajíc. Ale nic platna nebyla dobrovolná podrobnost. Temudžín dal třicet tisíc mužů Samarkandův zasekati, město vydrancoval a zapálil.

Taková šla hrůza před Tatary, že lidé pro strach vadnuli a žádné síly v nich nezbylo. Kde jeden Tatar se okázal, utíkalo všechno. Vypravuje Iben al Alsir, statečný bojovník, — narozen 1160, umř. 1233 —: Byli jsme na cestě, já sám sedmnáctý. Tu přišel Tatar na nás a přikazoval, že máme jeden druhému ruce na zádech uvázati. Všichni po-

slouchali ihned, ale já pravil jim: Tatar sám jest, my ho zabijem a utečem. Ale oni odpověděli: Bojíme se! Já zase: Nebojme se, zabme ho, snad Bůh nám pomůže, a nic se nám nestane; sice on zabije nás. Ale viz! žádný to srdce neměl, ani se nehnul; já pak obrátil meč a probodl ho; pak jsme se zdvihli a utekli jsme.“

Ale proč Bůh dopustil takovou metlu na království? Byla-liž taková pokuta od Boha souzena? Ovšem že tato metla od Boha souzena byla; přes dvacet roků táhl Temudžín s tatarským vojskem pořád dál a dál k západu slunce a říkával všem lidem a králům zvěstoval: „Já jsem ta metla Boží! já jsem ta metla Boží!“ Aby se splnilo slovo písma svatého: „Hospodin neprodí, a bude konati soud, a nebude žádného strpení míti, dokudž pomstou neodplatí národům, dokudž neodejme plnosti pyšných!“ Ale, kterak obral Bůh čingischána Temudžína za metlu svou, anť Temudžín sám byl člověk zlý? — Avšak ten Bůh, který prostředkem dábla samého trestá hříšníků spustlých, ten Bůh trestal tenkrát Temudžínem čingischánem, poněvadž národy čínské a turkomanské Boha se spustily, v nevěře Bohu se rouhaly: proto Bůh nad nimi učinil soud bez strpení!

Nechtějme nad příliš chváliti ony staré časy; bylať zloba lidu veliká a pohoršení náramná. Krádeže a loupeže tropily se drzé; cizoložstvo, smilstvo a hříchy hanebné se u křesťanů páchaly, že sotva mezi pohany slýchány bývaly; kacířstva vyvstávala, tak jakoby brány pekelné bouřily proti jediné církvi svaté katolické, kacířstvo Albigenkých, Valdenských a Pikarditův. Jeden král pak a císař Friedrich II. za myšlénkou se bral, že naproti církvi svaté a naproti národům musí utužiti sílu vlády neobmezené, svou moc světskou chtěje učiniti nejvyšší mocí

na světě, tak že i papežové jí měli poddání býti. Utlačoval po libosti práva národů, sesazoval biskupy pravomocné a na jejich místa zaváděl biskupy povolné. Tak byla Evropa v nesvornosti.

Tu papež Řehoř IX. pozdvihl hlasu svého, napomínaje křesťany k poslušnosti a svornosti, jelikož Bůh ve hněvě svém hrozí potrestati takových hříchů velikých.

Bohužel neslyšeli králové náměstka Kristova; — jen jeden jediný král s úctou poslechl papeže, a ten byl česko-moravský král Václav I. Ten král měl sestru jeptišku, Anežka bylo jméno její, která vedla život svatý, a se sv. Otcem Řehořem IX. si dopisovala. K víře podobno jest, že papež Řehoř IX. v té věci psal Anežce, Anežka pak domluvila bratru králi Václavovi, kterýž ji věrnou bratrskou láskou miloval; a tak se stalo, že, když žádný král proti Tatarům se nic nestrojil, jediný král Václav I. vojsko sbíral a města a zámky hradil.

Jako to mračno černé se zdvihlo k západu na Slezsko, tu stáli nedaleko od Moravy.

Na Slezsku vládl tenkrát kníže Jindřich toho jména Druhý, syn svaté Hedvíky, kterážto rozená Moravanka byla. Jindřich s moudrou a bohabojnou máteří svou radu bral, řka: „Máti moje milá, jak se zachovám? pustím se s Tatary do boje; či počkám, až Češi s králem svým Václavem na pomoc mi přijdou?“

I odpověděla matka: „Vyčkej synu některý ten den; neb vojsko české prý spěchem táhne, aby k tobě přirazilo! počkej tudíž; více mohou dva než jeden!“

I chtěl Jindřich vyčkati Čechův. Avšak vojsko jeho jen hořelo k válce: řkouc: „Nemůžem se déle na záhubu naší země dívati. Na koho čekáme? My jsme silni dost na toho Tatařa, my ho zbijeme, my kořist bohatou vezmeme, nic se nebojme!“

Slyšev Jindřich takovou řeč, k máteři se vrátil: „Máti moje milá, musím do boje, neb vojsko mé jen hoří k boji!“

„Synu, synu, vece máti, do boje půjdeš, z boje se nevrátíš!“ I dala mu požehnání a šel do boje.

Bylo ve středu, po neděli provodní, když se vojsko slezské proti Tatarům postavilo. Slezanů mohlo býti na 30.000, Tatarů mnohonásobně tolik. Místo, kde na se vrazili, „Dobré pole“ slulo, a ovšem polem dobrým se zdálo. Neb, jakkoli Slezané slabší byli, nieméně statečně bojovali, tak že na dlouhou chvíli se nevědělo, kdo vítězem bude, již k pohanům, ale více ke křesťanům vítězství se klonilo. Tu viděli Poláci, kteří Slezanům pomáhali, že Tataré nesou jakousi korouhev čarodějuou, na způsob křivého kříže X složenou, a na její špici spatřovala se velmi škaredá hlava, která ze sebe smradlavý dým na křesťany vyhazovala a jejich oči zatemnila. Když pak křesťané bojem zemdleni a jakousi bázní ostrašeni byli, ukázal se nějaký cizý jezdec, kterýž objížděl vojsko křesťanské, a žádný neznal ho. Ten křičel hlasem silným: „Zabíhejte, zabíhejte Tatarům.“ Těm slovům křesťané nestojně rozuměli. Jedni vykládali: zabíhejte Tatarům, zaskočte jim cestu; jiní zas vykládali: běhejte, běhejte, kdo může, spaste se! A zajisté Měčislav, kníže polské na útěk se dal, a lid jeho za ním. Nieméně po takovém útěku Slezané pořád srdnatě bojovali a kníže Jindřich na jeden strom se podepřel, poněvadž velice byl zemdlen, chtěje na chvílku odpočinouti k novému boji. — Tu jej Tataři zaskočili a pod páždím prohnali jej, tak že k zemi sklesl. Přiskočivše, uřízli mu hlavu, napíchli na kopí a tak před sebou nosili. Což zpatřivše bojovníci slezští, kde kdo mohl, na útěk se dával. — Král Václav s vojskem

českým prý byl jen tak daleko, že na pozejtří mohl spolu s vojskem slezským proti Tatarům státi, ale po takovéto nešťastné události nezbylo mu, než se vrátit, aby Čechy a Moravu bránil.

Měla sice Morava údělného markraběte svého Jindřicha; ale že ten nemocí sklíčen na loži ležel, nemínil král Václav I. Moravu opustiti, nýbrž tak pomáhati, jako věrný bratr bratru, aneb národ bratrský národu bratrskému pomáhá. Vojsko české stálo na hranicích českých, vojsko moravské na hranicích moravských, bránil Tatarům, kde by do země vrazilo.

Zajisté byl toho svrchovaný čas; neb Tataré, na Dobrém poli zvítězivše, hnali na hranice Čech a Moravy. Tu se zarazili, spatřivše záseky v horách, a české i moravské vojsko po lesích rozložené. Slídili po všech cestách a pěšinách, po horách a dolinách, kudy by na Moravu neb do Čech vrazili. Tak to trvalo na dvě neděle, ano zatím hlavní tatarské vojsko u Otmachova leželo a svoje a svých koní rány hojilo.

Morava úsilovně strojila se na příchod divokých nepřátel. Poslušna jsouc rovně jako Čechy poslušny byly, svatého Otce papeže Řehoře IX. pustila všech rozbrojů, všeho hříchu, i z toho srdce svého k Bohu se obrátila a k přesvaté Rodičce Boží. Kněží kázali dle vůle papežovy válku proti pohanům; každému, kdo podíl vezme, slíbeny jsou odpustky od svaté stolice apoštolské, a mnozí muži stateční dávali se na takovou posvátnou vojnu, první ze všech byl na výborný příklad sám český král Václav I. Hrady a města se opravily,*) a kde ve vsích neb malých městách, žeby se udržely, naděje nebylo, lid se v čas rozutíkal, po lesích a skalách skrýše vyhledávaje. Po všech klášteřích, mužských i panenských modlení se dnem

*) Hradové a města silná byli tenkrát: Olomouc, Brno, Hradec u Opavy, Přerov, Úsov, Veveří, Znojmo, Vranov, Bytov, Jemnice, Mohelnice, Hrádek u Znojma, Divice u Mikulova, Podivín, Hodonín, Bředslav, Brumov a Uničov.

a nocí konalo; po všech poutních místech poutníci na kolenou ležli k sv. obrazům Marie Pauny, volajíce: Matičko Boží! neopouštěj nás, zažeň těch pohanských nepřátel! —

Po dvou nedělích našli Tataré nějakého průsmyku někde u Opavy, a tou cestou na Moravu se vyhnuli. Města Opava, Bruntál, Benešov, Přerov, Litovle, Jevíčko Tatarům propadla, příbytky moravského lidu v prach a popel obráceny jsou. Pomoz Bože! kdož jim odolá? Zdivočilost lidu tatarského byla ukrutná. Když k městu některému přirazili a dobyli jeho, sehnali obyvatelstvo na náměstí, svázali je a pak město zapálili, a shořelo město i s lidmi. Křesťanské děti chytali a k svým dětem přiváděli, aby děti tatarské učili se trýzniti děti křesťanských. Čím pak žalostněji to dítko křesťanské se svíjelo bolestí jako ten pošlapaný červíček, tím radostněji kochaly se děti tatarské i matky jejich. Ženy tatarské chytaly křesťanské panny a mladé ženy, zabíjely je způsobem dábelským, a z masa strojily pokrmy mužům svým. — O chlipnosti Tatarův ani nepovíme, neb byla ve světě neslýchaná. Kdož jim odolá?

Moravané strojili se na odpor, pánové moravští, jako pan Slavata

z Chlumu a z Orlíka, páni Berkové, Lichtenburští, Ronovští, i též města sbírali vojsko, a stahovali se tu k Jihlavě a k Brnu; jiní obzvláště z Hany táhli se k řece Bečvě. Také Češi Moravanům věrnou pomoc poslali; Jaroslav ze Šternberka byl českého vojska vůdce. Král Václav jej byl vyslal, asi 8000 mužů žádaného vojska mu dal, a když v Praze se s ním loučil, pravil mu: „Jaroslave, proti Tatarům půjdeš, Bůh ti pomoz. Rodička Boží a svatý Václav buďtež s vámi. Morava a Čechy věrně si proti Tatarům pomohou. — Přikazuji tobě, ať se mi nepouštíš v žádnou bitvu v odkrytém poli; kryj se v městách, zachovej Moravě Brno, zachovej Olomouc. Bůh tě žehnej, Jaroslave, a naši svatí patronové.“

Moudrý Jaroslav, když se z Čech ubíral na Moravu sesterskou, netáhl přímo proti nepříteli, nýbrž zabočil stranou k Jihlavě, kdežto všecken lid moravský na se potáhl. Od Jihlavy se dal na Brno, kde jej s radostí nejinak než svého ochrance vítali. Avšak tu v Brně došla jej zpráva, aby spěchal, že Tataré k Olomouci táhnou. Jaroslav položil tudíž do Brna posádku silnou, sám pak s vojskem do Olomouce chváta.

(Pokračování budoucně.)

Jak oslavena byla 3staletá památka narozenin bl. Jana Sarkandra ve Skočově, jeho rodišti. Za včas byla třistaletá památka narozenin bl. Jana Sark. v našich časopisech ohlašována; na mnohých místech ohlášení tohoto povšimnuto; a zároveň oslavena památka důstojně. Avšak slavněji a důstojněji než ve Skočově oslavena nebyla památka nikde, což též slušno a patřično, an Skočov místo, kdež oslavenec užel světla Božího. Velkých zásluh o oslavení získal sobě tamější farář Michálek; u sv. Sto-

lice vymohl zvláštní breve ze dne 20. června 1876 následujícího obsahu:

„Od 13.—20. prosince 1876 může ve farním kostele Skočovském zpívána býti mše bl. Jana Sark. Všichni, kdož se vyzpovídají a nejsv. Svátost přijmou a 5 Otč. Zdrávas a Sláva B. se pomodlí, získají plnomocné odpustky.“

Kurendou vyzváni byli faráři slezští, aby lid věřící na slavnost upozornili; upozorňování nebylo marné, neb od 13.—20. prosince ze všech končin slezských mnoho a mnoho poutníků docházelo do

Skočova uctit oslaveného krajana. Dostavili se i Prušáci, aby takto jeho příkladem povzbuzeni byli k dalšímu vytrvalému a vydatnému boji. Sousedná Morava jakož i Polsko družné mnoho zaslalo zástupců. Slavnost započala 13. a trvala až do 20. prosince, čím dále tím více přibývalo poutníkův. Každodenně odbývány slavné služby Boží; každodenně kázáno od rozličných kazatelův výborně; všechna kázání tvořila celek a pojednáváno v nich o povinnostech každého křesťana a sice na základě života bl. Jana Sarkandra. Mnoho knězů od rána až do noci ustavičně zpovídalo, aby takto přání zbožných poutníkův vyhovělo. Přes 8600 v oktávě přistoupilo ku stolu Páně, což zajisté značným jest počtem. Byly to dnové pravé obrody duchovní, kteréž tak brzy z paměti se nevytratí; bodří Slezané dlouho budou o této velké slavnosti vykládati, budou

sobě zpomínati na ona svatá předsevzetí, která tenkrát je ovládala a tak na novo k dobrému povzbuzení a povznešení budou, na novo vysílati budou prosby k bl. Janu, aby nedal zahynouti jim ni budoucím.

provoláno.

Skočovští v svatvečer narozenin zřídili průvod s pochodněmi, kterýž od domu, v němž bl. Jan se narodil, vyšel a až k faře došel, kdež od faráře Michálka Jeho Svatosti, Jeho Veličenstvu a Skočovským, kteří s takou ochotou poutníkům byli pohostinství poskytovali, „sláva“ provoláno.

Slavným „Tebe Boha chválíme“ a nadšeným a překrásným napomenutím, aby všichni oslaveného rodáka na této pozemské pouti následovali a tak zasloužili sobě tamo na nebesích s ním se radovati, skončena tak krásná slavnost sarkandrovská.

Žebrák Mariacellský a statkář Velehradský.

Zlatá zrna.

12. Usmívání se při smrti. Jistý nábožný stařeček byl smrti blízek a okolo něho stáli jeho děti a vnuci. I zdál se spáti usmívaje se při tom třikráte se zavřenýma očima. Když pak oči opět otevřel, tázali se jeho synové, proč se třikráte usmál. Na to jim odpověděl stařeček: „Po první šly všechny radosti mého života okolo mne — a tu jsem se musel usmát, že lidé takové mýdlové bublinky za něco důležitého považují.

Po druhé vzpoměl jsem si na všechna utrpení svého života — a těšil jsem se, že nyní ztratila pro mne trní bodlavé a že nadešla již doba, v níž mi růže ponесou.

Po třetí pomyslel jsem na smrt a musel jsem se usmáti, že lidé tohoto anděla božího, jenž je ze všeho trápení vysvobodí a je do přibytků věčných radostí přivéstí chce, tak náramně se bojí a strachují.

Kdo se snaží zde nábožně žíti,

tomu Bůh dá v nebi tvář svou zříti.

13. Na jedné štací mezi Hottentotty (národ přebývajících asi uprostřed Afriky tázal se misionář svých posluchačů mezi vyučování náboženství: Jestli něco, čeho jsme neobdrželi od Pána Boha? Na to jedno malé děvčátko — sotva pětileté — odpovědělo ihned: Ano, pane, hřích.

14. Jistý důstojník císaře Karla V., proniknut jsa důležitou pravdou: „Nebe nebo peklo bude buď odměnou neb trestem za dobré neb špatné použití času,“ prosil císaře, aby mu dovolil vzdáliti se světských záležitostí, odůvodňuje svou prosbu tím, že musí mezi časem, jehož potřebuje ku světským věcem, a mezi smrtí, přece několik dní použiti. Císař dovtípiv se významu těchto slov, postoupil říši římskou svému bratru, království svému synu, vzdálil se od hluku světa aby se připravil na smrt.

15. Když sv. Alžběta, královská princezna uherská, později hraběnka z Thuringen, jednou ozdobená dýmantovou korunou vstupovala do chrámu, sejmula pokorně korunu s hlavy. Byvši otázána, proč to dělá, odpověděla: „Jsem toho daleka, já ubohé stvoření se skvostnou korunou ukázati se před svým Bohem a Spasitelem, jenž, jsa králem nebes i země, byl korunou trnovou korunován a jenž z lásky ke mně na kříži pněl.

16. Jednou přinesl jeden z bratří sv. opatu Makariovi hrozen. Svatý tento opat, jednáje podle oné lásky, jenž přeje ne sobě, nýbrž bližnímu dobro, zanesl jej jinému bratru, jenž těžce nemocen ležel na posteli. Nemocný zaradoval se nad láskou svého opata a poděkoval mu za to srdečně. Než i tento myslil více na dobro bližního nežli na své vlastní; pročež neokusiv ani hrozu podal jej jinému nemocnému. Tento učinil totéž a zanesl jej čtvrtému. Tak obešel hrozen z jedné cely do druhé, od jednoho bratra ke druhému, až se dostal konečně opět tomu do rukou, jenž jej daroval. Sv. opat Makarius však plakal ze svaté radosti, vida tu velikou lásku a zdrženlivost mezi bratřími, a byl tím popuzen ku vyšší ještě dokonalosti.

17. Král Peršanův Chosroas Nuširvoas otázal se při jednom shromáždění učencův, který asi jest nejvyšší stupeň lidské nuzoty a bídy? Přítomní řeční, indičtí a perští filosofové a učenci rozličné pronášeli o tom úsudky. Největší pochvaly hoden uznán byl úsudek toho, jenž pravil, že velmi vysoké, při tom však mdlé a churavé stárí při veliké chudobě, největší jest lidské bídy stupeň. Na to se otázal král též vychovatele svého syna Hormuza, jmenem Buzurge-Mihir (tajného křesťana): „Pane,“ odpověděl Buzurge-Mihir, „dle mého přesvědčení jest ze všech lidí ten nejbídnější a nejnešťastnější, jenž, octnuv se na konci svého putování zemského, není sobě povědom ani jediného šlechetného činu, jenž by mu byl k upokojení.

Ze sv. Dětství. Ze Skalky. Nenadál jsem se, že spolek sv. dětství v naší chudé dědině najde tolik příznivců. Známoť, jak se rádo vše podezřívá, nač krejcarem přispívati se má. Nicméně odhodlal jsem se, o neděli první po Zjevení Páně při odpoledních službách Božích mluvíti o spolku sv. dětství. V týž den přišel z daleka do našeho kostelíčka k ranní mši sv. neznámý člověk, a přijal zbožně sv. svátosti. Odcházeje zastavil se u mne, aby se poradil, coby k oslavě sv. Anny učiniti

měl, když úmysl jeho, postaviti k její cti kapli, s nemalými překážkami se potkal. I jal jsem se mu vykládati spolek sv. dětství a přesvědčil jsem jej, že sv. Anně živý chrám vzdělá, když jedno pohanské dítě vykoupí a na jméno Anna pokřtíti dá. Návrh ten s radostí přijal; a jak slíbil, v 14 dnech přinesl 10 zl. Obdržev několik obrázků sv. dětství odešel s předsevzetím, že mezi známými toto bohubilé dílo doporučovat bude. Že mi Bůh poslal tak obětovnou duši právě v týž den, na který odpoledne

chtěl jsem ponejprv vykládati a schvalovati sv. dětství, — bylo mi velkým povzbuzením, abych tak učinil s pevnou důvěrou, že nebe samo spolku tomu srdce otvírá. Skutečně provázel lid slova má s patrným zalíbením, a dívky, vyzývány Ježíškem k vykupování pohanských ubožátek, přicházely ochotně s oběťmi svými, dávajíce zapisovati jmena svá do oblíbeného spolku. Čekám slušnou sošku od Vaší Důstojnosti, a proto slíbil jsem malým ochotníkům, že Ježíšek bud po

Velikonocích k prvnímu sv. přijímání aneb k Vánocům přijde, a úsměvem Své lásky jejich horlivost odmění. V čase 5 týdnů zapsal jsem 33 dítek. Horlivým přítelem a dobrodincem našeho spolku jest v okolí zdejší důst. p. děkan Meziříčský Frant. Pecháček a jeho milí domácí. Poštovní poukázkou odesílám k sv. dětství 30 zl. na vykoupení dítek křtěných: Josef, František Seraf. a — Anna. (Ostatek v ročence 4.)

V měsíci dubnu

modleme se

za ústavy výchovaci.

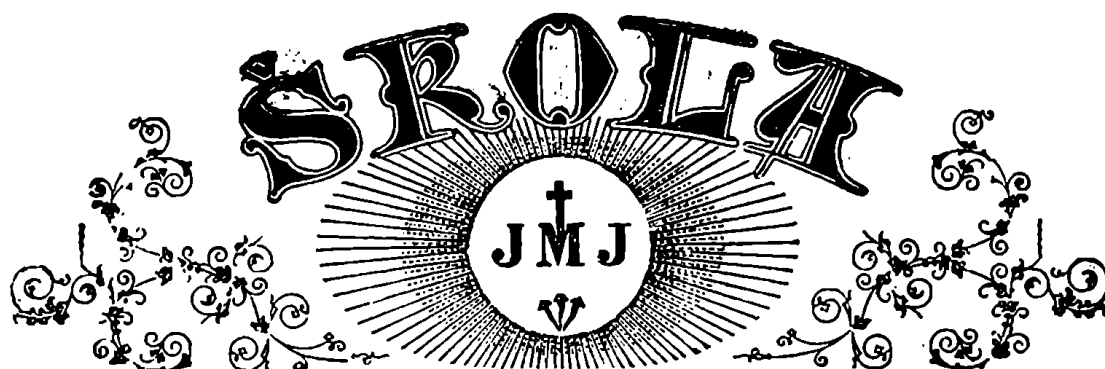
O tom netřeba nikterak pochybovati, že hlavním cílem nepřátel Kristových jest zrušení církevních řádů a řehol, především těch, které se zabývají vyučováním a vychováním mládeže. To jest zajisté nejvydatnější prostředek k úplnému odcizení člověčenstva Ježíši Kristu, znechrštění mládeže, a proto stůj co stůj musejí býti zrušeny i ty některé ústavy církve, které se snaží křesťanství v srdce dítek vštěpovati. Tot jest úmyslem světa protikřesťanského, bezbožeckého a podle úspěchů již dosažených jest mnoho naděje, že i v této snaze zvítězí. Neleňmež ale i my, kterým záleženo jest na tom, aby sv. víra zachována byla i budoucím, vzchopme se a prosme úsilovně dobrého Ježíše, aby svou mocí, svou moudrostí nám ku pomoci přispěl.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za ony ústavy, které se věnují vychování křesťanské mládeže. Zmařiž, o Božský Spasiteli, usilování těch, kteří, pronásledující tyto ústavy, chtějí od Tebe odtrhnouti duše těch maličkých, a uděl své církvi úplnou svobodu, aby pro Tebe vychovala tyto duše. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Květen.

Ročník XI. Číslo 5.

Narození Píla IX. sluj MájoVý květ LIDu katoLICKého
pLný Líbezností.

Jest máj! vzhůru k Panně Marii!

Máj nastal a s ním zavítalo k nám to nejkrásnější počasí celého roku — jaro! Jak líbezný a rozkošný to nyní pohled na tu přírodu! Jasně nebe přiodělo se světle-modrým, průhledným rouchem, jehož kraj lemují stříbrné obláčky. Pestrý koberec z tisícercých kvítek utkaný pokrývá zemi a nad zemí ten čistý, vonný vzduch rozlehá se zpěvem ptactva! — A jaký to všudy bujarý, čilý život od nejmenšího mravence na pěšině až k hrdému jelenu, od nejmenší travičky až k obrovskému dubu! Vše se hýbe, vše se snaží, vše se krásí! — Není-liž pak to, jakoby Pán Bůh sám oblekl tu zemi novým, pestrým rouchem, nasypal kvítků dole i na stromech a všecko uchystal k nějakému velikému svátku? — Není-liž to v tom krásném

máji, jakoby Bůh sám tiše a neviditelně se svými anděly držel po zemi procesí přes hory, doly, pole a lesy, háje, oudolí a dědiny a jakoby všady se zastavil a vlastní rukou vyléval kolem své požehnání?! A ten svěží větřík hučí tam v lesích na stráních — jakoby k tomu hudbu provozoval na kruchtě; a to ptactvo — jako sbor zpěváků slavně k tomu hlaholili; nejvyšší skřivánek předzpěvuje žalmy a tam v žitě křepelice jako litanii, a ten bublavý potůček klotá svůj růženec dnem a nocí a miliony milionů květinek vysílají z kališků svých vonné kadidlo a celá příroda, jakoby jedním hlasem volala k nebesům: Tebe, o Bože, chválíme!

Však nejenom vzhůru k nebesům zní toho tvorstva hlas, ale — i člověku k srdci! Ano, ta oživená příroda dovolává se člověka jakožto nejvyššího tvora, jakožto pána a krále svého, jakožto tvora, jenž rozumem je obdařen — aby on dotvrdil a posvětil tu krásnou jarní harmonii — aby on také s novou sílou,

s novou láskou Boha ctil, miloval a Jemu prozpěvoval!

„Jest máj! o srdce lidské, povznes se od země a na perutích svých leť vzhůru k nebesům!“ Slyšíš, srdce lidské, tak tě volá celé tvorstvo! Uposlechněš-li pak? Či necháš tu bezrozumnou přírodu samotnou zpívat a jásat Stvořiteli a ty zůstaneš němý? Těmito tvory ležícími daleko, hluboko pod tebou necháš se předstihnout? — To nesmíš! Nesmíš se nechat zahanbit! Poslechni — k čemu ten krásný máj tě vyzývá — pojď také k Stvořiteli svému! —

Na cestě této k Pánu Bohu stojí tu jako sloupové ukazující pocestným směr oni svatí a světice Boží, jenž nás předešli a šťastně už došli cíle. A víš-li pak, jakým směrem se brali? Ptej se, kam ti ukazují, abys nezbloudil. Za všechny nechť odpovídá sv. arcibiskup Antonín: „Nikdo nedosáhne milosti nebes, leč skrze Tebe, o čistá Panno Maria! Nikdo neokusí ovoce slitování Božího, leč skrze Tebe, o Panno vznešená!“ — S tím zajisté souhlasí všickni ostatní.

A tak jest, milá duše! I sám Pán přišel nám skrze Marii a taktéž i my máme přicházet k Němu skrze Marii.

A proto, abych to zkrátka řekl, čím je máj pro Boha, tím budiž ty zas Panně Marii, budiž jí kvetoucím májem.

Jak víš, jest máj ze všech měsíců jí zasvěcen; poněvadž je ze všech měsíců nejkrásnější, jako Ona nejkrásnější a nejvznešenější ze všech tvorů. Máj jest také čas nejradostnější, v němž slaví příroda své znovuzrození.

Jak těšívá se chorý člověk na máj! nabývá vždy jakéhos ulehčení, okřeje, zotaví se a proto se na máj těší a raduje. A nepřišel i s Marií na svět nový život a převeliká radost? —

Jako tedy milované osobě to nejkrásnější a nejlepší za dar podáváme: tak Marii Panně zasvěcujeme máj. —

Jest máj! nuže, vzhůru k Marii všickni žáci a žačky „Školy B. S.“ buďtež i vy kvetoucím májem Rodičce Boží!

„A kterak asi? budete se ptát — a jakým způsobem?“

„Poslyšte, povím vám!“

1) K máji, jak se samo rozumí, patří především prozpěvující ptactvo, a proto již mnohá duše Marii milující si povzdechla:

„Kdybych byla ptáčkem — lítala bych celý den — poblíž chrámu Páně; — zpívala bych povždy jen: „Ó Maria! ó Maria!“ —

Ó ano, drahá duše, buď takovým ptáčkem a zpívej, t. j. modlívej se pilně k Marii, modlívej se k Ní v máji vroucněji a horlivěji než kdy jindy a také něco zvláštního, co se jindy nemodlíváš, k. př. růženec, neb loretánskou litanii. Jak z rána oči otevřeš, zpívej hned: „Ó jak tě miluji Maria!“ a u večer buď zase tvůj poslední zpěv: „Zdrávas, zdrávas Maria!“ —

Ty si naříkáš snad, že neumíš se tak krásně a nábožně modlit, jak bys si to přála! Slyš, má drahá duše, ten vrabec na střeše také to tak neumí jako slavík v háji, ale co? Otec nebeský přijme i to jeho sprosté, jednotvárné cvrlikání a má i z toho radost. A to malé děcko také žvatlá, že bys tomu ani nerozuměla, ale co? jeho matka mu dobře rozumí a má velikou radost i z toho žvatlání. Tedy nedělej si marnou starost, modli se, jak to umíš, modli se, jak nejlépe to umíš a věř, i tvá modlitba prorazí nebesa a dojde k trůnu Královny nebeské a bude se jí líbit. —

Co ale slíbíš Matce Boží na každý den konati, v tom buď vytrvanlivý — Maria nežádá mnoho, ale stálost. —

Blahoslavený mládenec Berchmanno říkával: „Miluji-li Marii, mohu býti ujištěn, že v dobrém setrvám, že od Boba dosáhnu, čeho sobě žádám.“ — Když věrný tento ctitel ležel na smrtelné posteli, okolo níž stáli bratři jeho, poručil mu představený ve jmenu sv. poslušnosti, aby jim zjevil, co by činiti měli, aby týchž milostí od Matky Páně dosáhli, jako on. I pravil umírající: „Maria s málem se spokojí, i s tou nejmenší úctou, jen když bude stálá!“ —

2) Za druhé, náležejí k máji bez odporu květiny; nebo máj bez kvítí by byl jako potok bez vody. A snad mnohá již duše Marii upřímně milující povzdechla sobě: „Kdybych byla kvítkem — kvetla bych co nejkrásněji — od jara do zimy — před Tebou o Maria! o Maria!“ —

Vždyť proto také jest máj Marii P. zasvěcen, že je ze všech měsíců na květiny nejbohatší. Stromy, křoviny, byliny pučí, kvetou, dýší kolem sebe líbeznou vůní. Není-liž ale Maria Panna ta nejkrásnější květina, „vykvetlá růže královská z kmene Davida krále?“ — Marii Panně klade církev v ústa tato slova z písma sv.: „Jako palma v Kádes vyvýšena jsem a jako štěp růže v Jerichu!“ — „Já jsem květ polní a lilie v oudol.“ — A proto také nazývá církev sv. Marii „růží duchovní.“ — „Bílou růží, — vykládá sv. Bernard — „byla Maria svým panenstvím; červenou růží — svou láskou; bílou, toužící po ctnosti, červenou, hubící nepravosti; bílou, činící náklonosti naše čistými, červenou, žádost těla umrtvující.“ —

Proto také všechny duše Marii milující snášejí a snášely Ji povždy nejkrásnějších květin.

Sv. Rosa Limanská již v nejútlejším věku svém horlivě ctíla Rodičku Boží. Převelikou působilo jí radost s Marií rozmlouvati a její oltář ozdobovati kvě-

tinkami nejkrásnějšími. Se zvláštní pečlivostí ošetřovala v zahradě svůj záhonek, na němž byly zasety květiny ty nejpeknější. Každou sobotu uvila z nich věnec, kterýmž krášlila zázračnou sochu Matky Boží v růžencové kapli. A s podivením pozorovali lidé, že na jejím záhonku bylo vždycky květin dost, ano i v dobách, kdy nesnesitelné parno všecko umořilo. I říkávala sv. Rosa: „Kdybych byla bohatá, obětovala bych Marii zlatou korunu, vykládanou drahými kameny; ve své chudobě mohu jí jen květiny věnovati.“ —

Nuže, křesťanská duše! nechtěla bys i ty Matce Boží tuto radost učiniti a věnovati Ji kvítí milé? Beze vší obtížnosti, beze všech outrat, i nemáš-li zahrádky, můžeš Ji denně i to nejkrásnější kvítí přinášeti! —

Buď sama, zvláště v tomto měsíci čistou lilí t. j. čistou a počestnou. Právě tuto květinu, nyní tak velmi řídkou a vzácnou, miluje Maria; chceť kráčet i jen mezi liliemi jako Její Božský Syn. Maria jest královnou panen a žádná panna křesťanská neměla by opomenout na tento měsíc aspoň zaslíbit a zasvětit Ji svatou čistotu.

Však i ty, drahá duše, jenž to čteš, buď si kdo buď, boj s pomocí Marie Panny za tuto ctnost a pakliže snad dříve jsi byla pochybila, ó plač nyní slzami hořkými a varuj jiné před tímto — největším neštěstím! —

Považ jen jakou radost té svaté Panně učiníš, jestliže každého večera budeš moci říci: „Panenko Maria, dnes Ti přináším lilii, stálo mne to sice mnoho boje a namáhání, ale bojovala jsem z lásky k Tobě!“ —

Vedle lilie má státi také mučenka, neb jak jí snad říkáte „umučení Páně.“ Znáš zajisté tu květinu, jejíž květ jest tak něžný a tak významný, že nápodobí kříž, hřeby, trnovou korunu i roucho krví skropené. —

A což, nemáš i ty na své cestě života kříž nějaký? nemáš nějakou starost neb žal nebo soužení? Nedostane se i tobě kolikráte od lidí hrubých leccakých slov a utrhačných řečí? — Hle, tu jarní příroda plesá všude v bujnosti a blaženosti a to tvé srdce naplněno snad hořkostí jako pelyněk! Však nenaříkej! kříž a utrpení je na celém světě a patří už k životu lidskému tak — „jako sůl na stůl“ — říkával jistý zbožný biskup. Buď jen trpělivá, duše má, a pamatuj, že to Maria Panna neměla také o nic lépe než ty; na př. tam v tom studeném chlívě v Betlémě, nebo na outěku do Egypta mrazivou nocí, anebo dokonce tam pod skrvceným křížem! — Trp tiše. Snášej ráda a hled, abys každého večera mohla říci Marii: „Zde, Matko nebeská, nesu Ti dnes také mučenku!“ —

Konečně ještě jedno kvítko vídá Maria Panna velmi ráda a sice tu tichou — prostou fialku, jež leckdes v koutku nepovšimnuta kvete a tak líbeznou vůni vydává, byť i pláštěček měla zcela neúhledný. — Hle, i ty jsi snad jen nízkou, chudou, opovrženou služkou na světě; nemáš od rána do večera oddechu, celý den jsi popoháněna a komandována až do noci pozdní a tu myslíš sobě: kterak mám já ubohé stvoření slaviti máj ke cti a chvále Marie Panny? Ó, nech Jí v srdci svém růsti a kvést fialku pokorné, ponížené poslušnosti k svým představeným. Poslouchej na slovo, i kdybys tomu sama lépe rozuměla, pracuj čile a vesele, služ tak, jakobys ne lidem ale samé Marii Panně sloužila a tak budeš moci každého večera říci: „Dnes, o Panno nebeská, nesu ti krásnou fialku.“ —

Má drahá duše! máj má 31 dní, vykonáš-li každý den tyto 3 ctnosti: čistotu srdce — trpělivost — poníženost — z lásky k Marii Panně, ó věř, pak jsi Jí přinesla každý den kytici z květin

Jí nejmilejších — a plesati bude nad tebou to Její srdce mateřské. —

3) Za třetí. Aby květinčky neuvadly a nesklonily ty krásné hlavičky k zemi, jest zapotřebí občerstvující vody a proto na jaře tak vesele, tak čile proudí všechny potoky a studánky po stráních, v oudolích v pravo i v levo rozdávající květinám těch darů, které tam na horách pro ně nasbíraly. — A mnohá duše již, která opravdu miluje Marii Pannu, povzdychla sobě: „Kdybych byla potůčkem — spěchala bych přes hráze — spěchala bych kropiti — Tvé keře a Tvé kvítky, o Maria, o Maria!“ —

A věř, drahá duše, i ty máš takového potůčku velice zapotřebí, nemají-li brzy zvadnout troje tvé květinčky. Aby tedy alespoň v máji čerstvé zůstaly a kvetly, občerstvuj a zalévej je slovem Božím, buď poslouchajíc v kostele nebo čítajíc v knize. Mnohé osady jsou tak šťastny, že se v nich konají v máji zvláštní pobožnosti k Marii Panně — tak zvané májové pobožnosti.

Měsíc máj bývá mládeži vlašské ten nejzáhubnější, a tu prý sv. Filip Nerejský, aby je od hříšných radovánek odvrátil, vyzýval všechn mladý lid k účtění Rodičky Boží. Mluvil horlivě o Jejích ctnostech, o Její moci, aby se Jí odevzdali, před Jejími oltáři a obrazy svou denní pobožnost vykonávali a na počest Matky Boží dobré skutky konali. Bůh žehnal mužům apoštolskému. Co po ulicích lehkomyšlníci Boha uráželi nestoudnými písněmi, křikem, tančením, zlořečením a hříšnými hrami, zdobily zatím nábožné duše oltáře nejsvětější Panny květinami nejkrásnějšími a vyzývaly Matku milosrdenství, aby mocnou přímlovou vymohla všem, zvláště zaslepeným synům světa, milost obrácení a setrvání v dobrém. Májová tato pobožnost rozšířila se brzy po celém světě katolickém a již papež Pius VII. dne 21. dubna 1815 udělil všem věřícím

kdož v měsíci máji buď sami aneb společně s jinými vykonají na počest Matky Boží nějaký dobrý skutek, na každý den 300 dní odpustků a jednou plnomocných odpustků, když svátost pokání a oltářní hodně přijmou.

Máte-li tedy u vás ve chrámě, nebo aspoň u kapličky na návsi pobožnost májovou, pospěš k ní každý den! Maria Panna tě volá! A nemáte-li u vás nic podobného, neb nemůžeš-li jíti, ó vezmi každý den do ruky aspoň nábožnou knihu a čti v ní jen alespoň čtvrt hodinky — ale každý den! Vždyť víš: oheň bez dříví nehoří a lampa bez oleje zhasne a tak uvadne a zahyne bez potravy v srdci i ta láska k Marii Panně.

4) Konečně patří k té májové radosti tam v Boží přírodě i zvonek, který z rána, v poledne a u večer po slunce západu se rozezvučí a hlasem líbezným přes hory, doly, přes pole, louky všecko, všecko volá k modlitbě. A mnohá již duše Marii opravdu milující zdali nepovzdychla sobě: „Kdybych byla zvonkem — stále bych zvonila — z rána a u večer — v širý svět volala: Zdrávas, zdrávas Maria!“ —

Tímto zvonkem, milá duše, musí býti tvé srdce! ano z něho musí vycházeti všecka ta tvá pobožnost májová, a nejenom z úst! všemu, co pro Marii učiníš, musí vtisknouti tvé srdce pečť lásky, oddanosti a upřímnosti k Matce Boží!

Ale což, jestliže zvonek je roztržen? Ó jak nepříjemný a chraptivý má hlas, horší jistě než krákorání vran a krkavců.

A věru, tak nehezským hlasem zní Marii Panně takové srdce lidské, které je rozděleno a roztrženo s Bohem — skrze hřích!

Běda! v takovém srdci hříšném panuje ještě tuhá zima, ostrý mráz. O srdce ubohé, kdy, ach kdy zavane tobě vlažný vítr jarní a roztaje ty ledové kry?! —

Teď, teď v máji! Jako na tu Boží zem padají teplounké záře sluneční, tak

padá i na tebe ten líbezný hlas nebeské Matky: „Nešťastné, hříšné dítě, pojď, pojď k mému srdci!“ — Ó nech si vniknouti hluboko ten láskyplný hlas, nech rozpuknouti ledovou kůru, ať zavítá i ve tvé srdce ten líbezný, májový dech pokoje a blaženosti! Blahoslavený Petr Fererius, horlivý ctitel Rodičky Boží, upadl do těžké nemoci, byl ale zcela pokojný, máje pevnou naději v Ježíše a v Marii, jejichž jmena často vyslovoval. Brzy kříž, brzy obraz Marie Panny líbaje vzdychal: „Máme milostivého Pána a milostivou Paní!“ Jeho poslední radost byla, že se dočkal ještě slavnosti nepoškvrněného početí Panny Marie. V tento den přijal o 9. hodině poslední pomazání, o 11. hodině tázal se plačících dítek svých: „Kolik jest hodin?“ — Pak líbaje křížem pravil: „O Ježíši, neopouštěj mne v hodině smrti.“ — A opět vzav do ruky obraz P. Marie dí: „Ty víš, o Maria, v koho jsem doufal, o Maria! stůj při mně!“ — Konečně poznamenav se třikrát sv. křížem, započal svůj krátký, poslední boj. Ústa se stále v modlitbě pohybovala, šeptající jmena: Ježíš a Maria. Tak usnul v Pánu. Přítomný kněz zvolal: „Krásná to smrt, ovoce to tak krásného života.“

Chceš-li i ty tak zemřít, cti Matku Boží! —

Máj jest! tedy vzhůru k Marii a buď Jí věren až do smrti.

Modlitba.

O Matko Páně! Tys královna máje, nejspanilejší růže duchovní, nejčistší lilie v zahradě milosti Boží! Nejkrásnější květina plná vůně líbezného, kterouž nebe i zemi potěšuješ. Krása Tvá mocně mne k Tobě vábí, nutí mne, abych se k Tobě utíkal co dítě Tvé. Budiž mou Matkou, pomáhej mi, abych i já v zahradě Kristově kvetl co květina vonná k radosti Tvé a někdy přesazen byl do ráje nebeského. Amen.

Vínek Panně Sloupské.

I.

Vítej mně, o jaro; vlnadné kvítí
V doubravě jenž seješ v dolině,
Po tobě jsem toužil jedině,
Chtěje vínek Panně Sloupské vítí! —

Na lebech hor, nejdříve jenž třpítí
Paprsků se zlatých v tkanině,
Na stránkách a lesů v hlubině,
Květ chci hledat a jím Pannu ctíti.

Mezi ony dcery lepotvárné,
Matkou svou jenž zovou přírodu,
Vpletu ctnosti Panny činnozárné.

Ty však Panno zprovázej mě svatá
A tvých ctností uč znát lahodu,
Nadra moje láskou k tobě vzňatá!

II.

Ještě ptenců nezaznívá pění,
Háje šlehá ještě zimy chlad,
A již zve tam v opuštěný sad
Sněženka mě vínků ku pletení.

Sněženku, ten kvítek utrpení,
U vínek ti vplítám kníh vlnad,
Tobě, jenž jsi, nezvratný jak hrad
Pode stromem stála vykoupení.

Trpělivě nesla's bolnou trýzeň,
Milený když syn tvůj na kříži
Snášel pro nás hanu, krutou žízeň.

S oddaností nesla's hrozná muka,
Syna tvého když ran pod tíží
Jímala smrt v náruč chladnoruká.

III.

Nový kvítek zkvětlý v jarní době,
Chudobku ten obraz skrovnosti,
U vínek já vplítám s vroucností
Přemilostná, Sloupská Panno, tobě.

Chudobka, jenž nestěžuje sobě
Květouc v chudých jezu planosti;
Tak i ty, o panno, v tichosti
V Nazaretu květla's v chudobě.

Tvoje srdce Boha milující
S oddaností neslo chudobu,
Chudobka jak v stínu zkvětající.

O klenotu jednom neustále
Sníla's ty až svému ku hrobu,
O lásce to nebes, země Krále.

IV.

Z podpřístřeší keřů kvítek dýše
Libou vůni v hájů prostory;
Violka toť odznak pokory,
Vsazena sem z nadpozemské říše.

A tak i ty, Kněžno nebes výše,
Králující svatých nad sbory;
V pokoře jsi nesla úkory
Pod přístřeším Nazaretské chýše.

Violka jak něžná v podesluní,
Tak i ty jsouc matkou Kristovou
Pokory předce vydávala's vůni.

Tvoje srdce, láskou k Bohu vzňaté,
Nade zhoubnou pýchy osnovou
V pokoře vždy vítězilo svaté.

V.

Vedle toku šplounavého zírá
Modrý kvítek nebes k blankytu,
Při bouři a slunce při svitu
Modravého očka nezavírá.

Pomněnka to, králem všehomíra
K tokům vseta s nebes obytu;
Líbezného družka šplounotu,
Kterýmž chválí Tvůrce, vlna čírá.

Pomněnka jak do vln, v nevýměrná
Tak i ty jsi zřela nebesa,
Nesouc s Kristem muka přenesměrná.

Srdce ostrý proniká meč tvoje;
A však ono předce neklesá,
S Kristem snáší věrně tísně znoje.

Jak uctívali předkové naši Pannu Marii a jak my ji uctíme v měsíci květnu.

Úcta Syna Božího je úzce spojena s úctou Matičky Boží, protož i naši zbožní předkové, jakmile stali se křesťany a vyznáváči Kristovými, stali se i ctíteli Marie Panny. Jakž jinak tomu mohlo býti, vždyť ti, kteříž jim víru spasitelnou hlásali, vroucně uctívali Marii; ano svatí apoštolové Cyrill a Methoděj nadšenými byli Marianskými ctíteli.

Tito opouštějí vlast svou, opouštějí svou otčinu, opouštějí vše, co jim draho a vzácné bylo, aby Moravany Kristu získali; ještě však vše neopustili, doprovází je ještě milovaná matka. Tu již stojí, dále nemůže s nimi jíti, bolestně se s nimi loučí, jim žehná a na Pánu Bohu zdaru zbožně želá; těžko připadá synům matku drahou opustiti; zvěstí však předce láska ku Kristu a syni slze roníce poslední vroucně „s Bohem“ matce šepotají. Již kráčí matka osamělá v duchu synům žehnajíc, jichž víckrát na zemi této neuzří; kráčejí též již syni solunští ku moravským rodným nivám, a že matky pozemské již nemají, vroucně k Matce Boží vysílají prosby, aby jim matičkou byla. „Bud nám matkou, viz své syny“ takto zbožně opětují. A ona jim byla matkou, protož snažili se věrnými jejími býti syny. Syny jí věrnými byli, mnoho synů edcer jí získali, ano národ celý jí získal.

„Škola B. S. P.“ 1877.

skali, národ v pravdě marianský. Předkové naši toť ten národ marianský! Úctu marianskou celým svým životem projevovali; viz bezčetné chrámy Panně Marii k úctě postavené a zasvěcené, viz kaple jí k oslavě vyzdobené a vykrášené, viz nesčíslné sochy na každém takřka honu polním stojící, viz obrazy, domy a příbytky krásící; viz ty houfy poutníků

od dob cyrillomethodějských tamo k posvátnému Hostýnu chvátajících, slyš ty rozmanité písně, jimiž chválí Marii Pannu! Co těch míst poutnických v naší vlasti, kdež od časů nepamátných tisíce tisíc zbožných poutníkův a poutníkův Marii zvelebují a oslavují! Dítě, když rozum bere i ručky spíná a již se těší, že na pouť půjde a oslaví Boží Matičku; a když povyrostlo putuje každoročně k Panně Marii na blízké místo poutnické; má-li něco na srdci, dojde tam k Marii na radu, dosáhlo-li, po čem toužilo, dojde opět Marii díky vzdát. Otec, matka k Marii na pouť chvátá, Marii vše předkládá, radost, žalost jí sdílí, jí své děti zaslibuje. Stařec věkem sešlý o hřl se podepírá a k Matičce Boží na pouť jakž takž spěchá; naposledy k ní dochází, neb již již sfla ho opouští, brzy zajde k otcům; proto vroucně se modlí, zbožně na Matičce Boží želá, aby mu odpuštěna

byla hříšná vina, aby ho sprovedila z těchto niv pozemských tam na nivy nebeské; „své již opustím, ó Matičko Boží,“ šepotá, „ty však jich neopouštěj ó buď jim matkou milostivou!“ Tam opět jinoch v svět se běře; dřív však ku Matičce pouť vykoná a za průvodkyní ji požádá. Tamo neduživý k Matičce doveden; tělo chřadne, po tváří se zármutek rozprostírá; klesá na svá umdlená kolena, dlouho, dlouho se modlí, konečně tvář jeho se vyjasní a on rozradostněn ku svým chvátá.

Dotkla se ruka Boží Moravanů a již houfně ku Matičce na poutnická místa spěchají a ji vroucně prosí, aby ustal Hospodin ve hněvu svém. Nepřítel vlast moravskou ohrožuje a již seřadují se bodří Moravané na místech Matičce Boží zasvěcených, vroucné vysílají prosby k trůnu její velebnosti, aby se jich zastala a nedala zahynouti jim ni budoucím. Byly žně hojné, Bůh polím moravským požehnal, vše se těší, raduje; raduje se i Maria, neb kamo kráčíš lesem, polem, údolím, městy, vesnicemi, dědinami, velebné se zpěvy mariánské nesou, chrámy, příbytky, hrady i chaloupky slavným „Zdrávas Maria“ se ozývají. Jest neděle, den Boží, každý dojde do chrámu; odpoledne sejdou se po modlení a po požehnání, staří vykládají, mladí naslouchají; po chvílce pak, jakoby málo v ten den Marii byli uctili, hodinky mariánské prozpěvovati započnou, píseň za písní prozpěvují až zvon slavné „Anděl Páně“ pozemčanům

zvěstuje. Přišla zima a s ní dlouhé večery; nastanou besedy, přístky, drhnutí peří; zapěje se mnohá píseň, veselá i zbožná; zanotí se i mnohá mariánská. A když došel půst, po klekání dům od domu hospodář růženec předřikuje a čeleď zbožně následuje. Otevře se jaro, zem se probuzuje, slunečko zas teplé hřeje, mládež návsím poskakuje a „hrejme si na Pannu Marii“ pokřikuje; tamo rolník oře písní Marii zbožňuje, tamo dítko po lučinách pobíhá, kvítky sbírá a z nich Panence Marii věnec uvívá.

Tak od sv. Cyrilla a Methoda Marii uctívati se naučili naši zbožní předkové a ji tak povždy uctívali. Nuže „ctěme i my otce svého a matku svou,“ jakž tomu velel Bůh na hoře Sinai, zachovávejmež krásné, zbožné zvyky otcův, předkův svých; a jak oni zbožně lnuli k Marii, jak oni ji uctívali, uctívejme i my Boží Matičku a to zvláště v měsíci květnu, v měsíci jí zasvěceném. Každý den k ní nějakou malou pobožností vykonej, každý den jí nějaký dobrý skutek za oběť přines, po celý měsíc té neb oné své hlavní chyby se bedlivě vystříhej, v té neb oné ctnosti jí ku počtě každodenně se cvič. A ona Matička milostná po vůli Boží milostí hojných pro tebe i pro duši ti vyprosí. Při své pobožnosti pamatuj i na přátely i nepřátely naší sv. víry a ona splní naše vroucí prosby; a jako druhdy zpomohla, že byla Morava prostá vrahův Tatarů, tak i nyní zprostí nás nových vrahův Tatarův.

Žebrák Mariacellský a statkář Velehradský.

Obrazy z dějin moravských.

Moravané zvítězili na svatém Hostýně.

(Pokračování.)

Zatím, co takové věci na polední straně Moravy se strojily, neváhali Moravané druží, Hanáci a Valaši, Tatarům se postavit. Pánové a města z okolí

Hulína, Holešova, od Hany až k Radhošti sebrali srdnatou sílu svou. I pravil Vneslav, jeden z předních pánů: „Vzhůru bratři, proti Tatarům! vzhůru ve jmenu

Páně a ve jmenu Matičky Boží! Kroky svoje zařídíme na svatý Hostýn, před Mateří Boží na Tatary udeříme.“ Tak pravil Vneslav a řeklo si všecko vojsko: „Na posvátný Hostýn dorazíme, kde Máti Boží divy tvoří!“ Mohlo to býti něco málo po Božím těle r. 1241.

Ale kolkoem Hostýna rozmnožilo se množství Tatarů, jako se množí večerní tma v jeseň. — Z nenadání Moravané tu byli moudrou cestou skrz Tatary prošli a kolébalo se vojsko jejich prostřed Tatarů litých, jako loďka, když proti povodni se vzdmáhá, úsilno se derouce na svatý Hostýn, kde Máti Boží divy tvoří.

„Vzhůru, bratří, vzhůru!“ volal Vneslav, udeřil svým mečem na štít stříbrný, korouhví výš nad hlavou točil. Všecko se vzdmáhalo, v Tatary vrazilo, srazili se v jednu sílu silnou, vyrazili jako oheň ze země, tamo k chlumu skrz přemnožství Tatarů. — Když byli skrz Tatary na Hostýn prorazili, obrátili se nazpět tváří k Tatarům, jako klínem proti nepříteli se postavíce, k spodu soužili se v ostrou hranu, čím výš na chlumu, tím šíř se rozstoupili. V pravo, v levo pokryli se štíty, bystrá kopí na ramena vložili třetí druhým, druhí prvním. Mraky střel tu na Tatary spustili.

V tom temná noc posula vši zemi; rozvalila se k zemi a k oblakům; křesťané a Tataři stáli proti sobě.

Křesťané nespali. V noční tmě náspy vrhli, náspy zakopané kolokol vrcha. — Když pak na východě počalo jitro, pozdvihl se všecken tábor Tatarů. Tábor ten byl strašný, kolokol chlumu až do nedozřima daleka. Na rychlých koních Tataři se hemžili, nosíce na kopcích napíchané hlavy křesťanů k stanu chánově. — Shluklo se jich množství v jednu sílu, zaměřili všickni v jednu stranu, ženouce prudko na chlumeček vzhůru, i vzkřikli křikem všestrašlivým, že se hory doly rozléhaly.

„Škola B. S. P.“ 1877.

Křesťané stáli na náspech. Máti Boží dodala jim chrabrost, napínali hbitě tuhé luky, i sekali silno ostrým mečem, i bylo Tatarům ustoupati.

I rozsílil se národ Tatar lútých, zamračil se chán jich krutým hněvem. Rozstoupil se tábor jejich ve tři proudy, i hnali třemi proudy krutě na chlumeček. — Křesťané porazili dvacet stromů, všech dvacet, co na chlumu stálo, přivalili klády pokraj náspu.

Již již Tataré se v náspy hnali, křikem řvouce až do oblak strašno, již se jali náspy rozhazovat. Tu svalili s náspu klády na Tatary, klády strhly Tatary, po zemi jako červy je rozmačkaly. I jest bojováno dlouho, kruto; až noc druhá konec boji dala.

Ale pro Bůh! aj nastojte, slavný Vneslav, praporek nesa, šípem s náspu sražen. Krutý žel tu teskné srdce rval.

Nový žel se přidal k želu tomu: trapná žízeň svírala útrobu křesťan. Přes den celý v boji krutém nesvlažila krůpěj vody vypráhlá ústa, v noci k zemi padali, lízali rosu s trávy.

Večer tichý projde na noc chladnou, noc se proměnila v jítro šeré a v táboře Tatar klidno bylo.

Již třetí den se rozhořívá na poledne, křesťané jen padali trapnou žízní, vypráhlá ústa otvírali, pěvše chraptem k Mateří Boží, k Ní své umdlé zraky obraceli, žalostivě rukama lomili, od země do oblak teskno zřeli.

Tu již mysl klesá; praví jedni, praví druhí: Nemožno déle žízní vydržeti, nemožno pro žízeň dále bojovati; komu zdraví, komu život drahý, tomu milost v Tatarech čekati. — I vstav Vestoň, volá: „Trapněji nad meč zahynouti žízní, v otroctví nám bude vody dosti. Za mnou, kdo myslíte, za mnou k Tatarům, koho žízeň trápí!“

Tu Vratislav jako býk jarý skočil, Vestona za silné páže chopil a volal: „Zrádce ty, ty škrvno křesťan věčná!

v záhubu chceš vrhnout ten lid dobrý? Od Boha nám milost doufat slušno, ne v porobě od divokých Tatar! — Nechtějte bratří spěti v záhubu, přetrpěli jsme nejlítější vedro, Bůh nás sílil v poledne horoucí, Bůh nám sešle pomoc doufajícím. — Zastýdte se muži takých řečí, když se hrdinami zváti chcete! — Pohynem-li žízni na tom chlumei, smrt ta bude Bohem poslána: vzdáme-li se mečům našich vrahů, sami vraždu nad sebou spácháme. Mrzkost jest poroba Hospodinu; hřích, v otroctví samochťíc dát šíji. — Za mnou pojďte muži, kdo tak myslí; za mnou k trůnu Mateře Boží!“

Jde za Vratislavem množství k svatě kapli:

„Vstaň o Hospodine! v hněvě svým, i povyš nás nad vrahy naše! vyslyš hlasy k Tobě volající! Obklíčení jsme krutými vrahy; vyprošť nás z osidla krutých Tatar, i dej svlažení útrobám našim; vděčnou píseň za oběť Ti dáme! Potři v zemích našich nepřátely, shlad je u věk a na věky věků!“ Tak se vymodlil Vratislav a s ním Moravané věrní.

Ajta! vzhází mráček na rozpáleném nebi. Dělal se vítr, zahučel hrom strašný, zahnal se nebe černým mračnem; blesky rázráz bijou v stany Tatar; zhořely jim stany, strach posedl srdce. I zdvihlo se vojsko Tatar, i hnalo pádem, utíkajíc strachem od Hostýnu svatého. I byla prázdná Hana Tatarův.

Moravané věrní zase ke kapli Mateře Boží. Vratislav jako vítěz slavný zpívá píseň vděčnou a po něm vši Moravané věrní pějí:

Tisíckráte pozdravujem Tebe,
Ó Matičko Krista Ježíše!
Ty jsi okrasou celého nebe,
Tobě se koří celá říše.
Ty jsi po Bohu ta nejprvnější;
Tobě česť a chválu nejřednější
Andělé a Svatí vzdávají,
Královnou Tebe nazývají.

U Olomouce Tataré dočista poraženi.

Jaroslav s vojskem svým z Brna chvátal k Olomouci, chtěje Tatarů předejíti. V jediných Dědicích na několik hodin odpočinul. Věda, že Tataré úskoční jsou, sám opatrně jednal; neb kdo se střeže, zřídka se opálí. Tři sta mužů na dobrých koněch poslal před sebou, řka: „Dávejte pozor, zdali kde Tatarů spatříte; jedni hleďte před sebe, jedni hleďte v pravou stranu, jiní hleďte v levou stranu. Kde Tatara spatříte, znamení nám dejte.“

Za těmi kráčelo vojsko, mužův osm tisíc Moravanů a Čechů, Jaroslav v čele. Tatara neshlédli. Šťastně do Olomouce vešli, město je vítalo, Češi a Moravané svatou věrnost si slibovali. Moravanů čekalo již čtyry tisíce mužů, jež přivedli pánové: Bludo Kravař, župan Olomúcký, Slavata komoří, Jaroslav ze Šumberku, Fabeš z Horky, Sudek, Skrběň a jiní. Měšťané a všecka čeleď Olomúcká též byli dobrou zbraní opatřeni a ve své mysli tak utvrzeni, že buď město uhájí, buď smrtí hrdinskou zemrou.

Ráno prohlížel Jaroslav ze Šternberka hradby městské, zdaliž k odporování v dobrém stavu se nalezají; a aj, tu nenadále uzřel houfné Tatary okolo města jezdit. V noci na to bylo viděti záři z dvaceti ohňů, aniž Tataré vsi a města kolem Olomouce zapálili, jako na znamení, že tak má hořeti Olomouc. Druhého dne mnohem větší počet Tatarů kolem města viděn byl, třetího dne přitáhlo hlavní vojsko tatarské a Peta, vůdce jeho.

Kolkolem Olomouce do největší dálky bylo Tatar plno, nepočítaná jízda jezdila po všech polích, lukách a návrších, a jako železným kruhem obklíčila město, tak že z města uniknouti lze nebylo. Outokem nelnali proti Olomouci, jednak pro hluboké příkopy a vysoké zdi, jednak že Tataré obratnější byli na svých koněch

v bitvě v širém poli než v dobývání hradů. Nicméně tak trefně šípy z lučiště stříleli, že se nikdo na hradbách okázati nesměl; a jestli kde kdo se vyskytl, ihned mnohými šípy střelen padl. Někdy šípy tak hustě do města padaly, že jako oblakem sluneční paprsky zakryly a když v letu se míchaly a od sebe odrážely, strašlivý třeskot ze sebe vydávaly.

Tataré obmýšleli Olomouckých vylákati z města; ale Jaroslav tomu nedal, pamětliv rozkazu Václava, krále svého: „Jaroslave, přikazuji tobě, ať se mi do žádné bitvy v odkrytém poli nepouštíš; ale Olomouc zachovej!“ Když tehdy Olomouckých vylákati, ani velké škody jim učiniti nemohli, všecku svou zlost na blízkém premonstráckém klášteře v Hradišti, ve kterém mnoho brauného lidu se nacházelo, vylili; a když ho brannou rukou nedostali, ohnivými šípy, dokudžby jej nezapálili, hustě stříleli. Dvakrát v klášteře chytilo, ale dvakrát Hradišští uhasili oheň, ale po třetí, když se o to snažili, od tatarských šípů překážku měli, že ohně staviti nemohli. Nemohouce déle pro oheň v klášteře trvati, bránu si otevřeli a mezi nepřátely vrazili, řkouce: „Muži, nebojme se žádné smrti, buď se prosekáme, buď hrdinsky zemřeme!“ I sekali do Tatarů, až jich množství posekali, avšak sami, ze mnohých ran krvácejíce, počestně a křesťansky zemřeli. Padli všickni do jednoho. Tataři jim hlavy uřezali, k ocasům koňským přivázali a k branám města Olomouce jezdíce, na hrůzu okazovali, řkouce: „Což myslíte, že Olomouci jinak učiníme?“

Mezi sebou pravili Tataré: „Vypálili jsme Hradiště, vypálíme Olomouc;“ a ohnivými šípy do města stříleli; ale nadarmo. Neb Olomoučtí ohnivým šípům velmi odpírali, oheň hasili; střechy buď vodou polévali, neb na zem trhali a tytéž šípy sbírajíce proti Tatarům stříleli.

Peta, vůdce Tatarů, vida že Olomoučtí z města nejdou, vysmíval se jim a kde

kterých jmen škaredých jim dával, až konečně Olomoučtí tak se rozpálili, že vyraziti chtěli a skoro s pobouřením na Jaroslavovi žádali, řkouce: „Veď nás na ty pohany; neb s takovou hanbou jméno křesťanské tupiti nedáme!“ — Ale Jaroslav pořád pamětliv rozkazu královského, nevedl je z krytého města do odkrytého pole; ano, když Olomoučtí neustále za to žádali, pod ztrátou hrdla zapověděl, v té věci naň doléhati.

Peta uviděv, že Olomoučtí k boji nejdou, upustil od opatrnosti a kázně, rozesílaje větší, menší houfy lidu svého na loupež. V té nevázanosti půl Moravy sjezdili a naplnili hrůzou. Jako jedovaté housenky vylízejíce z hnízda přeplněného ožírají větve a celé stromy kazí, podobně Tataré kazili Moravu. Jeden houf k západu se vrhnuv dobyl města Litovle, spálil je a tak zkazil, že kámen na kamci nenechal; pak se hnal na Uničov, však posádka a měšťané statečně bránili se, že Tataré od města trhnouti musili, celou krajinu hubíce, Jevíčko vypálili a až k hranicím českým zajížděli.

Silný houf Tatarů na Brno se vyřinul. Tak náhle k městu přitrhli, že premonstráti v Zábřdovicích jen rychlým útekem smrti ušli. Vypálivše klášter otočili se kolem Brna a dobývali ho. Ale i Brno a hrad Špilberk statečně se bránilo; a Tataři pro vztek a hanbu celou krajinu mečem a ohněm vyhubili. Odtud přepadli kláštery Rajhrad, Tišňov a Doubravník, vyloupili a spálili je.

Vida Jaroslav, že ležení tatarské náramně zesláblo, poznával v tom příhodnou chvíli svou. Bylo to v pondělí na den sv. Jana Křtitele, kde vroucně za osvětlení Ducha svatého se modlil. Po modlitbě svolav důstojníky vojenské a všecku radu obce Olomoucké pravil k nim:

„Ejhle, vojínové a měšťané moji! Příhodný čas přišel, že můžeme z města vypadnouti. Čekali jsme a mlčeli jsme

dlouho, až nepřítel na nás takřka zapomněl. Došla mne zpráva, že Tataři po Moravě se rozjeli. Jiný úmysl můj není, leč s pomocí Boží na ty udeřiti, kteří u našeho města leží a poraziti jich; neb hadu nejjistěji hlavu rozšlápnoti. — Dnes tedy po půlnoci na ně vyskočíme. Vojínové moji! s pomocí Boží chci býti všude napřed, neopouštějte mne! Stůjte mužně, Bůh s nebes na nás bude patřiti a ti milí Svatí! Pamatujte na svou milou vlast, na svého krále! Pán Bůh s námi! Nechci vás tajiti, že dnes ještě k svatě zpovědi půjdu a po půlnoci k sv. přijímání; kdo chce jíti se mnou, rád ho uvidím!“

Vojínové zaradovali se takové zprávě milého vůdce, byli by zajisté radostným křikem Jaroslava pozdravili, kdyby opatrnost byla ticho býti nekázala. Všecko vojsko k sv. zpovědi chtělo. Pozvání kněží, kde který v Olomouci byl; ve zpovědi byl Jaroslav první. Jak půlnoční hodina odbila, kněží ve všech kostelích mše svatě sloužili a nejsvětější Svátost oltářní podávali. Nevýslovně vroucná byla pobožnost, s kterou Jaroslav vojevůdce a celé vojsko jeho Tělo Páně přijímali. Celá Olomouc bděla na modlitbách, byla to právě svatá noc. Ale ticho bylo a temno po celém městě, aby nepřítel podezření neměl.

Po svatém přijímání z kostelů vyšli, k městské bráně se berouce. Jaroslav byl napřed, s ním Slavata a Bludo Kravař. Jaroslav na koni seděl. Na chvílku jakoby své myšlenky sebral. Srdce jeho trnulo i srdce vojákův trnulo. — Jaroslav založil levou ruku v bok, pravou ruku k nebi zdvihl, řka hlasem vážným:

Vojínové moji drazí! Svatá hodina jest tu. Nedejme se pohanům! Pán Bůh s námi a milí Svatí! — Já pak před Bohem všemohoucím a před Pannou Marií, přede všemi Svatými, i před Vámi, moje vojsko drahé! svatým slibem se

zavazuji, pakli Bůh nám vítězství popřeje: že tu v Olomouci vystavím kostel ke cti Panny Marie, nejsvětější nebes královny, a klášter podle řádu sv. Františka. K tomu nám Bůh dopomáhej a všickni Svatí!“

Tak domluviv Jaroslav, skočil s koně a na zem klekl. Celé vojsko kleklo. Jaroslav se pomodlil se statečným vojskem svým ještě jeden Zdravas Maria; — a ve jmenu Páně brána se jim otevřela.

Brána se otevřela, vojsko ve vši tichosti bránou ven. Napřed šlo několik vojáků nad jiné srdnatých. Vrazili na první stráž tatarskou i porazili ji; taktéž druhou a třetí stráž porazili. Za nimi vojsko moravské v tichosti se dostalo do ležení Tatarů. Tu všecko spalo bez starosti. I začali Moravané i Češi mlátiti do Tatarů, i sekali Tatary, jako žencové, když na louce trávu sekají. Znenáhla křik povstal, i probudilo se ze sna vojsko Tatarův.

Peta, chán tatarský ze spaní vyskočil. „Co to?“ vzkřikl, „co to má býti? Tataři vzhůru!“ volal hlasem silným, „Tataři vzhůru na ty křesťany!“ Na koně vyskočil, ani neustrojen, lid svůj sbíral. —

Když Tataré svého vůdce Petu v čele spatřili, vskok se jim vrátila dávná ukrutnost. Nalit srazily se strany obě; i strhla se půtka dobou noční, půtka krutá velmi. Tu chřest a drnkot mečů, tu sykot kalených střel strašný, lom oštěpův, rachot kopí bystrých. Bylo klání, bylo porubání; a tu lkání, tam zas radování v temném šeru nočním! Tomu hlava na dvě rozštěpena, tomu srubeny jsou obě ruce, tomu v srdce po jilce meč vtasí. Uh! byl ryk, stenání, žalostivo. Ah nastojte! křesťané již couvají.

Aj, tu Jaroslav jak orl letí. Všude napřed, jak byl slíbil! Tvrdou ocel na mohících prsou, pod ocelí chrabrost, udatenstvo, pod helmici velebystrý vřelas, a v tom srdci vřelou lásku k Bohu.

Rozkácen hnal, jako lev drážlivý, když mu dáno teplou krev zřítí, jako lev, když nastřelen za lovcem žene. Tak Jaroslav přibhnal, vrazil kruto na Petu, tatar-chána. Poznali se Jaroslav i Peta v nočním šeru; i vrazili proti sobě, i byla půtka ovšem velekrutá. Srazili se s koně oba oštěpoma, zlomili je oba velkým praskem. Peta zdvihl meč svůj pádný, silnou rukou mřil, by rozpoltil Jaroslava. Jaroslav, všecken krví zbrocen, obrátil meč svůj ostrý: „Pomoz Bože!“ vzdychl, a na spěch po Tataru šťastně sekl, že mu uťal pravou ruku se vším s napřaženým mečem. — I padl Peta na smrt raněn, zarachotil nad ním toulec s lukem.

„Zaplať Pán Bůh!“ vzdechl Jaroslav šťastný vojn, a vskočil na rychlého koně svého. Již dost, vojnové moji, pravil radostně; den se dělá, teď musíme do krytého města nazpět. — Opatrně couval se svým vojskem, pořád se bránil, Tataři za ním až k bráně městské, nevědouce v šeré noci, že Peta jejich vůdce byl padl. Když pak křesťanské vojsko do brány vešlo a Tataré za nimi vniknouti chtěli, spustili křesťané vrata železná, i bylo Tatarům ustoupiti. Tak se stalo

po půlnoci z pondělí na outerek po svatém Janu Křtíteli roku 1241.

Tataré procházeli to krvavé pole, pořáde nevědouce, co Petovi tatar-chánu se bylo stalo. Vztekem dábelským dobíjeli raněné křesťany; až přijdouce, našli Petu svého chána. Již byl mrtev. I zařvali křikem strašným, i vzplakali nad svým mrtvým chánem. A tu jich opustila všecka síla, všecken rozum; Bůh na ně poslal strach a hrůzu; zaházeli kopí, kopí sáhodlouhé, i utíkali od Olomouce i z Moravy celé k Batu chánovi do uherské země.

Jaroslav, vojn bohabojný se vrátil do kostela, kde byl velebnou svátostí přijímal, Bohu poděkoval a Rodičce Boží a všem milým Svatým. Šťastné město Olomouce do kostelů se hrnulo, za takové šťastné vysvobození díky Bohu vzdát.

Neváhal Jaroslav stavěti kostel slibem zaslíbený ke cti nanebevzetí Marie Panny, a celé město radostným srdcem mu pomáhalo. Při kostele vystavěli klášter řádu sv. Františka. Ne-daleko místa, kde poslední bitva s ukrutnými Tatary svedena byla, Jaroslav hrad vystavěl a při hradě město, které podnes Šternberk sluje.

Padesátileté biskupské jubileum sv. Otce Pia IX.

Po celých 19 věků, po celou dobu její trvání nedostalo se církvi sv. té slavnosti, která se na celém světě chystá letos na 3. června: slavnost biskupského jubilea náměstka Kristova na zemi, který již 31 let sedí na prestolu sv. Petra, padesát let jest v úřadě biskupském, a 58 v úřadě kněžském. Celý křesťanský svět hotoví se k pouti do věčného města Říma, aby uzřel milostnou tvář kmeta velekněze, Otce všech věřících, a vzdal mu hold dětinné lásky a přitulnosti. Ani naše vlast nezůstane pozadu a bude zajisté důstojně zastoupena, když 27. května před náměstka Kristova předstoupne, poslušna hlasu svého katolického sebevědomí a hlasu svých pečlivých pastýřů, kteří záhy nás upomenuli na tento velepamátný den. Sdělujeme pro větší rozšíření po našich vlastech pastýřský list biskupů Českých, vydaný na den Zvěstování P. M. 25. března, jak následuje:

Dne 21. května roku 1827 vstoupil do komnat papežských v Římě k tehdejšímu svatému Otci Lvu XII. 35letý pokorný prosebník. Byloť mu v tichém příbytku jeho zvěstováno poselství, kteréž ho bázní a zármutkem naplnilo. Stojе nyní před svatým Otcem prosil se slzami, aby papež naň nevzkládal, čehož se tak velmi obává. Avšak prosil nadarmo. Má-liž Otec veškerého křesťanstva srdce tak tvrdé a neuprositelné, že se nechce smilovati nad synem prosícím?

A ten prosebník pokorný — byl náš nynější předrahý svatý Otec Pius IX.; prosil tehdejšího papeže Lva XII., aby nevzkládal naň úřad biskupský. Avšak papež zdráhal se vyhověti prosbám žadatelovým; neznalť nikoho, jenž by důstojněji zdobil prestol biskupský ve Spoleto, rodném městě papežově. Tu konečně podrobil se žadatel výslovnému rozkazu náměstka Kristova, uznávaje, že jest to hlas Ducha svatého, kterýž dle slov apoštola národů ustanovuje biskupy, aby spravovali Církev Boží. (Skutk. apošt. 20, 28.) S příkladnou pokorou přijal náš Pius dne 3. června 1827 svěcení biskupské.

Za několik týdnů bude se tedy slaviti padesátileté jubileum biskupské v hlavním městě křesťanstva; jest to událost tak neobyčejná, že častokráte ve mnohých zemích uplynou dříve celá staletí, než na takové jubileum dojde; biskupem nestává se obyčejně jinoh, nýbrž muž v letech pokročilý a málo-kterému biskupu dostává se od Boha té milosti, aby celých 50 let v úřadě biskupském potrval. Avšak biskupské jubileum, které se letos koná v Římě, jest pro nás tím důležitější, jelikož jubileum to koná sám sv. Otec náš, který, ačkoli už jest kmet 85letý, památku tu bohdá při dosti dobrém zdraví a čilosti duševní slaviti bude.

Tisícové katolických křesťanů již se chystají na pouť do Říma, aby osobně

brali podíl v neobyčejné slavnosti této, aby z vlastních úst sv. Otce Pia IX. zaslechli slova lásky, slova povzbuzení a útěchy. Vroucně si toho přejeme my biskupové české provincie církevní, aby také naše diecése byly četně v Římě zastoupeny. I vrchní pastýřové vaši budou tam míti svého zástupce. Avšak mimo to vyzýváme každého z kněží i věřících, komukoli možno, aby se pouti do Říma účastnili.

Vímeť ovšem, že velká většina z vás, nejmilejší v Kristu, pouť tak dalekou osobně a tělesně konati nemůže, ale všickni ji mohou a mají konati alespoň v duchu a to se stane, když v den jubilejní všickni katolíci živě budou vzpomínati na sv. Otce v Římě a za jeho blaho vroucně se modliti. Za tou příčinou ustanovili jsme pro letošní rok zvláštní slavnost církevní, která se dne 1., 2. a 3. června konati bude.

Abyste pak v tyto dni tím horlivěji modlitby své za sv. Otce k nebi vysílali, uvažte bedlivě na mysli, jaké vzpomínky a pocity budou v těchto dnech duši sv. Otce naplňovati. Jako poutník došed vysokého vrchu pohlíží odtud zpět na cestu, kterouž vykonal, podobně i sv. Otec Pius IX. rozpomene se na celých padesát let pastýřského života svého; tuť zajisté jemu živě tanouti bude na mysli *břímě*, které naň bylo vloženo, *utrpení*, které snášel, *útěcha*, kterou pocítil, — za toto vše pak obětovati bude oběť díků Bohu Hospodinu.

1. Vzpomeňte i Vy, Nejmilejší v Kristu, na ono *břímě*, kteréž bylo na Pia IX. vloženo a které on celých 50 let nesl s trpělivostí a odevzdaností do vůle Boží. Vy víte, jaké povinnosti má otec a matka; jsou to zajisté povinnosti nesešné, jest to břímě těžké. Avšak ještě větší jest břímě, které se skládá na bedra vašich pastýřů duchovních, kněží; péči duchovního pastýře svěřeno jest mnoho set nesmrtelných duší a přece

každá jednotlivá duše jest drahocennější nežli celý svět; za všechny duše tyto bude pastýř duchovní jedenkrátě přísné účty klásti. Mnohem větší než to jest břímě biskupa, kterýž za pastýře i ovečky spolu jest Bohu zodpovědný; biskup musí bděti nad tisíci, ano (jako zde v Čechách) více než nad jedním milionem drahých duší, aby žádná z nich nezhynula, nýbrž všechny aby došly věčného spasení. Jest-li že břímě úřadu biskupského jest tak těžké, snadno pochopíme, proč i Pius druhdy se chvěl a slzy proléval, když měl nastoupiti prestol biskupský. Vždyť i sv. Cyprian se skryl, uslyšev, že za biskupa byl zvolen; sv. Jan Zlatoustý, sv. Basilius, sv. Augustin, sv. Ambrož teprv po dlouhém zdráhání přijali na sebe úřad biskupský s bázní a třesením. Jestliže světcové břemene tak těžkého se obávali, kterak se ho neměl strachovati Pius? O, v pravdě jest to břímě i pro bedra andělská ne-nasnadné! A jak těžké teprv jest břímě to v době, kde tak četná nebezpečí dušem nesmrtelným hrozí, kde pokušení rozmanitá nastávají a nesvědomití svůdníci všady osidla kladou! Když náš Pius převzal úřad biskupský, tehdáž arci nemohl tušiti, že po 19 letech na jeho ramena bude vložena péče o celý svět křesťanský, o více než 200 milionů duší. Netušil tenkrátě, že On jest povolán, aby jednou co kormidelník řídil loď Petrovu uprostřed hrozného vlnobití bludu, klamu, lži a bezbožnosti. A hle, doba tato těžká skutečně nastala. Jiní papežové sotva několik měsíců neb několik let nejvyšší úřad v Církvi drželi. Ze 257 papežů až dosavad ani jediný nedočkal se let Petrových, t. j. nebyl papežem celých 25 let. Náš svatý Otec Pius IX. však již 31 let nad Církví vládne, opravdu podivuhodný to úkaz v dějinách Církve.

Pius IX. zajisté s útěchou smí pohlížeti zpět na tu dlouhou cestu, na kteréž mu bylo těžké břímě nésti. Ve

Spoletě i v Imole až podnes vděčně vzpomínají věřící na zbožného biskupa, jenž svou mírností a dobrotou srdce jakož i nadšeným hlásáním slova Božího tolik duší pro Krista získal. Od té doby však, co zdobí skráně jeho koruna papežská, věnoval se Pius bez oddechu jedině svému svatému úřadu. Kdokoli ho navštíví v komnatách jeho, shledá, že papež ustavičně nade všechny jiné zanešen jest pracemi, přetřžen starostmi, že nám všem může sloužiti za příklad bedlivého rozjímání a nábožné modlitby. A kterak rozsáhlá jest činnost jeho! Kdekoli se vyskytne nebezpečství, on před ním ovečky své varuje; objeví-li se jakýkoli nepřítel, on proti němu statečně bojuje; — proti každé lži on mocně se protiví! — zbloudilé hledí zase na pravou cestu uvést; kajícího hříšníka radostně k otcovskému srdci svému vine. Přechasto již ozval se před tvářmi celého světa pastýřský hlas Pia IX., an poučoval, napomínal, káral. Často již sv. Otec zjednal Vám i všem katolickým křesťanům přístup k oněm pokladům milosti, jež Církve chová v lůně svém. A jak velkých zásluh dobyl sobě Pius o rozšíření Církve svaté, viděti z toho, že až dosud ve vzdálených krajinách světa bezmála 200 nových sídel biskupských zřídil.

Opravdu vyznati musíme, že Pius slavně nesl břímě své, a že tudíž v den svého jubilea s radostí a útěchou smí zraků svých k nebi povznésti a před Bohem pokorně vyznati: Pane, zde jsou ovečky, které jsi mi dal; mou vinou, jak doufám, ani jediná nezhynula.

2. Představte si, Nejmilejší v Kristu, také ono těžké utrpení, které snášel Pius IX., představte si jeho *kříž*, aneb ať to zjevně vyslovíme, jeho *mučnictví*.

Nejednou vyjádřili se svatí učitelové Církve v ten smysl, že, koho Bůh volá k úřadu biskupskému, toho k mučnictví povolává. Domníváme se, že i tato slova

na paměti měl náš Pius, když před 50 lety se zdráhal převzít úřad biskupský.

Povolání k úřadu biskupskému bylo povoláním k mučeníctví! Tak se dalo skutečně za prvních dob Církve sv., jakož náš Spasitel byl předpověděl slovy: „Bíti budu pastýře, a rozprchnou se ovce stáda.“ (Mat. 26, 31.) Onť sám apoštoly své na takový osud připravil, řka: „Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své.“ (Jan 10, 11.) Onť také k vytrvalosti v utrpení je odkázal otázkou: „Můžete-li pít kalich, kterýž já pít budu?“ (Mat. 20, 22.) Spolu pak ohlásil jim nástrahy, jichž očekávají mají: „Jestliže se mně protivili, i vámť se protiviti budou.“ (Jan 15, 20.) „Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že by tím Bohu sloužil.“ (Jan 16, 2.)

Ejhle! kterak tato slova Páně se vyplnila. Svátí apoštolové stali se mučeniky a tak i biskupové v prvních stoletích všickni téměř smrt mučnickou podstoupili.

Knížeti pak apoštolův sv. Petru dáno bylo zvláštní zaslíbení: „Vztáhneš ruce své, a jiný tě opáše a povede, kam ty nechceš.“ „Pojď za mnou.“ „To pak pověděl — jak sv. apoštol Jan zřejmě dokládá — znamená, kterou by smrtí měl oslaviti Boha.“ (Jan 21, 18, 19.)

Hle, kterak i to slovo se vyplnilo. Petr zemřel na kříži po příkladu mistra svého a po něm umírá prvních 33 papežů vesměs smrtí mučnickou. V pozdějších dobách ovšem když Církev pokoje požívala, zdálo se býti jinak, ale jedna věc se nikdy nezměnila. Bez odvahy k mučeníctví zajisté ani potom nemohl nikdo na se vzít úřad pastýřský v Církvi Kristově. Jakéž také naděje těm kynou ve světě, jichž se týká slovo apoštola národů: „Osvědčuji před Bohem a Ježíšem Kristem: kaž slovo, nabízej v čas i ne

v čas bdi, ve všem pracuj, konej dílo kazatele, vyplňuj službu svou?“ (II. Tim. 4. 1—5). Jaké, díme, kynou ve světě naděje těm, ku kterýmž pravil Kristus: „Také i vy svědectví vydávati budete?“ (Jan, 15, 27). Vždyť to jest svědectví o Tom, „který postaven jest ku pádu a povstání mnohým v Izraeli, a na znamení, jemuž bude odpíráno.“ (Luk. 2, 34.) Jest to svědectví o Ukřižovaném. „Židům zajisté pohoršení, pohanům pak bláznovství.“ (I. Kor. 1, 23.) Jest to svědectví, proti kterému pýcha rozumu a zkaženost srdce po všechny časy vzpíráti se bude.

Není-liž tedy každému pastýři stádce Kristova uloženo jakési mučeníctví? Či snad netrpí pastýř muka nevýslovná, an vidí, že mnozí lidé nauku sv. víry překrucují, svatým obřadům se posmívají, pomazané služby Páně potupují, Církvi svaté ustavičně odporují, ji okovy spoutati, o zboží její oloupiti usilují, ji ze všech stran zjevně pronásledují, a kterak v boji tom bez přestání trvajícím velký počet nesmrtelných duší u věčnou záhubu uvržen bývá?

Již pak pohlédněmež na vznešeného oslavence našeho. Padesát let jest biskupem, padesát let i mučnickem.

Jakožto biskup ve Spoletě a později v Imole nacházel se Pius vždy v přední řadě bojovníků pro nebeskou pravdu, pro slávu Církve, pro spasení duší. Od té doby však, co vstavena jest na hlavu jeho koruna papežská, po celých 31 let jest Pius IX. střediskem veškerých bojů, cílem, proti němuž namířeny jsou všechny zbraně, jehož jméno stalo se heslem přátel Církve a spolu válečným pokřikem nepřátel. A kterak by mohlo býti jinak! Vždyť pak skála Petrova vyniká nad veškeré dílo lidské; a právě proto všechny bouře a přívaly na tuto skálu mocně dorážejí. A nemusí-liž tudy strážce této skály, praporečník onoho hradu nedobytného, první náraz veškerých bouří

snášeti? Toť příčina neustálého mučnictví našeho svatého Otce. Sotva že vstoupil na trůn papežský, tu již vzplanula krvavá vzpoura a rozšířila se po úrodných nivách celé Italie, neušetřila ani posvátných komnat svatého Otce; věrni sluhové jeho jsou povražděni, on sám přinucen jíti do vyhnanství. Navrátil se ovšem zase do Říma, ale od těch dob nepřátelé Církve ustavičně území jeho ohrožovali, žezlu jeho se posmívajíce. Zuřiví odpůrcové tito bez ustání pobuřovali poddané proti papeži, vlastnímu životu sv. Otce úklady strojili, láskyplné srdce jeho necitelně rozrývali. Čeho během dvou tisíců let papežové římským láskou křesťanstva nabyli, jest jim hanebně vyrváno v našem století, v době nejnovější. Nejprv odňali svatému Otcovi zcela bezprávně území jeho, avšak slíbili, že prý za to tím vydatněji budou chrániti hlavní město křesťanstva. Brzy však nepřátelé i hlavního města se zmocnili a teď nabízelí svatému Otcovi tak zvané záruky („garancie“) neodvislosti a svobody. Avšak patřmež, jak vyhlíží ta svoboda, kterou mu poskytují! O tom právě v těchto dnech vyjádřil se nejvyšší pastýř Církve Kristovy, an před tvářmi celého světa odhalil utrpení svá přetěžká. (Allokuce ze dne 12. března 1877.) Odpůrcové jeho nemají na tom dosti, že mu všecko odňali, že jej učinili vězněm ve vlastním domě jeho a že jej odkázali pouze na milodary věřících. Co druhdy láska papežův a obětavost národův šlechtného a zbožného v Římě založila, to nyní násilím jest rozkotáno; zrušeny jsou kláštery, řeholníci vyhnáni, zavřeny jsou blahodárné ústavy určené ku vzdělání horlivých missionářů pro vzdálené krajiny, ano ruka bezbožná neušetřila ani duchovních domů, určených ku pohostění poutníků, ani prastarých zbožných nadačí. A ještě horších věcí jest se obávati. Vždyť pak tamější vláda světská zanášá se úmyslem, vše-

možně obmeziti úřední působení duchovenstva, ano i překaziti svobodnou volbu budoucích papežů. Ejhle! toť ta svoboda slavně zaručená! Proto běduje sv. Otec, že jest mu popřána „svoboda, která v tom záleží, aby se papež na to díval, kterak všeckén řád a veškero zřízení církevní den co den v nivec se uvádí a nesmrtelné duše v záhubu ubíhají, aniž svatý Otec jest s to, aby i při nejpilnější snaze a péči své toliké škody od Církve odvrátil.“

Ano právě to, nejmilejší v Kristu, jest nejbolestnější stránka utrpení našeho sv. Otce, že musí na to patřiti, kterak tisícové nesmrtelných duší v zkázu věčnou se vrhají. Neboť v nynější době, kde nepřátelé se všech stran bojují nejen proti sv. Otcovi, ale proti Kristu samému, vždy více vzmahá se náboženská lhostejnost, kteráž pranic nedbá o království Kristovo na zemi; — vždy více nadýmá se zpupnost ducha, kteráž povrhnuvši pramenem pravdy věčné sama sobě kopá cisterny rozmanitých bludův; — na vladařích této země jeví se slabost a zaslepenost, an otřásati dávají základy řádu věčného; — vždy hrozněji se vzmahá nekázeň a nevázanost lidu, kterýž slepě se oddává svým náruživostem.

Ó, kolik duší drahou krví Kristovou vykoupených ubíhá takto v záhubu věčnou! Pastýř to vidí, jak ovečky jeho v propast se vrhají, — avšak on sám spoután jsa, nemůže jim pomoci, nemůže je zachrániti. Nástupce Petrův jakožto strážce stojí na vysokém temeni skály, pohlíží odtud na celý šířý svět a všude spatřuje strašnou zkázu, — vidí to a pláče, jako druhdy božský Spasitel náš, an s hory Olivetské na nešťastný Jerusálém patřil a slzy proléval.

Rozvažte, Nejmilejší v Kristu, veškery tyto věci, které se udály a posavade dějí před očima našeho oslavence, toho ctihodného kmeta, jenž sedí na stolici Petrově. Uznáte zajisté, že také

o našem sv. Otci mohou se právem pronést ta slova, jimiž druhdy sv. apoštol Pavel svůj vlastní apoštolský život označil, řka: „zevnitř boje, vnitř strachy.“ (II. Kor. 7, 5.)

3. Avšak sv. Pavel k těmto slovům bolného lkání ještě toto dokládá: „Ale Bůh, kterýž těší ponížené, potěšil nás příchodem Tita, . . . ježto nám vypravoval o vaší žádosti, o vašem pláči, o vaší horlivosti pro mne, tak že jsem se ještě více zradoval.“ (II. Kor. 7, 6, 7.) Totéž zajisté smí o sobě také tvrditi svatý Otec náš Pius IX. Neboť také jeho útěcha v tom povždy spočívala, že den co den ve svém dlouhém pastýřském životě pozdravoval Tita, t. j. že takřka neminulo jediného dne, kde by některý z biskupův Církve sv. nebyl do Říma pospíšil, aby sv. Otce ujistil o nadšené horlivosti a oddané lásce, s jakouž lnou k němu věrné ovečky po šířím Božím světě. Tu pokaždé okoušel i Pius té svaté radosti pastýřské, kterouž druhdy Spasitel sám naplněn byl, an pravil: „Já jsem pastýř dobrý, a známť své, a znajíť mne mé.“ (Jan 10 14.) Tu nabyl Pius pevného přesvědčení, že nezůstává bez ovoce ona trpělivost, s jakouž snáší kříž svůj; neboť čím více on snáší a trpí, tím něžnější láskou lnou k němu věrné ovečky, tím více vzrůstá i útěcha a radost nejvyššího pastýře Církve.

Nejmilejší v Kristu! nepochybujeme o tom, že také Vy s toutéž láskou oddáni jste sv. Otci Piu IX. Půjďte i z naší milé vlasti jeden z biskupů do Říma,

K doplnění tohoto otcovského vybídnutí sestoupili se vlastenečtí mužové, v jich čele hrabě Bedřich Thun a Jiří kníže z Lobkovic, ve zvláštní komité, které slibuje se postarati, aby to 50leté biskupské jubileum sv. Otce také od Čechoslovanů jak v Římě tak i ve vlasti co nejdůstojněji bylo oslaveno, a vydalo svolání k Čechům, z něhož vyjímáme zejména následující:

Není zajisté nikoho, kdo by netoužil v dobu tu slavnou spatřiti ctihodnou tvář 85letého kmeta oslavence a nežádal

aby sv. Otce ubezpečil o této vaší lásce a oddanosti. Až pak v Římě samém věrné ovečky ze všech končin světa shromážděné společně s dobrým pastýřem svým plesati a se modliti budou, ó, pak i vy zde v domově svém taktéž číňte. Děkujte Bohu za to, že po tak drahá leta slyti ráčil drahého oslavence našeho, děkujte Mu za všechny milosti, jimiž srdce jeho potěšil, — modlete se — jak se dobré dítky modlívaly, aby všemohoucí Bůh i příště popřál sv. Otci mocné ochrany a hojné milosti své v onom protivinství a nebezpečí, kteréž ustavičně jej svírá. Přičiňte se konečně dle sil svých, abyste alespoň občas také obětí svých milodárků sv. Otce ve sklíčenosti jeho podporovali a potěšili.

K oslavě padesátiletého biskupského jubilea našeho sv. Otce nařizujeme:

1. Dne 1., 2. a 3. června odpoledne aneb u večer konejtež se v hodinu, kterou duchovní správcové dle vlastního dobrozdání ustanoví, veřejné pobožnosti v chrámu Páně.

2. Při tom budiž konána litanie o všech Svatých s připojenými modlitbami na dotčený úmysl, abychom poděkovali Bohu za všechny milosti našemu svatému Otci udělené, jakož abychom také další ochranu Boží pro sv. Otce i pro veškerou Jeho péči svěřenou Církev vyprosili. Ku konci slavnosti udělí se každý den požehnání s velebnou Svátostí.

3. Na konec poslední pobožnosti budiž připojen chvalozpěv „Te Deum laudamus.“

svědkem býti té radosti světové hlavně v Římě soustředěné. Velikému arcipředsedu věřících nebude možná, vážiti cestu tak

dalekou, než nieméně žádoucno jest, aby Čechové co největším počtem poutníků na novo osvědčili historickou svou přítulnost k sv. stolici Římské a dobré jméno České. Již nyní někteří čelnější mužové odhodlali se k pouti té a důvodnou zajisté vyslovujeme naději, že i mnoho jiných horlivých katolíků úmyslem tím se zanáší. Nemají-li však cestující porůznu a dobou nestejnou u velikém počtu jiných poutníků zmizeti bez povšimnutí, nezbytno jest, aby před sv. Otce předstoupili společně, i aby v příčině té již záhy stalo se dorozumění. Kdož tedy pouti té účastniti se hodláte, oznamtež to podepsanému komitétu (Řetězová ulice číslo 223—I.), kteráž všeliké další vysvětlení ochotně poskytne a již nyní oznámiti může, že bude postaráno o cenu jízdy znamenitě sníženou, o slušné ubytování v Římě, jakož i o průvodce, kterýž by poutníky České v Římě prováděl, jim hlavní památky ukázal a kde třeba, přístupu zjednal.

Dle bezpečných zpráv bude míti Česká deputace slyšení dne 27. května, a kdož výhod naznačených použití hodlají, musí bezpečně již dne 19. května do Vídně doraziti, odkud se pak večerní dobou vyjede.

Avšak i těm, kdož v pouti té účastenství bráti nemohou, dostává se příležitosti, přidružití se k poutníkům Českým alespoň vlastnoručním podpisem adresy, kteráž by jejich úctu a oddanost, poslušnost a vděčnost Sv. Otci tlumočila a kterouž by deputace Česká k nohům svatého Otce položila. Za tou příčinou

1. rozezýváme zároveň s tímto provoláním archy k podpisování adresy

Jestli to zajisté velká milost, kterou vlastně nám Pán Bůh podává v této jubilejní slavnosti, která nemá sobě rovné; jsou ale nynější doby tak zlé a spasení našemu tak neobyčejné, že velkých, neobyčejných milostí jest zapotřebí, abychom hrozící záhubě unikli. Proto použijme této slavnosti především ke vlastnímu posvěcení a vyžádejme vytrvalou, důvěrnou modlitbou vítězství pravdy a práva Kristova. Jestli kdy tož v této době budeme vyslyšeni.

jmenem celé země České vyhotovené a žádáme najmě p. t. důst. pány duchovní správce, aby je osadníkům svým bez rozdílu stavu, věku a pohlaví k podpisování laskavě vyložili, o podpisy co možná nejhojnější se postarali a archy podpisy opatřené nejdéle do 5. května komitétu podepsanému bezprostředně poslati sobě neobtěžovali.

2. Dále pak vyzýváme veškerý jednoty a spolky katolické v Čechách, aby zvláštní adresy k Sv. Otci vyhotovili a je netoliko svým výborem, nébrž i veškerým členstvem podepsati daly. Bude-li v deputaci České zástupce té které jednoty, podá pak osobně adresu své jednoty, jinak převezme deputace podání adres od jednot nezastoupených a níže psané komité žádá, aby adresy jednot v deputaci nezastoupených nejdéle do 10. května jemu byly doručeny.

Co pak se týká oslavy dne 3. června jak v Praze tak po venkově, doporučuje níže psané komité prostředky následující:

1. Dne 1., 2. a 3. června budtež na věžích chrámových, pak na domech a místnostech jednot katolických vztýčeny prapory slavnostní, pokud možná i barev papežských.

2. Po všecky tři dny, zvláště pak dne 3. června súčasně se jednoty a spolky se svými prapory a oznaky služeb Božích.

3. Dne 2. června večer budtež kde možná po horách zapáleny ohně slavnostní, po obcích pak vystrojeny slavnostní pochody hudební a domy aneb aneb alespoň místnosti jednot a spolků katolických osvětleny.

4. Dne 3. června budtež zařízeny schůze slavnostní.

Stane-li se Rusie katolickou?

III.

Čím více Rusko v popředí se staví v boji za svobodu křesťanů v Turecku, tím více zmáhá se právě v naší vlasti touha po návratu této rozsáhlé říše rozkolníků do lůna sv. církve; — jestli to zajisté vůle Boží, pokynutí nám s hůry, že Hospodin chce Rusko odměnit za jeho zastání-se křesťanů darem skutečně Božským — pravou vírou, a my máme Jemu býti prostředníkem. Na důkaz, kterak tato záležitost zajímá mysl mnohých, stůjž zde dopis

Z Těšetic. Bratrstvo sv. Cyrilla a Methoda zřízeno bylo od † Ant. Sloměka, slavného biskupa Slovinců — roku 1852 k tomu cíli, aby modlitbou vyprosilo Slovanům, v bludu neb rozkolu jsoucím, návrat do katolické církve. Často již bylo v milé „Škole“ o tomto bratrstvu psáno; nejvíce horlil vážený dopisovatel z Roketnice pro tu věc. Bohužel neukazuje se posud známka, že by se toto bratrstvo chtělo ujmouti a šířiti.

A přec nikdo nemůže upříti, že toto bratrstvo jest velmi užitečno a že je velmi žádoucí: žádoucí, aby Slované, kteří v ohromné většině tonou v bludu a rozkolu, byli přivedeni do lůna samospasitelné církve; žádoucí, aby toto bratrstvo se zakotvilo nejvíce v národě českomoravském, jelikož jsme ze všech kmenů slovanských jediným, jenž je téměř veskrz katolickým a jemuž zároveň dovoleno svou katolickost zevně a bez překážky projevovati (Polákům v Rusku není to dovoleno) a jenž je duševně uschopněn působiti na ostatní kmeny slovanské.

Tedy přezádoucí jest bratrstvo sv. Cyrilla a Methoda! Proč ale se nechce ujmouti a šířiti? to nutí k přemýšlení. Mně aspoň ta otázka nedala pokoje, až jsem se odhodlal výsledek mého přemýšlení veřejnosti podati. Mám úmysl jen svaté věci prospěti.

Proč se nechce ujmouti ono bratrstvo? — Mám za to, že jsou toho podstatné příčiny, totiž že posavadní zří-

zení toho bratrstva neodpovídá ani účelu ani časovým poměrům a pokroku.

Vždyť posud záleží celá činnost bratrstva sv. C. a M. jen v modlení. To nikterak nestačí: v každé vážné záležitosti platí: „ora et labora“ (modli se a pracuj,) tím více platí to v tak důležité věci, jako jest obrácení zbloudilých k pravé víře! Modlitba za obrácení bloudících beze všeho přičinění, aby se to uskutečnilo, jest tolik jakoby rolník prosil P. Boha o úrodu, aniž by se chtěl sám o to přičiniti.

A což jsme my národ českoslovanský do té chvíle učinili pro poznání se bloudících Slovanů? Nic, ani slovem, ani písmem, ani jakou peněžitou obětí! — Tož já myslím, že z bratrstva sv. C. a M. musí se zříditi misionářský spolek, t. j. musíme též skládati peníze, jimiž by se udržovaly misie, vedl náklad na vhodné spisy a poskytovaly podpory, kde třeba. K tomu my Čechoslované musíme přikročiti, máme k tomu přirozené povolání: my Čechoslované katolíci musíme se ostatním nekatolickým kmenům slovanským státi tím, čím jsou Francouzi Číně a vůbec Asii, musíme v našich vlastních zemích tak působiti jako v Německu působí „Bonifacius-Verein.“ Ovšem každý počátek bývá těžký; proto zprvu nemusíme směřovati hned na Rusy a Jihoslovany, nýbrž počneme v našich vlastech, kdež musíme osvědčiti, zda-li jsme větších úkolů schopni.

Připomínám zde jednoho návrhu, jež v loni přinesl „Čech,“ totiž založení

„Cyrillea,“ ústavu pro důkladnější vzdělání duchovních: což nemohlo by takové „Cyrilleum“ státi se ústavem pro missionáře slovanské?!

Tedy činnost missionářskou musíme my Čechoslované provozovati. A věru taková činnost missionářská měla by i velkou důležitost pro zachování a povznesení našeho národa. — V tom stavu, jak nyní jest český národ, totiž pokud nekoná žádného světového úkolu, — můžeme vysloviti: že se ho necítí potřeba ani ve sboru národů světa, ani v rukou prozřetelnosti Božské. Počni ale náš národ missionářskou činností a bude jinak: celý svět a především národové slovanští budou k nám obracet oči, — a nebeský Hospodář, jelikož budeme pak důstojným nástrojem v rukou Jeho sv. prozřetelnosti, nedá nám zahynouti, ale udělí nám požehnání svého.

Vyložil jsem tímto, že bratrstvo sv. C. a M. musí k modlitbě též přidati oběti a práce.

Však mám za to, aby i ve způsobu modlení stala se změna ve stanovách, jak toho náboženský pokrok té doby vyžaduje. — K potěšení všech věrných katolíků totiž vyjevuje se, že stejným krokem s útlaky proti kat. církvi zmáhá se zároveň u věřících horlivost pro svatou věc a nábožnost; katolicko-církevní spolky a bratrstva šíří se a přicházejí k vážnosti a působí blahodárně na oživení nábožnosti. Každý horlivý kněz musí si všimati těch duchovních spolků; ale opět, každý moudrý kněz bude se varovati, aby nehromadil spolek na spolek, ale zavede ty nejužitečnější a rozdělí je tak, aby jeden druhému nevadil, a aby se jimi duše nábožné neobtěžovaly.

Máme-li pak vybrati z bratrstev, jež mají za účel, modlitbou vymáhati milost Boží a oživovati nábožnost, kterým dáme přednost? Nemůžeme voliti jiných

než apoštolát modlitby, bratrstvo B. Srdce P. a bratrstvo Srdce P. Marie. Všichni zkušení duchovní pastýřové dají těmto přednost; těm nejvíce nasvědčují přečtené příklady získaných milostí: těmto dovede duchovní obnoviti farníky. — Z těch příčin jsem pro to, aby bratrstvo sv. C. a M. splynulo s apoštolátem modlitby a bratr. Srd. P. M.

Dle těchto výkladů stavím zde osnovu stanov změněného bratrstva sv. Cyrilla a Methoda:

1. Účel jest: působiti k sjednocení pobloudilých neb rozkolných slovanských bratří se svatou katolickou vírou neb církví; toho účele snaží se bratrstvo dosíci obětmi a modlitbou;

2. Příspěvky peněžité budou sloužiti ku podpoře misí a vydávání spisů tomu účelu sloužících. Každý úd bratr. dává příspěvek nejméně 10 kr.; zámožnějším doporučuje se větší štědrost.

3. Údové bratrstva sv. Cyr. a Met. přistoupí za údy sv. apoštolátu ke cti B. S. P. a do brat. Srdce P. M. (Úloha apoštolátu záleží v každodenním zbuzení úmyslu: „B. S. Ježíše, skrze nepošk. S. P. M., obětují Tobě všechny modlitby a práce . . .“ Úloha bratr. Srd. P. M. záleží v každodenním pomodlení se 1. Zdr. a „o Maria, bez poškvrny počatá, pros za nás, jenž k tobě útočiště býváme.“) K úlohám apošt. a brat. S. P. M., přidají údové bratr. sv. Cyr. jen slova: „SS. Cyrille a Methode orodujte za nás a ubohé bloudící bratry.“

4. Výhody duchovní jsou všechny ty, kterých požívají údové apoštolátu a bratr. Srd. P. M. a nad to ještě plnomocné odpustky v den sv. C. a M. (5. července) po přijetí sv. svátostí a vykonání odpustkových modliteb.

K této změně bratr. sv. C. a M. jest ovšem třeba svolení apošt. Stolic. K ulehčení zařizování bratrstva v tom znění při farnostech mělo by se ihned vyžádati na sv. Stolicí svolení, aby za-

řízením bratrstva sv. C. a M. zároveň apoštolát a br. Srd. P. M. kanonicky zařízen byl; o návodu zařizování při farnostech by se později mohlo psátí. — Zbývá jen ještě otázka:

Kdo má tu změnu provést, kdo se má ujati toho, co se zde navrhovalo: zařízení misí a. t. d., vedení té misionářské činnosti bratrstva sv. C. a M?

Bohužel musíme vyznati, že v ohledu té otázky jsme my katolíci českosl. národa nešťastní: nemíváme vždy těch, kteří by chtěli národně zřízenou náboženskou věc vésti. Těžko tu okolnost

Uveřejnili jsme tento dopis beze vší změny a milerádi uveřejníme všechny nám podané náhledy a zprávy týkající se Velehradu a co souvisí, dobře vědouce, že pocházejí z úmyslu velešlechtného, a k návrhu z T. právě sdělenému přičiňujeme hned i své náhledy a sice: V hlavní věci jsou zajisté všichni upřímní křesťané jednosvorní, totiž aby i rozkolníci se navrátili do lůna sv. církve, rozdílnost náhledů může být pouze ohledně prostředků k dosažení hlavního cíle, či vlastně ohledně užívání prostředků k tomu nám již daných. A prostředky, které Božská prozřetelnost nám do rukou již vložila, které do naší moci dala, jsou zajisté: 1) modlitba (*ora*), 2) Matice Velehradská (*labora*) a 3) posvátný Velehrad, Hostýn, Kopeček, tito neunavní buditelé národa ku křesťanské vzájemnosti, kteří neustávají v nás životi nadšenost pro zájmy nejsvětější. Modlitba jest zajisté velkou mocí, ačkoli většina lidí nyní žijících jí neznají, protože rozvrtání jako červotočem pochybnostkářstvím i nevěrou, správně modliti se neumějí a nikdy se nemodlí a tudíž její všemocných účinků na sobě ještě nepoznali. Náš sv. Otec Pius IX. pravil vůči nynějším neslýchaných útrap církve svaté: „Dejte mně armádu modlitelů, a církev zvítězí,“ a mluvil to z přesvědčení, jakožto muž duchaplný, první tohoto století, jakožto světec; mýnil ale tím modlitele, kteří zároveň všechno činí, co v jejich přirozené síle jest, aby žádoucího cíle dosáhli, a k doplnění svého přičinění vymáhají na Všeslitovníku pomoci prosbou upřímnou, pokornou, jak sluší nám hříšným lidem —, vytrvalou a důvěrnou, spolehajíce se na příslibení Ježíše Krista, věčné neomylné pravdy. Kdyby taková modlitba neměla účinku, nebyl by Kristus Pán nám to slíbil a svým slovem zaručil. Zvěčnělý biskup Slovinců Ant. Slomšek, milovaný druhdy apoštol. visitator benediktinů Rajhradských, bez odporu žádné jiné modlitele nemínil, zařídív bratrstvo sv. Cyrilla a Methoda pro sjednocení u vše všech slovanských národů, tak jako též ostatní bratrstva modlitelů, kterým apoštolská Stolice toliké duchovní výhody udělila, hned v základě usilovala jen takové za bratry a sestry přijati, kteří beze vší pobízky ochotni jsou všestranně, i hmotně přispěti v dané příležitosti k dosažení vytknutého cíle, budiž to již bratrstvo nejsv. Srdce P. Ježíše, nepoškrvn. Srdce Panny Marie, nejsv. Svátosti, šťastné hodinky smrti, sv. Josefa, sv. Benedikta, atd. atd., jak o nich náš časopis „Škola“ častěji byl již jednal a jak po našich vlastech jsou hojně rozšířena. V našich vlastech zařídily se během několika desíti let mnohé chvalitebné sbírky peněžné, že ale, to

blíže rozebrati. — Abychom ale přec jedenkrát přišli k počátku s tak důležitou záležitostí: tož vznáším k Vám důstojným pánům Rajhradským prosbu, abyste se té věci ujali, zakročili o ztvrzení změněného bratrstva sv. C. a M. u apošt. Stolice, a pak převzali i vedení aspoň z počátku. Nekrásnější by ovšem bylo, kdyby na Velehrad byli uvedeni řeholníci a tam odtud se řídila misionářská činnost. Co dotud není, snad nám později Bůh udělí!

Poroučím sv. tu věc Božskému Srdci Ježíšovu, mateřskému Srdci P. M. a našim sv. apoštolům C. a M.

tvrdím, málo byly podporovány upřímnou modlitbou, buď sotva živoří aneb úplně zanikly, ba i dosti značné sbírky peněz od nepřátel byly přímo konfiskovány; kdežto naopak jiné podniky, které svět považoval za nesmyslné, paradoxní, a jim se vysmíval, protože nazvíce modlitbou se upevňovaly, doposud stojí a vzkvétají a zdá se, že jich Bůh použije k velkým věcím, — modlitba jest zajisté hlavním činitelem při všech podnicích ku slávě Boží; nicméně ale přisvědčuji úplně panu dopisovateli z T., aby s tím modli se bylo spojeno i ono a přičiň také se sám o to, o čeho Boha žádáš, avšak ten způsob, jakým se má účastniti bratrstvo sv. Cyrilla a Methoda na

2) Matici Velehradské, která právě ten peněžní odbor jest, měl by vyskoumati nynější nový výbor téže Matice Velehradské, a proto neopomeneme jemu ve známost uvéstí hlasy ctih. dopisovatelů a jej vybídnouti, aby dal „Matici Velehradské“ nový směr, přiměřený novému ruchu naší doby, a aby zejména postaráno bylo o naše palladia

3) o Velehrad a posv. Hostýn, a nepochybujeme, že spojeným silám s pomocí Boží zdaří se to velké dílo, zejména, když v tom výboru zasedají mužové obětaví a skvělých jmen, jako jsou: kníže Salm, hrabě Egb. Belcredi, baron Königsbrunn, opat benediktinů Rajhradských Gunther, učenci práv DD. Šrom, Pražák, Lachnit, a j. v.

K ostatnímu návrhu p. dopisovatele, aby totiž bratrstva „Srdce P. Ježíše“ a „Panny Marie“ spojila se s apoštolátem modlitby či přivtělila se jemu, dodáváme, že by daleko vhodnější bylo, aby všechna bratrstva naší vlasti — a těch jest vzdor zloby času velké množství a velká rozmanitost — se přivtělila apoštolátu modlitby, který jest ode všech nejd. biskupů schválen, byv dříve od sv. Otce celému světu nejdůtklivěj doporučen. Aggregace a aggregační listiny obstará redace naše a pak pouze na duchovních správcích jest, aby každé jednotlivé bratrstvo a všechna dohromady k novému svěžímu životu povznegli, používajíce zejména praktiky „zvláštních úmyslů“ a občasné čtení „Školy.“ C do „úmyslů“ třeba se poučiti z dřívějších čísel „Školy“ a z „Milodarů B. S. P.“

Takto stanou se naše zbožná bratrstva tím, co chtěli jejich zakladatelé z nich míti: pravým útočištěm a hradbou nerozbornou proti zloduchu, působíce v rodině a v obci. Jednotlivec sebe sama posvěcuje stává se apoštolem a dobrodincem i svého bližného, a bratrstva dobrodinci i vlasti i národů sousedních, zejména krví a rodem přírodných.

Co ale potřeba činiti, aby se zdařila celá ta záležitost, aby předně ti, kteří svým úřadem jsou přirozeně povoláni za vůdce, k rozhodnému kroku se odhodlali, aby překážky člověku nepřemožitelné s cesty šly, aby v národu to nadšení neochablo ale více rostlo a t. p., co nám činiti? Nic jiného nám tu nezbývá, než abychom se uchopili toho posledního prostředku v nedostatečnosti lidské — modlitby.

K tomu cíli natiskneme příhodných modliteb (vybraných z missálu a breviáře), okrášíme je slícným obrázkem (k. p. sv. Cyrilla a Methoda, Bohorodičky, Krista Pána a t. d.) a rozdáme je těm kněžím, kteří rovněž zaujati pro onu sv. věc právě nyní v lidu ty modlitby by šířili.

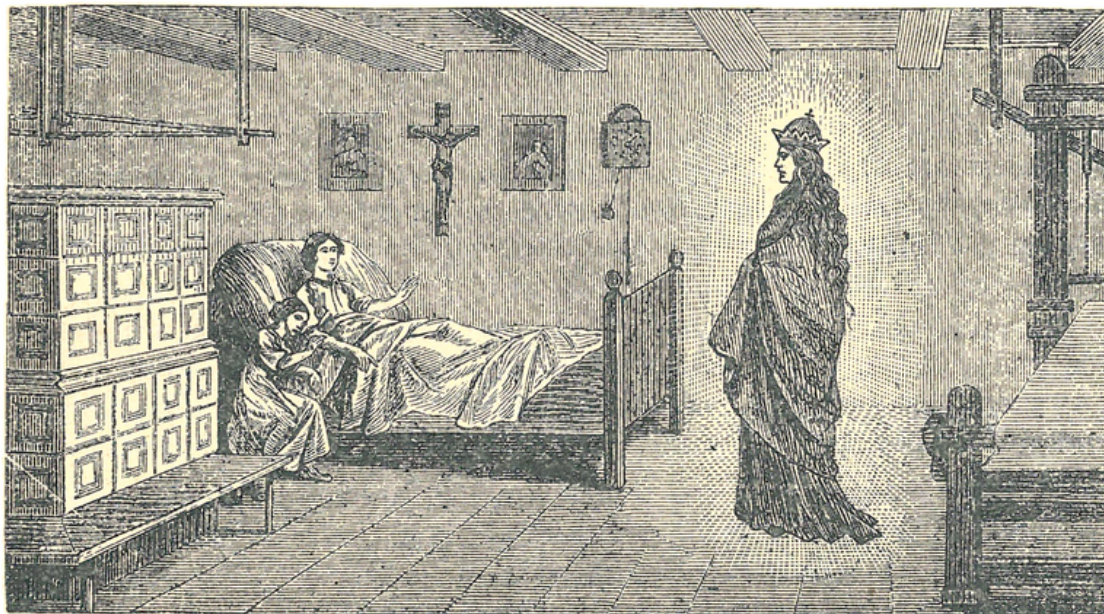
Jestliť nyní doba nejpráhodnější, doba velikonoční, kdy lid ku sv. svátostem přistupuje a od hříchů se očistiv spíše chápe, co Božího jest, nastanou pouti na posv. místa, které nechať se konají právě na vyprošení milosti v této záležitosti; rozdávají

se dítkám obrázky a j. p. dárky na odměnu jejich pilnosti, nechať se tedy daruje obrázek s tou modlitbou a dítko se ji bude rádo modliti a stane se horlivým apoštolem pro návrat rozkolníků do lůna sv. církve. O důležitosti toho prostředku bylo nám řečeno od mnohých zkušených kněží a jeden daroval také 10 zl. na výlohy za tisk a umožnil takto aspoň začátek této nové činnosti.

Dejž Bůh, aby šlechetné snahy jednotlivců staly se snahou celého národa a brzo došly kýženého cíle.

Pout' do Filipsdorfu.

Divná to věc, že právě v naší době, když neblahý vládnoucí duch lžiosvěty všechnu upomínku na Boha a na nadpřirozený život duše, ba Boha samého se snaží smazati a jemu všechny mocnosti světa v tom pekelném díle pomáhají, že právě nyní poměrně nejvíce se staví nové chrámy Páně, staré a sešlé se obnovují a — což nejdivnějšího — nová poutní místa povstávají! Dějí se věci, kterých světská nevěrecká osvěta nijak vysvětliti nemůže; — nadává se sice na ty divné události, hanobí a tupí se, ale vysvětliti aneb popříti jich nelze, jsou to zázraky.

V naší vlasti a po celém katol. světě stává mnoho poutních, milostných míst, nazvíce ku počtě Bohorodičky, nicméně ale také ku počtě jiných svatých k. př. sv. Jakuba apoštola Páně, sv. Benedikta patriarchy mnichů, sv. Savy, apošt. Srbů, sv. Meinráda, sv. Cyrilla a Methoda a j. v.

Všechna tato posvátná místa zakládají se na nějaké neobyčejné milosti od Boha, na důležitém vyslyšení modlitby, ba na úplných zázracích a vděční potomkové putují sem na tato místa od Boha vyvolená, vylévají své srdce u vroucné modlitbě před Bohem a dosahují útěchy, pomoci ve všaké tísní a upevňují se takto vždy více ve svaté víře. To jest vlastně ta největší milost, kterou nám skytají posvátná místa poutnická, a proto hlavně brojí nevěrecký duch (duch to ďábla) proti poutím zbožných katolíků (pouti zhýralých prostopášníků a opilců rádi podporují, ba i samy zemské vlády evropských států jim všemožně přejí!) a popírá vše co jest božského na nich a sprostě posmívá se tomu a netrvalo by dlouho, že by obecný lid přelstili a úplně svedli a zapudili od zdrojů útěchy a pomoci, — kdyby právě

v těchto nebezpečných dobách milostivý Bůh nepostavil nová místa milosti, kterými nepopíratelnými důkazy dosvědčuje oprávněnou úctu ke starým našim poutním místům a že On sám jest nezměnitelný i ve svém milosrdenství i ve své moci. Tu musíme vůči těm událostem jen zvolat: „Milosrdenství Boží jest jedinou příčinou, že nejsme ještě pohlceni od nevěry“ (*Misericordiae Domini, quia non consumpti sumus*). — A takové nové místo milostí ušetřil nám Pán Bůh také — musil vidět jeho potřebu — ve Filipisdorfu, v nepatrné dědině na hranicích česko-saských, či česko-lužických, právě tam, kde protestantství nejvíce kazí přesnou víru katolíků.

Bylo to roku 1866 před osudnou válkou prusko-rakouskou 13. ledna, když dlouhá léta nezhojitelná nemocná Marie Kade-ova v noci měla vidění Bohorodičky, která přiblíživši se její posteli, u které věrná družka nemocné, Veronika, dřímala, laskavými slovy nemocnou ubezpečila, že ozdraví: „Mé dítě, od této chvíle se to hojí“ a skutečně od toho okamžení necítila již žádných bolestí, ba dala vzbuditi ihned, v noci o 4. hod. ostatní domácí k nemalému jejich podivení a sama vstala z postele a chodila po světnici a den na to, 14. ledna, pracovala již s ostatními, majíc náhle všechny své rány a vředy zahojeny a vesměs jsouc zdravější, nežli před nemocí. Celá obec byla udivena, ona se přesvědčila, že ta nezhojitelná Kade-ová, které její družky již pomýšlely brzo slušný pohřeb vystrojiti, najednou a úplně ozdravěla, bez lékařské pomoci, naproti úsudkům zkušených lékařů a způsobem tak divným. Bylo vyptávání, vyšetřování, od komise světské i duchovní a všichni nemohli upříti, že se zde stalo něco zákony přírody nevysvětlitelného, z á z r a k. Aby ale této první podivné události váhy se dodalo, následovalo brzo na to vícero jiných neobyčejných, zázračných uzdravení osob, které dosud žijí a pravdě každé chvíle svědectví vydají.

Z blízka i daleka hrnuli se sem chorobní a mnozí odcházeli uzdraveni, všichni ale úplně potěšení — a pevné bylo usnešení, aby zde byl vystaven chrám Páně ku počtě Bohorodičky „U z d r a v e n í n e m o c n ý c h,“ kde ráčí tak štědře milosti rozdávat, a kněz Fr. Storch, kaplan u farního chrámu v Georgsvalde (Jiřlesl) určen jest od Boha jednatelům toho díla ku slávě Boží a ku počtě naší Matky Marie Panny.

Nebyla to ale myšlenka pouze okolních obyvatelů ani myšlenka vel. duchovenstva, bylať to vůle Boží, aby ve Filipisdorfu byl vystavěn svatostánek. On sám — to dokazuje průběh celé stavby — vystavěl ten chrám ku počtě Panny Marie.

Již stojí krásný tento stánek Boží až do střechy bez všakého prošení dobrodinců, oni přišli sami, a pouze tuto dlužno upravit a ostatní okrasu přičiniti a poskytnuta nám příležitost, abychme se účastnili na tomto díle Božím.

Každý rok putují poutníci z Moravy houně tam do nejzadnějšího cípu Čech, do Filipisdorfu, a přinášejí domů útěchu a vyšší pomoc a po celý rok vane po naší Moravě duch důvěry k Panně Marii Filipisdorfské a odměňován bývá hojnými milostmi.

Letos opět vyjdou v máji u příležitosti snížených cen po železnici do Prahy k pouti sv. Janské do Prahy 15. května z Brna, 17. z Prahy do Filipisdorfu a vrátí se 20. do

Brna. Vůdcem tam bude starý poutník Mička, zpěvák z Brna, i možno, že někdo z kněží jeho místo převezme a slušně celou pouť povede. Proto slušno, aby, kdo zamýšlí tam putovati, oznámil se dříve psaním u redakci „Školy B. S. P.“ v Brně, která ostatní, což prospěšno jest, zařídí.

Kdo nemůže do Říma, putujž k našim domácím posvátným místům a vypros od dobrotivého Boha naší vlasti oživení ve sv. víře, celé říši Rakouské a císaři Františku Josefu Duchem sv. osvícené správce, celé církvi vítězství pravdy a sv. Otcí ještě dlouhá léta pozemského řízení k našemu blahu. Staniž se tak!

Blahoslavená Anežka Přemyslovna.

(Pokračování.)

Jsouc jistá žena Žofie
Až na smrt těžce nemocna
Ta s prosbou vzkáže k Anežce,
Ať dá jí darem jablko.

Na počest svaté Trojice
Tři Anežka jí poslala,
Je svatým křížem žehnala,
A takto choré vzkázala:

Věz, že to s nebe ovoce,
Jež s důvěrou když požiješ
Jak na duši tak na těle
Se jisto jistě pozdravíš.

A v pravdě pozdravila se.
Když muž pak její odumřel,
Jsouc pamětliva milosti
Se stala matkou chudiny.

A sestru jmenem Alžbětu,
Jež měla hlavy bolení
Též uzdravila najednou
Kříž tisknouc její na čelo.

Tím zaháněla duchy zlé
Jak od sebe tak od jiných;
Kříž byl zbraní vítěznou,
Jím překonala zloby vše.

Ač vysilena docela
Svým bděním, posty, pracemi,
Přec nepřijímá lahůdek,
A v postu dále cvičí se.

Své choré sestry jeptišky
Jak slepice svá kuřata
Vší ošetřuje pilností,
Nic svého těla nedbajíc.

U Boha mocná přímlovou;
A lidu matka pečlivá;
Smrt od zajatých odstraní,
A urovnává rozepře.

Jest s truchlícími truchliva;
A jako vlastní útrapy
Má však strážně blížního.
Tak její láska veliká!

Své kárá sestry jeptišky
Vždy s velkou obezřelostí;
Ty, které jsou jí milejší,
Však kárá v lásce přísněji.

A sama jednou později,
Když stala se jí domluva,
Tak nice stojí před sestrou,
Ať, prosí, s ní má útrpnost.

Když válku chystal Přemysl
A táhl proti Rudolfu,
Tu ona Boha prosila,
By popřál bratru vítězství.

Když jednou byly průvody,
Když sestry její chvalozpěv,
A jiné nesou ostatky,
Tu měla ona vidění.

Zří bratra krále Přemysla,
Jak vedou ho dva mužové,
Jak celý jestiž zraněný
A celý krví zbrocený!

Hned soudí z toho vidění,
Že Bůh jí prosbu nesplnil;
Což skutečnost též stvrdila,
Že vidění jest pravdivo.

I napomíná sestru svou,
Ať nikdy o to neřádá —
Nechť věděla, oč prosila —
Co proti vůli Boží jest!
Když jedenkrát se modlila
A v modlitbu se zabrala —
Tu zjeví se jí jeptiška
Již dávno před tím umrlá.
Ach, prosí, sestro Anežko,
Jak o tobě zle mluvila;
Buď, prosím, buď tak laskava,
Rač vinu tu mně prominout.
Když sestra jmenem Brigitta
Již blízka byla smrti své,
Zří okolo ní Anežka
Zář světlou a též anděly.
By všakou vadu odkála,
Již kdy snad dopustila se,
Se trýzní pasem žíněným
A postem, hladem s radostí.
Když blížila se hodina
Kdy se světa se měla brát,
Své prosí sestry jeptišky,
By kněz jí podal svátosti.
Hle! Kateřina jeptiška
Již deset let dnou strádala,

Ba hnout se ani nemohla
A na lože jest poutána.
Než slyšíc o té přípravě,
Že Anežka již umírá,
Hned k ní chce býti vedena,
A před ní smutně běduje.
Však Anežka ji chlácholí
A slzy její utírá;
A když ji ještě prosila,
Ji svatým křížem žehnala.
Tu sobě chorá oddechla,
I opře pevně nohy své,
A nabývá pak zdravoty,
Kdy na sotnách jest Anežka.
Buď těší sestry Anežka,
Buď prosí je, ať netruchlí;
A celý den a celou noc
Jen Božské věci velebí.
Ať Boha veždy milují
A Kristův život chudoby
A svaté Kláry předpisy
A zákon světce Františka.
Neb jako jim Bůh přispěl vždy,
Tak vám též vždycky přispěje
A nikdy neopustí vás —
Toť poslední mé slovo k vám.

(Dokončení.)

Milodary B. Srdce Páně.

Srdce lidské jest náramně sobecké, za každou úslužnost, za každou službičku někomu prokázanou chce býti vždy řádně odměněno. Na tuto vlastnost člověka bere sám Pán Bůh ohled a nařizuje-li poslušnost ke svým sv. příkázáním, ihned slibuje za to odměnu, časnou i věčnou. Ovšem, jak pro vešdejší život prospěšna jest poslušnost naproti některým B. příkázáním, jak výhodna jest ta ona ctnost, k. p. střídmost, čistota a zdrželivost, pracovitost, mírumilovnost, to nahlíží celý svět, i pohané a nevěrci; že by ale také dětinná, vroucí láska k Pánu Ježíši a důvěrná modlitba že by pro člověka výhodna byla, tomu nynější svět nechce rozuměti z pochopitelných příčin. Nicméně ale dokazuje nám každodenní zkušenost, jakým nevystihlým zdrojem útěchy a pomoci v záležitostech i beznadějných jest patřičná úcta B. Srdce Páně a důvěrná modlitba, a proto musíme každému o tom pochybnému jen říci: „Okus sám, jak dobrý jest Hospodin.“ V této záležitosti došly nás mimo jiné zejména tyto zprávy:

Z Prahy. Před nějakým časem vypravovala mi jedna přítelkyně moje, že se její otec těžce rozstonal. Věděla dobře, že, ačkoliv jinak byl velmi pořádný v živobytí, předce o sv. zpověď celá leta nebyl dbal. Jak mu teď říci o zpovědi, jak ho připravit, aby se dal zaopatřit sv. svá-

tostmi? — Dobrá ta duše byla s touto starostí již celá utrápená a to tím více, ana i matka a bratr byli jí v té věci velikou překážkou. Když zase jedenkrát u postele nemocného ponocovala, vzala, aby si dlouhou chvíli ukrátila, do ruky jedno číslo „Školy B. S. P.“, kterou také

odbírá *) a tu právě padne jí do oka jedno uveřejněné poděkování nejsvětějšímu Srdci za obrácení a za šťastné skonání jisté osoby. Jako blesk projela jí hlavou ta myšlenka: „Ó jak ráda bych i já takhle vzdala veřejné díky Božskému Srdci Páně, kdyby i mého otce k zpovědi a k zaopatření se pohnulo!“ — I slíbila Božskému Spasiteli tak učiniti a ihned započala na ten úmysl vzývat Jeho nejdobrotivější Srdce! A hle! jak přelaskavo Ono jest k nám lidem, že mu ani nelze takřka něčeho nám odepřít! Kdo popíše radostné překvapení starostlivé dcery, když ráno otec sám žádal, aby mu kněze zavolali, že se chce nechat zaopatřiti sv. svátostmi!! Ó nebyl-li to pravý zázrak u člověka, který celá dlouhá leta o zpověď nedbal?

Plníc tímto, co slíbila, vzdává šlechetná dcera tisícere díky nejsvětějšímu Srdci Ježíše Krista. —

Ze západních Čech. 1877. Blížily se velikonoce a tu, kde mám zdravého hlasu víc než jindy k zastávání svého úřadu zapotřebí, ochraptěl jsem, nevím jakou příčinou. Den po dni bylo mi hůře, tak že právě na Boží Hod vstávaje, nemohl jsem ani sípavým hlasem více mluvit. Jaká to ouzkost a nesnáze, ať jsem měl na ten den kázat! I prosil jsem od rána to Božské Srdce Páně o pomoc a slíbil jsem Jemu veřejné díky vzdáti ve „Škole“, pakliže jen dost málo budu moci na kazatelně mluvit. A hle! i tenkrát jsem se neklamal. Bůh mně tak dalece posilnil, že jsem přes půl hodiny srozumitelným hlasem mohl mluvit. O budiž za to a za všechny jiné mi prokázané milosti chváleno a velebeno na věky Božské Srdce Páně, nepoškvrněné Srdce Marie Panny i sv. Josefa! —

Z farnosti Boršické. 49. Do nejsv. Srdce Pána Ježíše, Marie a sv. Josefa jsem se poroučela ve svém stavu nadějném. Když jsem byla samotna doma, v noci, když malincí děti spali, narodilo se mi pachole, jak se zdálo, mrtvé. O nejsv. Srdce Pána Ježíše, Marie Panny a sv. Josefa! což bych se byla darmo modlila? To nemůže býti. Počau se tím vroucněji modliti a k Srdci Páně vzdychati — a pachole po dlouhé chvíli

ožilo, bylo řádně pokřtěno a až na 4. den skonalo! Díky vám nejsv. Srdce Pána Ježíše, Marie Panny a sv. Josefa.

50. Za dar osvětlení.

51. Již přes rok doléhalo na mne silné pokušení. Všechno modlení k Srdci Páně a Panny Marie zdálo se býti marným, ano čím dále, tím hůř. Zdálo se mi, že duše má jest ztracena a že by bylo lépe nechat všeho modlení, že jest všechno jen klam. Jednou po službách Božích zůstala jsem trochu déle v kostele a vzdychala jsem sobě: O Srdce Páně, co jsi ty toho naslibovalo těm, kteří ctí Tebe, pro to příslibení dala jsem se zapsat do toho Srdce Tvého; rok Tě vzývám a Ty mne nechceš slyšet? Co je to? A hle, v tom odstoupilo ode mne pokušení, pokoj přišel do duše mé. Snad jsem Tě o Srdce svaté takovým mluvením neurazila! Díky Tobě! Odpusť a smiluj se nade mnou.

52. Onemocněla mi manželka velmi povážlivě, doktor ji kázal dáti zaopatřiti a pochyboval o jejím okřátí. Když vstoupil kněz s velebnou Svátostí do domu, volal jsem z gruntu srdce: O Pane J. K., jenž jsi tehyni Petrovu uzdravil, uzdrav i manželku mou; přidej síly léčivé do léku — a byl jsem vyslyšen. Doktor se velmi podivil, že tak brzo a nápadně se stav její změnil. Okřála, ale já jsem nevzdal čest Bohu, — jako oných 9 málo-mocných. Hned na to onemocněla manželka po druhé ještě povážlivěji. Ale já a dcera má jsme ještě horlivěji vzývali Božské Srdce Páně a byli jsme opět vyslyšeni. Mimo všeho nadání okřála po druhé a posilnila se v krátkosti. Protož vzdáváme tímto veřejné díky a doporučujeme všem vzývání Božského Srdce Páně.

Z Čech. K. M. K sv. Josefu mám zvláštní úctu a důvěru a letos byla jsem v ní ještě více utvrzena odvrácením velkých nesnází a pohoršení od jedné rodiny, které — ana lidská pomoc tu nemožna byla — dle mého pevného přesvědčení jedině na přímluvu sv. Josefa se stalo, ku kterému jsem své útočiště vzala. Račte to uveřejnit ve „Šk.“ ku povzbuzení jiných k důvěře k B. Srdci P. a sv. Josefa.

*) Jen odbírá a nečte?

V měsíci květnu

modleme se

za shodu katolíků v modlitbě a v jednání.

Hlava církve jest to, co nám tento úmysl naznačuje v pozoruhodné allokuci čili řeči ze dne 13. března. Naznačiv živý obraz protivenství, jimiž nepřátelé napadají církev Boží, jakož i nebezpečností, jimiž ji ohrožují, obrací náměstek Spasitelův svých zraků proti výsostem svatým, odkud nám pomoc přijíti má, kterouž my zde marně hledáme. Poslyšte jeho slova:

„Jelikož Všemohoucímu náleží ozařovati světlem duše lidské a takto vnikati v ně, nevyzývám, drazí bratři, jen Vás, abyste k Němu vysílali své modlitby v dobách našeho utrpení, pobádám také co nejúsilovněji pastýře všech národů katolických, aby modlitby všech jim svěřených sjednotili k cíli jednomu, t. j. pro blaho naší společné matky, církve svaté, pro obrácení nepřátel a pro odstranění těžkých ran a jejich utrpení, pod nimiž stená. Modlitba tato bude vyslyšena, tím jsme jisti; neboť nelze předpokládati, aby Bůh hluchým zůstal ku výkřikům bolesti těch, kteří ho milují a v něho doufají.“

Modlitba společná má tedy býti ve všech nynějších a budoucích našich zkouškách hlavním prostředkem a neomylnou zárukou našeho osvobození; ona jest první naší povinností. Modlitba všeobecná, souhlasná, horlivá a neunavitelná, výkřik srdce, podobný onomu, jaký Spasitel náš v nejsmutnější hodině svého utrpení k všemohoucímu Otci svému z nejhlubších svých útrob vyřinul: Cum clamore valido (silným hlasem); výkřik silný, nesmírný, vyšlý najednou ze všech končin světa katolického, žádaje o spravedlnost v nebi proti nepravostem na zemi.

Avšak na samé modlitbě nemá přestati svatý úkol bojovníkův Krista Pána. Aby odvrátili a odrazili nájezdy, podniknuté od bezbožníků proti Božskému Spasiteli a církvi, jejich matce, zavázání jsou chopiti se všech prostředků své moci a svého vlivu. Poněvadž nepřátelé naší užívají všech prostředků nedovolených, aby nás potřeli, dovoleno i nám bude chápati se prostředků dovolených a slušných pro svou obranu. Poslyšme dále slova vůdce svého, svatého Otce: „V takovém stavu věcí zdá se nám býti s nejlepším prospěchem, aby nejpřednější pastýřové, nám vždy oddaní byvše u hájení práv církve a její hlavy, tuto svou oddanost i tím osvědčili, že pohnou své svěřence k tomu, aby oni všemi prostředky, jaké jim nechávají a dovolují zákony jejich zemí a států, upozorňovali své světské mocnáře na smutný stav církve katolické a na žalostné okolnosti, ve kterých se nalézá její hlava, sv. Otec, a žádali je za odstranění překážek, jaké se jemu u vykonávání svatých jeho povinností v cestu kladou.“

Tato dvě místa v řeči sv. Otce naznačují zevrubně katolíkům cestu, po které kráčetí musejí, nechtějí-li jinak zraditi práva Božská a v nebezpečí uvéstí spasení svých duší. Ona se jim předpisuje tu dvojitou povinnost, jedna naproti Bohu, druhá naproti bližním; neboť především mají se obrátiti k Bohu o pomoc ho žádajíce, jelikož bez jeho pomoci ničeho žádný se nedodělá. Obdrževše ale tuto pomoc a milost, vystříhati se musíme domněnky, že tím vše učiněno jest a že již v pochvě zastrčený můžeme nechati meč oné milosti. Naopak každý katolík povinen jest tasiti jej vždy a všude, kde ohrožena neb napadána jsou práva Božská. Modlení a jednání teprv k vítězství vedou, když se v jednotu byly spojily. Velká část křesťanů ale bohužel, kteří se modlí, ne jedná dosti; a mnozí naopak příliš mnoho jednajíce nemodlí se dosti.

Pravda sice jest, že modlití znaniená tolik, co jednati pro ty, jichž zvláštní povolání jest modlitba. Avšak takoví, jež prozřetelnost Božská postavila na místo, na němž bezprostřední působení možné jest, velice by se mýlili, domnívajíce se, že se zadost učiniti může své povinnosti pouhou, nečinnou modlitbou naproti porušování práva Božího. Taková modlitba nebyla by ničím jiným než leností a zbabělostí. Byly ovšem doby a časy míru pro církev svatou a její hlavu, ve kterých katolíci laikové ponechati mohli snadno hájení práv Božských svým duchovním pastýřům. Avšak tyto doby už zašly a nastaly jiné, plné útisků a protivenství pro církev katolickou a sv. Otce, jejichž práva nehájí více meč vlády světské, která namnoze zapomenuvši

na svou povinnost, hájiti církev svatou, často i ztrácí instinkt (popud) zachování samy sebe. Takže sv. Otec po mnohých marně učiněných v tomto ohledu napomenutích vidí se nucena, následující slova nářku a bolesti z úst svých vypustiti: „Dejž nebe, aby konečně uší svých otevřeli našemu hlasu ti, na nichž jest hájiti a brániti práva naše a naší církve, na nichž jest, aby v přední řadě bojovali pro věc ze všech nejvyšší a nejspravedlivější. Což pak moudrost jejich nebylaby s to chápati, že marno jest všecko usilování, marna každá práce upevniti moc vladařství světského a rozšířiti pravý blahobyt mezi národy a jejich společnostmi tam, kde jest dovoleno bez trestu urážeti a zlehčovati moc království Božího, zosobněného v církvi a v náboženství, tam, kde nejvyšší hlava církve, podrobena jsouc jednomu člověku, oloupena jest o svobodu a o prostředky, vykonávati úkony svého úřadu a svého povolání?“

Neotevrou-li smutné zkušenosti brzo oči světských mocnářů, jakéž pomoci lze se nadíti církvi ze strany lidské? Jediná, a to jest pomoc veškerého světa katolického? Na tuto pomoc naráží také sv. Otec v průběhu své řeči, řka: „Hluboký dojem, který učinilo naše volání na celý svět křesťanský, jest nám šťastným a potěšitelným znamením ve smutných našich okolnostech.“

Stále se opakující osvědčení synovské lásky věřících ze všech končin světa katolického jsou takového rázu, že z nich na veškerou církev padá sláva nehynoucí a pro náměstka Kristova útěcha nemalá, jemu tím více potřebná, čím osamotnělejším a opuštěnějším se nyní cítí. Velkomyslné podpory, ze všech stran nás docházející, aby umožněno bylo konání nejpotřebnější úřadu nám Bohem svěřeného, jakož i hojné návštěvy putujících do Vatikánu věrných synů jsou zřejmým znamením oddanosti a věrnosti k sídlu apoštolskému, za něž dobrotivému Bohu děkovati nepřestáváme.

Celý svět se má takto dovědět, jaké důležitosti podobná osvědčení do sebe mají, obzvlášť stávají-li se tím hojnější, čím krutější jest válka, vypovězena náměstku Kristovu. Věrní synové církve, utíkající se k nám, podávají nám nejen důkazy své lásky k úcty, nýbrž oni dávají tímto na jevo, jaký žal a jakou ouzkost jejich věrná srdce pocítují při neblahých, ba nesnesitelných poměrech, v nichž se jejich společný Otec nalézá.“

Můžeme se tedy za šťastny pokládati a Bohu děkovati, že v novější době tolik duší dříve vlažných a nečinných se rozehrálo a ve svých nadějích pro budoucnost upevnilo! Velebme tedy dobrotu Boží, která ze zdánlivého zla, ze zloby nepřátel vytěžila blaho a spásu dítek svých. Avšak posud není vše dokonáno, přiložme pilnou ruku k dílu, spojme své modlitby s činností neunavenou, aby se brzo vyplnily naděje, náměstkem Kristovým v poslední jeho alokuci vyslovené.

„Vzmužme se! praví on, a oděni jsouce v brnění pravdy a práva, chráněni štítem víry bojujme statečně proti mocnostem tmy a nepravostem našeho věku.“

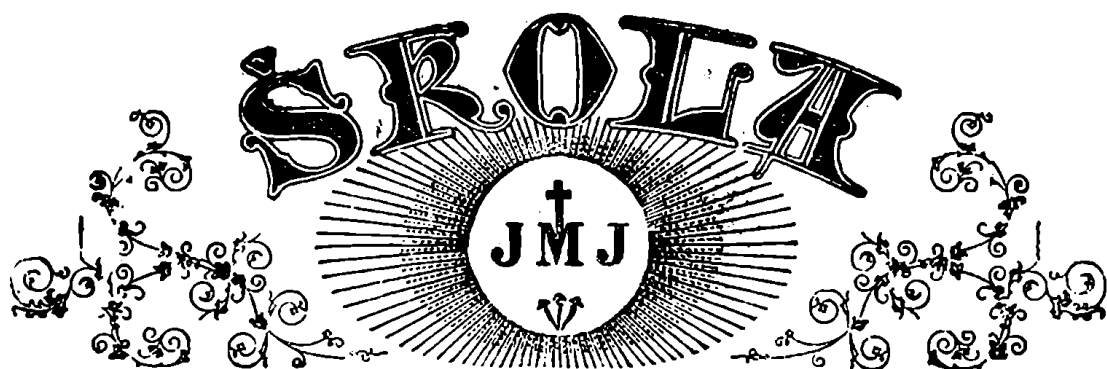
Dostouplo už dílo nepořádku a zmatku takové výše, že nás jako nějaký ohnivý proud pohltili a zahubiti se hotuje, tak že i bývalí přívrženci tohoto díla pekelného se zhrozuji neblahých následků, na mnohých místech společnosti lidské se ukazujících. Ale Bůh jest s námi, ten nás neopustí, až se dnové k svému dokonání přiblíží. Ponechejme bázeň těm, o nichž psáno jest: „viděl jsem ty, kteří páchají hřích a bolesti zasívají, kteří ale také je klidí, kteří zastíhnuti dechem Božím, zničení budou bouří hněvu jeho.“ Ale všichni, kteří se Boha bojí a v jeho milosrdenství doufají, spolehati se mohou na pomoc jeho; vědouce, že věc jejich jest i věc jeho, nemohou pochybovati o tom, že on s nimi bojuvati a konečně vítěziti bude.“

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvlášť je obětuji za dosažení zdvojnásobné horlivosti v modlitbě a důrazu v činu pro všechny Tvé služebníky. O Božský nejvyšší velitel armády Tvých vyvolených, dej aby pochopili všichni Tvoji bojovníci, že čím krutější jest boj, tím slavnější bude koruna. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Červen.

Ročník XI. Číslo 6.

HospoDIn Chraň jubILujICÍho sVatého OtCe Pia: ať kříž
s kříže Vítězí V kříži na zeMI.

Vínek Panně Sloupské.

VI.

Pod lípou mně zkvětla pod košatou
Vonnodymná růže, bělostná,
Ve vínku již, matko milostná,
Přede tvář já kladu tvoji svatou.
V růži bílé, florou přebohatou
Vseté země v pásma žalostná,
Velebím, o Panno libostná
Čistotu tvou, světem nepojatou.
Pod palmami Nazaretských sadů
Čistá jsi co růže zkvětala,
Pěstujíc vždy ctností libých vnađu.
Útroba tvá palem pod příkrovem
K tomu jen vždy láskou hárala,
Jenž vše stvořil jediným jen slovem.

VII.

Marně želať jsem, zahrádce by mojí
Vzešla doba vroucně kýžená,
By v ní zkvětla růže červená,
V níž se krása s vůní sladkou pojí.
Růži tu však v laskavosti svojí
Podala mně ruka vážená;
Přijmiž ji, o Panno slavená,
Líbezných ty ctností hojný zdroji.

Červená jak růže zeje vůni,
Tak i ty jsi stala v nadesluní
Modlitby své líbou vůni vezdy.
Modlitbu a bohumilé ctnosti
Vysílala's v oběť do výsosti,
Tam kde planou zlatotkané hvězdy.

VIII.

Ruka pojí k růži ku stolisté
Lilii, ten kvítek nebeský,
V nížto nevinnosti odlesky
Bělosti se zračí ve stříbřisté.
K nebi spějí po dráze vždy jisté
Klamné něhy zhoubné poklesky,
Aniž slastí zemských pablesky
Nejaly tvé, Panno, srdce čisté.
Lilie jak sněhobílá v sadě,
Tak i ty jsi v nehynoucí vnaďě
Prokvětala, Panno, v nevinnosti.
Vonnodymnou oběť čistotnosti
Vysílala's vezdy ku blankytu
Lilie jak vůni, zoře v svitu.

IX.

Bolestná ty matko, nebes vlasti
Občané již slouží na pokyn!

K tobě volá Evy hříšný syn:
Uč mě nésti dolu toho strasti!
Zachraň duši zhouby před propastí,
Když ní jako vichor listím třtin
Zmítá svět ach plný strastných vin,
Ždaje svěst ji bublinovou slastí.

Pomoz, matko, uč nést muka žhavá,
Aneb vypros, aby hrobka tmavá
Utišila bolu hryzení!
Nade mnou se smiluj, matko věrná,
Jenž jsi nesla muka přenesměrná;
Odvrát od mne moře trápení!

Is. S.

Halěř svatého Petra.

I. Co jest halěř svatého Petra?

Tak nazývá se dar, jež poskytují dítky katolické v jistých rozhodných okamžicích svatému Otci jakožto hlavě církve svaté, jestliže v nouzi postaven jest. Jest tento halěř, abych řekl, velmi skromná almužna, již každý i sebe chudší křesťan, i malé dítko, i dělník, i služebník a služka snadno položití mohou.

Ovšem že především lidé bohatí přispívati mají svatému Otci, avšak i do příbytků chudých přichází pozvání, aby i oni účastenství brali na tom velikém díle katolickém. Tento halěř, tato nepatrná almužna nazývá se halěřem svatého Petra za tou příčinou, že ji přinášíme svatému Otci jakožto nástupci sv. Petra, jenžto vyvolen jest od Boha za viditelnou hlavu církve a za nejvyššího pastýře všech křesťanů. Tato důstojnost svatého Otce přechází již po 19 století z papeže na papeže beze vši změny.

Nejvyšší biskup náš, Pius IX., jest dvou stý padesátý osmý (258) nástupce sv. Petra, dědicem zaslíbení Ježíše Krista, neomylným strážcem sv. víry, biskupem celého světa, nejvyšším biskupem biskupů a všech věřících, všech knížat a všeho lidu; on jest zajisté, o němžto jakožto nástupci svatého Petra platí to veliké slovo sv. evangelia: „Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou!“

Jest tedy halěř sv. Petra dárek dítek křesťanských, jež ony podávají svatému Otci a jež skýtati má každý

úd církve svaté — dle své možnosti a dle své dobré vůle.

II. Halěř svatého Petra jest výhradně náboženský čin.

Veřejné listy našemu svatému náboženství nepřátelské velmi dobře pochopily, jak dobré ovoce přináší halěř sv. Petra pro církev svatou; protož rády by lidu namluvily, že tato almužna má do sebe povahu politickou. Toť nestoudná lež! Halěř sv. Petra jest almužna výhradně katolická, nemajíc nic společného s různým politickým smýšlením, s různými politickými činiteli. Přispívající papeži přispíváme sv. církvi, ježto on jest hlavou a pastýřem. Zřetel náš při tom nese se jedině k tomu, abychom ku pomoci přispěli svatému Otci, jenž, oloupen a zbaven jsa všech statků svých, poukázán jest jedině na milodary věrných svých dítek.

Halěř sv. Petra jest důkazem i živé víry i synovské lásky. Směle můžeme tvrditi, že víra jest to, která věřící k almužně té vybízí. A víra poskytuje tu almužnu tuží, zmáhá a zdokonaluje se. Uvědomělost náboženská valně prospívá, když sv. Otec jakožto zástupce Ježíše Krista z rukou dítek svých almužnu tu žádá.

Že halěř sv. Petra jest čin výhradně náboženský, důkazem i ta okolnost, že jen dobří křesťané na věci té berou účastenství a že jen velmi zřídka člověk nábožensky netečný účastní se halěře sv. Petra. Nebo, v pravdě, jakby mohl

syn nezdárný chápati neb dokonce následovati tu oddanost, jenž bratry jeho k tomu vede, aby od úst sobě utrhlí a stísněnému otci pomohli v potřebách jeho!

III. K čemu má papež peněz zapotřebí?

Sv. Otec sám pro osobu svou mnoho nepotřebuje; vždyť jest všeobecně známo, jak skromně a střídmě on živ jest. Avšak on má peněz zapotřebí k řízení a spravování celé svaté církve, jejíž on nejvyšší viditelnou hlavou jest. A toto řízení církve svaté spojeno jest s výlohami nemalými!

Církev jest společnost náboženská a duchovní. Ale tato společnost nachází se na zemi, působí a vyvinuje se na zemi a potřebuje prostředků lidských, aby se rozšířila, udržela a hájila. Správa církve, jež od Ježíše Krista svatému Otci svěřena jest, dotýká se pěti dílů světa. Středistě své má v Římě vůkol sv. Otce a záleží as z desíti hlavních odvětví, aby vyhovovaly rozličným potřebám křesťanským. Každé z těchto odvětví ze sboru několika kardinálů, prelátů, učenců církevních a zove se kongregací čili shromážděním. Tak kongregace de propaganda (fide) pečuje o svaté misie a o rozšíření sv. víry v zemích pohanských.

Kongregace s. officii seu inquisitionis bdí nad čistotou sv. víry. Jest to nejvyšší tribunál, jenž rozhoduje o věcech svaté víry se týkajících.

Kongregace ss. rituum, shromáždění svatých obřadů, jež upravuje vnější způsob bohoslužby a obřady církevní.

Kongregace s. poenitentiarie, jež zanáší se přede vším těmi věcmi, které se týkají moci klíčů a řízení svědomí.

Kongregace římské zanáší se tedy řízením celé katolické církve a snadno tudíž lze pochopiti, že k správě té zapotřebí jest mnoho lidí a velikého nákladu. Mimo to musí sv. Otec udržovati v květuícím stavu stolicí biskupskou,

církev římskou, jež jest matka a paní všech ostatních církví! Papež tedy potřebuje pomoci dítek svých, aby řídití a spravovati mohl celou církev katolickou, spravovati církev římskou; a dítky této církve jsou povinny Otci svému býti nápomocny.

IV. K čemu vynakládá papež almužny?

Almužny ty jsou nyní jediným pramenem příjmů, jenž zbyl svatému Otci, když nepřátelé církve o veškeré jeho jmění jej byli oloupili. Aby hříšný skutek jejich nepotvrdil, nemůže svatý Otec nikdy z rukou jejich ten jidášský peníz přijmouti, ježž oni mu nabízejí. Jest tedy výhradně poukázán na almužny dítek svých. Těmi kryje všechny výlohy, těmi udržuje všechny sbory kardinálů a všech kněží, jichž nutně k řízení a spravování církve svaté potřebuje. Těmito almužnami udržuje všechny své vyslance neb zástupce, jež má u dvorů všech panovníků celého světa, aby mohl zvědětí všeliké potřeby náboženské dítek svých a ku prospěchu církve svaté vyřizovat všeliké záležitosti církevní v zemích i nejvzdálenějších, aby uspořádati mohl svaté misie, vyplniti kacířství a bludy a udržeti všudy čest jména katolického.

K tomu tedy ovšem i zapotřebí též hmotných prostředků, zvláště peněz! Vždyť peníze jsou horlivosti tím, čím tělo jest duši, čím pluh jest oráči, zbraň vojínu. Bez almužny té by nyní sv. Otec nemohl řídití a spravovati církev svatou, ani náležitě vykonávati vznešený úřad svůj.

Lidé bezbožní rozhlašují na všechny strany, že haléř sv. Petra jest prý podvod, že prý se tím lidé okrádají, že tím přispívají na přepych kardinálů a dvoru římského a podobné nesmysly. Nechme je mluvit! Jejich jest úlohou lháti, naši však povinností přispěti svatému Otci v jeho potřebách.

A ten dvůr papežský? Jdi a viz, jak on jest ctnostný, jak přísných mravů,

jak prostný a předc tak osočený! Slyš, co o něm praví očitý svědek Med dr. Segur: „Patřil jsem naň zblízka po čtyry roky, viděl jsem ty dřevěné stolice ve světnicích papeže, mám tu čest žítí s velikým počtem těchto kardinálů, těchto prelátů, jimž takový přepych zlomyslně se přisuje. Já však hluboce byl jsem dojat právě toho protivou. Kdo spatřil tu velikou nádheru a lesk jejich při posvátných obřadech, jež tak velice povznášejí důstojnost církve a svaté stolice, tomu těžko to spojití s tou skromnou domácností těch prelátů! A já směle tvrdím před Bohem, že nelze naléztí dvůr příkladnější, společnost lidí mravů čistějších, života skromnějšího a spořádanějšího a ducha vzácnějšího, jako právě na tom kaceřovaném dvoře římském!“

Duchovenstvo římské uvyklé jest, právě jako papež, spokojiti se s málem. Ale toho mála potřebují k zachování svého života a aby slušně a důstojně ukázati se mohli u vykonávání svého důležitého úřadu.

Nedejmež se tedy mýliti těmi farizejskými řečmi nepřátel našeho sv. náboženství! Seč síly naše stačí, přispívejmež svatému Otci a budmež přesvědčeni, že nikdy nebude almužny Hospodinu milejší a příjemnější, než halěr sv. Petra, který víra naše k nohoum našeho nejvyššího pastýře byla položila!

V. V jakém smyslu a v jaké míře povinni jsme přispívati halěřem sv. Petra?

Jest to povinnost dětinné lásky a zbožnosti křesťanské. Halěr sv. Petra není nižádnou daní, aniž nějakým nuceným poplatkem, aniž dopouští se hříchu, kdo almužny té svatému Otci by odepřel. Avšak též jisto jest, že pravý katolický křesťan nikdy zdráhati se nebude, na vyzvání svého biskupa a svého duchovního správce, připojití nějaký nepatrný dárek k dárkům ostatních věřících pro sv. Otce, společného to Otce všech věřících.

My tedy povinni jsme přispěti papeži v potřebách jeho, jako dítky povinny jsou poskytovatí otci svému, čehož mu k žití zapotřebí jest a sice žití dle stavu jeho. Mají-li srdce na pravém místě, nebudou se rozmýšleti, chladně vypočítávati a dokonce snad reptati proti chudému, ubohému starci, který pro-sebnou ruku svou k nim vztahuje.

Dítky církve svaté, členové veliké rodiny křesťanské! podávejmež rádi s láskou almužny svatému Otci! Máme-liž mnoho, dávejmež mnoho, více než k jiným bohumilým účelům, neboť účel tento jest zajisté Bohu ten nejmilejší. Máme-liž málo, dávejmež málo, ale dávejmež z lásky! Bůh patří zajisté s radostí i na groš chudé vdovy, on přislíbil ve sv. evangelium odměnu i tomu, kdoby jen sklenici vody poskytl bratru svému, tím větší odměny dostane se tomu, kdož s radostným srdcem přispěl nejvyššímu knězi sv. náboženství, hlavě všech věřících Kristových, zástupci Syna Božího na zemi.

VI. Láska a povinná oddanost papeži.

Nikdo nemůže býti dobrým křesťanem katolickým, jenž by nemiloval sv. Otce, jenžby nebyl oddán jemu z hlubin srdce svého. Papež jest viditelný zástupce Pána našeho Ježíše Krista, Boha našeho. Milujeme-li Ježíše, milujeme-li Boha, jenž jest pravá láska, budeme milovati též jeho zástupce, jež nám Bůh dal, aby byl otcem naším a nejvyšším rozdavatelem milostí Božích. Máme jej milovati touž láskou, jakou milujeme svého Spasitele Ježíše Krista. Nemůžeme jednoho milovati bez druhého; a dle oddanosti naší k svatému Otci souditi lze na stupeň lásky, kterou chováme k Ježíši Kristu, neviditelné a Božské hlavě katolické církve.

Jako nikdo nemůže býti pravým katolíkem, jenž by nechoval hlubokou úctu a lásku k Rodičce Boží, Panně

Marii, že ona matkou jest našeho Spasitele, právě tak nikdo nemůže být pravým katolíkem, kdyby nechoval tutéž oddanou lásku k sv. Otci, zástupci Ježíše Krista zde na zemi.

Právě tato dětinná oddanost k svaté stolici jest charakteristickou známkou pravého katolického křesťana. Avšak tato dětinná láska a oddanost zračí se právě tehdy, když Otec křesťanstva trpí, když v nesnázích jest postaven, když k dítkám svým vztahuje prosebných rukou svých, když sám ku pomoci jich vyzývá. A jen o malý haléř, o zcela nepatrnou almužnu nás žádá, jednak abychom jemu tím přispěli, jednak abychom podali jemu důkaz dětinné, oddané jemu lásky své a potěšili otcovské srdce jeho.

A s tímto nepatrným dárkem spojme také vřelé plamenné modlitby srdce svého, prosme a vzývejme všemohoucího Boha, aby nám ještě dlouho zachoval toho velikého trpitele, statečného bojovníka pro svatou pravdu, dobré právo a spravedlnost, svatého Otce, Pia IX.

Podivuhodné příklady takové dětinné lásky k sv. Otci oznamují se ze všech končin země, ze všech stavů a kruhů společenských, zvláště mezi chudým lidem. Museli bychom napsat mnoho knih, abychom vypsali všeliké ty podivné výjevy lásky věrných dítek křesťanských k sv. Otci. A bytby i zde zůstaly ukryty před očima tohoto světa — v tím větší slávě a tím větším lesku objeví se jedenkrát v den velikého soudu.

Chudá služka uslyševši, že konají se sbírky pro sv. Otce, ihned vzala celou úsporu svou, 175 franků, již prací rukou svých si byla vyzískala, vypůjčila si ještě 25 franků, aby měla úplných 200, a klade je k nohous sv. Otce, jakožto haléř svatopetrský. — Taktéž činila chudá dělnice z Lyonu. Když ji chtěli promluvit, aby si aspoň něco pro sebe ponechala, s nadšením srdce v pravdě církevního pravila: „Když otec trpí, nesmějí dítě počítati!“ a dala vše.

Prostý čeledín, otec rodiny, slyše, že má pána svého doprovázeti do Říma, bere hned uložených svých 500 franků, aby je tam uložil k nohous sv. Otce, jakožto haléř svatopetrský. Pohnutím nemohl sv. Otec ni slova promluvit.

Jistý kněz z Provence zdědil nepatrnou částku peněz po svých rodičích. Ihned odesílá vše svatému Otci, neponechav sobě, ač příjmy jeho jsou nepatrné, ni jednoho haléře.

Chovanci mnohých seminářů prosili své pány představené, aby peníze, jež jim v odměnu jich pilnosti určeny byly, v haléř sv. Petra byly obráceny.

Kdož jest s to, vypočítati tisíce podobných příkladů oddané, v pravdě dětinné lásky věrných dítek křesťanských k sv. Otci! Urozené rodiny nezůstávaly věru pozadu:

Nedávno přinesla jistá mladá věvodkyně apoštolskému vyslanci částku 100.000 franků litujíc, že nemůže více dáti. A kolik jich prodalo své šperky a drahokamy, aby výtěžek ten položily k nohous sv. Otce — jakožto haléř svatopetrský!

Mladý kníže z rodiny Bonapartů odevzdal sv. Otci všechny statky své, nepodržev pro sebe ničehož, než nepatrný letohrádek nedaleko Říma.

Nežádá se nijak od nás, abychom i my snad tak se měli zachovati; avšak to se od nás žádá, abychom aspoň nějaký nepatrný dárek položili k nohous sv. Otce a dokázali takto své upřímné smýšlení katolické, svou dobrou vůli a oddanost z celého srdce svatému Otci. Čiňmež, co činiti můžeme: vkládejmež rádi dárky své ve prospěch sv. Otce a pečujmež o to, aby i jiní skládali. Tlučmež na všechny dveře, na všechna srdce, povzbuzujmež zvláště ten chudý lid, aby i on bral účastenství na tom velikém dílu křesťanském. Ano, ty drahá chudino, obyvatelé chudých chatrčí, vy malé dítky, ty chudý dělníku — vy všickni, kteří nemáte mnoho na tom světě, kteří

máte jen to bohatství, jež ukryto jest v hlubinách srdcí vašich — tu svatou víru katolickou, hleďte i vy položití nějaký malý dárek s velikou láskou srdce svého.

Závěrka.

Mezi četnými způsoby, jež si horlivost křesťanstva vymyslíla, jak by nejnáze bylo sbíratí almužny svatopetrské, stájeť zde tyto dva:

I. Kdo chceš sv. Otci přispěti nějakým dárkem, odevzdej ho svému duchovnímu správci buď osobně, aneb při sbírkách veřejných v chrámu konaných.

Duchovní správcové odešlou je svým biskupům a tito svatému Otci. Aneb

II. zařídí se zvláštní spolky, jež mají za účel, sbíratí almužny pro sv. Otce. Každý člen takového spolku uvolí se přispěti ročně aneb měsíčně nějakou nepatrnou částkou v halěr sv. Petra. Spolek takový měl svého sběratele a pokladníka, jehož též úlohou jest, sbírky ty odevzdávati do rukou biskupových.

Šťastný zajisté křesťan, jenž pochopil řádky tyto a odhodlal se, zúčastniti se této sv. almužny z lásky k Pánu našemu Ježíši Kristu!

Svatému Otci.

Slavný den se sklonil, v Vatikánu
Na modlitbách klečí vážný kmet,
Hvězdy vzešly na nebeském stánu,
Vzhůru nad ně vstoupá k nebes Pánu
Vroucné duše jeho zbožný let.

Oko jeho k Srdci Páně září,
Stříbrem kvetou jeho šediny,
Nebes klid se zračí v krásné tváři,
Modlí se tu u velebném stáří
Otec za dítky své rodiny.

Rodina ta bez počtu a míry,
Strom to po vší zemi rozpjatý,
Voj to Boží pod praporem víry
Církev to — jíž domovem svět šířý,
Kteréž Otcem Pius devátý.

Děle všech aj rodinu tu svoji
Řídí, žehná rukou prostou vin,
S trním srostla koruna mu trojí,
Však že stihl Petra v lásce, v boji,
Nad Petra mu let přál Hospodin.

Ó kéž před Tvým zrakem, Otče svatý,
Rozstoupl se žalář, Vatikán,
Abys uzřel obzor pro tě zřatý
Od chrámu, kdež přestol Petrův zlatý,
Ku vlastem, jež věnčí oceán.

Zřel bys plesat i vlast naší drahou,
Její hory, chrámy, Velehrad,
Lid, jež Cyril Method svatou snahou
Uvedli v tu říši Krista blahou,
Jejíž skála jsi a pevný hrad.

Jak ty hory věrnost naše stálá
Láska — jak ty hory dokola,
Byť si bouře pekel vztekem vála,
Neotřeseť se jí hor těch skála,
Naše láska tím výš zplápolá.

Pojď můj lide, klekni k Otci svému,
K díkům Jeho svůj též připoj dík,
By Bůh žehnal Piu devátému,
Žehnal boji Jeho, boji tvému,
Želej, kdož jsi Čech i katolík.

Želej mnohá leta Otci, kmetu,
Ať Ho zachová Bůh k oněm dnům,
Kdy se zaskví církev v novém květu,
Duha míru vzejde zase světu,
A kříž zavládne zas národům.

Blahoslavená Anežka Přemyslovna.

(Dokončení.)

Tu tělo její zaskví se,
Zář oblila ji nebeská;
Tvář její plná radosti —
Tak konec její blíží se.
Den nastal března šestého,
Kdy devátou se modlili
A odsloužena svatá mše —
Smrt přistupuje k Anežce.
Kdy na kříži Pán dokonal,
I Anežka tu skonala,
A obklíčena anděly
Se odebrala do nebe

Tu Páně svatou hodinu
Též oslavila Anežka
Let majíc čtyřiceti pět,
Svůj zbožný život skončivši.
Hned tělo vůni vydává,
A ruce jsou jak životné.
I spěchá každý dotknout se
Těch jejích svatých ostatků.
Tvá žačka z rodu Šternberků
Též spěchá tebe navštívit;
I prosí, že chce viděti
To tělo tvoje posvátné.

Ač prosí něžně, horoucně,
Přec sestra prosbu odmítá,
Že tělo tvoje, světice,
Jest v nové skříni zamčeno.

Než ble! tu zámek popustil,
A skříň se sama otvírá;
I dáno žačce bedlivé
Tvých doteknout se ostatků.

Toť učinila Božská moc
A otevřel klíč Davidův,
By tvoje svatost, Anežko,
Se ukázala žačce tvé.

Ty's byla předpověděla,
Že sprovedí tě ke hrobu
Jen rád, jenž uctívá
Za otce světce Františka.

Bylť vyzván probošt Tobiáš
A mnohý jiný hodnostář;
Však každý se jen vymlouval
A překážky své předstíral.

I spěchá řádu přednosta,
Již slovou bratři nejmenší,
Ač minulo již čtrnáct dní,
Čest prokázat ti poslední.

Tam v chrámě Panny Marie,
Kde ráda vždy se modlila,
Se ukládají ostatky
Té kněžny svaté Anežky.

O panno, plná milosti,
Tam v září sídlíš nebeské,
O choti Krista přemilá,
Nás neopouštěj ubohé!

Když dcera krále Václava
Hned v útlém věku zemřela,
Ty's položenou na hrob tvůj
Ji opět v život přivedla.

Syn královny byl Elišky
Své matce až až přemilý,
Jak matky dítky milují
A o ně jen se starají.

An syn se v Lokti zdržuje,
A matka v Praze bytuje;
Tu cítí matka zármutek;
Však nezná žádné příčiny.

Tu v noci jednou zaslechne
Hlas: Zajdi k naší Anežce,
Vždyť žije, není umrlá,
Tam v chrámě světce Františka.

I spěchá z rána přerychle
Tam matka, i dá Anežku
Si zavolat, jež přichází
Jí ve všem zcela podobná.

O milá, dobrá Anežko,
Dí, prosím, Boha požádej,
Co působí mé úzkosti?
Já nehnu se, až pomůžeš.

Jen povstaň, vece Anežka,
Jdi domů, budiž bez strachu,
To, oč mne prosíš, vyžádám,
Buď bezpečna vši jistotou.

Když na to nastal jiný den,
Již posel zprávu přináší,
Že syn se zcela zotavil
A zdraví nabyl podivně.

A za to vzdává královna,
Jež marně těchy hledala,
Jen tobě díky, Anežko,
A Bohu velemocnému.

Těž podruhé tvé přímlově
Své díky vzdává královna,
Když chystala se k porodu
A s těžší smrtí unikla.

I přislíbila slavnostně,
Že tělo svaté Anežky
Seč možno musí zvelebit —
A hle! vše mizí nebezpeč.

Při dotknutí se hrobky tvé,
Tím více rouch tvých posvátných
A vlasů, kostí, Anežko,
Své těšíš věrné ctitele.

Ba nápoj též, v němž vlasy tvé
I kosti byly mývány,
Ten zaplašil vše choroby,
Byť byly sebe trpčejší.

Když řeka příliš vystoupila
A naplnila hrobku tvou;
Pak v hrobce tvoji zůstavš
Vše choré vezdy hojila.

Ty mocná Čechů strážnice,
Ty střežíš svoje ctitele
Vždy moru, ohně přívalů
A všakých nehod nemilých.

Ta zla vždy od nás odvracuj,
Své za nás vkládej zásluhy,
Ba nebeskou i oslavu,
O panno Bohu přemilá!

O přispěj nám též ve smrti,
A zaplaš všaké pokoušky,
A potěš nás a posilni,
A přivod k Bohu do nebe.

Tam Bohu Otci se Synem
I s Duchem svatým těšícím
Čest, chvála s díkem velikým
Buď vzdávána vše po věky!

Z Holešova. (Přenešení ostatků *) bl. Jana Sarkandra.) Konečně se i našemu městu a farnosti dostalo toho štěstí, že spočinuly dne 16. března l. r. v našem farním chrámu Páně ostatky z těla blahoslaveného mučeníka a faráře zdejšího, Jana Sarkandra. Nehodami rozličnými zabráněno až dosud odbývání slavnosti tak dlouho kýžené, až konečně nynější veledůstojný pan farář a děkan Holešovský neúnavnou péčí svou toho docílil, že zevnější obnovou a vnitřní úpravou chrám Páně Holešovský důstojně ozdobiv, vhodnou učinil přípravu ku slavnosti samé. Vysokorodý patron hr. Vrba nešetřil žádných obětí za účelem tím a tak se stalo, že celé presbyterium a dva z pobočných oltářů na útraty jeho, oltář pak bl. Jana Sarkandra péčí a nákladem veledůst. p. děkana vkusně obnoveny v plné se stkvějí kráse, která každému do chrámu vstoupivšímu obdiv vynutiti musí. Takto jsa ozdoben náš chrám Páně byl za důstojna uznán, aby v něm a na oltáři bl. Jana Sarkandra uloženy byly reliquie jeho. Nuže a té velké cti dostalo se jemu dne 16. bř. l. r., a Holešov se vynasnažil seč byl, aby den, jenž proň a pro celou farnost velevýznamným býti musí, s okázalostí důstojnou oslaven byl. A protož dalo město ozdobiti domy celého náměstí věnci chvojkovými a množství praporů slavnostních vlálo, jako na uvítání ctihodných oněch reliquií oslavence, který už před 257 lety opustil Holešovské stádce, pronásledován a odveden jsa do Olomouce, aby nikdy více se nenavrátil a život svůj aby položil za víru Kristovu, jež tak neúnavným byl strážcem v Holešově proti brozícím bouřím kacířstva. A hle, teď se navrátila část ctihodných jeho ostatků z Olomouce do Holešova zpět, aby slavně uložena byla ve zdejším chrámu Páně, aby spočinula mezi dítkami někdejších dítek jeho duchovních. O půl třetí hodině odpolední učiněn slavnosti počátek. Odbývány slavné nešpory (s průvodem harmonia) v děk. sále, kdež prozatím pod obrazem oslavence reliquie uloženy byly, a na to hnul se průvod za hlaholu zvonů obou kostelů z farní budovy na náměstí a ubíral se kolem v tomto pořádku: předcházely školní dítky dle tříd, každá se svým praporem, za nimi 9 venkovských přifařených obcí s korouhvemi, pak řemeslnické sbory se svými postavničky a střeběticko-martinický „Sokol,“ kterýž se ve své hanácké uniformě velmi pěkně vyjímá, s hudbou a za ním Holešovský pěvecký spolek „Podhoran“ se svým praporem; následovala mládež venkovská a městská s rozžatými svícemi a množství družiček bíle oděných, které v kostele obětovaly svíce své; teď následovalo za korouhvemi z farního chrámu Páně 24 kněží v rochetách, co zástupců far z celého dekanátu a jeho okolí, jakož i hostů z daleka. Za nimi ubíral se veledůst. pan děkan Holešovský za assistance důst. pp. farářů Rymnického a Pruse-

*) Pro nedostatek místa opozděno.

novického nesa pod baldachýnem křišťálovou, stříbrem a zlatem ozdobenou schránku, v níž na aksamitové podušce spočívala větší část reliquií oslavence, a důst. pan viceděkan a farář Kostelecký s menším reliquiářem. Za nimi ubíralo se městské zastupitelstvo, které nemalou věnovalo péči důstojné tohoto dne oslavě — začez mu zde veřejné díky budtež — a zástupy zbožného lidu, nedbavšího ohromných nesnází a obtíží cestovních. Kdo uváží, že rozbřesknuvší se den veškeru téměř naději odňal na vyjasnění oblohy, kdo uváží neschůdnost okolních cest a silnic za nepříznivé doby jarní, zajisté by neuvěřil, že množství přítomného lidu na 10—12 tisíc udati se může. Pořádek mezi těmito davy udržoval oddíl myslivců vojenských v Holešově bytujících. Když se průvod do chrámu Páně navrátil, seřadilo se kněžstvo vůkol oltáře bl. Jana, tu reliquie vystaveny a dokončena litanie ke všem Svatým s žalmem a příslušnými modlitbami. Na to vystoupili slavnostní řečníci, důst. pp. faráři Žeranovický v kostele a Záhlinický venku, na kazatelnu a nastínili nevšední svou výmluvností shromážděným zástupům život a utrpení blahoslavence jakož i účel slavnosti, načež shromážděným v kostele kněžstvem slavně zapěno „Te Deum laudamus“ a po „Salvum fac populum tuum Domine“ uděleno Nejsvětější předně lidu v kostele a pak zástupům venku shromážděným požehnání a tím jakož i líbáním ostatků církevní slavnost toho dne ukončena. Večer byly náměstí i ulice osvětleny a v místnostech spolkových odbýván koncert. V samý den bl. Jana Sarkandra, totiž dne 17. března zpívána o 8 hod. mše sv. veledůst. p. děkanem Holešovským s assistencí a tak dosáhla slavnost svého ukončení, obnova však úcty ku bl. Janu Sarkandrovi svůj počátek a Bůh dej, aby nyní ohledem ku projevu úcty k němu od potomků někdejších jeho farníků více činěno bylo, než dosud. K tomu jest však zapotřebí, aby česť ku blahoslavenci v širší vniknula kruhy, neboť tak jen probudí a se rozšíří úcta ku statečnému mučeníku a pastýři předkův našich a toť bylo rovněž účelem slavnosti velkolepé. A protož i my se vynasnažiti hledme, abychom hodnými byli slouti potomky těch, kteří plnou srdce láskou lnuli ku milému pastýři svému, který svěřené sobě stáde a jeho víru v bouřích kacířstva neunavně střeha předkům našim a nám ryzí zachoval poklad víry. A protož v plné zasluhuje míře obzvláštním našim zástupcem u nebes Pána slouti a pro tuto svou hodnost přiměřeně i ctěnu býti. Budmež tedy vroucími jeho ctiteli a úctu, kterou jsme jemu nynější slavností prokázali veřejně, hledme teď a povždy osvědčiti i srdci svými. Ty pak Jene za lid svůj na nebesích oroduj! —

Zlatá zrna.

18. Opat Pafnucius nemohl se nikdy, ani ve vysokém stáří, odhodlati vína jen okusiti, tím méně je do opravdy píti. Jednou se však stalo, že konaje dlouhou cestu, aby navštívil své daleko bydlící učeníky, se setkal s houfem loupežníků, kteří okolo bečky vína sedíce popíjeli a sice, jak to u takových lidí bývá, hezky širokou hubou. Vůdce těch lotrů poznal Pafnucia na první pohled a věda o jeho přísné zdrženlivosti a vida že již unaven jest, naplnil pohár vínem, vytasil meč a pravil: Pij starče, nebudeš-li, veta po tobě. Dobrý stařec věděl, že má loupežník dobrý úmysl, totiž jej občerstviti; ale chtěje duši jeho pro nebe získati, uchopil nádobu s vínem a pravil: „Amen, pravím vám, ten, jenž povídal, že sklenice vody podána chudému nezůstane bez odměny, bude vám za tento hlt vína, jež jste mi ubohému

podali, na tomto i na onom světě milostiv.“ Pověděv to, sednul si mezi ně a mluvil jim tak důtklivě a zároveň přívětivě do svědomí, že je všechny pohnul k litosti a tím Bohu získal.

19. Sv. Veronika z Milánu nenaučila se v mládí čísti. Dosáhnuvši osmnáctého roku, chtěla vstoupiti do kláštera, avšak nebyla přijata, protože neuměla čísti. I snažila se sama naučiti se čtení. Jednou usnula nepokojem a starostí jsouc pro to zmitána. Tu se jí zjevila Královna nebeská, potěšila ji a pravila: „Dostačí milá dcero znáti tři písmeny. První jest ona čistota srdce, která Boha nade vše a všechny tvory skrze Boha miluje. Druhá jest: Nebuď nikdy nespokojena a nenaříkej; snášej trpělivě chyby jiných s trpělivostí a modli se za ně. Třetí jest, míti každodenně určitý čas ku rozjímání utrpení a muk Ježíše Krista.“

20. Sv. Karel Boromejský byl vždy zaměstnán; ani jediná čtvrt hodiny neuplynula bez zaměstnání, ba i potřebný mu spánek noční velmi zkracovával. Když mu bylo vytýkáno, že si tím uškodí na zdraví a že mu oddechu a odpočinutí jest třeba, aby se opět posilnil, odpověděl takto: „Tělo se někdy na posteli anebo v hrobě jistě dosti vyleží. Práce jestiž přední a největší úkol člověka.“ — V podnikání aneb při ukončení dobrých skutků měl vždy pevnou důvěru v Boha. Heslo jeho bylo: „Cokoliv mám činiti, k tomu mně dá Bůh na mou prosbu také síly.“ Často též říkával: „Máme co nejlépe jednati a pak to nejlepši doufati; a když veškerá naděje mizí, máme se spoléhati na pomoc Božskou a prositi o milosrdenství. Božská moudrost převyšuje veškerou moudrost lidskou. Co zdá se lidem býti ztraceno, to může Bůh zachovati.“

21. Filipp II. král španělský, byv jednou mši sv. přítomen, viděl dva dvořany, ani přes celou mši sv. spolu rozmlouvali. Když vycházeli z kaple, pravil k nim král: „Tak slyšíte mši svatou? Ať se nikdy více na mém dvoře neukážete!“ Tato slova porazila je jako rána blesku. Jeden z nich dva dni na to zemřel a druhý se zbláznil. Považme, kolika by se to za našich dnů státi mohlo?! Jak pak to ale tenkrát bude vypadati, až uslyšíme z úst Krále věčnosti: „Odejděte ode mne, vy zatracenci do ohně věčného!“

22. Sv. Bernard otázel se pěti řeholníkův svého řádu: „Jak můžeme se nejspíše Bohu zalíbiti a nejvěrněji Jemu sloužiti?“ Nato odpověděl první řeholník řka: Nenávídím světa. Druhý pravil: Já mívám vždy trápení a snáším je s trpělivostí. Třetí řekl: Já jsem vždy hotov smilovati se nad svým bližním. Čtvrtý vece: Já spávám vždy beze hříchu. Pátý na to: Já nikdy nezapomínám umučení Páně.

Vyslechnuv tyto odpovědi pravil světec ku prvnímu: Kdo nenávídí světa, miluje Boha. Ke druhému: Kdo trpělivě svá trápení snáší, nalezne Boha. Ku třetímu: Kdo se nad svým bližním smilovává, koupí Boha. Ke čtvrtému: Kdo spává beze hříchu, posílá svou duši k Bohu. A pátému pravil: Kdo nezapomíná utrpení Ježíše Krista, toho sluhou jest Bůh.

23. Z jakého dřeva byl kříž Kristův? Krásně na tu otázku odpovídá sv. František Saleský, an praví: „Až posud nemohl žádný vyzpytovat z jakého dřeva byl kříž Ježíše Krista shotoven, nám ku dobrému naučení, abychom jakékoliv a všechny kříže stejně snášeli, kteréž Bůh skrze kohokoliv na nás sešle.“

24. Sv. František z Assisi byl, jakmile každý poznal jeho znamenité cnosti a jeho svatost, tak ctěn a vážen, že při vkročení do kteréhokoliv města mu všemi zvony vyzváněli a že lid i s duchovenstvem s palmami v rukou jemu zpívající na proti vyšli. Jedni mu líbali ruce, nebo nohy, jiní dotékali se jeho oděvu, ba již se považoval každý

za velmi šťastného, mohl-li jen do jeho šlepějí vstoupiti. Spolucestovník jeho nemohl se tomu vynadiviti, že on (jehož veliká pokora všude známa byla) přijímá tyto neobyčejné důkazy pocty. „Milý brachu,“ odpověděl sv. František, „tato uctivost nevztahuje se na mne, nepatří mně, nýbrž Bohu, tak jako uctívání soch neb obrazů, nenáleží soše neb obrazu, nýbrž osobě, již socha neb obraz představuje.“

25. Ležet v 17. století v Innomostí v Tyrolsku urozený a vznešený pán na smrtelné posteli; mnoho jeho příbuzných a přátel stálo okolo něho. Mezi jiným podali mu též hořkého léku, prosíce jej, aby přemoha odpornost tomu připil, koho má z nich nejradši. I obracel umírající zraků svých od jednoho ke druhému, až konečně upřeně se zahleděl na obraz Ukřižovaného, jenž visel právě na proti posteli a pravil: „Tobě, nejmilejší příteli, obětuji kalich tento, jenž jsi se nezdráhal pro mé spasení kalich umučení až na dno vyprázdniti!“

26. Sv. Lupus čili mocnost modlitby. Jako kobylky v Egyptě vše pustošíce a jako proud vše zničující vody, tak se hrnuli roku 451 divoké davy pod vůdcovstvím Atilly, krále Hunnův, do Francie a obrátili větší díl nešťastné země ve skutečnou pustinu. Velmi mnoho měst zapálili a jich obyvatele nelidským zavraždili způsobem. Takový zlý osud očekávalo též město Troyes (Troaje.) Který člověk byl by si pomyslíl, že město Troyes bez obležení, bez dobývání od Hunnů zachováno bude? Toť zdálo se býti věcí nemožnou; a přece se to stalo! a sice se to stalo modlitbou tamního biskupa, sv. Lupa. — Když požár a meč v celém okolí zuřily, modlil se světec vroucně k Bohu, aby ráčil město zachovati. Když byli již nepřátelé pod samými zděmi, vyšel sv. Lupus ve svém biskupském obleku se vším duchovenstvem nepřátelskému vojsku vstříc. Srdce mocných na této zemi jsou jako vodovody v ruku Všemohoucího. Atila byl velmi dojat vysokou a ctihodnou postavou světce, srdce jeho se obměkčilo a konečně polbiv biskupa, slíbil mu, že zachová město a též věrně slibu dostál. Docela tiše táhl Atila městem Trojes; ni jediný voják nesměl vykročiti ze řady a též žádnému z obyvatelů neučiněna křivda ani na osobě, ani na majetku! — Odtud pochází po celé Galii rozšířená legenda, kteráž vypravuje, že domy i s jich obyvateli města Troyes najednou zázračným způsobem se staly Hunnům neviditelnými a proto prý odtáhli Hunnové, anižby učinili nějaké škody.

27. Moudrý vládce Francie, Karel V., chtěl zkouseti ducha svého mladého syna a nástupce, dal před něho postavit dva stoly; na jednom leželo žezlo a koruna, na druhém meč pádný a železná přílbice a nechal jej voliti, coby z obou raději si vzal. Mladý králevič nepřemýšlel dlouho a sáhnul po meči a přílbici. A když se ho otec tázal, proč právě ony volí věci, pokynul králevič ze stolu, na němž se nacházel meč s přílbicí, na druhý, na němž byla koruna se žezlem a pravil: Pomocí těchto (meče a přílbice) dosáhneme oněch (koruny a žezla.) — Blažený muž, jenž snáší pokušení, neboť setrvá-li v dobrém, dostane korunu života, již přislíbil Pán těm, kteří Jej milují.

28. V dalekých, kdys četnými chaloupkami poustevnickými obydlených pustinách v Egyptě, umřel jeden z oněch poustevníků přeživ mnoho šťastných a strastných dnů a dosáhnuv vysokého stáří. Když se měla mrtvola jeho do lůna země uložit, našli pod rohožkou, jež mu za postel sloužila, měšec se 100 stříbrňáky. I shromáždili se nejstarší z poustevníků ku poradě, co by měli s penězi učiniti. Jedni je chtěli rozdati chudým, jiní opět chtěli je vynaložiti na stavbu kostela aneb na spisování sv. evangelií; než otcové, sv. opatové Makarius a Pambo, rozhodnuli se jinak a pravili:

„Položte měšec s penězi k němu do hrobu, nasypťe na něho země a při tom volejte: Buďtež peníze tvé ku věčnému tvému zatracení!“ (Skutky apošt. 8.) Poustevníci se toho tak zhrozili, že jim ani nenapadlo více spořít a schovávat peníze, a to tím méně, jelikož přísným slibem chudoby zavázání ničeho nesměli mít.

Milodary B. Srdce Páně.

Jedna z nejhlavnějších milostí, kterých nám láskyplné Srdce Ježíšovo popřálo, jestiž ten dlouhý věk sv. Otce a ta neobyčejná útěcha, kterou ve všem svém utrpení oplývá. Ovšem jest náš sv. Otec také horlivým B. Srdce Ježíšova ctitelem a za málo kterého papeže vysíláno k nebesům tolik modliteb, jako za Pia IX., a náš Spasitel musel i na něm splnit své příslibení dané blh. Markétě slovy: Potěším je ve všem utrpení a budu jejich útočištěm v životě i ve smrti. Uznejme tuto milost, kterou v osobě Pia IX. celé církvi sv., nám všem B. Srdce Ježíšovo udělilo, a budme vděční, abychom se hodnými stali i dalších dobrých věcí, zejména ale dne 3. června. „Tu plesejme — jak povzbuzuje nejd. biskup Brněnský své diecézany — s kmetem jubilantem, připojme se k jeho díkům za milosti a blahodary, jichžto Bůh jemu za padesátiletého vedení úřadu biskupského udělil, děkujme však také a sice velevroucně za štěstí, že máme v Piu IX. tak milostnou nejvyšší hlavu církve, tak svatě žijícího papeže, tak příkladného trpitele, tak stálého, rekovného obhájce práva a pravdy právě za našich duů, za dnů lži a násilnictví; děkujme Bohu, že jej tak dlouho, vysoko přes leta Petrova své církvi zachoval. Prosme Hospodina o jeho další zachování, o bohatou náplň blahodaru pro něho, o vyplnění všeho toho, co on sám cílem svého přání jmenuje: obrácení protivníků pravdy a dobrého, spásu jeho protivníků a přestání všeho zlého, co nyní svět tíží.“ V biskupství Brněnském mohou 3. června plnomocné odpustky získati všichni věřící, kteří toho dne mši sv. obcovati budou, sv. svátosti přijmou buď toho dne aneb den před tím a o rozšíření víry a o pokoj a vítězoslávu římské církve modliti se budou, podobně i dne 8. června na slavnost nejsv. Srdce Ježíšova, když sv. svátosti přijmou a obvyklé modlitby vykonávají. Tito dnové jsou opět dny nových milostí, pakliže svědomitě jich použijeme. Božské Srdce bylo ale i jiným milostivo:

Z Kamenice v Č. Žiji po delší léta se svým bratrem v největší svornosti, sdílíc s ním sestersky všechny slasti i strasti. Poslední dobu zastihly nás mnohé rány: nezdar na poli a velký požár po žních, který právě svežené obilí ztrávil a nad to vše veřejné osočování bratra, že při posledních volbách prý volil mladočecha, což jej tak dojalo, že rychle chřadl na těle i na duchu, tak že lékaři brzkou jeho smrt oznamovali. Koho to více bolelo, než mne, zvláště ana jsem neviděla od nikud pomoci. V této nesnázi obrátila jsem se k P. Marii Filipsdorfské, konala jsem

9 denní pobožnost a ejhle! bratrovi již se vede lépe. Proto prosím o uveřejnění toho ve „Škole“, jak jsem v duchu byla slíbila.

Z Prahy oznamuje nám jedna měšťanka mnoho událostí, ve kterých patrna jest pomoc Boží na vroucnou modlitbu v nesnázích, ve kterých lidská pomoc naprosto byla nemožná. Oznamuje to dopodrobna — my pro nedostatek místa musíme se uspokojiti jen tímto —, předně aby vyslovila svůj vděk za ochranu Boží a pak aby povzbudila i jiné k důvěře v Božskou prozřetelnost a v moc upřímné modlitby.

Z Meranu. Jistý otec byl již po několik let stílán rozličnými kříži a nehodami, které ho připravily netoliko o celé takřka jeho jmění, nýbrž bezmála i o čest a dobrou pověst. To bylo pro chudasa již velké břídně, jehož sněsti nemohl; žalem a trudem padl opět do těžké nemoci, čímž neblahé poměry rodiny ovšem ještě více se zhoršily, tak že již měly prodány býti i ty poslední kousky nářadí a ubozí ven z bytu měli býti vyhnáni. Toto zoufalé postavení rodiny horšilo vždy více nemoc otcovu a takto otvírala se všem beznadějná budoucnost. Tu se kdosi dozvěděl o nouzi této rodiny a obrátil se s plnou důvěrou k Srdci P. Ježíše a P. Marie, slibuje uveřejnit vyslyšení svých modliteb. Aby tím jistěji cíle dosáhl, doporučil celou tu záležitost ctitelům B. S. P. v „úmyslech“ a vzal si za přímlovčího v nebesích ctih. sluhu Páně Petra Pavla Riglera, kněze něm. řádu, který v pověsti svatosti zemřel a v Lana (u Meranu) takřka za svatého se ctí.*) A hle! díky Bohu, přišla pomoc, odkud se jí žádný nenadál. Jistá zbožná a šlechetná paní, uslyševši o té rodině, přinesla sama, čeho pro okamžik bylo potřeby, aby onu rodinu z trapného postavení vysvobodila, čím nemocný otec tak byl potěšen a v důvěře v Boha posílněn, že nápadně i tělesně okřává.

Z Martellu (Tiroly.) 1. Jednomu dítětku zapálily se tak prudce oči, že bylo se co obávati, aby neosleplo. Rodiče počali konat 9denní pobožnost a udělali malý slib, že vyslyšení uveřejní, a ejhle, již první den jejich pobožnosti zmizelo

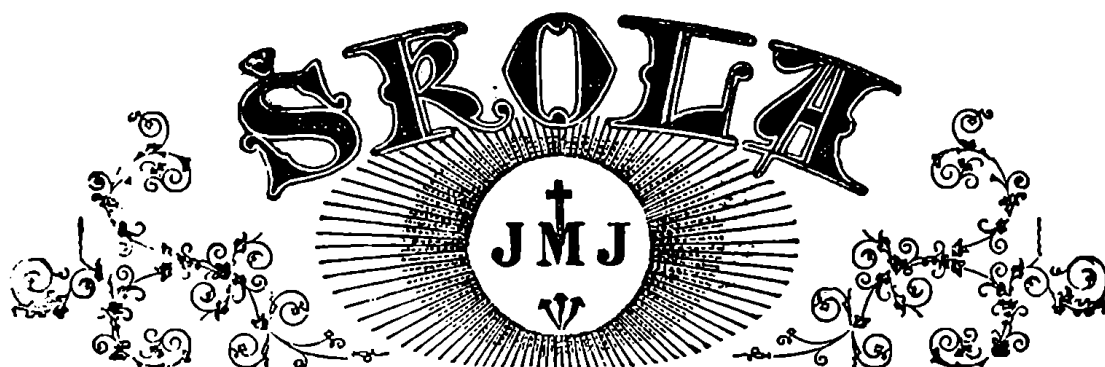
A tak mnoho a mnoho vyslyšení modliteb, často proti vši lidské vypočítavosti, jest uveřejněno v ostatních časopisech B. S. P. a všechna jsou jen dokladem pravdy příslibení Spasitelova: „Proste a bude vám dáno, tlučte a bude vám otevřeno.“

všechno nebezpečí. 2. Jistá mladá matka 3 dětí byla hned vloni v prosinci navštívena tak hroznými bolestmi, že jako zdřevěnatělá ležela a často po celé hodiny křičela. Když nikde nebylo pomoci, hledali ji u Boha, konali za ni devítidenní pobožnost a — nebyli oslyšeni.

Ze Slezska prus. B. Srdce Ježíšovo ukázalo v poslední pátek měsíce února jistému těžce nemocnému, vysoce postavenému pánovi nápadně svou pomoc. Po naší obvyklé měsíční pobožnosti obrátil jsem se od oltáře k lidu a vybídnul jsem k modlitbě za toho všem známého, ode všech ctěného nemocného. Všeobecný souhlas bylo patrně znáti a následovala vroucná modlitba. Od té doby vzala celá nemoc nápadný obrát a náš milovaný nemocný, který již sv. svátostmi byl zaopatřen a každou chvíli smrt očekával, bude nám zajisté ještě zachován.

Z opatství sv. Ludvíka v Minesotě (Amerika.) Před několika měsíci polkl jeden našich noviců jehlu, která mu pak v žaloudku pevně se usadila. Bolesti a nemalá rozechvěnost naplnily nás velkou obavou, na operaci nebylo ani pomyslení a představení nám konečně vzkázali, že bez zázračné pomoci Boží sotva dá se zachránit. V této nesnazi vzali klerici a bratři své útočiště k B. Srdci P. a konali po několik neděl noveny, kdežto kněží za něho mše svaté sloužili. A hle! brzo na to jsme se dozvěděli, že rychlé podivné ozdravení se ukázalo, tak že novic své obvyklé práce opět konat může.

*) Ctih. P. Rigler, který z vybídnutí velmistra arcivévody Maximiliana společný život kněží ryt. něm. řádu zorganizoval, zdržoval se po nějaký čas v klášteře Rajhradském, chtěje blíže poznati pospolitý řeholní život a byl ode všech na nejvyšší vážen.

Božského Srdce Páně.

Červenec. Číslo 7.
Ročník XI.

Svatí patronové Cyrille a Methoději Chraňte říši Boží —
Církev sVatou!

Sv. Cyrill a Method.

Ejhle! v dálném východě
dvě se hvězdy v průvodě
berou pospolu
ve plápolu
na nebeském obvodě.

Jest to Cyrill s Methodem,
spějí kvapným pochodem
hlásat v míru
Krista víru
mezi slávským národem.

Noha jich kde spočine,
temnota se rozplyne
a kraj celý
ze sna bdělý
v plný ráj se rozvine.

Ne to meč a smolňatky,
kříž a svaté ostatky
divy tvoří,
šmahem boří
modloslužby památky.

Nepřátelův zástupy
v moři tonou potupy,
a jim k pádu
z Velehradu
prapor vztýčen výkupy.

Zaplesejte krajané!
světlo víry želané
k vám se blíží,
jisté v kříži
spásy se vám dostane.

A Vy bratří milení
nás nebudte vzdáleni,
bychom s Vámi
nad hvězdami
jednou byli blaženi.

Slovo našim bratrstvům.

Vypravuje se o knížeti Svatoplukovi, že chtěl rozdělití svou velkou říši Moravskou mezi své tři syny, povolal je k sobě a dal jim lámati pruty svázané v jednu otep. Takto spojené nemohli přelomiti, sotva je ohnuli. I rozvázal otep a dal jim jednotlivé proutky, a hle! beze všeho namáhání rozlámali všechny. Tímto chtěl moudrý otec své dítky názorně poučiti, že dokud v lásce a svornosti země zděděné budou spravovati, všelikým nepřátelům jistě se ubrání, jakmile ale v nesvornosti se rozrůzní, že nepochybně podlehnou. To jest pravda nepopíratelná a dokázaná odvěkou a každodenní zkušeností, že svorností rostou i nepatrné věci a mohutní, nesvorností ale i celé mocné říše v nic se rozpadají. Proto sám Kristus Pán nám ukládá, abychom v lásce a svornosti jedno byli, abychom bratrstvo milovali, a taže právě příčina vedla naše předky, že do rozdílných bratrství se seřadili, aby „spojenými silami“ tím lehčej a jistěj dosáhli vytknutého sobě cíle, spásu vlastní i blížních. Avšak jako vše lidské vyžadují i bratrstva občas jisté osvěžení, jistou obrodu, mají-li své vznešené úloze dostát, pro kterou sv. Stolica je tak hojnými milostmi obdařila. Příležitost takovéto duchovní obrody i nutnost její naskytá se právě nyní a protož vyzýváme jak jednotlivé členy našich katol. spolků a bratrstev tak zejména jejich vůdce a ředitele, aby tato ctihodná družstva jako znovuzřídili, reorganisovali, každé podle jeho starých stanov, ale zvláštní zřetel jejich aby obrátili na následující potřeby naší doby a tím cíl jejich snah určitěj vytkli.

I. Znovuzřízení posvátného Velehradu a posv. Hostýnu.

Již pohanští národové měli svá posvátná místa, kde občas se scházivali, v nejdůležitějších záležitostech radu brávali a k rozhodným činům se povzbuzovali; národům křesťanským ale dal Bůh sám jistá místa, kde na přímlovu svatých a světic prosby lidu svého rád vyslýchá a hojněj svých milostí rozdává. Zejmena v národě slovanském stává mnoho takových národů a Bohu zasvěcených míst a mezi nimi zajisté nejdůležitější jsou ona zmíněná, Velehrad a Hostýn.

Z Velehradu vzešlo nám ss. věrozvěstci Cyrilem a Methodem světlo pravé víry, Bůh jimi uštědřil nám nejskvostnější dar a netoliko nám, nýbrž všem Slovanům vůbec, pročť také i rozkolní Rusové naše sv. praotce ctí zároveň jakožto své apoštoly; Velehrad zůstane pro národy slovanské navždy posvátným střediskem víry a úkolem jeho jest spojití je všechny, spojití v jednotu té víry, kterou ss. Cyrill a Method nám hlásali a v srdce vštěpili — víry sv. církve katolické, jejíž viditelnou hlavou jest papež Římský. Ale po lidsky souzeno, má-li Velehrad tomu svému vznešenému úkolu dostáti, musí tam býti strážcové, kteří slovem i písmem, neunavnými studiemi a vroucí modlitbou jemu úplně se věnují, musí tam býti řeholníci (podob. řádu „Resurrectionistů“) s tímto výslovným povoláním „sjednocení.“ Tímto ovšem ani v nejmenším nechceme říci, že by nynější veleb. duchovenstvo na Velehradě své úloze nedostálo, vždyť se vši pílí a svědomitostí pracuje a pečuje o zachování a okrasu svatyně Velehradské, nicméně však Velehrad

sám neplní svou úlohu a nemůže ji splniti, dokud nebude dědičně odevzdán zmíněné řehole. Roku 1885, tedy za 7 let bude tomu 1000 let, co sv. Method zemřel, a horliví a vděční ctitelé našich ss. apoštolů sbírají již nyní milodary, aby k tomu roku mohli svatyni Velehradskou důstojně okrášlit a starší sbírky „Matico Velehradské“ dostoupily již výše as 50 tisíc zl. a věřící lid a všichni po sjednocení u víře toužící zajisté nešetřili by peněžných darů, když by viděli své přání blížiti se uskutečnění; — hmotných prostředků tedy by vlastně ani nescházelo, něco jiného vadí ve provedení idey Cyrillo-Methodějské, co ale a kde? Kdož to ví! Tu jest přičinění pouze lidské nedostatečno, musíme si vyprositi vyšší pomoci, pomoci Boží.

Svatý Hostýn, kde Matka Boží divy tvoří, kdož věrný syn Moravy, kdož pravý Čech neznal by jej; kdož zavítav jednou sem nezatouží opět a opět tam putovati a před oltářem Bohorodičky své strasti požalovati! Zvěčnělý František Sušil, tento zbožný a pro všechno krásné a šlechetné nadšený poutník napsal kdys:

Ó ty Panno přečistá,

Matko na Hostýnu!

Nechť tvá láska uchystá

Byt mně ve svém stínu!

Nechť tam duši chorou kojím,

Až se láskou s Kristem spojím.

a bylo mu dopřáno, že tam u Matky Boží z tohoto pozemka na věčnost se odebral. Srdce se chvěje radostí a vděkem, zpomíná-li na sv. Hostýnu těch křesťanských rektů, kterým r. 1241 Matka Boží tak zázračně pomohla v boji proti Tatarům, a tímto vítězstvím i oním na sv. Kopečku u Olomouce naši vlast a celou západní Evropu vysvobodila od brozícího jařma Tatarského, a zároveň žalem se naplňuje a soustrastí, když vidí ty zástupy zbožných poutníků, ani dolezše v potu tváři až sem na temeno hory Matky Boží nenalezají sluhů církve Boží, kteří by jim dostatečně sv. svátostmi posluhovali a chléb slova Božího lámali. Kdysi bylo to na sv. Hostýně jinak; byl tam klášter a v něm mnoho služebníků Páně, kteří příchozím poutníkům v létě v zimě sloužili ve zpovědnici i u oltáře. Roku 1788 zrušen byl ten dům Boží i s překrásným kostelem, stala se ohavnost zpusťování na místě Božím, až pak r. 1848 opět nynější chrám P. byl vystaven, avšak na cizí půdě, tak že majetník té hory až do dneška i příchod k němu a, zhořel-li by aneb nehodou času se sesul, i jeho nové vystavění může zakázati, — a národ by byl zbaven nejdražší křesťanské památky. Pamatujete se ještě, jak v letech zmíněných (1848) nynější kostel se stavěl, s jakou zbožnou pílí poutníci velcí i malí, starci i dítky, v potu tváře donášeli na horu cihly, kamení, písek a ostatní stavivo, — bylať to podívaná, hodná zraků andělů. A kdyby dnes bylo umožněno, vystavět tam na sv. Hostýně u chrámu Matky Boží příbytek kněží, kteří by tam stále Bohu a národu sloužili, myslíte, že by menší byla horlivost Moravanů než byla r. 1848? Jako Israelští při stavbě nového chrámu Jerusalemského po svém navrácení ze zajetí, tak by celý národ chápal se díla — skutečně národního, an by ho Bohu a sobě postavil národ věrně křesťanský. Nenedostává se na Hostýn ni peněz ni ochoty, aby důstojně byla obnovena tato svatyně, jiné se staví překážky a od jinud, — kdož je ale může přemoci? Lidská snaha jest nedostatečná, musíme si vyprositi jiné vyšší pomoci.

Důstojné znovuzřízení posv. Velehradu a Hostýna jest zajisté dílo bohumilé a přelaskavé Srdce Ježíše Krista dá nám toho se dožiti, snad již ke zmíněným pa-

mátným dnům 1885 a 1888, když jen o to upřímně a neunavně budeme vzývati, zejména přiběfeme-li si za orodovnický nebes Královnu a své praotce ss. Cyrilla a Methoda, a dosáhli-li jsme té milosti, zřídili jsme pomník vděčnosti, která hodnou se činí nových dobrodiní pro nás i pro příští pokolení. Pročež slušno, aby především naše bratrstva, sv. Cyrilla a Methoda, blh. Jana Sarkandra, sv. růžence a sv. škapulřů, nejsv. Svátosti atd. atd. jednosvorně na vytknutý úmysl konala vroucí modlitby a na Hostýn a Velehrad za tím účelem houfně putovala a modlitbu za znovuzřízení těch posv. míst šířila a ji všeobecnou učinila. Budeme-li my pro čest Boží se zasazovat, nedá se Bůh zahanbiti v udělování svých darů.

II. Vítězství kříže nad půlměsícem, nad Turkem. Dbáti o toto, není již pouhou radou, jestiž opravdu přímou naší povinností; neboť jsme-li praví křesťané a známe-li výtečnost náboženství svého, musíme z plna srdce přát a vším Kristem Pánem dovoleným způsobem o to usilovati, aby tato víra všude se rozšířila, aby všichni lidé přišli k poznání Krista Pána a jej milovali. Tak smýšlet a jednati jsme povinni nejen pro čest Boží nýbrž i z lásky k bližnímu. Že ale musíme přát sobě i každému vyhlazení, aspoň od našich krajů vzdálení náboženství tureckého, jest příčina v tomže samém náboženství mohamedauském, které o snášlivosti náboženské ničeho neví aniž o klidném snad poučování, alebrž schvaluje a za dobrý, nebeské slávy hodný skutek vyhláší, v porobu uvéstí jinověrce, jej ubiti a zmařiti, přede vším ale křesťana, který u nich nesluje jinak a za nic víc neplatí, nežli — pohrdlivý pes. Že křesťané pod panstvím tureckým žijící dosud všichni nebyli o hrdlo připraveni, netřeba snad snášlivosti mohamedánů připisovat, nýbrž jejich dobře vypočítanému prospěchu, ani křesťané na ně a za ně musejí nazvíce pracovat a daně platit, a takto jim jen dojnou jsou krávou, slepicí snášející zlaté vejce, kterou o život připravit, největší byl by nerozum. Principiálně ale, v zásadě nedá se mysliti nějaký směr Krista s Mohamedem, boj mezi nimi neustane nikdy, jen s tím rozdílem, že Kristus Pán ve své církvi bojuje slovem pravdy a skutky lásky a milosrdenstvím, Mohamed však mečem a ohněm a vším ukrutenstvím. *) A proto když ne jinak, přispějme k vítězství kříže aspoň tím, že vroucí modlitbou jim vyžádáme pomoci Boží a ke všem svým dobrým skutkům že ten úmysl připojíme.

Toužíce ale po vítězství kříže netřeba nám mysliti pouze na Turka; nepřítel kříže jest každý, kdo jedná dle zásad Turka, stejně bezohledně a nespravedlivě, a tu se žalostí musíme znamenati, že i v našich vlastech se zahrázilo několik takových Turků, bohužel pokřtěných, kteří neméně společnosti lidské jsou nebezpečni než onino na Balkáně, třebas proti nim plnou hubou horlí, zároveň ale s nevidaným vztekem zuří proti všemu, co katol. křesťanu jest svatým. Jestliže to jistý druh našich krajanů, kteří pravice býti svobodomyšlnými a žvatlajíce ustavičně o svobodě národů, úplnou svobodu, vlastně bezuzdnost jen sobě vyžadují a — kdyby té moci měli — se stejnou horlivostí na hranici by házeli, kdožkoli se osmělí jiného býti náhledu v náboženství, kdožkoli chce veřejně svou víru vyznati a sv. Otci, jakožto hlavě katol. církve patřičnou úctu vzdáti a pravdy se zastati. Co svět světem, neviděl snad ještě toho divadla, či té komédie, aby někdo horlil za svobodu kříže za hra-

*) Že křesťané Jihoslovanští v Bosně a Hercegovině nyní zbraně se chopili, pranic tomu neodporuje. Jim jde vedle svobody náboženství především o svobodu občanskou a tu znamenati slušno, že Turci ony kraje a národy mimo jich vůle sobě podmanili a nadvládu nad nimi jen surovým násilím si vymáhali a nikdy za právné pány uznáni nebyli. Res clamat ad Dominum. Svoboda patří křesť. národům.

nicemi své vlasti a stejnou dobou doma kříž nejstoudnějším způsobem šlapal, — a to činí naši páni čeští liberalové, a v politickém ohledu bojující o stará práva vlasti, daleko starší a neméně oprávněná sv. církve nazývají hanebností.

Pozoruhodno a pro nás poučno, jak se dělo v Luxemburku s jistým hanopisem „Pradlena“ (Waschfrau), který do Prahy a Brna mohl by k jistým listům ještě do školy chodit.

Dne 14. března t. r. vydal nejdůst. biskup luxemburský k duchovenstvu a věřícím své diecese list, vztahující se na zmíněný tam vycházející týdeník, který „pro svou bezbožnost a bezuzdnou drzost stal se nejmizernějším plátkem a konečně zjevně rouhačství se dopustil. Poukázav napřed na bídné si počínání tohoto listu pokračuje takto: „List tento nesmíte čísti, protože obyčejně jen samé na cti utrhaní, pomluvy, tupení našeho sv. náboženství a rouhání obsahuje, protože vše, což církvi a státu jest ctihodné, a vši božskou a světskou autoritu napadá, podkopává a drze špiní. List ten jest pouhým hanebným plátkem a nic více. Z řečeného dle nauky našeho sv. náboženství následuje: 1. že všichni kat. křesťané, kteří plátek ten buď příspěvky, aneb předplacením podporují aneb jakoukoliv jinou podporu mu poskytují, ve svátosti pokání platně rozhřešení býti nemohou, dokud se nepolepší, protože napomáhají svými penězi, svým vlivem aneb svou prací té nezbedě, kterou ten list působí; 2. že ti, jenž obyčejně tento plátek čtou, byť by i nebyli předplaceni, jenž jej kolportují, jiným půjčují, aneb ku čtení nabízejí, též platného rozhřešení dosáhnouti nemohou, dokud se takového čtení a spoluúčinkování k tomu nezřeknou, protože morálně cizí hříchy podporují, k zlému povzbuzují a dobrovolně se vydávají v nebezpečenství ztratiti svou víru.“ Dle nařízení nejdůst. biskupa musel list tento v neděli po obdržení věřícím předčítán býti. Ale i světská vrchnost nelenila. „Včera (19. dubna),“ oznamuje luxemburský nedělník (Sonntagsblatt) odsoudil soud redaktora „pradleny“ pro pohanění katolického náboženství ku 500 franků a tiskaře ku 50 fr. pokuty. Tak se to má dít všude nejen v Luxemburku. Že ale až dosud se tak neděje, povstává opět členům našich kat. bratrstev, jakožto nejuvědomělejším katolíkům, povinnost, všemi silami se zasaditi o potlačení hanebného, lživého a škandálního tisku a o všestranné rozšíření dobrých katol. novin se postarati. O té věci bylo ovšem již častěji a obšírněji mluveno a slušnost a nutnost rozšiřování katol. spisů byla vždy uznána a všeliké námitky dostatečně vyvráceny, dokud ale čeští liberalové tak zjevně své smýšlení a snahy neukázali a úplně neodhodili škrabošku, za níž se skrýval kříželačný vlk, nemnoho se pohnuli i ti dobře smýšlející katolíci, spali spánek — lenosti. Nyní ale již jest svrchovaný čas; buďto českomoravský Turek nepřítel kříže — anebo kříž, Spasitel Ježíš Kristus bude nám panovati.

Uložíť sobě aspoň každé bratrstvo, když ne každý člen, aspoň jeden špatný časopis odstraniti z veřejných neb soukromých místností a nahradíť jej dobrým křesť. katolickým a při každé příležitosti otevřeně a bez obalu zamíteť špatné a sedrúj dobré spisy. Jinak-li jednáme, stydíme se za svou víru a neshromažďujeme s Kristem Pánem jen rozptylujeme a jsme proti němu.

III. Návrat rozkolné Rusi do katol. církve.

Roku 1096 vyšly první voje k osvobození svatých míst, kde Kristus Pán žil a strádal, a až do roku 1270 vedly se zde tuhé boje proti Mohamedánům a v nich, můžeme říci, pokračováno v říši Rakouské až do konce 17 století. Ačkoli výsledek těch velkolepých výprav křížáckých nebyl ten žádoucí, úplné a trvalé osvobození

sv. země, nicméně byla tato zbožná ochota hojně odměněna, jiným způsobem, a hlavně rozkvět křesťanského života v Evropě byl následkem křížáckých válek. Nyní, asi za 800 let ujal se opět jeden křesťanský národ svých bratří pod jármem Tureckým, Rusi povstala, aby osvobodila křesťanstvo. Budiž výsledek jakýkoli — dejž Bůh, aby byl ten kýžený — to jest jisté, že myšlenka křesťanské vzájemnosti se probudí a toho velkou zásluhu má Rusko a Bůh zajisté nebude váhati, jemu to hojně odměniti, a není snad tak nepodstatná ta domněnka, že návrat ke středu sv. církve, spojení se v jednom ovčinci Ježíše Krista bude odměnou za šlechtné ujímání se křesťanů proti půlměsíci. Pozorujme jen, že právě nyní, kdy rychlými kroky se blíží rozhodný čin ve prospěch křesťanů, u všech slovanských kmenů se zmáhá touha po sjednocení se u víře. Viz ty časté spisy o církvi Ruské v jazyku našem a francouzském, viz rostoucí počet údů bratrstva sv. Cyrilla Methoda pro návrat rozkolníků, nové zmáhání se idey sv. Cyrillo-Methodějské, viz u Rusů to všímání si našich sympatií s nimi. Třebas napsal Aksakov, předseda slovanského komitétu v Moskvě, že jakési spojení Slovanstva jen tehda jest možno, když se stanou všechny kmeny pravoslavnými, neodstrašuje nás to nikterak. *) Ani my Čechoslované ani Chorvati ani Poláci nestaneme se nikdy rozkolníky, ani k vůli spřízněnému národu; ona úcta ale, kterou Rusové chovají ke ss. Cyrillu a Methodu upevňuje nás v naději, že se více budou obírat životem těch světců a že konečně nebudou moci sobě zapřít, že oni (ss. C. a M.) byli katolíci s tělem i duší, ve slovu i jednání, že uznávali Římského papeže za řádného nástupce sv. Petra, tedy za nejvyšší viditelnou hlavu sv. všeobecné církve a jej ctíli, jako my nyní ctíme sv. Otce Pia IX., že tedy ta víra Cyrillo-Methodějská, v níž Rusové původně byli vyučeni, jest katolická, a milostivé Srdce Ježíšovo učiní, že se otevrou tak zbožnému národu Ruskému oči a rozebrže se srdce a pohne vůle, navrátiti se ke staré původně sdělené víře, a že se uchopí přátelsky mu podávané ruky. Bohorodička, ona nepřemožitelná rekyně proti všem bludům, všichni naši a Rusů patronové pomohou nám svou přímluvou u Všeslitovníka a hlavní zásluha z toho vzejde nám a těm, jenž po celá století o ono sjednocení pracovali a trpěli a se modlili.

Ježíš Kristus přišel na svět, abychom všichni v jedné víře a v bratrské lásce jedno byli, jako On a Otec v nebesích jedno jsou; Jeho nejhlavnější touha jest, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř; spojme tedy své prosby a vzdechy s tužbami nejsv. Srdce Ježíšova v nejsv. Svátosti oltářní a prosme v plné důvěře, nic o výsledku nepochybujíce.

*) Těch našich horkokrevných národovců, kteří ve své zášti proti papeži a v horlivosti pro vítězství kříže (!) tu onde prohodí, že se raději stanou pravoslavnými rozkolníky, třeba se jen otázati, jak to udělají, když v pravoslavné církvi budou muset tak často do roka k sv. zpovědi jíti, když budou každou neděli a svátek (a těch svátků jest tolik!) takřka po celý den obcovati dlouhým službám Božím, v jazyku také nevalně srozumitelném, ano v staroslovanském, když budou muset zachovávat dlouhé velmi přísné posty, nejen zdržovat se od masitých pokrmů nýbrž i od vajec atp., když v obcování s druhým pohlavím i té nejmenší podezřelosti se budou míti vystříhat, když pro veřejnou slušnost budou muset konati dlouhé obtížné poutě na posv. místa a ikonům se ukláněti (nejen před křížem klobouk smekati), když místo papeže Římského budou míti za hlavu církve cara Ruského, který ne slovem, jako papež, nýbrž i mečem může si vymoci poslušnost atd. atd. Byli by z nich kloudní pravoslavní, když ani těch pramírných zákonů katol. církve neplní, ba jich hrubě ani neznají. Na těch církev pravoslavná právě tak málo získá, jako církev kat. na nich málo ztratí, suché větve, které každý vítr se stromu živého srazí.

Modlitba za znovuzřízení posv. Velehradu. *)

Svatí patronové naši a praotci, sv. Cyrille a Methode, kteří jste nás naučili znáti pravého Boha a v lůnu církve katol. vychovali, rozhojněte své přímluvy u trůnu Božího v nebesích, aby obnoven byl posvátný Velehrad, kde by k větší slávě Boží, Vám na vděk a všem příštím pokolením k útěše řeholníci stále

a neunavně pracovali a se modlili za blaho národa a za konečné sjednocení všech kmenů Slovanských v jednom ovčinci Ježíše Krista, ve svaté katolické církvi.

O blahoslavená Bohorodičko, všemocná paní proti všem bludům, oroduj za nás i za budoucí!

Modlitba za znovuzřízení posv. Hostýna. *)

Rozpomeň se, o milostivá Panno Maria, že neslýcháno jest od věků, abys byla koho opustila, kdo se pod ochranu Tvoji utekl a Tebe za pomoc vzýval aneb za Tvou přímluvu prosil. Takovou důvěrou k Tobě jsa oživen o Panno panen a Matko, utíkám se k Tobě a přicházím a prosím: Zachovej náš národ Čechoslovanský, národ to Tvůj, ve svaté katolické víře a vždy více v ní jej upevňuj a co prostředek toho pomozí znovuzřídit i Tebe důstojně zvelebiti posvátný Hostýn, kde Ty, o Matko, divy tvoříš, abychom zde měli stále a neunavné modlitele za sebe a abychom sem putující a vděčně zpomínající Božské ochrany svých praotců po celé věky, ve svaté zděděné víře byli upevněni a účastnými se stali všech milostí, jichž sv. katolická církev plnou mocí rozdává, my i budoucí. Amen.

Svatí naši patronové, Cyrille a Methode, neopouštějte nás!

*) Tyto modlitby, na příslušných obrázcích ss. Cyrilla a Methoda a Bohorodičky, jsou zvlášť na skladě v expedici „Školy,“ 100 za 50 kr.

Krypta jesuitův v Brně.

V bývalém jezuitském, nyní vojanském kostele v Brně nachází se krypta, ve které několik neporušených těl odpočívá. Druhá těla všechna, — může jich tam ležeti více než sto, — zpráchnivěla tak jako v jiných hrobech práchniví, ale těch několik těl zůstalo, a jak starý dějepisec P. Bohuslav Balbin praví, již tenkrátě takové jejich neporušení veliké podivení vzbudilo a podnes vzbuzuje.

Vypátrali jsme doposavad některá jména těchto neporušených služebníků Páně, o nichž všech svědectví se nalezá, že neúhonný a právě svatý život vedli. Jsou to:

1. P. Petrus Torrentinus, jenž v Brně umřel roku 1614, věku svého maje tenkrátě 70 roků.

2. Fr. Vojtěch Rath, květoucí jinoch, umřel roku 1617, věku svého maje 19 let.

3. Fr. Michal Zehentner, † 1617, stár něco přes 30 let.

4. Fr. Baltasar Maar, † 1627, stár asi 36 let.

5. P. Jakub Grünwald, rodem Pražan, † 1643, stár 33 let.

6. P. Petr Major, Pražan, † 1643, stár 33 let.

7. P. Martin Středa, † 1649, stár 62 let.

Zvláště k tomuto P. Martinu Středovi choval lid velikou důvěru a chová podnes, tak že rádi přicházejí a nad kryptou jeho se modlí. Takovouto soukromnou pobožnost církev svatá nezapovídá, jen když žádné veřejné církevní oslavování se mu neproказuje. Veřejné pobožnosti konati se nesmějí, dokad někdo za Blahoslaveného od církve svatě prohlášen není: ale soukromná úcta a důvěra jest dovolena.

Martin Středa narodil se v Glivicích ve Slezsku z rodičů velmi nábožných a vzácných, neb otec jeho po dlouhá leta úřad primatora (starosty) v městě zastával. Matka nemeškala, nemluvnátko své útlé donéstí na Jasnou Horu do Častochova, kde ho nejsvětější Rodičce Boží obětovala a zasvětila v ten způsob, že, bude-li v tom vůle Boží, chlapeček bude službě Boží odevzdán. Když chlapeček dost málo povyrostl a tolik sesílil, že tu dalekou cestu — osmnáct hodin — pěšky vykonati mohl, dovedla jej tam pobožná matka opět, i naučila jej, jak sám vlastními slovy se má Panence Marii obětovati. Chlapeček učinil podle slova matčina, prosil Rodičku Boží, aby byla jeho Matkou a měla ho za svého syna: a všecken budoucí život jeho svědčí, že Maria Panna tu dětinskou prosbu vyslyšela a za syna svého jej přijala. — Slouží to zajisté za krásný příklad každé křesťanské matce, aby nejenom sama sebe a dítky své obětovala Matičce Boží, nýbrž aby matka křesťanská naučila děti a napomenula je, jak se mají Panně Marii zasvětit.

Od toho času byla matka Středova jako celá blažena a plna naděje, že z chlapečka toho bude veliký služebník Marie Panny. I stalo se. Když šlo chlapečkovi na sedmý rok, bez ustání prosil, aby připuštěn byl k svatě zpovědi a k sv. přijímání. Matka mu vypravovávala, kterak někteří Svatí se modlitbami a postem připravovali na první přijímání svatě. Chlapeček Středa podle toho vykonal na tři dni půst, až pak čtvrtého dne s nevýslovnou pobožností k stolu Páně přistoupil. Bázeň Boží se od té chvíle stala průvodčím života jeho, a často si připomínal slovo sv. Písma: „Bože, potvrď služebníku svému řeči své v bázni Tvé.“ Žalm 118, 38.

Jelikož rodiče jeho Slované byli, a v domě vše česky se mluvilo, poslán jest Martin do Hlohova, aby tam se německy naučil; pak jej dali rodiče na studie, protože poráde na mysli měli, a syn vroucně si žádal, by se kněžskému stavu věnoval. Aby svůdnictví a marnosti světa se uchránil, prosil za přijetí do ústavu duchovního,

který v Praze při klementinské koleji stával, a kde studující jinochové ke studiím a křesťanským mravům vedeni byli. V tomtéž ústavu bohomilém zapsati se dal a připuštěn byl v bratrstvo mariánské, a v krátkém čase tak velice prospěl v milosti před Bohem a u lidí, že spolužáci jeho jej „novým Aloisiem“ nazývali. Tak nevinný prý byl, tak stydlivý, pokorný a ke všem spolužákům laskavý, že mu nevěděli jména pěknějšího, nežli jméno: „náš nový Aloisius!“

Nastala mu doba, kde měl stav budoucí zvoliti. Zvolil pak s milostí Boží řeholi Tovaryšstva Ježíšova, rodiče jeho k tomu svolili, odebral se do Brna, a tu dne 25. září 1608 jest oblečen v roucho řeholní. I zde požíval veliké vážnosti, poněvadž chování jeho tak čisté bylo a spolu tak plno bratrské lásky, že i zde jméno sv. Aloisia mu dávali.

V studiích nápotomných vytknul si za úkol svrchovaný: každé chvílky času užiti, ve vědách pokročiti; aby svým časem důstojně pracovati mohl na čest Boží a na obhájení svaté katolické církve. Při té svrchované pilnosti své setrval v pobožnosti myslí tak horlivou, že P. Ondřej Schambogen, duchovní vůdce jeho, svědectví dal, řka: „Při Středovi jsem nikdy žádné změny ani ochabení v životu pobožném nezpozoroval.“

Studie dokonav byl roku 1620 o svátcích velikonočních na kněze posvěcen, a než první oběť mše svaté obětoval, za zákon si položil pro tuto první a pro všechny budoucí mše svaté, kteréž sloužiti bude: „státi budu u oltáře s uctivostí přehlubokou, jakožto před trůnem svrchované Velebnosti Boží.“ Od první chvíle svého posvěcení kněžského stkvěl se, jako to světlo zářící, anť sám hořel láskou Boží a jiným svítil jasným příkladem.

Ustanoven za profesora na vysokých školách pražských, několik roků v té povinnosti ztrávil, ale brzy povýšen byl na úřady představeného v řádě, i v představenstvu byl téměř navždy ponechán. Dvakráte totiž byl rektorem koleje brněnské, — obyčejně po tři leta; — dvakráte rektorem koleje v Praze, a dvakráte též představeným celé provincie české, jednou představeným u sv. Mikuláše v Praze. Všude, kdekoli představeným byl, okrášlil chrámy Páně s nákladem velikým, miloval slávu služeb Božích, a udržel kázeň řeholní v spanilé ryzosti.

Za to jej Bůh podivně a velemocně žehnal. Tak k. př. když P. Středa v Brně byl rektorem, stavěla se tamnější vysoká a prostranná kolej. Při stavbě spadl jeden novic s nejvyššího patra až do sklepa dolů, jelikož teprv hlavní zdě byly vyhuány. Ve sklepe ovšem zůstal bez sebe ležeti. Zavolán P. Středa poklekl, pomodlil se: a netrvalo dlouho, novic vstal a byl zdrav jakoby nic se bylo nestalo. — Když v Praze byl rektorem, stalo se, že nepřátelé Sasové do Prahy vtrhli a zmocnili se jí. P. Středa se tenkrát tak otcovsky staral o všechny své podřízené řeholníky a studenty, že žádnému se nic zlého nestalo, ale i všechny drahé věci z kostela divným řízením Božím jsou zachráněny.

V nejjasnějším světle objevila se Prozřetelnost a láska Boží k němu, když byl rektorem v Brně. Nepřítel Švéda s velikým vojskem přirazil k Brnu a dobýval je. Strach a hrůza byla v Brně veliká. Ale P. Středa těšil, dodával důvěry, živil denně více než 100 lidí chudých, tak že všem k podivu bylo, odkud se mu chleba bere, kdežto do města se chleba nepřiváželo? — Konečně po šestnácti týhodnecch ustavičného boje musil nepřítel upustiti a s hanbou od Brna táhnouti. — Jeden hlas šel po celém Brně, že Bůh hlavně pro zásluhy a na přímluvu P. Středy město byl zachoval.

Jakkoli svatý život vedl, nicméně s bázní a strachem k smrti se připravoval. Dotčený P. Schambogen, jeho duchovní vůdce vypravuje, že prý P. Středa v posledních pěti letech života každé noci vstával s chudobného lůžka svého, poklekl na

tvrdou podlahu a úsilovně prosil Boha za šťastnou hodinu smrti, volaje s pláčem : „Králi můj a Bože můj, daruj mi duši mou, za kterou prosím, dej mi šťastné ze života vykročení, za které úpěnlivě volám.“

I dosáhl toho, zač tak snažně prosil. Byl r. 1649 ze Slezska do Říma povolán. Cesta šla přes Brno. Přišel do Brna při obyčejném zdraví pravil k podivení všech, kteříž to slyšeli: „Tuto v Brně své kosti složím, do Říma již nepůjdu.“ — Divili se všickni takové řeči, a divili se ještě více, když na zítřejší den (10. srpna) začal pokašlávati, a po několika dnech si žádal, sv. svátostmi zaopatřenu býti. Domácím se ta jeho nemoc ani nezdála nebezpečna; ale nemocný se vši jistotou mluvil o nastávající smrti své, a k ní se s příkladnou bohabojností chystal. Svaté rány Krista Pána s nevídanou vroucností pozdravoval.

Ode dne sv. Bernarda (20. srpna) prosil, aby jej na zem položili, jelikož Kristus Pán takéž na tvrdém dřevě umřel. Nechtěli mu v tom vyhověti, avšak on v prosbách neustál, až jej s postele vzali a aspoň na slámu položili. Tak ležel na té slámě na zemi ustlané po tři dni, s takovou pokorou, trpělivostí a pobožností, že všickni domácí jej nejinak lež za svatého pokládali, ba i někteří cizí se toho doprosili, by k němu na rozloučenou připuštění byli. Právě v ony dny se konal zemský sněm na Moravě. I přicházeli knížata, hrabata a jiní poslancové, tam jak na slámě ležel k němu klekali, prosíce aby jim i dítkám jejich svaté požehnání udělil. Byl to výjev, jaký svět již dávno neviděl. Rozloučivše se, odcházeli a po celém Brně nebylo řeči, než o P. Středovi.

Ve středu dne 25. srpna na večer sám pravil k příbuzným. „Má poslední hodinka přichází!“ Žádal o vodu, že si ruce umyje, vzal pak hromničku do rukou, a prosil pokorně, aby někteří kněží tam při něm zůstali, druzí pak kněží, fráteri a novicové po kapli a po kostele se rozdělili a za něj se modlili. Všickni to udělali rádi, neb jej milovali velice.

Pět plných hodin trval smrtelný zápas; ale tak, že byl pořádě při paměti a dával pozor na modlitby, které se konaly.

Na zemi ležel, jednou rukou drže hromničku, druhou rukou růženec. Tu mu Bůh udělil milost, že i ve smrti měl Pána Ježíše následovati. Najednou totiž vykřikl hlasem velikým, naklonil hlavu a zavřel oči. Za malou chvílku ještě sám složil ruce křížem na prsou a — umřel.

Nářek a pláč po celém domě byl veliký, jako bývá při smrti otce laskavého, a nejináče dělo se po městě, když úmrtí jeho se bylo rozhlásilo. Celé město přicházelo do koleje, na něho se podívat, neb prý byl spanilý v obličeji, tak jakoby živ byl. Lidé přinášeli růžence, obrázky a šátky, aby je na něm dotýkali, a nebylo možná, v určitý čas jej pochovati, protože lidé živou mocí od něho pustiti nechtěli. Jedna žena, kteráž v modlitbách, v postech a v ctnostném životě horlivě se cvičila, ale nemocí sklíčena, žádného léku nikde nenacházela: utekla se k tělu P. Středy. Přišla, k marám se přiblížila a růženec svůj na to mrtvé tělo položit dala. Obdrževši růženec nazpět, zdálo se jí, jakoby líbou vůni cítila; políbila růženec, v ruce tak držela, i dělalo se jí lépe, a uzdravena vrátila se domů.

Tu si již lidé nedali více brániti, i nedali zemřelého pochovati, dokud nebude aspoň obraz jeho vymalován. Zavolali malíře, tenkrátě v Brně proslaveného, Jana Wohlhaubtera, který obraz podle těla vyhotovil, a kterýžto obraz pak i v mědi se vyryl a lidu rozšířil.

Než jej do krypty spustili, znovu musili otevřít rakev, nejvyšší pánové přicházeli mu ještě jednou ruku políbit. Konečně byl do krypty vložen, a město Brno,

purkmistr a celá rada svědectví dali a pečeti svou ztvdili, že si toto neporušené tělo chtějí ctíti za svůj nejdražší poklad.

Když pak loni a letos v měsíci květnu byla krypta zase otevřena, tu přicházel s potěšením veškeren lid, aby z milovaného P. Martina Středy, který 228 let v hrobě odpočívá, opět se potěšil a pobožně jemu ruku políbil: a mnoho ctitelův od onoho dne nad kryptou klečívá.

P. Jos. Svoboda.

Sv. Olga, první kněžna ruská,

dne 11. července.

Olga, dcera urozeného muže Gostomysla, ve vsi Vykobutině nedaleko Pskova se narodila. Když v dvacátém letě svého věku byla, přivedli ji k Igorovi, knížeti v Kyjevě a byla manželkou jeho. Oba pohané byli. Po čtyřiceti letech vyjel Igor, aby u Drevanů daně vybíral. Avšak Drevané se opřeli braunou rukou, zajali Igora a přivázavše jej ke dvěma stromům, roztrhli Igora v půly i pochovali jej. A byla Olga vdovou; majíc pak nějakou temnou známost o sv. náboženství křesťanském, mínila vdovou zůstatí. I byla krásy veliké.

I pravila Olga: Půjdu do Cařihradu, zhlédnout národ křesťanský. A přišla do Cařihradu. Byl tehdáž císař v Cařihradu Konstantin Porfyrogeneta, i přišla k němu Olga a císař vida ji, ana jest velmi krásné tvářnosti i důvtipná, podivil se rozumu jejímu, rozmlouval s ní a řekl: „Hodna jsi, abys panovala s námi v městě tomto.“ A ona srozuměvši tomu, že ji chce za manželku vzíti, myslila, jakby chytře tomu ušla, a řekla k císaři: „Jsem pohanka; chcešli mne pokřtiti, tehdy mne pokřti sám; pakli nechceš, tehdy se nedám pokřtiti.“

I pokřtil ji arcibiskup Polyeuktus a císař stál za kmotra. A osvěcena byvši, radovala se duší i tělem; i poučil ji arcibiskup o víře a řekl jí: „Blahoslavena jsi ty mezi ženami ruskými, že's oblíbila světlo a tmou ostavila; blahoslaviti tebe budou synové ruští až do posledního rodu vnuků tvých.“ A vypravoval jí o církevním řádě, o modlitbě i o postě, o almužně i o zachování těla čistého. Ona pak, sklonivši hlavu, stála jako houba napíjitelná, přijímajíc učení. Poklonivši se arcibiskupovi, pravila: „Kéz modlitbami tvými, vládyko, zachráněna budu od síti nepřátelské!“

A bylo jí dáno na křtu jméno Helena, jakož i někdejší císařovna, máti Velikého Konstantina, se nazývala.

I blahoslavil ji arcibiskup a propustil ji.

A po křtu pozval ji císař a řekl jí: „Chci tě pojmouti sobě za ženu.“

Ona pak odpověděla: „Kterak mě chceš pojmouti, když jsi na křtu mi byl kmotrem a mne nazval dcerou? a mezi křesťany toho zákona jest, že kmotr nesmí své dcery vzíti, však ty sám víš.“

I zarmoutil se císař a řekl jí: „Ty jsi žena chytrá a přelstilas mne, Olga. Neb proto jsi řekla: sám mě pokřtiti musíš, abys nebyla ženou mou.“

I dal jí dary mnohé, zlato a stříbro, povlaky a nádoby rozličné a propustil ji, nazvav ji sobě dcerou.

A ona, chtěíc domů, přišla k arcibiskupovi, prosíc, aby blahoslavil dům její, i řekla jemu: „Lidé moji jsou pohané i syn můj; aby mě Bůh zachoval ode všeho zlého.“

A řekl jí arcibiskup: „Dítě věřící, v Krista byla jsi pokřtěna a v Krista jsi se oblekla, Kristus nechť ochrání tebe, jakož ochránil Enocha za prvních rodů a potom Noeho v korábě, Abrahama před Abimelechem, Lota před Sodomskými, Mojžíše před Faraonem, Davida před Saulem, tři mládence v peci ohnivě, Daniele před zvěří: tak i tebe zbaví od nepřítelů a od jeho sítí.“

A blahoslavlil ji arcibiskup a šla s pokojem do země své i přišla do Kyjeva.

Toto pak stalo se, jakož i za Šalomouna; přišla královna Ethiopská k Šalomounovi, chtěla slyšeti přemoudré řeči jeho a viděla mnohou moudrost a znamení: tak i tato blažená Olga hledala dobré moudrosti Boží. Neb kdo hledají moudrosti, naleznou ji. Moudrost na východech opěvá se a na cestách vodí smělost; v čele zástupů volá a v branách městských směle rozpráví. Neb kolik let spravedliví drží ku pravdě, zahánějí nebudou.

Neb od zrostu svého tato blažená Olga hledala moudrosti, což jest nade všecko v tomto světě, i našla perlu mnohocennou, jež jest Kristus. Praví Hospodin: Kdo přichází ke mně, nevyženu ho ven.

Ta pak Olga přišla do Kyjeva a přebývala se synem svým Svatoslavem a napomínala ho máti, aby se dal pokřtiti. Ale nechtěl toho ani v uši přijímati. Ale když se někdo dal pokřtiti, poněvadž Olga horlivá byla a mnohé na křest svatý přiváděla: nebránil tomu Svatoslav, ale posmívali se takovému, on i družina jeho. Neb nevěrným víra křesťanská bláznovství jest; byťli nemoudří, aniž rozuměli chodíce ve tmě i neznají slávy Hospodinovy; neb zatvrdila se srdce jejich, uším jich těžko slyšeti a očím viděti.

Jakož pak Olga často říkala: „Já, synu můj, Boha poznala, i raduji se; poznáš-li i ty, také se počneš radovati.“

A on nedbal toho, řka: „Kterak mám já věru jinou přijmouti, sám jediný? bude se tomu družina moje smáti.“

Ona pak odpověděla jemu: „Dáš-li ty se pokřtiti, všickni totéž učiní.“

Ale on neposlechl matere a provozoval obyčeje pohanské a ještě se hněval na matku. Ale ostatně milovala Olga syna svého Svatoslava, říkajíc: „Ať se stane po vůli Boží! chce-li Bůh se smilovati nad rodem mým i nad zemí ruskou, ať jim vloží na srdce, aby se obrátili k Bohu, jakož i mně toho Bůh dopřál.“ A toto řečí, modlila se za syna i za lid svůj po vše noci i dny.

A jako Ludmila, kněžna česká, ctně vychovala Václava vnuka, tak Olga malému vnukovi Vladimíru, záhy do srdce kladla símě lásky Kristovy; a símě to zmařeno nebylo; nýbrž stal se Vladimír prvním knížetem křesťanským a svatým v zemi ruské.

A řekl jednoho roku Svatoslav k matce své: „Nelíbí se mi v Kyjevě, chci žíti v Přáslavci na Dunaji.“

I řekla jemu Olga: „Vidíš, že jsem nemocna, kam chceš ode mne jíti?“

Bylať už se roznemohla. I řekla jemu: „Pochovej mne a jdi kam chceš.“

A po třech dnech umřela Olga věku majíc 90 let. I plakali po ní syn její i vnuci její a lidé na Rusi, všickni pláčem velikým a nesli i pohřbili ji. A byla zapověděla Olga, aby nedělali nad ní žádné tryzny, neb měla kněze; ten blaženou Olgu pochoval. Ta byla předchůdcem země křesťanské, jako dennice před sluncem a jako záře ranní před svitem; neb svítila jako luna v noci, tak i tato mezi lidmi nevěrnými se třpytila jako perla v kalu; neb byli zakaleny hříchem, neomyti křtem svatým. Ona pak umyla se koupelí svatou, i svlekla se sebe hříšný oděv starého člověka Adama a v nového se oblekla, jež jest Kristus.

My pak rceme k ní: „Raduj se, že země ruské poznání stalo se tebou, i počátek smíření s Bohem. Tato první z Rusů jest, kterouž velebí synové ruští jako počátečníci; neboť po smrti prosila Boha za Rusy. A všickni lidé ji oslavují, vidouce, ana leží v těle neporušeném po mnohá leta. Neboť prorok dí: „Kdo mě oslavuje, oslavím je. (Přísl. 28, 12.) A Šalomon dí: „Spravedliví žijí na věky a od Hospodina mzdu mají a příbytek od Nejvyššího; protož dostanou království krasoty a věnec dobroty z ruky Hospodinovy.“ —

My pak vzývejme svatou Olgu a prosme za národ ruský, aby se smířil s tou svatou církví, jejížto dcerou Olga byla.

Oběť mlčelivosti zpovědní.

Mlčelivost zpovědní jest neporušitelná povinnost zachovati přísné a věčné tajemství o všem, co se zpovědník ve svátostné zpovědi, aneb za příležitosti zpovědi byl dozvěděl.

Že tuto svatou povinnost katolické duchovenstvo co nejsvědomitěji zachovává, dokazují dějiny a každodenní zkušenost. Ano národ náš ctí dva světce, totiž Jana z Nepomuku a Jana Sarkandra, kteříž raději muky a smrt volili, než aby byli mlčelivost zpovědní i v nejmenším porušili. Jim po boku stojí nesčíslné množství kněží, kteří taktéž pro tuto sv. povinnost odhodlaně všeliké útrapy, ztrátu cti ano i smrt podstoupili. Na důkaz toho podáme z mnohých jiných tento skutečný příběh ze života katolického zpovědníka, Heřmanna Dasselbach-a, jakž nám to dojemně líčí Vilém Lerchenbach.

Nad borem v N . . . rozestřela závoj svůj temná noc; bylať taková tma, že nebylo možno viděti broživé mraky, na obzoru vystupující. Nesnesitelné vedro, obyčejný to předchůdce veliké bouře, rozložilo se po celém vřkolu. Kol kolem trapné ticho, lísteček nezašelestil; příroda oněměla hrůzou před blížící se bouří. Právě odbila dvanáctá na věži kostelníka na úpatí hory a ohlas hodin dlouho a smutně zněl v hoře lesnaté. —

Z úzkých postranních dvířek kostelních vystoupili dva muži, farář a kostelník; avšak nebylo možno je viděti, nýbrž toliko světlo ve svítilně, kterouž kostelník v ruce držel. Světlo blížilo se hoře, mlčky kráčeli oba mužové za sebou; neboť kněz nesl Tělo Páně. Časem jen zavzněl jasný hlas zvonku tichou krajinou. —

Nyní počali vstoupati vzhůru. Kostelník držel svítilnu skoro u samé země; byloť toho potřeba, neboť úzká pěšinka byla uzlovatým kořením borovým tak porostlá, že i za bílého dne opatrnosti nezbývalo. Kněz však ustavičně pobízel ku spěchu, vždyť na vrcholu hory umírala v bídné chatrči stará Magdalena. Již několik roků bydlela zde sama a protož nikde nebylo človíčka, jenž by jí byl v poslední hodině přispěl ku pomoci. Muž jakýsi, jenž náhodou touto cestou se bral, naleznuv ji v povážlivém stavu, oznámil to na faře. —

„Zde jest místo nebezpečné,“ zašeptal kostelník.

„Jen rychle dále!“ nutil kněz, „Magdalena nemůže čekati!“

Čím výše vstoupali, tím obtížnější byla chůze huštinami, přes koření a chrastí; na to však mnoho dbáti nesměli, neboť stará Magdalena umírala.

Blízko u cíle museli pojednou několik kroků po příkrém svahu slézati; kostelník jaksi neopatrně vykročiv upadnul a vymknul si nohu. Bolestí vykřiknul, ale pomocí kněze zase se vzbudil. —

„Bolí vás to moc?“ otázal se tento.

„Snad tam ještě nějak se dovedu,“ odpověděl, „vždyť již jsme u cíle.“

Snamaháním pokulhával před knězem až k nadzmiňené chatrči. Příšerné ticho vůkol zvyšovalo ještě její samotu a opuštěnost. Bylo tam tma; stará Magdalena neměla v poslední své hodince ani světla.

Farář a kostelník vstoupili převřenými dveřmi do bídného obydlí. Kněz ohléhl se při kmitu svítky po nemocné a spatřil ji na nízkém a nuzném lůžku v koutě. Sebravši poslední síly své poklekla, neboť klečíc chtěla umřít, musela se však zádama opřít o zeď, aby nesklela. —

„Magdaleno,“ vece kněz jemným hlasem, „slyšel jsem, že prý jste nemocna!“

„O více než nemocna, pane faráři,“ zašeptala stařena, „smrt se blíží rychlým krokem. Přišel jste mne vyzpovídat; za tuto obětavou lásku budu vám ještě na onom světě vděčna.“

„Neměla jste v nemoci své nikoho ku posluze?“ otázal se kněz.

„Nikoho!“ odpověděla.

„Ale kde pak jest váš syn?“

„Honzík se již dlouho o mne nestará,“ odpověděla. „Toulá se po horách, žije z podloudnictví a pytláctví a, jak lidé praví, tropí snad ještě horší věci. Před několika dny byl zde; upozornila jsem ho na svou bídu a nemoc, ou ale odešel a posud se ještě nevrátil. Modlila jsem se za něho, pane faráři; prosím, modlite se také za něho, až umru.“

Musela přestati; neboť vypravování to ji velice unavilo. Farař pokleknuv vysílal vřelé prosby k nebesům za ubohou, kteráž ještě na loži smrtelném na nezdravého syna vzpomínala, o něj se sta-

rala a kteréž ještě v posledním okamžiku po něm se zastesklo.

Skončiv modlitbu svou, poslal kostelníka ven a zůstal s ní sám. Po vykonané zpovědi přijmula vronně nejvyšší Svátost, pak sklesnuvši na bídné lože své, očekávala při modlitbách knězových a kostelníkových konec svůj. Smrt nedala na sebe dlouho čekati. Umírající zvolala ještě: „Vzpomeňte si na syna mého!“ —

Boj smrtelný minul a stará Magdalena ležela bez ducha a tiše v bídné chatrči. Svět jí nikdy nebyl velice přízniv, avšak hrobu jí přece musel na hřbitově dole pod kopcem popřáti.

„Kýž bychom mohli někoho nalézt, jenž by u mrtvoly noční stráž držel,“ pravil kněz, „hrozím se toho, tuto ubohou samu zde nechat.“

„Já zde zůstanu,“ odpověděl kostelník, „noha má jest nyní již tak oteklá, že na ni dostoupnouti nemohu; nebylo by mně nikterak možno, zpáteční cesty vykonati.“ To vyřknuv, vyňal nůž z kapsy a rozřízl botu na oteklé noze.

V koutě stála nádoba s vodou; farář přistaviv nádobu ku kostelníkovi, pomahal mu oteklou nohu tam vstrčiti. „Sám bych zde také rád zůstal,“ pravil, „avšak každého okamžiku ještě této noci musím býti připraven, že k jinému nemocnému budu volán.“

Kněz postaviv svítilnu za hlavu Magdaleny, odešel. Vedro bylo ještě větší a osamotnělému a opatrnému chodci řinul se pot po tváři. Aby čelem na borovice nenarazil, musel pozorně rukama před sebou hmatati; přece však někdy klopytnul a mnohokrát sotva uniknul zkáze.

Nyní náhle zakmitnul temnotou noční jasný blesk a ozářil na okamžik příšerně vyčnívající sosny a jejich srostlé vrcholy. Brzy se zablýsklo po druhé a po třetí a temně a hluboce zaburácel broum nad horou lesnatou. Pojednou

stromy, posud tiše k zachmuřenému nebi se pnoucí, prudkým vichorem uchvácený mocně se ohýbaly a svislé jejich větve šlehaly nočního chodce ve tvář.

Blesky nyní rychleji počaly se křížovati, strašněji rachotil hrom a prudčeji vichřice stromy lomcovala; větve se lámaly a s děsným praskotem padaly na úzkou pěšinku a na hlavu knězovu.

I spolehnul se na peň sosny, aby sobě trochu oddychnul. Vichřice té chvíle trochu utichla a nastalo v přírodě ticho, jako kdyby byla v zuřivosti své sílu svou vyčerpala.

Tu rozlehnul se na blízku srdcelomný výkřik. Umdlený kněz se nemálo uleknul, neboť výkřik ten byl tak pronikavý a děsný, že celé tělo projmul a jím otrásl. „Bože můj, jaké pak asi neštěstí se zde stalo!“ zašeptal. „Zajisté někdo bleskem byl zabit.“ — Opět bylo slyšet výkřik, tentokráte ještě pronikavější! —

Kněz pospíšil si do houští, muselť nešťastníku ku pomoci přispěti. Právě zase mocně se zablýsklo; — kněz uskočil hrůzou nazpět, neboť asi dva kroky před sebou spatřil strašný výjev, nad kterým se zachvěl. Na mechu ležel pěkně ošacený muž a nad ním jakýsi jiný člověk v modré kazajce sehnul stál a tvář jeho při světle bleskovém pátravě pozoroval. Obličej k zemi poraženého byl celý krví zalitý a na čele bylo viděti hlubokou ránu. Patrně byla zde právě vražda spáchána. Vrah držel vražedný nástroj ještě v ruce, totiž tlustou, vichorem ulomenou větev. Obávaje se snad, aby oběť jeho zase neobživla, pozvednul opět krví potřísněnou větev a ještě jedenkrát praštil jí do čela muže neznámého. —

Kněz chtěl křičeti, ale nemohl ani slova pronést a nohy jeho byly k zemi jako přikovány. —

Vrah ho neviděl, ač ohnivé blesky často se střídaly; dábelický skutek celou mysl a pozornost jeho zaujímal. Nyní

sehnul se odepnul oběti své opasek s penězy a ovinul si ho okolo těla a zapnul.

Kněz poznenáhla se vzpamatoval a opět nabyl vlády nad svými údý; zděšením vykřiknuv, přiskočil k zavražděnému a položil ruku svou na srdce jeho. Než nastojte! přestalo již tlouci.

Při shýbání jemu ale něco z kapsy u kabátu vyklouzlo, on toho však nespozoroval; ani si toho nepovšimnul, že jeho šat kněžský krví potřísněn byl.

Muž v modré kazajce při nenadálém objevení knězově jako zkamenělý zůstal státi; nástroj hrozného činu svého ještě v ruce drže, hleděl upřeně na něho.

„Nešťastný človče! vražedníku!“ zvolal kněz; „lakota tě svedla k tomuto skutku, který o pomstu do nebe volá. Odhoď loupež svou a udej se soudci, neboť kdo krev prolévá, tohož krev má též prolita býti.“

Vrah nabyl zase ducha a odvahy, vida, že člověk a nikoliv nadpozemská bytosť před ním stojí. Přistoupiv ku knězi pravil drzým hlasem: „Pope, hled co nejrychleji z místa tohoto se vzdáliti a chraň se, něčeho vyzraditi. Věru nezáleží mně na tom, abych pro vlastní bezpečnost novou vraždu spáchal. Táhni odtud a mlč, je-li ti život tvůj milý.“

Kněz skutečně uposlechnuv potácel se dále; bylť mužem pokoje a míru, pak beze zbraně a ještě pln dojmů, jež u smrtelného lože staré Magdaleny v duši jeho se vtiskly. A pak srovnávalo by se to se sv. posláním, jež právě vykonal, aby s vrahem hádku začal? —

Blesky mu ukazovaly cestu, ale hlas vrahův mu ještě dlouho zněl v uších; neslyšelť ho dnes ponejprv, zdálo se mu dobře známým býti. Sešed několik set kroků s kopce, zastavil se chvilku a pravil k sobě: „On to byl jistě a v skutku, hlas tohoto člověka má v sobě cosi tak odporného a odstrašujícího, že naň nelze snadno zapomenouti. Bolí mne to sice velice, ale musím povinnost svou konati

a zítra jej u soudce udati! Neslíbil-li, že mne zavraždí, kdybych se opovážil jej prozraditi? Nechtě, i kdyby slovu svému dostál, přece nesmím mlčeti, nýbrž musím povinnost svou splniti.“

Šel dále; brzy dorazil na úpatí hory. S tlukoucím srdcem vkročil do fary a odebral se do svého pokoje. —

Před duchem jeho posud ještě strašný obraz vraždy se rozprostíral. Dlouho na mysli přemítal, zdaliž skutečně jest jeho povinností, zločinu toho udati, aneb zdaliž by lépe neučinil, vypátrání vraha řízení Božímu ponechati; ale vždy se mu zase první pocit vtíral: nesměl mlčeti. Po tomto předsevzetí pokleknuv před obrazem Ukřižovaného a pomodliv se, odebral se na odpočinutí. Teprv k ránu usnul. —

Navraťme se nyní ku vrahovi. Drzost, s kterouž kněze od mrtvoly odehnal a jemu krvavou pomstou pohrozil, brzy se proměnila v pravý opak; nevýslovná úzkost se ho zmocnila a nedaleko oběti své zavravorav, sklesnul vysílen na mech. Chtěl se vzchopiti a příšernému vůkolí uniknouti, avšak nedostávalo se mu síly. „Poznal mne,“ zašeptal, „on ví, že já jsem vrahem, a zítra, sotva slunce vyjde, vydá se na cestu k soudci a udá mne co vražedníka. Soudce mu uvěří, poněvadž jest knězem, a pak jsem ztracen. Musím utéci — vzhůru k moři — vždyť mám peněz dost! Ale nikoliv, tak to nepůjde, dohonili by mne, dříve než bych k moři dorazil. Musím se schovati, až se na věc tuto zapomene. Ale kde, vždyť není místočka v horách, jehož by neprohledali!“

Dlouho na mysli přemítal a se trápil, jak by nového prostředku k zachránění svému nalezl, — a našel ho skutečně. „On musí umřít!“ ozvalo se pojednou v duši jeho a jako by již předsevzetí k novému zločinu síly jeho občerstvilo, vyskočil a spěchal s kopce dolů. —

Dešť proudem se valil s oblak, on však necítil ničeho; obíral se jen myšlenkou, jak by první vraždu druhou zastříti mohl. Sotva dechu popadaje doběhnul ku fáře, dveře byly otevřeny, mohl se tam tiše vlouditi. Mimo faráře byla ještě stará služka v domě a tudíž vyrušení nebylo se co obávati. —

Sáhnuv rukou do kapsy vytáhl dlouhou dýku a — zastavil se, váhaje. Přece však za chvílku vkročil odhodlaně přivřenými dveřmi do fary. Bylo tam úplně tma; on ale znal dobře všechna místa, neboť, jsa ještě dítětem, byl asi stokrát v malém pokojíku; farář ho pro jeho pilnost a zbožnost vyznamenával a rád jej u sebe míval. Tentýž muž, kteréhož nyní zavraždit chtěl, ponejprv jej ku stolu Páně vedl a laskavými a důtklivými slovy napomínal, aby vždy tak dobrým a zbožným zůstal, jako byl tehdy. O jak se od oněch blažených dnů duše jeho změnila! —

Tiše plížil se po schodech vzhůru, sykot prudkého deště přehlušoval vrzání schodů, všechno bylo jemu příznivo. Nedaleko schodů nalézal se pokoj farářův. Přivřenými dveřmi prodíraly se paprsky světla a otvorem viděl kněze na kolenou se modliti.

Jednou rukou sevřel pevněji dýku, druhou chtěl dveře odstrčiti a pak se na modlíčího vrhnouti; ale v tom okamžení jako kdyby nějaká neviditelná ruka jej nazpět odstrčila a v uších jeho zavzněl hlas: „Neusmrcuj pomazaného Páně!“

Jako kdyby byl od lítie mrskán a pronásledován, utíkal po schodech dolů; v divokém běhu dostal se do lesa a pádil vzhůru do kopce. Proč a kam? nevěděl sám. Konečně sklesnul; kde se svalil, zůstal ležeti.

Za chvíli se zase vzpamatoval a hmatal rukama kolem sebe. Tu se doteknul zavražděného. Strašně vykřiknuv, vzchopil se a hnul se zase dále. Chtěl utéci, ale ruka Páně vedla jej k chatrč

na vrchu hory. Rychle otevřel dveře a vkročil tam. Místo, kterémuž tak dlouho se vyhýbal, zdálo se mu býti nyní útočištěm a ochranou. Přiskočiv k loži a sehnuv se k mrtvole, zvolal: „Matko!“ Nedávala mu odpovědi, i uchopil ruku její, byla však studena a stuhla.

„Mrtva!“ zašeptal. Chtěl se pustit do nářeku, v tom ale spatřil svítlnu a kostelníka, pročež ihned potlačil pláč a kvílení.

Úzkostlivě pozoroval kostelníka, zdaliž by od něho prozrazenu býti obávati se nemusel. Úzkost a strach jeho se zmírnily, jakmile zřel muže toho tvrdě spáti. Poněkud upokojen pohlednul ještě jednou na ztuhlou mrtvolu a opustil chvatným krokem chatrč. —

Spánek farářův byl jen krátký a nepokojný; sotva že se rozednilo, vstal a spěchal do kostela. Kostelník ještě se nenavrátil, syn jeho ale již kostel otevřel a nyní farář oznamoval, že někdo si přeje sv. zpověď vykonati. Žádost tato nebyla neobyčejná, neboť často se stávalo, že rolníci časně z rána do chrámu Páně přicházeli, nechtějíce prací svých zameškati; přece však se zarazil a povstala v něm myšlenka, kteráž jej velice znepokojovala. —

Nevrle hlavou potřásaje, odešel do zákristie. Muž, jenž se zpovídati chtěl stál na nejzasším místě v lodi chrámové, tvář maje kloboukem zastřenu; jakmile zaslechnul krok farářův, přikročil hbitě ku zpovědnici a postavil se tam do nejtemnějšího koutu.

Kněz odebral se do zpovědnice. Muž onen počal se zpovídati. Již při prvních slovích zachvěl se kněz v nejhlubších útrobách srdce svého a skoro by byl zvolal: „Odejdi! kam pak jsi se opovážil přistoupiti?“ Zpověď jeho byla strašlivá, bylať krvavým obrazem vraždy; avšak zpovědník neuslyšel nic nového, nýbrž toliko hrozný čin, kterýž mu byl dobře znám. S chvějícím se hlasem před-

stavoval pobloudilému člověku hlubokost propasti, v kterouž se byl uvrhnul, a napomínal ho slovy vřelými k lítosti a pokání.

Jan mlčel; zdálo se skoro, že slovům knězovým zkroušeně naslouchá. „Jdi k soudci,“ vece duchovní, „a udej se sám, neboť nebudeš míti dříve pokoje, až zločin tvůj smířen bude.“

Jan pozvednuv nyní trochu hlavu odvětil:

„Aby mně ruka soudcova nezasáhla, proto právě jsem přišel sem. Nikdo ani netuší, že jsem vrahem, jedině vy jste byl svědkem zločinu mého a zpověď jsem jazyk váš spoutal, neboť kdysi jste mne učil, že mlčelivost zpovědní žádný kněz porušiti nesmí.“

Kněz se zachvěl; ovšem byl zavázán, tajemství, kteréž se dvojím způsobem dozvěděl, v nitru svém pohřbiti.

„Jene,“ pravil, „nepřišel jsi tedy z lítosti, nýbrž z opatrnosti. Tvou starostí budiž, jak jedenkrát před soudnou stolicí Boha spravedlivého obstojíš, já však ještě jedenkrát opakuji, že nenalezneš pokoje, dokavad zločin tvůj smířen nebude.“ —

První paprsek světla denního vniknul nyní do kostela, nastávající den počal mráčky v lodi chrámové rozptylovati. Tu povstal Jan a nečekal na další napomínání knězovo, nýbrž opustil kostel. Dříve než se úplně rozednilo, skryl se v houštinách lesních.

Dlouho ještě seděl kněz ve zpovědnici, modle se srdečně a vroucně za vraha. Na čele jeho rozložila se zádušnivost a truchlivost, když kráčel po stupních k oltáři k oběti mše sv. — „Jdi a doved otce svého domů,“ vece ku synu kostelníkovu; „snad nemůže ještě sám přijíti.“

Syn odešel a přivedl otce domů, jehož noha studenou vodou již tak dalece se vyléčila, že cestu bez velké obtíže konati mohl.

Tento dobrý muž byl trochu žvastavý, a dobrosrdečný farář obyčejně jeho pleskání trpělivě poslouchal; dnes však byl duchovní jaksi malomluvným a jen velmi roztržitě naslouchal jeho vypravování. To bylo kostelníkovi nápadno; pročez pohlednuv udiveně na něho spatřil, že jeho ctihodná tvář byla neobyčejně bleďa.

„Neochuravěl jste, pane faráři, následkem té hrozně bouře,“ otázal se; „vyhlížíte jaksi velmi špatně.“ Farář mlčel a odešel do pokoje svého. Kostelník ale odebral se, hlavou potřásaje, domů a projádl se, že pan farář je dnes jaksi podivný; buď je prý nemocen, aneb nějaká velmi nepříjemná věc ho rozmrzela. Tuto neobyčejnou zádumčivost zpozorovali v následujících dnech též ještě jiní lidé, ano i stará hospodyně shledala, že pán její jest velmi zamyšlen a sklíčen.

Farář přišel do pokoje svého, sáhnul do kapsy svého kabátu, chtěje vytáhnouti z ní svůj breviář; avšak shledal, že kapsa jest prázdná. Hledal všude v pokoji svém, ale nemohl ho nikde nalézt. Konečně sobě vzpomenul, že jej minulé noci s sebou na horu do chatrče vzal. Zajisté ležel u mrtvoly Magdaleniny, odkud si ho v den pohřbu přinésti umínil. Zatím vzal si jiný a modlil se déle, než obyčejně a než povinnost jemu kázala. Modlitbou stal se mnohem pokojnějším i bylo mu možno na vraždu a vražedníka myslet, aniž by při tom srdce jeho se chvělo.

Smrt staré Magdaleny a strašná bouře staly se po celý den ve vesnici předmětem rozmluvy, ano i vymknutá noha kostelníkova nabyla jakési důležitosti a skoro každá babička věděla několik neomylných prostředků proti tomuto úrazu.

Starosta též obce, kterémuž i úřad policejní svěřen byl, přišel odpoledne k farářovi. Chtěl za příčinou pohřbu Magdalenina s ním promluvit. Oba se spolu v zahradě procházeli; když již byli

o hlavní věci pojednali, rozmlouvali o věcech lhostejných. Najednou se starosta zastavil a hleděl na šat kněžův. „Pro Pána Boha!“ zvolal, „což pak jste se s někým rval, pane faráři? Vždyť jest talár váš krví postříkán?“

Kněz upřel zrak svůj na místo, na kteréž starosta ukazoval, a shledal ovšem, že krev na něm lpí. I zachvěl se mocně, neboť obraz předešlé noci zase náhle před zraky jeho se rozvinul; krev zavražděného musela talár jeho právě tehdy potřísniti, když se k němu sehnul. Divil se tomu, že skvrn těchto dříve nespapřil; jeho roztržitost dosáhla ovšem takového stupně, že po celý čas toliko na hroznou onu událost myslel.

Zakoktal cosi podobného výmluvě, avšak slova ta pronesl v tak nápadné pomatenosti a tak podivným hlasem, že starosta udiveně naň zrak svůj upřel. Jednání toto nemohl srovnati s obyčejnou upřímností a pokojností, jakouž farář při každé rozmluvě jevil. I stala se rozmluva obapolně jaksi nucenou, ano časem i vážla, pročez se starosta brzy odporučil.

Když odešel, pravil k sobě farář: „Obávám se, že tyto krvavé skvrny vyrazí stopu vrahovu, a pak upadnu v podezření, že jsem zločin udal a mlčelivost zpovědní porušil.“

Odpoledne tohož dne odebrali se drvoštěpové do lesa, aby skáceli stromy, před několika dny jim od lesníka vykázané. Rozmlouvali a popěvovali vespolek, neboť stromy, jež káceli, stály blízko sebe.

Najednou jeden z dělníků zděšeně vykřiknul, a bleďý a na smrt ulekáný octnul se v kruhu ostatních.

Tito domnívajíce se, že šlápnul snad na hada, uchopili sekery své a spěchali na místo, kteréž on tak kvapně opustil. Sotva však dospěli k místu, i z jejich úst ozvaly se rázem děsné výkřiky — našli totiž zavražděného. „Pro Pána Boha, člověk ten jest strašně zohaven,

vždyť má celou lebku rozbitou," zvolal jeden z přistojících.

„Kdo pak jest to asi?" otázal se druhý.

Tuto otázku nemohl nikdo hned zodpovídati, neboť obličej zavražděného byl zcela krví zalit; když však z blízkého pramenu vody přinesli a sraženou a přischlou krev smyli, tu poznali cizince, jenž včera ve vesnici byl a po prodeji domu a pozemností se poptával.

„Chtěl se též podívati k našemu panu faráři," řekl jeden, „šel jsem s ním na faru, ale pan farář nebyl doma. Nechal tam svou navštěvenku a doložil, že na každý způsob dnes aneb zítra s ním mluvíti bude, neboť farář prý je jeho dávným přítelem. Později jsem ho již neviděl."

„Zde leží kniha," vece druhý. Zdvihnuv ji podal sousedovi řka: „Jest latinská, neumím to čísti."

Soused obrátiv první list, zvolal udiveně: „Toť jest našeho pana faráře breviář, zde stojí jeho jméno: „H e r m a n D a s e l b a c h." Jak pak to sem asi přišlo?"

Lidé tito nevěděli, co si o tom mysleti mají, avšak přece v nikom nevstala myšlenka, aby faráře za vraha měl. Radili se nyní, co by asi měli počísti. Konečně se ustanovili na tom, že někteří zůstanou u mrtvolu, ostatní ale že půjdou zavolat starostu.

Zvěst o vraždě rychle se rozšířila po celé vsi, ve všech domích se o ní mluvilo, jen na faře ne, neboť každý se obával knězi říci: „Breviář váš byl u mrtvolu nalezen!"

Starosta ihned se vydal na cestu do lesa a shledal všecko tak, jak mu to byli dělníci oznámili, i breviář s jménem farářovým našel. Bezděky vzpomněl sobě na krvavé skvrny na taláru, avšak ihned snažil se nápadné podezření zapuditi.

„Neví nikdo jak se cizinec jmenuje?" otázal se.

„Aetwicker se jmenuje!" pravil jeden; „řekl mi své jméno na cestě

ku faře; tamť také svou navštěvenku odevzdal."

Starosta se zachvěl.

Za nějakou dobu pravil: „Zůstaňte všickni zde a dbejte o to, aby se s mrtvolou nižádná změna nestala; chci hned posla k soudu vyslati."

Pak chvatným krokem bral se s kopce dolů. První dům, k němuž dorazil, byla fara. Vešel tam a pak do pokoje duchovního. Tento seděl u stolu, maje blavu o ruku podepřenou; jeho rysy ve tváři byly ochablé a starostovi se zdálo, že při jeho příchodu jaksi se zarazil.

„Pane faráři," vece mírně, pokud to jeho rozčlenění dovolovalo, „byl u vás včera někdo návštěvou?"

„Nikoliv!" odvětil tento.

„Snad přece; byl prý zde včera cizý muž a zanechal prý zde svou navštěvenku."

„Možno v mé nepřítomnosti; má hospodyně často zapomene, mně návštěvy oznámiti."

Starosta přistoupil k zrcadlu; vícero navštěvenek bylo v něm zastrčeno. Jedna z nich jej polekala; sejmul ji a četl: „Antonín Aetwicker." Vložil ji před zrakoma udiveného faráře do své tobolky.

„Byl jste minulé noci venku?" otázal se dále.

„Ano, byl jsem na hoře u staré Magdaleny."

Starosta se opět zachvěl; avšak ukrýváje své rozčlenění řekl: „Nevzal vám snad někdo váš breviář?"

„Toť není možná, neboť jej vždy s sebou nosívám. Domnívám se, že jsem jej zapomenul v chatrči Magdalenině. Ale smím-li prositi, jaká pak toho příčina, že mi tyto otázky kladete?"

Zaklepal někdo na dvěře; bylť to zahradník, nesoucí v ruku prázdný opasek, kterýž pak na stůl položil. „Tuto věc jsem našel v zahradě," pravil a odešel.

Starosta vzal do rukou opasek a prohlížel si jej; hlava mu šla kolem,

neboť na něm bylo zřetelně jméno „Antonín Aetwicker“ vyšito.

Beze všelikého pronešení mínění a úsudku svého vstrčil jej do kapsy a obrátil se zase k faráři. Tento si nemohl nikterak celý průběh věci vysvětliti; počínání si starostovo uráželo ho velmi, avšak jsa mírné a tiché povahy všechno trpělivě snášel. Pokorně, jakž to povinnosti stavu jeho žádaly, odpouštěl urážky, dle mínění jeho úmyslně pronášené, a očekával další zprávy.

Starosta pokračoval: „Dnes v noci byla v lese spáchána vražda. Víte o tom něco?“

„Vím, že byla vražda spáchána,“ odvětil farář, „neboť dnes v noci byl jsem jí sám přítomen.“

Tato odpověď byla tak pokojně a upřímně vyslovena, že starosta na faráře překvapeně patřil. Musel si pomyslit: „Přece jsem se mýlil, neboť tak vrah nemluví.“ Nemoha utajiti radost svou, pokračoval: „O, to jest tedy dobře, že o tom víte; tak se zajisté nejsnadněji dopátráme stopy vraždy.“

„Znám také vraha,“ odpověděl farář, „avšak veřejně a slavně u přítomnosti vaší prohlašuji, že dalšího svědectví a výpovědi o něm mi dáti nelze.“

Starosta zase jaksi podivně na něho pohlednul, tato tajemná nesdílňost se jemu nelíbila. „Mlčení vaše není na pravém místě,“ řekl, „neboť nehledě k tomu, že jest každého člověka povinností, k vypátrání vraha nápomocným býti, jest upřímné vyznání ještě ku prospěchu vašemu.“

„Jak to myslíte?“ otázal se farář.

„Nuže, řeknu vám to. Váš talár jest pokrvácen, váš breviář byl u mrtvolý nalezen, navštěvenka zavražděného, Antonína Aetwicker-a ve vašem zrcadle zastrčena, a jeho opasek ve vaší zahradě nalezen.“

„Antonína Aetwicker-a!“ zvolal zdě-

šeně farář, neboť tento Aetwicker byl již od útlého mládí jeho důvěrným přítelem.

Toto neočekávané odhalení nemohl kněz již snést, srdce mu prudce bušilo, krev se mu proudem hnala k hlavě a smyslů zbaven sklesnul na zem.

„Toť účinek zlého svědomí,“ zašeptal starosta, pohlížeje soucitně a spolu opovržlivě na omdlelého. „Hrozná to událost,“ pomyslí si, „že právě farář jest zločincem. Jaký pak dojem to učiní na farníky, bude-li pastýř jejich jako zločinec odsouzen!“

Velice bylo muži tomuto nepříjemno, že s knězem jako se sprostým zločincem nakládati měl, i přemýšlel o prostředcích, kteréž by jej před touto strašnou službou zachrániti mohly.

Když farář z mdloby své se probral, nahnul se k němu a pravil přidušeným hlasem: „Svět jest veliký a soudce ještě nepřišel. Odejdu a nedám dům váš strážiti; asi za hodinu musím všechny cesty strážiti obsaditi a vás do vězení odvézti. Až do té doby jednejte dle vůle své. Již jdu!“

„Počkejte!“ zvolal farář. „Domněnky vaše jsou nepravé; vraždy této jsem se nedopustil. Utéci nemohu a nechci, neboť útěk právě by mne učinil podezřelým. Prosím vás jen, pane starosto, abyste okamžité zdání nepovažoval za skutečnou událost. Je-li v tom vůle Boží, nevinnost moje musí na jevo přijíti, usoudil-li však Bůh jinak, chci i tento nezasloužený kříž trpělivě nésti. Jděte a konejte svou povinnost, vždy mne připravena naleznete, abych neporušil povinnost svou.“

Starosta odešel; úplně zkormoucen a rozechvěn nevěděl, je-li farář vinen, aneb stal-li se obětí nešťastné náhody. Na žádný způsob nesměl věc tu sám rozhodnouti, nýbrž musel ji i s nejpodrobnějšími okolnostmi soudnímu úřadu oznámiti.

(Pokračování.)

Ve Vatikáně.

Navštívil dne 7. června 1877 velikolepý a ohromný chrám sv. Petra v průvodu českého cestovatele p. Josefa Jednorozce, sládka z Prahy, jakož i drahocenné sbírky darů jubilejních, darovaných sv. Otci Piu IX. ze všech zemí a ode všech národův okršku zemského, odebral jsem se s doporučujícím lístkem poutníkův tirolských, dobrotou a milostí p. biskupa brixenského mně poskytnutým, k hlavním schodům paláce vatikánského, kdež u brány nádvoří stáli na stráží Švýcarové ve zbrani a v malebném oděvu svém středověkém. Po odbytém výkazu listem průvodním byli jsme ochotně vpuštěni na široké schody residence papežské a širokou i světlou chodbou, mistrně okrášlenou, vešli jsme do předsíně komnat papežských, kde se už hemžilo veliké množství poutníkův rozličných stavův, pohlaví, vlastí a národův. Byli tam řeholníci všech skoro řádův a rozmanitých rouch, šlechtici, kněží, obchodníci, řemeslníci, sedláci, klerikové i krásná pleť. Jednotlivá skupení deputac hlasitě volaná od komorníkův vcházela do vysokých ozdobných dveří konsistorního sálu, kdež slavná audience všech poutníků přítomných na 11½ hod. opověděna byla. Po mnohém namáhání a hemžení našli jsme v předsíni poutníky tyrolské, k nimžto jsme se co jediní zástupci Čech, Moravy a Slezska téhož dne byli připojili. Všeďše do sálu velikého a ozdobného, uvnitř zábradlím odděleného na dvě strany, mající podél stěn vysoké lavice pro dámy, obdivovali jsme krásné malby na obmítce; avšak tlačence byla v sále nesmírná. S velikou napnutostí očekávali jsme všichni příchod sv. Otce pod trunní baldachýn barvy purpurové, na nízké estrádě několika jen nízkých stupňův vyvýšený, až konečně o 1 hodině polední otevřely se dvěře na pravé straně dvorany té velebné a čarovně krásné, a sv. Otec v bílém rouchu zcela jsa oděn vnešen byl od čtyř komorníkův na nosítkách otevřených do sálu konsistorního, naplněného poutníky a poutnicemi, že by ani jablko nebylo propadlo. Velebné nastalo ticho. Sv. Otec postaven byv na sídle svém pod trunní baldachýn, obklopen byl kardinály sv. církve římské, biskupy a ostatním vyšším kněžstvem, tváří k němu obráceným. Tu čtena byla především adresa latinská katolických Irčanův arcibiskupem a kardinálem Dublínským v Irsku Jeho Eminencí Cullenem; leč tak tichým a slabým hlasem, že nebylo v dvoraně té veliké ani slova z ní rozuměti. Na to sv. Otcí odevzdány byly adresy všech přítomných deputac z Dalmatska, Uher, Chorvátska, Tyrolska, ostrova Malty atd., vzácné i drahocenné dary Angličanův, Irčanův, Američanův i přítomných dám, což bylo divadlem zajímavým a dojímavým. Na to počal mluvit sv. Otec, sedě na sedadle nosítkovém pod trunním baldachýnem, u veliké tichosti a pozornosti přítomného obecnstva z celého téměř světa katolického. Postava sv. Otce jest posud silná a přímá, obličej zdravý a mile usmívající se ustavičně, hlas jasný a mocný, výmluvnost mistrná, výslovnost zřetelná. V úvodu řeči své na věky památné a dějepisně znamenité téhož dne pravil: „Velikou radost i útěchu cítím vida se obklopena tak četným zástupem věrných synův a dcer církve katolické, jižto ze všech zemí a národův přichvátali do středu jednoty katolické k 50leté slavnosti jubilejní mého úřadu biskupského. Dali jste tím zajisté důkaz pravověrnosti a lásky k stolici sv. Petra, a zároveň veřejné vyznání víry své křesťanské. Nedbali jste vyhrůžek nepřátel, osočování a pronásledování, aniž bázně lidské, kteráž nejvíce protiví se za naší doby úmyslům i dílu prozřetelnosti Božské. Avšak jako kdysi ukrutný a vládý chtivý Attila sklonil hlavu svou před vítězným v Bohu papežem římským Lvem, takže i novověký Attila pozná kdysi vítěznou ruku Páně. Pročež

odložme lichou bázeň lidskou, jenž na odpor stojí pravé bázni Boží, a podobá se pouhé pění vodní.“ Na to pokračoval sv. Otec: „Jako v starém zákoně prorok Boží na rozkaz Páně posvětil tajně Jehu za krále v Israeli z bázně před lidmi; avšak sotva že rozhlásilo se, že posvěcen a pomazán byl nový král israelský rukou prorockou na rozkaz Hospodinův, ihned většinou národa israelského uznán byl Jehu za krále Bohem daného; tak zvítězí pravda, byť i tajená, slavně v době Hospodinem určené.“ A vyvýšeným hlasem doložil pak: „Učiňmež jediný veliký šik válečný, bojující udatně proti nepřátelům církve svaté!“ I pozdvihl pravici svou, jakoby v pěsti držel meč. A ku konci řeči své v jazyku italském pravil takto: „Jako patriarcha Jakub před smrtí svou žehnal všem synům svým, na přímělu i z lásky k milované manželce své Rachéle, požehnal pak zvláště netoliko Josefovi, milovanému synu svému, ale též vnukům svým, dvěma synům Josefovým, taktéž požehnej i Vás, vaše rodiny, přátely a známé, na přímělu milené a krásné Rachéle nebeské, Marie Pauny, Hospodin všemocný a všeslitovný, rozhojniv vás netoliko počtem, ale zároveň i silou. Požehnání Boha všemohoucího Otce i Syna i Ducha svatého sestup na vás a zůstávej s Vámi vždycky. Amen.“ Dosáhnuvše takto apoštolského požehnání papežského s úctou i pokorou volali všichni v nadšení neobyčejném: „Ať žije Pius IX!“ Mnozí tleskali rukama i volali hlasitě: Bravo! což ale sv. Otci nelíbilo se, a proto s usmáním milým a líbezným dal hlavou svou šedivou pokynutí záporné; ihned nastalo opět ticho velebné i důstojné. I byl opět na sedadle svém od komorníkův papežských odnešen do komnat residence své vatikánské. Toliko Jeho Eminenci kardinál Catarini, zůstav v dvoraně ještě poutníky naplněné, a sedě na křesle vedle trůnu papežského přijímal poctu od mnohých osob nábožných a pokorných. Na to vyšli jsme opět na předsíň a nádvoří paláce vatikánského, zapoceni jsouce návaem lidstva, avšak i potěšení a posilnění pohledem i řečí sv. Otce, milostného to otce veškerého křesťanstva, neomylného učitele církve, vítězného vele vůdce našeho, a viditelné hlavy nejvyšší církve sv. obecné.

P. Method Halabala.

Milodary B. Srdce Páně.

Z Horních Rakous. Žádám, abyste dovolil prostému dělníku uveřejniti děkuvzdání za obdržení od Boha milosti a dobrodiní; neb i já mohu a chci dosvědčiti, že vroucná modlitba nezůstává bez úspěchu. Trpěl jsem již v 18 letech dnou tak velice, že jsem měl nohy u kolenou úplně zkroucené a že jsem jako mrzák o dvou berlách choditi musel. Moji drazí rodiče chodili daleko široko od lékaře k lékaři a užívali též rozličných domácích prostředků, ale vše bylo marné a já počal již uvykati myšlence, že zůstanu až do smrti mrzákem. Tu vzali jsme útočiště k Panně Marii. Matka má vydala se na pouť do Maria

Šarku, obětovala mne Rodičce B. a vroucně o uzdravení mé Ji vzývala. Totéž činil jsem já doma. A hle! Maria, uzdravení nemocných pomohla. Po 3 dnech odložil jsem již berly a nohy mé se narovnaly. Bolesti trvaly sice ještě nějaký čas ale konečně úplně přestaly. Modlitba naše nebyla marna. Deset let později zastihlo mne neštěstí jiné. Byl jsem s jinými dělníky v lese při kácení dříví. Pět nás pojídali jsme právě v době polední skrovný oběd v boudě, když tu pojednou neopatrností dvou dělníků mohutná jedle na boudu se skátila a mne a ještě jednoho silně poranila. Ostatní šťastně dveřmi unikli. Bouda úplně se

shroutila a já ležel omráčen pod stromem; ale, Bohu díky! od náhlé a nenadále smrti přece jsem byl zachráněn. Což však mi spomohlo? Směle mohu říci, že moji patronové toho u Boha vymohli. Již před několika lety vyvolil jsem si totiž tři pro každý den a každodenně modlíval jsem se k nim „Otče náš,“ aby mně v životě a v smrti byli nápomocni. A hle! když jsem tak omráčen a bez vědomí pod stromem ležel, tu zdálo se mi, jakoby tři z mých patronů u mne stáli. Bylo to právě v pátek. Zevně nebyl jsem na žádném údu poraněn, jen na hlavě měl jsem velikou ránu, tím větší bolesti cítil jsem uvnitř. Bylo mi, jako kdyby krev v žilách byla mi stuhla, nemilé následky toho cítil jsem ještě několik dní na sobě. Ale Bohu budiž chvála, že to tak dobře dopadlo. I v tomto pádu mohu tvrditi, že zachránění mé mám modlitbě co děkovati a že to velmi prospěšné, voliti sobě patrony pro každý den. Později dostavila se opět jiná nemoc. Otevřely se mi nohy a to trvalo po několik let od podzimku až do jara. Obzvláště některou zimu byl stav můj velmi povážlivý, nohy mé byly od stehén až k lýtkům jako upečené a voda z nich ustavičně kapala. Opět hledal jsem pomoci u rozličných lékařů, ale žádný nemohl mi pomoci. Jeden zrazoval mi užívati léky, jiný opět zakázal přikládati obkladky, tak že konečně nevěděl jsem, co bych si počítí měl. Tak to trvalo 10 let. Mezi tím, modlil jsem se ustavičně a mnoho, vykonal jsem několikrát devítidenní pobožnosti, ale i to vše nepřineslo mi žádoucího zdraví. Tentokráte dlouho Bůh otálel se svou pomocí; já však s úplnou odevzdaností do vůle Boží myslel jsem si: Vždyť jsi si to jinak nezasloužil, aneb: kdož ví, k čemu to bude dobré! Ačkoliv ale pomoc Boží nepřicházela, přec nepřestal jsem se modliti a zároveň slíbil jsem věnovati krásný obraz P. Marie pomocné, kdyby

mne Bůh nemoci mé sprostil. A abych nikdy na modlitbu nezapoměl, prosil jsem Boha, aby mne jen tak dalece uzdravil, abych svou obyčejnou práci konati mohl. Stalo se konečně dle mého přání, nohy se mi zahojily a zbylo jen to pálení a píchání na těle, což mi však při práci více nepřekáželo. Splnil jsem svůj slib a věnoval nejbližšímu poutnímu místu krásný obraz P. Marie pomocné. Proto opět děkuji co nejvrouceněji za uzdravení Bohu přemilostivému, nejblah. P. Marii, sv. Josefu a všem mým sv. patronům. Ještě při jiné příležitosti došel jsem vyslyšení u Boha. Rozličné domácí okolnosti přinutily mne vstoupiti do stavu manželského. Já ale měl z toho tak veliký strach, jak snad málo kdo jiný. Co tedy počíti? U koho porady hledati? Nevěděl jsem opět o žádném jiném prostředku, než Boha o radu a o dobré vnuknutí prositi. Neb na lidskou radu v takových záležitostech spoléhati se nelze. Tážeme-li se sta lidí, každý jinak nám odpoví. Konal jsem tedy opět devítidenní pobožnosti, prosil dlouho Boha, aby mně svou vůli poznati dal, žádal jsem Ho úpěnlivě, aby na mne seslal raději nějakou nemoc aneb aby jakoukoliv překážkou zamezil úmysl můj, kdyby vstoupení do stavu manželského nemělo býti pro mne prospěšné. Ale nic takového nestalo se, a proto jsem pevně přesvědčen, že změniv svůj stav jednal jsem dle vůle Boží. I zde opět modlitba pomohla. Budiž za to Bohu věčná chvála! A od té doby, co zavítal časopis B. Srdce P. do příbytku mého, doznal jsem opět a opět mocnost zbožné modlitby.

Z Čech. Na jaře r. 1876 byl jsem sklíčen velikou starostí a povzbuzen tolika milodary v „Š.“, vzal jsem útočiště k nejsvětějším srdcím P. Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa a předebral jsem si též, budu-li vyslyšen veřejně to ohlásiti, poskytnouti dle možnosti nějakou almužnu

na vykoupení dětí pohanských a vysloviti tisícové díky těmto 3 sv. srdcím, jichžto zvláštní milosti kýžené pomoci se mi dostalo. Nemoha dříve pro nedostatek práce úmysl svůj uskutečniti, čímž to nyní, žádaje o uveřejnění těchto řádků. 2.) Též děkuji těmto 3 přesvatým srdcím za uzdravení od povážlivého kašle. 3.) Taktéž děkuje někdo jiný za ustálenou mysl, pokoj duševní, za obdrženou pomoc v nouzi a za jiné milosti, kterýchž po vykonané devítidenní pobožnosti se mu dostalo.

Marie Pomocnice křesťanů,
r. 1877. Důst. p. František Storch v Jirolesí, obdržel z Pražského mateřince milosrdných sester sv. Karla Boromejského zvěst následujícího podivu hodného znění:

„Marie, dítě rolníka Pavla Bartoška v Holiči, Nitranské stolice v Uhřech, přišlo na svět docela zdravé. Po několika nedělích se ale osypalo po celém těle, ruce a nohy mu zkrčily, hlavičku mělo vy-

vracenou do zadu, a na tváři čisti bylo blbost. Veškerá pomoc lékařská byla marna. Zarmoucená matka, nevědouc kam se obrátit o pomoc, poprosila jistou osobu, aby se za dítě modlila, buď aby přede ještě jednou bylo dítě zdravo, buď aby si je Pán Bůh vzal. — I vypravovali této ubohé sklíčené matce skormoucené o prokázaných milostech ve Filipisdorfu a dali jí obrázek na místě zjevení tam dotýkaný s tím doložením, aby jej na dítě položila a s plnou důvěrou Matku Boží vzývala. A hle! za několik dní přišla matka plná radosti, že jest dítěku lépe. A ono se vskutku lepšílo den po dnu, tak že za kratičký čas docela ozdravělo a i blbost zmizela tak, že dítě jest přiměřeně svému věku vtipné a rozumné. I dokládám zde Božským Spasitelem ztvrzená slova Žalmisty P. 8, 3: „Z úst nemluvnátek a těch, jenž prsy požívají, dokonal jsi slávu.“

Zlatá zrna.

29. Bůh jest věčný, to jest: On jest vždy, bez počátku a bez konce. „Králi věčnosti, nesmrtelnému a neviditelnému, jedinému Bohu, budiž čest a sláva na věky.“ (1. Tim. 1, 17.) Blahoslavený jinoch Ferdinand z Verony miloval svého přítele, ale mnohem více Boha. Neboť, když jednou jeho přítel chtěl Ferdinanda ku hříšnému skutku svésti přemlouvaje ho: „Což mi prospěje všechno tvé přátelství, když nechceš ani to učiniti, zač tě prosím!“ tu odpověděl nábožný onen mladík: „Naopak, což mi prospěje tvé přátelství, jestliže tebou sveden zlé učiním a milost Boží ztratím!?“ Neboť Bůh, — tak zajisté si pomyslíl tento zbožný mladík — jest věčný a proto mne může za to věčně trestati. — Něco podobného myslil onen nábožný kuchař, o němž sv. Jan Klimakus následující vypravuje. Vida světec kuchaře onoho jednou hořce při ohni plakati, tázal se jej, proč pláče. Kuchlík odpověděl: „Myslím při mém ohni na věčný oheň pekelný. Já mohu, poněvadž jen krátký čas žiju, též jen na krátko oheň udržeti. Bůh ale žije věčně a proto může oheň pekelný věčně udržeti a hořet nechati.“

30. Bůh jest nezměnitelný, to jest, On jest a zůstane věčně tentýž, anižby měnil úradků svých věčných. Vše se ve světě mění, jen Ty sám, o Bože, zůstáváš bez proměny. Krésus, král lýdský, byl tak bohat, že bohatství jeho bylo pořekadlem a příslovím. V Sardách, hlavním to městě říše v Lydii, navštívil jednou Krésu jistý, znamenitý, pohanský mudrc, jmenem Solon. Krésus Solona přívětivě uvítal a ukázal mu všechny skvosty a poklady svého paláce. Ukázav vše pravil Krésus k Solonovi:

„Slyšel jsem mnoho chvály o tvé moudrosti; i zvěděl bych velice rád, koho asi ty za nejšťastnějšího všech lidí máš?“ Proto se takto otázel, poněvadž sám sebe za nejšťastnějšího považoval. Solon však mu vypravoval o lidech, jenž zemřeli šťastnou smrtí a proto je též jmenoval blahými. Nad tím se Krésus rozdurdil, že mu Solon neblahořečí a že pohrdá pozemskými statky. Solon však odpověděl, že vše pozemské jest příliš změně podrobeno a že proto každý člověk, ať jest sebe více bohatým a vysoce postaveným, podroben jest osudu štěstí, dokud žije. A protože, tak dokončil, musíme ve všem dbáti konce, jaký bude každému. Neboť Bůh svrhnul již mnohé s vrcholu pozemské blaženosti. — Krésus panoval čtrnáct let. Najednou zmocnili se Peršané hlavního města Sardy a Krésu zajali. Zajatého vedli pak ku Cyrovi, králi perskému. Tento dal vzdělati velkou hranici ze dříví a Krésu chtěl na ní upáliti. Když Krésus takto již na hranici stál, již právě chtěli zapáliti, a když viděl, jak musí on, dříve tak bohatý a za šťastného pokládáný král, nuzně a bídně skončiti běh života svého, zpomenul si na slova Solonova o pomíjitelnosti pozemského štěstí. Z hluboka si vzdechnuv zvolal ve své úzkosti třikráte: Solon! Solon! Solon! (Herodot, děj I. kn. hl. 30, 86.) Ovšem byla tato slova příčinou jeho spásy; neboť Cyrus, král perský, slyšev toto volání, dal se Krésu tázati po významu těch slov a dozvěděv se jej, daroval Krésovi život, ba učinil ho svým důvěrným přítelem.

31. Bůh jest všudy přítomen, to jest: On jest všudy, na nebi, na zemi a na všech místech. Jistý klučina šel do jednoho domu zavolat svého kamaráda do školy. Vstoupil do světnice, ale nebylo tam živé duše; viděl však státi koš plný jablek u okna. To jsou krásná jablka, povídal si v duchu, přistoupil blíže a díval se na ně, až se mu dělaly laskominy; ano již chmatnul do koše a vytáhnul. — „Ale ne,“ povídal, „to nedělám dobře; to nesmím dělati; nevidí-li mne zde nikdo, tož mne vidí Bůh! Vždyť On vše vidí!“ Nechal koš s jablky býti košem a chtěl odejíti. — „Hola, stůj chlapče!“ zakřiknul někdo ve světnici. O, jak se uleknul hošík! — a ještě více se lekl, an stařec, jenž dříve za kamny dřímál, k němu se blížil. „Neboj se,“ pravil stařeček hochovi, „ty jsi hodné dítě! Poněvadž jsi měl Boha před očima, tož si vezmi nyní jablek co chceš a co uneseš, a pamatuj si vždy, že, kdekoliv jsi a cokoliv činíš, že to vše vidí Pán Bůh.“

O pouti. Milí spolužáčkové! Již jsem dávno mezi vámi neodpírával. Od té doby, co jsem mluvil o apoštolátu tisku a to bylo v měsíci březnu, neslyšeli jste hlasu mého, ač vás neopouštím a když ne jinak, aspoň každého měsíce vás letočtem v průčelí této naší Školy pozdravuji, což mi pro radost náš milý d. p. redaktor dopřává. Až dnes opět přicházím mezi vás a hlásím se u p. redaktora o slovo. Chci k vám promluvit o pouti vůbec a o Filipsofské zvlášť.

Jako jindy, tak i letos navštívili mne poutníci do Filipsofsu putující.

I poskytl jsem jim rád přístřeší a dopřál jim noclehu, neboť to jest v pravém smyslu skutek milosrdenství: Pocestné do domu přijímati, a mám za to, že takovými poutníky přímo přijde požehnání Boží do domu, neboť se jejich nábožnými zpěvy promění příbytek lidský v dům Boží, staneť se domem modlitby. — Při bavení se s nimi pravil mi vřdce, že v jednom místě jistý sedlák si to za svatý úkol učinil, poutníky vyvážeti, a jednoho roku že to, nevím pro jakou nepodstatnou příčinu opomenul a — že přišel o koně, stihlo ho neštěstí. — Jiný

poutník vypravoval, jak se mu jedenkrát jeden důstojník smál, když chtěl jít na pouť, řekl prý mu: Co tam chcete na pouti? Kdybyste tam aspoň dostal na kabát nebo 100 zl. — Já mu na to odpovéděl, — dí poutník — kdyby tam byl k dostání kabát nebo 100 zl., tedy by to na nás chudé nedošlo, to byste šli vy. Jdeme-li se my jinam modlit, proč nám to nepřijete a proč vy také nezůstáváte doma a chodíte jinam se veselit a nejste s vyhlídkou na Boží přírodu doma spokojeni a navštěvujete jiné krajiny? I souhlasili jsme s jeho takým výborným nápadem a pochválili ho za takou odbytou a přáli jsme, kdyby každý, na koho se nějaký nájezd od nevěrečů činí, měl pokazdý pádnou odvetu pohotově. Ale takoví liberálové mající liberálnost — svobodomyslnost — v pachtu, nedoprávají jinému svobody a mají oči aby neviděli, uši aby neslyšeli, jejich bůh břicho jest a ani pouze o zemské věci stojí a majíce srdce zkamenělé, poznalé křesťanské pravdě odpírají a v životě nekající až do konce z úmysla setrvají, čímž dopouštějí se hříchu proti Duchu sv. a protož pro ně spasení není a oni někdy stydět a hanbiti se budou za ty věci, v nichž nyní slávu a blaho hledají. Stejskali jsme si zároveň nad svéhlavostí a surovostí liberalů, jenž vidíce, že nejsou v pravdě a nemajíce důvodů pro nepravdu svou, dávají se do nadávek a chápají se pěstného práva a pádnými takovými důkazy chtějí jednomu vpravit do hlavy a dokázat pravost lži své. Mezi jiným bavila nás také jedna poutnice, která byla v loni v Jerusalemě, vypisováním dmutí moře a jak přestála bouři mořskou — a co všecko zakusila a co znamenitého viděla na té pouti — což ovšem všecko velmi zajímavé bylo. I užili jsme ten večer tak příjemně, že bychom jej za všechny bály světské byli nedali — při nichž se rozhází peněz, kteréž ani tisíc procesů poutnické ne-

utrátí a kterými by se dobře zaopatřiti dala chudina, — a druhého dne ráno nás ani hlava nebolela, aniž jsme komu na cti ublížili pomluvou, jak to o bálích bývá.

Musím vám povědit, že si Čechové letos tu bruenskou pouť májovou do Filippsdorfu velmi chválili, byli prý přímo unešení jako do nebe a děkují ještě jednou tomu starému poutníkovi p. Mičkovi, zpěváku z Brna a přejí mu, aby ho všemohoucí Pán ve zdraví zachoval, aby, bude-li v tom vůle Boží, opět na přes rok jim ve Filippsdorfu tak skvostné hody připravil a žádáme d. p. redaktora, aby nám tu pouť ve své této Škole B. S. P. jako letos opět napřed oznámil, abychom se měli nač těšit a již v čas se připravit.

Nyní ale také něco pro výstrahu. — Letos putovali také poutníci ale — se židem. Víte jak? Každý poutník a každá poutnice bez mála měli vedle různé lahvičku kořalky! — A to jest veliká urážka cti Boží! Ani na pouti býti nemohou bez té rasovny, o níž vědí, že je na těle i na duši moří. Žid ji nepije, ale pro křesťana prý jest dobrá a křesťan jest tak zaslepený, že pije, co mu žid napálí. O kdyby prozířel křesťanský svět a pozval, že nás židé kořalkou tak zhubiti a utopiti chtějí, jako Polsko, abychom byli otroci jejich a oni se usadili do dědictví našeho a připravili nás o jmění a statky! Takoví poutníci, zvlášť když je parno, se honem zmatou přibíháním si flašičky z kapsy, honem pijí a tu, když jdouce, zvlášť městem, jim bývávají ulice a náměstí málo prostranné, dělají ze sebe divadlo, kde jedni se jim smějí, jiní na ně ukazují prstem a horší se. Nejlepší trh z toho mívává dábel, že poutníky uchvátí; nepřátelům pak kříže jest taková pouť jako voda na mlýn, vítanou pochoutkou, neb mají pouť za zástěru, pod níž provádějí a vyhlávají si svou zlost na katolickou církev a mají přelíču žalovati na nesprávnost katolických

poutí a žádati u politických úřadů o zamezení jejich. S tou nešťastnou kořalkou to nikdy tak divoké nebylo, jako právě za nynější doby, tak že tento kořalečný mor se rozežírá a řádí náramně na zkázu křesťanského lidu nápadně zhoubně jako každá morová rána. Já také před 50 lety jako hošík chodíval jsem na pouť — do Vamberge — ale na kořalku tenkrát žádný nepomyslel, o té nebylo ani slechu, aniž míval kdo sebou tolik napečených krmí, rozličného druhu, jako nyní, tak že se zdá, že jdou poutníci na nějakou svatbu, ale ne na Beránkovu, nýbrž pohanského Bachusa. Co by tomu říkali naši nábožní předkové, jenž putovali o vodě a o chlebě a nebáli se, že zhynou na cestě!! Cestou se rozpoložili po nějakém trávníku a pojedli co měli bez kořalky, o hospody ani nezavadili a byli zdraví a dočkali se vysokého stáří a zůstaly po nich dvacítníky, kdežto nyní, co nepředloženi, nemoudří křesťané své zdraví derou kořalkou, sotva že jim 30, 40 let, již aby smlouvu činili s hrobařem; dědictví pak po nich připadne židovi. Ondy navštěvovali poutníci kaple, kostely, hřbitovy; nyní židovny, palírny, krémy — tam dávají sv. kříž, jenž jest židovi pohoršením, někde do kouta a obnášejí půlčíska, jako ti, co křížovali Krista a napájeli ho žlučí a octem; na noclehu pak nábožní poutníci se varovali všech marných řečí, s modlitbou líhali, s modlitbou vstávali, nyní pak ať se zahanbí a zastydí, jenž poutní místa nadužívají, aby se slezli, na noclehu titěrnosti provádějí a nemístné žerty tropí a tím hněv Boží místo požehnání na sebe uvalují. Na noclehu má panovati ticho, když přestala modlitba neb píseň, a panuje-li hovor, tedy nemá býti ku pohoršení neb k ublížení na cti jinému, neb takovými nenáležitostmi dávají poutníci těm, kteříž je pozorují a slyší, látku, aby si pouť zošklivili. Kdo chce putovat, přitovaryš se k Brněnskému procesí, jehož vůdce jest p. Mička a na-

učíš se, jak máš putovat, aby tě vedl duch dobrý, ne pak — žid. —ř.—

Z Bystree. Oslava jubilea sv. Otce. Ve schůzi naší pan. jednoty bylo mezi jiným čteno též vyzvání ze Školy B. S. P. č. 5., aby jubileum sv. Otce Pia IX. bylo náležitě oslaveno, zvláště ale aby se o to přičinily jednoty a spolky katolické. Slova tato působila jako blesk na útlá srdce jednotek, ony cítily se utvrzeny a povzbuzeny v tom, co samy již déle zamýšlely, ale provést se obávaly. Není divu, že každý krok činí s jakousi obavou a mnohé zbožné přání, které by se lehce k velkému prospěchu mnohých uskutečniti dalo, zůstane na vždy pouhým přáním. Neboť jsouce již dlouhý čas bez ředitele jsou beze vši ochrany a záštity vydány zlobě nepřátel, kteří při každé příležitosti v posměch je uvádějí, s tím úmyslem jejich každý pohyb sledují, jejich jednání zlomyslně překrucují a je slovem i pérem před světem zostuzují. Avšak tentokráte láska jejich ku sv. Otci tak mocně vzplanula, že odloživše, všechnu bázeň, že opět posměchu dojdou, usnesly se na tom, že veřejně se účastní slavnosti, kterou celý katolický svět konati bude, což též skvěle provedly. K večeru přede dnem 3. června počali se čteně lidé scházeti ku domu starostky, v němž jednota své schůze odbývá, jedni z pouhé zvědavosti, aby pokochali se pohledem na krásné osvětlení, jiní přáli sobě míti podíl v modlitbách a písních, jež téhož večera za sv. Otce konati se měly. Když se bylo poněkud již setmělo, byla rozžata četná světla a různé ozdoby mezi okny připravené poskytovaly v pravdě pohled překrásný. Za jedním oknem postaveno bylo ve skupině více barevných lamp, druhé okno vyplňoval umělý transparent se znakem papežským a se slovy: „Bože zachovej Pia IX.“ a nade dveřmi bylo lze čísti slova: „K oslavě sv. Otce Pia IX. věnuje jednota panen v Bystrei.“ Venku na stěně mezi věnci a fábory

visel obraz sv. Otce ozářen světlem četných lamp. Na to započaly shromážděné jednotky a s nimi mnohé jiné panny konati pobožnost za sv. Otce. Zpívaly hymnu papežskou, píseň k B. Srdci P. a mnohé jiné písně a modlitby na oslavu sv. Otce a za vyprošení jemu hojných milostí. Bylo to milé poslechnutí, jak zbožný zpěv tento za krásného večera nesl se chrámem přírody a vstupoval k vlasti nadzemské. Mysl přítomných byla tak povznešena, že mocně každý byl uchvácen a chtěj nechtěj spolu s jednotkami zanotil a se pomodlil. Když se přiblížilo $\frac{1}{2}$ 11. hodiny, ukončena jest pobožnost a lid pomalu se opět rozcházel. V neděli pak 3. června odbývaly jednotky slavnou schůzi, při níž ustrojivše oltář s obrazem sv. Otce opět vroucné modlitby a písně za sv. Otce k Bohu odesílaly. —

Bůh žehnej jejich snahám a buď sám jim vůdcem, aby vždy v dobrém setrvaly.

Z Hradce Králové. Letošní svátek nejsv. Srdce P. slavili jsme — buď Bohu chvála — velmi slavně v kostele P. Marie. Již v předvečer slavnosti přicházeli četní kajicníci k sv. zpovědi. Druhého dne četl d. p. J. B. o $\frac{1}{2}$ 6. h. r. první mši sv. u oltáře B. Srdce P. O 6. hod. sloužil vys. důst. p. kanovník a děkan zdejší L. Vacek zpívanou mši sv. s assistencí; třetí o 7. hod. četl d. p. A. F., professor bohosloví. Při všech třech mších sv. přistupovali údové bratrstva k stolu P. Po celou oktavu pak konány u téhož oltáře litanie s požehnáním. Oltář byl co nejvkusněji ozdoben, neboť ctitelé B. Srdce P. nešetřili ani času, ani práce, ani peněz. Přes 30 světél ozařovalo obraz věncem a květinami jak rostlými tak dělanými velmi krásně ozdobený. — Máme proto naději v Bohu, že od této chvíle úcta k nejsv. Srdci P.

v městě našem vždy více rozmáhati se bude. Prositi za to chceme u B. Srdci P. a prosíme i všech čtenářů Školy, aby na týž úmysl pomodlili se aspoň jeden Otče náš. A. S.

Z Kralovic, dne 16. června. (Pobožnost k Srdci Páně.) Jako předešlá leta konala se i letos osmidenní pobožnost k Srdci Páně, která množství veliké poutníků a kajicníků přivábila. I tentokráte se dostavilo asi 30 procesí z blízka i z daleka s četnými družičkami a prapory, dílem i s hudbou, mezi nimiž zvláště vynikalo procesí kožlanské, jenž čítalo na tisíce putujících. — Německých poutníků přišlo méně. Již první pátek byly prostory chrámové po celý den pobožnými přeplněny, avšak největší nával lidu byl v neděli. Parno bylo toho dne nesmírné, avšak ne menší horlivost těch, jenž se sem k uctění Srdce Páně dostavili, v slyšení slova Božího a přijímání sv. svátostí tak sice, že osm i deset duchovních dopoledne i odpoledne v těchto dnech mělo co dělat, aby potřebám kajicníků vyhověli. Přes 3000 penitentů přistoupilo k stolu Páně. Mnozí z daleka přišli museli, prvé nežli na ně došlo, až do poledne čekat; avšak vyčkali v potu tváří, nemohouce se dříve ku zpovědnicím dostat. Důkaz to, že v zdejší krajině duch katolický dosti živý jest a úkladům hanobitelů posvátné naší nejvyšší hlavy posud nepodlehli. Dlužno také podotknouti, že i zdejší vypomocné knězstvo i ředitelstvo kůru si všecku práci dali, aby jen veškerým potřebám a tužbám navštěvovatelů chrámu Páně učinili zadost. Přes všecken nával lidu neudála se žádná výtržnost. Čech i Němec dobře se snášeli a střídali se ve zpěvu. Kázání převzalo ty dny 6 kněží a ve zpovědnici mimo těch vypomáhalo jich ještě 7, pracovali na vinici Páně, kde milostné Srdce Ježíšovo přichystalo hojnou žeň. —

(Pozn. red.) Ostatně bude po celých Čechách, Moravě a Slezsku pramálo těch chrámů P. a těch bratrstev, ve kterých, pro místné překážky, ten den by nebyl důstojně oslaven. Všude se zmáhá uznání lásky Spasitelovy a vděčnost k Němu, což zárukou jest lepší budoucnosti.

V měsíci červenci

modleme se

za splnění slibu národa francouzského B. Srdci P. učiněného.

Obracíme-li dnes pozornost všech ctitelů B. S. P. na dílo národní, které Francie vykonati přislíbila, (vystavěti chrám Páně v částce města Paříže, Montmartre zvané, na místě, kde r. 1870 za vlády komuny arcibiskup pařížský s jinými ještě knězi zastřelen byl,) a odporučíme-li je vřelým modlitbám světa katolického, činíme to s dobrou rozvahou a ohledem na všeobecnou, meze Francie přesahující důležitost díla tohoto, kteréž má býti pomníkem pokání za pohoršení, jaká tehdáž celému světu křesťanskému z tohoto místa byla poslá. Naše modlitby tohoto měsíce za svůj zvláštní cíl ať sobě vytknou úplné a důstojné ukončení budovy, B. Srdci Ježíšovu věnované. Výsledek těchto našich modliteb a přání bylby ovšem úplnější, kdyby každý národ učinil podobný slib, jako svým časem národní zastupitelstvo Francie, slib kajcnosti a nádeje a kdyby zbudovány byly v celém světě křesťanském podobné pomníky, B. S. P. věnované, jmenovitě pak i v hlavním sídle světa katolického, v Římě. Není to snad bez příčiny, že prozřetelnost Božská sobě právě vyvolila Francii co první, která veřejným slibem národním zadostučinění dáti se snaží B. S. P. Neboť kde nepravost největší, tam i milost Boží nejhojnější: „ubi abundavit delictum, superabundavit gratia.“ A nemálo zla a hříchu zplodila Francie, z něhož přčetná protivensství poslá pro církev a celou společnost katolickou nejen ve Francii, ale ve světě veškerém.

Ku konci XVII. století položil národ francouzský, zvaný tehdy nejkřesťanštější, první základy podrývavé a bezbožné činnosti moderního liberalismu. Neboť církevní revoluce, která se v lůně církve galikanské udála a skracování práv sv. Otce za účel měla, zavedla příčinu ku zmatkům jansenismu a galikanismu, které měly opět za výsledek odtržení společnosti občanské od církve a v dalším průběhu události revoluci francouzskou ku konci předešlého století se všemi jejími hrůzami, mezi nimiž není poslední co nutný výsledek bezbožnost a náboženská lhostejnost naší doby, která své kořeny původně ve Francii zapustila a nyní po celém světě v rouchu liberalismu, svobody občanské, osvěty atd. se roztahuje a svá vítězství slaví. Tato revoluce to byla, která veškeré svazky mezi Bohem a člověkem roztrhati se snažila a podle usnešení tehdejšího revolučního zastupitelstva národního také roztrhla.

Galikanismus ve své zaslepenosti neviděl v hlavě církve katolické nic více než slabého člověka, všelijakým omylům u vykonávání svého svatého úřadu podrobeného, jehož moc obmeziti a na jiný sbor církevní přenést se musí; přívrženci církve galikanské zapoměli při takových obavách na slib Spasitelem církvi své a svému náměstku učiněný, že on po všechny časy s nimi bude, netušíce, jak z malého otvoru do hráze autority náměstka Kristova veliká povodeň povstati může.

Avšak bytby i moderní liberalismus sebe větších úspěchů v naší době se byl dodělal, moudrost a prozřetelnost Boží má vždy ještě hojnost prostředků ku zničení díla satanášova. Spasitel náš také pokořen byl před světem až ku smrti na kříži, peklo slavilo vítězství, ale na jak dlouho? Kristus vstal z mrtvých!

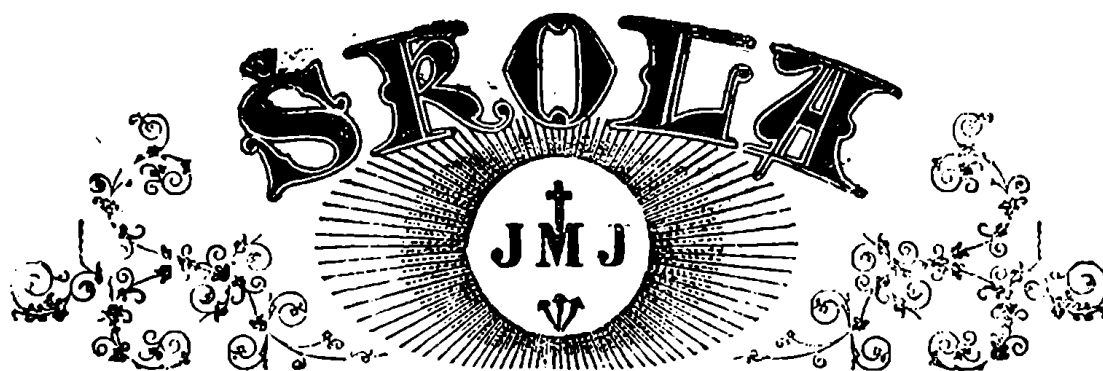
A tak B. Srdci P. snad se zalíbilo dopustiti obrat myslí katolíků ve Francii zbudováním díla tak slavně zaslíbeného, v té zemi, odkudž tolik svízelů na společnost lidskou bylo poslá. Budiž tento obrat začátkem delších vítězství církve svaté nad nepřáteli jejími, k čemuž jí dopomáhej B. Srdce Ježíšovo a Srdce nepoškrvněné Bohorodičky.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškrvněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji, aby zevrub a úplná dokonána byla svatyně, která má býti pomníkem kajcnosti Francie a odpuštění, které od Tebe očekává. O Ježíši, přijmiž milostivě toto se polepšení a učiň, aby ono zmazující naše daná pohoršení navrátila nám náš slavný apoštolát. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Ročník XI. Srpen. Číslo 8.

Nejčistší, přesvaté Srdce Mariino: Výborná ochrana
proti pokušení světa Vábného.

Ave maris Stella.

„Ave maris stella“

Chrám loď zněla
Chvála Marie.
K oblakům ji neslo
Lehkých vánků veslo
Před trůn Marie.

„Dei mater alma“

Na Libanu palma
Jsi Ty, Marie.
Jinoch v záněci
Slavil v zbožném pění
Tebe, Marie.

„Atque semper Virgo“

Nevadnoucí myrrho
Slyš ho Marie!
Před Tebou hle klečí,
A že moc tvá léčí
Doufá, Marie.

„Felix coeli porta“

Nebes Tě kohorta
Chrání Marie.
Andělů ve sboru
Z výšin ve chrám dolů
Sestup, Marie!

„Sumens illud Ave“

Jež kdys v noci tmavé
Znělo Marie!
Přijmi moje vzdechy
Vlej můj plamen těchy
V nitro, Marie!

„Gabrielis ore“

Pěl jsi svatý sbore
Krásu Marie!
Poj i prosby moje
Ve tvé chvály zdroje
Ke cti Marie!

„Funda nos in pace“

Šepotal ret sladce,
„Svatá Marie!“
Nebes míru vláhu
Na srdce hle! práhu
Sela Marie!

„Mutans Evae nomen“

Osten bolu zlomen
Mocí Marie!
Nitra nad hladinou
Bláhy city plynou.
„Děk Ti, Marie!“

Křesťanská důvěra v Boha.

Ze všech pokladů, kterých nábožný a věrný křesťan používá, zajisté jeden z přednějších jest ona otcovská a obzvláštní prozřetelnost, kteroužto Bůh je řídí, tak že vědí, že se jim nic přihoditi nemůže, co by nepřicházelo ze všemohoucích rukou Božích. Podle toho zpíval i Žalmista Páně: „Hospodine, Ty požehnávaš Spravedlivému: jako štítem dobré vůle své korunuješ nás!“ Žalm 5, 13. Tak nás vůle Páně po všech stranách obstoupila, že jako štítem jsme ochráněni, a nic na nás doraziti nemůže, leč co vůle Hospodinova dovolila. A takové otcovské dobroty k nám jest Hospodin, že nedopustí na nás, než co k našemu lepšímu prospěchu uznává. Opět v Žalmech zpíváme: Hospodin ukryl mne v stánku svém: v den neštěstí chránil mne v skrejši stanu svého. Pročež prozpěvovati budu a chválu vzdávati Hospodinu. Žalm 26, 5. 6.

Kdybychom pravdu tuto, tak jako že pravda svatá jest, s pobožností poznávali: jakého potěšení by nám taková důvěra neposkytovala? Ale myslíváme často: Tolik neštěstí a nezdaru člověka spravedlivého potkává, že není možná, důvěru v Boha veždy zachovati! —

Ale neříkej tak, čtenáři laskavý! Což by's myslil, že Žalmista Páně, král David nezažil žádných nezdarů? Což nevězel v nebezpečenství života? což jej nevyháněli? což nezakoušel hlad i žízeň? což vlastní syn proti němu nepovstal? — To všechno zakusil David, a přece zachoval důvěru neoblomenou v Pána Boha; a Bůh jej vytrhl ze smrti a ze všeho nebezpečenství! Pročež my bysme malé víry byli?

Má-li který syn otce bohatého, statečného, císaři pánu oblíbeného: což syn ten nehude doufati, že otec velemožný a pečlivý jej neopustí nikdy, dokud on se nespustí otce? A který syn věrný by se otce spustil? — Ale ještě větší právo my máme, důvěrou se kojiti, jelikož za otce máme onoho Pána, který nebem a zemí vládne, a po celém světě nic nás nedostihne, coby skrze Jeho ruce bylo nešlo. Když tedy syn důvěru má v otce a pokojně v té důvěře odpočívá: tím více nám důvěra přísluší, an Bůh Otcem všech otcův jest. Protož tak trefně pje starodávná píseň:

Kdož ochrany Nejvyššího
V skryši Jeho užívá,
Ten v stínu Všemohoucího
Bezpečně odpočívá.
Protož i já říkám Pánu
V každý čas s důvěrností:
Ty's hradem mým, Ty's mou schránou,
Ját na Tobě mám dosti!

Můžeme ujištění býti, že cokoli Bůh nám sesílá, k našemu dobrému slouží, a pakli dobře se zachováme, nebeskou zásluhu nám dobude.

Pěkný příklad důvěry v Boha ale i také důkaz ochrany Boží v Brně se udál roku 1642, když tamnější jesuitské kollegium se stavělo a P. Martin Středa úřad představeného čili rektora zastával.

Když se stavělo veliké kollegium v Brně, jakožto budoucí gymnasium, seminář, obydlí kněží i také noviciát Tovaryšstva Ježíšova, byly do roku 1642 zdi vyhnány až na roveň a střecha se kladla; ale klenutí a stropy vyvedeny ještě nebyly. Novicové jesuitů pomáhali denně jednu hodinu při práci, a právě vyváželi rum do druhého poschodí, kterýž tam měl pod podlahu přijíti. Jeden z noviců, Christofor Mitschke, vezl na kolečku (kotouči) takový rum do druhého poschodí, tam vysypal, a s prázdným kolečkem se vracel. Hned tu potkal jej druhý novic, jenž podobně kolečko plné vezl. Christofor chtěje se vyhnouti, ustoupil z lešení na novou zeď, cihla povolila a on spadl s druhého poschodí do prvního, tam narazil na dvěře, a letě dále, vrazil na trám, odtud letěl do přízemí až dolů do sklepa, kdežto na dlažbě zůstal ležeti. Novicové přiběhli, i našli jej tu bez sebe ležeti, ale ničehož neviděli, žeby nohu neb ruku byl zlámal neb hlavu roztřískal.

Ustrašení běželi někteří k P. Rektorovi, vyříditi co se přihodilo. Rektorem byl onen P. Martin Středa, o jehožto živobytí svatém podnes se dobrá památka zachovala. P. Středa, jakože ve všech případech náhlých neohrožen býval, vyslechnuv tu strašnou zprávu, pokleknuv na kolena se pomodlil, za chvílku vstal a řekl: „Bene, bene, nihil illi fiet;“ dobře dobře, nic se mu nestane. Ale sám též sestoupil s nimi do sklepa, a když tam spadlého novice bez sebe ležeti spatřil, hned se nad ním zase pomodlil, řka: „Deus misereatur tui!“ Bůh se nad tebou smiluj! a svatým křížem jej požehnal. Na to pronesl pa- „Škola B. S. P.“ 1877.

mátná slova: „Tento pád měl potkati mne, ale anděl strážný jinam mne zavedl!“

Když bylo jisto, že spadlý Christofor ještě živ jest, zdvihli a vynesli jej do světnice, a na posteli položili. Nemocným to trhalo jakoby k hodince se ubíral, pěna mu z úst tekla, a žádné znamení paměti nedával. Ale P. Středa v své neoblomné k Bohu důvěře poslal pro novicmistra, který by vyzpovídal nemocného. Když poslaný novic odcházel, zavolal jej P. Středa nazpět a tázal se ho: „Zda-li pak jste mi dobře rozuměl, co máte vyříditi?“

Novic to tedy opakoval, a doložil P. Středa: „Jděte, jděte, a řekněte páteru novicmistrovi, aby přišel, že novic se chce s Bohem smířiti.“

Na to hned přišel novicmistr, P. Ondřej Schambogen, a našel Christofora, jak sebou trhá a chraptí, zrovna jakoby umíral. Nicméně kázal, aby všickni ze světnice vyšli, přisedl k nemocnému a požehnání mu dal, jak se před zpovědí dává. — A podivno! nemocný přestal chraptěti, paměť se mu vrátila, jazyk okřál a zcela dobře, s nejlepším rozumem se vyzpovídal. — Sotva pak, že po sv. zpovědi byl obdržel rozhřešení, hned zase paměť pozbyl.

Nyní se mu poskytla pomoc lékařská, jaká v těžkých pádech bývá; P. Středa s nezvratnou důvěrou se modlil a novicům neustálou modlitbu přikázal, až za několik málo dní nemocný bez nejmenšího úrazu vstal a byl zdrav jako kdy jindy.

Příběh tento vůbec se nepovažoval než za neobyčejnou ochranu Boží a jako za odměnu veliké důvěry, kterou P. Středa při všem neštěstí na Boha skládal. Po mnohých letech vysvědčil o tom P. Jáchim Lier, z Tov. Jež., v tato slova: Byl jsem

tenkrát v Brně a stál jsem při tom, když novic Christofor Mitschke spadl se stavení a bez sebe i bez paměti ležel. Avšak beze všeho úrazu na těle, na jediné povzdechnutí a vroucnou k Bohu důvěru P. Středy přišel k sobě. Znal jsem jej i později, bylť zdrav a silen.

V Chomútově jsouce spolu v jednom kollegium, rozmile jsme spolu rozprávěli. — A P. Samuel Laberhittel z Říma svědectví napsal, že taková patrná ochrana Boží vůbec se přičítala modlitbám a zásluhám P. Martina Středy.

Sv. mučénici ze Strumnice, dědicové národů bulharských.

Dne 29. srpna připadá u národů bulharských památka sv. mučeníků ze Strumnice. Kde by město Strumica (Strumica) leželo, snadno se najde; neboť naznamenáno jest na mapách války slovansko-turecké, v nynější provincii Macedonii, něco k severu od Soluně. Čtení o sv. mučenicích ze Strumnice všem křesťanům jest zajímavé, ale pro naše národy slovanské tím důležitější, jelikož v téže Strumnici byl před tisíci lety jeden úředník, a stal se k němu hlas Páně, řka: „Vstaň, dej se na život duchovní a dojdí k národům slovanským; neboť jsem tě za apoštola zemí slovanských vyvolil. Úředník ten jmenoval se Methoděj. — Když pak ze Strumnice sv. víra k nám na Moravu a do Čech se dostala: zdaliž nebude věc milá, až my Češi, Moravané a Slezané s národy bulharskými opět v jedné svaté církvi se bratrsky shledáme, jako drubdy bývalo?

Když římský císař Julian, jakožto zrádce svatého náboženství křesťanského byl odpadl od víry svaté (roku 361), dal pokrajským všech zemí právo, křesťanův do lábosti sužovati. I město Nicéa zakusilo takové zloby. Pokrajský po městě vyhlásil rozkaz takový: Všickni, kdokoli jste, musíte ode dneška Krista se spustiti a modlám se klaněti, jakož já jsem byl učinil. Kdoby neposlušným byl shledán, neslýchané muky zakusí.“ —

Nazejtří svolal všecken lid do divadla, vědělo se, oč se bude jednati. Sám pokrajský zasedl na povýšeném

trůně, chtěje si vážnosti a hrůzy dodati a k lidu tu v úlisných, tu v příkrých slovech promluvil. Účinek řeči jeho nestejný byl. Jedni v nevěrnosti hlanebné odpadli od svaté víry křesťanské, ale jiní, utvrzeni v milosti Boží, odolali pokušení takovému, volajíce: „Ježíš Kristus pravý Bůh jest, nesmíme pod hříchem zraditi Ježíše Krista!“

I rozsápali se drábové, a na místě několik těch křesťanů věrných ubili.

Tudíž křesťané mnozí, uvažující v srdci svém, jakby věrnost Pánu Ježíši zachovali, sebrali zboží své i rodiny své, a přes moře se přeplavili do města Soluně, protože se povídalo, že v Soluni posavad pokoj by byl. Tak učinili Timotheus, Komasius, Eusebius, Theodor a mnozí jiní. Ale když také v Soluni pronásledování křesťanů vypuklo, dali se na další cestu do Strumnice, na hranicích země illirské ležící.

Jak mile si v Strumnici oddechli a se poněkud obeznámili, hlásali obyvatelům bez ostýchání Pána Ježíše Krista, kterak za naše spasení na kříži byl umřel; a Boží požehnání tolik je provázelo, že pěknou vinici Páně tu vzdělali. Že pak nepřestávali na kázání jediném, nýbrž i život bezúhonný vedli, povýšen jest Timotheus za biskupa v Strumnici, druzí pak rozdělivše chudým zboží své, zařídili život řeholní, a mnozí jiní přicházeli k nim, aby v živobytí jako andělském Bohu sloužili.

Avšak pověst o tom zanesla se až do Soluně, a Valens a Filip, dva tyranové pohanští, hněvem se rozpálili a hrozili řkouce: Půjdemo na Strumnicu a vyhladíme v krvi to jméno křesťanské. A šli. Hrůza jejich ukrutnosti je předešla.

Přijdouce, posadili se na stolicí vysoké, konat soud. Pohnali křesťany k soudu, a s hrůzou vykládali, že musejí znovu odpadnouti od Krista a vrátiti se k bohům pohanským.

Ale obyvatelé všickni, majíce výborného Timothea v čele svém, odpověděli hlasem i srdcem svorným, řkouce: „Odstup od nás, žeby sme zradili Krista, který vysvobodil nás z otroctví ďábla. Odstup od nás, že by sme ďáblům obětovali. Ne učiníme toho!“

Na takovou odpověď rozkotili se tyranové Valens a Filip, a majíce katy s sebou, přikázali, v ukrutných mukách zabiti napřed biskupa, potom kněze a nej přednější křesťany. Kněží zutínali za živa ruce a nohy, uřezávali uši, a cokoli ďábel vnuknul, jim učinili, než je usmrtili. Když tak knězi jednomu, jmenem Petr, obě ruce utali, zahodili je daleko, aby přiběhli psi, a ty ruce sežrali. Ale nepřiběhli psi, nýbrž jedna ruka uťatá spadla k nohoun slepé ženy, stojící. Ta když pocítila, že jí něco opodál k nohoun padlo, sehnula se a poznala, že tu leží ruka knězi mučovníkovi uťatá. Rychle ji zaobalila do šatu svého a prosila přítelkyni: „Rychle, doved mne domů.“

Když obě ženy křesťanky domů byly přišly, vzala ta ubohá slepá ruku uťatou, a jako nějaký lék nebeský přikládala na své temné slepé oči, prosíc s vroucností: „Ježíši, Synu Davidův, pro zásluhy toho mučovníka smiluj se nade mnou!“

A ejhle, oči její se otevřely a spatřila na oči vlastní tu svatou mu-

čenicou ruku a jako nějakou svátost ji uložila.

Takovým způsobem bylo patnáct mučovníků v Strumnici na kusy rozsekáno, a kusy házeny psům, aby žrali je. Ale nežrali je psi, ale ani křesťané se neodvážili jich pochovati pro hrůzu tyranův, dokud v Strumnici byli. Těla svatá tak ležela v krvi, na kusy rozsekána. Až když tyranové Valens a Filip odešli ze Strumnice pryč, přišli křesťané, sebrali těla mučovníků svatých, jak ležela tu ruka, tam zase hlava: a složivše pořádně do bílého plátna, každého do dřevěné truhly položili, jméno jeho napsali, a s pěkným zpěvem v křesťanských obřadech pohřbili je.

Byla tenkrát svatá církev jedno-svorná, nebylo žádného rozkolu, jaký nyní hohužel nás Slované dělí, nýbrž všickni se drželi toho pastýře, jemuž Kristus Pán svůj ovčinec odkázal, totiž papeži římskému.

Svatí pak oni mučovníci podivné zázraky prokazovali jak domácím tak i lidem z dalekých krajín přišlým; a všickni pohané, takovými milostmi povzbuzeni, na svatou víru křesťanskou se dali; poněvadž zrádný císař Julian hned ve čtvrtém roce svého zlého panování byl umřel, a nástupce jeho byl zase císařem křesťanským, ani v Strumnici ani po vsích ani po horách vůkolních nezbylo ani jednoho pohana. Ovšem i mocí těch zázraků až daleko na západ šířila se sv. víra křesťanská, a Strumnica právě stala se strumenem a zřídlem, z něhož svatá voda se prýštila, a mnozí národové v ní pokřtěni byli.

Potom prošla mnohá století, strhly se války krvavé, zarostli hrobové svatých mučovníků až v zapomenutí vešli.

Když papež sv. Leo IV. v církvi vládl v tu dobu, kde v Čechách Přemyslovci vojevodili a na Moravě král Břetislav německému návalu se bránil: dostal se do Strumnice za pokrajského muž mladý, muž moudrý a křesťan horlivý.

Jméno jeho Methoděj bylo. Za jeho úřadování libě vzkvétalo náboženství v Strumnici; onen mladý pán býval zvláštním ctitelem mučeníků svatých, a k svatým ostatkům jejich velikou důvěru choval. Bůh a svatí mučeníci Timotheus, Petr a druzí všickni vyvolili sobě úředníka onoho, že skrze něj bude svatost jejich světu objevena.

Methoděj totiž nenacházel v úřadu svém žádného pokoje, až složil se sebe úřad jakkoli vznešený, a na svatou horu (Athos) do kláštera se dal (asi 855). Za ním přišel mladší jeho bratr Konstantin či Cyrill.

Když oba dva bratři v tichosti na sv. hoře žili, vzhledl Bůh na ně okem svým otcovským a pravil řka: Strojte se služebníci moji, strojte se na cestu dalekou! Vyvolil jsem vás, abyste bláslali jméno mé v rozsáhlých národech slovanských; neboť vás jsem vyvolil k tomu. Ochrana mých svatých mučeníků vyprovodí vás!“

I vstali oba dva bratři a, poslušni blasu Páně, k Bulharům se odebrali, národ ten i krále samého Borisa na sv. víru křesťanskou obrátili, a horlivou úctu svatých mučeníků schválili velice. Ale v Strumnici divné věci se dály. Na jednom místě stávalo se zjevení jasné a jako zpěvy noční a libá vůně se pozorovala; nikdo nevěděl, coby to bylo, jen někteří lidé připomínali starobyrou pověst, že před několika sty lety na místě tom umučen byl jeden biskup a někteří kněží a křesťané. — O pověsti té uslyšev král Boris, roztoužil se, obdržeti taková těla svatých mučeníků, poněvadž od bratří Cyrilla a Methoděje byl vzácnost takových pokladů seznal.

Kázal tedy naspěch stavěti nový chrám v městě svém Bregalnici, i stavěli rychle, poněvadž k pilnosti lidské přikročila horlivost náboženská a touha svatých ostatků. — Pak se shromáždili biskupové, kněží, knížata a lidu zástup

nesčítelný, a se zpěvem a s kadidelnicemi do Strumnice se ubírali. Přišli na místo, kde se zjevení sv. mučeníků stávalo. Všecken zástup na kolena klekli a s pláčem usedavým konali modlení k Bohu a k mučeníkům svatým za milost nebeskou. Potom na místě kopali, pořád se modlíce a svčeným kadidlem kouříce, až se dokopali starých nádob se svatými kostmi, a na každé nádobě napsané jméno toho mučeníka, jehož tělo v nádobě uloženo bylo. Radost a děkování z toho nálezu ani k vyslovení nebyla; s potěšením vybrali svaté kosti, zavinuli do nového pěkného roucha a položili do nových nádob, k tomu z Bregalnice přinešených, chtějce tento vzácný svatý poklad sebou domů vzíti.

Mezi příšlými z Bregalnice duchovními jeden se nacházel, jenž od několika roků byl pro nějaké ochromení jazyka řeč svou pozbyl. Když tento duchovní tak viděl ty nádoby se svatými kostmi státi, přiklekl k jedné nádobě, objímal ji a líbal s pláčem: až najednou život se navrátil jazyku jeho, počal mluvití správně, a hlasitě slávu Bohu a svatým mučeníkům propěvoval.

Tento zázrak rozehrál Strumnickým srdce. Vyběhl zástup veliký z města na místo posvátné a křičel, řka: „Vy nám chcete odnésti poklady svaté do Bregalnice; nedáme si je vzít!“

Omlouvali se Bregalničtí a pravili: „Nebere me vám žádného zlata ani stříbra ani jiných pokladů, jenom ty kosti svaté s uctivostí do našeho nového chrámu zanášíme!“ — „Ale nedáme si odnáseti kosti svaté, my sami jich budeme msti za nejvyšší poklad, který bude na požehnání městu našemu!“ řekli Strumenští.

„Však se nám nehněvejte, vylouvali se zástupové z Bregalnice; — ležel u vás poklad utajený, nikdo jej nehledal, nikdo si ho nevšímal; až nás Bůh vyzval,

že jsme našli a poctili ho. Proč nám bráníte, co činíme z vůle Boží?“

Než i Strumníci bránili se pořád víc a víc, již se chápali kamení a zbraně, a lid se sbíhal z města a ze vsí, pln horlivosti se dovoláváje, že těla svých svatých mučovníků vzíti si nedá. — Tak se obě strany strojily k zápasu krvavému, žádná strana nechtěla posvátná těla pustiti.

Tu vystoupili biskupové u prostřed a učinili narovnání takové:

„Jistá věc jest, že Strumenští právo mají k svatým tělům; neboť v jejich zemi ten poklad nejdražší odpočívá. Avšak i Bregalnica bez práva není; neboť Bregalničtí z patrného vnuknutí Božího přišli, našli a vyzdvihli ty poklady svaté. — Tehdy podle vůle Boží rozdělte se. Některá těla v Strumnici zůstanou a pěkný chrám se jim vystaví, některá těla do Bregalnice se přenesou, kdežto pro ně slavný chrám jest vystaven; dobře bude, když na obou místech se jim čest bude vzdávati.“ —

Takovým domlouváním biskupů spokojily se obě strany. Těla svatých Timothea, Komasia a Eusebia zdvihli a s mnohými světly a s libým kouřem do Bregalnice doprovodili, a tam s velikou radostí po pravé straně v novém chrámu uložili. Ale i v Strumnici nový chrám se vystavěl a nedlouho na to i biskupství se tam zřídilo, které až podnes trvá.

V Bregalnici se od té chvíle dály neslýchané zázraky. Jeden člověk z Mogly chromý byl a malomocný. Přinešen do nového chrámu, kde ta svatá těla odpočívala, prosil s pláčem, aby aspoň jedné nemoci, buď chromoty buď malomocenství zbaven byl pro milosrdenství Boží a pro zásluby mučovníků, tam odpočívajících. A ejhle, větší byla milost Boží, nežli prosba jeho. Neboť hned tu v chrámě očištěn jest z malomocenství, ale i narovnaly se nohy jeho, a vstal a chodil dobře, a všecken uzdraven domů se vrátil.

Jiný člověk od narození byl němý. V němotě sestárl a neočekával než smrt, která jej ze smutné němoty vysvobodí. Jedné noci zjevili se mu svatí mučovníci, napomínajíce, aby šel do kostela, že se tam uzdraví. On ale nešel. To se stalo po třikráte. Když pak nastal Boží hod velikonoční, tu přece vstal a do kostela šel všecken smutný. Když při ruši svaté podle obřadu východní církve všickni lidé líbali knihu svatého evangelia, políbil ji také ten člověk němý, a jak se ústa jeho dotknula slov svatého evandělie, tu se mu dostala řeč, a ten, který jakživ ani slovíčka byl nepromluvil, zdvihl nyní hlasu svého a jasně zpíval a volal: „Kyrie eleison“ Setrval pak v radosti na celých službách Božích, konaje radostné vzkříšení k životu utěšenému, a velebil ty svaté, kteří mu takové milosti byli zjednali.

A to o svatých mučovníkách v zemi bulharské. Pozdvihněmež i my čtenářové srdce svého a hlasu svého, velebíce svaté mučovníky ze Strumnice, a prosme Boha s vroucností srdce, pro lásku Matičky Boží a mučovníků svatých, aby národ bulharský a ruský s námi se zase smířil v jedné pravé církvi svaté! Majíf národové ti víru živou a nábožnost srdečnou; avšak odtrhli se od té církve svaté, ku kteréž patřivali otcové jejich. Nechtějí s námi býti v tom jediném ovčinci pod papežem římským.

Jako svatí mučovníci ve Strumnici neznali žádného rozdělení, tak my nechtějme žádného rozkolu, ale v tomto měsíci prosme Boha a Rodičku Boží a svaté Patrony, aby se slitovali ráčili, a smíření podle vůle Boží nám učinili!

Na ten úmysl prosíme čtenáře laskavé, aby

1. Na den Nanebevzetí Panny Marie svatou zpověď a sv. přijímání na smíření východní a západní církve obětovali a odpustkové modlitby se pomodlili. Kdo

pak nemůže k sv. přijímání v ten den přistoupiti, při mši svaté se za ně pomodli.

2. Taktéž učíte na neděli XIV. po svatém Duchu, jelikož na ten den při-

padá svátek nejčistějšího Srdce Marie Panny.

3. Spoluoudové církevních bratrstev ať své dobré skutky a modlitby v tentýž úmysl obětují. —

Oběť mlčelivosti zpovědní.

(Dokončení.)

Přišel domů, přisednul starosta ku stolu a chtěl o celé události protokol sepsati; avšak nebylo mu možno, ani jediné jasné myšlenky pojmuti. Nechtěje hned na počátku faráře v podezření uváděti, nevěděl, jak by měl nejlépe začít, v hlavě jeho bouřila směsice rozličných myšlenek. „Bude snad nejlépe, zajedu-li si sám do města a udám-li vše ústně,“ pomyslí si. „Páni soudcové ať pak se sami postarají, jak se tato záhadná událost nejlépe dá rozluštit.“

Asi za čtvrt hodiny seděl již na koni a ubáňel k městu.

Ohledněme se nyní na okamžik po faráři. — Když jej starosta opustil, zůstal nepohnutě na židli seděti a hleděl před sebe. Nemohl si to ani představit, že by skutečně lidé jej za vinníka považovali, avšak z druhé strany též mu rozum pravil, že veškeré okolnosti a příznaky proti němu svědčí. Ano, kdyby i všickni farníci dokazovali, že jejich duchovní správce zločinu toho se nedopustil, musel úřad přece proti němu zakročit. Nevyzná-li Jan dobrovolně svou vinu, pak se celá věc pro něho špatně skončí. Že ale Jan podezření proti němu zvýšiti a utvrditi chtěl, zračilo se patrně již v tom, že prázdný opasek do jeho zahrady hodil.

„O Antoníne!“ zalkal tiše, „ty jsi musel svůj nevinný život ztratiti a já, jenž bych byl z lásky k tobě rád dobrovolně umřel, jsem pokládán za vraha tvého. Čím pak jsme si asi oba tak

hrozného osudu zasloužili?“ Trampotami sklíčen podepřel si hlavu a přemýšlel o tisícířech možnostech, avšak nenacházel nikde východu ze strašného toho bludiště.

Aby ještě většího podezření na sebe neuvalil, přemahal se a stavěl se veselým a nepředpojatým, ale nedařilo se mu to. Jeho bytosť a povaha ztrácela v této strojené nevšímavosti všelikou oporu, jelikož úloha pro něho se nehodila. Stala se ještě příčinou k většímu podezření.

Po celý den přicházeli mnozí ze svěřenců jeho do fary, jedni z věrné oddanosti, aby mu řekli, že v nesmyslné obvinění nevěří; jiní ze zvědavosti, buď aby spatřili, jak se farář do neštěstí vpravuje, buď aby bližších okolností vyzvěděli.

Zemdlen zavřel večer dvéře a všechny další návštěvy odmítnul, neboť mu bylo ustavičné ujišťování jeho nevinnosti protivno a nesnesitelné. Konečně v pokojné modlitbě nabyl duch jeho klidu; i složiv záležitost svou v ruce Pána Boha důvěřoval v pomoc jeho.

Soudní úřad dal mrtvolu do vsi odnésti. Tam ležela v hospodě v prvním patře a lidé v zástupech sem přicházeli, aby ji uzřeli. I kostelník se přišel na mrtvolu podívat, ale veřejně na hlas se vyjádřil, že jest to hanebno a trestuhodno, že faráře za vraha mají, neboť muž ten nemůže ani monchu zabít, tím méně člověka. Lidé řeč jeho mlčky vyslechli; avšak opilec jeden, jež farář často napomínati musel, mínil, že prý

černý šat nechrání před hříchem a zpodílostí. Řeč tato ovšem byla s reptáním a nespokojeností přijata, ale již druhého dne přidružilo se k opilci několik přívrženců jeho, kteříž přizvukovali a jizlivě v tomtéž smyslu mluvili.

Trpkého dne zažil ještě kněz, když starou Magdalenu pochovával. Farníci jeho při obyčejných poměrech byli by se o tuto chudobnou ženu ani nestarali, nyní ale nezůstal nikdo doma, neboť nebylo vhodnější příležitosti, faráři trváti v tvář patřiti a důkladně ho pozorovati. Pohřbu staré Magdaleny účastnilo se takové množství lidí, že sotva kdy při průvodu pohřebním bohatého sedláka vídáno bylo. Též Jan přišel, aby matku svou ku hrobu doprovodil. Lidé těšili se nad tím, že ještě tolik citu a lásky k matce v srdci zachoval, a pozorovali s radostí, že méně zdivočilo a spustle vyhlížel než obyčejně, ano že i slušně oblečen byl.

„Zde viděti příklad,“ pravil zlý ten opilec, „že z ničemníků také někdy poctiví lidé se stávají, kdežto vznešení sprosté zločiny páchají.“

V čas pohřbu Jan pevně zraky své na kněze upíral a pohledy jeho jevily nepřízeň a zlobu. Kněz však ani na něho nepohlídnul, nýbrž úzkostlivě vyhýbal se zrakům jeho, neboť se obával, aby oko jeho bezděky nestalo se zrádcem.

Po pohřbu šel Jan na faru. Lidé udiveně za ním pohlíželi, neboť od času jeho prvního sv. přijímání tam a v kostele nikdo ho ještě neviděl.

„Co pak tam asi chce?“ tázali se vespolek, a šli pomalu za ním. Bud pozorování toto bylo Janovi nepřijemno, aneb snad změnil úmysl svůj; neboť doraziv ku faře, obrátil se a pak zabočil na cestu polní. Ode dne toho nikdo ho více nespatriil. Ani v krajině té zajisté se nezdržoval, jelikož pytláctví a podloudnictví rázem přestalo. Někteří pravili, že prý odešel do Alžírsko a ku

vojsku cizincův se dal, jiní zase mnili, že prý ještě v rodné krajině se zdržuje, ale že prý nyní pokojně a spořádaně žije.

Šťastné a veselé dny mizí s rychlostí větru a díváme se často, kam se asi poděly: jinak však se to má s časy zármutku a neštěstí; tyto pomalu se vlekou, že se domníváme, jakoby každý okamžik se na novo vracel. Od rána až do večera zdá se nám čas dlouho trvati a zvláště noci neberou žádného konce. Podobné trapné dny prožil farář; on sice záležitost svou na Boha vložil, bez bázně hleděl budoucnosti vstříc, ale radost a veselost srdce zmizela, a utěšená mysl, jindy každý okamžik mu oslazující, opustila jej. A jakž by tomu také jinak mohlo býti? Farníci jeho pohlíželi naň s úzkostlivou bázlivostí, neku-li s nedůvěrou a podezřením; skoro každého dne musel se podrobiti výslechu a poněvadž se tvrdošíjně zdráhal, vraha vyzraditi, vzráhalo se podezření a s ním bezohlednost soudců jeho.

Jeho sousedé a spolubratři měli s ním upřímnou útrpnost, avšak tato útrpnost jej jaksi snižovala a pokořovala. Nejvíce však jej trápila okolnost, že jeho duchovní správa nepřinášela žádného užitku; nikdo nepřicházel ku zpovědi, v čas mše sv. býval kostel prázden, a počalo-li kázání, hrnuli se i ti nemnozí, jenž přišli, dveřmi ven. Nechtěli od muže, jenž byl v podezření vraždy, žádného poučení a napomínání přijímati. Ano i dítky byly nedůvěrou nakaženy a přestaly křesťanské cvičení navštěvovati.

Tu utrpený kněz snažně Boha prosil, aby utrpení jeho ukončiti ráčil; raději chtěl hlavu svou nevinně na špalek položit, než ještě déle v těchto útrapách žíti.

Přání jeho se brzy vyplnilo. Úředníci nerádi se hotovili ku zatčení jeho, neboť se sami hrozili přelícení, kteráž na dlouhý čas důvěru ku kněžstvu podrýtí a působení jeho ochromiti muselo.

Příčiny podezření však se tak náramně množily, že by další otálení se spravedlností srovnati se nedalo.

Za soumraku jednoho krásného dne letního přijel kočár do vsi. Toť bylo pro sedláky, o samotě žijící, již neobyčejnou událostí, a proto vykukovali ze dveří, kam asi zajede. Ještě více však vzrostla zvědavost, když četníka v kočáru spatřili.

Nyní již věděli všickni, kam povoz se běře; vždyť toliko jeden muž dlel ve vsi, kterýž s četníky co jednati měl. Některé zvláště zvědavé ženštiny následovaly a příkladem svým pobouřily celou ves. Jakmile kočár ku faře dorazil, byl již zcela dětmi a dospělými osobami obklíčen.

Kočí seskočiv s kozlíku, otevřel dvířka, a skutečně objevil se ozbrojený muž s vysokou čepicí a počal na faře zvoniti. Stará hospodyně otevřela, avšak spatřivši četníka uskočila celá ulekaná a křičíc utíkala domů. Četník spěšně ji následoval.

Též farář drnčením kočáru přilákan otevřel okno a hleděl dolů. Zraky všech na něm utkvěly, a ač již se počalo stmívati, přece prý někteří zpozorovali, kterak úlekem ve tváři jako stěna zbledl.

Nyní zase nastalo hrobové ticho ve faře, zajisté četník prokazoval se rozkazem zatýkacím. Po nějaké chvíli opět se dvěře otevřely; farář doprovázen jsa mužem ozbrojeným, vstoupnul do vozu. Kočí uzavřev spěšně kočár vyskočil na kozlík a prásknuv do koní uháněl k městu.

V tom vyšla hospodyně přede dvěře, s uslzenýma očima pohlížeje za uhánějícím povozem; spatřivši však množství lidí, vrátila se spěšně do fary a uzamkla dvěře.

U fary neměli nyní již zvědavci ničeho k vyzvídání, pročez hnali se za drožkou uhánějící, a kdož měl nejlepší plíce, vydržel nejdéle, konečně museli však i nejrychlejší běhouni ustáti a se navrátiti. Dnes a po celý týhoden mlu-

vilo se toliko o zatčení farářově; v sobotu však dorazil jiný kněz co zástupce farářův a příchod jeho dal rozpravám jiný směr. —

Dlouho nebylo ničeho slyšeti o příběhu přelícení knězova; ale přece proto nescházelo látky ku rozmlouvám a klepům. A tuto látku podával Jan. Roznesla se ve vsi pověst, že sedí v žaláři. Příčinu toho arcíť ještě nevěděli, ano ani místo ještě nebylo známo, kde uvězněn byl. Brzy však o tom zpráva došla. Opustil rodnou krajinu svou, neodešel tuze daleko, nýbrž usadil se jen jinde blízko hranic, kde v úkrytě žil. Když však peníze uloupené již docházely, počal zase provozovati staré řemeslo své, totiž podloudnictví. Pomezní strážcové sice věděli, že nebezpečný a smělý podloudník jakýsi přes hranice často zboží převáží, avšak nikdy ho ještě nespatriili, ba ani ho neznali.

Jednoho dne však se jich vícero sešlo, a obsadili všechny průsmyky a tajné průjezdy, jimiž nejvíce podloudníci přes hranice zboží dopravovali.

Jan nemaje o tom ani tušení, skutečně zaběhl do sítě, na něho nastražené, avšak bez odporu nechtěl se vzdáti, nýbrž vystřelil a roztříštil jednomu strážníku lebku. Napadení strážcové též použili svých zbraní, a zmrzáčivše jej odevzdali ho soudu.

Právě toho času, v němž Janovi trest určen byl, seděl také farář, z vraždy obviněný, ve vězení. Asi za šest měsíců, na začátku ledna, počal v městě porotní soud zasedati; prvního dne měla vražda faráře, Heřmana Dasselbacha, pojednána býti. Vražda vždy mocně působí na obecnstvo a je k valnému účastenství v přelícení láká; tentokráte však ještě mnohem větší zvědavost obecnstva se zmocnila, jelikož obviněncem byl kněz.

Před zasedáním soudu již dávno nesmírné množství lidu před soudní budovou se shromáždilo. Dnes netoliko

nemajetná třída byla zastoupena, nýbrž i nejvyšší kruhy obojího pohlaví z města. Všickni čekali před zavřenou bránou a vzdorovali kruté zimě. Lid z počátku tiše pospolu rozmlouval; skoro všickni se ostýchali o knězi jako o sprostém zločinci mluvit. Ale přece se mezi nimi vyskytli zlí jazykové, jenž zřejmě radost svou projevovali, že „tomu licoměrnickovi jedenkrátě škraboška s obličejem stržena bude.“

Na věži žalářní odbilo půl deváté; ještě asi za půl hodiny mělo zasedání soudu porotního započítí. Brána se otevřela, lid proudem se valil do budovy a rozestavil se buď na nádvoří, buď po chodbách, neboť soudní síň ještě posud nebyla otevřena. Jednotliví porotci přicházeli a shromáždžovali se ve své poradní světnici, kde příjemné teplo bylo. Poněnáhlu nádvoří a chodby vždy novými zvědavci se naplňovaly, jenž nahlas vespolek rozmlouvali a křičeli.

Najednou nastalo hrobové ticho. Lidé tlačili se jeden před druhého a vystupující na prsty vypínali krky přes hlavy a ramena předních sousedů svých. „Zde přichází,“ zašeptala ústa mnohých.

A skutečně přicházel, okovy spoután a dvěma četníky veden. Za času uvěznění tvář jeho opadla, seschla a náramně zbledla. Hleděl k zemi; nebylo mu možno, věrným modrým okem svým patřiti na tyto lidi, jichž většina jej za zločince považovala. Ostatně brzy zrakům jejich uniknul; bylť do soudní síně vnitřními chodbami veden.

Nyní opět štěbetavé jazýčky se rozvázaly a počaly vespolek hovořiti. Každý činil své poznámky, a brzy hovor zase tak hlasitě jako dříve po chodbách se rozléhal.

Po dosti dlouhé přestávce otevřely se dvěře ku síni porotní a veškeré množství hrnulo se tam. Jeden tlačil se přes druhého, chtěje co nejvíce příhodného a blízkého místa si vydobyti,

až konečně přece nesmírný ten dav se utišil a po síni a přítomných se rozhlížel. Černým sukem pokrytý stůl, kolem něhož soudcové zasedli, činil vážný a teskný dojem.

Porotci sedíce pokojně na místech svých, čekali na promluvu předsedy soudu; jen časem pozřel některý z nich na obviněného. Lid však ustavičně naň zraky své upíral. On pak sám hleděl k zemi, a promluvil-li tiše k němu obhájce, potřásl jen vážně a mlčky hlavou. Ubohý služebník Boží zajisté nepomýšlel ni na útěk, ni na obranu, a přece soudcové jej postavili u prostřed dvou četníků s nabitými ručnicemi a dlouhými bodáky.

V oddělení pro svědky seděli drvoštěpi, jenž mrtvolu našli, starosta obecní, příbuzní zavražděného, stará hospodyně a kostelník, kteříž oba ustavičně slzeli. Ač mnohé okolnosti proti farářovi svědčily, přece v srdci svém o jeho nevinu pevně přesvědčení byli. Na stole před sedadly svědků ležely některé věci, na kteréž přítomní ostře pohlíželi, totiž: větev, kterouž byla vražda spáchána, navěšvenka a opasek zavražděného, breviář a talár obžalovaného. Hospodyně a kostelník neodvraceli ani zraků svých od obou posledních věcí; oba se domnívali, že tyto neživotné věci musejí nenadále povstati a veřejně nevinu obžalovaného dosvědčiti.

Předseda zahájil nyní sezení; předčítání žaloby, řeč státního zástupce byly s největší tichostí vyslechnuty.

Svědkové byli jednotlivě vyslýcháni. Žádný z nich nemohl obžalovaného přímo viniti, nikdo skutku toho neviděl, ale všechny okolnosti v tom se shodovaly, že jedině farář vrahem býti mohl. On se přiznal, že též noci, v níž vražda spáchána, s kostelníkem na vrch hory se odebral a že zpáteční cestu sám vykonal. Ano on vyznal, že vraha při zlém tom činu zastihnul, a pravil, že vražedníka dobře zná; ale slavně se ozval proti vše-

likému účastenství ve vraždě. Předseda ho vybízel, aby vraha jmenoval; on však se zcela rozhodně proti tomu zpěchoval a pravil, že tajemství toto v jeho hrudi uzamknuto zůstane, i tenkrát, kdyby nevinně ku popravě veden byl.

Projádření toto vzbudilo u všech veliké podivení; nemohli toho pochopiti, že by člověk mohl život svůj ku zachránění druhého vydati, ano mnozí se domnívali, že jeho udání jsou vymyšlena a že proto nikoho nejmenuje, jelikož mu nikoho jmenovati nelze a poněvadž sám zločin ten spáchal.

Ačkoliv biskup jeho, pak spolubratři a farníci o něm podali svědectví, že vedl vždy život bezúhonný jako pravý pastýř duší, přece vzrůstala se nedůvěra, a zvláště ve tváři porotcův patrně se jevilo, že jej již nyní za vinníka pokládali.

Veřejný žalobník povstal ku konci přelíčení a měl dlouhou a skvělou řeč, při kteréž krvavý talár, nalezený breviář, opasek a navštěvenka hlavní úlohu hrály. Snažil se všemožně, porotcům dokázati, že jedině farář zločincem býti může.

Porotci ho pozorně poslouchali; byloť patrné, že s ním úplně souhlasí. Obhájce obžalovaného taktéž skvěle řečnil. Dosaďadlný život kněžův skytal mu dostatečnou příležitost a látku ku hájení svého chráněnce a ku prokázání nemožnosti a neschopnosti jeho ku spáchání takého zločinu. Nedostatek všelikých nepřímých důkazů vzbuzoval v něm oprávněnou naději, že obviněncem za nevinna prohlášen bude. —

Když předseda celé přelíčení ještě jedenkrát jasně byl vylíčil, povstali porotci a odešli do síně poradní. Obžalovaný zase byl do vězení odveden.

Porada trvala dlouho, sami porotci zdáli se býti na rozpacích.

Konečně dvěře se otevřely, porotci přicházeli slavně a vážně a zaujali místa svá. Hluk, kterýž posud mezi poslouchači panoval, utichnul a v síni nastalo hro-

bové ticho; neboť nikdo nechtěl výrok porotců přeslechnouti.

Předseda vstal, položil ruku na srdce a řekl — „vinen.“ — Hrozný lomoz a neobyčejné rozčlenění povstalo v síni soudní; proklínání, křik a vzlykání rozléhalo se vůkol, až konečně zvonek a hlas předsedy vše přehlušil a utišil.

Sbor soudcův zasednul nyní ku krátké poradě; za chvíli ohlásil předseda výrok soudu. Odsouzenec měl býti jako každý jiný takový zločinec popraven.

Nastal opět lomoz a rozčlenění a teprv vše se zase utišilo, když obžalovaný přiveden byl. Předseda chtěl mu ortel ohlásiti, avšak nepřišel k tomu. Venku rozléhal se divoký křik, jakýsi člověk snažil se násilně vedrati se do síně soudní, jiný však jemu v tom bránil. Konečně se rozlétly dvěře a muž, v šat trestancův oděný, hnál se prudce a hřmotně ku stolu soudnímu. Kulhal a vlekl za sebou na ochromlé ruce kus řetěze. Boj, jež venku podstoupiti mu bylo, zanechal na tváři jeho krvavé skvrny, vlasy na hlavě jeho byly rozježeny a rozčuchány. Hned za ním hrnuli se dva muži, kteříž jej za ramena uchopili a nazpět odvléci se snažili. — „Panepředsedo!“ křičel trestanec, „chraňte mne před těmito lidmi, alespoň pokud vše nevypovím; prolámal jsem se z vězení svého, abych zde podal důležité svědectví a soudní vraždu překazil. Musíte mne slyšeti, spravedlnost to žádá. Nyní, právě v tomto okamžiku musíte mne vyslechnouti, pak by již bylo pozdě.“ —

Obžalovaný stál uprostřed četníků s hlavou k zemi skloněnou, an trestanec násilně dvěře vypáčil a do síně soudní vkročil; jakmile však hlas jeho zavzněl, vztyčiv hlavu pozřel na přicházejícího, a oko jeho rázem podivně se zalesklo, líce jeho ihned se začervenaly a zase náhle zbledly.

„Co pak zde chcete?“ otázal se předseda. „Právě chci tomuto obžalovanému ortel ohlásiti. Nejsou-li věci důležité,

jež nám vyjeviti hodláte, pak se chovejte tiše.“

„Sděním vám věci tak důležité, že při jejich vypravování žasnouti budete,“ odvětil trestanec. „Tohoto muže propustíte, vražda se netýká jeho. Zde stojí vrah, já jsem Aetwicker-a v lese ulomenou větví zavraždil. Vždyť zde na stole leží větev ta a krev ještě lpí na ní!“

Toto kvapně pronesené vyznání působilo na lid v síni soudní shromážděný právě tak, jako kdyby náhle a neočekávaně dělová koule uprostřed přítomných byla se rozpukla.

Soudcové a porotci se zachvěli, obecnost žasnula; srdce každého, kdož byl ve veliké síni aneb na přeplněné galerii, bylo takřka omráčeno.

Z místa pro svědky určeného zavzněl pronikavý výkřik; vydral se z prsou staré hospodyně. — Vyskočivši, několik kroků v před učinila, pak ale vzkřiknuvši sklesla a omdlela. Ihned se jí ujaly některé ženy a probíraly ji ze mdloby.

Též kostelník se vzpřímil a vzkřiknul, avšak radost jej neporazila, neboť byl tělesně silnějším. Nedbaje na soudce a na obecnost, přiskočil ku trestanci, a objímaje ho zvolal: „Jene, Jene můj! Srdce tvoje jest zase dobré a upřímné jako kdysi! Děkuji ti, že jsi na Boha úplně nezapomenul a pravdu vyznal. Zachránil jsi mého nevinného faráře a Bůh tobě zajisté bude odplatou.“

Oči trestancovy se zarosily; v tomto okamžiku zmocnil se ho jakýsi nevyslovně blažený pocit a v srdci jeho vzňala se touha po smíření s Bohem.

Udivené a žasnoucí obecnost počala konečně se bouřiti a ze všech stran křičeti: „Vyhlášte jej za nevinná a propustte!“

Nyní chopil se předseda, jenž též neočekávaným vyjavením pravdy překvapen a dojat byl, zvonku a přikázal lidu, aby se tiše choval. „Vypravuj nám

tedy celý průběh události té!“ velel trestanci.

„Ihned uposlechnu rozkazu vašeho,“ odvětil tento. „Onoho dne před nocí, v níž vražda spáchána byla, šel cizinec bohem, kde jsem já se zdržoval; byl to bezelstný muž, jenž rád si porozprávěl. Vypytoval se na faráře, jehož důvěrným přítelem prý jest, a vypravoval, že prý si chce v této krajině nějakou živnost koupiti a zde se usaditi. Musel jsem mu ceny jmenovati a poměry místní vyliciti. Při tom jsem se dozvěděl, že mnoho peněz u sebe měl. Ihned jsem si pevně umínil, že jej oloupím a, bude-li třeba, i zavraždím, abych se peněz jeho zmocniti mohl; avšak příležitost nebyla příznivá, musel jsem jej nechat odejti do vsi, obě oči moje ustavičně po něm pásly. Večer jsem se s ním opět setkal za vsí a přemlouval jsem ho, aby se mnou zašel do jednoho statku, který prý zajisté za laciný peníz dostane. Poněvadž farář doma nezastal, rád svolil k mému návrhu, i zavedl jsem jej k nájemníku N. statku. Tento stál se mnou v úzkem spojení; neboť jsme spolu prováděli řemeslo podloudnické; měl se i nyní se mnou rozdělit o oloupené peníze.“

Cizinec, jmenem Aetwicker, zdál se hned z počátku podezření míti, ale my jsme ho upokojili a naléhali jsme na něho, aby u nás přenocoval, druhého dne pak, jak jsme předstírali, prý si prohlédneme statek. Zavedli jsme jej do odlehlé komůrky a uzamkli jsme z venku dvěře. Světnička ta se ku přepadení dobře hodila, neboť jediné okénko bylo silnými mřížemi opatřeno, a pročež nikterak nám nemohl utéci.

V noci otevřel jsem tiše dvěře a vkročil jsem do komůrky; ale cizinec, kteréhož jsem oloupiti hodlal, nešel ani spát; vyklouznuv mi pod rukama dveřmi utíkal pryč. Z počátku jsem za ním pádil v dosti patrné vzdálenosti, abych utvrdil ho v doměnce, že se již nemá

čeho obávati. Když však vniknul do lesa, kde se mi v huštinách snadně ztratiti mohl, přiblížil jsem se jemu na několik kroků. Přece mi ale uprchnul i domníval jsem se již, že peněz jeho nedostanu, v tom nastala strašná bouře, při častém blýskání bylo mi možno daleko mezi stromy se rozhlednouti a spatřil jsem jej, kterak spěšným krokem vzhůru se bral. Okamžitě jsem jej dohoulil a žádal jsem na něm jeho peníze. Myslel jsem, že mně je dobrovolně dá, ale zmýlil jsem se; on se počal brániti a vyhrožoval mi soudem. Tu jsem popadl ulomenou větev a rozbil jsem mu lebku. Sotva jsem skutek tento zlý spáchal, ohlednul jsem se kolem sebe a spatřil jsem před sebou při světle bleskovém svého faráře. Z počátku se mne zmocnil strach a chtěl jsem utéci; ale brzy se vzpamatovav, odepnul jsem zavražděnému opasek a pohrozil jsem knězi smrtí, opovážil-li by se mne vyzraditi.

Zlé svědomí mne pronásledovalo a hnalo pryč z místa zločinu mého, a mimo vůli a vědomí octnul jsem se v chatrči matky své. Přistoupil jsem k loži jejímu a našel jsem mrtvolu, u níž kostelník seděl; tento však spal a příchodu mého do chatrče nespozoroval. Zase jsem rychle odtud se vzdálil a přemýšlel jsem, čeho bych k jistotě a zachránění svému podniknouti měl. Rozličné myšlenky křížovaly se mi v hlavě. Farář tebe vyzradí, pomyslí jsem si, musíš jej též zavraždit! S tímto úmyslem vedral jsem se do fary avšak spatřiv duchovního, kterak před křížem klečí a se modlí, neodvážil jsem se dýkou prsa jeho prokláti. Navrátil jsem se opět do lesa, a nyní mi zde napadla myšlenka, kteráž mne před prozrazením farářovým ubezpečila. Za svítání odešel jsem do kostela a dal jsem faráři vzkázati, že bych se rád vyzpovídal. On skutečně ihned přišel, a nyní jsem se mu vyznal ve zpovědi ze své vraždy. Vždyť jsem věděl, že musím mlčeti,

a že raději zemře, než aby tajemství zpovědní vyzradil.

Když jsem pak později se dozvěděl, že farář sám upadnul v podezření, utvrdil jsem lidi v této bludné důmínce tím, že jsem opasek potajmu do zahrady jeho vhodil.

Tot moje vyznání, pane předsedo; a ač v šat trestanců oděn jsem, přece jest to ryzá pravda. Pro druhou vraždu byl jsem uvězněn a k doživotnímu žaláři odsouzen. Ve vězení uslyšel jsem, jak se věci zde mají; tu mi svědomí moje nedalo více pokoje, a poněvadž mne sem ihned dovésti nechtěli, prolámal jsem se, abych zde svědectví vydal. Zde jest hlava má, vezměte ji na místo hlavy jeho. Co jsem pověděl, podá o tom vyšetřování důkaz, že jest to pravda.“

Vypravování toto učinilo na obecenstvo nevýslovný dojem. Každý obdivoval kněze, jenž raději chtěl smrt voliti, než povinnost svou porušiti.

„Pane faráři!“ vece předseda hlasem dojemným, „nové vyšetřování musí nyní započítí; po celý ten čas měl byste sice ve vězení ještě zůstatí, ale podle moci své propouštím vás až do dalšího nařízení. Sezení je ukončeno, můžete se navrátiti domů.“

V soudní síni rozléhal se radostný pokřik, paničky kývaly šátky, muži jásali, kostelník objímal faráře, všude vzlykání a slzení. Venku však radostí opojený lid vyzdvihl nevinného kněze na ramena svá a chvátal s ním do nejbližšího kostela, kde na poděkování zapěl velebný zpěv: „Tě Boha chválíme!“

Farníci pospíšili sobě domů a vrátili se zase na koních do města, aby si se vši možnou slávou duchovního správce domů odvezli. Po celé cestě byl vítán ránami z hmoždířů, ze všech osad vybíhali lidé a házeli na cestu květy a věnce. Celá fara byla okrášlena a kvítím opletena a ještě nikdo takové slavnosti ve vsi nezažil.

Po třech měsících byl pronešen ortel smrti nad Janem, který ho bez replání vyslechnul. Toliko jedné ještě věci sobě vyprosil, totiž: aby ho farář jeho na cestě ku popravě doprovoditi směl. Tento prosbě jeho ochotně vyhověl; když však hlava

odsouzcova stínadlem od těla oddělena byla, navrátil se věrný sluha Páně s tím blahým pocitem a vědomím domů, že Jan jako pravý kajcník na věčnost se odebral.

Ctihodný služebník Páně P. Klement M. Hofbauer.

IX.

Jak ctíl bl. Panuu Marii.

Kdožkoliv na světě životasvatostí vynikal, jsouce plni sv. víry, naděje a lásky, vyznamenali se též zvláštní úctou Rodičky Boží, bl. P. Marie. Všemohoucím zajisté oslavovali Ji způsobem a dětinnou k ní lnuli láskou. Ano v procesu beatifikacním, kde mimo jiné dokázáno býti musí, že ten, o jehož blahorečení se jedná, vírou sv. v hrdinóm vynikal stupni, za zvláštní též uvádí se toho důkaz, jestliže horlivým byl ctitelem marianským. A i v tomto ohledu nestojí krajan náš ctihodný sluha Páně Klement Maria Hofbauer za nižádným z přemnohých milovníků královny nebes pozadu. Jsa pravým žákem sv. Alfonsa, nadšeného tohoto oslavovatele Matky Boží, a synem kongregace nejsvětějšího Vykupitele, v níž co obzvláštní dědictví po sv. zakladateli úcta bl. P. Marie se chová, zavrtil i on veškerý život svůj po Pánu Ježíši nejsvětější matce Jeho, připojiv na znamení toho k jmenu svému jmeno Maria. Kanonisační akta nemohou dosti vynachváliti jeho horlivost v úctě bl. P. Marie.

1. Jsa útlým ještě dítětem neobyčejnou svou lásku k matičce Boží již projevovav, naslouchaje pozorně a s radostnou tváří, vypravovalo-li se něco o přemilé této nebeské naší máti. A o ní vypravovala mu nejraději zbožná matka jeho, nečiníc jako mnohé zpozdlé matky, jež neostýchají se báchorkami a jinou nemoudrou řečí dítek svých — kaziti. Nejmilejší zábavou mu bylo modliti se sv. růženec; a za tou příčinou svolával bratří a sester svých jakož i ostatních

domácích, vyzýváje všech, aby s ním modlitbou sv. růžence královnu nebes pozdravili. — Na tom však nepřestala útlá jeho láska k P. Marii. Láska požaduje obětí. Pro dítě jestiž půst zajisté obětí velikou; a hle! postem ctil sluha Páně již co dítě Matku Boží. Postíval se zvlášť v sobotu, a za velikou to považoval milost, jestliže mu matka, za odměnu dobrého chování se, dovolila s ní v den sobotní se postiti. A půst ten tak přísně zachovával, že po celý den buď docela nic, aneb jen málo něčeho požíval. —

Tak jako moudrostí a věkem milostí u Boha a u lidí prospíval též láskou k milostné Matce Páně. Co učeníku již a více ještě co študujícímu v klášteře Luckém tanuly neustále na mysli životy svatých, jež následovati sobě umínil. Jsa rozechvěn toužebností po dokonalosti co možná nejvyšší a chtěje co nejúplněji životem svým Bohu se zasvětit, domníval se povolání býti k životu poustevnickému, aby vzdálen hluku světského o samotě v rozjímání a tuhé kajivosti cíle svého dosáhl. Nedaleko Znojma ve Milfroni stojí stánek Matky Boží; — tam ho to mocně táhlo, tam pod Její mateřskou ochranou chtěl sloužiti Bohu. Za tou příčinou žádal u krajského úřadu o povolení, aby tam poustevnu sobě vystavěti směl. O dobrém výsledku žádosti své ani dost málo nepochybuje, zbudoval sobě, anižby na povolení byl čekal, chatrč, a pln radosti započal nový svůj život s horlivostí velikou. Než, Hofbauer nebyl, jak sám zprvu se domníval — k životu pouze rozjímajícímu a ukrytému povolán, nébrž k životu taktéž činnému, k úřadu misionářskému. Za nedlouho již projevovalo se na mladém poustevníku toto povolání. Tajemná jakási moc pudila jej oheň lásky Boží v srdci jeho plápolající i v jiných srdcích roznítiti. Když tedy zbožní poutníkové do Milfroni přicházeli, aby navštívili a pozdravili

Matku Páně, vítal jich a kázání jim činil, napomínaje všech k bázi Boží, k chránění se hříchu, k modlitbě a k hodnému přijímání sv. svátostí. Vroucností unešen mluvil s takým zápalem, že kdož jej slyšeli, nemálo se tomu divili, nemohouce ani pochopiti, odkud mladíku tomuto tolik učenosti a tak uchvacujícího daru výmluvnosti se dostalo. Vroucí slova jeho neminula se s výsledkem dobrým, byla zajisté síměm přinášejícím hojného užítku v srdcích posluchačů pro život věčný. Tak se stal ctihodný sluha Páně pojednou co poustevník „hlasem volajícím na poušti.“ Dvě leta již konal tento úřad svůj, — a tu teprv po dvou letech bylo mu úředně sděleno, že nadzmíněné žádosti jeho vyhověno býti nemůže; ano nařízeno mu, bezprodlené poustku opustiti. Uposlechl, — a navrátil se prozatím k řemeslu svému pekařskému.

Na zemi není věrnému katolíku místa dražšího a světějšího jako Řím. Které katolické srdce nezatoužilo by po svatém tomto městě? Tam to jest, kde od jakživa (jak překrásně nejdůstojnější p. biskup Pruha dovodil, vyzýváje k letošní pouti římské za příčinou jubilea našeho sv. Otce Pia IX.) katolík bývá obnoven u víře, naději a lásce. Tam tedy zatoužilo též srdce mladistvého sluhy Páně Hofbauera, a proto vydal se z Vídně na pouť do Říma. Navštívil hroby sv. apoštolů a jiná posvátná místa, mocněji opět cítil se povzbuzena svět opustiti. Nedaleko města Tivoli stála v horách poustevna s kostelíčkem Matky Boží pod názvem „dobré rady.“ S povolením biskupovým se tam uchýlil, a opět poustevníkem se stal. U příležitosti této, když od biskupa Chiaramonti-ho, jenž se nápotom papežem stal co Pius VII. oděv řeholnický byl přijal, obdržel Jan Hofbauer nové své jméno, Klement Maria. A právě zde u matky „dobré rady,“ rady té vzhledem určitého po-

volání se mu dostalo. Navrátil se opět k studiím a stal se konečně jak známo Redemptoristou, stal se knězem, misionářem, a zajisté misionářem Rodičky Boží. Tak jako jemu po Pánu Ježíši byla Maria Panna „všecko“ — taktéž všemožně pracoval, aby blahoslavená Matka Páně i od jiných vždy více ctěna a vzývána byla. Sám pak všem ostatním vzorem byl úcty marianské.

2. Růženec, jež co dítě již sobě zamiloval, byl jemu po celý život odznakem úcty a lásky k Panně Marii. Modlitbou touto nejraději Rodičku Boží vzýval, a na její přímlovu přemnohých milostí od Pána Boha dosáhl. Modlení se růžence nikdy ho neunavilo; činil tak ustavičně. Ano i na cestách a po ulicích konal pobožnost tuto, takovým však nenápadným způsobem, že ani pozorován nebyl, maje totiž plášť napředku přeložený, pod kterýmž růženeček v ruku držel. Mnoho útěchy okusil by taktéž zajisté každý, kdož cestou se ubíraje, obzvláště dalekou, podobným způsobem růžencem by vzýval Matku Páně. Seděl-li ve zpovědnici, držel v ruce růženec; a když byl zpovědníkem Uršulínek, modlil se ho mezi tím, co zatím klášterní panny u zpovědnice se střídaly; aneb vůbec čekal-li na kajčnický. S větší ještě vroucností modlil se sv. růženec, když obzvláště milostí dosáhnouti chtěl, a to především jednalo-li se o obrácení hříšníků. Jest patrné, že obrácení hříšníka, v jistém smyslu větším jestiž divem, nežli vzkříšení mrtvého; neboť mnohem vzácnější jest život duše, to jest milost, již hříšník ztratil a tudíž do náručí smrti věčné padl, nežli ztráta tělesného pouze života. Dozvěděl-li se tedy o nešťastníku takovém, kterýž po mnohá leta již — někdy tomu bylo 30—40 roků, k sv. zpovědi nechodil; anebo byl-li povolán k těžce nemocnému a umírajícímu člověku, jenž o zaopatření nechtěl nic vědět, — tu se vší důvěrou

za ubohou tuto duši k Matce, jenž jest útočištěm hříšníků, úpěnlivě volal — modle se opět sv. růženec. A modlitby jeho vždycky vyslyšány byly. On sám nejednou to dosvědčil, řka: „Modlením se sv. růžence od Boha všecko jsem obdržel, začkoliv jsem prosil.“

A jindy pravil: „Měl-li jsem cestou (k zatvrzelému hříšníku) tolik času, že jsem se za něho růženec pomodliti mohl, tož jistě duši jeho jsem získal.“ A jaká to nebeská radost (vypravuje dále očitý svědek) zářila mu z očí, když nám mohl sdělit: „Bůh mi opět daroval duši, za niž jsem růženec obětoval. Avšak i vy (tak nás napomínal) růženec se modliti máte, abyste obrácení hříšníků vymohli.“ Jednou přihodilo se, že milý svůj růženeček ztratil, což veliký mu zármutek způsobilo, jakoby nejvzácnější nějaká perle se mu byla ztratila. Bolelo ho to tím více, jelikož růženec ten od samého sv. Otce papeže darem byl obdržel. Prosil tedy klášterní panny, jichž ředitelem byl, co nejsnažněji, aby mu nápomocny byly modlitbou k nalezení ztraceného toho pokladu. Jedna z čekatelkyň byla tak šťastna, že ho našla a služebníku Páně odevzdala. Radostně zvolal muž Boží: „Stala jsi se mi pomocnicí k obrácení hříšníků, neboť modlil-li jsem se za jakéhokoliv hříšníka sv. růženec, obrácení jeho povždy jsem dosáhl.“ — Zajisté! mocný to prostředek, jehožby křesťané vůbec užívati měli, modlíce se za obrácení hříšníků, zvláště tenkrát, když ubohým tím hříšníkem někdo z rodiny jest. Nač se dlouho tázati, co se máme za toho, onoho modliti, aby se obrátil? — neb jaké modlitby při devítidenních pobožnostech na týž úmysl konati? — odpověď: sv. růženec, — ovšem nábožně a důvěrně! — Jsa o moci této modlitby z vlastní zkušenosti přesvědčen, neopomenul ji všem zpovědním dítkám svým co nejvroucněji odporoučeti. Zvláště napomínal mláďáky, kteří, jak známo, houfuě

jej navštěvovali, že, chtějí-li zachovati andělskou ctnost panické čistoty, a ujíti všem pokušením a je přemoci, sv. růženec se modlití mají; to že velemocným jest prostředkem k setrvání v ctnosti. Rady duchovního vůdce bylo uposlechnuto, a tak stalo se, že pobožnost sv. růžence, o němž se ve Vídni skoro již ani nevědělo, opět vzrůstati a rozšiřovati se započala. S jakou as radostí hleděla královna nebes a andělé Boží na tyto mladíky, mezi nimiž byli šlechticové, studující na vysokých školách, vojínové, a tovaryši, jenž nestyděli se za svatý růženec; a jakých to milostí sobě tím získali! Kéžby i naši mladíci tak činili, neponechávající pobožnost tu pouze pohlaví ženskému! —

3. Že pak zpěv a hudba veliký mají vplyv na srdce lidské a city jeho mocně uchvacují, použil ctih. sluha Páně i tohoto prostředku, aby posvátnou hudbou a mariánskými písněmi jak své vlastní tak též srdce jiných k úctě P. Marie povznesl a v duších lásku k ní rozntil. Ve Varšavě, kdež založil ústav pro sirotky, jichž někdy i přes sto bylo, vodíval dítky tyto, nemající matky pozemské, do kostela před oltář bl. P. Marie, jíž nám Pán Ježíš za matku dal, a následující s nimi říkával modlitbičku: „Matko má, budeš-li za mne orodovati, jistě spasen budu.“ Taktéž každodenně pěl s nimi tuto písničku: „Vztáhni ruku svou v štědrosti, — požehnej nás Maria, — v Boží ochraň nás milosti, — pros za nás o Maria.“ — Píseň tu třeba i vícekrát opakoval, napomínaje dítek láskou otcovskou, aby bl. Pannu Marii co matku svou vřele ctily, k ní vždy se utíkaly a útlou, dětinnou láskou ji milovaly. Taktéž i svých spolubratří řeholníků denně do kostela svolával, aby pěním písní mariánských nábožný lid k učení a milování královny nebeské co nejvíce rozněcovali. — Ano i při stole, když pokrmu požíval, neopomenul chváliti Rodičku

Boží. — Dobře se ještě pamatuji, (tak vypravuje očitý svědek) jak jednou na pouti do Marie-Celle, — tuším že to bylo v Lilienfeldu — když jsme při večeři za stolem seděli, přelíbeznou zanotil píseň k bl. Panně Marii. Zpíval s takou nábožností a zaníceností, že zpěvem tak líbezným i naše mysl uchváčena byla. Jak jinak? vždyť byl — maje oči zavřeny — jako u vytržení, zdálo se jakoby s anděly opěvoval královnu srdce svého. — Kéžby našel ctihodný tento pěvec mariánský mnoho následovníků — především u svých zpěvumilovných krajanů. Kéžby, obzvláště mládež slovanská ráda a zbožně pěla chválu Matky Páně. Slyším ještě v duchu ony přemilostné zpěvy, kteréž zaznívaly tam na Slovácku uherském, tam na Kysucách, nad Rajcem, po horách a dolinách, když odbývány tam byly na podzim 1874 požehnané misie, jež bohužel nepřátelé Kristovi a ubohého lidu slováckého násilně překazili. — Majíce sv. růženec na krku místo koralů, pěli písně mariánské při práci na roli a po cestách. A když zazněly zvony a blaholy jejich odrážejíce se od šumících hor svolávaly lid do kostela na kázání a zbožný ten lid houfně z práce ubíral se k chrámu Páně, — o jak to znělo radostně a dojemně k nebesům a k trůnu Matky Boží: „O Maria růžencová — naša patronko, — my se k tebe utekáme, — čistá panenka, — Tys Matka dobrotivá, patronka růžencová, — primlouvaj sa vždycky za nás, — u svojho Syna.“ V bolestném tom okamžiku, když vypovězení misionářové opustit museli mnohoslibnou roli tuto, a s těžkým srdcem a zaroseným okem odcházeli, zapěl nad míru zarmoucený lid na rozloučenou píseň mariánskou: „Neopouštaj nás — v tento smutný čas, — ze všech stran bídy obkličují nás: Maria zastaň nás, Maria ochraň nás, pod svůj plášť skryj nás“ . . . pro pláč však a nálek ji ukončit nemohli.

(Pokračování.)

Milodary B. Srdce Páně.

Z Těšetic. Jistá osoba M. R z L. přišla ke mně (místnímu kaplanu) na 3. neděli po sv. D. a dvěčností pohnutým srdcem mi sdělila, že obdržela od B. Srdce P. velkou milost. Já jsem mlčky ji vyslechl a propustil s napomenutím, aby se Bohu proukázala vděčnou za obdrženou pomoc. Právě však vděčnost nutkala ji, že opět na den sv. Cyrila a Methoda se dostavila ke mně s prosbou, aby se díky její B. Srdci P. za obdrženou milost ve „Škole“ uveřejnily. — Ona osoba vypravuje totiž, že dostala okolo svátků velikonočních tak silné dření do jedné nohy, že jí málokdy bylo možno usnouti a s největším namáháním a bolestmi do kostela se dostat mohla. Užívala rozličných prostředků pomocných, chodila též neb jezdila do blízkých lázní Slatenských; ale nic nespomáhalo, spíše se jí bolesti množily. Vzala tedy útěchou k všemohoucímu Spasiteli žádajíc od Jeho B. Srdce aspoň tolik úlevy, aby mohla vykonávat práci a do chrámu P. choditi. K tomu cíli vykonala 9ti denní pobožnost a všechno, co trpěla a

dobrého konala, obětovala často B. Srdci na vyprošení pomoci, kteréž dne 3. června skutečně dosáhla. Byloť sotiž jubileum Pia IX. po celé naší farnosti dne 2. a 3. června s neobyčejnou okázalostí slaveno. Tyto oslavy rozhojnily pobožnost té osoby tak, že myslíc sobě, že sv. Otec právě nám z Říma žehná, spojila své úmysly s úmysly sv. Otce, a s větší vroucností přednášela své prosby Božskému Srdci.

A ejhle! v ten den odměnil Slitovník nebeský její důvěru. S radostí totiž pozorovala vracejíc se z chrámu značnou úlevu, a do třetího dne byla zbavena z úplna všech bolestí

Za tuto milostivou pomoc vzdává tedy Božskému Srdci P. nejpokornější díky.

Z pruského Slezska děkuje jistý kněz milostnému B. Srdci Ježíšovu za dosažení zdraví. Velebeno budiž, o nejsvětější Srdce, tvoje milosrdenství na věky a uznáno budiž ode všech lidí, aby všichni ho účastnými se stali.

Sv. Filumena a bl. Anežka Česká.

Dne 11. srpna konáme památku svaté panny a mučenice Filumeny, kteráž světička sluje „divotvůrkyně devatenáctého století,“ poněvadž Bůh její svaté ostatky, před 75 roky v Římských katakombách nalezené, tolikými zázraky dotud byl oslavil a vzývání její tak milostivě vyslyšel, že dlužno s úžasem kořiti se Jemu, jenž podivný jest v Svatých svých. (žalm 67, 37). Velkou zásluhu o rozšíření úcty sv. Filumeny v Čechách získal sobě v Pánu již odpočívající důstojný kněz P. Jan Alois Dremš, bývalý duchovní správce v Sloupnici. Vydal tiskem výbornou modlitební knihu: „Divotvůrkyně devatenáctého století — sv. panna a mučenice Filumena“ (nákladem B. Stýbla v Praze) s důkladným vypsáním života a nalezení ostatků této světičky — v předu knihy. Mimo to zavedl též vzorný sluha Páně ve své farní osadě každoroční slavnou pouť ke cti sv. Filumeny a vymohl z Říma plnomocné odpustky poutníkům, v oktávu slavnosti Sloupnický chrám navštěvujícím. Zdá se, že Bůh na oslavě sv. Filumeny, kterou po 15 stoletích ze skrytosti na světlo a vrchol slávy v církvi svaté povznesl, — veliké zalíbení má; řečeného zvěčnělého kněze, horlivého o počtu sv. Filumeny odměnil a vyznamenal tím, že stal se předním původcem docíleného blahorečení Anežky České. Panenskou světičku Filumenu slavil, a oslavu Anežky panny, pro příští časy pojištěnou, v odměnu obdržel. Kéžby ona divotvůrkyně pomáhala nám i k tomu, abychom našli také ostatky bl. Anežky, její nebeské družky; tím by dovršila se ona nápadná podobnost, jež v osudech obou světic se shledává. Obě totiž pocházely z rodu královského; obě z lásky k Božskému Ženichu zamítly korunu císařskou, s manželským sňatkem jim podávanou; obě staly se nevěstami kříže Kristova: Filumena, hořící láskou k Spasiteli, podrobila se všem hrůzám smrti mučnické, a — Anežka, odumřevší světu, zvolila si mnoholeté nekrvavé mučnictví, obětující sebe v tuhé řeholi co nevinný beránek za blaho své rodné vlasti; oběma dostalo se teprv v našem století

veřejné církevní pocty, od sv. Stolice potvrzené. Bůh, který všechny kosti spravedlivých ostříhá, tak že ani jedna z nich zetřítu nebude (žalm 33, 21.) — ve Svě nedostihlé moudrosti odkryl ostatky sv. Filumeny, aby pomocí jich oslavil jméno té světice a oživil ochablou věru v nadpřirozený řád Boží, — On shledno snad dříve neb později také na prosby zbožných Čechů, a dá jim šťastně najítí tělo blahoslavené jejich patronky — Anežky. „Škola Božského Srdce Páně“ vyzývala nás v lonském ročníku,*) abychom za tím účelem modlitby a jiné zbožné skutky konali. Návrh ten líbil se mnohým v osadě pisatele těchto řádků, zejména některé pauny konaly a konají devítipátkovou pobožnost ke cti sv. Filumeny — v té důvěře, že ona mocná světice, jež i v naší vlasti hojně oslavy došla, pomůže rovněž k oslavě téže vlasti, přimlouvajíc se u Boha za nalezení panenské patronky naší, s níž ji toliké duchovní přibuzenství pojí. Během církevního roku světíme dne 3. května nalezení sv. kříže, — dne 3. srpna nalezení sv. Štěpána prvomučeníka, — doufejmež, že podobný den připraví Pán Bůh svému lidu ve vlasti svatováclavské a dá nám slaviti nalezení bl. Anežky České, jako nám letos slaviti dal třetí pětadvacitiletou památku nalezení sv. Filumeny.

Svěcení sochy Marie P. Lúrdské v Tasově. Již v č. 12. ročníku 1876 „Školy“ sdělil jsem čtenářům tohoto výtečného měsíčníku o konaném svěcení překrásné sochy Marie Panny Lúrdské v Pišelu. A hle! Budtež díky milosti Boží a mocné přímlově téže Marie Panny dnes vzdávány, neb se vyplnilo přání mé na konci zmíněného dopisu lonského vyjádřené, aby totiž účta k Marii P. v celé církvi katol. mající za hlavu zvláštního ctitele Marianského Pia IX. nikdy nevyhasla, nýbrž vždy více a více se šířila. V sousedstvu Pišelském, v Tasově, máme nyní po 1/2 roce v našem rozsáhlém a bohatě okrášleném chrámu P. také již sochu Marie P. Lúrdské. A jaká to socha! Měli jste viděti ty zástupy nesčetné, které dne 1. července 1877 k svěcení téže sochy do Tasova se všech stran jako povodeň po celý den slavnostní se hrnuly. Od 1/26 hod. z rána do 7 hod. večer byl chrám Páně naplněn a ustavičně obležen, an i okolo chrámu P. na hřbitově bylo pro množství ctitelů Marianských sotva možno se prodrati. Takové množství poutníků Tasov buď ještě nikdy nespátřil, aneb jest tomu již velmi dávno.

Pověst o kráse této sochy, kteráž jako Pišelská jest shotovena v Paříži u Raffla ale bohatě tak zvanou Mníchovskou dekorací jest ozdobena, procházela dlouho před slavnostním svěcením celé vůkolí, kdo viděl r. 1876 Pišelskou sochu Marie P. ten povzbuzoval takové, jenž ji ještě neviděli, aby v den svěcení šli se do Tasova na překrásnou sochu

tu podívati a k této společné a zázračné Matce všech katolíků svou pobožnost vykonati. Odtud to veliké množství v den svěcení v Tasově. Nelitoval zajisté nikdo daleké cesty své, nenařikal nikdo na dušné horko v kostele panující, nikomu nevadily ohnivé paprsky slunce, kteréž před tím po kolik neděl ustavičnými mračny zahaleno byvší v den slavnostní jakoby blahoslouně s nebe na ctitele marianské se usmívalo.

Řečníci téhož dne, místní vp. farář, při ranní zvláště pak pozvaní řečníci, věhlasný kazatel dp. rada Budišovský při velké mši sv. a velesnažný vp. farář Pišelský při odpolední pobožnosti růžencové, všemožně vynasnažili se ohnivými svými řeči tentýž oheň lásky k M. Panně Lúrdské v srdcích posluchačů svých rozlítiti, tak že nikdo z posluchačů hluboce dojatých nevěšmal si ani parna a těsna v chrámu P. a okolo něho ve vzduchu panujícího.

Vnitřní oheň zbožného srdce ctitelů marianských nedal jim cítiti zevnitřné dušné horko, jako druhdy sv. mučenci pro oheň lásky k Bohu svému v srdcích jejich hořící necítili oheň, jimiž nepřátelé křesťanů těla jejich svatá pálili. Po celý den slavnostní zněly v chrámu P. a okolo něho rozličné chvalo zpěvy Marianské a po slavnosti jako z jedné úst vyslovovalo se přání cizích poutníků: „Kýž bychme i my brzy mohli podobnou sochu v našem chrámu P. posvěcovati!“

Obzvláště poutníci z farnosti Ossovsko-Bytišské hned před odchodem svým

*) Ročník 1876, č. 7., str. 182.

z Tasova toto vroucné přání svému dp. faráři vyjádřili a byli hotovi, třebaš hned v Tasově sbírku učiniti a milodary upsati, jen aby i jejich chrám P. mohl se podobnou sochou M. P. Lúrdské brzo honositi.

Nejlepším důkazem pravdivosti hořejších slov budiž, že hned druhý neb třetí den, jak doslýchám, po slavnosti jistý dobrodinec a ctitel marianský farnosti Bytíšské duchovnímu správci tamnějšímu na objednání takové sochy sám 150 neb 160 zl. nabídnul, mimo toho, co ostatní farníci Bytíšští jistě milerádi poskytnou. Nuže milí čtenářové Školy a ctitelé Marianští, nevyplnilo se mé přání r. 1876 v dopisu mém vyslovené, aby úcta k Marii P. církvi naší vždy více a více se rozšiřovala a skutkem se projevovala ku blahu národů na okršku země? Z toho můžeme souditi, jak hluboký musel býti dojem slavnosti na domácích i cizích účastnících a též jak vroucná a všeobecná jest u katolíků úcta k Marii Panně, Matce Boží a naší?

Zbývá mi ještě podotknouti, jakým způsobem jsme k této převzácné soše, jež by i královskou kaplu krásiti musela, si dopomohli.

Šlo to cestou podivnou. Jak nám náš vp. farář vypravoval, vyslovil on přání farníků Tasovských, by takovou jako v Pišulu mají sochu i náš chrám P. měl, P. Methodu Jelinkovi, rodáku Pišelskému, kapucínu v Gmundenu, který sochu do Pišela vloni daroval.

P. Method, horlivý rozšiřovatel úcty k M. P. Lúrdské, jenž sám již na 400 velkých i malých soch podobných objednal, ihned svou ochotnou pomoc přislíbil a když socha již ku svěcení v Tasově přichystána byla, neobtěžoval si, k té slavnosti konat sem cestu na 45 mil dalekou. Mládež svobodná ve farnosti Tasovské k vyzvání místního vp. faráře téměř za 10 dní, což při nynější všeobecné bídě jest paměti a chvály hodno, sebrala od dobrodinců přes 150 zl., P. Method pak získal nám milostnou dobroditelkyni v osobě velmi zbožné ctitelky M. P. Lúrdské, vysoce urozené paní hraběnky ze Schönburgu, roz. kněžny Windischgrätzové, která nám na sochu 100 zl. r. č. s největší ochotou milostivě darovala, ostatní doložil P. Method sám, takže socha stojící s dovozem na 260 zl. byla zaplacená.

Mistrovské provedení milostné sochy té 150 cm. vysoké nebudu popisovati, učinil jsem to částečně již v lonském svém dopisu. Podotýkám jen, že k popisu náležitému jest mé péro slabé a nedostatečné. Kdo jsi na blízku a ctitelem Marianským, k tomu volám jen: „Přiď sám a viz.“ Odejdeš jistě krásou sochy okouzlen, a nejsi-li srdce na skrz zkaženého, budeš sám nejen umělecké dílo sochy chváliti, nýbrž jistě staneš se, nejsi-li jím posud, horlivým ctitelem M. P. Lúrdské.

Kýžby Maria P. Lúrdská vyžádala dobrodincům na hoře jmenovaným zaslouženou odměnu na Božském Synu svém, a nám farníkům Tasovským a celému vřkolí udělovala na dále hojnost milostí svých, tak jak to čteme o Lúrdě, zázračnému původním sídle milostiplné Matky Boží Lúrdské!

Z Chrudimska. — Zraky k Velehradu! — Jak krásna jest myšlenka, uvést do Velehradu řeholníky, kteří by slovem i písmem pracovali o to, aby všickni ti, kteří ctí sv. Cyrilla a Methoda jako apoštoly své, také je následovali v úctě a poslušnosti ku prestolu sv. Petra! Již dávno zabývala mysl mou myšlenka, že by zaříditi se měla kongregace kněží, která by si vytkla za účel, pěstováním písemnictví katolického nejen upevňovati sv. víru katolickou mezi národem českoslovanským, ale i k této víře zpět přivést ty, kteří neblahým rozkošem photijským od ní odloučení jsou. I byl jsem velice překvapen a potěšen, když „Čech“ přinesl návrh ku zřízení Kyrillea, jenž i redakcí „časopisu katolické duchovenstva“ radostně byl uvítán, a zejména pak, když nedávno „Škola B. S. P.“ jala se vřele ujímati myšlenky, aby na Velehrad zavedena byla řehole, která by též účel si vytkla.

Že z více stran o téže věci se píše, jest jednak důkazem, že se cítí obecná potřeba podobného ústavu, jinak také přispěje toto vícestranné uvažování téže myšlenky nemálo k tomu, aby se náhledy vytříbily a z nich konečně aby jeden nad ostatními zvítězil a ve skutek byl pak uveden.

Jest dojistá naší povinností, abychom pro rozšíření sv. katolické víry také něco činili, když ne mezi pohany, tedy alespoň mezi bratry svými Slovany. Ba zdá se

mi skoro, že kdežto jiní národové u víře katolické sjednocení povolání jsou, aby víru v Krista mezi pohany hlásali, nám katolickým Slovanům zase připadá úkol, abychom se starali o jednotu ve víře, o vyhlazení neblahého rozkolu alespoň mezi těmi, kteří nám krví nejbližší jsou. Leopoldinská nadace dostává ročně dosti značný příspěvek ze zemí českoslovanských; ten vynakládá se ovšem k účelům velice záslužným, ale přece nás již více vzdáleným. Snadno lze pochopiti a i samým písmem sv. stvrditi, že povinni jsme ku pravé víře přivést nejprve ty, kteří nám rodem nejbližší jsou. „Vám napřed se zvěstovati mělo slovo Boží“ pravil sv. Pavel ku svým rodákům dle Skut. ap. 13, 46; „Dobře čiňte všem, zvláště pak domácím víry,“ napsal též apoštol ku Gal. 6, 10; sám Spasitel pak pravil: „Nejsem poslán než k ovčím domu israelského, kteréž zabynuly“ Mt. 15. 24.

Nuže, kterak bychom dostáti mohli této své povinnosti? Především nechť naše katolické listy všechny bez výjimky o tom se častěji rozpisují, aby svatá tato věc dostala se v náležitou vědomost lidu. Najdou se dojistá i tak dušinky obětavé, které milerády ludou nápomocny k tak spasitelnému dílu. Bude-li tolik prostředků pohromadě, co by stačilo k výživě malé řeholní rodiny, nechť se pak sestoupí obětaví, pro svatou věc nadšení kněží světští i řeholní v kongregaci, již by dle chutě a obětavosti své buď na čas aneb doživotně mohli náležeti. Proč si takovouto kongregaci raději přejeme na Velehradě nežli jistou nějakou řeholi, k tomu mnoho příčin máme, které však zde vykládati daleko by nás vedlo. Podotýkáme pouze, že kongregace ze světských a řeholních kněží sestávající lépe by účelu svému dostáti mohla, poněvadž by již osvědčené síly mohla přijímati, kdežto řehole doplňuje se nováčky, jejichž budoucí schopnost a činnost napřed se posouditi a určiti nedá. Kongregace ze světských a řeholních kněží sestávající také by snáze v ohledu hmotném mohla se sestoupiti, poněvadž světským kněžím by se mohlo dostati příspěvku z náboženské matice, řeholním pak z je-

jich klášterů, jimž by ovšem nepřestali přináležeti. Konečně co vadí, aby taková nějaká kongregace se již hned nesestavila? Ovšem by trvala v rozptýlení dotud, dokud by hmotné poměry jí nedovolovaly býti skutečnou kongregací: t. j. shromážděním (na jednom místě). Aspoň k tomu by byla prospěšnou, že by jednotliví členové náhledy své a práce si sdíleli, sobě vespolek radili, knihy půjčovali a opatrovali a t. d. Také by s takovouto kongregací dobře se dala spojití dosavadní duchovní správa velehradská. Již takovéto provisorium bylo by něčím, a něco — dle starého pořekadla — přece jest lepší než nic.

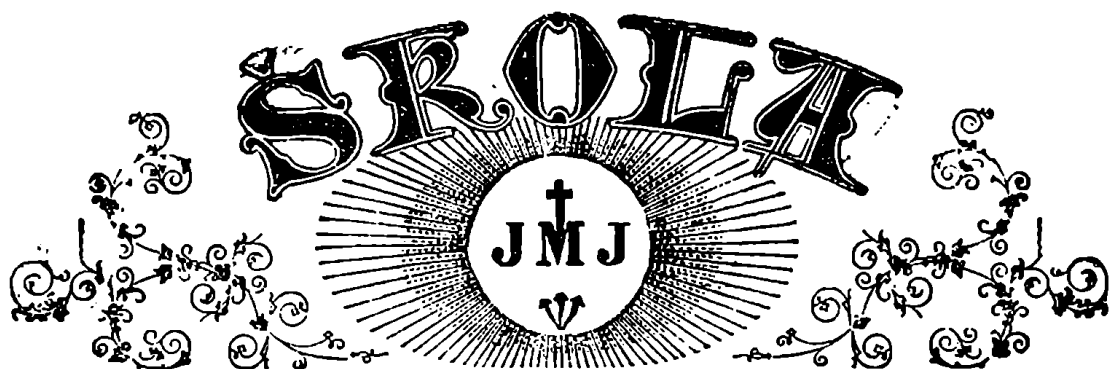
Jméno by se snadno pro ni našlo: mohla by slouiti kongregací sv. Petra, dle hlavního účelu rozšiřovati církev zbudovanou na sv. Petře; mohla by slouiti kongregací Kyrillo-Methodějskou, dle světců těch, kteří nás pravé víře vyučili; kongregací nejsv. Trojice mohla by slouiti, poněvadž by hleděla rozšířiti pravou víru v nejsv. Trojici, které rozkolníci nemají, upírajíce východ Ducha sv. též ze Syna.

A ku konci ještě něco. Papež Klement VI. povolil, aby na jednom místě království českého se konala bohoslužba slovansky, a sice řádem sv. Benedikta aneb i jiným řádem od apoštolské Stolicе schváleným. Privilegium toto dosud žádný papež nezrušil; trvá dosud, ač se od dob císaře Josefa II., jenž slovanské benediktiny v Praze zrušil, v Čechách již slovansky neobřaduje. Poněvadž sněm Tridentský v sez. XXII. kap. 8. nařizuje, aby všude zachován byl starý, od apoštolské stolicе schválený obřad,*) jest to vlastně povinností nejdůst. episkopatu českoslovanského, aby se o obnovení slovanské liturgie v zemích Karlových postaral. Tato liturgie by nejlépe slušela posvátnému Velehradu a zmíněné kongregaci, která by liturgií slovanskou činila nejpřirozenější most ku přechodu Slovanů schismatických do pravého ovčince Kristova.

K takovému spásnému ústavu dopomoziž nám sám trojjediný Bůh na mocnou přímluvu Panny bez poskvrny počaté, sv. Petra a sv. Cyrilla a Methoda!

— k.

*) „Retento ubique cuiusque Ecclesiae antiquo et a S. R. E. probato ritu.“

Božského Srdce Páně.

Ročník XI. Září. Číslo 9.

PozDraVuJl s VrouCÍ zbožností sVatý kříž: na něMž
z Lásky pněL SpasItel sVěta ChrIstus Ježíš.

Na slavnost jmena blahoslavené Panny Marie.

Všecka sláva té dcery královské vnitř; přivedeny budou králi panny, které chodí za ní; příbuzné její přivedeny budou tobě. Přivedeny budou s radostí a plesáním, přivedeny budou do chrámu králova. Žalm 44. 14—16.

Není zajisté dítěta upřímného, ježby jmeniny matky své tak pominulo, anižby ji vroucným přáním, aneb, možno-li, příhodným dárkem pozdravilo. Takový dar ku jmeninám jmenuje se též „vázané,“ protože takovými dárky srdce dárců a obdarovaných se sbližují a jakýsi důvěrný poměr čili svazek mezi nimi se utvořuje, jejich srdce vespolek se vážou. Slavíme během tohoto měsíce též jmeniny a sice jmeniny pro nás vše přeradostné, jmeniny nejblahoslavenější Panny Marie, společné nás všech matky. S plesáním hledíme tomuto slavnému dni vstříc, přemýšlejíce již nyní, jaké přání bychom jí projevili a co jí vázaného dáti. Abyste milí čtenáři nepřišli do rozpaků, chci vám poraditi 1. jaké přání asi byste bl. P. Marii projevili a 2. jaký dar jí věnovali.

I. Blahopřání.

Ve starém zákoně mělo se to za veliké neštěstí, ano za velikou potupu, zůstaly-li matky bezdětny. Tím větší však byla radost, stala-li se konečně neplodná matkou dítek veselící se (Žalm 112. 9) a když dívky její jako mladistvé olivovní vůkol stolu se shromáždily. (Žalm 127. 3). Též P. Maria nebyla vždy matkou dítek četných, a ti, jenž co dívky se k ní hlásili, neluli k ní vždy dětinnou oddaností. Před více než 300 lety odvrátili se tisícové a tisícové synů a dcer od ní, opustivše

dům její. Jsou oni křesťané, jenž odpadnuvše a oddělivše se od pravé a neomylné církve katolické přestali P. Marii v pravdě ctíti a ji za matku svou uznávati — a vzpírajíce se, protestující mimo jiné i proti účtě P. Marie nazvali se sami a po nich celý svět je jmenuje protestanty. O jaká to ztráta pro citlivé srdce naší věrné matky; jak vroucně přeje si, aby tito zbloudilci opět vrátili se do domu otcovského, do církve katolické, a zde společně s ostatními k hodům posvátným zasedli.

Mnohé dívky nevzdálily se sice nikdy z domu otcovského, nesvlekly se sebe šat katolického křesťana, avšak nicméně nejednu starost, nejeden bol způsobují mateřskému srdci jejímu. — Maria, matka naše, byla vezdy tak pevná a stálá u víře; tyto dívky ale vrhly se nevěře v náruč. Maria povždy byla pokornou a poslušnou, jejím heslem bylo vždy: Ejhle, děvka Páně, staniž mi se podle slova tvého; ale mnohé dívky přestaly se řídití vzorem nebeské matere své, staly se hrdými a nepodajnými, nechtějíce za žádnou cenu skloniti šíje pode jho poslušnosti. Maria byla vždy cudná a čista jako čerstvě rozkvětlá lilie a roucho duše její bylo vezdy tak bílé jako padlý sníh; ale mnohé dívky vrhly se do kalu nečistoty a svlekli se sebe šat nevinnosti, przněce duši svou, k obrazu Božímu stvořenou. Maria duchem svým dlela vždy v nebesích, očekávajíc všechnu spásu s hůry, ony děti ale zabředly úplně do věcí pozemských, hledajíc spásu jedině na zemi. O jaký to bolestný pohled pro Marii, když musí patřiti na takové dívky, jež samovolně v tak veliké úpí bídě.

Opět jiné dívky jsou sice nebeské matce své upřímně oddány, dávajíc jí mnohý důkaz dětinné své přítulnosti, avšak přec opět nejedenkrát zapomínají na ni nechávajíc ji opuštěnou a působíce jí nešetrností touto mnohý žal a bol.

Mne samého a snad i tebe, milý čtenáři — nás oba — tíží mnohá vina v ohledu tomto a ještě velikou mezeru jest vyplniti, chceme-li slouti opravdovými ctiteli a upřímnými dítkami Panny Marie.

Jaké tedy přání měli bychom projeviti Panně Marii, přihlížejíce obzvláště k těmto třem druhům její dítek?

Máme a budeme jí přátí, aby co nejdříve přiblížila se ona blažená doba, kdežto všichni, jenž v bludech pohřbeni jsou aneb jenž od jednoty církve svaté se odchýlili, opět do lůna římské kat. církve se vrátí a hlas jednoho pastýře slyšíce jedno stádce tvořiti budou (bulla Pia IX. o nepoškvrněném početí). Vždyť všechny ovečky, jež do ovčince církve kat. se navrátí, stanou se opět dítkami Panny Marie a ona opět bude plesající matkou dítek svých.

Budeme dále matce své přátí, aby všechny nezdárné dívky, které jí chováním svým tak veliký zármutek působí, t. j. všichni špatní vlašníci opustili širokou cestu neřestí, za jejím příkladem oblíbili sladké jho přikázání Božích a osvědčili se býti zdárnými dítkami Marianskými. Takou radostí oplývalo by srdce Panny Marie, kdyby všichni, jenž nyní tak hanebně mrzké službě světa se oddávají, najednou stali se horlivými služebníky Panny Marie.

Konečně budeme ještě Bohorodičce a matce naší přátí, aby ony dívky, které až posud mnohou radost jí působily, pevný vzbudily úmysl, od nynějška ještě dokonaleji jí sloužiti, ani na okamžik ji neopouštěti, nýbrž ve všem a všude jen její čest a oslavu na zřeteli míti.

Jsou to zajisté sama krásná přání, která mateřské srdce její opravdovou naplní radostí. Můžeme-li však oddávati se naději, že přání tato se vyplní? Zajisté. Neboť kterak by je mohl Bůh vložití v srdce naše, kdyby je nechtěl vyplniti? Tím však nepřestává pro nás povinnost, přičiniti se, seč síly naše stačí, k vyplnění jich. Již

známé přísloví praví: Člověče pomoz sobě sám a Bůh ti pomůže; t. j. člověče přičiň se, pracuj svědomitě a Bůh zajisté neodepře práci tvé zdaru a požehnání. Musíme tedy nejen sami Matku Boží důstojně ctíti, jejího příkladu všemožně následovati a kolem ní se vinouti jako réva kolem stromu, nýbrž musíme, kdykoliv se příležitost naskytne, i jiné k následování její ctností povzbuzovati a úctu její všemožně šířiti a pak s důvěrností můžeme očekávati, že Bůh proseb našich o vyplnění oněch přání neodmítne.

V této naději utvrzuje nás též proroctví zbožného kněze Grignona z Montfortu, jež v krátkém výtahu zde uvádíme. Vykládaje místo žalmu 44 praví: „Všichni bohatci lidu, abych se držel slova Ducha sv. v Písmě sv., podle výkladu sv. Bernarda, přijdou před tvou tvář, o Maria, prosíce, od století ke století, obzvláště ale ku konci světa, t. j. největší světci, milostí a ctnostmi nejbohatší duše, budou nejhorlivější ve vzývání blahosl. Panny, budou ji jakožto vzor vždy míti na očích, aby ji následovali, a bude jim nejmocnější ochranou ve všaké potřebě. Pravil jsem, že to zvláště ku konci světa se stane a brzo, protože Všemohoucí potom prostředkem své nejsv. Matky velké světce povzbudí, kteří svou svatostí většinu všech předešlých předčítí budou. — Pod její ochranou budou oni jednou rukou porážeti bludaře, rozkolníky, nevěrce a pohany a druhou budou vzdělávati tajemný Jerusalems, město Boží, totiž budou oslavovati Pannu Marii, od svatých Otců zvanou „městem Božím.“ — Skrze Marii Pannu vzešlo nám spasení, skrze ni bude i dokonáno.“ — A tak mluví dále cti. sluha Páně, zvěstuje Pannu Marii jakožto začátek vši spásy pro budoucnost církve sv. a s takovou jistotou, jakoby mu to bylo zvláštním zjevením dáno.

Jeho slova zasluhují tím většího povšimnutí, protože i jiné proroctví v záležitosti této nápadně s ním se shodují a i události doby nynější jemu nasvědčují. P. Grignon umřel totiž již r. 1716 v pověsti svatosti a nemohl tedy předvídati, jakých prostředků Bůh k rozšíření úcty Bohorodičky použije. Nevěděl ještě ničeho o divotvorné medailii nepoškvrněného početí, kteráž r. 1830 jistě řeholnici, když na modlitbách u vytržení byla, se objevila, a kteráž až dosud od milionů lidí ke cti panny bez poškvrny počaté je nošena, nebyl mu ještě znám onen tajuplný zdroj milostí, jenž ve chrámu Panny Marie Vítězné v Paříži z nepoškvrněného srdce nejblahoslavenější P. Marie se vylévá a z něhož tisíce a tisíce hříšníků uzdravení ran svých duševních čerpají. Nevěděl ještě, že dle úradku Božího r. 1846 Panna Maria na hoře la Salette se zjeví a že zázračná vyslyšení víru v její mocnost a dobrotivost všeobecně oživí a upevní. Neměl ani toho nejmenšího tušení, že r. 1854 nejkrásnější a nejvznešenější přednost její, totiž nepoškvrněné početí její, slavným způsobem co článek víry prohlášeno bude, a nemohl tedy předzvídati, jaké obrození církevního ducha po celém křesťanském světě prohlášení toho za následek míti bude.

Tehdejší poměry neposkytovaly též ni té nejmenší naděje, že by mohla přijíti doba, kdežto v celém světě křesťanském jeden celý měsíc a sice nejkrásnější v roku, květen, jejímu uctění věnován bude. Též nemohl na začátku 18. století nikdo tušiti, že nejbl. P. Maria asi po 150 letech v krátké době několikrát po sobě na zemi se objeví a všude nezrušitelné stopy přítomnosti své — zázračné uzdravení přechetných nezhojitelných nemocí totiž — na místě svého objevení zanechá, jak se to k. p. v jeskyni lurdesské ve Francii a v nejnovější době ve Filippsdorfu v Čechách přihodilo.

Co jest ale to jádro „pravé úcty k Panně Marii,“ na kterou cti. P. Grignon tak naléhá a o její rozšíření ze vši své síly pracuje? On nechce nic jiného než, aby

všichni lidé Jí se věnovali, Jí se darovali a vše, což nazývají svým, a skrze Ní Božskému Spasiteli. Nepopíráme, že jest to trochu mystické, a mnohým bude se to zdáti přespřílišné; proto k objasnění třeba ještě něco dopovědět.

2. Vázané.

Zbožný kněz Grignon píše ve své knize „pravá pobožnost ku blahoslavené Panně Marii“ takto: Pobožnost tato záleží v tom, že se věnujeme úplně blahosl. Panně Marii, abychom skrze ni Kristu Ježíši zcela přináleželi. Musíme jí tedy věnovati 1. své tělo se všemi smysly a údy, 2. duši svou se všemi jejími silami, 3. vezdejší své statky, nejen přítomné nýbrž i budoucí, 4. statky své vnitřní i zevnitřní, totiž všechny naše zásluhy, ctnosti, naše dobré skutky, slovem vše, co od přírody neb milosti Boží jest naším majetkem. To vše musíme jí dáti beze vší podmínky, ničeho ani toho nejmenšího nevyjímajíce a sice pro celou věčnost. Při tom nesmíme činiti žádných nároků na nějakou odměnu, nýbrž musíme jedině po tom toužiti, abychom jí a skrze ni Kristu Ježíši přináleželi. — Kdo se takým způsobem dobrovolně skrze Pannu Marii Kristu Ježíši zasvětil a obětoval, nemůže pak více o ceně dobrých skutků svých libovolně rozhodovati, nýbrž vše, co trpí, co dobrého myslí, mluví a činí, svěruje Panně Marii, aby ona dle vůle Božského Syna svého a k větší jeho oslavě o tom rozhodovala. Rozumí se samo sebou, že tato odvislost není nikterak na ujmu zvláštním povinnostem, které stav jednotlivci ukládá; tak k. p. může a smí kněz beze vší závady smírné ovoce mše sv. za tu neb onu osobu obětovati; totéž platí o odpustcích, jež duším v očištění chceme věnovati. Kdo se k takové oběti odhodlá, zasvěcuje se Panně Marii a spolu Kristu Ježíši — Panně Marii jakožto nejdokonalejší prostřednici, již Bůh sobě vyvolil, abychom se s ním a on s námi spojití mohl — Kristu Ježíši ale jakožto poslednímu našemu cíli, jemuž vše, co jsme a co máme, jakožto Pánu a Spasiteli našemu povinnujeme.

P. Grignon uvádí pro náhled svůj mnohé závažné důvody, které pobožnost tuto jednak odporučují, jednak opět proti rozličným námitkám chrání. Chceme aspoň některé zde umístiti.

Pobožnost tato — pokračuje dále — již odporučuji, není nová, nýbrž jest takového stáří, žeť stěží původ její určití lze. To však jest na bíledni, že již před více než 700 lety stopy její v církvi sv. se vyskytují. Sv. Odilo, opat Kluňanský, byl jeden z nejprvnějších, jenž pobožnost tuto veřejně konal, jak v životopisu jeho dočísti se lze. Kardinál Petr Damianský vypravuje o svém bratru, blahoslaveném Marianu, že okolo r. 1036 u přítomnosti duchovního vůdce svého velmi pohnutlivým způsobem za služebníka P. Marie se zasvětil. Otočil prý si provaz kolem krku, vzal do rukou metlu a položil jistou částku peněz na oltář, čímž úplnou svou odvislost od Panny Marie naznačiti chtěl. V této službě strávil celý svůj život s takovou věrnou vytrvalostí, že umíraje došel toho štěstí, spatřiti milostnou paní svou, jež přišla ho potěšit a oznámit jemu, že za věrné služby jeho Koruna slávy nehynoucí v nebesích jemu připravena jest. Též Cesar Bolandus zmiňuje se o slovutném rytíři Vantier de Birbac, jenž tímtož způsobem Panně Marii se zasvětil.

Zmíněná pobožnost konala se však až do 17. století jen od jednotlivců soukromě; od tohoto času ale šířila se vždy více a počala se poznenáhlu veřejně odbývati.

Kněz Simon de Roras z řádu nejsvětější Trojice, kazatel krále Filipa III. rozšířil ji s velikým úspěchem po celém Španělsku a v Německu. Na žádost Filipovu udělil též papež Řehoř XV. hojně odpustky všem těm, jenž by pobožnost tuto konali.

Též řád ctihodných otců Theatinských uvedl v posledním století pobožnost tuto do Italie, Sardinie a do Savojska. Zbožný kněz Stanislav Falac z tovaryšstva Ježíšova rozšířil ji v Polsce, což se mu ku podivu dobře podařilo. Vůbec získali si jesuité, obzvláštní to ctitelé Panny Marie, nevšedních zásluh o pobožnost tuto. Tak mezi jiným odevzdali ve jmenu kongregace Kolínského bavorskému vévodovi Ferdinandu, tehdejšímu arcibiskupu Kolínskému malý spisek, jednající o této pobožnosti, který on nejen schválil nýbrž i tisknouti dal a všechny jemu podřízené kněze důtklivě vyzýval, aby pobožnosti této pozornost svou věnovali a ji věřícím odporučovali, kardinal z Berulle, jehožto jmeno po celé Francii až dosud s největší úctou se jmenuje, rozšířil ji po celé Francii, nedbaje pomlouvačných a utrhačných nájezdů, jimiž naň nevěrečtí svobodomyslníci doráželi. Jest tedy nade všechnu pochybnost zjištěno, že pobožnost tato není novou; nestala-li se až dosud všeobecnou, pochází odtud, že příliš vzácnou, a proto nenalezají na ní přemnozí žádné záliby a nemohou se odhodlati vykonávati ji.

Ač příklady z knihy Grignonovi vyňaté mohli by tě, milý čtenáři, přiměti úplně Panně Marii se obětovati, přec chci zde ještě jiné, tobě snad známější příklady uvést, z nichž zároveň užitek pobožnosti této snadno seznáš. Zajisté četl jsi již o sv. Margaretě Alacoque, jejížto prostřednictvím Ježíš Kristus své nejsvětější srdce zvláštním způsobem nám zjevil. Kterak však připravil Spasitel tuto svou služebnici k vznešenému úkolu tomuto? Ne jinak, než úplným obětováním se Panně Marii. Slyšte dotýčné místo z jejího životopisu; vypravuje sama takto: „Jindy pravil ke mně Pán: Zvolil jsem tě za nevěstu svou a slíbili jsme si obapolně věrnost, když jsi slib čistoty učinila. Já jsem to byl, kterýž tě k tomuto slibu přiměl, než ještě svět měl nějakého podílu na srdci tvém; chtěl jsem, aby zůstalo toto srdce tvé úplně čisté a aby se nepoškodilo tužbami pozemskými a proto ochránil jsem je před zlobou světa, jež by je byla zkazila. Pak odevzdal jsem tě ochraně a péči své předražené matky, aby tě dle úmyslů mých odchovala.“ — Přeješ-li si, milý čtenáři, též dle úmyslů Božského srdce vychovánu býti, odevzdej se napřed do ochrany Panny Marie aneb staň se, jak P. Grignon praví, oddaným sluhou Panny Marie.

Snad vám známo též jmeno sv. Alfonsa Rodriqueze. Kterak dospěl tento muž, nejsa ani knězem nýbrž jen pouhým bratrem řeholním, k také výši svatosti? Bylť on služebníkem Panny Marie, t. j. odevzdal se úplně Panně Marii a skrze ni Kristu Ježíši. Celý jeho život ručí nám za to. Sotva že ráno vstal, modlil se loretanskou litanii, vzýváje Pannu Marii o zvláštní její ochranu pro celý den. Byl-li několik okamžiků bez zaměstnání, jal se ihned modliti sv. růženec. Každou hodinu denní ano i v noci vzýval Pannu Marii zbožnými povzdechy o pomoc. O kězby jeho příklad i nás pohnul, zasvětit se Panně Marii a v zasvěcení tom hledati vezdejší i věčnou spásu naši.

Jestě jeden příklad chci uvést, jenž vždy mocný na mne učinil dojem a jenž snad největšího povšimnutí zasluhuje. Známo jest, že především řád sv. Benedikta, nejstarší to v Evropě a na celém Západě, a všechny ostatní řídíce se touže řeholí (Cisterciáci, Kartusiáni, Trapisté, Kamaldulenští atd.) jako dědictvím přijali dětinou úctu Bohorodičky. Panna Maria se nazývá „*deliciae Benedictinorum*,“ rozkoší Benediktinův, rozkoší, tak jako dobrá matka všem dobrým dítkám jest rozkoší, útěchou, ochranou. Neúí kláštera té řehole, kde by zvláště nebyla tato dobrá matka uctívána, který by jí zvláštně nebyl zasvěcen, jí jako v majetek dán. A ona bdí již po 14 století nad tím řádem, udržuje ho vzdor nesčíslným útiskům a pronásledováním v plné jeho síle a plodivosti a rozestírá jeho větve až za moře, do Ameriky a Australie,

a pomáhá zvláště tam v zemi občanské svobody, že utěšeně vzkvétá. Toto úplné se zasvěcení řádu Benediktinův Bohorodičce, trvám, jest nejmocnější jeho ochranou po celá století. A od Benediktinův byly namnoze i ostatní řehole vyučeny v té krásné a na milosti přebohaté úctě Bohorodičky, především platí to o sv. Ignáci z Lojole, o zakladateli „Tovaryšstva Ježíšova.“

O tomto velkém světci, jehož řád Prozřetelností Boží byl ustanoven právě v nejtrapnější dobu církve sv., v odpadnutí velké části od víry a od hlavy, v době t. zv. reformace, a jakožto rekovný bojovník třebas i do svého zrušení věren jest svatým svým zásadám, o sv. Ignáci, jeho zakladateli, vypravuje se z let jeho obrácení následující: Když jedenkrát — ještě léčiv své rány z boje — opět dle obyčeje svého v noci byl vstal, vrhl se před obraz Panny Marie a u zanícení svatém obětoval se skrze Pannu Marii Kristu Ježíši, věnoval se službě syna a matky a s přísahou slíbil jim neoblomnou věrnost. Když ukončil modlitbu svou, tu pojednou strhl se veliký hřmot, dům počal se třásti, všechna okna v zámku se roztříštila a ve zdi objevila se široká skulina. — Jest pravdě podobno, že Bůh takto označiti chtěl, jak příjemnou jest mu oběť služebníka jeho. Není též nemožno, že pekelní duchové způsobili zemětřesení ono, aby světce, o němž předvíдали, jak mocným pro ně odpůrcem v budoucnosti se stane, pod zříceninami zámku pohřbili. — Ač vším právem tvrditi můžeme, že sv. Ignác obzvláště za tou příčinou k tak veliké svatosti dospěl, že se obětoval Panně Marii a jejím prostřednictvím Kristu Ježíši, přec mohl by někdo namítati, že snad jen své obrácení blahosl. Panně Marii co děkovati má, ostatní však milosti bezprostředně Kristu Ježíši samému. Než tomu odporuje výrok sv. Ignáce samého, jenž ve svém denníku takto se projádlil: Poznal jsem (při přípravě ke mši sv.), že Panna Maria u nebeského otce se mě ujímá a při pozdvihování nabyt jsem přesvědčení, že všechny milosti, kterýmiž jsem obdařen, od ní jsem dosáhl.“ Kdož by mohl ještě pochybovati, že sv. Ignác jedině svým obětováním se Panně Marii k veliké svatosti se povznesl. O nechtějmež tedy býti moudřejšími sv. Ignáce, jenž dle výpovědi jistého současníka všechny ostatní společníky osvěceností svou v duchovních věcech v také míře předčil, žeť oni oproti němu jen dítkami a začátečníky býti se zdáli. Věru, kdyby všichni údové apoštolátu modlitby, obzvláště ale všichni kněží úplně do ochrany Panny Marie se uchýlili, zajisté brzy musel by se státi ve světě obrat k lepšímu. Peklo a pomocníci jeho pokusili by se snad ještě jednou rozbořiti a podvrátiti říši Boží, církev katolickou, ale všechna moc dábelská jistě od té doby byla by na dobro zlomena. Vedlo by nás to trochu daleko, kdybychom měli z našich dějin uváděti zbožnost svých předků, jich úctu k Bohorodičce, jich se Jí úplně obětování v čas největší nouze jako v boji na sv. Hostýně, sv. kopečku, při obležení města Brna od Švédů, při obležení města Vídně od Turků r. 1683 a zaslíbení se a obětování Panně Marii krále Soběského a jeho reků, prince Savojského v bojích proti Turku atd. atd. atd. — Obrátme v dějinách křesťanských, kdekoli chceme, zejména v dějinách Slovanstva, všude nalezáme 1. že naši předkové tuto pobožnost již velmi dobře znali a v ní se cvičili a 2. že vždy patrnými důkazy zvláštní ochrany Bohorodičky byli odměněni. A synové tak zbožných a vždy statných předků nebudou snad hanobiti popel jejich jiným smýšlením a jednáním. Pročež obraťme svých srdcí jako naši předci i my povždy k Tobě o Panno nepoškrvněná, jasná Královno a mocná ochránitelko naše, a ve jmenu všech tvých ctitelů projevujeme ti vroucné přání, abys se stala brzy plesající matkou přetných, dobrých a věrných dítek. O kéžby všichni ti, kteří otcovský dům, církev

katolickou zrádně opustili, opět do domu tohoto se vrátili a co dítky tvé k tobě se přihlásili; kéžby též ti, jenž sice pod střechem domácím dlí, jichžto láska však k tobě téměř již uhasla, přestali již nevděkem spláceti mateřskému srdci tvému a opět počali plápolati žářem čistě, účinné lásky k tobě: A kéžby konečně ti, jenž věrnými doposud byli dítkami tvými, s tím větším zápalem horlili pro čest jména tvého, aby příkladem svým celý svět roznítiti k uctění tvému. To jest všech nás přáním upřímným. Co dar ale přinášíme sebe samy, jelikož s menším nemůžeš se spokojiti volajíc zároveň se synem svým: Cožkoliv kromě sebe samého dáváš, považuji za nic, poněvadž nehledám daru tvého ale samého tebe. (Násled. Krista kniha IV. hl. 8.) A věru, pravý přítel miluje přítele samého mnohem více než všechny jeho dary; jak by Panna Maria mohla se spokojiti, kdybychom sebe větší dary jí nabízeli, sebe samých jí však odepřeli? Odevzdáme-li ale srdce naše P. Marii, pak obětuje je ona spojujíc je se svým srdcem, Kristu Ježíši, a oběť taková bude mu zajisté velmi příjemnou. O Maria, přijmiž tedy srdce naše, přijmiž nás se vším, což našeho jest, považuj nás za majetek svůj, dokud zde na světě vezdejší pouť konáme, a z vděčnosti pak chceme též jednou na věčnosti se tobě věnovati, abychom po celou věčnost tobě a tebou Kristu Ježíši přináleželi.

Rozvinování katolické církve na pevnině Australské.

Podává František Poimon.

Ačkoliv z výsledků novějších pátrání vysvítati se zdá, že veliká pevnina australská nebyla teprv v sedmáctém století od Hollandanů, nébrž už na začátku šestnáctého od Francouzů odkryta — ona jest už na jedné francouzské mapě z r. 1531 co Regio Patalis uvedena — padají předce dějiny katolické církve v Australii zcela do nejnovější doby. Až do r. 1788 nedbali totiž evropští národové pranic o tento díl světa; ni žádná osada nenacházela se tam a jen cestovatelé za účelem odkrytí nových zemí dotkli se jejích břehů. Pročež kdyby také vzdělávání nesmírných misionských krajů, k nimž Vasco de Gama a Kolumb cestu proklestili, nebylo všech sil početných misionářů víc než dostatečně vyžadovalo, byla by předce katolickým zvěstovatelům víry možnost scházela, tam se dostati. Pevnina australská teprv se zblížila evropským národům, když Anglicko po odpadnutí severoamerických osad uzavřelo, na ní trestní osadu pro

své provinilce založiti. V lednu 1788 připravilo se k zemi první anglické loďstvo se 600 mužskými a 250 ženskými trestanci v zálivu Botany, od Cooka odkrytého; dne 26. ledna byl v přístavu Joksonu, trochu severněji a lépe položeném, kritický prapor vztýčen a základní kámen k nynějšímu městu Sydney položen. Stan z plachtoviny, pro vladaře ustanovený, byl prvním počátkem. Tím byla otevřena pevnina dávno už sice známá ale pořád ještě neprozkoumaná. Jak krásně tato nepatrná osada od té doby zkvetla, jak jmenovitě od toho času, co se tam pole zlato v sobě chovající odkryla, a přestalo trestance tam zavázeti, svobodné vystěhování do Austrálie u velikém rozměru se děje a tam osady se zřizují, které rychlým a velkolepým rozvinováním a vzkvétáním brzo spojeným státním severní Ameriky se rovnají, jest příliš známo, než aby potřebí bylo, zde o tom dále psáti. Pevnina australská, před sto lety téměř neznámá a ostrov Tasmanie¹⁾

¹⁾ Podle nálezu jeho Tasmana tak pojmenován.

(ostrov Van Diemen) od ní toliko průplavem Bassovým oddělený tvoří nyní šest od sebe neodvislých a s mateřskou zemí (Anglií) jen už slabou nití spojených osad, které nejen s to jsou, aby samy sobě dostačovaly, ale také zřídlo bohatství pro mateřskou zem tvoří. Těchto šest osad jest: Nový jižní Wales na východním břehu pevniny s hlavním městem Sydney; severně od ní, napodobně na východním břehu, Queensland (královna země) s hlavním městem Brisbane; jižně od nového jižního Walesu a nejjižnější konec Austrálie zaujímající Viktorie s hlavním městem Melbourne, před 30 lety ještě neznámá pustotina, nyní nejlidnatější a nejvíc kvetoucí část celé země; této osadě na-proti Tasmanii s hlavním městem Hobarton (či Hobarttown, to jest: Hobartovo město); západně od Viktorie Jižní Austrálie s hlavním městem Adelaide, a konečně západní Austrálie s hlavním městem Perth. Nejsevernější část pevniny (Nordterritorium) a střed (Alexandroterritorium) přináležejí správně k jižní Australii. Ostatně obsahují osady téměř jenom příbřeží mořská; vnitřek jest částečně posud neprozpytován; avšak od roku k roku vnikají přistěhovalci vždy dále.

Původní obyvatelé země, australští černoši či negritos, stojí na velmi nízkém stupni vzdělanosti, a jsou prý dle výpovědi mnohých misionářů také méně vzdělání schopni než divoši jiných dílů světa; avšak jiní misionáři nabyli jiných zkušeností. Bez stálých sídel — ač někdy bídné chatrče staví — potulují se v jednotlivých rodinách nebo v malých tlupách, aby honbou a lovem ryb, sbí-

ráním planého ovoce a koření svůj bídný život uhájili. Jejich počet nedá se s jistotou udati, on není však nikterak velmi valný. Posud se ještě nepodařilo „civilisaci,“ nebohé černochoy na vyšší stupeň mravnosti povznést, ale ovšem je z většího dílu vyhubiti, stříleje je jako divokou zvěř. Na místo jejich nastoupili nyní evropští, větším dílem angličtí a irští přistěhovalci, kteří byli buď bohatými zlatonosnými poli přivábeni, nebo na půdě větším dílem úrodné svůj nový domov založiti chtěli. R. 1850 počítalo se na australské pevnině a v Tasmanii na 400.000 přistěhovalců; dle posledního spočítání roku 1871 vystoupil tento počet už na 1,670.000 a nyní mohou již dva miliony jich býti.

Jak ale skvělé jest povznešení osad, tak skvělé a ještě skvělejší jest také rozvinování katolické církve na této pevnině. Její první zde vystoupení padá do roku 1818. Za prvních totiž dob trvání osady chovala se anglická vláda, která tehdy ani v Evropě k svým katolickým poddaným spravedlivou býti nechtěla, proti katolíkům nejvýš nepřátelsky; mrskáním a bitím byli katolíci Irčané, kteří se mezi zavezenými (deportovanými) nacházeli, na protestantská kázání huáni. Pln útrpnosti s těmito nešťastníky věnoval papež Pius VII. při zřízení apoštolského vikariatu Mauritského¹⁾ také pevnině australské svou péči, přiděliv ji novému vikariatu, a vyslav velebného pana Flinn-a do Sydneje, aby se katolických vězňů ujal. Roku 1818 započal týž svou apoštolskou činnost mezi zavezenými, ale „tolerantní“ vláda osadní, která větším dílem z protestantských kazatelů po-

¹⁾ Mauritius, největší z ostrovů Maskarenů, blíž Madagaskaru východně u Afriky, v indickém oceanu, přináleží od r. 1815 Angličanům. Hlavní město Port Louis (Přístav Ludvíkův) bylo r. 1818 od Pia VII. za sídlo nového vikariatu (náměstnictví) mauritského ustanoveno. Pius IX. pak povýšil jej na biskupství r. 1847. Ačkoli britické držebnosti v Indii blíž u Austrálie leží než Mauritius, předce jest spojení s poslednějším snadnější nežli s prvnějšími, proto se také stalo podřízení Austrálie pod vikariat Port-Louisský.

zůstávala, nechtěla o katolické duchovní správě nic slyšeti. Misionář byl jat a násilím do Anglicka nazpět zavezen. Takováto nesnášenlivost urazila přenáramně všechen cit právní; sami angličané tehdaž proti vymanění katolíků bojující cítili se uražena. Aby zlý dojem, jaký toto hanebné zařízení vlády osadní způsobilo, poněkud setřeno bylo, povolili roku 1820, aby dva katoličtí kněží v Australii se usadili; jeden z nich, pan Conolly, šel do Tasmanie, druhý, pan Therry, usídlil se v Novém jižním Walesu, jež jako horlivý apoštol na všechny strany procestoval. O několik roků později připojili se k nim dva jiní kněží, ale z prvopočátku dělalo toto podniknutí jenom nepatrné pokroky, všude potkáváno se s překážkami. Započato sice v Sydney stavbou ke cti Matky Boží, avšak pro nepostačitelnost prostředků pokračovala ona jen zdlouhavě. Když apoštolský vikář Mauritský roku 1832 misionáře Ullathorne jako svého povšechného náměstka či generalního vikáře do Sydneye poslal, shledal tento na celé pevnině

toliko tři kněze, jeden nedostavený kostel, dvě nedostavené kaply a čtyry školy, v nichž se zdarma vyučovalo. Tehdejší vladař osady, pan Richard Burke, byl katolíkům příznivým a jevil se ochotným, horlivého generalního vikáře v jeho snažení o blaho jejich podporovati. Tím způsobem mohl tento hnedněkolik nových škol otevřít a přípravy k stavbě nových kostelů zaříditi.

Roku 1835 bylo spojení Australie s apoštolským vikariatem Mauritským zrušeno, vlastní vikariat pro australské osady zřízen, a dr. Polding, anglický benediktin, za jeho prvního general.vikáře ustanoven. Ku konci téhož roku přišel týž do Sydneye, řízení misie převzt.¹⁾ První jeho péčí bylo, nových spolupracovníků získati; k tomu cíli poslal dřívějšího generalního vikáře Ullathorne do Evropy, kterýž napotom také tak výsledné svolání k anglickému a irskému duchovenstvu učinil, že pan Polding brzo 23 kněží k volnému použití měl. Značnou pomoc obdržel také roku 1840 příchodem několika milo-

¹⁾ Roku 1841 navštívil nás v Brněnském alumnátě p. Jilek, jenž se byl ze svých cest ke svým rodičům navrátil. Jeho otec byl řeznickým mistrem v Litomyšli v Čechách, a on tam na gymnasiu studoval. Ve vyšších třídách znechutilo se mu studování a raději se učil u otce řezníkem, při tom pilně pokračoval v učení se ruskému a francouzskému jazyku. Nám pak o svých cestách vypravoval mezi jiným následovně: „Jako řeznický tovaryš vydal jsem se na cestu do Ruska, hledat zaměstnání. V Petrohradě nechtěl mne nižádný mistr přijmouti, že nemám dlouhou bradu. Tam musí vousatý řeznický pomocník s masem v opálce a s váhami po boku na řemenném pásu visícími po domech choditi, svolávati: „miaso“ a je prodávati. Zdržel jsem se tam několik dní přes čas, a proto musel jsem svůj průvodní list znovu u vyslanství rakouského k vidimování předložiti, a než jsem to vyřídil, ujela loď, a já musel na jinou čekat. Na té chtěl jsem do Francouz, avšak připlavivše se ku konci července ku průlivu la Manche (1835), připloula nám malá loďka naproti, že k břehům francouzským přistáti nemůžeme, poněvadž v Paříži nepokojno. (V Paříži totiž na krále Ludvíka Filippa bylo z pekelné mašiny střeleno 28. července). Proto jsme se prozatím odplavili do Londýna. Tam jsem vstoupil k jednomu mistru řeznickému, učil se pilně anglicky a pobyl u něho přes rok. On měl syna a dceru. I učinil mně návrh, abych odploul do Australie svého štěstí hledat. On měl, jak jsem pozoroval, jistý při tom záměr, ale mně se jeho dcera nelíbila, byla zrzava. Já se vydal na cestu. Mezi tím se moje rodiče přestěhovali do Brna, kde otec se stal mistrem řeznickým a koupil si krám. Po dlouhé plavbě octl jsem se v Sydneyi. Tam jsem také slavil vánoční svátky. Bylo mi to jaksi omylné, vánoce slaviti v prostřed letě, když jsme měli tam nejdelší den a největší horka. (Australie leží totiž v jižní polokouli a proto tam mají opačně roční časy, když máme my zimu, mají tam léto, a zimu, když my v Evropě máme léto.) Na štědrý večer roznesla se pověst, že přijel katolický misionář a že bude ve svátcích mši svatou sloužiti. Ale kde? V jedné kolně. Vozy byly hned vystrčeny a do řady sestaveny, kolna vyčištěna, zametona a poněkud ozdobena. Dán tam stůl, misionář přinesl portatile (nosecí oltář,

srdných sester, které chtěly službě početných zločinkyní sem vyvezených se věnovati.

„Čekalaf na ně, vypravuje dr. Hahn²⁾ velická úloha, a brzo působil Bůh skrze ně zázraky milosti. Ústav, který jim byl svěřen, obsahoval tehdá 600 katolických ženských, které útěchy a světla víry docela pohřešovaly. Sestry chodily denně dvakrát v ustanovené hodiny k těmto uvězněným a prodelely pokaždé delší dobu mezi nimi. Ony působily poučováním, těšením a napomínáním jakož i příkladem své lásky a cnosti. Výsledek nedal na sebe dlouho čekat. Po několika nedělích byl biskup pozván, několik set ženských vězňů biřmovati, mezi kterými se několik starších žen nacházelo, které velkých zločinů se byly dopustily a hanebný život vedly. Nyní nastoupilo mlčení a pořádek místo neustálé vády a hádky. Mnohé z uvězněných přistupovaly každý měsíc ke stolu Páně, a třicet až čtyřicet každý týden. Ještě toho samého roku převzaly milosrdné sestry také řízení sirotčího domu v Sydney,

do kterého 80 větším dílem velmi zanedbalých dítek od apoštolského vikáře přijato bylo. Také v tomto ústavě způsobila ošetřující ruka křesťanské lásky proměnu téměř zázračnou.

Takovým způsobem dostaly následkem horlivé činnosti misionářů a sester trestní osady docela jinou podobu; mnozí trestanci stali se po uplynutí jejich trestního času bezúhonnými svobodnými osadníky. Mimo to navracovaly se každoročně mnohé protestantské rodiny do lůna katolické církve (r. 1850 na př. 250), tak že počet katolíků stále se rozmnožoval. Avšak nejvíce přispělo svobodné přistěhování katolických Irčanů k založení církve australské. Při tomto nadobyčejném povznesení církve, a při nutné potřebě o obrácení praobyvatelů snažně pracovati, musel apoštolský vikář brzy zas po nových pracovních sílách se ohlížeti. Proto se roku 1842 sám do Říma odebral. Papež Řehoř XVI. potěšen nad pokroky mladé církve, zřídil církevní provincii Sydneyskou, povýšil Sydney za arcibiskupství a jemu pod-

totiž čtverhranný svěcený kámen, v němž ostatky svatých mučenníků jsou zadělány), přikryl stůl třemi bílými plachtami, postavil na oltář kříž a po stranách svícny s voskovými svícemi; za oltářem byla stěna bílou plachtou zastřena, a na ni později dány i obrazy svatých. Na Boží hod sešli jsme se na mši svatou. Bylo nás tam 17 katolíků přítomných. Několik osadníků, 7 irských vojáků, 3 Francouzi a já Čech. Neprovazovala se figurální mše na kofe, nebrály varhany, nezpívaly se koledy, jako u nás. Panovalo ticho, my se vroucně modlili a bylo viděti slzy na tvářích. — Když jsem odcházel, už tam dostavovali katolický kostel dřevěný a scházelo se také více katolíků. Já nemohl v Sydney uvynouti. Jednou přišlo, bylo mi teskno, přijela poštovní loď, já očekával z domu peníze, byl bych už rád pryč odjel. Ptám se na poštovním úřadě, a z domu nepřišlo mně ani psaní ani peněz. Celý rozmrzený jdu do hospody, hodím čepici na lavici a zakleju po česku: „To je už za . . . živobytí!“ V tom hospodská, která mezi dveřmi u kuchyně stála a se na mne dívala, se rozkřikne: „Ježíš, Maria! to je Čech!“ rozpráhla ruce a už mně visela na krku. Byla Pražanka, udělala si známost se sklepníkem, vzali se, a pak odstěhovali se do Sydney, kde se jim dobře daří. Od té doby nebylo mně tam tak smutno. Chodil jsem častěji do té hospody a rozmlouvali jsme česky a vypravovali si o Čechách. Matefská řeč má předce zvláštní kouzlo na člověka.“ — Z Austrálie odplavil se napotom p. Jilek do Afriky, kdo na zem vystoupil a několik dní pobyl, pak navštívil Ameriku a konečně do Brna k rodičům se navrátil. — Později, jsa v Brně, sešel jsem se okolo roku 1858 s jeho příbuznými, kteří mně o něm vypravovali, že v Brně se stal řeznickým mistrem a chtěl se oženiti. Přípravy k svatbě se už konaly, nevěsta jeho se však rozstala, a on místo toho, aby ji od oltáře co šťastný manžel vedl, sprovázal ji ku hrobu. Byl teskliv, v Brně se mu znelíbilo. Ucházel se ve Vídni, aby byl přidělen k některému vyslanstvu, což se mu však nepodařilo. Pak se stal v Terstě u společnosti Lloydů špižníkem na lodi.

²⁾ Dr. Hahn, über die Anfänge der katholischen Kirche von Australien (bis zum Jahre 1852), Geschichte der kathol. Missionen IV. Bd. strana 33.

řídil dvě biskupství, Adelaide pro jižní Australii, a Herbartonské pro Tasmanii. Biskupství Adelaide bylo brzo na to bohatě nadáno. Bohatý anglikán, jenž velikých polností v jižní Australii byl nabyt, ustanovil značnou summu na stavbu kostela anglikanského, kterýž chtěl i čtyřmi sty jiter země nadati. Prvé však než svůj úmysl uskutečniti mohl, obrátil se na katolickou víru. V radostném citu vděčnosti nadal nyní nové biskupské sídlo Adelaide 500 jiter nejlepší země a summou 2000 liber šterlinků (20.000 zl.). Mimo to daroval ke stavbě sídelního kostela půdu čtyř jiter, na příhodném místě v Adelaide. Větší počet misionářů, zejména řeholníci benediktini, připojili se k nově jmenovanému arcibiskupu, panu Poldinkovi, tak že katolická církev r. 1845 v Australii už 56 kněží, 25 kostelů a kaplí a 31 škol počítala. Ovšem mělo město Sydney samotno tehda také už přes 13.000 katolíků, a o deset let později už přes 20.000. V městě samém bylo o všeliké potřeby katolického života dostatečně pečováno; katolický tisk zastával zájmy církve, pro vychování katolické mládeže stávalo 14 začátečních škol, vyšší dívčí škola pod řízením benediktinek a kollej pod světskými kněžími. Mimo to měl nový jižní Wales čili arcidioecese Sydneyská ještě 56 škol, v kterých asi 6000 dítek vyučováno bylo.

Mezi tím činila nesmírná rozsáhlost krajiny, která osadníky se zalidňovati počala, odmezení nových biskupství potřebno. Takť povstalo už roku 1845 biskupství Perthské pro západní Australii, 1847 biskupství Melbournské pro Viktorii, 1849 biskupství Port Viktoriské čili Port Essingtonské pro nejsevernější, mezi Timorským mořem a zálivem Karpentarským ležící část pevniny. Jak velice se také biskupové přičiňovali, světských a řeholních kněží z Evropy dostati, předce

při rychle zmáhajícím se počtu přistěhovalců nedostávalo se důstatečného počtu duchovních správců. Toho bylo tím více želeť, any početné protestantské sekty co nejhorlivěji se vynasnažovaly, katolíky, zejména čeledíny, k odpadnutí sváděti; ovšem jejich vynasnažování mělo jenom zřídka výsledek, naproti tomu bylo navracování se protestantů do lůna katolické církve velmi časté.

Co se obrácení praobyvatelů týká, mohlo se pro ně ovšem jen málo díti, jelikož těch málo kněží ani pro duchovní správu katolických osadníků nevystačovalo a přede o to nejdříve se jednalo, katolíky ve víře zachovati. Avšak stalo se, co se jen státi mohlo. Už r. 1820 podařilo se oběma prvním kněžím, několik divochů obrátiti; misionáře Therryho milovali divochové jako otce a ještě po jeho smrti měli jej v uctivé památce. Po příchodu důstojného pana Poldinga rozmnožovalo se obrácení; ke cti svého duchovního otce shromáždžovali se negriti čili černoši dle kmenů před jeho obydlím, aby jemu své písně zpívali. Než obrácení jednotlivých osob nepostačovalo k tomu, aby celý národ se stal křesťanským; pro dosažení větších výsledků musely zvláštní misie zejména pro praobyvatele zřízeny býti, a k tomu se nedostávalo sil. K své největší bolesti viděl p. Polding, jak divochů následkem osídlení země rychle ubývá; něco muselo se státi, a jeho namáhání u rozličných řádů mělo výsledek. Poněvadž nový jižní Wales pro množství osadníků pro větší podniknutí málo příhodným se zdál, byly na třech jiných místech od tří rozličných řádů větší misie předsevzaty. Od severu hleděli italští pasionisti s černochoy ve spojení vjíti, na západě, asi 50 mil východně od Perthu, založili benediktini nynější opatství a apoštolskou prefekturu Novou Noricii (Victoriaplain, čti Viktoriapén, Viktorinina rovina) a měli takový výsledek v obrácení

a civilisaci divochů, že jej sami protestantští kazatelové a noviny zřejmě uznali; na jihu konečně byla misie kněžím od srdce Panny Marie svěřena.

Když r. 1859 severní část nového jižního Walesu pod jmenem Queensland (země královnina) za neodvislou osadu se uspořádala, bylo pro ni v nově založeném hlavním městě Brisbane biskupské sídlo zřízeno. Nová diecese předěl co do rozsáhlosti celé Rakousko víc než dvakrát, a na tomto nesmírném, ovšem tehdy ještě málo zalidněném poli našel první biskup, důst. p. Jakob Quinn, při svém příchodu r. 1861 jenom tři kněze. Na jeho prosbu poslala mu kongregace augustiniů od nanebevstoupení pomoc, ale posud panuje zde veliký nedostatek kněží. Misionáři musejí dva neb tři koně držeti, aby nájemníky a pastýře, kteří na pastvištích přenáramně rozsáhlých stáda svá pasou, navštěvovali a jim svatých svátostí udělovali. Prvotní tuzemci ustoupili před osadníky na ostrovy poblíž břehu ležící. Avšak horlivost misionářů je i tam vyhledává; P. Tissot, farář z Maryboroughu, jednoho z těchto ostrovů při ústí řeky Maryriveru (Marie řeky) ležících, žádal od svého představeného kněží, kteří by tuzemcům výhradně se věnovali.

Na vzdory tomu, že arcibiskupství Sydneyské vždy víc zúžováno bylo a už jen osadu nového jižního Walesu obsahovalo, bylo pro zmáhající se počet katolíků, a rozsáhlost posud ještě přenáramně velikou — osada nového jižního Walesu obnáší přes 14.000 čtverečních mil, celá říše rakouská počítá jen 11.361 — zřízení nových biskupství žádoucí. Proto byl nejbližší Bathurst, město asi 25 mil západně od Sydneye ležící, roku 1865 za sídlo biskupské povýšen. Jakož všickni misionáři, obrátil také nově jmenovaný biskup, veledůst. Matouš Quinn, hlavní

zřetel svůj na výchování mládeže, pevně jsa přesvědčen, že jenom tím misie může trvanlivě založena býti. Pročež na vzdor obmezenosti svých prostředků počal ihned se stavbou překrásné kolleje, která sv. Stanislavu zasvěcena býti měla. Dne 7. září 1873 měl to štěstí, že novou kollejí svatého Stanislava v Bathurstě u přítomnosti několika biskupů a více než 4000 katolíků slavně otevřel.

Současně s Bathurstem bylo pro severní část osady v Maitlandě (nápodobně 25 mil severně od Sydneye na plavném Hunteru ležícím) biskupské sídlo zřízeno. Také veledůstojný pan Murray, první biskup Maitlandský, pečoval nejdříve o mládež a povolal k tomu cíli dominikanky, které mnoho škol s vyučováním zdarma, jakož i výchovaci ústav pro dcery zámožných rodin otevřely. Ale předce není posud nejnutnějším potřebám vyhověno, a nedostatek kněží jest ještě velmi citelný.

Roku 1866 povstala pro jižní část diecese Goulbourné (opět asi 25 mil od Sydneye vzdálená, ale jihozápadně). Za prvního biskupa svého obdržela veledůst. pana Lanigana, jenž r. 1869 pro své ovečky, asi 20.000 katolíků, sice 25 kostelů a kaplí a 17 škol, ale bohužel jenom 7 kněží měl.

Poněvadž Maitland ještě příliš rozsáhlý byl, a proto uspořádané spravování jeho možným nebylo, byly od této diecese r. 1869 nejsevernější krajiny odloučeny a v Admirale (65 mil zeměpisných od Sydneye) ještě jedno biskupství založeno, ku kterému asi 10 000 katolíků, větším dílem Irčanů, jenom něco málo Němců a Francouzů, přináležejí. Veledůst. p. O'Mahony, biskup nově zvolený, psal dne 12. července 1872:

„Má diecese má na délku rozsáhlost 700 a na šířku 400 anglických mil; ¹⁾ železných dráh zde není, toliko silnice táhne se zemí od severu na jih.

¹⁾ Jižní hranice diecese jsou tedy od jejich severních hranic asi tak vzdáleny, jako Feldkirch ve Vorarlberku od Brašova v Sedmihradsku, západní hranice od východních jako Praha od Zadru v Dalmacii.

Když jsem před 15 měsíci sem přišel, byly v celé diecesi toliko dva z kamene a dva z cihel vystavené kostelíčky, jedna fara a čtyry neb pět kaplí ze dřeva vystavených. V Admirale samé nalezl jsem jen jednu z poslednějších, 25 stop dlouhou a 18 stop širokou. Ani školy ani fary nebylo zde. Hned jsem přikročil k dílu a dal, s velikými obtížnostmi zápase, důstojný kostel, 102 stopy dlouhý a 32 stopy široký vystaviti. Dne 2. února t. r. (1872) bylo u přítomnosti veleředst. pana arcibiskupa Sydneyského slavné vysvěcení předsevzato. Nyní se staví obydlí pro mne a pro kněze. Pak ale musím hned, nemají-li moje dítky k ztracení přijíti, k stavění škol přikročiti. V celé diecesi Armiralské jsou jenom dva katolické ústavy, které od vlády dostávají podpory. Veškerý zdejší pruh země zalidňuje se vždy víc a více, obzvlášť od té doby, co zde bohaté zlaté a cinové doly odkryty byly, a proto nedostatek kněží, kostelů a škol stává se vždy citelnějším.

Poslednější nářek netýká se toliko nových dieces, nébrž zaznívá také ze starších. Posud bylo teprv možná v městě Sydney, kteréž roku 1871 mezi 134.000 obyvateli asi 35.000 katolíků počítalo, řádně uspořádanou farskou soustavu zavésti, při čemž však zároveň řeholní kostely za farní považovati nutno. Dle úředního spočítání z r. 1871 obnáší počet katolíků v osadě nového jižního Walesu asi 149.000, tedy téměř třetinu veškerého počtu obyvatelstva (503.981); ten samý poměr nachází se bez mála v ostatních osadách, tak že na pevnině australské nyní něco přes půl millionů katolíků bydlí, pro které ani 200 kněží není činných. K tomu dodati dlužno, že někteří z těchto kněží jenom mimořádně duchovní správou zaměstnávají se mohou, dílem že jsou vychovavatelskými a vzdělávacími ústavy zaneprázdněni, dílem že se jenom na čas zde zdržují,

aby se pro jiné misie připravovali. Také má ku př. kongregace Maristů, která na mnohých ostrovech Oceanié evangelium zvěštuje, na blízku Sydneye ve Villa Maria svou řeholní osadu, která spojením jednotlivých misí s Evropou zprostředkuje, a zároveň vzdělávacím ústavem pro mladíky oceanských ostrovů jest. Oni mají sice tam hezký kostel, jenž byl r. 1871 vysvěcen, pro mnohé v okolí bydlící, větším dílem chudé katolíky; ale patrně, že pro ně jen málo činiti mohou, nemají-li svůj hlavní účel, misii na Oceanii, ze zřetele pustiti.

Avšak ačkoli nedostatek kněží jest hnětlivý, předce panuje ve všech téměř misích jarý katolický život, a kněží umějí jak slovem tak skutkem sobě a katolické církvi úctu a vážnost zjednati. To samé tedy, co na severní polokouli ve spojených státech amerických obdivujeme, nacházíme na jižní polokouli v Australii; jakmile se katolické církvi jen žlí nepodráží, rozvíjí ona svou Božskou sílu ku znovuzrození lidského pokolení. Kdežto před půlstoletím na Australské pevnině ani jediného katolického oltáře ještě nebylo, nacházíme nyní tam celou církevní provincii s arcibiskupem, 9 biskupy, a asi 200 kněží, s mnohými mužskými i ženskými řády a přes půl millionů věřících. Biskupové se tam už dvakrát (1844 a 1869) ku provincialnímu sněmu sešli, několik diecesních synod bylo držáno, misie mezi praobyvateli úsilněji se konají, a vše dá očekávati, že s pomocí Boží tato nově zkvetající církev na daleké australské pevnině náhradu dá za příkoří a pohanění, která nevěra a nové bludařství choti Kristově v Evropě činiti se opovažují.

Odbývání sněmů jest zde s náramnými obtížnostmi spojeno, dílem pro přenáramnou vzdálenost diecesí od sebe, dílem pro převeliký nedostatek kněží, tak že biskupům mimo spravování diecese zároveň mnohé práce obyčejné

duchovní správy konati, církevní jmění spravovati, a někdy i theologické přednášky v jejich kněžských seminářích držeti nutno bývá, a proto jim velmi těžko bývá, diecesi svou na nějaký čas opustiti. S druhé pak strany jsou takovéto provincialní sněmy velmi potřebné a užitečné pro rychlý, jednotejný a pospolitý rozkvět církve, jakému v severoamerikánské církvi obzvláště časté držení provincialních synod či sněmů velice prospělo.

První provincialní synoda na pevnině australské byla, jak podotknuto, držena 1844. Svěcení veled. pana Františka Murphy, jmenovaného za biskupa Adelaidského, dne 8. září v Sydney, poskytl k tomu vítanou příležitost, jelikož také z Tasmanie biskup Hobartstovenský, veled. p. Robert Wilson k assistenci přišel. Arcibiskup p. Polding slavil tedy s těmito oběma svými podřízenými biskupy dne 10.—12. září první sněm australský. Kromě biskupů bylo 33 misionářů ze všech končin země přítomno. Uzavření sněmovní obsahují mimo ustanovení o udělování svatých svátostí obzvláště pravidla pro kněžský život, a vyznamenávají se duchem apoštolským. Aby se předešlo míchání se laiků, dle příkladu protestantských sekt, ve správu církevní a dosazování neb podržení farářů proti vůli biskupa, v předpisování kázání a podobných věcí; ustanoveno, aby všechny listiny byly tak zhotoveny, by všeliké zkracování svobody církevní nemožným učiněno bylo. Konečně obrátila synoda svůj zřetel na zakládání farních škol a dohlížení na ně. Uzavření synody byla od papeže potvrzena.

Rozkvětání církve zvláště přistěhováním se velikého počtu Irčanů, zřízení nových osmi biskupství a zvláštnosti australských poměrů vyvolalo mnoho otázek a potřebností. Arcibiskup obrátil se v těchto záležitostech do Říma a dostal

za odpověď, aby se to na provincialním sněmě urovnalo. Proto povolal arcibiskup podřízené biskupy ku předběžnému shromáždění v měsíci srpnu 1868 do Sydneye. I uzavřeno následujícího roku provincialní sněm či synodu držeti a zároveň umluveno, o jakých předmětech jednati se má. Avšak mezi tím shořel dne 5. ledna 1869 sídelní kostel, ze dřeva vystavený, v Sydneyi. Arcibiskup svolal následkem této nenadálé události druhý australský sněm na den 18. dubna 1869 do Melbourne, města obchodem a počtem obyvatelstva nejznamenitějšího v Australii. V Melbourne tvoří katolíci sice jenom asi čtvrtinu neb třetinu obyvatelstva, ale jsou sjednoceni proti 34 rozličným sektám.

Osady australské jsou opravdu republiky, které vlastní parlamenty či říšské rady a vlastní zákonodárství mají. Přežel ustanovily, že veřejné školy mají býti beznáboženské, čili jak se vyjádřily, „míchané.“ Ty jsou skutečně „beznáboženské“ v tom smyslu, že nic katolického v nich se přednášeti nesmí. Ale tím víc se tam proti katolické církvi mluví. Nejbližší toho účinek pro katolíky jest vlažnost, další bývá nezřídka i odpadnutí od víry, k čemuž také napomáhá běsné shánění se po zisku a penězích, vstupování v míchané manželství, rejdy zednářů a nedostatek kněží. Na vzdory však tomu všemu předce katolická církev zde vítězí. Každý rok staví se zde nové kostely a školy a usídlují se zde nové řeholní společnosti. Jsou zde mimo rozličné ženské kongregace (shromáždění či řády) také rozličné staré i nové mužské řády a kongregace. Z biskupů na sněmě v Melbourne přináleželi někteří řádu benediktinskému, augustinskému a františkánskému, mezi theology několik jich tovaryšstvu Ježíšovu, které tři gymnasia v Australii (v Adelaide, Melbourne a Sevenhille) má, řádu Maristů a několika jiným novým kongregacím.

V hlavním městě a ve středu Austrálie vystoupila nyní církev veleslavně a veleskvěle. Devět biskupů se svými generalními vikáři a theology, početné světské duchovenstvo promíchané rozmanitými řeholníky zúčastnili se synodálního průvodu a pontifikální (biskupské) mše sv. Nesčíslné množství lidí nejen z města a jeho lidnatých předměstí, ale i ze vzdálenějších krajín se sběhlo a obdivovalo toto divadlo, které naproti rozdrobeným sektám protestantským se utvořilo ve vítězoslávu jednoty katolické víry a velebnosti katolické bohoslužby.

Sněm zabýval se obzvlášť otázkou míchaných manželství, o nichž známá papežská nařízení obnovil a důrazně zotřil, a školstvím, o kterém následující zásady vytkl:

1. Jelikož církev nejvyšší důležitý a jí od Krista svěřený úřad, věřící v čistém učení vyučovati a je před nakaženým, jedovatým pokrmem duší chrániti, vykonávati nemůže, netěší-li se z úplné moci a svobody, je zásadami katolické víry, jakož i dobrými mravy vzdělávati a vychovávati; pročť nemůžeme nižádnou soustavu učební schvalovati, která dotčenou plnou moc církve zkracuje aneb jejímu svobodnému vykonávání nějakým způsobem na překážku jest.

2. Proto zavrhneme ono vychovávání katolické mládeže, které od katolické víry a katolické autority jest odloučeno, a protož budeme o to pečovati, abychom katolické dítky od tak zvaných míchaných škol vzdalovali, jelikož církev mocí občanského zákona v nich nižádné autority vykonávati nemůže, aniž práva požívá při pořádání vyučování, při výběru školních kněh a ustanovování školních učitelů.

3. Číníme na to pozorna, že všickni kněží a věřící zavázáni jsou, všemožně se vynasnažovati, aby, kde se to státi může, katolické školy byly zřizovány, v kterých autorita církve dokona se uznává a takový způsob vyučování se

zachovává, který na prvním místě věčné spasení duše na zřeteli má a pravá učení našeho náboženství s literárními vědomostmi a pokroky moudře spojuje.

4. My budeme hleděti, právo své v platnost uvést, aby státní důchody k zakládání a vydržování takových škol ročně pro národní vyučování určené takovým způsobem k podělení přicházely, aby nebylo právo nikoho zkráceno, a so ani víře katolíků aniž svědomí nekatolíků křivda neděla; a chceme dle možnosti o to pečovati, aby oddělené vyučování katolické mládeže všude se provedlo.

5. Všecko toto nepřekáží nikterak, aby dotyčné vlády svými úředníky školy prohlížely a o uschopnění učitelů školních se přesvědčily.

Napotom uzavřela synoda, normální školy ku vzdělání katolických učitelů založiti.

V Australii panuje, právě jako v severní Americe, nejúplnější svoboda ve vyučování. Proto není katolíkům zabráněno, soukromé školy zakládati a docela dle přání církve zařizovati. Avšak oni musejí mimo to na vydržování beznáboženských škol státních přispívati a proto dvojnásobné břemeno na nich leží, které pro přistěhovalé chudé Irčany téměř nesnesitelné jest. Proto sněm slavně protestuje proti tomu bezpráví, že stát od katolíků prostředků na vydržování škol žádá, které jejich víra a svědomí přímo ztrácuje. Toť zajisté není pravá rovnost pro stát se svobodou v náboženství, když všem předpisuje způsob vyučování, jaký se jenom nevěrcům a protivníkům církve líbí, on by měl raději, aby ku všem byl spravedlivým, se všemi dle jejich vlastního přesvědčení nakládati.

Sněm se zabýval také otázkou obrácení australských původních obyvatelů Černochů, kteří na nejnižším stupni vzdělanosti stojí, proč také obrácení jejich přebíráno jest. I uzavřel jejich obrácení některému řádu církevnímu svěřiti,

Shromáždění australských biskupů bylo dne 25. dubna slavně ukončeno. Katolíci Melbournští projevili svou radost nad tímto sněmem velikolepým shromážděním dne 27. dubna, a přenášeli jejich množství sprovázelo odcházející biskupy k lodím a dávali slzami, povoláním a jinými znameními svou velikou lásku a uctivost jim na jevo.

Ustanovení sněmovní byla od sv. Otce potvrzena, a k jejich provedení shromáždili se biskupové poznov v Sydney; neboť dání zákonů samo o sobě málo spomáhá, hlavní věcí jest jejich provedení.

Posud tvořila celá pevnina australská s Tasmanií jednu jedinou církevní provincii; avšak veliká vzdálenost jednotlivých biskupství od arcibiskupského sídla činila rozdělení žádoucím. Svatý Otec vyhověl tomuto přání a ve shromáždění kardinálů dne 4. května r. 1874 udělil dosavadnímu biskupu Melbournskému panu Gooldovi pallium, povýšil Melbourne za arcibiskupství a podřídil mu biskupství jižního a západního břehu pevniny a ostrova Tasmanie. An zároveň dvě nové diocese v osadě Viktorii zřídil, totiž Ballaratskou ve zlatonosném kraji, asi 14 zeměpisných mil západo-severozápadně od Melbourne, a Sandhurst, asi 20 zeměpisných mil severně od Melbourne: obsahuje nová církevní provincie Melbournská pět biskupství, totiž Ballaratské a Sandhurstské ve Viktorii, Adelaide v jižní Australii, Perthské v západní Australii a Hobartovské v Tasmanii; kdežto dosavadní církevní provincie Sydneyská 6 biskupství podržela, totiž v novém jižním Walesu Bathurstské, Maitlandské, Goulbournské, Armidalské, v Queenslandě Brisbanské a v severní Australii Port-Viktorské.

Staříčský arcibiskup Sydneyský, důst. p. Polding, jenž r. 1835 jako první

apoštolský vikář do Austrálie přišel a ve čtyřiceti letech svého úřadování též jeden vikariat ve dvě veliké církevní provincie se rozvinouti viděl, obdržel na svou žádost v měsíci prosinci 1873 v řeckoholním bratru, veleb. panu Vaughtamu, kvadjutora, kterýž přijda do Sydneye byl skvěle uvítán.

Jak známo, nezískali si Angličané o australské divochy nižádných zásluh. Kazatelové v biblických meetingkách Exeter-Hallských a protestantští dějepisci nenalezají slov k vyjádření, aby dost přísně ukrutnost Španělů a Portugalců k Indianům americkým a Černochoům africkým odsuzovali; není zde naší úlohou, abychom jejich udávání v patřičné meze uvedli a necítíme se povoláni, skutečně naskytlé ukrutnosti omlouvati neb hájiti. Avšak jestliže kdo nemá nižádného práva, na Španěly a Portugalce v tomto ohledu kamenem vrhnouti, jsou to zajisté angličtí a severoamerikánští protestanti; neboť i to, co nejzvrhilejší kazatelové Exeter-Hallští proti Španělům vymýšlejí, zůstává ještě daleko za tím, čeho Severoamerikáni proti Indianům a čeho Angličané proti praobyvatelům australským a tasmanickým se dopustili. Toto protestantské lidumilství projevuje se v přísloví: „Kam běloch svou nohou vkročí, tam zmizí černocho“, dokazuje „učenými a vědeckými důvody“, že „nižší plémě“ musí „přirozeně“ vymřít, když s nějakým vyšším ve styk přichází, a svědomí si z toho nedělalo, praobyvatele tasmanienské jako divokou zvěř honiti a stříleti, až ani jediného z nich nezbylo.

Jakmile katolická církev na australské pevnině se pevně usaditi mohla, hned také začala tuzemců se ujímati, pokud veliký nedostatek kněží to připouštěl. V západní Australii, jak výše podotknuto, začali benediktini malý Paraguay zakládati, a ve východní Australii,

v osadě novém jižním Walesu, podařilo se, celý kmen pro církev získati, jesti to kmen Burragorangský, jenž na blízku Piktonu, asi 10 zeměpisných mil jihojihozápadně od Sydneye, své sídlo má. Dne 14 února 1874 přišel v. pan Vaughan do Piktonu, aby nový kostel pro misii Kandenskou v údolí Burragorangském vysvětil. Po církevní slavnosti bylo arcibiskupskému kvadjutoru několik adres podáno, a Burrangorané vyslali nápodobně deputaci s adresou. Tato deputace sestávala větší částí z mužů tohoto kmene; v jejich čele byl pohlavár, jenž plášť z koží vačice liškové (didelphis opossum) na ruce nesl; vedle něho stál bystrý chlapec v taláři a komži, na způsob zpěváků kostelních, jenž měl psanou adresu přečísti, a úlohu svou výborně provedl. Adresa zněla následovně:

„Nejdůstojnější otče! Také my všickni jsme Tvoje děti; my jsme domáci, nyní katolický kmen Burragorangský. My jsme slyšeli, že přijdeš, a připravili jsme se, Tebe uvítat; neboť víme, že's naším velikým otcem, otcem naším a otcem našeho kněze, který nás v náboženství vyučil. Někteří z nás byli už dávno pokřtěni, druzí to nebyli, ale jen málo z nás uměli modlitby a katechismus. My jsme se nemohli učiti, ale náš dobrý otec otevřel školu pro naše malé děti, a malé děti učily nás, a nyní víme všickni, co je dobré a co zlé, a známe náboženství své. To nás činí velmi šťastnými. Prvé než jsme se stali katolíky, byli jsme velice zlí; avšak my jsme neznali zlé, které jsme páchali; nyní opouštíme údolí své jen velmi zřídka, a už neprodáváme přikryvky, nám od naší dobré královny dané, abychom za ně kořalku kupovali, jakož jsme to dříve činili. Naše děti jsou ošaceny a mnohé umějí dobře čísti a psát. Posud žijeme v barácích z větví, ale my si vystavíme domy, jakmile v našem údolí, blízko u škol, zem k obdělávání obdržíme.

My nepouštíme nižádného cizince do našeho ležení, a modlíme se společně růženec; neboť vzýváme rádi svatou Matku Boží.

Bělochové nám všecku naši zem pobrali a naše klokany postříleli, protože jejich žito žrali, ale nyní jsou přívětivi k nám, dávají mužům práci při zřizování ohrad a při zdělávání rolí, a naše ženy mohou prát a šít a ryby chytati. Bílý člověk také prosbu ku vládě zaslal, aby nám dala zem. Zem byla nám také slíbena, ale v našem údolí se už žádná nenachází, kterou by nám vláda dáti mohla, a srdce naše by žalem puklo, kdybychom své údolí opustiti museli. Náš kněz nám řekl, že ty budeš naším otcem a se vynasnažíš, nám zem zaopatřiti. Učiníš-li to, pak své údolí nikdy nepouštíme a budeme střízlivými a dobrými.

My slyšeli, že náš svatý Otec, papež, Tobě řekl, abys o nás pečoval. My víme z našeho sv. katechismu, že sv. Otec jest náměstkem Ježíše Krista. Je to velmi dobré od něho, že na nás pamatuje, když to nikdo jiný nečiní. My slyšeli, že špatní lidé jemu všecko pobrali, čím vládl. Kdybychom peníze měli, poslali bychom je jemu; ale my nemáme nic, leč klokany, a my se právě nyní tím zabýváme, abychom jemu z klokanových koží teplý plášť udělali; až bude hotov, odevzdáme jej Tobě, abys jej jemu zaslal. My se denně za něj modlíme.

My byli vždy malý kmen; ale kmeny za horami jsou nyní pryč, a my jsme nyní počestnější, než kdy jindy. Bůh jest velmi dobrotivý k nám od té doby, co jsme se stali křesťany. My bojovali dříve pořád s jinými kmeny, s Šoalhavy a Havarrasy; nyní poznáváme, že to bylo zle a přejeme si, aby také oni křesťany a dobrými se stali. My slyšeli, že Tvůj bratr v Angličanech útrpnost má s černými v jiné zemi a jim svaté kněze za

učitele posílá.¹⁾ Pros bratra svého, aby také poslal některé našich bratrů učit, aby se stali dobrými a šťastnými, jako my jsme.

My jsme tento plášť pro Tebe udělali; naši staří muži klokany zabili, naši mladíci kůže vydělali, naše ženy plášť ušily a naše dívky ve škole litery na něj namalovaly. My jej dáváme Tobě, a prosíme o Tvé požehnání.“

Tato prostá a dětinská slova učinila na ctihodného preláta hluboký dojem a milerád slíbil, že prosbu jemu přednešenou splní; ano mohl dobrým neofytům (novoobrázcům) už zdělit, že jednu z jejich proseb vyplnil právě než do Austrálie přišel. „Mezi všemi důležitými předměty,“ pravil, „o kterých svatý Otec se mnou mluvit ráčil, zdál se jeden víc než všechny ostatní jej zajímati, a ten byl stav prabydlitelů australské pevniny. A mohu doložit, že

jsem tak velice cítil důležitost jeho odporučení, že jsem právě, než jsem Řím opustil, na mého bratra, biskupa Salfordského psal, ho prose, aby mne u provedení přání sv. Otce strany vás podporoval. Jak vidíte, lásku, kterou jste dnes k našemu sv. Oci vyslovili, on, otec všech věřících, už dávno k vám skutkem osvědčil; on miloval vás, právě než jste ještě slyšeli o něm mluvit. Nápodobně bude také můj bratr, jak jsem toho jist, mne při zachránění rozličných kmenů podporovati, co jen jeho síla stačí.“

An poslední provincialní sněm australský zvláštní zřetel na obrácení prabydlitelů australské pevniny obrátil, lze se nadíti, že rozmnožení duchovenstva v této kvetoucí provincii provedení učiněného uzavření umožní, aby katolická láska aspoň ty zbytky zachránila, které protestantské lidomilství nemohlo dokonce zničit.

Michajl Vsěvolodovič a sv. Eufrosyna dcera jeho.

Černigov, starodávné město na Rusi čítá na 5000 obyvatelů a 18 kostelů. Některé kostely tyto byly hned tenkrát postaveny, když sv. Olga první kněžna ruská křest svatý přijala a po ní sv. Vladimír první křesťanský kníže na Rusi vládl. V prastarých časech býval Černigov sídlem samostatných knížat, mezi nimiž se nad jiné proslavili: Mstislav Chrabrý, Vsěvolod Čermnyj (červený), a Michajl Vsěvolodovič. Oni dva byli bojechtiví, tento pak byl mírumilovný, oni dva tak dlouho s knížaty sousedními bojovali, až přišli Tataři a porazili všechny.

Michajl Vsěvolodovič od svého dětinství Boha se bál, svatou Bohorodičku vroucně ctěl, k lidu poddanému byl laskavý a zvláště k chudým býval štědrý velice. Po svém otci byl knížetem Perejaslavli, v Kiově, Novgorodě a v Černigově, ale právě v tu dobu, kde Tataři již byli zemi ruskou zaplavili, r. 1225.

Kníže Michajl byl ženat; avšak manželství to žádnými dětmi žehnáno nebylo, až si manželé po dlouhých modlitbách s postem dcerušku u Boha vyprosili, již dali pokřtiti v slavném klášteře Kiovkryptě, a nazvali jméno její Theodulja, což znamená: Bohoslužebná. Jak v pravdě

¹⁾ Bratr koadjutora arcibiskupa Sydneyského jest veled. pan Herbert Vaughan, nyní biskup Salfordský (Manchesterský) v Anglicku. Tyž jest zakladatelem semináře sv. Josefa pro zahraničné misie ve Mill-Hillu u Londýna, kterýž sobě za hlavní polo činnosti pro své misie vyvolil misii mezi osvobozenými černochoy spojených států severoamerických.

bohoslužebna tato dceraška bude, okázalo se hned, když nemluvnátko byla; anaf ve dni postní mléka nepožívala. Když do rozumu přicházela, dali ji rodiče moudrému učiteli Theodorovi, který ji v náboženství a v literním umění dobře vycvičil. Ona jak věkem tak láskou boží prospívala, a záhy důstojnost stavu panenského poznávala, ačkoli nikomu s úmyslem svým se nesvěřila.

Mnozí mládenci docházeli k rodičům, žádat za dceru jejich; neb Theodulja byla panna i nevinná i sličná, až konečně slíbili rodiče mladému knížeti v Suzdole, že mu dceru dají.

Oblekli tehdy Theodulju v nádheru, zlatem vyšíváné, svatební roucho, dali jí věno bohaté, snesli všecku výbavu nevěsty, a s komonstvem slavným do Suzdolu vypravili. Jela nevěsta skormoucena, a po celé cestě Boha prosíc a nejsvětější Rodičku Boží, aby nějaký prostředek v té věci učiniti ráčili.

Když nevěsta a komonstvo její k Suzdolu přijeli, divili se velmi, řkouce: „Co to, že žádné vítání ani žádné veselí se neděje, nýbrž zármutek pozorujeme?“

I odpovědělo se jim: „Nedivte se, že k zármutku jste přišli; neb umřel nám náš nastávající mladý kníže, v ten čas, kde svatbu svou měl slaviti.“

Ulekli se ti, kteří z Černigova byli přišli, jediná Theodulja zaradovala se v duchu, že ji Rodička Boží pod svou ochranou podržeti ráčila. I došla k marám svého zemřelého ženicha a pomodlila se za něj.

Ptali se ji: „Chceš, abychme se brzy vrátili k rodičům do Černigova?“

A řekla jim: „Jděte, lidé moji, k rodičům do Černigova, já zde již zůstanu u svého ženicha nebeského, který si mne na věky vyvoliti a svou milostí svatou zachovati ráčil.“

Ale řekli jí mužové z Černigova: „Kterak tu zůstaneš v cizině samojediná?“

I odpověděla: „Nejsem samojediná; vím v Suzdole panenský klášter, kde se dnem a nocí pěkně slouží, do kláštera půjdu, Bohu čistě sloužit budu.“

A propustila všecko komonstvo své do Černigova, sama do kláštera se dala. Ostříhaly jí vlasy, oblekly roucho řeholné a daly jméno Eufrosyna čili Radoslava. Což se stalo roku po Kristovu narození 1227.

Když pak poselství do Černigova se bylo navrátilo, zarazili se rodiče nad takovou zprávou nenadálou, a podle vůle Páně uspokojili se s krokem, který dcera jejich z lásky k Pánu Bohu byla učinila. I jestliže dříve již bývali otec i matka bohobojni velmi, nyní prospěli ještě více, bedlivě přihlížejíce, aby sami k spasení přišli, i národ svůj k témuž spasení přivedli.

Řeholná panna Eufrosyna brzy vynikala mezi všemi pannami svou pokorou, poslušností a zdrželivostí takovou, že jen jednou za den a to málo pojedla, někdy až na celý týden přísný půst zachovala. Že pak od mladosti byla v Písmách učena, a v ustavičném rozjímání se cvičila, uložilo se jí, že má všem řeholným pannám toho kláštera výklady a napomínání u věcech božských činiti, což i s velikým požehnáním božím a na duchovní rozkvět řehole se dalo. A k cizým lidem tak znala bohobojně mluvit, že panny mnohé svět opustily a podobně do kláštera vstoupily.

Veliká svatost její zjevila se roku 1238. Krvěžízniví Tataré město Suzdol přepadli a vydrancovali na čisto. I do kláštera panenského se dobývali. Ale sestra Eufrosyna svolala všechny panny k modlitbám před nejsvětější Bohorodičkou, a tak úpěnlivě se modlily, že polhanští Tataré obrátivše se na útěk se dali, v ničem těmto řeholným pannám neublíživše.

O matce její žádného dalšího čtení nemáme; byla-li v Černigově posud živa,

či zemřela, povědět nemůžeme. Ale otec Michajl Vsěvolodovič živ byl, a s tíží se bránil tyranskému jednání a utlačování loupeživých Tatarů, pod jejichž jármem, jak svrchu řečeno, ruské země tenkrát se trápily snad na pokutu Boží pro tehdejší nesvornost národů ruských. Kníže Michajl mnoho se modlil za národ svůj, i snad od něho přichází pěkné přísloví ruské: „Národ sogrěšit, cár umolit; a cár sogrěšit, národ neumolit;“ t. j. co národ shřeší, cár umodlí; ale co cár shřeší, národ neumodlí.

Michajl Vsěvolodovič miloval svůj národ a staral se; a národ ruský miloval knížete svého.

Již myslili kníže i národ, že se za jeden muž zdvihnou, Tatarům se oprou a dobudou svobody bývalé. Batu chán tatarský vyslal posly své do Kiova, kde tenkrát Michajl Vsěvolodovič přebýval. Poslové ti měli roční daň vybírat; ale někteří nemoudří lidé na ně se vrhli a zabili posly tatarské. Batu chán tatarský nové posly vyslal k Michajlovi knížeti, že má přijít k Batovi do města tatarského a vyložit, co a jak se stalo.

Viděl Michajl kníže, že to nebezpečná cesta bude; ale šel předce, řka:

„Nepřijdu-li k chánu tatarskému, rozhněvá se chán a pomstí se na národě ruském.“

I rozcházel se tehdy po všech kostelích, líbal svaté ikony, obdržel požehnání svěcenníkův (kněží) a ve jmenu Páně na cestu se dal. S ním byl starý přítel Theodor (bývalý učitel Theodulje) a Boris, mladý kníže z Rostova a jiná družina.

Urazili cestu dalekou, až se blížili k městu tatarskému.

I řekl Michajl Vsěvolodovič k průvodu svému: „Theodor můj starý rádce půjde se mnou, vy druzí zůstaňte a čkejte, co se bude dále dít.“

A prosil mladý kníže Boris a všickni s ním: „Otče, nech nás s tebou, nechť

k živobyť, nechť ke smrti, my půjdeme s Tebou.“

„Nechtějte mluvit tak, odpověděl kníže, bude-li dobře, zavoláme vás, bude-li zle, nač byste umírali?“

A museli zůstat po zadu.

Když Michajl kníže městu se přiblížil, vyslal chán poselství slavné, aby přý svého dobrého přítele s důstojenstvím uvítali. Vítali ovšem slavně a doložili: „Kníže, projdi přes oheň, pokloň se slunci a modlám našim, a pak uziš tváře našeho chána slavného. Tak toho žádají naše způsoby tatarské.“

Postavil se kníže k těm slovům, i pohlédl na Theodora, starého přítele, jako by se ho tázal: Co radíš? co mám činiti?

A Theodor točil hlavou, jakoby řekl, že tak činiti nesluší.

A odpověděl kníže Michajl poslům chánovým: „Nesmím přes oheň chodit, ani slunci a modlám se klanět, moje náboženství křesťanské to zapovídá.“

„Ale nedbej na to, odpověděl tatar, vždyť to není než způsob zdvořilosti, v srdci svém můžeš zachovati své náboženství.“

„Nezachovám, odpověděl kníže Michajl. Boha se bojím, žeby se hněval na mne, a lidé se stydím, žebych jim dal škaredé pohoršení. Když jsou to jen vaše způsoby zdvořilosti, nechte jich dnes mimo sebe a uvidíte, že ve všem zdvořile se zachovám.“ Podobně i stařík kmet Theodor mluvil.

„Nesmíš k chánovi tatarskému, leč se ohněm očistíš a slunci i modlám se pokloníš. Neučiníš-li tak, seznáš, jak krutý bude hněv chánův.“

„Měl bych hřích, odpověděl kníže Michajl, kdybych učinil, co mi náboženství svaté zapovídá.“

Odešli poslové, vyříditi chánovi, že Michajl nechce se podrobiti způsobům tatarským. A rozhněval se chán hněvem

krutým, řka: „Nechť zakusí hněvu mého.“

Ale kníže, než se poslové vrátili, vzýval Pána Boha: Pane Ježíši, který jsi za mne na kříži umřel, nedej, abych já nečest svatému náboženství udělal.“ I připomínal si všechny ty spanilé příklady, kterak Rusové pro svaté náboženství trpěli, ale raději se těm Tatarům zmučiti a usmrtiti dali, nežby svatou víru samospasitelnou byli zradili.

Tu se vrátili poslové Tataré. Zlobivým hlasem vyzvali: „Projdi přes oheň, slunci a modlám se pokloň, chán všemohoucí tak přikazuje.“

Kníže Michajl svatým křížem se požehnal, přes oheň nešel ani se slunci a modlám se nepoklonil, řka: „nesmím, bylby to hřích.“

I rozsápali se naň Tataři, jako druhdy ti Židé se byli vrhli na Pána našeho Ježíše Krista; bili jej do hlavy, trhali za vlasy, plivali po něm, kopali ho nohama a šlapali po něm.

Knížeti Michajlovi dáno bylo v tu hodinu srdce hrdinské. „Rád umru, pravil, rád umru, jako umřel Pán Ježíš za mne, tak já chci umřítí za sebe a za svůj milý národ; rád umru za svatý kříž, na němž můj Spasitel byl umřel za mne!“ — Nejinak mluvil stařícký ctihodný Theodor, i Tataři tloukli starého kmeta, a stařeček rád trpěl, i Pána Boha velebil, že za svatý kříž trpěti může.

Konečně vyvstal jakýsi Domon. Člověk ten druhdy byl pokřtěn, ale svatého náboženství se zbavil. Styděl se nyní, že kníže Michajl a stařeček Theodor věrně zachovávají náboženství svaté, a jako dábelskou zlostí na ně se hněval a jim nadával. Takoví lidé, kteříž svatého náboženství se zbavili, bývají nejhorší nepřátelé lidu bohověrného. Spustlý Domon takovým vztekem pekelným zahorel, že po velikých nadávkách přiskočil s mečem, sekal po knížeti Michajlovi, až mu posléze hlavu srazil.

Đábel pak rozzuřil srdce jeho a srdce Tatarů, že všickni se vrhli na zmučené tělo knížete Michajla a je na kusy rozsekali. — Hned na to zmučili a usmrtili stařečka Theodora, druhdy učitele panny Theodulje, rozsekali jej též a odcházejíce ležeti nechali.

Kdež pak byl zatím mladý kníže Boris a družina knížecí? Ti všickni v úkrytu setrvali, jak jim rozkázáno bylo, až k večeru vyzvěděli, co s knížetem Michajlem a s Theodorem se dalo. I přišli v temnosti noční, sebrali a s úctou a s líbáním složili rozsekaná těla mučovníků Kristových, hned se s nimi na zpáteční cestu dali a do Černigova vezli. Posel vyslaný zvěstoval lidu ruskému o slavné mučnické smrti a o příchodu těch posvátných ostatků, pročež i všecken lid křesťanský jim vešel vstříc, a s počestností nevidanou do Černigova zanesli, a jakožto těla Mučovníkův Páně v biskupském kostele je pohřbili. Bylo to dne 14. února, na kterýžto den se i památka knížete Michajla Vsěvolodoviče † a Theodora v ruské církvi slaví. — Tato svatá těla napotom do hlavního města Moskvy přenešena jsou.

Dcera mučovníka knížete, panna Eufrosyna a všechny řeholné panny v Suzdole velebili Hospodina, že takové hrdinské mysli uděliti ráčil oběma mučovníkům, i říkávala Eufrosyna: „Nejsemť já hodna takového otce ani takového učitele!“

Jestliže dříve bývala tolik horliva ve službě Pána Ježíše Krista: byla od toho dne ještě horlivější, a v postech, bdění a v poníženosti tolik se cvičila, že nejinak než utajenou mučenicí Pána Ježíše sloula. Avšak dlouho svého výborného otce nepřechkala. Nevíme sice rok jejího úmrtí, ale tolik víme, že brzy následovala otce a učitele své, a sice dne 25. září. Její ostatky svaté vyzdvyženy jsou dne 15. září 1699. —

Zdaliž to nejsou vznešené příklady o lásce k Bohu a statečnosti za svatou církev? — A přece vyznati musíme, že jsme si těchto příkladů málo všímali, ba o nich ani nevěděli! Nešťastný rozkol, který nás tolik rozdělil! Prosme pro milosrdenství Boží, pro zásluhy Ježíše Krista, pro lásku Rodičky Boží a přímluvu všech Svatých, aby tento nešťastný rozkol jednou přestal, a důvěra, smíření a láska v Bohu se vrátila.

Pro nastávající měsíc září prosíme čtenáře „Školy Božského Srdce Páně“ a všechny pobožné křesťany, aby se vroucně modlili, mše svaté, dobré skutky a poutě obětovali na ten úmysl posvátný, aby rozkol mezi námi a mezi církví řeckou a ruskou se smířil; zvláště ale prosíme, aby na den jména Marie Panny a na den sv. Václava obětovali svaté odpustky za takové přežádoucí smíření církve svaté.

Ctihodný služebník Páně P. Klement M. Hofbauer.

IX.

Jak ctíl bl. Pannu Marii.

(Dokončení.)

4. Ačkoliv bl. P. Marii všudy ctíti a vzývati můžeme, a slýcháno není, žeby koho byla opustila, kdož důvěrně k ní se utíkal, jsou přec některá místa, jež sobě bl. P. Maria vyvolila, aby tam zvláště ctěna a vzývána byla, a kde tato Matka Boží především divy tvoří. Na takováto místa ctitelové mariánští pokud jim možno, putují a tam vroucí prosby své k nohoum milostivé Matky Páně skládají. Tak i ctihodný sluha Páně P. Klement rád poutě k uctění P. Marie konával. Cestou, již obyčejně pěšky konal, neustále buď sv. růženec se modlil, neb mariánské písně zpíval, aneb o nejbl. P. Marii se spolupoutníky svými rozmlouval. Jednou (tak opět očitý svědek vypravuje) když v Marii-Celli velikou tu nábožnost poutníkův uzřel, zvolal: „Ejble, co působí náboženství! Kéž by na to patřiti mohl sv. Otec!“ při čemž tak dojat byl, že jiného víc promluvit nemohl. Na poutním místě bylo mu tak blaze, že si musel násilí učinit, aby je opět opustil.

5. Na svátky mariánské se těšil, jako se těší dobré dítě na svátek milé matky své. Za tou příčinou chrám Páně a oltáře Marie Panny co nej-

vkusněji ozdoboval, a o to se postaral, aby služby Boží v takový den co nejslavněji odbývány byly. —

6. Kdo Marii Pannu upřímně miluje, ten sobě přeje aby i jiní ji milovali, a pročez i sluha Páně Hofbauer všemožně se vynasnažoval, aby též od jiných předobrá tato naše Matka ctěna a milována byla. Zdálo se, jakoby to bylo nejpřednějším a nejmilejším jeho zaměstnáním jiných k této lásce rozvíjeti. Za tou příčinou na kazatelně, ve zpovědnici a v rozmluvách úctu k P. Marii co nejvřeleji odporoučel. Nejednou opakoval: „že nikdo jinak do nebe vejíti nemůže, leč skrze Matku Boží.“ A to zajisté vším právem; neboť bez milosti nelze nikomu spasenu býti; dle všeobecného učení sv. Otců však uděluje Bůh lidem milosti své skrze ruce nejbl. Panny Marie, a proto k ní voláme s církví svatou: Matko Božské milosti oroduj za nás. — Jindy mezi kázáním zvolal takto: „Milí bratři v Kristu! Jsou-li mezi vámi někteří, jenž víru ztratili, aneb příliš slabi jsou u víře, znám mocný prostředek, jímž, pakliže ho užívati budete, stálými u víře se stanete. Modlete se denně na

kolenou nábožně a pokorně „Zdrávas“ k Matce Boží, bl. P. Marii, a naleznete pokoje pobouřeným duším svým.“ Muž Boží, jenž tak horlivě napomínal všech ku vzývání P. Marie, naznačil též, jakby to činiti měli, zděliv jim následující povzdechy: „O Maria! skrze svaté, nepoškvrněné početí tvé, očistiž srdce, tělo i duši mou, ve jmenu Boha Otce, jehož jsi Ty dcerou, ve jmenu Boha Syna, jehož Tys matkou byla, ve jmenu Ducha svatého, jehož jsi byla nevěstou, ve jmenu nejsvětější Trojice, jejížto vyvoleným chrámem jsi byla a na věky zůstaneš.“ — „O bolestná matko má, poroučím se Tobě, skrze svaté srdce Tvé, a prosím, abys se smilovala nad mnou a nad všemi ubohými hříšníky.“ „O Maria budiž máti, životem svým — když ze světa vyjítí se strojím; — a když v smrti v strašné oné době, — nebudu snad moci volat k Tobě, — vzpomeň, jak jsem dnes a vždycky Tebe vzýval, — že jsem povždy něžnou lásku k tobě míval.“

7. Po nejsvětějším jmenu „Ježíš“, neznal sluha Páně jména světějšího a slastiplnějšího, jako jméno Maria! Býval bolestně dojat, mluvil-li kdo o Matce Boží, nazýváje ji bez všelikého čestného přímění pouze: Maria. — Ano i ten přídavek „svatá“ — Maria zdálo se mu býti málo. Když jednoho dne mladík jakýsi s P. Hofbauerem o královně nebes rozmlouval, a ji „svatou Marii“ pojmenoval, tázal se ho významně sluha Páně: mluví-li snad o Marii Egyptské? Přál si a napomínal všech, aby k jmenu Panny Marie vždycky nějaký čestný název připojili k. p. nepoškvrněná Panna Maria, — slavná královna — milosti plná a p. — Jest to zajisté chvalitebný zvyk lidu slovanského, a znamením útlé jeho lásky k matce Boží, že mluví-li o ní, sotva kdy jednoduše Marii neb svatou Marii ji nazývá, nébřž obyčejně titul některý ještě k tomu

přidává: nejblahoslavenější Panno, — Rodičko Boží a podobně.

8. Pravým ctitelem Rodičky Boží jest však především ten, kdož co dítko její se vynasnažuje, podobným se jí státi, a sice následováním ctností jejích. Maria Panna jest „zrcadlo spravedlnosti“ — do něhož hleděti, a dle něhož se řídití máme. Že ctihodný sluha Páně tak činil, to dosvědčuje dekret apoštolský, jímž ztvrzeno jest, že veškeré ctnosti v stupni hrdinském konal.

9. Tak zasvětil věrný tento Syn Alfonsův dle příkladu zakladatele kongregace veškerý život svůj Pánu Ježíši a službě bl. Panny Marie. — Ježíš a Maria byly jediné předměty vroucí té lásky srdce jeho. Blahoslavenou Pannu Marii, tuto matku krásného milování prosil, aby mu vymohla pravou lásku k Pánu Ježíši; a Spasitele svého úpěnlivě žádal, aby mu udělil té milosti Marii Pannu vždy více milovati. A té milosti zajisté v míře svrchované se mu dostalo. — Co malé dítě již osvědčil neobyčejnou lásku svou k Matičce Boží, — láska ta v srdci jeho každým dnem vždy víc a více se vzťahala. A však i tato dobrá Máti přehojných dala mu důkazů, jak že jí milá jest jeho láska k ní, a jak ona sama jej, ctitele svého tak horlivého, miluje. Pod ochranou její pracoval na zdokonalení sebe sama a na spáse duší jiných, — a všeho toho dosáhl Mateřskou láskou, mocnou přímluvou a vždy trvajícím přispěním jejím, tisíce duší získal pro život věčný, — a sám svatým se stal! — Byl-li veškerý život jeho ohlasem něžné jeho lásky ku královně nebeské, — tak i poslední jeho slovo na tomto světě znělo k úctě tetěž Paní a královny srdce jeho. Již již dokonával věrný sluha Boží běh života svého. Odpočívaje tiše na smrtelném loži očekával příchod Páně. Nastalo poledne, — a s věží chrámů Vídeňských

zavzněly hlasy zvonů, vybízející věřících k pozdravení andělskému. Umírajícímu byly to hlasy s nebe. Sebrav všechny síly pošeptal sluha Boží: „Modlete se, zvoní Anděl Páně!“ Všickni,

co zde, poklekli a modlili se. A když opět vstali a k lůžku přistoupili — byl Klement Maria Hofbauer — v Pánu. — Živ byl a skonil co věrný služebníček královny nebes bl. Panny Marie! —

Obrazy z dějin moravských.

Voják a kněz, přátelé věrní.

Říkají Rusové: Drug poznajatsja pri rati da pri bėdě; to jest přítel pozná se v bitvě a v bídě. To se pěkně splnilo při pluku (regimentu) Golčově, roku 1637. Pluk ten byl pluk katolický, v mnohých šťastných a nešťastných bitvách se byl svou udatností vyznamenal, a neoblomnou věrností Bohu a císaři pánu byl zachoval. Při téměř statečném pluku byl vojanský kněz, P. Matěj Krampl, rodilý Čech, z Chvalšín, kraje budějovického. Jakož tento kněz miloval vojáky, tak vojáci milovali jej, a rádi ho mezi sebou měli.

Onoho roku 1637 dobývalo vojsko naše jeden nepřátelský hrad. Hrad ten byl pevný, naše statečné vojsko vidělo, že mnohá krev tu poteče, než hradu dobudou: ale žádného strachu neznali; neb si byli řekli: S pomocí Boží toho hradu dobyti musíme.

Jednoho dne záhy ráno rozkaz byl dán: Dnes hlavním outokem poženeme na hrad. — I hnali. Střelba byla strašná kol kolem hradu, blíž a blíž se vojsko tlačilo k samému hradu; ovšem čím blíže přistupovalo, tím hůře zuřily v něm koule nepřátelské. Vojanský kněz byl v prvních řadách, a jak někde klesl voják statečný, hned byl po hotové, aby mu poskytl poslední útěchu svatého náboženství.

Tu padl jeden voják, statečný velmi. Kněz přiskočil, a spatřiv, jak krev se proudem valí, tázal se ho: „Příteli, chtěl by's se ještě vyzpovídati?“

„Ach chci, velebný pane, chci se zpovídati,“ šeptal tichý hlasem voják.

Kněz tedy klekl k vojínovi na zemi ležícímu a zpovídal ho. Byla to zajisté podívaná, ze které sami andělé v nebesích se radovali, a která mezi námi v zapomenutí vejíti nesmí. Hrubá střelba jen hřímala se strany naší i se strany nepřátelské, zableskly se ohně, koule lítaly jako krupobití: a u prostřed té hrůzy ležel bojovník střelený a kněz nad ním klečel, aby vyslyšel zkroušenou zповěd.

V tu chvíli, když kněz rozhřešení dával, přiletěla hrubá koule nepřátelská, a urazila knězi obě nohy nad kolenem, tak právě jak tu byl klečel. Kněz padl, hlava jeho klesla na prsa vojínova.

Když to vojáci byli viděli, přiskočivše, odnesli oba dva raněné do stanu, a tu je oba, vojína i kněze, vedle sebe položili. A vskok vrátili se v krutý boj, kde naši bojovníci s nevídanou chabrostí si počínali, a k večeru téhož dne hradu dobyli. Císařský praporek zavlál na věži hradu nepřátelského.

Ráno přenesli raněné vojáky do města; kněz a voják zase vedle sebe leželi. Ti si pak sloužili, že milo jest, připomínati sobě to jejich přátelství; byly to službičky malé, ale srdečné. Jeden druhému podával píti, utíral pot, držel mističku k jídlu a jiné takové milé služby si prokazovali.

Tak minul den první a minul den druhý, a když třetí den byl jasně svítíl,

umřel onen horlivý kněz. — V tu chvíli bylo příteli vojákovi, jakoby nůž do srdce mu vrazil, na okamžení myslil, že to není možná vydržeti.

Ale nerouhal se. Za malou chvíli vyjasnila se jeho tvář. „Už jdu, velebný pane, už jdu!“ pravil utěšeně, pošeptmo s někým rozprávěl, a sladce umřel, malou chvíli po knězi.

Všecko vojsko se divilo takovému příběhu, že tito dva věrní přátelé, voják a kněz, spolu byli raněni, spolu leželi na lůžku a spolu umřeli; tudíž i všecko vojsko nejinače si nežádalo, než aby spolu také v jednom hrobě odpočívali. — Obojí vrchnost, duchovní i vojanská k tomu ochotně svolila. V kostele, před hlavním oltářem otevřeli kryptu, a s největší vojanskou a církevní slávou do hrobu jednoho je oba položili. —

Jméno tohoto statečného vojína jsme se bohužel nedozvěděli; ale i bez jména si naši vděčnou památku zasloužil, a příklad poskytnul, že věrného přítele v bitvě a bídě poznáš. —

Něco o Hodonínu.

Hodonín jest pěkné město na pravém břehu řeky Moravy a jedno z nejstarších měst v celém markabství moravském. Že to město na hranicích k Uhrám leží, a příhodnou polohu má, od starodávna silnými hradbami bylo ohrazeno, a přítel i nepřítel o to město se pokoušel. Jedna z největších památek udála se roku 1623.

Betlen Gábor, nepřítel víry a císaře, kníže sedmihradský vyzval Turky a Tataři na pomoc, a pravil jim: Pojdte Turci a Tataři se mnou. porazíme vojsko císařské, vy Turci a Tataři za to dostanete Uhry, Moravu a Čechy, mně zůstanou Sedmihrady.

I srazil nepřítel vojsko na 60.000 mužů silné, pěší a jízdní a střelby sílu náramnou, a prošel zemi uherskou a nezastavil se, až u Hodonína, na hranicích

moravských. — V Hodoníně leželo našeho vojska císařského jen mužů čtyři tisíce, vesměs tu vojínů statečných, nejvyšší důstojníci Švarcenberk, Valdštejn a Karafa jim veleli.

Nepřítel pouštěl prudkou střelbu na město a na hrad, ale vojsko naše, jak moudře tak udatně se bránilo, že nepřítel v 60.000 vojska již 6 měsíců před městem ležel, ale do města se dostat nemohl. Tedy řekli Turci: „K čemu na město střílíme, když ho dostřeliti nemůžeme! my je raději hladem vymůříme, až se nám ti císařští předce podati musí.“ — Tu přestali na Hodonín střílet. Toliko vojsko sedmihradské a jedno oddělení Turků otočili se kolem města, a tak je sevřeli po všech stranách, že nikdo ani z města ani do města nemohl, než ten ptáček nebeský, jenž povětřím lítá. Druzí Turci a Tataři po celé Moravě se rozplašili, poněvadž tam našeho vojska nebylo, vydírali na ubohém lidu peníze a šaty a dobytek, a kde koho, mužského neb ženskou, děti a dospělé zastihli, ty za bídné otroky odváděli.

V Hodoníně se zatím zmohl neslýchaný hlad; nebylo ani píce pro koně ani chleba pro lidi. Když některý kůň hladem zdechl, nezahrabali ho, nýbrž podělili se a jedli to maso, pro hlad veliký. A přece vojsko naše nechtělo ani slyšeti o vz'ání města a hradu; nýbrž doufali pevně, že s milostí Boží nějaké pomoci se najde.

Tu se blížil čas zimní. Bylo asi u prostřed list padu, že loupeživí Turci a Tataři z celé země moravské se scházeli, velikou kořist a asi 10.000 moravského lidu v otroctví zajatého kolem Hodonína svázejíce.

Po Moravě byl smutný pláč a vroucné volání k Pánu Bohu a ke všem milým Svatým, aby v takovém neštěstí ráčili ku pomoci přispěti, a národ moravský vysvoboditi z rukou nepřátel jeho. I také

vojsko v Hodoníně k Bohu za pomoc volalo, aby v tuto poslední chvíli je posilnutí ráčil. — I vyslyšel Bůh volání dítek svých.

Když totiž Turci a Tataři s přebohatou kořistí k Hodonínu přijížděli, a lakotný Betlen Gábor to vše viděl, nepřál jim toho, ale žádal, aby mu také díl z toho dali, řka: „Já tu před Hodonínem bojoval a mnoho krve vycedil, — a vy jste si hověli a bohaté kořisti sbírali: rozdělte se tedy se mnou po spravedlnosti; dejte mi podíl své kořisti a otroků.“

I řekli mu Turci a Tataři: „Když jsi tu statečně bojoval, měj si, co's vybojoval, a my si necháme, co jsme po Moravě nabrali; tak budeme mít obě strany po spravedlnosti.“ — Tak mluvili Turci a Tataři, a nedali Betlenovi nic.

Betlen se rozzlobil, a v největší zlosti zařídil v pátek, dne 17. listopadu hlavní a nejprudší útok na Hodonín. — Naši vojínové, na počet slabí ale na mysl udatní, stáli neohroženě, a nepříteli s pomocí Boží odrazili, že ustoupiti musil.

Hodonín byl vysvobozen, Turci a Tataři táhli nazpět k Skalici, a Betlen Gábor se svými Sedmihrady se strojil za nimi. Ale ubozí zajatí Moravané k politování byli, jelikož veliká zima, hlad a zármutek je trápily, a nic před sebou neviděli, nežli bídné otroctví až do smrti. Tu Moravané svaté sliby činili, jest-li nejmocnější nebes královna, Maria Panna pomůže, že do smrti jejími služebníky chtějí býti, jedni se slibovali a to větším dílem do Křtín a na Vranov, na svatý Hostýn a jiná místa svatá. — I opět vnuknul Bůh statečným vojákům, aby nepříteli porazili.

Byl tenkrát v Uhrách udatný a bohabojný vojevůdce, kníže Esterhazy. Bůh mu do srdce vnuknul řka: Vstaň, sebež junáky, které máš při sobě, a pospěš na Nové Zámky, budeš se tam potýkati s nepřítelem. Esterhazy se

vzchopil, sebral 700 junáků, které při sobě měl, a hnál k Novým Zámkům. Avšak nebyl tu sám. Bůh podobně vnuknutí udělil jiným pánům, a tím způsobem pánové Kohari, Forgacz, Banfi, Chorvát, Bosňák a Michail Joo, každý se svým houfcem k Novým Zámkům pospíchali. Pod Novými Zámky leželo jedno oddělení Turků a Tatarů, as dva tisíce otroků z Moravy vedouc.

Bylo to v neděli na večer dne 26. listopadu, Esterhazy a druzí pánové křesťanští podal Nových Zámků se shledali, radu berouce a řkouce: Kterak na Turka udeříme, neb vojsko jeho o moc silnější jest nad vojsko naše? I shodli se, že ze všech stran na Turka udeří, aby ho zmátli a s Boží pomocí porazili na hlavu. — Záhy ráno v pondělí vyrazil Esterhazy s junáky svými první. Turek, spatřiv jej, hnál vši mocí po něm, ale vskok vyrazili druzí pánové; jeden tu, druhý tam, tak všickni od sedmi stran, že Turci nevěděli, odkud se vojsko proti nim bere. — Křesťané měli za heslo: „Ježíš Maria!“ s velikým křikem ta slova provolávající. To když uslyšeli zajatí Moravané, ihned podobně křičeli, a tak vojsku křesťanskému o sobě návštěví dali.

Vojáci, jakoby nějaká vyšší síla je řídila, nelítostně do Turků sekali, ze všech stran je poráželi, pořád se derouce k tomu místu, odkud Moravané byli zamení dali. Esterhazy se k nim dostal první. Na Turky připadl strach a hrůza, kde který na útěk se dávali. — Křesťané vyhráli, jakkoli na počet mnohem slabší byli, a k tomu ke dvěma tisícům zajatých Moravanů vysvobodili.

Esterhazy pochválil své srdnaté junáky, řka jim: „Synové, dobře jste se drželi; ale ještě není konec. Dva tisíce křesťanů jsme vysvobodili, ale ještě prý osm tisíc zajato vězí. Turkům je ne necháme!“ Esterhazy se dozvěděl, že jedno oddělení Turků k Nitře táhne. I vybral

své nejrychlejší mládence, samé husary, a přikázal jim: Vy v rychlosti pojedete na Nitru, musíte tam býti dříve než nepřítel. V Nitře podřezete most, a rychle se k nám vrátíte. — Husaři koně bodli, a cesta necesta, den a noc ujížděli, až do Nitry vrazili. Bylo v noci, husaři vzali pily a nařezali některé pilíře mostu, ale ne z naší strany, nýbrž z druhé strany řeky. Chtíce pak nazpátek, již nemohli; neb nepřítel již se blížil.

Turci přišli a přední voje na most kročili, žádného tušení nemajíce. Avšak dobře přešli, neb pilíře byly málo nařezány. Tu husaři jim bránili cestu z předu, za nimi hnál Esterhazy, na mostě povstala tlačence, a prásk! most se zlomil a Turci byli v řece. Vida to Esterhazy, se vši prudkostí hnál za Turkem, do řeky ho zatlačil, kde se množství veliké utopilo neb jinak ruce a nohy polámalo. — Opět vysvobodil zajaté křesťanské Moravany, a to asi přes 6000, tak že ještě třetí částka, ke čtrnácti stům při třetím oddělení vojska tureckého pozůstávala v zajetí.

Esterhazy tu nebyl bez starosti, neb udatné vojsko jeho bylo na počet slabé, nepřátel bylo moc, a ti byli již hodně daleko zašli do zemí uherských. — On tudíž zkázal poselství do Komárna, kde císařská posádka ležela, a pravil: „My se tu bijeme s Turky; dobře se nám vede, ale málo nás jest. Chtěli byste přiraziti k nám?“

V Komárně sotva takovou zprávu zaslechli, sedlali koně, a za chvíli se to hnalo proti Turkům. Po třetí ve jmenu Páně na nepřitele udeřili s takovou udatností, že Turkům pět a třicet praporů odňali, všechny zajaté křesťany vysvobodili, a Turkům na dlouhé časy zahnali chuť, že se jim do Moravy ani více nechtělo.

Jakožpak Esterhazy byl pán poborný, kázal Pánu Bohu děkovati a nejsvětější nebes Královně za takovou patrnou pomoc; pak ale s veselím doprovázel Moravany domů, kteřížto s radostí nevýslovnou u Hodonína na půdu moravskou vkročili a se svými domácími se shledali.

Ochrana Božského Srdce Ježíšova.

Marnou bychom konali práci, kdybychom chtěli těmito řádky poučovati horlivé ctitele nejsv. Srdce Páně, jakých milostí dostává se od Božského Vykupitele těm, kteří jeho Srdce horlivě ctí a v potřebách svých je o pomoc vzývají. Daleko výmluvnější nad naše slova jest každodenní zkušenost, dle níž jedenkaždý, kdo ono Božské Srdce horlivě vzývá a k němu se vroucně utíká, svědkem jest mnoha případů, v nichž dosáhl pomoci a přispění ve všech svých úzkostech. Nejen celá bratrstva zřízena k uctění nejsv. Srdce, docházejí zázračné pomoci na vroucí a ustavičné vzývání, nýbrž i jednotlivci vyslyšení bývají a dotvrzují,

jak ochotně a bez prodlení k pomoci přispívá laskavé Srdce Ježíšovo všem v bídě, nebezpečí neb jakékoliv potřebě postaveným, když po něm s prosebným povzdechem zatouží, neb střílnou modlitbou v jeho ochranu se odevzdávají.

Proto o tom nechceme se šířiti. Oč nám však více jde, jest to, abychom ukázali, že i v dřívějších dobách náš Spasitel vždy a všem tak ochotně pomáhal, všechny v ochranu svého nejsv. Srdce bral, kteří láskou Jeho nezhrdali. A k tomu účeli podáme zde milým čtenářům některé případy nadpřirozené pomoci Srdce Páně a zázračného vysvobození z nebezpečí, jež mnohým ctitelům Jeho

hrozilo. Události tyto věrně čerpány a podány jsou z jistého listu, jež roku 1791 — tedy v době, kdy revoluce francouzská hrozně zuřila, vše mečem a ohněm pustošila, chrámy hanobila, kněze vraždila, království a šlechtu vymýtila, říše plnila, města a venkov hrůzou naplňovala a ukrutnosti všeho druhu páchala — poslala tehdejší představená kláštera Salesianek, v městě Nantes ve Francii, ku představené jiného kláštera téhož řádu a který v klášteře tom dosud v archivu jest uschován.

Z přemnohých v listu tom obsažených podáváme následující:

„Věci, které se ve Vašem městě posledně sběhly, nás stále znepokojují a přejeme si bližších zpráv se dověděti, které by nás v důvěře utvrdily, že nejsv. Srdce Páně Vás všeho neštěstí chránilo. Vědouce, že toto úctyplné Srdce od lidí poznáno a milováno býti žádá a že více než jindy ku svému zvelebení veliké věci činí, použily jsme nynějších útrap, jež revoluce způsobila, abychom pobožnost a důvěru k němu opět oživily. Abychom svým spoluobčanům opatřily ochranné prostředky proti zlům, jichž se obávají a které nás také proto znepokojují, rozkázaly jsme i těm z našich sester, které nikdy nekreslily, štětce se uchopiti a malé obrázky Srdce Páně zhotoviti. Puzeny jsouce poslušností a touhou, aby poznání a úcta láskyplného Srdce se rozšířily, obrázky ty dobře provedly a je našim příbuzným a pak i cizím osobám rozdávaly vypravujíce jim o oněch příslibech, jež Božské Srdce sestře naší Margaretě Marii Alacoque bylo učinilo. Nelze ani vysloviti, jakou uctivostí a zbožností a jakou důvěrou obrázky tyto přijímány byly. Paní nejvyšších kruhů a všichni, kteří víru ještě uchovali, o ně prosili; za to jim náš Spasitel žehnal a pomoc skytal ve všech potřebách jejich. Mimo jediného člověka nepříhodilo se žádnému z těchto nějaké neštěstí.

Člověk tento byl od loupežníků přepaden, kteří pevný měli úmysl jej zabít. Ostrým nožem vsadili mu několik ran do hlavy, rozervali jeho prsa a povalivše jej k zemi po něm šlapali; tloukli jej kyji a v domnění, že mrtev jest, jej zanechali odebravše mu veškeré peníze, jež doma měl. Však vzdor všem těmto poraněním onen muž v krátkce opět úplně uzdravěl nadpřirozenou pomocí nejsv. Srdce Páně, v jehož bratrstvo dva dni před touto událostí vstoupil a jehož obrázek též byl obdržel.“

„V Rouenu rozdávány byly tyto obrázky u velikém počtu, a Bůh působil jimi množství zázraků, jakož jsme z mnoha listů téhož roku 1791, první to stoleté památky úmrtí ctihodné sestry Alacoque, zvěděli. Jistý kněz, který takový obrázek s uctivostí a důvěrou u sebe nosil, byl ku sklonku léta od více ozbrojených mužů přepaden a téměř jist svou smrtí. Již tasili své meče a ještě okamžik — a již by se byla dělila duše od těla. Však pojednou neviditelnou mocí jakous jako ochromeni opět je uschovali a kněze beze vši pohromy propustili, potupivše jej pouze několika nadávkami, na něž duchovní ani slovem neodpověděl.“

„Jistá osoba z Moissaku, když mnohé události zázračné o Božském Srdci byla vypravovala, píše doslovně takto: „Nepřišla bych nikdy ku konci, kdybych všechno dobré vypověděti chtěla, jež tyto obrázky působí. Chci pouze seznámiti vás ještě s tímto příběhem dvou rozkolníků. Tito slyšeli vyprávěti o zlech, které církev katolickou a její věřící zarmucují, o studnici neustálé pomoci, kterou nám nebe pro pobožnost k nejsv. Srdci poskytuje a o zázračném působení jeho. Řeči tyto působily na ně tak, že rozohnění pro svatou věc přísahali, že u víře stále setrvají a žádali k tomu cíli o ony obrázky, aby tak stáli pod záštitou bezpečnou proti všem nebezpečím a pokušením.“

(Pokračování.)

Z Pouchova n Hradce Králové! (Sv. dětství.) Podáváme zprávu o naší dětské májové slavnosti, aby nikdo nemyslel že snad letos jsme Ježíška tak radostně neoslavovali jako v loni. Opozdila se poněkud tato zpráva, poněvadž i slavnost jsme konali později. Chtěli jsme přispěti na oslavu papež. jubilea a posečkali jsme s pobožnostmi až na konec května. První konala se na nejsv. Trojici B. právě když Čechové a Moravané, jak nám bylo v kostele povědno, měli audienci u sv. Otce. Nebudeme Vás zdržovati opakovaním předešlých popisů; jenom povíme, že oféra vynesla 5 zl. r. č. Ostatní všecko šlo dobře. „Bílá“ děvčátka rozjímala vážně a zřetelně 10. 11. a 12. tajemství o mladosti P., lidu bylo veliké množství jako jindy a družiček maličkých i velikých hojnost. Odpolední požehnání nemohli jsme pak držeti podle ustanovení o B. Těle pro ustavičný dešť. Družičky přišly a přijely, jenže musely zůstatí toliko v kostele. Dne 1. a 2. června na to bylo k večeru požehnání a při nich drželo 16 černě oděných chlapců rozžaté svíce před oltářem. Dne 3. června odp. byla hlavní jub. slavnost. Pět škole odrostlých „bílých“ dívek a jeden jinoch modlili se s námi vítězství růženec, aby P. Bůh na přimluvu Matičky Svě dopřál sv. Otci dočkati se vítězství nad nepřáteli sv. církve. Po něm následovaly litanie s požehnáním, načež jedna sestřička přednesla přiměřenou báseň. Pak bylo kázání o 7 hlavních ctnostech ze života Pia IX. Naposledy dostávali jsme Jeho fotografické obrázky, při čemž nastal velký shon a tlačence, protože i malí i velcí žádali obdržeti Jeho podobiznu. Hymna papež. zaznívala kostelem každý ten den s pěkným solem, neboť p. učitel řídil sám všechny zpěvy. Na oltáři byl kromě Jezulátka vystaven velký obraz Pia IX. pod krajkovým baldachýnem ozdobený přirozenými a umělými květinami. Před ním pak hořely vysoké svíce s bílozlutými kytkami z Prahy darovanými. S věže vlály dva velké prápory: papežský a národní. „Bílých“ družiček sešlo se tehdy do 40, mezi nimi jedna tří- a druhá čtyřletá šly při průvodě v prvním páru. A nezastesklo se jim, nýbrž vydržely pokojně až do

konce, ačkoliv to trvalo celé dvě hodiny. Vidíte jak máme Pia IX. rádi. Vždyť se nás 300 podepsalo Jemu na adresu. Páni nám chtěli sice tu radost zakázati, ale my si přispíšili a než přišel zákaz byly podpisy v Praze. Litanie k Ježíškovi mohli jsme držeti teprve 10. června odpol. při hrozném vedru. Po nich vylosovala se následující křestní jména pro poh. dítky: sv. Františka, sv. Máří Magd., sv. Filomena; sv. Josef, sv. Jan Nepom., sv. František Seraf. Na to přednášela jedna sestřička velmi dojemně „Dětskou lásku“ z poslední ročenky. Konečně dostali jsme přiměřená napomenutí a skončeno modlitbou za všechny dobrodince. — Počet údě zůstal stejný od minulé slavnosti, jelikož na místo odešlých jiní přibyli. Jsme však opět sami, jako na počátku; Hradečtí utvořili si spolek samostatný. Ale proto předce posíláme Ježíškovi do kassy zase 25 zl. 25 kr. r. č.; sebralo se tedy mezi námi za druhý rok úhrnem 96 zl. 33 kr. r. č., o 36 zlatých více, nežli za první rok, poněvadž přispěli letos velkou částí Hradečtí. Do Vídně odesíláme současně 10 tisíc upotřeбенých známek poštovních. Sbíráme je, kde se dá. Tužíme se jak jen možno, abychom nebyli zahanbeni; tak n. př. přinesla jedna sestřička Ježíškovi o první sv. přijímání místo obvyklých 10 hned 40 krejcarů na třetí měsíc. Kéž by všickni byli dle m žnosti tak horliví! Avšak někteří nechcují nijak se rozehřáti láskou k p. h. dítkám nejsouce ani studeni ani teplí. A mnozí rodičové také nemohou pochopiti až posud vzácný účinek bratrstva našeho na dětské srdce; dlouho se rozmýšlejí, mají li synáčka nebo dcerušku dáti zapsati. Je-li muzika (a ta není zřídka) js u hned rozhodnutí a jdou chutě utrácet peníze d. h. spody oba i s dětmi. A při tom se diví, že později je vlastní dítě okrádá; lomí rukama, že jich nechce poslouchati a že jim kalého slova nedá. Kdo seje vítr, klidí bouři. P. Bůh to naprav. My zůstaňme hodnými; chválu a slávu z toho si ale neponechejme, nýbrž vzdejmež ji Ježíškovi, Jehož prosme, aby nás ve Svě lásce povždy zachováti ráčil.

V měsíci září

modleme se

za zdar katolického novinářství.

Již častěji jsme se modlili a jsme odhodláni každodenně se modliti, aby se urychlil příchod Ježíše Krista, totiž uznání jeho nejvyšší moci nad celým pokolením lidským; avšak pouhá modlitba nedostačuje, neboť touha a přání, které se žádným činem nedosvědčuje, bylo by jen jalovým klamáním sama sebe. My musíme se odhodlati také k činu, a to s dvojnásobenou horlivostí. My musíme s obnovenou a neunavnou srdnatostí vyhledávati zbraně nám příhodné, abychom odrazili ony divoké útoky na církev svatou. A mezi těmito zbraněmi, kterých až do dneška nepřítelé Kristovi s podivuhodným, s úžasným výsledkem užívají k utvrzení lži a bezbožnosti, a kterých nyní my se uchopiti musíme k hájení pravdy, jest veřejný tisk, novinářství.

Nejednou upozornili jsme na tuto novou velmoc a na svatou povinnost, která z toho vyrostla všem dobře smýšlejícím. Brali jsme sice ještě oněkdy v úvahu záležitosti katolického tisku, avšak pro velkou jeho důležitost třeba opět k němu se vrátiti a ukázati v celém světle nebezpečí, které z té strany nám hrozí. Nejhlavnější příčina nynějších zlých časů pro církev svatou jest zajisté ospalost, neopatrnost a choullostivost větší části i těch dobře smýšlejících a proto potřeba jest za každou cenu ze spánku je vyburcovati, aby se vzchopili a přece něco počali k zachování sama sebe.

Křesťanské smýšlení po celé Evropě zmáhá se nejvíce ve Francii, kde smutnou zkušeností poučení všichni dobře smýšlející jedinou zárukou domácího míru a blahobytu vidí v zásadách křesťanských, v zásadách církve katolické. Vizme ale jak nepříznivý jest i tu boj, zejména boj veřejným, novinářským tiskem. Před třemi měsíci sčítal M. Baudon všechny noviny, vycházející v Paříži, v srdci Francie, z čehož bezpečně dá se posouditi stav věcí po celé zemi. Denně vychází v Paříži 1,400 000 výtisků různých novin, které se rozdají většinou v městě samém a částkou po provinciích, a z tohoto hrozného počtu kolik jest jich opravdu katolických? Jen 56.000! Jeden milion jest čistě opovržením hodných novin a ostatních 344.000 patří mezi ty mírnější, které vědomky nevědomky rozšiřují tu více tu méně škodné zásady aneb se zabývají škandálními zprávami a oplzlostmi. Poměr dobrých novin naproti škodným jest ten, že na 100 špatných přijde 2½ dobrých. A stav křesťanského novinářství v celé ostatní Evropě jest podobně smutný ne-li ještě smutnější.

Povázíme-li ale, že novinářstvo našich dnů takřka privilej má, ty ony zásady šířiti a zastávati, že jest takřka výhradní duševnou stravou všech, kteří vlivu mají na zákonodárství a na veřejný i soukromý život, tu se musíme zhroziti těch nesčíslných zříděl, z kterých se do společnosti lidské přejíti otrava místo blahodátné pravdy; — neméně hrozné jest toto nabyté přesvědčení než kdyby se nám dokázalo, že v potravinách a nápojích, které každodenně požíváme, jest 97 dílů jedu a pouze 3 díly zdravé látky. A konečný cíl či osud společnosti lidské, kdyžby bezbožecké zásady většinou novin hlásané, úplně nás ovládly, jest — hrůza komuny Pařížské, úplná zdivočilost a zoufalství.

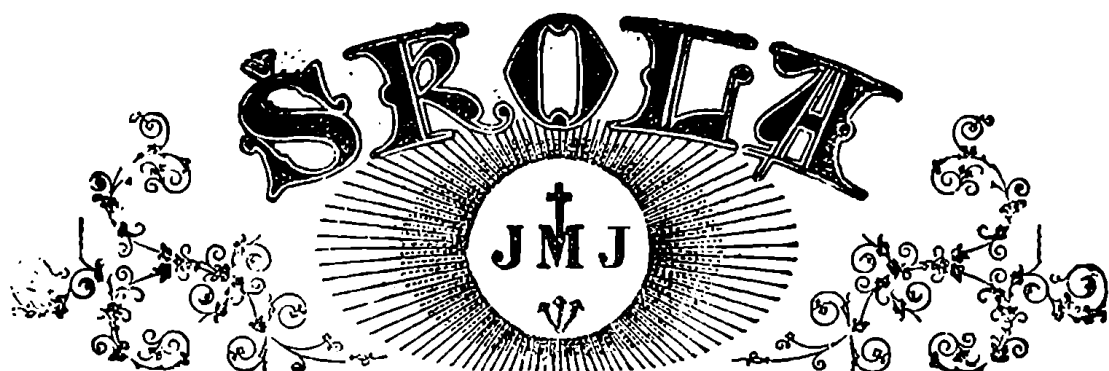
Naše povinnost, chceme-li zachovati sobě a svým blízním spasnou pravdu, jestiž patrna: netoliko se zdržovati všeho šíření bludu a lže, nýbrž vším svým vlivem a svou mocí šíření pravdy napomáhati — a sice dobrými katolickými novinami, jak toho nynější stav věcí nejvíce žádá. Rozvíňme právě tolik činnosti pro zachování a šíření dobrých novin, kolik ukazují nepřítelé Boží a sv. církve k rozšíření nepravdy svými záhubnými novinami. A modleme se tento měsíc:

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za spisovatele, kteří jsou postaveni, aby odrazili ustavičné nájezdy a útoky Tvých nepřátel. O Božský Spasiteli, žehnej jejich pracím, vzbudiž jim pomocníků a nedopusť, abychom méně byli činnými ke svému spasení nežli jsou naši nepřítelé hotovi k našemu zahubení. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

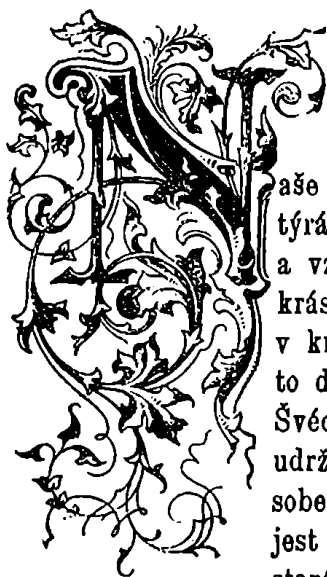
Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Říjen. Ročník XI. Číslo 10.

Na orodování svatého Františka Serafinského za ChoVeJ
VšeMohoucí Císaře a krále Františka Josefa I.

Modleme se sv. růženec.

Naše vlast českomoravská přestála již mnohou zlou dobu. Bylať ona týrána od nepřátel domácích i zahraničných, rozličná kacířstva a vzpoury vlastních synů a četní zlí sousedé jako o závod hubili krásné naše kraje, bořili pomníky staré slávy národa a brodili se v krvi věrného lidu a nejednou brozili úplnou jemu záhubou. Byly to doby zlé, k. p. ty doby husitské a pak kalvínské, doby vpádů Švédů, Tatarů, Maďarů a Němců atd. — a proti víře lidské udržel se ještě ten náš národ a ta naše milá vlast. A jakým způsobem udržely se tenkrát? Z dějin, když je pozorně přečítáme, jest patrno, že vyšší jakási moc nad naším národem bděla, četné staré obrazy a listiny z té doby zřejmě hlásají, že na přímluvu Bohorodičky a ostatních našich patronů dobrotivý Bůh v těch nejstrastnějších chvílách přispěl ku pomoci jak jednotlivým městům, tak i celé zemi. Tenkrát ale znali naši předkové ten prostředek, jakým si mají pomoc sv. patronů pojistiti, — znaliť oni vroucně se modliti; celý národ sloul vším právem „Marianským,“ protože Bohorodičku především ctil slovem i skutkem; zbožná bratrstva tenkrát kvetla a zahrnovala celé armády horlivých modlitelů, kteří pomoc s nebe v čas nejhorší vždy vyžádali; naši předkové znaliť tenkrát zvláště sv. růženec a jeho modlitbou vyprosili si pomoci proti všem bludům i proti útokům násilných a surových sousedů.

Panna Maria nám a celému křesťanstvu často v nouzi pomohla, avšak od příštích nebezpečností nejsme osvobozeni, ba i v nynější době hrozí nám dvojitý nepřítel, nevěra uvnitř a boje Turecké z venku; a proto sluší připomenouti, že právě

proti těm dvěma nepřítelům, proti kacířství a nátisku mohamedánů, církev sv. vždy s nejskvělejším výsledkem vzývala Bohorodičku, zejména že se modlila sv. růženec a dosáhla žádoucí pomoci s nebe.

Když kacířstvo Valdenských nejvíce se bylo rozmohlo a církev sv. z celé vzdělané Evropy hrozilo vytlačiti, tu povstal sv. Dominik, modlil se v kostelích a v průvodech sv. růženec a divnou, nepochopitelnou mocí přivedl pobloudilé do pravého ovčince, Panna Maria potřela ono kacířství, tak že nyní není po něm ani zmínky. V 16. století byla většina Čech a Moravy v rozličné bludy zapletena a kacířstvo tak urputně si po Bohorodičku a ctili ji slovem i skutkem a ona jim pomohla, celou vlast přivést do církve svaté. Ejhle jak velkou moc mají zbožná bratrstva!

čínalo, že i po 30leté válce malá naděje byla, v naší vlasti je pokořiti. Obyčejně se říká, že Jesuité pomocí Valdštejnových vojáků zavedli opět víru katol. do naší vlasti. Tovaryšstvo Ježíšovo má sice velkou zásluhu o víru katol. v naší vlasti, nesmíme ale také ostatním řádům té zásluhy upříti; avšak hlavní tuto zásluhu mají zajisté kongregace či jednoty Mariánské. Údové těch zbožných jednot vzývali

Roku 1571 vytáhl sultán Selim II. do boje předně sice proti Benátčanům, hrozil ale, že zvítězí-li celou křesťanskou Evropu podmaní svému tureckému pauství. Nebezpečí bylo veliké, proto vybízel a prosil papež Pius V. všechny křesť. mocnáře, aby šli na pomoc, avšak takřka žádný mocnář neposlechl. Tu připravil Pius V. co nejrychleji loďstvo a postavil mu v čelo chrabrého Jana rakouského, syna Karla V. Zatím konali údové bratrstva sv. růžence z nařízení papeže po celém křesťanském světě veřejné modlitby, chodili v průvodech a modlili se sv. růženec. Loďstvo křesťanské postavilo se pod ochranu Bohorodičky a se strachem velikým vydalo se na širé moře proti přemocnému a pyšnému Turkovi. Dne 7. října 1571 setkal se oboje loďstvo, křesťanské s tureckým u ostrova Lepanto a počal smrtelný boj, — a bratrstvo sv. růžence modlilo se za vítězství zbraní křesťanských a sv. Otec Pius V. modlil se se svými kardináli maje bez ustání ruce k nebesům pozdvížené. Najednou poodešel a pootevřev okno pohledl k nebesům a opět ho zavřev vrátil se a zvolal pln radosti: „Nyní vzdáváme již jen díky za vítězství, které Bůh popřál křesťanské armádě.“ Právě v tu chvíli rozhodlo se vítězství pro křesťany a sv. Otcí bylo vnuknutím Božím oznámeno. Pln radosti vřadil sv. Pius V. do litanie Loretánské slova „Pomocnice křesťanů, pros za nás,“ a ustanovil slavnost sv. růžence, neboť byl přesvědčen, že Panna Maria vyprosila od Boha to vítězství nad dědičným nepřitelem křesťanstva a sice na vroucnou modlitbu sv. růžence.

Co toto píše a co vy, milí čtenáři, to čtete, vedou se hrozné boje křesťanů proti Turkům a vítězství Turků nezůstalo by beze zlých následků na celý křesťanský svět, zvláště protože mezi samými křesťany víra ochabuje, až i vymírá, a mnozí z nich vedou život více turecký nežli křesťanský. Kde tedy pomoci hledati?

Kdež jinde nežli
u „Pomocnice kře-
stánů,“ u Panny
Marie. Zřídme
znovu bratrstva
sv. růžence, po-
učujme nevědomé
o důležitosti té
pobožnosti, na-
učme dítky se
modliti svatý
růženec za za-
chování sv. víry
v naší vlasti a
za vítězství našich
křesťanských a
slovanských bratří

proti odvěkému
nepříteli Kristovu,
proti mohamedu.
Modleme se sv. rů-
ženec v kostele i
doma, soukromě i
ve společnosti, roz-
jímejme o tajem-
ství jeho a upev-
níme se zajisté i
v důvěře v Boha
a Bohorodičku a
účastnými se sta-
neme její mateřské
ochrany, tak jak
ji zakoušeli i naši
zbožní předkové.

Dobrá máti, rač nás chránit,
Svoje služby račiž bránit,
Když Tě prosí v trudný čas;

Nikdy věc se neslýchala,
Že bys pomoc odpírala
Tomu, jenž šle k Tobě hlas.

Dobrá Máti, račiž v lásce při nás státi!

Na památku služebným.

Dle A. S.

1. Řízením Božím stalo se, že si chleba svůj službou vydobývati máš. V očích světa je tvůj stav ovšem nízký; patříme-li však na něj očima křesťanskými, objevuje se býti stavem vznešeným, neboť život chudý, ponížený a namahavý více se podobá životu Božského Spasitele a dříve nám zabezpečuje šťastnou smrt, nežli život rozmařilých bohatců. Z písma sv. víme, že „Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužiti, nýbrž aby sám sloužil.“ Buď tedy se svým stavem spokojena a nereptej pro námahy jeho. Věz, že Bohu, Pánu nejvyššímu, lidé chudobní a sloužící

zvláště milými jsou, a že On jim odměnu hojnou připraví, jestli po křesťansku žítí budou; ze zkušenosti pak víš, že lidé vznešení a zámožní často většími strastmi navštíveni bývají, než jejich služební.

2. Jakékoliv dílo konáš, konej je z lásky k Bohu; Bůh ti za ně odplatí, jakobys jemu samému službu prokázala. Buď tedy při práci své pilnou, pořádanou, čistotnou, podnikej ji rozumně a ochotně nejen k vůli pánům svým, nýbrž pro Boha. Písmo sv. přikazuje zjevně, aby služebníci poddáni byli pánům svým se vší bázní,

netoliko dobrým a mírným, ale také zlým; nebo toť přináší milost, jestliže kdo z lásky k Bohu zármutek snáší a nespravedlivě trpí. — Měj se však na pozoru, abys neupadla do nějakého těžkého hříchu, nebo jediný smrtelný hřích připravil by tě o všechny zásluby u Boha; práce pak, které bys v takovém neblahém stavu konala, prospěly by ti jen u tvých pánů, nikoliv ale u Boha, leč by jsi se pravým pokáním k Němu zase navrátila.

3. Hříchy nejnebezpečnější a před Bohem nejohavnější jsou hříchy proti šestému přikázání, byť by také jen nezřízenými myšlenkami a žádostmi spáchány byly. Je to pro mnohou chudou služebnou pravým neštěstím, je-li velice krásná, protože se jí mnohem více nebezpečenství naskytá a mnohem více úskoků strojí, nežli jiným. A do jaké záhuby se vydává taková lehkomyšlná holka, pakli ještě sama nápadným oděvem a šperkem oči jiných na sebe obrací! Bláhová nepovází, že konečně nic nezůstane z její krásy než lebka a několik kostí!

4. Nejkrásnější a jediné pravá ozdoba před Bohem, panenská nevinnost byla-li jednou ztracena, nevrátí se více: proto se měj na pozoru a střež již tento poklad drahocenný. Nepřijímej žádné služby aneb nezůstávej v ní, je-li v domě nebezpečenství, byťby sebe větší služné nabízeli tobě. Zde platí výrok Božského Spasitele: „Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na své duši škodu utrpěl?“ Považ jen následky: zde na světě musíš žít v chudobě a služebnosti a pro krátkou, hanebnou rozkoš chtěla bys zaprodati nebe, odloučiti se od Boha a připravit si muky věčné? — Naskytne-li se ti služba v rodině počestné a křesťanské, važ si jí a nedej se nížádnými sliby odtud přilákati do domu, v němž není ani náboženství

ani mravnosti. Lidé zlí naslibují toho mnoho, nesplní však slibů svých, za to ale lidé svědomití slovu danému dostojí.

5. Nedělej si známostí a neudržuj jich, leč bys poznala pevný úmysl a měla jistou naději na brzké provdání se. Jen pro pouhou rozkoš s milencem se scházeti, s ním vycházeti a tančiti, je hříšné, protože to od Boha a ctnosti odvrací. A kdyby se ti i k sňatku manželskému zaslíbil: co jsi tím získala? Obyčejně vede se služebným, když se provdají, mnohem hůře, nežli za svobodna. Onemocní-li muž nebo je-li pijan, upadá žena s dětmi do největší bídy a jak by si toho přála, kdyby byla opět svobodnou služkou! Svadba takových docela chudých lidí podobá se nebi ranním červánkem ozářenému; brzy však potáhne se celé nebe šedým mrakem, z něhož nepřestává pršet. Ženy takové samy říkají, že od svého provdání neměly pokojné hodiny.

6. Jak nakládáš se svým služným? Nejlépe ho užiješ, budeš-li jím podporovati své nuzné rodiče, mladší bratry a sestry; vyhozeno by však bylo a k záhubě by ti sloužilo, kdybys je toliko obracela na šaty a šperk. Nejvíce zalíbí se služka Bohu a rozumným lidem, je-li oblek její čistý a skromný. Nemáš-li rodičův a blízkých příbuzných, aneb nepotřebují-li pomoci tvé: ukládej si peníze ve spořitelně, abys ve stáří aneb v nemoci nebyla jiným na obtíž. Nezapomínej také, že při vši své chudobě i almužny dávati máš podporujíc nejvíce žebráky domácí; haléř tvůj má u Boha větší cenu než zlaták bohatcův.

7. Měj ale vždy na mysli Boha nejvyššího spravedlivého! Věz, že bys ani darováním desíti zlatých nenapravila, co odcizením několika krejcarův zaviníš? Buď tedy ve své službě svědomitá; neboť si ničeho ani nerozdávej, co není tvým majetkem. Nechtěj se rovnati služkám šejdířským, které byvše poslány nakoupit,

částku peněz si schovávají a navrátilve se domů neprávě tvrdí, že tolik a tolik vydaly. Nebeř si jídel a nápojů po tajmu, za zády pánův tvých, aniž je takovým způsobem rozdávej; neodcizuj jim peněz aniž co jiného pod záminkou, jakoby tobě málo platili. — Na smrtelné posteli znepokojují nemocného nejvíce dva hříchy: přestoupil-li hrubým způsobem šesté přikázání Boží a má-li nespravedlivý majetek na svědomí. Nepřipravuj si tedy takových trpkých výčitek v poslední hodince. I v tomto životě můžeš jen tenkrát s důvěrou v Boha doufati, máš-li čisté svědomí.

8. Hřích, jež sice ve všech stavech nalazáme, nejvíce však u služebných, jest pomlouvání. Při kašních městských neteče toliko voda z trouby nýbrž zhusta i na cti utrhaní z úst děveček vodu nabírajících; čest mnohého domu a mnohé rodiny bývá tu zostuzena. Mnohá služebná, které se nevede dle přání, aneb když službu změnila, chce takovým vypravováním svému srdci uleviti: avšak pomluva jest a zůstane vždy hříchem. Zlé věci o blížním máme jen tenkrát vypravovati, když je toho potřeba, nikoliv ale v rozmrzelosti a k vůli klepům; to se přičí lásce k blížnímu. Zde dlužno uvážiti výrok Páně: „Kdo chce následovati mne, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Zapři se tedy, když ti takové pokušení nastává; a stala-li se ti křivda, nežaluj toho jiným, nýbrž trpělivě to nes. Každý má v účtě holku, která pomlouvám a klepům vyhýbá, která ani svých nynějších pánů ani dřívějších neroztrušuje.

9. Jsou-li děti v domě, kde sloužíš, měj vždy na paměti slova Božského Spasitele: „Střežte se, abyste některého z maličkých těchto nepohoršili; neboť pravím vám: anděl jejich v nebi vždy vidí tvář Otce mého nebeského. Kdo by však pohoršil jedno z maličkých

těchto, které ve mne věří, tomu by bylo lépe, aby žernov osličí zavěšen byl na krk jeho a on aby pohřžen byl do hlubokosti mořské.“ Z toho vysvítá, že si můžeš na dětech, které kolem tebe jsou, zasloužiti nebe anebo peklo. Děti pro svou nevinu jsou před Bohem krásnější a Jemu milejší, než lidé dospělí; proto má i větší cenu skutek dobrý nebo zlý, který se nevinným dětem prokazuje. Ničeho nevypravuj, nic neukazuj, nic nedělej, čím by dítě na duši mohlo býti porušeno neb otráveno: neuč ho lháti, neuč je marnivosti, neseznamuj ho s věcmi nečistými. Děti rády bývají kolem služebných; použij tedy příležitosti té, mluv s dítětem o milém Bohu, o Spasiteli, uč je některým modlitbičkám aneb křesťanským pořekadlům; řekni mu co jest pravé a co hříšné: tak můžeš se státi duchovní matkou dítěte, a Bůh ti tento dobrý skutek zapíše do knihy, z níž se bude čísti při posledním soudu. Již často roznítily křesťanské služby v nezkažených duších dětinských víru a lásku k Bohu, podobně jako jarní slunko ze země byliny vyluzuje.

10. Jest jen jedna věc, která tě spokojenou učiní i ve stavu služebnosti, a ta jest náboženství; jedna věc, která tě časně i věčně oblaží, a ta jest opět náboženství. Vše ostatní, oblíbenost u lidí, zámožnost, dobré místo, provdání se atd. je nestálé; bez Boha-li se na to spoléháš, budeš toho dříve neb později pykati. Pravidelně konej své ranní a večerní modlitby; vše, cokoliv konáš neb trpíš, obětuj Bohu, Pánu nejvyššímu. Ale i mezi dnem často mysl svou k Bohu obracuj, jenž vždy při tobě jest a tebe nejvroucněji miluje; rukama konej dílo své a srdce měj k Bohu obráceno. Abys však měla zásobu myšlenek dobrých a s Bohem vždy důvěrně obcovala, ráda se obírej čtením nábožných knéh. Neděle především jest od Boha ustanovena k tomu,

aby lidé o spasení duše pečovali. Nikdy neopomeň, obcovati v neděli službám Božím, a hned při vstoupení do služby se svými pány si vymíň, abys mohla tuto křesťanskou povinnost konati. Nemohla-li jsi pro důležitou příčinu na služby Boží přijíti, aspoň v duchu jim obcuj, modli se doma a čti v nábožné knize. Také svědomí své zpytuj v neděli, abys poznala, jak jsi se po celý týden zachovala; hříchů svých lituj a nová čín předsevzetí na budoucí týden. Nejvíce o to pečuj, abys častěji do roka svaté svátosti hodně přijala.

Má-li služebná jen jiskru náboženství v sobě, modlí se zajisté Otče náš. Jest to nejen modlitba nejlepší s nebe poslá a do nebe přivádící, nýbrž i krátké kázání, které člověk své vlastní duši činí. Podám ti tady krátký výklad Otčenáše, který si zvláště v neděli přečísti máš.

Otče náš, jenž jsi na nebesích. Ty jsi otec, jenž nikdy neumře, jenž jsa neskončeně bohatým a mocným mne více miluje než matka své jediné dítě milovati může. Není na světě člověka, v nějž bych se více důvěřovati mohla než v Tebe, Otče nebeský. Proto všechny své tužby, všechny starosti na Tebe skládám a nižádným hříchem od Tebe odloučiti se nechci. Má pravá vlast, má otčina je tam, kde na Tebe, Otče můj, věčně patřiti budu, v nebi. Tam přijíti si žádám a proto čistou se vždy zachovám; nebo jen kteří čistého srdce jsou, Boha viděti budou. Otče nebeský, popřej mně k tomu své milosti!

Posvěť se jméno tvé. Proto jsme na světě, abychom Tebe, o Bože, poznali, milovali, ctili a velebili. Jako plamen hořící svíce, tak mají všechny mé myšlenky, žádosti a úmysly k Tobě vzhůru obráceny býti. Vše ke Tvé cti a slávě, Bože můj, chci konati, Tobě především

chci se zalíbiti. Víru svou v Tebe a lásku k Božskému Spasiteli budu také veřejně vyznávati, i kdyby se mi proto posmívali. Dám si také záležeti na tom, abych lásku a úctu Tvou u dětí a známých podněcovala a množila, kdykoli se mi k tomu příležitost naskytne.

Přijď království Tvé. Lidé nejvíce snaží po tom, aby dobře jedli, dobře pili, mnoho nedělali, všem chtěčům tělesným hověli. Oddávají se lakotě, marnivosti, pýše, pánovitosti, závisti, nepřátelství, na cti utrhaní, klamu a šalbě. To však není království Boží. Království Boží je úzká cesta sebezapření, zdržlivosti, skromnosti, pokory, tichosti, trpělivosti, pravdomluvnosti, lásky k Bohu a k lidem. Aby toto království Boží zavítalo a nad zlým opanovalo v srdci mém i ostatních lidí: za to tě, Otče nebeský, nepřestanu prositi.

Buď vůle Tvá, jako v nebi tak i na zemi. Bože můj a Pane můj! My jsme tvorové Tvoji a majetek Tvůj, proto máme vůli Tvou svatou ve všem rádi plniti. Ty jsi nám vůli svou zjevil, přikázání jsi nám dal. Já chci býti věrnou služkou Tvou a proto vždy ráno se budu tázati: Pane, co chceš, abych činila? A co mi odpovíš hlasem mého svědomí, to věrně konati budu. Z téže příčiny chci i pánům svým ve všech spravedlivých věcech poddanou býti, — proto že Ty to poroučíš. Ale i odporné věci, které na mne dnes sešleš, chci trpělivě snášeti. Dej mně milost, abych toto dobré předsevzetí vykonala.

Chleba náš vezdejší dej nám dnes. Děkuji Ti, dobrotivý Bože, za vše, co jsi mi již uděliti ráčil: zdraví, křesťanské vychování, šatstvo, potravu a příležitost, že mohu prací svou jiným lidem užitečnou býti. Dej mi a nám všem, čeho i budoucně potřebovati budeme na duši i na těle. Budu vždy spokojena s tím, co mi dáš, a svědomitě užívati budu darů Tvých. Budoucnost

svou ponechávám Tvé otcovské dobrotě o to jediné pečujíc, abych se Ti ve všem líbila. Vše ostatní bude mi přidáno; tak doufám od Tvé otcovské prozřetelnosti.

Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. Již často jsem se prohřešila myšlením, řečí, skutkem, opomenutím svých povinností. Lituji svých hříchů, Bože můj, lituji jich upřímným srdcem, protože Ty každý hřích v ošklivosti máš. Prosím Tě pro utrpení a smrt Božského Spasitele, odpusť mně hříchy mé, odpusť mně i tresty po smrti. Že bych ale odpuštění doufati nemohla, kdybych sama také neodpustila, odpouštím úplně všechny urážky a křivdy, které se mi kdy staly, aniž chci více na ně spomínati. Buď milostiv všem lidem i těm, kteří mně ubližují.

Neuveď nás v pokušení. Nechci Tě, o Bože, znova urážeti. Znáám však slabost svou; ač si ráno vše dobré umísňuji, shledávám přece večer, že jsem opět pochybila. Prosím Tě, všemohoucí Bože, odvrát ode mne pokušení zlé a dopusť-li je přece, sliž mne, abych je přemohla, z bázně a z lásky k Tobě. Po celý den chci však mít na mysli napomenutí

Spasitelovo: Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení!

Zbav nás ode zlého. Jest neskončeně mnoho zla na tomto světě: chudoba, nesčíslné nemoce, bolesti umírajících, starosti, nepřátelství a sváry, hříchy, zlé návyky všeho druhu. Kdo dnes ráno zdravý a veselý procitnul, může za den do těžké nehody a neštěstí upadnouti. Odvrát od nás, dobrotivý Bože, vše zlé, které zasluhujeme a které na nás přijíti má; učiň den tento dnem vysvobození všem lidem, kteří nehodami sklíčení jsou; osvobod je ode všeho zlého, zvláště pak ode zla největšího, jenž jest hřích.

Amen. Vše, zač jsem prosila, uděliž o Bože, netoliko mně, nýbrž i ostatním lidem, blízním mým — skrze Ježíše Krista, Tvého přemilého Syna, Pána našeho, jenž s Tebou a s Duchem svatým živ jest a kraluje na věky věkův.

Neopomeň také vroucně ctíti tu, kterou Bůh sám na nejvyšší počtil a za matku Syna svého vyvolil — neopomeň ctíti blahoslavenou Pannu Marii. Ve všech svých potřebách vzývej Ji, Ona ti vyžádá ochrany Boží a všech potřebných milosr.

Něco z misíí.

(Ze zápisků misionáře; — ukončení zpráv o misích horvatských.)

V naší vlasti konávají se také často sv. misie a obnovují se, — jsouť ony našemu lidu pravou pochoutkou, duchovními hody, ku kterým z daleka spěchají a jich se s celou napnutostí mysli účastní. Ne všude ukazují křest. misie tak utěšený obraz jako v naší vlasti, ne všude naslouchají věřící slovům misionářovým s takým vděkem; v mnohých zemích jsouť misie pro kněze kus perné a zdá se že i velmi nevděčné práce, kterou jediné nezištná láska k nesmrtelným duším, horoucí láska ke Kristu Pánu podniká. Takové obtížné misie podnikali kněží Tovaryšstva Ježíšova v Dalmatsku, mezi obyvateli, na které časté stykání se s tureckými poddanými nejškodlivější vliv má a hmotně i mravně jejich neštěstím jest. Poslyšme, co si mezi jiným (již †) misionář P. Jan Voljavec o těchto misích napsal.

„Škola B. S. P.“ 1877.

Dojeli jsme do Zemuníka, do osady na samém pobřeží a sotva dvě hodiny od města Zadru. Žádný by se ani nedomyslí, jaká tu panuje nevázanost v mravech, ba zpustlost; — člověk domnívá se býti uprostřed Turecka. Lid zdejší jest z většího dílu vzrůstu složitého a zavalitého a potkáš-li muže v jeho domácím kroji, nezřídka pojímá tě strach a hrůza. Nás uvědomili už předkem o zvykách a obyčejích těchto lidí a dali nám jen skrovničkou naději na příznivý výsledek, jmenovitě za příčinou neustálého styku a důvěrného obcování s tak zvanými Morláky, řeckými to rozkolníky obřadu slovanského, od nichž se přirozenou měrou přiučili mnohemu zlu a nepořádku. My ovšem tak nuznou vyhlídkou na zdar misie od úmyslu svého sraziti jsme se nedali, skládajíce veškerou naději v nejsvětější Srdce Páně a mohutnou přímluvu Panny Marie.

Farnost Zemuník čítá as tisíc duší, majíc k sobě přidružených pět malých vísek dvě neb tři čtvrti hodiny od sebe vzdálených. V duchovním ohledu nejvíce zanedbaná jest vesnice Smrdelj řečená, obývaná samými přistěhovalci v prošlém století z turecké Albanie, právě za času slavného druhdy arcibiskupa zaderského Zmajevíce, jenž jim pohostinného útočiště dopřál před sverepostí stíhajících je Turkův. Bohužel přinesli s sebou i všechny ty od Turkův zděděné neřesti a vady, o nichž jsme se zmínili již dříve; ký div tedy, že se i sousední osady zlým příkladem nakazily a tyto nechvalné vlastnosti více méně v celé farnosti rozhostily. Na samém počátku misie bylo nám zakusiti nemalých svízělů a těžkostí, neb právě o to byla tu největší potíž, bychom tu lid aspoň k návštěvě kázání přiměli; — ač dp. farář vícekrát byl ohlásil, že v druhou neděli adventní misie se zahájí, nedostavilo se předce onoho dne ani sto hlav.

Den na to, ve svátek Nepoškvrněného Početí zaměřil jsem hned z rána a v společnosti páně farářově do jedné z nadzmiňovaných vesnic, doufaje, že mne po odsloužení tam mši svaté alespoň něco lidu do misijního kostela doprovodí, a pak že se na misii účastní, než všechna naděje mi selhala; jakkoli jsem jich, drže v ruku kříž, co nejvřeleji vyzýval, aby šli za mnou, předce sebou ani nehnu, planými omluvami se zastírajíce, že prý již příliš pozdě, v předvečer slavnosti že by se byli spíše dostavili. Než znenáhla sbíral se lid jednak ze Zemuníka samého jednak z okolních vsí, tak že kostel v následujících dnech věřícími obojího pohlaví takřka přeplněn býval a všickni kněží plno měli práce. Jaké bylo naše překvapení, když jsme se přesvědčili, že jen málo kdo uměl hlavní tajemství sv. náboženství, a nejedni z nich neuměli ani „Otče náš“ a „Zdravas“ se pomodlit. Jak velice tím znesnadňována působnost naše, každý snadno si představí. A předce udělil nám Bůh své milosti, že jsme nepostrádajíce odvahy ani trpělivosti, s chutí se dali do práce, a počínajíce s tím, co bylo nezbytno, poučovali jsme lid o hlavních základech katechismu. Majíce za to, že z prvních kázání všickni pochopili dvě nejčelnější tajemství víry, hodlali jsme následního dne pokračovati v ostatních. Než aj! třetího dne nebylo opět ani živé duše v kostele, ačkoli jsme jich k tomu napomínali co nejsnažněji a nadělujíce jich přestědře posvátnými obrázky, doufali jsme aspoň mládež přilákat. Tato svrchovaná netečnost způsobila, že někteří z nás, o příznivém výsledku takměř zoufajíce, již již radili, abychom toto plané pole srdce lidského opustili. Jen milost Boží dodávala nám ještě síly, že jsme přes to pokračovali v započatém díle.

Abychom se tudý v dotčený den něčím zaměstnali, hleděli jsme smířiti

dvě rodiny, po 38 let pro jakousi vraždu v nepřátelství žijící; uražená strana stále slídila po vhodné příležitosti, aby vykonala „osvetu krvarinu“ čili krvavou pomstu. Neboť připomenouti sluší, že v nejedných osadách zdejších zvykem jest, že všickni členové rodiny, v níž kdo příslušníkem druhé rodiny zavražděn byl, přísahou se zaváží buď vraha samého anebo kohokoliv z jeho příbuzenstva usmrtiti, nedadouce dříve pokoje, až by tato strašlivá pomsta uskutečněna byla, čímž se stává, že ta bohomrzká přísaha začasť od pokolení na pokolení se převádí.

V svrchu řečené vsi Smrdelji uplynulo již valně let, co jistý domkař úkladně zavraždil jednoho spoluosadníka, otce mnohočetné rodiny. Usvědčen byv z přečinu, odsouzen jest k dvacetiletému žaláři v Staré Gradišce, slavonské pevnosti nad Sávou, a po odbytém trestu navrátil se ve svůj domov. Leč jakkoliv nešťastník svůj dluh spravedlivosti lidské již splatil, nieméně neukojil tím mstyzádosť v příbuzenstvu zavražděného, neboť někteří z příbuzných zavázavše se nadzmíněnou přísahou a napořád ještě po odvetě dychtíce, již od 16ti let po jeho návratě z vězení všemožně stáli o jeho bezživotí. Tím byl nebohý stařec přinucen míti se ustavičně na pozoru před zákeřnickými nástrahami svých soupeřů, pročež skoro nikdy nevycházel z domu. Zatím v čas misie vykonav u mne s velikou lítostí svou zpověď, požádal mne, abych mu na jeho sociích prominutí zjednal, podáváje jim zároveň částku 60 tolarů, výtěžek to svých dlouholetých úspor, pakli by se uvolili odpustiti jemu spáchanou křivdu. Dne 9. prosince tedy, poručiv záležitost co nejvroucněji nejmilostivějšímu Srdci Mariinu, rozhodl jsem se o tak nesnadný podnik se pokusiti, a jelikož u sprostého lidu nemálo působí zevnější podoba, jež bije v oči a podněcuje smysly, poprosil jsem dp. fa-

„Škola B. S. P.“ 1877.

ráře, aby mne doprovázel, a takto opatřen jsa štolou, obřadní knihou, svčenou vodou a dvěma soškama nejsvětějších Srdcí Ježíše a Marie, odebral jsem se zároveň s P. Carrarou na naznačené místo. Bydlitelé domu již předkem doslechli o mém příchodě, než jakmile jsem vstoupil do domu, zarazili se, a uzřevše tak okázalý výjev, nemohli se předce dovtípití, kam to vlastně měří. Já však jim hned oznámil, nač přicházím, totiž abych obdržel na nich odpuštění pro jejich někdejšího nepřitele, dokládaje, že jakožto opravdiví křesťané tak učiniti musejí z lásky k nejsvětějším Srdcím Ježíše a Marie, jež jsem v témž okamžení odhaliti kázal, by pohledem na ně k žádoucímu smřu se pohnuli.

Věc opravdu divná! Sotva utkvěli očima na těch posvátných obrazech, ihned pocítili všichni vnitřní pohnutí, a ti sami, již před tím byli tak zatvrzelého srdce a zavilé mysli, po drahně let v tak krvelačných trvajíce choutkách, pravili první, že jsou pevně odhodláni k odpuštění křivdy a úplnému smřu; a na doklad, že z té duše všelikou vinu promíjejí, dali bez odkladu pozvati svého dávného ublížitele, ubezpečující ho, že přijíti může beze všeho strachu a bázně. Výjev pak, jež poskytoval jeho příchod a vstoupení do toho domu, kterýž mu plných 38 let uzavřen býval, byl tak povznášející a pohnutlivý, že ho tu slovy vypsati nelze. Vinník pokleknul dle zvyku národního na prah domu a želícím hlasem otázal se „starešiny“ či vladaře rodiny, dovoleno-li mu přes práh do domu vkročiti; obdržev přísvědčující odpověď a trvaje v tomtěž postavení, jal se opravdu skroušeně vyznávatí přestupek svůj a prose pokorně za odpuštění, sliboval, že se až k smrti své vděčným prokáže za tak velikou jemu učiněnou milost. Pak podával příslibených 60 tolarů jakožto maličké odškodnění za způsobenou ztrátu a urážku.

Tu jednohlasně vyzván od vůkol stojících povstal, a na znamení smíru objali jej pořadem všickni členové rodiny, dadouce mu přátelský polibek míru. Zprávce domu děkoval na to Bohu za to všechněm proukázané dobrodějství a zavázav se pod věrou a ctí, že si nikdy víc nevzpomene na utrpenou křivdu, ujišťoval, ho slavně ve svém a svých poddaných jménu, že mu z upřímná srdce odpouští, a soudobně požádal svého smířeného spolubratra, aby oněch 60 tolarů odevzdal p. faráři, aby jich vynaložil na ozdobování obrazů nejsvětějších Srdcí, jichž přímluvou všickni došli tak veliké milosti, tak aby přiozdobeny ostaly v chrámě jakožto trvalá upomínka na uskutečněné smíření a na obdržené dobrodiní. Zároveň mají tyto obrazy všem a při každé návštěvě kostela uváděti na paměť tento památný den, aby takto závazkům svým věrně a řádně dostáli. Tento pěkný návrh potkal se s obecným souhlasem, načež se srdečnou radostí odbývány tak zvané hody lásky, po kterýchž zpíván známý chvalozpěv: „Budi pochvaljeno po sve vrime (po všecek čas) Jsusa (Ježíše) i Marie slavno ime.“ Uděliv ještě sv. požehnání jednotlivým osobám a celému domu, rozloučil jsem se s ním pln srdečné radosti a útěchy duchovní.

Sotva se pověšť o tom podivuhodném ději mezi osadníky pronesla, přihrnuli se houfně do kostela poslouchat našich kázání. Od té doby bylo účastenství farníků, též z poblížkých obcí příchozích, pořáde větší. Zpovědnice naše byly jako obléhány, tytýž ztrávili jsme zpovídáním bez mála celé odpoledne. Zvláště bujará mládež, jež dřív tak vlažnou a netečnou se ukazovala, jevila nyní největší pobožnost a usebranost myslí, ve všech věcech pilna jsouc našich nauk a napomenutí. Mnohý zlovyk, jenž se zdál býti neshladitelným, dokona odstraněn, a vždy více osvojovala sobě milost Boží veškera srdce toho z přirozenosti sice

všeho dobra nejvíce vnímavého, avšak duchovně veskrze zanedbaného lidu.

Hlavně den 12. prosince byl dnem milosti a spásy pro osadu zemunickou. Konala se právě kázání o hořkém utrpení Krista Pána, jež jest nade vše jiné spůsobilé přiměti myslí k promiňování utrpených křivd. Když se již mohutněji byly rozproudily city posluchačů, odhaleny najednou sochy nejsvětějších Srdcí, ozdobené ladnými květenčí a osvětlené hojností světél. Byl to slavný okamžik, divadlo na nejvyš tklivé! Dojem skroušenosti ovládnul každou duší, proudem lily se z očí slzy, bezděky ozývala se ústa slovy usmíření a lásky, a vespolečná objetí stvrzovala závazky smíru. Pouze dvě rodiny neúčastnily se toho dojemného výkonu lásky křesťanské, setrvávajíce v dosavadním záští. Byli totiž dva bratřenci, z nichžto jednomu před třemi lety zavražděn jest syn osmnáctiletý; vraždu spáchal syn druhého bratrance. Vrah si u vězení odseděl trest, soudem vyměřený, a vrátil se do otčiny. Avšak příčinou té neblahé „osvety krvariny“ nebyl nikdy svým životem jist, maje se stále obávati nastražených úkladů svého strýce. Rána byla ještě zcela čerstvá a krvácející, a nelze vysloviti, jak velice se vzpíralo přirození odpustiti učiněnou křivdu. Nicméně pohnutí jsouce naším doléháním, zdáli se býti náchylnými k jakémusi přiblížení; ale žádali 100 „žutáků“ (žlutáků, dukátů) co bolestné čili náhradu za utrpenou ztrátu. Všeho všudy srovnávala se tato cena se jméním vrahovým; ana se však srdce na vzájem sobě blížila, nebylo příliš těžko požadavek tento uskrovniti, a naposled dohodli se vespolek, aby vinník zapravil skrovné útraty na kříž misijní, jenž pak co věcítý pomník spůsobeného pokoje v kostele ostati měl.

V ustanovený den odebraly se obě rodiny do chrámu Páně, kdež se všickni po učiněném odprošení a daném odpouštění

vespolek objali a pocalovali za hlasité pochvaly veškerého přítomného lidstva, jež se tímto příkladem křesťanské smířlivosti ještě více ku všelikým cnostem povzbudilo. A tu nemohu mlčením pomínouti krásná slova, jež otec syna nyní již na milost přijatého při této příležitosti pronesl. Když jsem totiž mladíka napomínal ku vděčnosti, jakou patrně povinen jest naproti svým příbuzným, jimžto způsobil tak ohromnou bolest a ztrátu, tu oslovil jej otec sám řka: „Sinko, prijí uvrídi ti mene i tvoju majku, neg ove svoje prevelike dobročince,“ t. j. „Synáčku, uraziž spíše mne a matku svoji, nežli tyto preveliké dobrodince své.“

Z těchto jen velmi poskrovnu vyčtených případů možno souditi na nesčíslné a znamenité milosti, jaké Bůh za té posvátné doby veškerému obyvatelstvu zemunickému prokázal vzdor tak nepříznivému začátku. Veleduštojný p. arcibiskup, jenž 15. prosince osobně zavítal do Zemuníka udílet svátosti sv. břimování, vida tu všeobecnou proměnu osady, byl tím tak rozradován a potěšen, že se veřejně o tom a nejvýš chvalně vyjádřil, pravě, že v celé osadě spíše anděly než lidi nalezl. Téhož dne ustaven dp. farářem ve zvláštní kapli kříž misijní, na nějž se tolik vzácných upomínek poutalo. U křtitelnice obnovili všichni své křestní sliby; pak uděleno požehnání papežské, medalie, růžence a p. opatřeny odpustky, a po odzpívaném chvalo zpěvu: „Tebe Bože hvalimo“ uzavřena misie požehnáním převelebné Svátosti. Též zevnější lesk, jakýž vynakládán na zvelebení misie zvláště závěrečného dne, přilákal nemálo nesjednocených Řeků obdivujících účinky a moc misie, jež s to jest i nanejvýš zanedbaný a zvrhlý lid na pravou cestu přivést. Jmenovitě přicházvala pilně malá děvčátka rodičů pravoslavných a naslouchajíce den co den výkladům

křesťanského učení obdržovala zároveň s ostatními za svou bedlivost obrázky a jiné dárky; druhdy přišly též některé dospělejší dívky a ty byly patrně pohnuty kázáními a výkony bohoslužby katolické, a máme naději nikoli bezdůvodnou, že toto ač skrovné seménko svým časem utěšené vydá ovoce, ano jedna z nich představila se již dp. faráři odhodlána jsouc navrátiti se v lůno samospasné církve katolické, a tento krok nebude jí as příliš nesnadným, zvláště nyní, když prostředky po uzavřené smlouvě mezi svatou stolicí a vládou rakouskou (misionář píše tak r. 1856, tedy asi rok po uzavření známého konkordatu rakouského) mnohem lehčí a jistější se staly.

Ukončím tyto své zprávy krom obyčejnou milostí, jakou Bůh jistému ubohému hříšníkovi udělil, jestiž ona jakoby vrcholem všech milostí, jež všeslitovný Bůh na veškero obyvatelstvo zemunické vrchovatou měrou vylil. Na den 16. prosince byl již ustanoven náš odjezd, avšak právě den před tím přišel k nám jakýsi člověk, jenž před časy zavraždil bratra svého souseda, a celý v slzách jal se nás prositi, bychom se odebrali do jeho bydliště v sousedné vísce a na jeho nepříteli žádoucího odpuštění mu vymohli. Tento, jsa nemocí sklíčen, nemohl se účastniti v misii, pročež tvrdošíjně zůstával na svém ohavném záměru, obmyslenou osvetu krvarinu stůj co stůj ve skutek uvést. I počali jej s rozličných stran přemlouvati k odpuštění spáchané křivdy; ale nic naplat: nesvedli ničehož. Konečně se jim předce alespoň to podařilo, že jej přiměli k nošení zázračné medalie, a pak viděl se býti poněkud obměkčen; pravívalť, že odpouští soku svému, avšak jeho sama ani spatřiti nechtěl, nerci-li aby ho obvyklým způsobem objal a políbil. Zatím, an jeho mladší bratr a celá ostatní rodina ochotna byla bývalému nepříteli všechno

úplně prominouti, kázal jsem ho zavolati, aby celou rodinu odprosil a staré přátelství obnovil, mysle, že se tak všechno nejsnáze urovnati dá. Tento se ihned dostavil, a poklekl na samém prahu domu, tázal se dle zvyku národního po třikráte, směl-li by vkročiti do pokoje, všichni odvětili, že ano; jediný starší bratr Antonín nepřisvědčil, aniž ostatními přemluvit se dal. Tu já sám ve jmenu Božím a blahoslavené Pauny odpověděl za všechny pozval jsem prosícího, aby jen bez obavy vstoupil. A tu jsem byl svědkem nejtěkavější pohnutosti, vida, an jednak tento cele skroušený a v slzách se rozplývající kajicník sám na sebe žaluje a úpěnlivě za odpuštění žádá, jednak všichni ostatní taktéž až k slzám pohnutí rádi promiňují křivdu a kajícího bratra jeden za druhým v náručí pojímají. Avšak Antonín nedával toho na sobě znáti, žeby byl připraven k podobnému důkazu lásky křesťanské. Ubohý prosebník pokoril a ponížil se ještě více, a vrhnuv se před ním na kolena počal mu líbat nohy, pak kolena a ruce, a konečně mezi strachem a odvážností se kolísaje, již byl na tom, aby jej po bratrsku přivinul k srdci a na doklad smíru v tvář políbil. Než poněvadž Antonín přes to ještě napořád stál nepohnut a mlčel, nižádné ochoty k usmí-

ření neukazuje, tu já konečně sám, chtěje překonati všecku zdráhavost a všecken odpor, vstoupím mezi ně a drže před nimi obraz Ukřižovaného, pravím, aby jeden každý jej políbil, avšak skroušeně a zbožně, nikoliv polibkem jidášským; „pročež,“ doložím, „abyste se uhnuli této ošemetné proradě, jest prvé nutno, abyste si podali bratrský polibek míru.“ Bůh dodal slovům mým náležitě účinnosti: neboť týž okamžikem padnuli si oba do náručí a pocelovavše se bratrsky, smířili se úplně. Zjevný div milosti Boží byl dokonán! Tentýž člověk, jenž ještě před několika okamžiky v celé tvářnosti ukazoval hněv, v řečích jevil zatvrzelost a pohrdání, ten náhle zkrotl a byl nejvýše vlídným, přívětivým a úslužným, podáváje všem vůkol stojícím uchystaný nápoj „ljuveni napitak“ čili laskavec řečený, a připíjeje na zdar nového přátelství dal tím na jevo, že v srdci svém nijakého záští již nechová. Bavili jsme se pak po chvíli nenucenou veselou rozprávkou a ukončili a dovršili tu potěšnou událost obyčejným chvalozpěvem: „Budi pohvaljeno po sve vrime Jsusa i Marije slavno ime.“

Budiž povždy veleben nejlaskavější Spasitel, jenž divným a jiným způsobem otvírá srdce lidská, aby je naplnil svou milostí.

Údům sv. dětství.

List p. Tagliabue misionáře a apoštolského vikaře ve Tehé-ly.

Který spolek jest tak podivuhodný, jako spolek sv. dětství! Všim právem se takto nazývá a nemůžeme se ho vynachváliti a říci, jak se teprv líbí Pánu Bohu! Spasitel náš, Ježíš Kristus, přišel na svět spasit všechny lidi a není než malinký počet lidí, kteří byvše smrtí odloučení od svých dobrodinců, Jemu

se odevzdají a Jej do slávy věčné následují; mnoho však jest těch, kteří Pánu odpoví, jako ti, které chtěl boháč, o němž Ježíš Kristus ve sv. evangelium vypravuje, ku hostině pozvati, mnoho takových, jenž odpoví: Jsem velmi zaměstnán koupí nebo jinými věcmi světskými a nemám proto času mysliti na nebe. Jiný řekne:

Jsem příliš zaměstnán bažením po dědictví, neb sklízením z pole, hromaděním statků; však dejte si pozor, my lidé zříme jen lidskýma očima a sice obyčejně příliš pozdě. Konečně mnoho jiných řekne buď ústy neb aspoň v srdci: Našel jsem již své štěstí, svou rozkoš, své potěšení a proto nemohu se sháněti po věčných radostech, mizerný tvor mi postačí, nasytím se podle své libovůle choutkami zvrácenými a prostopášnými, nežádám a nepřeji si ničeho více.

Tak tedy náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus vidí se býti zavrhnuta od Židů a vidí, kterak propuštěn na svobodu největší zločinec Barabáš; a když osten svědomí se ozývá a nechce nikterak mlčeti, tu volá takový nešťastník: Ukřijte Jej, aby nebylo více o něm ani zmínky. Nechci Jemu sloužiti dokonce, mám jiného pána, toho miluji a jiného nechci.

Za našich časů, kdež velmi mnoho lidí takové mluví řeči, pátral náš Spasitel po prostředku, aby odčinil a napravil křivdu učiněnou Bohu Otci, takto mluvě k lidu: Oni mne vyhostili ze svých pyšných srdcí, vyhnali z nádherných svých paláců, ba ani nechtěli, abych zaklepal na dvěře jejich duší, co mám tedy dělati? Než nesmírné jest dobrodiní lidského vykoupení, není a nesmí býti ztraceno; protož budu volati do všech končin světa na východu, volati budu těm plukům malých andílků, a abych je k sobě přivábil, rozohním horlivost malých dítek na západu, neboť takových a jich vrstevníků jest království nebeské.

A ejhle, skutečně přišel náš Spasitel na svět a ukázal se malým dítkám evropským (a tudíž i vám milé dítky českomoravské vlasti naší) v podobě spolku sv. dětství a vykupuje posud dítky pohanské skrze tento náš spolek rovněž, jak nás na dřevě sv. kříže svou předrahou krví byl vykoupil a spasil.

Malí apoštolé, vy jste šťastni, ba šťastnější než misionáři. Misionář pracuje v potu tváří dlouhá léta, aby zúrodnil půdu suchou a kamenitou, jeho volání kázání ozývá se jako o skaliska odrážející se ozvěna na poušti, totiž o zkamenělá srdce, anižby někdy aspoň jedinkého člověka obrátil ku samospasné víře křesťansko-katolické. Ale vy dáte jednoduše Božskému dítku několik krejcarů a žádáte, aby vám za ně dal jednu z těch ubohých dušiček. Dětinność a jednoduchosť modlitby vaší pohne Ježíškem a On vyslyší i v největší vzdálenosti hlas váš, nebe se otevře a každodenně vchází velký počet takových andílků (dětských dušiček od vás koupených) do nebe a kladou své růžové koruny k nohám trůnu Božího. O jak šťastny, ba přešťastny jsou ty malé dítky, neboť nepoznaly toho politování hodného života zde na zemi; sotva vyronily několik slziček a již spěchají ve skvostném bělounkém rouše, radostí plesajíce, do pravé naší vlasti nebeské. Bůh dobrotivý vám račiž vaše dobrodiní mnohonásobně odplatiti, milé dítky! Ubozí vyhnanci bloudí po pouštích, jež vy ani nezuáte; oni musí v potu tváří svého chleba požívati a se pomálu na cestu připravovati, až přijdou ku přístavu, kamž vy, ač malí, přece jako jedním obrovským skokem jste již dospěly.

Ale jestiž to možno, aby takový nevinný spolek měl ještě tolik nepřátel a protivníků? Jestiž možno, aby byli ještě takoví lidé, kteří ani nechtějí uvěřiti, že v zemi čínské se obětuje bez přičiny veliký počet dětí, že se jimi opovrhne, je-li dítek mnoho anebo nelíbí-li se? Než skutečně jest tomu tak, pravda ta jest na bíledni a jest jasnější slunce.

Sami císařové prý proti takovým ukrutnostem brojí a zamezují, aby nebyly usmrcovány malé děti, zvláště malá děvčátka. Již i nebesa, tak praví,

se nad tím děsí a chumíří, ana nemůže větší ukrutnost spáchaná býti, jaká se páše v Číně. A když již i sami císařové v tom zakročují, pak to musí býti již do nebe volající ukrutnost.

U nás v Číně ani semo tam nestačí několik útulků ku přijmutí malých těch opuštěnců: toť skvělý důkaz, že tam mnoho dítek se na cesty vystrkuje.

Také pohané vystavěli takové sirotčince, nápodobíce spolek sv. dětství, ale bohužel jsou pohanské, a mimo to malé, špatné a nuzné! Nejsou k ničemu jinému, než aby se řeklo, že nejen křesťané nýbrž i pohané jsou milosrdní, a aby byli za to vychvalováni; zasluhují však jen malé pochvaly. Ostatně jest takových těch ústavů velmi málo, a jen jistý počet dítek může býti přijat, který překročen býti nesmí. Ujišťovali mne lidé, že v jednom z těch ústavů, jehož jméno chci zamlčeti, přijali dítko nad ustanovený počet, že je potom uzavřeli do skřínky, v níž se zadusilo.

Představíte-li si ty ukrutnosti, tož ani nepochopíte ani pochopiti nemůžete, jakožto praví křesťané, kterak „dobrá“ matka své novorozeňátko popadne, je ve svých ukrutných rukou škrtí až je usmrtí. Ani snad tomu byste neuvěřili, jak otec popadne své dítko za nožky a jemu hlavičku rozpoltí, jak s jakýmkoliv nástrojem pokračuje ne snad ze zlosti, ale s největší chladnokrevností mučiti své tři nebo čtyry roky staré dítko, a jak žízni po nevinné krvi z ran dítěte kanoucí, a jak se raduje, narodí-li se mu chlapec místo děvčete. Nedivím se, že křesťané těmto ukrutnostem věřiti nechtějí, jelikož se u nás takové ukrutnosti nikdy, nebo jen velmi zřídka přihází, vždyť puká křesťanu srdce bolestí a lítostí již, když vidí dítko mučiti a trápiti, jak by pak byl s to takovou ukrutností sám spáchat!

Ale pohan, pohan nepochopuje tohoto tajemství, neboť má srdce zatvrzelé

jako kámen a nemilosrdné jako tygr; zisk, toť modla jeho. „Tento hošík mi nyní velmi málo prospěje ale později přece, pomůže mi v práci, bude mi na má stará léta pomáhati ve výživě, protož ho ušetřím a vychovám s pečlivostí, ale toto malé děvče — již jich mám dost, nač bych živil tolik neužitečných žaloudků,“ mluví a co si umíní, učiní; není žádného zákona, kterýž by mu v tom zabránil. Má otec právo nad životem a smrtí svých dítek? Po tom se pohan netáže, nýbrž myslí si jednoduše, že to jeho nepopíratelné právo.

Jeden z mých misionářů jsa zaměstnán duchovní správou křesťanských obcí Montagnes-ských (hornatých), vidí jednoho dne k sobě přicházeti muže, jenž vede s sebou chlapečka asi osmi-letého majícího skřivené nohy. Račte, duchovní otče, pravil pohan veda hošíka za ruku, račte pomoci jednomu křesťanu! Chcete pomoci? jeho otec chce jej usmrtiti. Dítko to nemůže pracovati, co mám tedy s ním dělati? vy křesťané prý (tak mi pravil jeden křesťan) vykonáváte dobré skutky; chcete-li tedy, tož vám ho podaruji. Ale, pravil na to duchovní, proč pak to dítě zavrhuje, vždyť dobře vyhlíží! Ano, řekl pohan, on dobře jí a pracovati nemůže; otec jej více nechce a jestli nebude uschován, tož bude jistě usmrcen. — Pomyslete si tedy, před dítkem samým rozhoduje o jeho životu nebo smrti. Hoch ale, ač dosti vyrostlý a schopný pochopiti oč se tu jedná, zdál se býti docela lhostejným a chladným, jakoby nic. Tvora Božího usmrtiti! člověk má býti nevinně usmrcen! o jaká to hrozná zásada, žádná jiná než dáblová! — Misionář vzal si malého horalu a vedl jej do sirotčince. Hošík šel dosti dobře, ano i běžel semo tam ač měl nohy do vnitř hodně skřiveny. Za několik dní napadlo mu, ještě trochu divokému, plachému a ostýchavému, podívati se na město.

Uprchnul, ale za několik dní musel žebrať o almužnu. Jistý křesťan jej spatřil a ujal se ho. Klučina byl dosti schopen, učil se dobře náboženství, byl pak konečně pokřtěn a obdržel na křtu sv. jméno Tomáš.

Ještě vám chci vypravovati něco jiného podobného. Jednoho dne, bylo to k večeru, spatřil náš vrátný u dveří chrámových něco se hýbajícího. Z počátku myslel, že jest to pes, blížil se tomu víc a více a našel malé děvče asi šesti- nebo osmileté. Sedělo a zdálo se býti zdravé. „Vstaň,“ pravil vrátný, „již jest pozdě“ a pozdvihnul je. Prohlédnuv si dívčinu lépe, spatřil, že jest zohyzděna, tak že nemohla ani na nohou se udržeti. I zavedl ji mezi druhé dívky sv. dětství. Ihned byly všetečky okolo ní a byly plné radosti nad novou přítelkyní. Každé dítě se jí ptalo. — „Odkud přicházíš? . . .“ žádná odpověď. „Jak jsi stará? . . .“ žádná odpověď. Druhého dne tázaly se jí totéž. Ona se však dozlobila a pravila: Kdo se mne bude tázati po stáří, na toho se budu hněvati. Poznenáhla skrotla, ale její stáří jest pouhou hádankou, tak aspoň se domnívám. Naučila se za krátký čas tomu, co bylo nejpotřebnější a za několik dní byla pokřtěna.

Takové příhody jsou zde docela obyčejné. Někteří z lepších pohanův pokládají své dívky hned u sirotčince. Onehdy jsme našli přede dveřmi malé děvčátko a zdravé, několik měsíců staré. Jindy jsme našli opět takové malé ubožátko, slabounké a nechťce je samo o sobě nechati umřít, ujali jsme se ho. Dítě, nemajíc ještě rozumu, nemůže si ani nemoci všimati ani pomůcek lékařského umění upotřebiti. Blažená nemoc, bez níž nikdy by se neotevřelo nebe těmto ubožátkům.

Jest to dobře, nazýváme-li to pohazením dětí? Pravím, ano; neboť to dokazují skutky, které jsme vlastněma očima viděli. Ten ani nezná Číny, kdoby

chtěl zapřáti takřka každodenní pohazení dětí, jichž se chtějí Číňané zbaviti. Ještě větší počet jest těch ubožátek, která sice zůstanou na živě, ale jen aby byla nějak mučena a pak pohozena někde na cestu.

Pravil jsem, že stává zde pohanských sirotčinců. V našem vikariátě chtěl jeden mandarin (čínský úředník) otevřítí takový útulek ve svém městě, aby bezpochyby dokázal, že nepotřebuje křesťanských sirotčinců. Uveřejnil tedy provolací list, v němž slibuje přijímati malé děti. Vystavěl budovu, podobnou věži, poněvadž takovou módu bezpochyby uviděl v Pekingu. Vše, tak se mi vyprávělo, bylo dosti dobře zařízeno a uspořádáno, než ejhle! netrvalo to ani dva měsíce a ústav se opět zavřel; děti přicházely u nesmírném počtu, i pravilo se, že nemohou tolik dětí přijmouti a spolek — puknul a nebylo ničeho. Pohanstvo může nápodobiti křesťanstvo v lásce a lidumilnosti ale ani jeden z pohanův to nevykonává, tím méně může pohanská lidumilnost následovati lásku Božskou. Zdá se, že trvání spolku sv. dětství docela se dáblu nelíbí; neboť on všechny síly své vynakládá, aby jen zničil sirotčince. Vláda pravila „po úřednicku“, že sirotčince nejsou k ničemu v Číně, která má bez toho dost zbytečných věcí.

Vláda chce buď uzavřítí naše sirotčince anebo takové vymyslet zákony, kterými by je mohla co nejdříve zrušiti a zničiti; brzo budou takřka úředníci (mandarini) ředitely ústavů, kteří budou kouti stanovy, ústavy otevírati a zavíratí podle libosti, kteří budou dívky darovati komu budou chtítí, dobře vědouce, že takto každé skoro dítě se vrátí ku vyznání svých rodičů aneb přijme náboženství té rodiny, od níž bylo přijato, totiž náboženství pohanské.

Ba i v Evropě zdá se, že někteří lidé mají o sv. dětství velmi neurčitý a špatný pojem. Setkal jsem se s jistou osobou vznešenou a dobře smýšlející,

v pravém slova smyslu katolickou; rozmluva rozpředla se o spolku sv. dětství. Proč přece, pravil mi onen pán, proč jsou sirotčince v Číně, an je tam Číňané nechtějí mít; proč se proti jejich vůli otevírají a zařizují takové útulné ústavy?

„Inu proto,“ odpověděl jsem, „poněvadž Pán Bůh pravil: „Nezabiješ!“ — Jak? tázal se onen pán . . . „I ano, tak jest tomu! lidé nám sami donášejí dítky, my jich nekupujeme, my jich nehledáme, ba ještě se někdy bráníme. Donášejí nám dítky a říkají: Jak pak chcete? Jestli chcete, tedy si je vezměte, jestliže pak nechcete, co s ním mám dělat? Máme mnoho dětí a velkou bídu: nemáme je čím nasytiti. To jest tolik jakoby řekli, vezměte je, jestli ne, tedy je usmrtíme. Co máme pak dělati? Zajisté nic jiného než ubožátka v ochranu vzíti.“

Sotva se člověk obrátí, již zas leží takové dítě ubohé u dveří, máme je pak nechati před svýma očima umřítí aneb je přijmouti? A jakou máme za to odplatu! Nadávají nám, pomlouvají nás a všelijak nám křivdí. Kdybychom dítě nechali přede dveřmi ležeti a zemřítí a od psů sežrati, nebylo by nadávání a tupení ještě větší prvního? Takové jest postavení spolku sv. dětství. — Oho, odpověděl na to onen pán, to vám neškodí, vždyť to co konáte jest povinností každého pravého lidumila.

Většina lidí, kteří snad nechtějí uznati lásku křesťanskou, musí aspoň uznati čistou a prostou lidumilnost naši a skoro všichni, vyjma pohany, hrozí se před zločinem pohanův, před usmrcováním dětí.

Odkud ale pochází ten strach čínské vlády? Obává se snad, že malé ty dítky později se vzbouří proti vládě? Jestliže dovoleno jen poněkud onen strach oprávniti, tož není to nic jiného, než že se vláda bojí, aby dítky ty neutvořily úplné vojsko nebeské, které by bojovalo proti modloslužbě. Ale co se dotýče vladařů pokoje, bohatství a říše samé, může se

vláda v pokoji položití a tichého spánku požívatí beze všeho strachu před dítkami. Toto vojsko maličkých nikdy se proti vládě nevzbouří!

Co se vás týká, milí spojenci, tedy jen pokračujte stále a srdnatě v dobrém boji: v boji modlitby a almužny. Bojujete v Číně, bojujete ale zároveň i v Evropě a všude porážíte na hlavu ďábla vaší slabostí a vaší láskou. Nad vašimi hlavami vznáší se Královna nebes, nejblahoslavenější P. Marie, slavná a skvělá Královna, a proto se nebojte ničeho. Ona porazila peklo, ona rozšlápla hlavu velikého draka pekelného; rozšlápněte i vy hlavy mnohem menších draků; ulovte si hodně malých dítek, pečující o jich sv. křest a křesťanské vychování.

My jsme vám tohoto roku darovali 8.000 malých andělků, kteří všichni již tam v nebi za vás orodují! Oni nyní jsou povinni o vás se starati a když vaše dobrá a starostlivá máti nebude moci ostříhati vaši kolébku aneb nad vaší vrtkavostí ve cnostech bdíti, tož budou u vás malí andělkové, kteří odeženou od vás zlé duchy, odpudí od vás zlé soudruhy, zlé a necudné řeči, a kteří budou ve vás vzbuzovati dobré a spásitelné myšlenky a vzorné příklady cností! Oni vás budou následovati až tam, kam přijíti máte a musíte, ku nejvyššímu Dobrodinci, k Němuž jste je dříve poslaly, aby vám tam v nebi krásný připravili příbytek.

A vám ctění páni ředitelové též srdečné díky za vaši práci a vaše namáhání; my se vynasnažujeme a i budoucně vynasnažíme vaši horlivost odměniti. Můžete býti jisti naší dobré vůle a ujištění, že na vás budeme vždy před Bohem pamatovati, poněvadž pracujeme za tímtež účelem, pro spolek sv. dětství, a pro tohotež Pána, jenž jest a bude naší společnou páskou, a odplatou za vaši nesmírnou lásku, nám pak za nepatrné snahy a starosti!

O Příborském arcibratrství sv. Josefa z Arimathie.

Již o prvních křesťanech se dovídáme, že pohřby svých spolubratrův jak slušno a patřično na údy onoho tajemného těla, jehožto hlavou Kristus Ježíš, pochovávali; jim bylo každé tělo vzácnými ostatky a odtud ona uctivost, s jakouž každé tělo pochováváno bývalo. A tak tomu bývalo i v dobách následujících. Ovšem byla též doba a tomu není dávno, co uplynula, kdežto od jisté strany uctivé a slušné pochovávání netoliko nepodporováno ale zrovna zabraňováno bylo, kdežto nebylo mnohdy dovoleno mrtvého v truhle pochovati, aby prý takto nepovstala nouze o dříví. Lid takto v brzku sobě navyknul jakési liknavosti u pochovávání; když však z dřímoty mysl katolická vyburcována byla, tu opět na slušné pohřby pamatováno; avšak mnohdy při nejlepší vůli nebylo možno tomu kterému chudasovi patřičný pohřeb zjednat; neb bída se hostiti započala. Tak tomu bylo i v Příboře na Moravě; již od dávna měl on dosti bídy a v rocích čtyřicátých a padesátých za roztočivými příčinami mu jí ještě více přibývalo a posud jí přibývá: tu se mnohdykrát na podzim neb na jaře přihodilo, že mnohý chudas v nějakém žochu neb ve slámě pochován býti musel; neb ti, kteří chudinu podporovali, s podporami vystačiti nemohli.

Nedůstojné také pochovávání šlo mnohým k srdci a že spojenými silami více dosáhnuto bývá, nežli jednotlivci dosáhnouti možno, přičiněním pp. † Petra Šitavance a Františka Peřiny zařízeno bratrstvo sv. Josefa z Arimathie jehožto účelem „vykonávati skutek křesťanského milosrdenství pochováváním a doprovázením mrtvol chudých křesťanův k hrobu.“ Údem bratrství tohoto stane se každý katolický křesťan jakéhokoliv stáří neb pohlaví, když měsíčně 4 kr. neb ročně 48 kr. jakožto příspěvek dá-

vati se uvolí. Za příspěvek tento jakmile zemře bratrstvo členu zaplatí rakev, hrob, tichou mši sv., kněze atd. Roku 1865 od sv. Otce na žádost veledůstojného arcipastýře olomouckého bratrstvo sv. Josefa z Arimathie připsím od 2. června povýšeno na arcibratrstvo*) sv. Josefa z Arimathie. Dotýčný odstavec udaného apoštolského listu zní:

„ . . . Podotknuté bratrstvo v městě Příboře, diecése olomoucké, ke cti a chvále sv. Josefa z Arimathie dle církevních zákonů založené, jakožto arcibratrstvo se všemi a jednotlivými vyuzamenanými, zvláštnostmi, právy, výsadami a přednostmi obýčejnými a obvyklými tímto listem naší Apoštolské moci zřizujeme a ustanovujeme. Nynějším a budoucím ředitelům a spolubratrům arcibratrstva takto Námi zařízeného z té samé Apoštolské Pravomocnosti tímto listem na vždycky dovolujeme a moc udělujeme, aby kterákoliv jiná bratrstva pod tímtož jménem a za tímž účelem v diecési olomoucké založená sobě přivtěliteli a jim všechny a jednotlivé odpustky bratrstvu tomto udělené taktež i jiné udělené duchovní milosti duchovní volně a platně sdělovati směli a mohli.“

Za zemřelé dobrodince a členy bratrstva ročně 3 mši slouženo bývá.

Jsouťrozmanitépohřebníspolky, avšak málo který je též bratrstvem; a předce každý sobě přeje, aby co nejvíce milostí dosáhnula aby i po smrti na něho pamatováno bylo, pročez kdo chce i toho dosáhnouti dej se zapsati do arcibratrstva Příborského; i cizí z rozmanitých farností mohou dáti se zapsati v Příboře; třeba jen od faráře zaslati potvrzení, že nyní právě, kde vstupuje do bratrstva, zdrav je. Bližší zprávu podává farní duchovenstvo v Příboře na Moravě.

Žebrák Mariacellský a statkář Velehradský.

*) Hlavní výhoda toho povýšení na arcibratrstvo jest moc zřizování či sobě přivtělování ostatních bratrstev toho jména a účelu.

Ochrana Božského Srdce Ježíšova.

(Dokončení.)

Představená kláštera jistého píše toto: Před nedávnem bylo jistému muži nésti 100 tolarů do jednoho města. Když příčinu své cesty sdělil jednomu ze svých přátel, nabídl se mu tento za průvodce a také hned na cestu se s ním vydal. Na cestě jej pak přepadl a chtěje jej peněz oloupiti střílel na něj. Rána však proletěla skrze jeho šat, aniž by byla jinak mu uškodila, tak že ihned se brániti mohl a život svůj zachoval. Tento muž sám tvrdí, že zachován byl zázračnou pomocí nejsv. Srdce, jehož obraz při sobě nosil a k němuž v okamžiku tom o pomoc se utíkal.“

„Jistý zbožný kněz byl od buřičské rotý uvržen do žaláře. Věřící jeho nemohouce jej vysvoboditi podali mu skrytý obrázek nejsv. Srdce s pevnou důvěrou, že toto láskyplné Srdce od zahynutí jej vysvobodí. A v pravdě v důvěře své se neklamali; neboť kněz tento zázračně byl z vězení vysvobozen.“

„Jistý mladík umínil si zameziti něštěstí, jež 400 ukrutníků revolucionářských způsobiti zamýšleli.“ Přišel domů vzal šavli a střelnou zbraň, kterou doma měl, a chtěl odejíti. V tom jako by slyšel hlas anděla strážného, který jej napomínal, aby vzal sebou raději obrázek nejsv. Srdce Páně. Mladík uposlechl, odložil zbraň a vzav obrázek šel s touto svatou zbraní neohroženě. Beze vší pohromy potkal dvě rotý oněch loupežníků a je minul; když však třetí rotu potkal, byl od ní obklopen a již meč poletoval nad hlavou jeho. V tom se však mladík vzmužil, vyslal střelnou modlitbu k božskému Srdci a bodnuv oře jakoby větrem vynešen octl se ven ze středu rotý a ušel tak smrti již chladné rāmě své po něm vztahující.

Událost tuto sám mladík onen vypravoval dotvrzuje, že bez přispění nejsv. Srdce beze vší pochyby byl by zahynul.“

„Představená našeho kláštera v Bordó praví, že jistý kněz z Limože tvrdí, že za svůj život ježině nejsv. Srdci Páně děkuje, jehož obrázek při sobě nosí. Okolnosti donutily jej, že musel ze své fary utéci. Byv od 100 mužů celý den pronásledován přišel již večer ku břehu řeky; jelikož však bylo příliš pozdě, nebyl již žádný převozník u vody, který by jej byl na druhý břeh dopravil, tak že kněz byl v nebezpečí smrti, jelikož nepřátelé byli mu již na blízku. V této tísni vzal útočiště k nejsv. Srdci a vše prosil o pomoc. A ejhle, když již nepřátelé viděti bylo, objevil se pojednou před ním muž, který bez prodlení jej přes řeku převezl a od smrti takto uchránil.“

Toto jest několik pouze případů z oněch přemnohých, jež v listech představené kláštera Nantes-ského nalezáme. O kéžby u laskavých čtenářů poněkud aspoň přispěly k tomu, aby úcta nejsv. Srdce Páně vždy více se zmahala v jejich srdci. Avšak netoliko mezi chudým lidem žádá ono božské Srdce ctěno býti, netoliko v lidu prostém má se těšiti zbožným a horlivým ctitelům, nýbrž i vznešené a urozené kruhy, ba celý národové o sobě a jich knížata mají se honositi úctou a láskou k nejsv. Srdci Ježíše Krista. Že výrok tento na podstatné pravdě spočívá a není pouhým, bezdůvodným přáním naším, toho na doklad podáváme slova našeho Spasitele tak, jak je k blah. Margaretě byl pronesl. Jednoho dne zjevil se božský Spasitel blahoslavené Margaretě a mluvil k ní o Ludviku XIV., jenž tehdy panoval, takto:

„Mé božské Srdce chce panovati v srdci krále a skrze něj nade vší vrchností celé říše, pročez jest třeba, aby on mému úcty hodnému Srdci se zasvětil. Vlásti chce Srdce mé v jeho paláci, na jeho praporech chce vyobrazeno býti, hluboko bydleťi chce v srdcích jeho vojáků.“

Všechny pyšné položím jemu za podnoží nohou jeho a vítězství mu dám nade všemi nepřátely církve. Skrze toto Srdce vyleji na krále všeskeré poklady svých milostí žehnaje podnikům jeho, aby mu sloužily ku cti; jeho zbraním dopřeji šťastného výsledku a moc dám jemu nade všemi jeho nepřátely.“

K tomu připojuje blah. Margareta: „Zdá se mi, že božské Srdce Ježíše slavně vniknouti chce v paláce králů, aby tou měrou od nich ctěno bylo, jakou při svém utrpení od knížat opovrženo, potupeno a zlehčeno bylo, a že toto Srdce rovněž tak radovati se chce, jak tenkrát nad tím plakalo, že jejich nohama šlapáno bylo.“ Blahoslavené Margaretě bylo nařízeno oznámiti králi toto příslibení. Avšak toto přání láskyplného Srdce zůstalo od krále nepovšimnuto. Pozdější král, nešťastný Ludvík XVI. snažil se jemu vyhověti, avšak záměr jeho byl zmařen vsazením krále do vězení a božské Srdce dosud nedosáhlo vyplnění přání svého. A přec tak důležitá a nutná jest právě ve dnech našich, aby vůdcové národů u tohoto Srdce pomoci hledali a ve spojení s Kristem moci pekla a jeho spojencům odporovali a je přemáhali.

Z naší doby dovídáme se:

Z Bocenu. Čtením špatných kněh a nevěreckých románů zkazil jsem se hned z mládí, a poznenáhla prospíval jsem tak v nevěře, že jsem dokonce v žádného Boha nevěřil. Navykl jsem si také opilství a jiné škaredé nectnosti, tak že jsem sobě samému se zošklivil. Chtě se těch neřestí sprostiti, učinil jsem mnohá předsevzetí, a jednu nectnost jsem takto 2½ roku zanechal. Že jsem ale neměl žádného základu sv. víry, brzo jsem nedbal učiněných předsevzetí a padl jsem do předešlých zlovyků. Tu četl jsem jednou v jakési knize, že kdo denně ke cti Panny Marie se modlí 1 Otčenáš a Zdravas za šťastnou hodinu smrti, že

od Ní zajisté bude zachráněn. I usmyslil jsem si, takto denně se modliti, a modlil jsem se skutečně. Cítil jsem se sice uvnitř pobízena, abych svůj život polepšil, avšak nedbal jsem na to, ani když uprostřed hlučných zábav a hýření hlas svědomí nemilosrdně na mne dorážel. Tu jsem před 11 nedělemi najednou onemocněl, a vida se tělesně neduživým, zatoužil jsem po uzdravení své duše, opravdové ale očistění se od hříchů odkládal jsem den ode dne. Jistá osoba dala mé matce časopis B. Srdce P., abych si z něho v dlouhé chvíle četl. Z počátku četl jsem v něm s jakýmsi vnitřním odporem a zdráhaje se, brzo ale počalo mne to čtení zajímati, — ba započal jsem i pobožností k B. Srdci P., k Panně Marii a k sv. Josefovi, a hle! v několika dnech odhodlal jsem se a šel jsem skutečně k sv. zpovědi, ponejprv za 9 let, a měl jsem pak z toho nevýslovnou radost. Pozděj byl jsem právě při modlitbě mnoho trápen různým ponoukáním a oplzlými myšlenkami a t. p., obrátil jsem se ale s důvěrou k dobrotivému Srdci Ježíšovu, k Panně Marii, sv. Josefovi, a bylo mně pomoheno. Ještě mnoho jiných milostí dosáhl jsem od B. Srdce Ježíšova a protože při některých jsem slíbil uveřejnění k větší cti Boží a k povzbuzení jiných podobně mně bídných, žádám Vás o uveřejnění těchto řádků. Bůh nechce smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. S.

Z Vídně. Ve jměnu jistě osoby prosím Vás, abyste následující nápadné vyslyšení modlitby uveřejnit ráčil: Rodiči té osoby jsou již po několik let v nouzi, která ještě se zvětšila dluhem 300 zl., jichž věřitelé nyní nemilosrdně počali se domáhat, zabavením všeho nářadí hrozili a patřičné kroky k licitaci již učinili. V této nesnází vzala jedna z dcer nebohého rodiny útočiště k sv. Josofu, a hle! najednou přišel jeden její bratří na tu šťastnou myšlenku, sestaviti si prosbu

na J. V. císaře pána a poslati mu ji. Jak si usmyslil, tak i učinil tento ne-
učený, prostý dělník, psal císaři pánu
a 3 dni před fantováním zaplatil milo-
stivý zeměpán celý dluh nuzné rodiny.
Tisícové díky sv. Josefu, patronu všech
chudých, a „zaplať Pán Bůh“ našemu
dobrému císaři pánu! S.

Z Čech. Nepředvídanými udá-
lostmi přišla jistá rodina beze vší vlastní
viny do takové peněžní nesnáze, že již
měl býti její domek odhadnut a licitací
prodán. Tu vzal otec a celá rodina své
útočiště k dušičkám v očištění. Jeden
syn slíbil sloužiti 3 mše sv. za duše
v očištění a uveřejnění vyslyšení, a počal
9denní pobožnost k B. Srdci P. A ejhle,
již prvního dne té pobožnosti ukázala se
náaděje pomoci a poslední den přišla
úplná pomoc, celá potřebná suma peněz
přišla ne jako půjčka nýbrž darem sbírkou
od dobrodinců nazvíce úplně neznámých.
Stotisícové díky milostnému Srdci Je-
žíšovu, Panny Marie a sv. Josefa a díky
přímlově dušiček z očištění. Tyto ubohé
duše, které láskou k Pánu Bohu hoří a
které Ježíš Kristus také nevýslovně mi-
luje a již u sebe v nebi chce mít, tyto
zajisté vší mocí za nás v nebi orodují,
když jsme jim tam pomohli svými mo-
dlitbami, obětí mše sv. a dobrými skutky
konanými v jejich prospěch. Pobožnost
a konání dobrých skutků za duše v očištění
jest jedním z nejjistějších prostředků do-
sáhnouti pomoci v každé bídě. S.

Z Hradce. V loni a letos byl
jsem velmi nemocen a tak zeslaben, že
zotavení aneb okřání žádný ani nedoufal;
já sám již jsem se cítil v rukou smrti
a měl jsem hrozný strach před ní.
Nejsv. Srdce Ježíšovo budiž neskončené
velebeno, neboť po několika 9denních po-
božnostech, které vícero osob horlivě ko-
nalo, a na příslibení, že vyslyšení uve-
řejníme, zotavil jsem se tak dalece, že
nyní již všichni doufají, že úplně ozdravím.
Já jsem toho pevného přesvědčení a vždy

to povídám, že dobrý náš Spasitel Ježíš
Kristus mně život ve svém milosrdenství
daroval. — Můj tchán, muž v nejlepších
letech, otec 9 dětí, měl šerednou bolačku
na levé noze a po 8 měsících musel
v hrozných bolestech na posteli ležeti.
Lékaři chtěli mu nohu uříznouti, jediný
to prostředek — jak tvrdili — zachování
jeho života; on však nesvolil k tomu a
tak očekával on a celá jeho rodina jistou,
brzkou smrt. Bolest a zármutek celé
rodiny a její přátel nedá se ani popsati.
Navštívil jsem nemocného v jeho nej-
větších bolestech a hluboce jsem byl dojat
vida před sebou pravého Lazara a kvílící
rodinu. Při této příležitosti usnesli jsme
se, vzít útočiště k poslednímu prostředku:
k modlitbě; počali jsme konat 9denní po-
božnost k B. Srdci Ježíšovu a slíbili
jsem uveřejnění. Již za dva dni do-
zvěděl jsem se, že bolesti trochu ulevily,
načež pak poznenáhla následovalo uzdra-
vení, tak že nebohý muž na berlách sice
pomalu chodí, ostatně ale jest čerstvý
a zdravý, — pouze proměna povětrí upo-
mínává jej na dřívější jeho hroznou
nemoc. — Můj strýc roznemohl se také
hlavničkou a zánětem plic a neměl ná-
děje na uzdravení. Na jeho životě zá-
leželo velmi mnoho, zvláště an byl ještě
v nejlepších letech a otcem 4 neza-
opatřených dětí. Modlili se za něho
velmi mnoho a nebyli oslyšeni; již jest
opět úplně zdrav. Jenom o jednu milost
ještě prosíme, totiž aby nám to pro-
spívalo ku spasení duše. S.

Ze Slezska. Byl jsem zavolán
zaopatřit nemocného, který opilstvím se
zbláznil. Celá obec znala velmi dobře
lehkovážný život toho muže, který do
kostela nikdy nechodil, celá léta u sv. zpo-
vědi nebyl a mého duch. spolubratra,
který jej chtěl k sv. svátostem připravit,
od sebe zahnal. Časem nedalo se
plýtvat, an lékař sám uznal, že jest nej-
větší nebezpečí smrti; tu jsem si vzpomněl
na příslibení, které Pán Ježíš dal všem

kněžím, kteří Jeho nejsvětější Srdce ctí. I mnil jsem: Nyní, o Božské Srdce, viz samo, jak splníš svůj slib, a slíbil jsem malou 9denní pobožnost a šel jsem nemocného zaopatřit. Po několika lichých výmluvách pohnul jsem nemocného k lítosti nad hříchy, přijal tak skroušeně sv. svátosti, jak jsem to ani od něho neočekával, a po celou tu chvíli byl ušetřen od své nemoci, která jej hned po mém odchodu popadla a neopustila až do brzkého jeho skonání. Božské Srdce splnilo svůj slib, ač moje uctívání Jeho jest velmi mdlé a nedostatečné.

Ze Žarošic. O letoších poutích (v září) k naší „nejstarší“ Matce Boží, jak jmenují Slováci obraz P. M. v Žar., přišla ke mně se svým otcem as 13letá děvčička z Nov. Hvězdlic, která dříve mnoho trpěla na oči, až konečně r. 1875 úplně oslepla. Nyní však jest děvče docela zdrávo, bystrých a veselých očí a praví i rodiče její, že uzdravení její přičísti lze jedině milosrdenství Božímu a mocné přímlově Matky Boží, k níž se utekli, když od lékařů a léků pozemských žádné naděje na uzdravení neměli. Žádali mne, abych toto zázračné uzdravení v časopisu dal uveřejnit k větší cti a slávě Boží a k povzbuzení k důvěře v milostnou Pannu Marii. — Bůh jest zajisté nezměnitelný, jest tentýž jako

byl za dřívějších věků, a čím více popírá nynější nevěrecký svět jeho působnost na svět, ba vůbec jeho bytost, tím patrněji zjevuje se ve svých skutečích a zahanbuje všechny ty nové nesmysly naší lžiosvěty.

Ze Sloupnice. Panny spolku sv. Filumeny prosily B. Srdce Ježíšovo, aby jim dal duch. pastýře, který by nejen vůbec o farnost nýbrž i o spolek sv. Filumeny pečoval a jej ochotně spravoval, a slíbily vyslyšení své prosby uveřejniti. I byly vyslyšeny; letos o slavnosti sv. Filumeny opakovaly jako druhdy za † P. Al. Dremly své sliby, právě u příležitosti duchovního cvičení či misí pro lid, které vedli veleb. otcové Redemptoristé za velikého účastenství domácích i přespolečných. — Jedna z panen sv. Filumeny byla by ráda se předplatila na „Školu B. S. P.“, nemajíc ale žádných peněz ani žádného výdělků, prosila B. Srdce P. o pomoc a slíbila uveřejnění, bude-li vyslyšena. Ku podivu brzo bylo jí umožněno, čeho si přála. Taž trpěla jistým neduhem; utekla se k dobrotivému Spasiteli, konala 9denní pobožnost a byla vyslyšena. Za všechno buďtež nejlaskavějšímu Srdci Ježíšovu vroucné díky vzdány ode všech spolužáků ve „Škole B. Srdce Páně!“

Lid bez náboženství.

Starý římský učenec a proslulý cestovatel, Plinius, tvrdil, že na celém světě nenašel národa, nenašel lidu bez Boha, bez náboženství, nějaké, jakkoli chybné náboženství, přece že měli, a z toho soudil, že ani není lidu bez náboženství. Kdyby nyní za 19 set let vstal z hrobu a zase cestoval světem a zkoumal lid, musil by svůj starý náhled opravit, musil by celý zděšen doznati, že jsou tě

lidé bez Boha, beze všeho náboženství, kdežto právě by měli všichni již to jedině pravé a blahodotné náboženství, náboženství křesťanské vyznávat, a zhrozil by se toho ovoce, které částečně již nese, částečně slibuje ono bezbožectví našeho nešťastného věku. Čím špatnější je náboženství, které člověk vyznává, tím špatnější nese pro něho ovoce, a nejhorší, pekelné ovoce dozrává z bezbožectví.

Divoši v Africe a na některých osamělých ostrovech v tichém moři zabíjejí ku počtě svých lživých bůžků — z bludného náboženství — netoliko chycené nepřátely, nýbrž i své vlastní děti, ženy a přátely a — s chutí je snědí. My se odvracujeme s ošklivostí od této divokosti, musíme ale jen nanejvýš litovat ten pustý lid, že jim spasné světlo sv. víry ještě nezasvitlo; co máme ale říkati, když národové evropští, kterým již tolik set let pravý Bůh a Spasitel se hlásá, svaté jeho náboženství, s jehož pomocí na výšinu umění dospěli, když ti národové nyní poznaného pravého Boha se zříkají, jej zavrhuji a takto samochtě na sebe uvalují hrůzy neznabožství! Spomeňme se na bědy bohopusté francouzské revoluce a Pařížské komuny*); přečtíme si v novinách hrozné zprávy o letošší vzpouře dělníků proti majetníkům a jich úředníkům na železnicích v Americe. Dělníci, náboženství také nazvíce sproštěni, byvše od nelidských pánů málo placeni, vrhají se jako litá zvíř, když svá pouta přetrhla, na majetníky, a ohněm a mečem obrací v nivec všecken majetek a životy, a naproti nim sekají a střílí úředníci a vojsko do tlup roztrhaných dělníků jako do houfů hladových vlků na pustách ruských, bez milosrdenství, bez ohledu lidskosti**) — jeden druhého hledí pohltit. Anebo představ si v duchu to k nevypsání strašné pole smrti na Balkáně, bojiště Turků a Rusů, kde s jedné strany tisíce a tisíce lidu jako na jatky se vedou a s druhé od Turků opanovaní křesťanští Bulhaři, bez rozdílu viny neb neviny, na šibenici se věšejí a na oštěpy narážejí — a ke všemu tomu zhovadilému masaření dívá se celá ta osvětlená, vzdělaná Evropa klidně, jakoby to šlo jen o ledabylo jaký zápas dvou se nedohodších sousedů!

Všechny tyto bídy a hrůzy jsou ovocem naší nové osvěty bez Boha, toho lžiliberalismu, který chce celým světem vládnout a, jakožto protiva Krista Pána, jenž národy spasí a oblažuje, pro většší radost ďábla, odvěkého nepřitele Boha a člověka, stvořeného k obrazu Božímu, tělesně i duševně v záhubu jej uvádí.

A můžeme se nadíti lepší budoucnosti? Dokud Kristus Pán nebude uznán za nejvyššího pána všech národů, dokud jeho přikázání nebude šetřeno v životě soukromém i veřejném, nelze na nic lepšího ani pomysleti.

Naděje národů spočívá obyčejně v dorůstajícím mladém pokolení, v mládeži. Vizme ale, jak i tuto naději v budoucnost naše lžiosvěta zkazila, vštěpíc již v útlé srdce nevěru a zpusťlost. Jeden z děsných úkazů nevěry a zpusťlosti naší mládeže jest zajisté častá samovražda dětí. Onehdy stálo v „Čechu“ následující, čehož by si měli všichni, malí velcí, povšímnout:

„Jedním křiklavým následkem liberálních zásad vychování jsou sebevraždy, o nichž v žádném dřívějším věku slycháno nebylo. Avšak povážíme-li, že nynější vzdělávací ústavy naplňují útlou dětskou mysl nepravou ctižádostí, že setrájí s duše dětí předčasným rozumováním všeliký pel nevinnosti a že dítky posměšnými poznámkami o zásadách a učení náboženském a špatnými příklady dorostlejších záhy se kazí a ničí, pochopíme sebevraždy dětí úplně. V Berlíně na př. skočil chlapec, volaje k svému soudruhu „s Bohem!“ zcela vesel do řeky, a ve Frankfurtu otrávil se žák byv od učitele svého lehce pokárán. Nebude zajisté od místa, pakli některé zprávy z jiných novin v překladu uvedeme, neboť je na čase, těmito hrozným věcem plnou pozornost věnovati. —

*) Viz spis „Stát bez Boha,“ vydaný v Brně, na skladě v administraci „Školy.“

**) Viz k. p. vyobrazení ve „Světě“ č. 37.

Dvanáctiletý školák v Elsteru učinil ze strachu před trestem pokus, dáti se přejeti parostrojem. Lapací přístroj před parostrojem odhodil jej stranou, avšak značně jej porouchal. V Loebavě oběsil se dvanáctiletý chlapec, poněvadž škodu na visutých hodinkách ze svých peněz nahraditi měl. V Paříži svrhlo se minulý měsíc 16leté děvče majíc oči zavázány s třetího poschodí domu na dvůr. Ubohá, dcera to jakéhos dělníka, vžila se následkem čtení románů v myšlenku, že to pro ni hanebné, pracující třídě náležeti, a že tedy lépe jest zemřít. — Pětiletý (!) synáček jedné vídeňské zámožné rodiny byl v jeden z posledních večerů veden k Renzovi, kdež se výborně bavil, a druhého dne odpoledne do společnosti dítek. Třetího dne byl program zábav u kouce a mladému hrdinovi byla jaksi dlouhá chvíle, vyjevil svou nelibost slovy a pravil, že mu všecko je lhostejné. Takto celý rozmrzelý uchopil perořízek a zasadil si na prsou několik na štěstí nepatrných ran! Ještě jeden případ budiž zde uveden, který augšpurská „Post-zeitung“ vypravovala a na který zvláště upozorňujeme, jelikož smutné následky bohaprázdného vychování nápadně se zde znázorňují: „Před několika dny učinil žák gymnasia v Rastenburku životu svému hrozným způsobem konec. Večer okolo 9. hodiny viděl jakýs klempířský pomocník na místě nedaleko města ležícím se rozblesknouti, načež rána následovala. Přiběhuuv k místu viděl tělo lidské, jehož obličej byl roztrhán a celý zakrvácen. Co za tím stráž povolána byla, vzchopil se raněný, učinil as 30 kroků a pero-

řízkem čtyry rány do prsou si zasadil. Skonal na cestě do nemocnice. V dopisu jednomu ze svých spolužáků zanechaném píše: Jsem příliš lenivý, než abych pracoval. Nevěřím v žádného Boha a v žádné z mrtvých vstání. Zetlelé mé tělo přejde v byliny, a tyto stanou se potravou zvířatům. Žijte blaze!“ Politování hodné oběti novověké nevěry! politování hodné rodičové! dokládá řečený list. Jakž ale může také býti jinak, když mládeži náboženství ze srdce se rve, jak se to v našich novověkých vzdělávacích ústavách děje!“

Nuže spolužáci ve „Škole B. S. P.“ a všichni, kteří opravdu chceme spasení své a svých blízních, ohledneme se na množství nepřátel našeho časného i věčného blaha a nepodceňujeme je. Seberme ty zbytky po svých praotcích zděděné živé víry, seřaďme se opět v bratrstva, jednoty a spolky, osvěžme se a uveďme opět pravý křesťanský život v rodiny a u veřejnost, nic nedbajíce na chladnost a tupost aneb i pošklebky některých nevěrou již nakažených, svedených a jiné svádějících. Pojišťme především budoucnost vlasti ve zbožném vychování mládeže, vyučujme ji doma ve sv. náboženství, když naše veřejné ústavy tu povinnost snad neplní, cvičme je v něm zbožnými skutky, vedme ji k veřejným i soukromým pobožnostem a vypěstujme z ní muže a ženy víry pevné, účinné, tak jako bývali naši otcové a matky.

Přičiňme se, seč jsme, a modlíme se a Božské Srdce P. nám dodá ostatní síly a naši svatí patronové nás neopustí.

Zjevení se Panny Marie

v Marpingen-u (v Porýnsku), v Metenu (v Bavorsku) a v Jetřvaldě (v Polsku).

Zvláštní, mateřský poměr, ve kterém nejblh. Panna Maria jest k lidu křesťanskému, jak nás to učí církev sv., dotvrzuje se také častými zjevenými, o jejichž pravdivosti svědčí nepopíratelné hojné divy a zázračná uzdravení. Nejnápadnější

ovšem jest, že právě v nynějším století nevěry a bezbožectví tak často a na různých místech celého křesťanského světa Panna Maria se dává vidět a blahodatiné stopy svého zjevení po sobě nechává, jakoby ona, naše pečlivá matka, již viděla trestající ruku Páně nad našimi hlavami, a proto již těch posledních prostředků užívá, chtěíc nás povzbudit k pokání a křesťanskému životu, aby Boží spravedlnost mohla vzhledem na naše ne úplně zkažené srdce ještě uprositi. O Filipsdorfu, o Lúrdy a La Salette byla v těchto listech již častěji řeč, ba i o Marpingenu, kde protest. liberalní vláda dívky, jimž se P. Maria byla zjevila, a jejich rodiče nemálo týrala a poutníky odháněla a pokutovala a všemožně jim zabraňovala tam putovati. A ejhle letos ve výroční památný den a na začátku srpna došlo některý den až na 20 tisíc poutníků a 2 až 3 tisíce jich celou noc probdělo u památného místa, který věnci a květinami nejkrásněji ozdobili. Byla tam též kněžna Thurn-Taxis-ová z Bavorska, sestra J. V. císařovny rakouské, se svými 3 dětmi, rovněž i arcivévoda Karel Ludvík, bratr J. V. císaře pána, se svou chotí Marií Teresí. Světská vláda všemožně bránila, aby události v Marpingenu ve známost nepřišly, než nejdobrotivější Matce Boží nemohla zabránit mnohé churavce uzdravit a zázračně vyléčit a takové uzdravení rozneslo se rychlostí blesku hned po celé krajině a neminulo se pravého účinku. Tak mezi jiným uzdravila se dne 29. července t. r. jistá 16letá dívčina, která dřív ani mluvit ani chodit nemohla a najednou následkem pobožnosti v Marpingenu počala mluvit i chodit. Dne 5. srpna obdržely tři od narození hluchoněmé sestry v stáří 24—30 let až do jistého stupně i řeč i sluch.

V Metenách v Bavorsku vidělo prý vloni ku konci listopadu několik dětí Matku Boží, — poblíž jednoho kře, a později viděli prý ji častěji. Nedbalo se však na ty řeči a nebylo jim nic věřeno. Teprv letos bylo obyvatelstvo na ony zprávy dětí více upozorněno zvláštní událostí. Dne 24. dubna t. r. přinesl jistý otec své dorostlé choré dceři, která od několik let nemohla na nohy, listí z onoho kře, u kterého dle vypravování dítek Matka Boží stála, a radil jí, aby je při sobě nosila. V té chvíli, kdy chorá to listí k sobě vzala, pocítila na celém těle takové třesení, že jí berly, o které se podpírala, vypadly, a ona sama omdlela, tak že musela do lůžka býti položena. V těchto mdlobách či spánku viděla Matku Boží, která jí pravila: „Od nynějška nepotřebuješ berlí nositi; vstaň, jsi zdráva.“ Probudivši se, domnívala se, že to byl sen, než div divoucí! — ona byla skutečně na celém těle zdráva. I vstala a druhého dne zanesla své berle na ono místo, kde se měla Panna Maria zjevit. Uzdravená chtěla docela potichu se svými rodiči poděkovati Pánu Bohu a Bohorodičce za dosažené zdraví, než lid se o tom přece dozvěděl a přišel houfně s ní a modlil se na onom místě. Na onom kře nezůstalo ani lístečku, všecko lidí posbírali; a od toho dne prý putuje sem na sta poutníků. Příští událostí nám zajisté ukáží, zda dívky pravdu měly.

Neslýchanou radost způsobilo zvláště Polákům zjevení se Panny Marie v Jetřvaldě pod Olštýnem na Varmě. V Lúrdy mluvila P. Maria francouzsky, v Marpingenu odpovídá na otázky jí kladené německy a v Jetřvaldě polsky, a právě v době od svátku Nanebevzetí P. Marie 15. srpna až do svátku Narození (8. září) častěji se ukazovala 4 osobám, kterým ponejprv se zjevila, a k dotvrzení pravdy mnohá uzdravení se děla. Ač události v Jetřvaldě jsou teprv takřka od včerejška, přece jsou již tak četná a zajímavá, že musíme si je ponechat pro budoucí číslo, kde obšírněji o nich svým čtenářům povíme.

Obrázky ze správy duchovní, (vzhledem na svátostní zaopatření).

Byl jsem v 6 hod. ráno povolán k zaopatření sv. svátostmi jistého nemocného, jen asi $\frac{1}{4}$ hodiny vzdáleného od farního domu. I jdu. Přišel na místo vidím na zemi neznámého muže, v němž již žádné známky života nebylo, byl bezdušnou mrtvolou. — Teď právě skončil, pravili domácí, žádný jsme se nenadáli tak náhlého úmrtí. — Kdo pak to jest? tážu se já. Jest to jistý žebráním se živící člověk ze sousední vesnice, ale o kostel mnoho anebo nic nedbal. I neproněsl jsem sice žádného úsudku, dle Luk. 6, 37. „Nesudte a nebudete souzeni“; ale pomyslel jsem si svůj díl: Jaký život taková smrt, a co psáno jest v knize přísl. 15, 29. „Daleko jest Hospodin od bezbožných,“ a vrátil se smutný s nepořízenou domů.

Jindy přišlo s Pánem Bohem k nemocné osobě do vesnice na hodinu cesty vzdálené. Osoba ta za živobyčí projevovala ducha nábožného, chodívala k ženám ku porodu pracujícím; lásku, přízeň a důvěru v obci měla všeobecnou, navštěvovala ráda chrám Páně, prodlévala v něm; a rovněž arci i sv. svátosti ráda přijímala. Vozka přijel o 4 hod. odpoledne. Dospěliv k nemocné, vidím ji obklopenou množstvím lidí, a obává se, že s ní snad již nic nepořídím, nelibě to nesu, že vozka tak dlouho prodléval, byv zjednan již ráno, aby pro mne jel. Přistoupiv k nemocné, vidím že přichází k sobě, a osloviv ji, poznávám, že jest při zdravém rozumu. I vypustil jsem shromáždění a hle — žena se tak probírala, že náležitě svou pobožnost vykonala, a na to při valnějším ještě shromáždění Tělo Páně zbožně přijala. Sotva jsem ale po udělování svátosti posledního pomazání dořekl: Amen, začala skonávat, a ještě jsem nebyl ani za vsí, vypustila duši svou do rukou toho nebeského hosta,

kteréhož čekala, až se ho dočkala, — tak že se přímo dá mysliti, že jí nedal Hospodin uzříti smrti, leč by prvé uzřela Krista Pána, dle Luk. 2, 26. I pomyslel jsem si tu opět jinak, totiž: Jak blízký jest Hospodin těm, kteříž se ho bojí.

Jistý mladý muž mne z kořalečnického rozumu u přítomnosti shonu lidí znectil. Jistý kněz, který se k tomu nahodil, a nadávky nezasloužené slyšel, zpravil mne o tom. I vzkázal jsem témuž svému nadáváči, aby přišel povědít příčinu nespokojenosti své se mnou. Nepřišel. I měl jsem za nedlouho příležitost mluvit s jeho ženou. Na otázení se, v čem jsem se nezlíbil jejímu muži, slyším, že prý její muž nic proti mně nemá, to že snad někdo jiný musil býti, že ona o ničem neví; a tedy všecko zapřela, a vyznala, jak prý by mne mohl znectit, když jsem jim jak živ neublížil? Dobře. Netrvalo to ani rok, přijeli koně na dvůr farský a vozka vybízí, abych pospíšil k nemocnému. Ke komu? Slyším jmenovat toho, o němž řeč vedu. I spěchám v skutku, abych ho nepro nedbal, a děkuji Bohu, že mu mohu posloužit, a jsem tomu povděčen, že přišel k poznání. Sotva chci do kostela, přichází tu jako v patách druhý posel se zprávou, abychom již nejezdili, že je již v Pánu. I Pán Bůh mu odpust, pravím, ale zároveň si myslím, že předc pravda, jak zkušenost učí: kdo si kněze neváží, není ho hoden. Nebývává to pokaždé náhlá smrt, pro kterou kdo zaopatřen býti nemůže, neboť i při mrtvici trváva okamžení, že se raněný s Bohem smířiti může, ale že náhlá smrt, při níž člověk zaopatřen býti nemůže, se objevuje obyčejně při těch, jenž kněze tupí, a tedy nejsou hodni viděti toho, jenž s Pánem Bohem nemocného navštěvuje.

Jinak to bylo u jistého ^{14letého} mládence. Byl nový rok. Při

na odpolední požehnání přijíždí z obce na hodinu cesty vzdálené vozka, aby mne odvezl k zaopatření téhož mládence. Tážu se, zdali to na spěch, anebo mohu-li jeti teprv po vykonaném požehnání? Vozka: Já sám nevím, je-li třeba spěchat, snad by to mohlo po požehnání počkat. Mne ale jakoby se zmocnilo jakési tušení, a protož dím: Vy máte bystré koně, a tedy se honem vrátíme; jest dnes veliký svátek, proto lidé proti tomu nic nebudou mít, když o chvíli déle v kostele prodlí. — I jeli jsme. Nemccuý pokojně na lůžku odpočíval. Když jsem po vykonaném svátostním zaopatření nemocnému dával s Bohem, pomyslíl jsem si, že těch spěchů nebylo třeba a že jsem mohl jeti po požehnání. Sořva ale dostihnu svůj asi 100 kroků od příbytku na mne čekající povoz, slyším křičení z téhož příbytku. Josef jest již v Pánu. — Celý udivený nad nenadálým tím úmrtím zachvěl jsem se v srdci svém, byv teprv povděčen, že jsem za tušením svým bez prodlení odebral se k nemocnému. *)

Posléze se chci ještě zmínit o jisté kartaře, která vykládáním karet lidí šidila a mámila a kradením se živila. Ze žádné strany se nic neprovedlo, a co jsem byl za sanými dveřmi, umřela kartařka, a sice tak, že ani již schopna nebyla pro sv. poslední pomazání. —

Nuže co tomu říkáte mili spolužáci? Divné jsou cesty prozíratelnosti Božské. Někomu Pán prodlužuje věk života jeho, až se dočká kněze s Pánem Bohem, u jiného přímo před knězem zavře dveře, tak že totiž, když jest kněz přede dveřmi, umírá nemocný. Co si z toho máme vybrat? Pamatujeme, co sv. Pavel píše ke Galat. 6, 7. „Nemýlíte se, Bůh nebývá posmíván.“ Varujeme se rouhání, neboť psáno jest v 3. kn. Mojž.

24, 16. „Kdožby se rouhal jmenu Hospodinovu, smrtí ať umře; kdežto zatím o ctitelích Božích píše žalmista Páně 113, 11, „Všickni kteříž se bojí Hospodina, doufají v Hospodina, nebo jest spomocníkem jejich a ochráncem jejich.“ Chraň se nekajícího života, obzvláště zúmyslného se spolehání na milosrdenství Boží, aby se ti nevedlo jako onomu lehkomyšlníkovi, jenž k spasitelnému napomínání srdce zatvrzelé mívá, říká, že pro poslední okamžení života chystá si 4 slova: „Bože milostiv mně buď!“ — Tomu přišlo jedenkrát jeti na koni po mostě. Na mostě se mu kůň splašil, zábradlí přerazil a srazil se i s jezdcem do řeky. Myslíte, že on těch chystaných slov v tomto posledním okamžení užil? Nikoliv. On — zaklel a u vyjádření 4 slov: Vem si mne das! utonul ve vlnách. Nebo kdo za živobytí se necvičil v modlitbě, kdo za živobytí si nezvyká ctít a světiti jméno Boží, kdo za živobytí nelibuje si v kajícím životě, takový v posledním okamžení marně hledá Boha Spasitele svého, nenalezneť jej, neboť Bůh nebývá posmíván, dokladám ještě jednou. Dbej každý na napomenutí, jaké ti dává moudrý Sirach, 5, 8, 9. řka: „Neprodlívej obrátiti se ku Pánu, aniž odkládej den ode dne. Nebo náhle přijde hněv jeho, a v čas pomsty zahubí tě.“ Nejvyšší jest sice shovívavíci odplatitel, ale jako jsou vzdálena nebesa od země, tak vzdálena jsou myšlení jeho od myšlení tvých, neboť ty pravíš: až zejtra; Pán pak praví: Ještě této noci požádají duše tvé od tebe. Luk. 12, 20.

Posléze dbejte na napomenutí sv. Pavla 1 Tim. 5, 14. „Kněží, kteří dobře spravují, dvojíctihodnými jmíni buďte.“ Já jsem kněz, ale za to se modlím, aby třebaš ten nejpotupnější kněz někdy ke mně zavítal s Pánem Bohem. Víte z 4. knihy Mojžíš. 16, že Hospodin trestal

*) Lidé trpělivě v kostele na požehnání čekali, a když jsem jim oznámil, že jsem se dočkal smrti zaopatřeného, tím spokojenější byli.

Marii, sestru Mojžíšovu, malomo-
censtvím za to, že proti svému bratru,
jehož Hospodin vyvolil za služebníka
svého, reptala řkouc: Zdaliž jen toliko
skrže Mojžíše mluvil Hospodin? Zdali ne
i nám podobně mluvil? Zvláštní uctivost
projevil kněžím již starozákonním Šalo-
moun král, jak čteme v III. kn. král. 2,
26, kde shovívavost projevuje proti od-
bojnému knězi Abialharovi řka: „Dnes
nezabiji tebe, poněvadž jsi nosil archu
Hospodina Boha před Davidem otcem
mým.“ Co pak by teprv řekl, kdyby
věděl, že kněz novozákonní nosí v způsobech
chleba toho arciočcům slíbeného Spasitele?

Protož i císař Konstantin tak synov-
skou měl uctivost ke kněžím, že kdy mu
podány byly hanopisy proti biskupům a
kněžím, jich nejen nečetl, ale do ohně
uvrhl řka: „Nesluší, abych soudil ty, od
nichž souzen býti musím.“ Věděl, že
dle pror. Malachiáše 2, 7: „kněz anděl
Hospodina zástupů jest,“ a že tedy v něm
co v anděli jest jméno Páně. Dobře
si každý vštip do paměti výstrahu Ho-
spodinovu, kteráž psána jest v žalmu 104,
15. „Nedotýkejte se pomazaných mých
a prorokům mým nečiňte nic zlého,“ nebo
„kdo se jich dotkne, dotkne se zřetelnic
oka mého.“ Zachar. 2, 8. a facit toho
jest, že kdo tupí kněze, nebývá ho hoden.

—ř.—

Mezi zlými není přátelství!

Před nedávným časem byl ve svém bytu
zavražděn nalezen Rafael Sonzogno. Byl
on redaktorem novin, které rouháním
se Bohu překypovaly. Ony jsou také
jedny z těch nejzvrhilejších proti sv. Oci
a katolické církvi. Muž tento uveřejnil
ve svých novinách život Ježíšův, kdo
o Ježíšovi jinak nemluví, než opovrživě
jako o synu tesařovu. I potkalo ho na-
jednou neštěstí, že se karbonářům, ku
kterýmž náležel, v něčem nezachoval a
se jim znelíbil; a tož byl od nich k smrti
odsouzen. Provedení ortele bylo vyloso-
váno, a los padl na jednoho nestatečného

lazebnického tovaryše. I zpěchoval se
tento pravě, ať si s ním dělají co chtějí,
on že k provedení takového násilnického
činu se propůjčiti nemůže, že umí jiným
vlasy stříhat, nebo pálit a kadeřit, ale
žádného člověka že nemůže zavraždit.
Sektáři však tito nerozumí žertu, a ubohý
lazebník byl by vskutku mimovolně Son-
zogna zapíchnouti musil, kdyby se jistý
tesař dobrovolně zaň nebyl postavil a
k provedení ortele smrti se nepropůjčil.
A tak musil Sonzogno, který Ježíši
Kristu se posmíval, že pouhým synem
tesaře jest, nyní rukou tesařovou umřít.
Na jeho psacím stolku, před nímž za-
vražděn byl, ležel jeho rukou psaný živo-
topis nejblaženější Panny Marie, rovněž
pro jeho časopis „Capitale“ přichystaný.
Poněvadž ale ukončen není, tedy snad
sotva vyjde na jevo — a dá se očekávat,
že Syn Boží, který svůj posměch strpěl,
nedopustí, aby jeho matka ku porouhání
vydána byla. Ve svém bohaprázném
časopisu zastával často Sonzogno užívání
dýky, a nebyl pouze spoluoudem, nýbrž
spoluzakladatelem té sekty v Trasteveru,
která ho k smrti odsoudila. Padl tedy
do jámy, kterou jiným kopal.

K této události dovoluji si následující
poznámku připojit. Víte, že karbonáři
(uhlíři) jsou ve Francouzsku pověstná a
v Itálii rozvětvená tajná společnost, která
za příkladem zednářů jako krtkové všude
spokojenost a blaho mírumilovných lidí
podrývá a jen ke vzpourám proti stávající
vládě, vlastně k ustavičnému vraždění
směřuje a tím pokolení lidské oblažiti
hodlá (!) Karbonáři jsou jistě odvětví
zednářů, a jako tito svůj odznak vzali
ze zednictví, tak oni zase svůj přijali
z uhlířství. Obé ale jsou z pekla vy-
chrlené chátry dábelské na vyhubení
víry Kristovy a na založení panství anti-
kristova. Trastever jest ale východní
část Říma, jejížto obyvatelé se zvláštním
mravem a nářečím vyznamenávají a sebe
za přednější ostatních obyvatelů mají.

A tito karbonáři, přímo řečeno, panují nyní v Itálii; a s jakým prospěchem řádi, poznáte z jedné parlamentární zprávy italské. Jednalo se totiž o zrušení trestu smrti, aby bez bázně a strachu se vraždění páchat mohlo; ale vláda trvá při trestu smrti, nechce přistoupiti ke zrušení jeho, a proč? Pro ukrutnosti, jaké se po Itálii páchají. „My máme,“ praví se v úřední vládní zprávě, „do roka 3000 vražd, a přes 30,000 poranění a jiného násilí proti osobám, z nichž mnoho v následku tom zemřely. Mimo to máme v průřezu 4000 loupeží, a víc jak 20,000 krádeží do roka. V italských vězeních nachází se do roka průřezem 80.000 zločinců.“ K tomu při nynějším vládním zřízení můžeme směle tvrditi, ne dvojnásobný ale čtvernásobný jest ještě počet týchž zločinů, neboť vláda při svém málomocenství teprv asi o páté vraždě se dozví.

Dřív při papežské vládě když byly kostely plny a žaláře prázdný, neustále žehrali na bezvládní a mluvili o potřebě zreformování vlády, a nyní když se pokračuje ve vraždách, když se blahobyť zvelebují tím, že dluhy na miliardy rostou, a poddaní svobodní svobodně po italsku platí 10násobnou daň proti prvějšímu, tu musí každý mlčet, nemlčel-li by, vštěpí jemu tu svobodu dýkou.

A to činí tito lidumilové ze samého lidumilství, ze samé lásky k spolubratru oblaží ho smrtonosnou dýkou. Nuže co tomu milí spolužáčkové „Školy B. S. P.“ říkáte? Hrozíme se, žasneme, toť zloinství ne pak vychválené lidumilství, před takovým lidumilstvím nás Pán Bůh chraň!

Kdyby církev katolická co společnost chtěla vyloučiti úda nehodného, jako zahradník odstraňuje ze zahrady strom neúčinný, a jako každá společnost, i ta tajná zednářská ze sebe vypuzuje člena nelibého, tu se jí hned spílá nesnášlivců a za vinu klade msta a Bůh ví co — ale když úd některé tajné společnosti se v něčem nezachová, tu bez okřikování dýka ho sprovodí se světa, — nedočká se druhého rána. Neupokojitelná jest zloba a msta jejich, neustanou, dokud neprovedou vraždu, kteráž jest také to jediné spojidlo, kteréž je drží pohromadě; a zajisté nejeden by rád vyvázl takovéto dábelské pasti, kdyby se nebál, že ho stihne vražednická ruka. Když se ani nezachoval zuřivý rouhač Sonzogno, co pak teprv ten, jenž nemá do sebe tolik zběsilosti, ani udatnosti, aby někoho usmrtil? Protož rozumějme to „bratrství a lásku“ spolků zednářských a všech jiných protikřesťanských, i v naší ubohé vlasti.

Bratrstvo blh. P. Marie a blh. Jana Sarkandra v diecési Brněnské čítalo na začátku tohoto roku 3841 údů, a bratrstvo sv. Cyrilla a Methoda 8185 údů. Na prosby tolik duší dostane se snad přece rozkolníkům té milosti, že zatouží po pravém ovčinci Ježíše Krista a odhodlauš, bez ohledů světských, o přijmutí do něho požádají.

V měsíci říjnu

modleme se

aby zásady cirkve sv. uznání došly.

Netoliko Francouzsko, nýbrž i Italie a Španělsko, Německo a Rakousko a Rusko, — celá Evropa a s Evropou celý t. zv. vzdělaný svět nachází se té doby v jakési nerozhodnuté rozvaze, v „krisi,“ jejíž výsledek může býti hrobem křesťanské civilisace aneb utvořením nového pospolitého života.

To jest jisté, že starý společenský svět dlouho nemůže potrvati v tom postavení, do kterého jej přivedlo to, co nazýváme moderní vzdělaností. Neboť, hle! církev katolická se pronásleduje v její nejvyšší viditelné hlavě, ve svobodě její samosprávy, v jejím úřadu kněžském a učitelském, — jedná se úplně o její další trvání aneb zmizení. Budto musejí její práva býti uznána, anebo přestane ona býti; v každém případě ale musí se změnit stav nynější, katolická krise musí se rozhodnouti.

Avšak nejedná se tu hlavně o církev katolickou, jedná se v této krisi o víru křesťanskou a vůbec o veškeré náboženství. Ti opravdu důslední a církve katolické nebezpeční nepřátelé jsou titež, co předstírajíce pokročilost vědy, bojují proti všakému věření v nadpřirozený svět, proti zjevení Božímu, proti působení Boha na stvořený svět, ba i proti jeho jsoucnosti, kteří nechtějí uznati nic za jsoucí, leč co očima vidí a rukama hmatají. To jest to novomodní kacířství, které s hroznou rychlostí se rozšiřuje v lidu a které bohužel ve vzdělanějších třídách právě tolik přívrženců nachází, co nedůsledný protestantism jich ztrácí. A kdo může se opřít proti tomu proudu? — jedině církev katolická se svým určitým učením a svým božským posláním. Když tato od církve katolické stavená hráz jednou se prorazí, přestane všaká víra ve světě. Krise náboženská musí míti nevyhnutelně stejný výsledek s krisí katolickou.

Může-li ale bez náboženství obstáti společnost lidská? když přestaneme uznávati vrchního pána na nebesích, který zavazuje lidi, aby šetřili práv společenských, co nám zbývá jiného, než právo surové přesily? A podívej se, příteli, na to množství obecného, chudého lidu, který má skutečně v rukou moc; kdo může jim brániti, aby nerozbortili a nerozkopali celý nynější pospolitý řád, ve kterém nevidí nic jiného než jich okrádání a týrání? -- Nebudeliž krise společenská zneužívána k odstranění všeho nynějšího společenského pořádku, když krise náboženská se zneužívá ke zrušení křesťanství?

A krise politická neskončí-li stejně jako předešlá? Když jednou staré právo a staré smlouvy nemají žádné platnosti, když násilí a loupežnictví nejen se trpí jako neodstranitelné zlo nýbrž i veřejného práva když nabydou; — tu není již žádného jiného internacionálního zákona nežli kanonů; společnosti politické není více, dodělali jsme až k nejsurovějšímu barbarismu.

Hle, to jest ta vyhlídka do budoucnosti, to jest ten smutný obraz, který se ukazuje našemu duchu ne snad z pouhého rozumování, nýbrž z patrných událostí. Či kdo by chtěl popřati nutnou mezi sebou souvislost zmíněných čtvero krisí? Ani nemusíme se dovolávati historie minulých věků, sám prostý rozum nás učí, že bez nějaké vyšší autority člověka národové nemohou býti udrženi na dráze práva a zákona; že mravnost a lidská společnost nemá pevnějšího základu nežli v náboženství; že ze všech náboženství jest jedině náboženství křesťanské, které podnes schopno jest i nad vzdělanými panovati; a že jedině církev katolická jest živý, účinný a vládnoucí způsob křesťanství. Není tedy pochybno: jestliže nynější náboženská krise se rozhodne tím způsobem, jak si to přeje strana protikřesťanská, jestliže té strany úspěchy, kterých v mnohých končinách světa dosáhla, se doplní úplným rozbouráním církve sv., téže chvíle budou v ssutinách jejich pohřbena všechna ostatní náboženství a všechna společenská ustanovení.

Může-li to ale Bůh dopustiti? Proč by nedopustil, má-li v úmyslu konec udělati tomuto starému světu, když již tak dlouhý čas se protiví Jeho lásce a nadarmo

je ovlažován krví Jeho Syna. Ježíš Kristus slíbil, že bude se svou církví až do skonání světa, a sám se nabídl, že nedopustí, aby brány pekelné ji přemohly. Když pak by církev svatá byla úplně zničena, a člověk hříchu by vyvrátil království Kristovo na zemi; tato časná ztráta církve byla by začátkem její věčné slávy a znamením konce času.

My jsme ale povinni prositi, aby přišlo, aby se splnilo království Ježíše Krista na zemi tak jak je na nebi, a proto musíme úpěnlivě žádati nejvyšš dobrotivého Boha, aby nynější nerozhodné době dal lepší obrat. A jaký by to mohl býti obrat? Pod jakou podmínkou mohli bychom těch událostí, jichž jsme svědky, užítí ke spáse a znovuzřízení společnosti?

Pod tou výmínkou, aby všichni ti slepci, kteří nyní v rukou mají osudy národů, otevřeli svých očí a poznali, co jest nad slunce jasnější, aby poznali souvislost zmíněných čtvero krisí.

Ano, všechno by se obrátilo k lepšímu; kdyby všichni lidé, kteří chtějí pokoj mezi národy a klidné spojení mezi sebou jednotlivých tříd lidí, kdyby pochopili, že jediné náboženství jest spolehlivým pojídlem a jedinou zárukou pokoje, kdyby všichni, kteří žalují na ubývání víry, pozdvihli sami svých zraků k dokonateli naší víry, k Ježíši Kristu; kdyby konečně ti, kteří upřímně chtějí království Ježíše Krista, je tak chtěli, jak On to chtěl, ve své církvi. Tak by se stala strana, která chce pokoj a pořádek, velmi mocnou a dostatečně silnou proti straně chtějící nepořádek a rozbroj.

Strana Ježíši Kristu a všemu dobrému řádu nepřátelská stala se mocnou tím, že důsledně jde za svým cílem a užívá všech k tomu prostředků, kdežto ti, kteří chtějí mítí náboženství a pospolitý pokoj, ústy to chtějí a skutky svými často pomáhají oboje podvracovat a tak jenom šiky nepřátel Kristových rozmnožují.

Nyní však udělejme již konec vši polovičatosti, vyznejme bez obalu pravdu, abychme strhli roušku mnohým zavitým nepřítelům, a zasadme se o to všemi silami, aby v slovu i jednání opět všude ovládl opravdu křesťanský duch, a vymůžeme za-
jisté obrat k lepšímu.

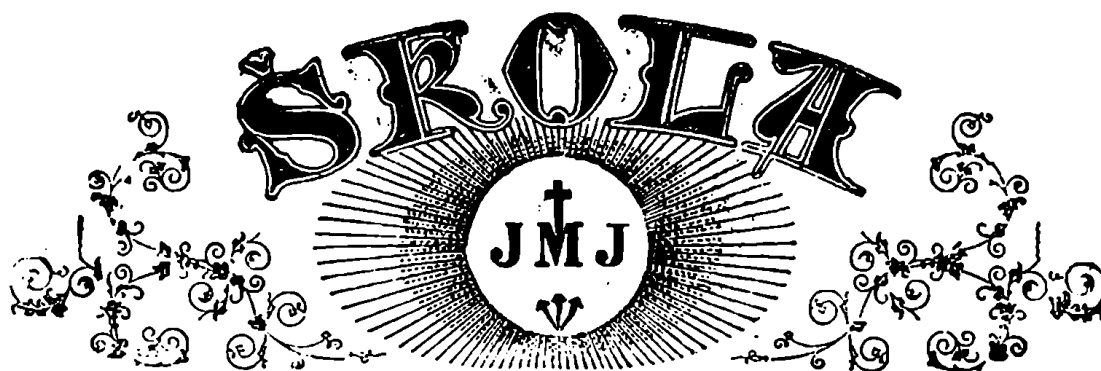
Především ale prosme Božské Srdce Ježíšovo, aby obnovilo v nás ducha svého a otevřelo srdce všech pravdě, která nás může spasit, a modlime se každodenně:

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji, aby šťastný vzal obrat nynější nebezpečný stav celé společnosti křesťanské. Pospěš, o Ježíši, zaujmout opět své království na zemi a zbav nás od zlého, které naše vzdory na nás přitáhly. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Ročník XI. Listopad. Číslo II.

SVatý VáCLaVe oroDuj V nebI za MoraVu I ČeChy! I našI
bLahosLaVené AnežCe PřeMysLoVně VzDáVejž se
Věrně Čest.

O dušičkách.

Hřbitove, hřbitove,
Svaté pole Boží,
Což se to símě tvé
Neustále množí!
Smrt, dobrá dělnice,
V letě, v zimě kosí,
A vše co sklídila
Do tvých brázd se nosí.
Hřbitove, hřbitove,
Jakou's půdou drahou,
Bolest tě zorává,
Slza je tvou vlahou.
A vzduchem nad tebou
Modliteb dech vane,
Ze kříže svatého
Slunéčko ti plane.

Hřbitove, hřbitove,
Boží pole svaté,
Jaké to vydáš kdys
Plody přebohaté!
Až jaro věčnosti
Rozevře tvou hroudu,
Rozkvete símě tvé
K poslednímu soudu.
A které bylo kdys
Liliovým květem,
Krásou se zaskvěje
Nade celým světem.
A které vyžrálo
Ve trudu a strasti,
To bude zkvétati
V nebeské pak slasti!

Hřbitove, hřbitove,
Všem usteleš v hrobě,
Ach jakým semenem
Budem spáti v tobě?!

VI. Št.

Měsíc věrných dušiček v očistci.

Na začátku měsíce, jež zbožnost katolická zvláště věnovala modlitbám za duše v očistci, dovoláváme se lásky všech spoluoudů uvádějíce jim na paměť nesmírné výhody, kterých použití mohou k ulehčení svým bratřím v očistci. O, jak snadno zapomínáme, že božský Spasitel uloživ v církvi své nekonečný poklad svých zásluh odevzdal nám klíče očistce! Či nevíme, že jest to v naší moci otevřít brány jeho a pomoci do nebe duším vyhnaným ze svatého Jerusáloma? My všickni, dítky sv. církve, dědiči království nejkrásnějšího, dostali jsme od Boha to právo, udělovati milost, výhradní to právo důstojnosti královské, a ani nepomýšlíme, abychom použili práva svého ve prospěch bratří trpících! Snad jest to náš otec, matka nebo syn, již ždají od nás svého osvobození, a volajíce k nám úpěnlivě bědují s Jobem: „Smilujte se, smilujte se nad námi alespoň vy, bývalí přátelé naši!“ Zavíratí sluchu svého těmto nářkům z podsvětí, jest známkou nejen nedbalosti, nýbrž často i nevďčnosti; vždy ale jest to známkou srdce tvrdého, nemilosrdného.

Nebýti pamětlivu duší trpících, jest konečně zneuznáváním moudrých zámyslů milosrdenství Božího. Či smíme snad se domnívati, že Onen, jehož Prozřetelnost dává pokrm ptactvu a kvítí krásu, se raduje z útrap tolika duší, které k obrazu svému byl stvořil, a které přátele jeho jsou? Daleka budiž každá taková doměnka! Spravedlnost Boží ovšem žádá dostiučinění, za to ale milosrdenství Boží dalo nám moc ukrátkiti ono trapné dostiučinění a pobízí nás, abychom modlitbami a jinými dobrými skutky, jež láska nám vnukne, co nejrychleji ony duše vysvobodili. Bůh, praví jeden zbožný spisovatel, má takoruka ruce svázané; nepomáhá-li sám svým nešťastným chotím, jest toho příčinou jeho láska, jež ponechává nám sladkou radost, že můžeme něčím jim přispěti. Osud smrti věčně závisí více od země, než od nebe.

Zajímavě jest pátrati v historii národů a svatých všech časů po rozličných projevech vůle Boží a ohledně přímluv živých za zemřelé. Sv. Augustin praví, že jedním z prvních citů vrytých prstem Božím v srdce lidské je zbožná soustrast se zemřelými: „Celý starověk, i pohanský“ praví „zbožnou choval úctu ke smrtelným pozůstatkům lidským a umírající vždy sobě žádali, aby lidé dobří ulehčovali jim tryznami a modlitbami.“

Zvláště však v písmě sv., téměř na každé stránce, vidíme vysloveno a nejednou i vypíněno nařízení modliti se za zemřelé. „Dítky,“ pravil synům svým patriarcha Jakub umíraje vzdálen vlasti svých předků „připojen budu k lidu svému; pochovejte mne s otcí mými v jeskyni dvojité v zemi kananejské.“ Josef pak s bratřími pochoval Jakuba v zemi kananejské, i plakali ho po třicet dní. Když zemřel velekněz Aron a Mojžíš bratr jeho, tu opět celý národ truchlil po třicet dní, a tento zbožný obyčej modliti se za zemřelé po celý měsíc stal se brzy zákonem u národu vyvoleného.

Kdož by nevěděl, jak požehnal Bůh Tobiašovi, že ve vyhnanství pochovával těla bratří zemřelých a modlíval se za duše jejich? „Když jsi se modlíval s pláčem“ pravil mu archanděl Rafael, „a pochovával mrtvé, jáť jsem obětoval modlitby tvé Pánu.“

Konečně připomeňme si příklad šlechetné zbožnosti, jež dal nám udatný obránce národu israelského, Judas Makkabejský. Hrdina tento poraziv v slavné bitvě se šesti tisíci muži sto dvacet tisíc nepřátel přehlížel bojiště, aby posbíral padlé a pochoval je v hrobkách otcovských. Když pak pochovávali je, našli u nich věci modlám obětované, jichž zákon dotýkati se zakazoval. Zbožný vojevůdce velebě spravedlivý soud Boží, jenž potrestal přestupníky zákona svého, a naplněn soustrastí

k duším svých spolubojovníků učinil sbírku a poslal 12 tisíc drachem stříbra kněžím do Jerusalema. aby přinášeli oběti za smíření viny spáchané. „Nebot“ připomíná písmo „svatá a spravedlivá jest myšlénka za mrtvé se modlití, aby od hříchů zproštěni byli.“

Aj který vojevůdce našich dob byl by schopen nápodobiti tento zbožný skutek? Tak veliká byla úcta národu Božího k dušem zemřelých.

Též sv. evangelium v celém svém divuplném obsahu hlásá světu článek víry o obcování svatých.

Velmi zajímavě jest pozorovati, jak něžnou úctu chovali první křesťané, ba sami apoštolé k blahoslaveným dušem zesnulých. Podle zpráv sv. Klémenta, sv. Petra, kněžete apoštolů, konali věřící modlitby za jejich ulehčení, a sv. Diviš Areopagita, věhlasný učeník sv. apoštola Pavla, velikolepým způsobem popisuje velebnost, s jakou věřící konávali pobožnosti za zemřelé. Tertullian vypravuje, že již za jeho času křesťané slavili výroční památku zemřelých a přinášeli oběti za pokoj jejich duší. Bylo by nám přečísti dojmavé řeči sv. Athanasia, sv. Ambrože, sv. Efréma, ba všech sv. otců církevních, abychom pochopiti mohli věrnou oddanost jejich k nešťastným zajatcům v očistci.

Brzy i koncilia odporučila pobožnosti tyto, a sněm Karthaginský, jemuž i sv. Augustin byl přítomen, nařizuje věřícím, aby nezapomínali těch, již na moři zahynuli, nýbrž ulehčovali duším jejich modlitbami a oběťmi.

V krátkém čase potom sv. církev na památku třiceti dnů smutkových v zákoně Mojžíšově zachovávaných nařídila věřícím modlití se za zemřelé do třiceti dnů po jejich smrti. Zbožný tento zvyk pode jménem měsíce zemřelých zachováván byl po více století a zvláště řádem sv. Benedikta byl všude šířen, kdekoli jeho členové byli se usadili. Na synodě v Bavořích, bylo také ustanoveno, že po smrti biskupa nebo duchovního vůbec každý kněz zavázán jest čísti třicet mší za duši jeho. Podobně ještě v řeholi sv. Norberta a sv. Dominika nařizeny jsou zvláštní modlitby po celý měsíc za každého zemřelého člena řehole.

Z tohoto starodávneho a chvalitebného obyčeje zrodila se v novějším čase myšlénka zasvětit celý jeden měsíc v roce útěše duší v očistci. K pobožnosti této nejvhodnějším zdál se měsíc, v němž církev slaví památku všech zemřelých (2. listopadu).

Nezbývá nám nic jiného, než vybízeti důtklivě věrné údy apoštolátu, aby krácejíce za příkladem svatých vzbudili v sobě živé city soustrasti k duším v očistci. Prázdná pobožnost však nepostačuje; dlužno s ní spojovati život křesťanský a ovoce dobrých skutků, jak praví sv. Jan Zlatoústý: „Truchlete pro zemřelé“ jsou slova jeho „však neplačte nad nimi; modlete se raději za ně a dávejte na jejich úmysl hojnou almužnu. Proléváním hojných slz neuctíme své zemřelé; nářek a vzlykání nepřinese jim užitku. Lépe je ctíme modlíce se za ně zpěvy, žalmy a hymny a vzývající milosrdenství Boží. Čiňte pro ně, co by sami činili, kdyby se navrátili z podsvětí, a Bůh přičte jim ovoce vašich dobrých skutků, jako by sami je byli vykonali.“

Myšlénka tato budiž naší posilou a útěchou a pobízej nás, abychom nejen sami pomáhali ubohým duším v očistci, nýbrž tento zbožný úmysl i v jiných rozněcovali pamětlivi slov Evangelia: „Jakou měrou měříte svým bližním, takovou bude i vám odměřeno.“

Neškodilo by uvést na paměť mnohé svaté a světice církve Boží, kterak právě k duším v očistci zvláštní milosrdenství měli a nezřídka všechny své dobré skutky v jejich prospěch obětovali, a zajímalo by zajisté, zvěděti, jakých odměn

dosáhli za tu obětavou lásku již zde na zemi a jistě více na onom světě. Z velkého počtu těch útrpných duší, které nám jsou vzorem lásky k bližnímu, zvláště ale lásky k duším v očistci, zpomínáme podivuhodné panny a velké trpitelky našeho století, která od Boha ten zvláštní dar měla, že zřetelně poznávala to tajuplné mystické tělo Krista Pána, církve sv., že viděla obcování svatých, totiž svatých v nebi, věřících na zemi a duší v očistci, zpomínáme ctih. Anny Kateřiny Emerichové.*) Tato horlivá služebnice Páně chovala z jasného přesvědčení vždy velkou útrpnost s dušemi v očistci a kde a kdykoli mohla vybízela lidi, aby se nad nimi ustrnuli a jim modlitbami a dobrými skutky z toho jejich žaláře pomohli. „Ach,“ říkávala „ubohé dušičky musí tolik trpět za svou nedbalost, za pohodlnost v pobožnosti, za malou horlivost pro Boha a spásu bližního. Kterak může jim být spomoženo, když žádný neobětuje pro ně z lásky k nim výkony právě oněch ctností, které ony za svého pozemského života zanedbaly činiti? Ony samy nemohou si nijak pomoci, svatí v nebi nemohou ani pokání ani zadosť činiti, jedině údivé církve bojující to mohou, pouze od nich tedy mohou pomoci očekávat. A jak velice po ní touží! Ony vědí, že žádná dobrá myšlenka, žádná opravdová žádost, kterou někdo zde na zemi pro ně má, není bez účinku; a přece jak málo kdo všímá si toho! Kněz, který svoje hodinky pobožně se modlí v tom úmyslu, aby zadosť učinil za nedbalosti, pro které duše v očistci ještě trpí, způsobuje jim útěchu nesmírnou. Ano moc kněžského požehnání vniká až do očistce dolů a občerstvuje jako rosou s nebe ony duše, kterým se v pevné víře uděluje. Kdo by to všechno tak jako já vidět mohl, zajisté by ze všech sil se snažil jim pomáhati.“

Jedenkrát, bylo to okolo slavnosti všech svatých, sdělila svému pozorovateli, ctih. Klémentu Brentanovi, následující své zkušenosti, které on i věrně zaznamenal.

Vypravovala mu mezi jiným: „Pokud se pamatuji, cítím vždy živě posvěcené a neposvěcené, svaté a hříšné. To co svatého jest vábí mne, a já neodolatelně tomu následuji, to co hříšného však jest, působí mně odpor, činí mne bázlívou, hrozím se toho, ano vírou a modlitbou naproti tomu bojovati musím. Zvlášť zřetelný a živý takový cit mne opanoval vždy při kostích, ano při nejmenších pozůstatcích těla, jež dříve schránkou duší bývaly. Z toho soudila jsem, že stávati musí jakéhos spojení

*) Ctih. Anna Kateřina Emmerich-ova narodila se dne 8. září r. 1774 na selském dvorci flamském, ve farnosti Kesfeld v Porýnsku, z rodičů sice chudých ale velmi nábožných. Již v nejútlejším její mládí bylo patrno, že Bůh ji neobyčejnými dary omilostnil, že si ji vyvolil a zasvětil, aby svým pokorným a bezúhonným životem, nekonečným utrpením těla i duše a ustavičnou modlitbou usmířila rozhněvanou spravedlnost Boží, aby hříšníkům vyprosila milost se polepšení a nevěreckému světu aby ukázala tajemné ale opravdivé spojení Ježíše Krista s církví katolickou. Co ji po celém světě rozhlásilo, bylo patero ran Krista Pána, které její nebeský milovník jejímu tělu vtiskl, tak jako sv. Františku Seraf., sv. Kateřině Sienské a několika jiným vyvoleným svatým, a nadpřirozená zjevení a vidění, jakých měla k. p. sv. Gertruda, Birgitta a. j. — Její nevroucnější přání, v řehole Ježíši Kristu úplně se zasvětit a v nezvratnou obět přinést, splněno teprv r. 1802, když byla přijata do kláštera Dominikánek v Dülmenu v t. zv. Agnentenberku, kdež po skončeném noviciatu 13. listopadu r. 1803 své řehol. sliby vykonala. Když klášter za nedlouho světskou vládou byl zrušen, přestěhovala se do soukromého bytu v tomž městě a skončila svůj pozemský život 9. února 1824. Zejmena její život v Dülmenu musí se nazvati ustavičným mučenictvím: byla mučena na svém těle neznámými bolestmi po celou tu dobu, s postele ani nevstávajíc, byla mučena na duši, pronásledována a týrána od nepřátel Kristových a bez obrany vystavena jejich potupě a drzému s ní nakládáním. Kristus Pán dal jí znamení svého přehořkého utrpení, ustanovil ale také, aby v utrpení jemu podobnou se stala.

Mezi muži, kteří ji spravedlivě posoudili, byl také slovatný Klémens Brentano, jenž i sepsal její vidění, zejména o životu a utrpení Krista Pána a o Panně Marii.

duší s těly jejich; nebo docela zřejmě jsem cítila a viděla rozličné účinky při kostech na hrobech a hřbitovech. Při některých kostech opanoval mne cit světlosti, hojného požehnání a blaha; při jiných pocítila jsem jakous chudobu, nouzi a bylo mi, jakoby mne prosily abych jim přispěla modlitbou, postem a almužnou. Avšak na některých hrobech pocítila jsem též hrůzu a strach. Modlila-li jsem se v noci na hřbitově, tu zdálo se mi, že na těchto hrobech jest ještě větší tma než tmavá noc, zdály se mně ty hroby černější, jako se nám díra vystřižená v sukně černém zdá též černější. Někdy viděla jsem černý kouř z hrobů těch vystupovati, jež mně hrůzou naplnil. Chtěla-li jsem takovým pomáhati, tu cítila jsem jakous moc, která mi v tom bránila. I poznala jsem v tom nejvyšší svatou spravedlnost Boží.

Na některých hrobech jsem viděla méně neb více světlé stínové sloupy, na jiných světlé sloupy opět rozličné světlosti; na mnohých však jsem nespátřila dokonce ničeho a to mne vždy nejvíce rmoutilo. Měla jsem uvnitř ono přesvědčení, že ty sloupy rozličné světlosti jsou znaky, jak velké pomoci ony duše v očisti od nás ještě požadují; ony duše však, jež žádného výjevu nemohly dáti, že jsou to duše takové, na něž nikdo nepamatuje, kterýmž nikdo z očistce nepomáhá. Modlila-li jsem se na takových hrobech, tu slychala jsem často z dolu hlas: „pomůž mně ven!“ a pocítila jsem stav člověka, který si nemůže pomoci. Modlívala-li jsem se na takových opuštěných hrobech vždy více a horlivěji než na těch ostatních, tu viděla jsem často, že pak na nich vystupovaly stínové sloupy, které při trvajícím modlitbě více méně se osvětlily.

Ony hroby, na nichžto jsem spatřila více neb méně světlé sloupy, byly mi naznačeny jakožto hroby oněch zemřelých, jejichž ubohé duše nejsou docela zapomenuty, na něžto jich příbuzní neb přátelé modlitbou a jinými dobrými skutky pamatují, jichž čas vstoupí do slávy věčné jest blízký, které však samy sobě pomoci nemohouce, k nám o pomoc volají a co my za ně dobrého činíme, to zase ony za nás našemu Pánu Ježíši obětují. Tyto duše zdají se mně býti jako vězni, kteří voláním o pomoc, neb vystrkováním rukou, lidi k útrpnosti mohou povzbuzovati.

Když jsem tudíž tak patřila na hřbitov a rozličné ty zjevy světlosti a tmy viděla, tu zdál se mně býti takový hřbitov jako zahrada, která není stejně obdělávána ano namnoze jest docela zanedbána; a když jsem se pak modlívala a jiné ku modlitbě povzbuzovala, tu mně bylo, že pomáháme ubohým duším tak, jako bylinám v zahradě když je poléváme, okopáváme a ony takto osvěží a krásně rostou. Tak zdálo se mi, že i rosa nebeská občerstvuje ony duše. Ach, kdyby všichni lidé to tak viděli, jako já, tu by zajisté ještě pilněji pracovali v zahradě té, nežli já. Mám-li taková vidění na hřbitovech, mohu z toho souditi, jaká jest křesťanská horlivost a láska v oné osadě. Bůh popřál mi často milost, že očima svýma spatřila jsem mnoho duší vystupujících z očistce s velkou radostí do nebe. Žádná práce, žádné napomáhání v nouzi není však bez obtíží, boje a pokušení, a tak bývala jsem i já jako dítě již a jako panna ve svých modlitbách na hrobech zlým způsobem přerušována, děšena a trápena od hříšných duchů a zlého nepřítele.

Bůh mi však popřál milosti, že jsem se nebála, a že jsem ani dosti málo nepříteli neustoupila, ano když jsem bývala přerušována, tu zdvojnásobila jsem modlitbu. O! jak mnoho díky a radostí se mi dostalo od ubohých duší! Kéž by všichni lidé takových radostí se mnou sdíleli! Jak přehojných milostí máme na zemi! ale kterak se na ně zapomíná, kterak jimi se opovrhne, kdežto ubohé duše tak velmi po milostech oněch touží! V rozličném trápení se nalezajíce touží po pomoci a vy-

svobození. Ačkoliv však nouze jejich jest velká, ony přec chválí našeho Pána a Spasitele. Všechno, co pro ně konáme, působí jim převelkou útěchu.“

Nepochybujeme, že právě v tento měsíc věnovaný útěše duším v očistci údové zbož. bratrstev zvláště se přičiní, aby hojně zásluh před Bohem si získali (hodným přijímáním sv. svátostí, almužnou, sloužením mše sv. a obcováním jí, trpělivostí, dobročinností atd.) a že budou zajisté i štědři v udělování těch svých zásluh trpícím úddm tajemného těla Kristova, duším v očistci. Tím sobě učiní Krista Pána dlužníkem a zaslouží, že z jeho sv. úst jednou uslyší: „Pojďte požehnaní Otce mého, vládníte královstvím vám připraveným od ustanovení světa. Nebo jsem lačněl, a dali jste mi jísti; žíznul jsem, a dali jste mi píti; hostem jsem byl, a přijali jste mne; nah jsem byl, a přioděli jste mne; nemocen jsem byl a navštívili jste mne; v žaláři jsem byl, a přišli jste ke mně. — — — Pokud jste to učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste to učinili.“

Ctihodný služebník Páně P. Klement M. Hofbauer.

X.

(O účtě B. Srdce Páně v nejsvětější Svátosti.)

Listy tyto honosí se názvem „Škola B. Srdce Páně,“ a zajisté tím také jsou. Kdo v nich pozorně a s upřímným srdcem čítá, mnohému dobrému naučiti se může. Je-li hodně pilným a má-li dobrou vůli, prospívá pravou tou vzdělaností a moudrostí, kteráž na tom se zakládá, že Pána Boha vždy lépe poznává a horlivěji jemu sloužiti se vynasnažuje. Zvláště pak se může naučiti přenesmírnou lásku Boží k nám ubohým lidem vždy jasněji nahlížeti, ji obdivovati, a Božské to Srdce, v němž jako v nekonečném moři všecka ta láska soustředěna jest, vroucněji též milovati. Máť tedy „škola“ tato vznešený zajisté a přesvatý účel! — Avšak i způsob, jakýmž se zde vyučuje, výborný jest. Vyučuje se totiž i názorně, — prakticky. Nemyslím právě na pěkné rytiny, jež občas v listech těchto nalazáme, kteréž mslon naši „školu“ zdobí, jako vkusné obrazy světnici a pro kteroužto ozdobu už jaksi veseleji v této „škole“ to vypadá nežli v mnohé jiné, kde stěny až na jediný ten kříž, prosty obrazů posvátných, holé jsou; nébrž na myslí mi tanou obrazy

ze života Svatých neb vůbec duší Boha milujících, jež nám „škola“ ukazuje, abychom viděli jaké divy láska Boží na svých vyvolených činí, jak oni na vzájem láskou svatou k Božskému Srdci Páně zahořeli, a jak i my jich následovati

máme. Mezi těmi obrázky nalezáme též milého kněze krajana, ctihodného sluhu Páně Klementa Hofbauera.

Každá křesťanská ctnost jest ohlasem, jest paprskem lásky Boží, a kdo jakýkoliv ctnostný skutek vykoná, dosvědčuje tím, že Boha miluje a tím ctí, tak miluje Božské Srdce Páně. Ačkoliv však každá křesťanská ctnost na Srdce Páně se vztahuje, týká se ho takřka bezprostředně úcta nejdražší oběti mše svaté, v kteréž nejlaskavější Srdce Ježíšovo za nás se vždy na novo obětuje, a úcta nejsvětější Svatosti oltářní, v níž ustavičně mezi námi přebývá. A vzhledem k této úctě a lásce vykreslíme dnes žákům „Školy“ některé obrázky ze života cti. sluhy Páně Klementa. —

1) Již co dítě nabyt služebník Páně nadobyčejného poznání nesmírné ceny mše svaté. Tenkrát již pochopil, že když se koná tato nekrvavá oběť nového zákona, že se to děje na vyznání nejvyšší moci Boží nade vším stvořením, na poděkování jemu za všechna jeho dobrodiní, za dosažení odpuštění hříchů a vyprošení všech nám potřebných milostí; — a proto aby přispěti mohl ku konání tajemstvíplného tohoto děje, jímž Bohu tolik cti a duším tolik milostí se dostává, ukládal si krejcare, jež časem od matky své byl obdržel, aby mimo almužny také na odsloužení mše svaté jich věnovati mohl. Tak si již co útlý chlapeček ukládal kapitály v záložně srdcí chudých, jimž dárků poskytoval, a zvláště v Božském Srdci Páně, k jehož oslavení způsobem tím nemálo přispěl. Z toho též lze poznati, jak asi rád na mši sv. chodíval; — ano slasti největší mu to bylo, mohl-li drahocené této oběti obcovati. Ký div, že zbožný ten chlapec zatoužil státi se — ministrantem! Stal se tím; a tu neznal větší radosti, nežli přisluhovati kněžím u oltáře. A s jakou to činil pozorností, nábožností a vroucností! Věda, že ministrant úřad andělů zastává, vy-

„Škola B. S. P.“ 1877.

nasnažoval se andělskou téměř zbožností v chrámu Páně vynikati; a tak zářila nevinnost a vroucnost v tváři a celém chování jeho, že netoliko jiné přítomné dítky nébrž i dospělí lidé, vidouce jej, ku pobožnosti povzbuzeni byli.

Z chlapce stal se jinoch; a jakých vyhledával mladík ten zábav, kam chodil na besedu? Tam, kde byl poklad srdce jeho. Do chrámu Páně chodil, k Pánu Ježíši. I co chasník řemeslnický, i co student jak jen mohl mši svaté i všedního dne přítomen býval. Poštěstilo-li se mu při ní přisluhovati, za vyznamenání veliké to považoval. Vždyť i králové, jako svatý Václav aneb hrdinný a zbožný Jan Soběský za česť si to kladli, u oltáře při mši svaté knězi posluhovati. Že Spasitele svého upřímně miloval, použil každé příležitosti, aby jej ve Svatosti přítomného navštívil a s ním se potěšil. Byla-li nejsvětější Svatost oltářní k uctění vystavena, tož mnoho hodin v neděli a ve svátek co tovaryš na modlitbách před tímto tajemstvím lásky ztrávil. Oheň lásky, jenž rozněcoval srdce jeho, ozařoval i jeho tvář, tak že kleče před P. Ježíšem jak očití svědkové vypravují, více andělem nežli člověkem býti se zdál. Byly to slasti plné hodiny jeho. Marných radovánek, jež srdce uspokojiti nemohou, světákům nezáviděl; — sluha Páně měl svou rozkoš u toho, jež milovala duše jeho. Zde, u prostřed hluku světského nalezal své nebe. A zajisté! vždyť Božské to Srdce, na němž nebešťané v blaženosti se kochají, dlí mezi námi, ze svatostánku volá: pojdte všickni ke mně; a kdo pozvání toho přijímá a Pánu Ježíši pospíchá a před ním dlí, ten nalezá potěšení, posilnění, nalezá na zemi — ráj!

Srdce Pána Ježíše milující touží po spojení s předmětem lásky své. Spojení to blažené stává se sv. přijímáním. Za tou příčinou nebylo služebník Páně dosti na tom, navštěvovati

nejsvětější Svátost oltářní, on chtěl skutečně na tom Srdci spočívat, a proto co nejčastěji k stolu Páně přistupoval, přijímaje opravdově a podstatně lásku svou do srdce svého. Kdo zřídka jen a s malou pobožností vělebnou Svátost přijímá, ten na jevo dává, že málo lásky k Spasiteli svému v srdci svém chová. Výmluva zde neplatí, že k tomu času není, neb že zaměstnání tomu překáží. Hofbauer byl v práci co řemeslník, byl napotom studentem; a byl vzdor častému sv. přijímání, ano právě proto svědomitým dělníkem a pilným, od Boha tím více nadaným a v študiích požehnaným žákem. On měl však to, čehož přemnohým schází, — srdce láskou k Pánu Ježíši roznlčené.

2) Láska tato rozpalovala v něm vždy víc a více touhu po stavu kněžském. Záviděl to takřka kněžím, že oni Beránka Božího v rukou svých chovají smějí, že nepoškvřněnou tuto hostii a kalich spasení nebeskému Otci, živému Bohu, pro svou a celého světa spásu obětovati mohou. Po mnohých obtížích dospěl řízením Božím věrný sluha Páně i k tomuto žádoucímu cíli. Kdo nám však vypíše blažené ty city, v nichž rozplynula se milující jeho duše, když ponejprv na jeho slovo tajemstvíplný zázrak proměny se stal a v třesoucích se rukou jeho Božské Srdce Páně spočívalo? — Od té chvíle bylo mu po veškerý život sloužení mše svaté nejváženějším a nejsvětějším výkonem. Nikdy neopomenul mši sv. sloužiti, ani na cestách ani v churavosti. Konal pak přesvaté toto tajemství, na něž, ačkoliv mysl jeho vždy s Bohem spojena byla, pokažde zvlášť se ještě připravoval s tak vroucí pobožností, s takovou svědomitostí u zachovávaní všech předepsaných obřadů, a s takou vznešenou vážností, že každý, kdož jeho mši sv. obcova, pouhým již na něho pohledem k pobožnosti pohnut a až k udivení uchvácen byl. Mezi jiným vypravují „akta,“

že když ctil. služebník Páně P. Hofbauer řiditelem byl chrámu Voršulinského ve Vídni a mši sv. sloužil, neb litanie s požehnáním odbýval aneb jiné posvátné obřady vykonával, že se tam lidé hrnuli, jen aby viděli svatého tohoto kněze, jak nábožně on vznešený úřad kněžský vykonává. Ano nezřídka povstala mezi jinochy a mladšími muži svatá jakási žárlivost, jelikož každý za zvláštní milost si to pokládal, byl-li tak šťasten služebníku Páně u oltáře přisluhovati.

3) Byl-li pouhý již pohled na zbožného kněze dojmavým napomenutím k slušnému se chování v kostele a k účtě nejsvětější Svátosti oltářní, tož mnohem více ještě rozněcovala vroucí jeho, láskou uadšená slova, jeho kázání duše věřících k účtění a milování Božského Srdce Páně. Co kdo miluje, o tom nejraději mluví; a proto sluha Páně tak rád a často o tomto předmětu lásky své kázával. Uchvacující horlivostí napomínal posluchačů svých, aby nezapomínali na to, že v našich městech, v našich dědinách, mezi námi ve svatostánku dlí Božský náš Spasitel jako na trůnu milosrdenství, a vybízel jich, aby často jej navštěvovali, a u něho potěšení a posilnění hledali. Obzvláště pak doporučoval věřícím, a to s prospěchem velikým, aby častěji do roka přistupovali ke stolu Páně! Uvážiti musíme, že sluha Páně k častějšímu sv. přijímání vybízel v dobách, kde o nejsvětější Svátosti buď zholá nic aneb jen málo a to nikoliv v smyslu učení církevního, se kázalo, a kde věřící sotva v dobu velikonoční k sv. svátostem přistupovali. Vlažnost a netečnost, jakáž mezi křesťany katolickými tu a tam panuje, má zajisté své příčiny i v tom, že zanedbávají častější sv. přijímání. „Vezměte a jezte“ pravil Kristus Pán; nepravil však, že se to jenom jednou do roka státi má. Onť jest pokrmem duší našich; a duše zajisté má toho zapotřebí, aby častěji tímto chlebem nebeským

posilněna byla. Více bylo by mezi věřícími živé víry a lásky svaté, kdyby častěji sv. svátosti přijímali, — rozumí se ovšem, s náležitou vždy přípravou a pobožností. — Že však i při dobré vůli není vždycky možná tak často, jakby sobě mnohá duše zbožná přála, skutečně velebnou Svátost přijímati, doporučoval sluha Páně za příkladem sv. Alfonsa za náhradu tak zvané duchovní přijímání, kteréž v tom pozůstává, že duše toužebnost po Pánu Ježíši vzbuzuje, aby, když skutečně jej nyní pod spůsobou chleba přijmouti nemůže, alespoň milostí svou ji naplnil. Duchovní přijímání lze vždycky vykonati, nejprůhodnější však k tomu doba jest mše svatá, tak že ten, kdož je koná, s přijímáním kněze v duchu se spojuje. —

4) Místečko, jež sobě Božské Srdce Páně k ustavičnému mezi námi na světě přebývání vyvolilo, jest chrám a oltář! A kdo milovníkem Ježíšovým jest, ten „milovati musí okrasu domu Páně.“ Za tou též příčinou P. Hofbauer co nejvíce o to pečoval, aby chrám Páně, oltáře, roucha a všecko kostelní náčiní čistotou se lesklo; taktež bedlivě se staral, aby oltáře co nejvкусněji ozdobeny byly. Z nejkrásnějších květin, jakýchž jen dostati mohl, utvořil jako zahrádku před svatostánkem; a byla-li nejsv. Svátost vystavena, rozžato tolik svící a tak vkusně sestavených, že oltář plamennému moři se podobal. Byla to radost dlíti v chrámech jeho péči svěřených. — Vítězoslávou Božského Srdce Páně v nejsvětější Svátosti na světě jest slavnost Božího Těla. Důkazem toho každá i sebe menší katolická farní osada. — Pokud ještě kolej Redemptoristů ve Varšavě trvala, byla i tam, a sice v neděli po Božím Těle slavnost ta odbývána. Velkolepost této slavnosti spojena byla s neobyčejnou pobožností, k níž věřící rozdílení byli nadšeným kázáním před započatým průvodem. Chrám Páně a náměstí posety

byly svíčkami a květinami. Dvanáct asistentů v bohatém rouchu neslo vonné kadidlo v lesknoucích drahých nádobách, a řada hochů bílým, zlatem vyšívaným rouchem oděných sipala květiny na cestu před nejsv. Svátostí. Kněži, jenž bezprostředně před velebnou Svátostí kráčeli, skvěli se v drahocenných pluviálech. Nejkrásnější však byl baldachýn nad velebnou Svátostí se vznášející. Kněžny a jiné paní z nejvyšší šlechty na něm pracovaly; vyšity byly na bohaté látce květiny a symboly nejsvětější Svátosti. Zlata jen bylo na něm v ceně tří tisíců zlatých. Skvostný ten baldachýn neslo šest šlechticů. Mimo to i jiný sbor mladíků zlatem a stříbrem oděných, Cherubíny představujících, v průvodu tom slavném se nacházel. — Z toho všeho vysvítá, co všecko láska sluhy Páně k Božskému Srdci si vymyslela a uskutečnila. Avšak, odkud nabral chudý řeholník tolik skvostů? Láska věřících, láska zbožných a zámožných duší jej v tom podporovala. Ty jejich dary byly znamením lásky jejich k Pánu Ježíši. A tak hlásají i po milé naší vlasti mnohé ozdobené chrámy a obnovené oltáře, a nové obrazy a monstrance a kalichy a mešní roucha a podobné, že tamnější duchovní správce miluje okrasu domu Páně; a stalo-li se to, jak obyčejně, buď nákladem jednotlivců neb příspěvky všech dohromady, tak jest to znamením, že i oni milovníci jsou okrasy domu Božího — a to dosvědčuje, že ctí a milují Božské Srdce Páně.

5) Mimo to, že ctih. P. Hofbauer z lásky k Pánu Ježíši v nejsv. Svátosti na všemožnou ozdobu kostela hleděl — měl z též příčiny obzvláštní úctu ku chrámům Páně vůbec. Šel-li kolem kostela, vždy sobě připomenul že tam ve svatostánku přebývá Pán a Spasitel náš, i pozdravil jej v duchu a s posvátnou jakousi hrůzou hleděl na zdě pozemského tohoto paláce Krále věčné

slávy. Svých žáků pak napomínal, a co nejvřeleji na srdce jim to kladl, aby jdouce kolem kostela, neopomenuli hlavu odkrýti a způsobem tím přítomného tam Pána a Boha svého pozdraviti a uctiti! A tak to má býti. Roztržitosť pohoršlivá v kostele a neslušné chování se před kostelem urážkou jest velebné Svátosti, — slušné pak a vzorné chování se již před kostelem svědectvím jest úcty a lásky k Božskému Srdci Páně. —

Žáci a žákyně „naší školy“ (neboť zde se vyučuje pro oboje pohlaví) mají se v lásce k Božskému Srdci Páně vždy

více zdokonalovati; — mohou si tedy i z dnešního obrázku ze života ctih. sluhy Páně něco zapamatovati — a taktež plniti. Málo by to však prospělo, pakliže by někdo jen tak dle zevnějšíku některými skutky na jevo dával, jakoby Božské Srdce Páně miloval; ono to musí jíti od srdce. Ano právě to naše srdce má hleděti, aby se P. Ježíši zalíbilo, aby bylo Jeho Božskému Srdci podobno; a pak, čím podobnější mu, tím více bude mítí pravé k němu lásky. O to musíme však také prositi. Tak to činil ctih. sluha Páně. Následující jest ta jeho —

P. Hofbauera modlitba k nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše.

O nejdobrotivější Ježíši, jehož lásky plné srdce ani těch největších pokání činících hříšníků nezavrhne, račiž mně a všem kajcníkům dáti srdce, podobné Srdci Tvému, totiž: srdce pokorné, libující sobě v životě skrytém a méně váženém uprostřed slávy světa; srdce tiché, každou potupu snášející a všeliké mstivosti vzdálené; srdce trpělivé, podrobující se všem i sebe traplivějším příhodám; srdce mírumilovné, s sebou i s blížním v stálém pokoji trávající; srdce nezištné, s tím, co má spokojené; srdce modlitbu milující a vezdy se zalíbením ji konající; srdce jediným tím přáním proniknuté, aby Bůh ode všech tvorů poznán, ctěn a milován byl; srdce, kteréž nad jiným se nermoutí, než nad urážkou Boží, jež hřích toliko sobě zošklivuje a po ničím netouží, než po tom, nápomocnu býti ke zvýšení slávy Boží a spasení blížních, srdce čisté, jež ve všem Boha hledajíc, Jemu jedině zalíbiti se žádá: srdce vděčné, dobrodiní Boží poznávající a jich si všímající; srdce statečné. nížádné nehody se nestrachující a všeliká protivenství z lásky k Bohu snášející; srdce štědré k nuzným a srdce s ubohými dušičkami v očistci soustrast mající; srdce dobře spořádané, jehož radost a žalost, touha a obava ano všecka hnutí podle vůle Boží zřízena jsou. Amen.

Návštěva v očistci.

(Vidění dne 13. září 1858 — ze spisů Msl. Guillemanta.)

Před nějakým časem zjevila se mi duše blahoslavená, jenž mne nikdy nepouští a uvnitř ke mně mluví, že mi chce Bůh ukázati očistec. Zpráva ta naplnila mne velikou bázňí. Avšak duše

ta nepřestávala působiti na vůli, abych k tomu dal svolení své. Po patnácti dnů zpečovala jsem se proti tomu až na den 1. září, kdy při návštěvě nejsv. Svátosti oltářní nemohla jsem více vzdoro-

vati. Tehdáž duše ta více než před tím na mne doléhala. Chtěla jsem odvrátit ducha svého od věci té; pročež poznamenala jsem se znamením sv. kříže chtě se modliti na růženci. Avšak marné počínání. Vyšší jakási moc nutkala mne, abych přivolila, patřiti na ty věci, jež mi duše blahoslavená chce ukázati. Duše ta pravila ke mně především, že stává v očištcí více míst, že rozdílná jsou utrpení duší svatých, jež tam se zdržují, a sice dle míry a povahy přestupků, jichž se na pozemské pouti své dopustily, právě jako rozdílná jest sláva svatých v nebesích. Dále mi pravila duše ta, že v očištcí stává jakéhosi zvláštního místa, jež nazývá se propastí. Místo toto jest prý pekla nejbližší, trápení tam prý jest hrozné a tma tam strašná. Tam prý nalézají se duše často po celé věky. Jsou to prý duše, jež nejvíce na zemi se byly provinily, jenž na zemi zde trávil život v zapomenutí na Boha, v zanedbání povinností svých náboženských, které ale v posledním okamžiku života nabyly posvěcující milosti Boží přijetím svátosti sv. pokání. Jsou zachráněny, poněvadž k slabé jejich lítosti přidružila se milost rozhřešení. Pravila pak dále, že utrpení těch ubohých duší jest tak veliké, že ani nemají vědomí toho, na kterém místě se nacházejí a že, kdyby neměly jakési temné upomínky na soud, jenž jich zastihl a kdež jedině zkrze milost neskončeného milosrdenství Božího zachráněny jsou, musely by se domnívati, že jsou v pekle. Ona duše mně také pravila, že — a to jest daleko horší — tyto duše, když si své dlouholeté a bolestné pokání vykonají, nebudou nikdy míti v nebesích větší slávy, než nemluvně, kteréž po křtu sv. zemřelo: Poněvadž ničeho pro Boha nevykonaly, poněvadž konaly práce své pouze z pohnůtek přirozených. Ctnosti jejich jsou tedy pouze lidské; duše ty nezískaly si tudíž žádných zásluh pro věčnost, tudíž také

žádného práva na nějakou odměnu. Ona blahoslavená duše mně také sdělila, že ostatní duše v očištcí, poznavše v okamžení soudu ve světle Božím všecky své chyby a nedokonalosti, ihned napotom ztrácejí všelikou upomínku na soud ten; vstupující do očištěnce vědí toliko, že nebyly dosti čisty, aby spojili se s Bohem. Duše ty nalézají prý již tam tak hluboký poklid vzdor svému utrpení, když vidí, jak Bůh na nich vykonává svou spravedlnost, jelikož nemají a nemohou míti jiné vůle než vůle Boží, kterouž milují a o kteréž lásce my zde nemůžeme si učiniti ani ponětí.

Avšak co týká se duší, jež nalézají se na tom místě, kteréž zove se „propastí“, tyť velmi dobře pamatují se na život svůj na této zemi i ony vědí, že ničeho pro Boha nevykonaly, že jsou odkázány toliko na milost Boží. Veliká jest bolest a lítost jejich, že připravily se o slávu, kterou mohly míti, a že nemohou pro své poklesky do nebe vejíti. Bůh dopouští, aby tak náramně po čas očišťování jejich zkoušeny byly, aby zaplatily si dluh svůj a ony to také dobře tuší, že již nikdy nebudou Boha tak znáti a milovati, jakby jej znaly a milovaly, kdyby byly jemu na zemi věrně sloužily.

Večír pak týž den, když jsem šla vykonávat svou modlitbu, ukázala se mi opět duše, o níž mluvím, avšak v průvodu anděla strážného, jehož lesk a světlo mne tak oslepily, — hlavně hvězda, již měl na čele a jenž zářila jako slunce. Pojala mne bázeň a poznamenala jsem se sv. křížem, doufajíc, že zmizí to vidění. Avšak anděl se počal usmívati a ukazuje mně obraz Krista Pána, jež držel v ruku, pravil ke mně, přibližuje jej ke rtům svým: My nebojíme se kříže — Ukřížovaný jest naší láskou! Na to pravila ke mně duše ta, sestra R . . ., že přišla, aby mne provázela očištěncem. Lekla jsem se, zdráhala jsem se ještě, ale ona překonala vůli mou, pravíc, že

jest to vůle Boží, a jestliže vůli svou podrobím vůli jeho, že odmění mne tím, že učiní mne svědkyní návštěvy nej-světější Panny v očistech. I neodporovala jsem již více a ozbrojíc se podruhé znamením sv. kříže, odpověděla jsem, že chci, co dobrý Bůh ode mne žádá. Ihned zmocnil se mne jakýsi přepodivný pocit, jakýž se mne vždy zmocňuje, kdykoli se mne cos podobného přihodí, že si to nemohu nijak vysvětliti. I zdálo se mně jako vždy, že duše má opouští tělo mé, aby následovala nebeských vůdců, jež přišli, aby ji vyhledali. Napotom cítila jsem, že po delší dobu sstupuji dolů, jakobych propadala se pod zem — do propastí neobsáhlých. Sestra z R . . . držela se po mé straně a anděl sstupoval napřed, maje k nám obrácený obličej svůj, takže hvězda, jenž zářila uprostřed čela jeho, osvětlovala poněkud tmy, jež nás vřkol oblehaly. Brzy na to objevilo se zrakům mým ohnivé moře. Anděl vstoupil tam napřed. My jsme ho následovaly, až jsme se zcela ponořily do hořící té propasti, anižby nám plameny ty působily více bolesti než silné vedro. Sestupovaly jsme vždy dolejš a dolejš a vždy více ponořovaly jsme se do těch propastí ohnivého moře. Parno stávalo se vždy nesnesitelnějším a tmy vždy hustšími. Konečně přišly jsme na místo, kde oheň nevydával více žádného světla a kdež jsme ničehož neviděly beze světla, které zářilo s anděla a duše, jeho průvodkyně. Tu pak pravil ke mně anděl: Zde jest ono místo, jež nazývá se propastí. Jest zcela blízko pekla. A v skutku slyšela jsem hned na to zoufalé volání nešťastných obětí věčného hněvu Hospodínova. Zoufalé jejich volání a rouhání pronikalo až k těm ubohým dušám, jež na tom smutném místě konají své pokání. Trápení jejich zde jest téměř stejné. Souženy a týrány tu bývají také pohledem na dáblý, jež často sem přicházejí, aby na těch ubohých duších vykonávali sprá-

vedlnost Boží. Od světla andělského viděla jsem ty ubohé duše, jež mně ukázány byly ve způsobě lidské. Prostory toho místa jsou nesmírné a přede jsou přeplněny těmi nešťastníky, že zdálo se mi, jako by byli nahromaděni jeden na druhém a uzavřeni v tom svém tmavém ohnivém žaláři zcela jako červíci v buňkách medových plástů. Nemohou se ani hnouti a není nijak možno, podati názor o jejich velikém utrpení. To musí viděti, kdo by to chtěl jen poněkud pochopiti. Vše, co mohu říci, jest, že, kdyby někomu dáno bylo, jen zdaleka a jen na okamžik to strašné místo spatřiti, že by zcela jinak živ byl než nyní živ jest. Spatřila jsem na tom místě několik osob, jež jsem znala; byli to vesměs lidé, jež nebyly živi dle sv. náboženství. V okamžení smrti se ale vyzpovídaly a zachráněni jsou zkrze neskončené milosrdenství Boží

Palčivost, kterou jsem tam cítila, byla taková, že jsem nemyslíla jinak než, že se musím udusiti; zdálo se mně, že již musím umříti. Anděl viděl mé utrpení a zavanul na mne křídlyma svýma. Volně jsem si oddechla, avšak pojala mne taková hrůza, že jsem prosila, aby mne vyvedl z toho smutného místa. Bála jsem se, aby mně oba neodešli a mne tam nenechali. Pocítila jsem opět velikou soustrast s těmi dušami odsouzenými, jež tam musí zůstat po dlouhá století a některé snad až do skonání světa. I prosila jsem opět Boha s velikým zápalem, aby jim ráčil ulehčiti pro zásluhy a utrpení svého božského Syna. A hned viděla jsem, jak některým duším ulehčeno bylo v ohnivém jejich lůžku a to bylo také vše, čeho jsem pro ně mohla obdržeti. Anděl jal se nyní opět vznášeti se vzhůru; my jsme ho následovaly a octly jsme se na jiném místě, jež se zdálo býti ohnivým mořem, avšak oheň ten nebyl již více tak temný jak v propasti. Viděla jsem uprostřed zřítajících plamenů

množství osob obého pohlaví, všeho stáří, ze všech stavů. Byly tak ponořeny v ohni a tak jím proniknuty, že zdály se samy býti ohněm. Anděl mně pravil, že ty plameny, k nimž ty duše takřka přikovány byly, jsou jaksi rozumem obdařeny, že působí na ty duše dle přirozené povahy a velikosti přestupků. I jest právě tolik stupňů rozličných utrpení duší v očistci, kolik bylo zde jich provinění, a sotva stává duše, jenžby snášela s druhou tytéž muky, jelikož sotva se nalezne duše, jenžby v tomže stupni se byla provinila jako druhá. Dvě osoby n. p., jež dopustily se téže chyby, mohou před Bohem v rozličném stupni býti vinnými a spravedlnost Boží rozeznává podivně každého stupně provinění a dle toho určuje i tresty.

Anděl pravil ke mně, že větší část osob, jež jsem viděla v druhém oddělení, jest těch, jež pečovaly o spasení své teprv až v druhé řadě, jež milovaly svět a jeho radosti, jež živý byly v přepychu a nádheře požívající všech požitků, jichž si mohly zaopatřiti. Bože můj, jak draze to musí nyní zaplatiti! Ach, kdyby jim dáno bylo, aby znovu počítí mohly život zde na zemi, o jak by změnily nyní své způsoby, své smýšlení a své jednání! Nepochybuji, že by daleko více nyní dychtily po pokání než po radovánkách!

Viděla jsem tam také několik osob ze svých známých, avšak já pozorovala přede vším jednu, již jsem neznala a jenž mne velice zajímala pro své veliké mládí, pro svůj příjemný pohled a svůj bolestný obličej. I tázala jsem se své průvodkyně, kdo by ona byla. Odpověděla mně jednoduše: Jmenuje se Natalie. Tuze pozdě zvěděla jsem její historii. Proniknuta jsouc hlubokou k ní útrpností jala jsem se za ni modliti a v zápalu modlitby své pravila jsem k milému Spasiteli: Bože můj! Tys všecku krev svou vycedil pro tuto duši: Nyní bys ji chtěl odepřít i jediné krůpěje té krve své? Jen jednu krůpěj, Bože můj, jen

jedinou krůpěj pro tuto duši a zhasnou ty plameny, jež tu hoří!

Ohned viděla jsem jednu krůpěj krve Ježíše Krista padnouti na ni a ihned sprostěna byla plamenů, kteréž ji obkličovaly. Dorážely na ni již jen po kotníky. Děkovala mne pohledem, v němž vyslovena byla nekonečná vděčnost, a vznesla se radostně do vyššího oddělení. I vstoupili jsme pak také do tohoto vyššího oddělení, kdež plameny byly slabší a ještě světlejší. Anděl mně sdělil, že zde mají obyčejně očistec svůj kněží, řeholníci, kteří živi byly dle svého povolání v svatosti; taktéž osoby nábožné, jež umřely, neučinivše zadost spravedlnosti Boží. Zdálo se mně, že těmi dušemi vládne více milosrdenství a láska Spasitelova než jeho spravedlnost; tak hluboký jest jejich poklid a tak plamenná láska jejich k Němu.

Odtud vznesli jsme se do vyššího ještě oddělení, jež jest takřka již předstíní nebes. Zde již nestává více žádného ohně leč ohně lásky k Bohu a tento božský oheň očišťuje sv. duše i od těch posledních stop nepatrných nedokonalostí a když i to poslední zrnečko prachu, jež si tam z tohoto světa přinesly, spadlo v tom sladkém a zároveň čistícím ohni, tu vznáší se ty očištěné duše k nebesům, jelikož nic více nestojí v cestě, aby v jedno spojily se s Bohem. Hřích, jenž překážel takovému spojení, jest zničen, duše přestává trpěti a ihned vchází do nejvyšších rozkoší, po nichž toužila s touhou plamennou. Jediné utrpení, jež snáší duše v tomto oboru očistcovém, jest oddělení, odloučení od Boha. A trápení těch ubohých duší podobno jest útrapám hladového, jemuž od úst odjímá se všecken pokrm, jenž vidí nedaleko sebe skvostnou hostinu, avšak spoután jest řetězem, jehož nemůže zlomit. Ty ubohé duše mají neuhasitelnou žízeň po Bohu, ony Jej milují s takovým žářem, o němž my zde nemůžeme si ani poněti učinit. Od-

poutány jsouce od hmoty, odloučeny od věcí pozemských nemají jiné myšlenky než na Boha, nemají jiné žádosti než na Něho patřiti, Jeho požívati. Ony nejsou více schopny nějakých roztržitostí a kdyby se nalézaly zde mezi námi, uprostřed těch věcí, jež tu lidé nejvíce milují, přede by na nic jiného nemyslyly, po ničem jiném netoužily než po Bohu. Tato láska jest sladká a ač odloučení jejich od Boha jest nevýslovné utrpení, přede nemění poklid a oddanost jejich. Jejich vůle jest tak sjednocena s vůlí Boží, že ani nemohou něčeho jiného chtít, než co Bůh s nimi obmyšlí. Ony mají tak velikou známost Jeho nevýslovné svatosti, že vítané jim jest každé pokání, jež jich očišťuje, že by se raději uvrhly do nejhlubších hlubin propastí, než aby chtěly s Ním se spojit, dokud na nich lepší jen ta nejmenší škvřina. Mmoho duší přichází na toto místo zkrze modlitby, které se zde za ně konají a které působí, že duše ty vystupují z nižších regionů, či oborů, kde více trpěly, do vyšších, kde méně trpí. Jsou zde i jiné ještě duše, ale v malém počtu a jsou zde duše velmi svaté, jež přišly sem hned po smrti. Nesnášejí zde trápení ohně, ony očišťují se jen láskou Boží. Ony mohou zůstat po dlouhé časy na tom místě a mnoho jich tam tak zůstane, velmi dlouho, že na zemi Boha dost nemilovaly a že slabou žádost měly, toho štěstí požívati. Také mi pravil ještě, že některé duše mají očištec svůj na zvláštním místě, že některé duše konají své pokání uprostřed své rodiny, na tom místě, kde hřešily, a že Bůh to činí, aby pamatovaly na chyby, za které jim spravedlnost pokání jejich ukládá. Jiné duše konají pokání své také v chrámech a to jest veliká milost, jelikož blízkost nejsvětější Svátosti jim oslazuje a umenšuje jejich utrpení. Konečně některé duše činí pokání také v hrobě, kde tělo jejich v prachu odpočívá. I tázala

jsem se, zdali takový očištec není horší než jinde? I pravila mně má průvodkyně, že nikoli, jelikož odloučení od Boha jest všudy totéž. Také mně pravila, že duše, jež na zvláštních místech mají očištec svůj, stejnou mírou snášejí i muka ohně.

Návštěva nejbl. Panny Marie v očištcí.

Sestra z R . . . pravila mně, že Maria Panna navštěvuje pravidelně každou sobotu a na všechny své svátky duše v očištcí a že pak nikdy neodchází sama, ale že vždy sebou vede veliký počet duší. Když jsme přišli do posledního odboru toho smutného místa, oznámila mně, že budu svědkyní jedné takové návštěvy. V tomtež okamžiku viděla jsem, any všechny ty ubohé duše spínají ruce a zraků svých upírají k nebesům s výrazem živé žádosti. V tom okamžiku obrátily se oči mé k jedné z těch duší. Také ona obrátila se ke mně, i poznala jsem v ní jednoho ze svých příbuzných, který umřel as před třiceti lety. Očím svým zdálo se, že záře radosti objevila se na čele jeho a pohnutí mé bylo tak živé, že cítila jsem, jak se mi roní slzy po tvářích. „Drahé dítě“, pravil ke mně, „modli se za mne. Hle, vyhnanství mé jest dlouhé“. Srdce mé naplněno bylo hlubokou bolestí a já modlila se za něho horlivě. Tu spatřila jsem pak nesčíslný počet andělů, ani se vznášeli k místu, kde jsme my byli, a v čele jich Rodička Boží, Maria Panna — majestátně nešená na oblaku skvoucího se světla. Posadila se a na levé ruce její lesklo se množství korun. A tu již ozývalo a rozléhalo se ze všech regionů očištee dlouhé, důvěryplné volání. Mně to přicházelo, jako: *Salve Regina!* — Zdrávas Královno! To opakovaly společně všechny ty ubohé duše. My Tě pozdravujeme, volaly všechny jednohlasně, o mocná nebes Královno! Matko Božího milosrdenství, naše radosti a naše útěcho! My pozdvihujeme k Tobě

hlasů svých, my ubohé dítky Eviny, ještě ve vyhnanství vzdáleny nebes! Oroduj za nás, o sladská, o milostivá Maria! Takové vroucí vzdechy vysílaly k Matce milosrdenství — uchvacující, srdcelomné.

Byla jsem tím pohnuta až do hlubin duše své.

Když Rodička Boží přišla do vyššího regionu očišcového, tu obracely se k ní všechny duše, jež tam se nalézaly, jako se obracují dítky k matce své vroucně milované. Mnoho jich vysvobodila, mnohé z nich potěšila, buď pohledem, buď slovem, buď slibem na brzké jich vysvobození, na přímluvu svou u božského Syna svého. I odešla pak do jiného regionu a viděla jsem, jak se všudy před ní otvírají ty plameny a zase zavírají jako druhdy otevřely se vody rudého moře před holí Mojžíšovou. Vlny toho ohnivého okeánu prchaly s jakousi úctou před touto požehnanou Pannou, jíž se nižádný hřích nedotekl. Maria mohla procházeti se touto ohnivou pecí, anižby plameny ty ni dost málo mohly jí se dotknouti, jelikož není na ní škvřny nižádné. Již její přítomnost hasila ty plameny a duše ta — má průvodkyně — pravila mně, že po čas Její návštěvy v očištcí přestává tam všecko utrpení, vyjma utrpení odloučení od Boha, po němž ty duše sv. nepřestávají toužiti, ani když vidí Marii Pannu. Očištec jest v pravdě „království“ Marie Panny; ona jest tam královnou, avšak královnou milosrdenství. Ona tam vládne nad těmi

nesčíslnými zástupy láskou a dobrodiním. Když jsem tam na ni patřila, nemyslila jsem jinak než že vidím státi matku uprostřed dítek svých. Vznešené tahy její značily soustrast a lásku. Nižádná výčitka nevyšla z úst její ani k těm, jež nejvíce se provinily. Ústa její neotvíraly se než aby těšily a zvěštovaly milosti, jež jim vyprosila. Mnohým zmírnila utrpení, jiným je skrátila. Vstoupila až do nejnižších regionů a mnohým přinesla úplnou milost. Avšak jakkoli se Rodička Boží ukazuje ke všem býti soucitnou a dobrotivou, tož jest jí přede k těm duším, jež Ji zde na zemi nejvíce milovaly a ctily. Těm zvláště uděluje svých milostí, ty zůstávají obyčejně jen po kratičký čas v očištcí. Také pečuje zvláště o ty, kteří v tomto životě nejvíce lásky jevily k duším v žaláři ohnivém uzavřeným.

Neviděla jsem, že by byla Rodička Boží sestoupila také do „propasti“, avšak světlo, jež s ní se zářilo, sestoupilo až tam na to smutné místo a její přítomnost přinesla ulehčení i těm duším, jež tam se nalezaly. Napotom poslala jednoho z andělů, kteří ji provázeli, aby jim tam dolů donesl slova útěchy. A anděl, jenž byl vůdcem mým, pravil mně, že dobrota a láska Její nutí Ji někdy až tam sestoupiti — hlavně na její svátky, aby tam potěšila a posílila ty duše, jež celý dlouhý život svůj ztrávily v hříchu a na Boha zapomínaly, které ale zachráněny jsou tím, že za života svého konaly nějakých pobožností k Rodičce Boží.

Velehradské spolky.

(Na povšimnutí nejen Moravanům a Slezanům, nýbrž i Čechům a vůbec všem Slovanům.)

Velehrad, pouhé to slovo když zavzní v lidu slovanském, aj! zdaliž upomínek hejno veliké neunášívá mysl i srdce v dávnověké, slavné doby králů velkomoravských, v doby požehnané ss. Cyrilla a Methoděje, apoštolů slovanských? Na Velehrad poutá se i sláva i spása lidu slovanského, proto k Velehradu pospívá veškerý národ. Velehradem stojí národ a národem stojí Velehrad!

Rolník požárem pozbyv majetek svůj napíná síly dvojnásob, aby opět domohl se majetku svého; pocestný zdržen byv na cestě bouří snaží se, aby zrychleným krokem vynahradil čas zmeškaný; dělník utmáčený, spánkem delším byv uchvácen, zdvojnásobuje, když procitne, píli svou, aby dílo netrpělo ujmy, nýbrž správně aby dokonáno bylo. Národ náš podobá se rolníku, jež zachvátil požár zhoubné války,

kteřou klesla v hrob říše velkomoravská i královský Velehrad; národ náš podobá se pocestnému, jemuž litá bouře krutých pronásledování bránila kráčetí cestou ku dřívější slávě; národ náš, věru! utmáčený dělník upadnuvší ve spánek dosti dlouhý a neblahý. Avšak nyní již procitl ten národ náš, a zdvojnásobuje píli svou a zrychluje krok a napíná síly více než dvojnásob, aby středisko bývalé slávy neměl pouze v upomínkách skvělých, nýbrž i ve skutečnosti co nejskutečnější.

„Zbožné přání!“ prohodí snad někdo, — skutek — utek! Já pak odpovídám na to: Není řeč má o probudilé činnosti lidu slovanského pouze „zbožným přáním“ a nebude jím, pokud neustanou vzkvétati spolky zařízené pro zvelebu posv. Velehradu — a tré spolků těch: dva působí daleko široko se rozvětvujíce, třetí má na sobě ráz více soukromý.

Které jsou ty spolky? Mnohý, vím, že zná je všechny, avšak jsou i četnářové, kteříž nevyznají se v nich a proto chci promluvit několik slov na dorozuměnou. Všechny tři spolky mají na zřeteli Velehrad, avšak každý má do sebe něco zvláštního, čím přispěti chce ku zvelebě a rozkvětu posv. Velehradu. Jeden vyniká poklady duchovními, jiný poklady hmotnými, jiný opět vzornou, nadšenou obětavostí! Poněvadž pak nynější Velehrad popředně slouží zájmům duchovním, budiž v první řadě vzpomenuť spolků oplývajícího bohatými poklady duchovními a tímto spolkem jest

Koruna Soluňská, bratrstvo.

Ruch neobyčejný, ruch blahodárný zavládl po všem světě slovanském, když přiblížila se doba velepamátná v dějinách křesťanského lidu českoslovanského, doba, kteráž po tisíci letech na paměť uváděla spásonosný příchod bratří Soluňských, Cyrilla a Methoděje, do žárné

vlasti naší moravské na královský tehda Velehrad. Rok 1863 se svou památkou tisíciletou byl buditelem a povzbuzovatelem lidu, stavitelem a okrašlovatelem Velehradu. Na Velehrad přišli a s Velehradu šířili náboženství a vzdělanost ss. Cyrill a Methoděj před tisícem rokův

a po tisíci letech měla nejhlavnější a nejslavnější slavnost slavena býti na Velehradě. Ale ach! Bída, nouze a zlouha převeliká zahostily se v posvátných klenbách Velehradského chrámu Páně za těch minulých 80 asi roků ziskuchtivé nedbalosti a náboženské netečnosti. Střecha děravá, bání porouchaná, stěny deštěm ošlekané, zdi otlučené, lavice rozlámané, obrazy roztrhané, oltáře prázdné, roucha mešní ošumělá atd. atd. hrůzou ledovou naplňovaly poutníka pozorujícího vysokou, velebnou, velkolepou svatyni.¹⁾ Tak aby vyhlížela o tisícileté slavnosti? Nelze! Co učiníme? přemýšleli mužové rozvážnější a hledající způsob nejvhodnější našli ho ve zbožném lidu samém. Ano tentýž zbožný lid, kterýž ochotně skládal bohaté příspěvky na chrámy Páně v dalekém, neznámém cizozemsku, v Belgii a Chaldejsku, — protože slibovány za příspěvek mírný četné mše sv. —: tentýž lid zbožný a obětavý, že by nevšímal sobě svatyně své národní, kdyby poskytla se mu podobná výhoda na mších sv. v domově vlastním?! toť úsudek, jímž dán podnět „Koruně Soluňské“ dne 14. března 1861.²⁾

Nejdůstojnější kníže arcibiskup olomoucký, byv uvědoměn o záměru „Koruny Soluňské“, slíbil, že stanovy potvrdí, až přihlásí se alespoň 365 kněží. Když přihlásilo se 863 kněží uvolivších se sloužit celkem 388 mší sv. každoročně, předloženy byly stanovy a potvrzeny od obou vrchních pastýřů duchovních na Moravě, což oznámeno nejd. konsistoří olomouckou 11. února 1863, brněnskou 12. března 1863. Potom když vzráželo se čilé účastenství laikův do Koruny přistupujících, povolil též kníže arcibiskup Bedřich, dekretem ze dne

16. prosince roku jubilejního, aby „Koruna Soluňská“ zřízena byla prozatím jako spolek jednoduchý, dokud nevy-může jí odpustky od sv. Stolic. Sv. Otec, nynější Pius IX. bohaté udělil odpustky právě za rok dne 16. pros. 1864, a tu již nevadilo nic než maličkosti formální, aby „Koruna Soluňská“ prohlášena byla za bratrstvo, což stalo se dekretem duchovní vrchnosti dne 31. května 1865 a tak jest až posaváde „Koruna Soluňská“ bratrstvem, kteréž nemá sobě rovného.

Na důkaz viztež a zkoumejte „Stanovy“ a „Odpustky“ její.

Stanovy bratrstva „Koruny Soluňské.“

A. Pro kněze. Každý kněz, jenž ku „Koruně Soluňské“ buď již přistoupil, anebo přistoupí, zavazuje se:

I. Co rok jednu nebo dvě mše sv. za živé i zemřelé dobrodince Velehradského poutnického chrámu Páně obětovati v čas příhodný.

II. Den, ve kterýž tyto mše sv. sloužiti hodlá, s kazatelnou oznámiti.

III. Milodary na obnovu svatyně Velehradské sbírat.

IV. Sám dle možnosti a dobré vůle buď jednou na vždy, anebo ročním příspěvkem na milodarech těchto se účastniti.

B. Pro nekněze (laiky).

I. Jedenkaždý spoluúd = nekněz buď v den, kdy oznámená mše sv. za živé a zemřelé dobrodince svatyně Velehradské ve vlastním farním chrámě sloužena bude, této mši sv. přítomen, a takto spojen jsa s obětujícím knězem na tentýž úmysl k Bohu se modlí. Nelze-li býti přítomnu mši sv. na dotčený úmysl obětované, vykonej každý jednou za měsíc

¹⁾ Chtěl-li by kdo čísti jiné výpovědi očitých svědkův, přečtiž sobě v „Hlasu“ 1862 str. 3 dopis z Hodonína; str. 21 z Uh. Hradiště; str. 45 z jižních Čech; nadto pak nátek vlp. faráře Mich. Barcsaye (Barčaje) v inventáři po několik roků týmiž slovy projádný až do r. 1850.

²⁾ Podnět onen dal vlp. Ant. Dudík, koop. v Týnci u Olom. dopisem svým v „Hlasu“ 1861 str. 70.

v den sobě vhodný soukromě pobožnost za dobrodince Velehradské.

II. Zavazuje se každý buďto jednou na vždy 1 zl. r. č. k účelu podotčenému položití, nebo pro každoroční dobrovolný příspěvek se vysloviti.

III. Vynasnažíž se, aby nových údů „Koruně Soluňské“ získal.

Přistupovati ku „Koruně Soluňské“ jest vždy volno i kněžím i nekněžím.

Zapisování nových údů „Kor. Sol.“ převezme laskavě redakce „Hlasu,“ časopisu církevního v Brně, anebo každý místní duchovní¹⁾ a co nejdříve oznámí je Velehradskému farnímu úřadu, jenž o to se postará, aby všichni údové dotčené „Koruny“ jakožto dobrodincové svatyně Velehradské ve zvláštní knize zaznamenáni byli.

Jedenkaždý farář Velehradský měl knihu tuto pod svým dozorem a pečujž to, aby vždy pořádně vedena byla.

Každý spoluúd „Kor. Sol.“ obdrží stanovy tyto bezplatně.

Na Velehradě, dne 14. října 1862.

Kar. Molitor, m/p.
farář Velehradský.

Odpustky.

A. Odpustky plnomocné získati lze všem:

1. Toho dne, kdy stanou se údy „Koruny Soluňské.“

2. V hodině smrti, v pravě-li kajcnosti vyzývají jméno Ježíš, aspoň srdcem, nelze-li ústy.

3. Na slavnost ss. Cyrilla a Methoda, nebo kterýkoli den v oktávu této slavnosti, jestliže navštíví chrám bratrský (Velehradský) a pomodlí se na úmysl církve sv.

Ve všech těchto pádech pro odpustky plnomocné ustanovil sv. Otec výslovně podmínkou hlavní: „v pravě-li kajcnosti

a po sv. zpovědi přijali nejsv. Svátost oltářní;“ pro dosažení neplnomocných odpustků žádá „aspoň lítost a zkroušenost.“

B. Odpustků neplnomocných doslává se bratřím a sestrám:

1. Navštíví-li bratrský chrám v tyto 4 svátky vyvolené a schválené a) Narození bl. P. Marie b) sv. Josefa pěstouna c) sv. Jana Nep. d) sv. Václava muč. — dosahují 7 roků a tolikéž quadragen (tolikráte 40 dní odpustků).

2. Kolikrátkoli v takovém chrámě přítomni jsou a) mši sv. neb jiným bohoslužbám, b) účastní-li se průvodů, c) doprovázejí-li nejsv. „Svátost oltářní“ ať v průvodech, ať k nemocnému, ať jinam kamkoli a kdykoli, ano d) slyšíce znamení zvonkem, ale zaměstknání jsouce, jeden-li „otčenáš“ a „zdravas“ anebo i 5krát „otčenáš“ a „zdravas“ za duše zemřelých spoluúdu se pomodlí, e) kolikrátkoli jiný skutek zbožný a dobrý vykonají: tolikráte 60 dní odpustků dosahují.

C. Všecky tuto uvedené odpustky lze též duším v očištění přivlastniti na způsob přímlyvy.

D. Mše sv., kteréž za duše zemřelých údů „Koruny Soluňské“ slouženy budou, ať by je sloužil kněz kterýkoliv a kdykoli, mají tutéž výsadu jakoby slouženy byly na oltáři privilegovaném.²⁾

Kdo poněkud jen pozorně četl stanovy a pozornost svou věnoval prohlášeným odpustkům, nikterak neupře, žeť „Koruna Soluňská“ bratrstvem veleprospěšným i pro věčnost bohatými poklady duchovními, veleprospěšným i pro časnost mohouc opatřiti hojnost pokladů hmotných pro svatyni Velehradskou. Obého však potřebí jest všimnouti sobě a přičiniti se o to. Nuže, jak dhati jsme dosud obojího čili jakými výsledky může se vykáhati „Koruna Soluňská?“

¹⁾ Samo sebou se rozumí, že redakce „Školy B. S. P.“ mileráda v té věci prostředkuje.
Redakce.

²⁾ Oltáře privilegované jsou ty, při kterých se za zemřelé slouží mše sv. s tím účinkem, že se jim odpustků dobývá.

Povím krátce: Koncem r. 1876 bylo zapsáno celkem 489 kněží obětujících ročně 1036 mší sv.; jmění pak obnášelo 2909 zl. 78 $\frac{1}{2}$ kr.; údě všech ať kněží ať nekněží zaznamenáno 2172. Za letošek do 15. října přibylo již značně počtu každému: kněží přibylo 18, mší sv. 20, jmění vzrostlo posud o 288 zl. 46 kr., počet úděv o 244. Potěšitelný zajisté jest přirostek letoší a radostný, přirovnáme-li ho k nepatrnému vzrostu posledních rokův, kde přibylo za celinký rok 9 údě ba až jen 4 údové.

Komu přičísti dlužno zásluhu o zdařilejší rozkvět „Koruny Soluňské?“ Horlivějším a přičinnivějším ctitelům Cyrillo-Methodějským, katolíkům uvědomělým a statečným, kteříž znajíce dobrý úspěch a krásný cíl „Koruny Soluňské“ povídají o ní dále přátelům svým a známým činíce se takto dobrovolnými a proto tím záslužnějšími jednateli a sběrateli bratrstva „Koruny Sol.“ Hojným počtem získaných úděv vyznamenali se n. p. letos p. Václav Kyselý, učitel v Bejstročicích, vlp. Kaz. Raška, koop. v Opavě, Kateřina Mikulanka z Vitče. Takových sběratelů horlivých čím více vyskytne se, tím valněji vzkvétati bude „Koruna Soluňská.“ Kéž byla

se již uskutečnila toužebná slova dopisovatele z „Lipovce“ (vlp. J. Soukopa) ve „Hlasu“ r. 1865: „Bylo by přáti, aby toto bratrstvo pro svůj účel nad jiné vznešený — zvelebování našeho Betléma moravského — valněji se šířilo, než posud znamenati jest; každá farnost národu Cyrillo-Methodějského měla by se jím honositi.“

Co učiníme?

Učiňme, k čemuž radí sv. František Sal.: „Účastněmež se spolkův a bratrstev těch míst, kde se nacházíme, zvláště pak těch ve kterých můžeme hojněho prospěchu k ctnosti a zbožnosti se nadíti; budeť to téměř jakési poslušenství Bohu milé. Neboť ačkoli se nám v tom nic nepřikazuje, jest předce bohubílost takových zbožných jednot z toho patrna, že církev je potvrzuje. Ostatně jest to skutek lásky křesťanské, přidružíme-li se k dobrým účelům bližních a přispějeme-li k dosažení jich, seč jsme, myslí dobrou, a byť bychom totéž činili soukromí a s větší chutí vykonali něco z toho, což se v bratrstvích koná, jisto, že spojení se mnohých ke zbožnosti a skutkům lásky slouží více ke cti a chvále Boží!“

Žehnejž Bůh!

(Pokračování.)

O dušičkách.

(Pověst z okolí Kamenice nad Lipou v Čechách.)

Všude po národu českoslovanském rozšířena jest zbožnost ve svatvečer všech věrných dušiček. Každý má nějaké pokrevní příbuzné, přátely a známé, kteří již na věčnost se odebrali, jichž tělesné pozůstatky odpočívají v chladném lůnu země posvátných rovů hřbitovních. Každý toho večera vzpomíná si na ty zemřelé, kteří mu dříve tak drazi a k němu láskyplni byli, a proto modlí se za ně, aby dušem jejich milosrdný Bůh byl milostiv a ukrátil muka jejich v očistci a přijal je na milost do říše blaženosti nebeské. V skutku to velmi pohnutlivý a dojemný svatvečer dušičkový! Jak rád vzpomínám sobě na ty obyčeje křesťanské, kterých jsem jsa ještě malý hoch v domě otcovském účastným býval, a na ty modlitby a písně, které jsme konávali v svatvečer ten za dušičky v očistci. Bývalo zvykem v rodném našem městě Kamenici nad Lipou, že odpoledne na Vše Svaté po požehnání v děkanském chrámu

Páně skorem všecken lid ubíral se do kostelíčka na „Brádle,“ na vrchu as $\frac{1}{2}$ hodiny cesty od města vzdáleném, na němž hned od úpatí křížová cesta vzhůru na temeno vedla, v stejně vyměřené vzdálenosti jedno zastavení od druhého, jako v Jerusalemě od domu Pilátova až na horu Kalvarii. Zde modlili se na večer křížovou cestu za dušičky — a zvolna postupovali od jednoho zastavení ke druhému až na temeno hory, kde les vysekán byl a kol kolem obkličoval hřbitov, na němž u prostřed starodávny kostelíček osmihranný, zasvěcený sv. Maří Magdaleně se nalezá. V kostele modlí se shromáždění hodinky aneb růženec za zemřelé, venku na hrobech svých milých klečí po různu přátelé a známí a vysílají k nebesům tiché modlitby. Tisícera světla kmitají a mihají po hrobech, duše dávno zemřelých a zde odpočívajících jakoby dnes se byly sem sešly, aby účast braly na modlitbách a pobožnostech svých známých a přátel ještě živoucích. Tu mně vždy připadala na mysl ona pověst o zdejšíh hřbitovu na „Brádle“ a vždy rád jsem ji slýchal a rád druhým vypravoval. Byloť to následovně:

Před mnoha lety napadlo v svatvečer dušičkový hodně sněhu. Lid vykonav na Brádle pobožnost za dušičky, ubíral se spíše nežli obyčejně domů, poněvadž byla chumelice a studený vítr. Pod Bráblem ve mlýně pod rybníkem Kalichem cvaká ještě mlýn. Mele tam sousedka ze předměstí „Karianského.“ Neráda mele na ten svatvečer, musí ale mlýnáře uposlechnout, sice by se ani za měsíc ke mletí nedostala. Manžel její měl pak večer přijíti za ní, aby jí pomahal v noci nasejpat a ráno na trakař s ní mouku domů odvezl. U „zeleného stromu“ bylo ale právě ten večer hodně veselo, jako o posvícení, a náš milý Bumbálek, manžel sousedky z předměstí, rád si s veselými hochy zazpíval a korbelem nikdy nepovrhl. Dnes byl také u „zeleného stromu“ a byl s rozpustilými rozpustilým. Jest již půl desáté, a městský strážník vyslán od městské rady, zapovídá hudbu, ano se nesluší v tak posvátný večer na dušičky tancovati a hulákati, a vyhání rozpustilou společnost z hostince. To slyše podnapilý soused Bumbálek laje dušičkám, že pro ně má býti celá zábava zkažená, že on na modlitbu nedrží a duše že jí beztoho nepotřebují. Mluvil ještě jiná rouhavá slova o dušičkách, však ale pořádkumilovný a zbožný městský strážník vytáhnuv z pochvy šavli, celou darebnou chásku vyhnal z hospody ven. Tu teprv před hostincem vzpomíná sobě hejřivý manžel, že má jíti za manželkou do mlýna pod „Kalich.“ Pěšina je zasněžena, dává on se přes pole směrem ke mlýnu. Vždyť tu cestu kolikráte konal, nemůže tedy zabloudit. Avšak on se od cesty odchyluje, anižby toho pozoroval, a místo ve mlýně octnul se v lese pod hřbitovem Brádlo. On podnapilý, nevšmá si toho, že se nalezá na křížové cestě a že cesta vede na hřbitov vzhůru. Najednou udělá se tma, sníh s deštěm padá a vítr fučí. Nyní již neví, kde se nalezá; najednou ale zahledne světlo. Myslí, že již jest blízko mlýna, a že to ve mlýně svítí, jde tím směrem, odkud vidí záři světla. Jaké to překvapení! Ze zámecké věže v Kamenici slyší bítí jedenáctou hodinu a on místo ve mlýně nalezá se na hřbitově Brádelském, zrovna před kostelem, který jest celý osvětlený. Z kostela ven slyšeti jest varhany, jak hrají píseň obyčejnou při mších svatých za zemřelé. Vše mu připadá, že jest sloužena mše sv. za zemřelé. Ač se celý na těle chvěje, zvědavost mu nedá, spěchá ke dveřím kostelním, nahlídnout, co se to tam děje. A hle co vidí? Na všech oltářích svíce rozžaté, kněz v rouchu černé barvy slouží mši sv., učitel hraje na varhany, a lidu plný kostel, všichni rozděleni podle stáří a pohlaví, každý drží svíčku rozžatou a zpívá píseň mešní. Celý ušasnutý pohlíží na shromážděné v kostele. Vidí, že jsou to stíny a podoby všech těch farníků, které dříve dobře znal, a s kterými přátelsky živ byl. Kněz u oltáře byl nebožtík pan děkan, který přes

30 let byl dobrým pastýřem té osady, a před několika lety byl zemřel. Učitel, jenž hrál na varhany, byl nebožtík starý pan učitel, který s panem děkanem taktéž dlouho dítky vyučoval a v kostele k oslavě Boží působil. Bývali s panem děkanem dobří přátelé a zemřeli oba co zasloužili starci v brzkou dobu. A mezi shromážděným lidem bylo plno známých. Tam strýc, tam sousedka, tam jejich dítky, zkrátka poznával jednoho po druhém, byli všichni v té podobě jak je za živa vidával, — celá farní osada, jako v uplynulých 50 letech byla živa a v tom čase poznenáhla vymírala, byla zde v kostelíčku celá shromážděna na smuteční mši sv. za zemřelého. Nikdo však se po celou mši sv. neohlídl, nikdo ze shromážděných nepromluvil, vše nábožně se modlilo aneb zpívalo, a jakési dlouho trvalé utrpení jevílo se na bledých tvářích jejich, a z očí planula jim nevystíhlá touha po nebeské blaženosti. Mše sv. blížila se ku konci. Bylo již po přijímání kněze. Tu nahne se blízko u dveří stojící ubledlá, vráskovitá stařenka k našemu živému pozemčanu, který mezi tím již byl zcela vystřízlivěl, a pravila mu chvějícím se hlasem: „Nešťastníku! co jsi to učinil, že jsi nás přišel vytrhovat při naší mši sv., které jednou toliko za rok, v tento noční čas my přítomni býti můžeme, a z ní útěchy nabýváme pro celý dlouhý rok. Tys svým opilstvím, hulákáním a necudným zpěvem pokazil nám celou naši jedinou v roce noční pobožnost. Utíkej nešťastníku chvatem odtud, aby tě zasloužený trest nezastihl. Znáš mne — já jsem tvá bába — která tebe když jsi se narodil v mládí tvém odchovála — celé své jmění jsem tobě odkázala, a tys si na mou ubohou duši nezapomenul, — jmění mé propils — a ještě na dnešní večer, kde každý za duše zemřelých se modlí — jsi se nám rouhal. Utíkej, ať nepykáš provinění svého.“ V tom kněz již zpíval: „Requiescat in pace,“ a náš ustrašený soused Bumbálek — utíkal seč mu nohy stačily ze hřbitova po křížové cestě dolů. Sotva byl na půl cestě, ohlédl se, viděl že již na hřbitově v kostelíčku je tma. — Bylo po mši svaté a zemřelí se rozcházel. V tom slyší za sebou dusot a šumot: „Co jsi to učinil, že jsi pobožnost naší rušil — že jsi nás dnes v náš svatvečer tupil — Boží trest tě dnes zastihne.“ — Hrůza strašná pojala ho. Vlasy se mu na hlavě zježily, zima a horko se střídající pojímaly ho — on utíkal dolů po křížové cestě — slyší ještě 12. hodinu půlnoční na věži zámecké odbíti — šumot za ním umlknul, síly jej počínaly opouštět — a on klesnul bez smyslů k zemi. Manželka mlela, čekala na něho po celou noc — a ráno běžela domů pro něho — a hle — když přišla pod křížovou cestu, našla ho zde — ochromeného na celém těle. Lid vůkolní jda do kostela na dušičky zastavoval se u něho — a on moha ještě mluvit, vypravoval, co se mu přihodilo a co viděl ve hřbitovním kostelíčku. Rychle zavolaný duchovní jej ještě s Bohem smířil — a nešťastník vypustil na to hned svou duši.

To si u nás podnes vypravují o hřbitovu na „Brádle“ a velkou řídkostí jest, že by někdo podobně neslušně světil památný den a svatvečer věrných dušiček, jako onen ztrestaný soused Bumbálek. — Co pravdivého na této pověsti jest, nebudeme rozebírat; jestiž to pověsť, která často z nepatrných a dost obyčejných událostí se zosnuje, za základ ale mívá dosti jemný a hluboký cit náboženský. Pozoruhodno ale jest, že snad žádné učení křesťanského náboženství nedalo tolik podnětu k různým pověstím, jako učení, že stává očištec, a třeba by to byly jen pouhé pověsti, i ty dokazují, jak tato od Boha nám zjevená pravda duchu lidskému jest přirozena, a s ním nerozlučně spojena, a dotvrzují slovo sv. Písma, že dobrá a spasitelná jest to myšlenka, modliti se za zemřelého a oběti za ně přináseti, aby tím spíše osvobození byli od trestů za své hříchy.

Zjevení Panny Marie v Jetřvaldě.

Slibili jsme svým čtenářům, že přineseme o zjeveních v Jetřvaldě obšířejší zprávu. V polských listech nalezáme plno pojednání o těchto divných zjevech, potřeba nám tedy jen vybrati, co očití, nepředpojatí svědkové o nich vypravují. Především ale obeznamižme se s místem samým. Co a kde jest Jetřvald?

Jetřvald jest malá vesnička ve Varmii (něm. Ermerland), která jest částí Prus královsko-polských. Pozoruhodná jest proto, že jsouc položena u prostřed krajiny zcela protestantských zachovala víru katolickou ryzou a neporušenou. Dle své polohy měla by patřiti Varmija k východnímu Prusku, avšak dle traktátu Toruňského od r. 1466. přidělena byla državě krále polského.

Nyní přináleží Varmija do kraje královského a tím k Prusům východním. Varmija leží podél břehu řeky Pasarye v podobě podlouhého trojhranu, jehož vrchol ústí do Baltického moře. Rozdělena jest na čtyry krajinské okresy brunsberský, heilsberský, resielský a olštýnský, z nichž toliko poslední jest polský, ostatní tři německé.

Větší města ve Varmiji mají 7 až 8 tisíc duší jako Braunsberg a Heilsberg; menší jsou: Frombork, Olštýn a j.

Dřívější residence biskupů varminských byl Heilsberg, nyní pak jest stolice biskupská ve Fromborku. Duší čítá okolo 200 000 a má asi 300 měst a městysů.

Nejslavnější biskupové varminští jsou: Eneáš Silvijs (Piccolomini), Lukáš Vatzelrode, Jan Dantisens, Stanislav Hozyus, Martin Kromer, Šimon Rudnicki, Křištofor Šembek a Ignát Krasicki.

Tam tedy v nepatrném tomto koutku zjevila se blah. Panna Maria, která tisíce a tisíce poutníků k sobě volá. Když hned v prvních zjeveních Panna Maria dítkám řekla, že na slavnost narození P. M. naposledy se jim ukáže, roznesla

se tato zpráva rychlostí větru do všech končin krajů polských a z blízka i daleka dostavily se v Jetřvaldě neslýchané zástupy zbožných Polanů i sousedních Němců, vzdor nepříhodnému deštivému počasí a vzdor surovým ústrkům liberalních pruských úředníků na železných dráhách. Mezi poutníky toho dne byl také jeden vzdělaný muž z Poznaň, který věrně popsal, co viděl a zkusil a jaký dojem na něho učinilo opětné se zjevení Panny Marie. Z jeho zprávy vyjímáme následující:

Na faře ze světnice která leží stranou ku kostelu, ukázal nám bratr farářův onen posvátný strom, v jehož větvích se P. Maria zjevuje, a vyprovodil nás na horu, odkud naskytl se oku našemu pohled velmi dojemný. Nejen hřbitov byl do slova hlavami nabit, nýbrž i na dvoře, v zahradě a na cestě stály zástupy různých krojů, všechny s modlitbou nebo písní na rtech, všechny s pobožným očekáváním na tváři. Tu teprv i my jsme mohli sobě onen strom lépe a důkladněji prohlédnouti.

Jest to javor, který má v objemu šest nebo osm stop; dospělý člověk sám by ho objati nemohl. Peň jeho od spodku hladký s výše desíti stop čili dvou lidí od země rozkládá se na tři mohutné větve, tak tlusté jako člověk dospělý v pasu. Z těch tři klomenů či konárů jeden a sice ten, který byl se strany kostela, jest buď bouřkou zlomen anebo úmyslně odfat.

Jest-li se tedy mluví nebo píše, že Matka Božská se zjevila na javoře, tomu tak rozuměti dlužno, že se zjevila ve vzduchu před javorem stranou ku kostelu na tom místě, kde se ona uříznutá větev rozkládala. Tam se ukazuje postava nejsv. Panny čtyřem osobám tak, že jí ony dvě zbývající větve jako za stěny v kostele slouží. Panna Maria zjevuje se asi v polovici onoho stromu; jest tedy

stejně vzdálená jak od země tak od vršku koruny, která z dola pozorována jako zvonek se nám objevuje.

Jména těch čtyř osob jsou:

Augusta Šafryňská (Šafryňska) nepřebývá v Jetřvaldě, nýbrž na blízku v Novém Mlýně. Jest čtrnácte let stará. Vyrůstu na svůj věk není ani malého ani velkého; postavy útlé, více hubené, chování její jest tiché, skromné, nikterak unáhlené nebo povolné; slovem, jest to, jak praví lidé, spořádaná a skromná dívka.

Tvář její jest bledá, neopálená a dosti pravidelná, podlouhlá, leč nevyznačuje se ničím, tak že jí dobře zapamatovati nemožno. Bezvýraznost tuto nemění ani její oči, neboť jsou barvy bledomodré, celé jako by neživé, vždy sklopené, o svět okolní se nestarající. S velkou stydlivostí chodí mezi lidmi, jakoby jich ani neviděla; když pomáhá v práci n. p. v chystání na stůl, neodvrací očí svých od práce, byť i světnice plná byla zvědavých. K popisu její skromnosti nechť slouží i ta okolnost, že, když v sobotu po ranním růženci se vrátila do světnice, v koutku při okně vrhla se na šiji paní G. a tak, aby nikdo nic neslyšel, s velkou tajností jí vypravovala, že M. Božská toho dne byla v tak spanilém oděvu, jako ve výroční den 15. srpna i že slyšela opět nadpozemskou hudbu a zpěvy andělů. — Ze všech čtyřech osob viděvších Pannu Marii Augusta nejméně lidem na oči přichází.

Augusta chodila až do 27. června b. r. na křesťanské cvičení a nejraději slýchala učení o přípravě ku sv. zpovědi a sv. přijímání. Vlohy velké neměla, proto bojí se, aby při zkoušce hanby nedošla, modlila se k P. Marii, aby jí v tom byla nápomocna. Nejb. Panna vyslyšela její prosby i vedlo se jí velice dobře. Byla od té chvíle smělá, odvážná i odpovídala lépe než druzí.

Dne 27. večer okolo hodiny deváté vracela se z katechismu domů. Na cestě

potkala svou matku, která byla v dědině po nějaké práci. — „No jak, moje dcerko,“ ptala se matka „umělas? — Pochválil tě velebný pán?“ — „O pochválil,“ odpověděla Augusta, „neboť jsem uměla všechno tak dobře, že jsem se toho ani sama nenadála. Pán Ježíš a nejsvětější Panna byli mně nápomocni.“

Když tak matka s dcerkou mezi rozmluvou několik kroků od hřbitova poodešly, v tom zazvonilo klekání. Obě hned dle místního obyčeje poklekly na cestě a obrátivše se ku chrámu Páně počaly se modliti „Anděl Páně.“ Náhle zvolala Augusta:

„Hleďte,hleďte, co to za jasnost na tom javoře a jaká jest to tam osoba? to jest nejsvětější Panna!“ . . .

Matka, která nic neviděla, okřikla děvče a kázala jí s sebou jíti domů.

Ale děvče zůstalo při svém a chtělo se vrátiti pod strom javorový.

K tomu se nahodil kněz místní vraceje se z krátké procházky po katechismu a když se dozvěděl, oč se jedná, dovolil děvčeti vrátiti se pod javor, tam pokleknouti a pomodliti se Zdrávas Maria! Děvče tak učinilo a jsouc pod javorem volalo na kněze:

„O velebný Pane! Pořád víc a více se jasní.“

Potom pravilo děvče, že přišel anděl a vzal Pannu Marii do nebe.

Toto jest správný popis zjevení, kterých Augusta první hodnou se stala. Než pojďme k děvčeti druhému.

Barbora Samulovská má 12 let. Pochází z Voryt, vesnice položené asi čtvrt míle západně od Jetřvaldu, i jest rovněž z chudého stavu vesnického. Je-li Augusta Šafryňska obrazem tichosti a skromnosti, běhá naopak malá Barborka ustavičně jako křepelka nebo plachá srnka. Obličej má velmi nepravidelný, nosíček odutý, ústa široká, z kterých se ustavičně ukazují dvě řady bílých ne zúplna drobných zoubků; oči černé, pleť není-li

opálená tedy jest již od přírody snědá, vlasy temné. Barbora nikdy téměř pomalu nechodí nýbrž ustavičně hopkuje, když ji chcež zadržeti, tedy sotva se obrátí a slovo poslechne, vyrve se a pryč utíká.

Jest to obraz svobody ničím nespoutaný, jest to obraz přirozené prostoty, který se nám zračí na této malé vesnické dívčině ze zákoutí kraje, o kterém dosud téměř nikdo nevěděl. Oděv Barbory jest tak chudobný jako Augusty.

Barbora spatřila P. Marii hned druhý den po Augustě t. j. 28. června čili ve vigilií sv. Petra a Pavla o 9 hod. večer a dle jejího popisu zjevení to se takto stalo:

Napřed se dvakrát zablýsklo, potom se udělalo jasné kolo, v sobě se otáčející, pak v tom kole se ukázal zlatý trůn, perlami vyšperkovaný; potom dva andělé přinesli nejsv. Pannu a posadili ji na trůně posluhující jí. Na to dva andělé přinesli děťátko se zemským jablkem (koulí zemskou) v ruce a posadili je na klín blah. Panny a zmizeli. Potom přinesli dva andělé korunu a drželi ji nad hlavami; pak jeden anděl přinesl kýj, takovou pšku, na jejímž konci byl zlatý květ (žezlo), i držel to nad tím vším. Najednou se však zakmitl jasný kříž a zavěsil se v oblakách — na konci pak růžence všechno do hory zmizelo.

Druhého dne t. j. na den sv. Petra a Pavla a v následujících viděla děvčata to samo.

V těch dnech byla Marie Panna oděna v bílý šat, přes který splývaly zlaté lilie; její dítě bylo těž tak přestrojeno; vlasy nejblh. Panna měla světlé, dlouhé, rozpuštěné, obličej velmi krásný. Andělé byli tak též v bílém šatě se zelenavýma křídly.

Ten den po sv. Petru a Pavlu, čili dne 30. června viděla děvčata nejblah. Pannu samu sedící na trůně a z rukou její i z podšíje vycházel jasný kouř.

Děti se tázaly: co chce? dostaly za odpověď:

„Růženec se modlit!“

Jiného dne ptala se jí děvčata:

Kdo ona jest? A dostala za odpověď:

„Já jsem nejsvětější Maria Panna bez poskvrny počatá.“

Na otázku: jak dlouho tu bude s námi? bylo jim odvětno:

„Přes dva měsíce.“

Dne 18. července viděla děvčata u nohou P. Marie písmo polské, ale když ho chtěla přečísti, zmizelo.

Do 23. července bylo vidění každý den večer; od toho dne však se ukazovala Maria Panna třikrát za den.

Barbora, jako trochu roztržitá, když pod javor poněkud pozdě přišla, více Marii Pannu neviděla. I počala velmi litostivě plakat, šla domů, ale spát nemohla, jen stále plakala.

Tedy ukázala se jí nejblh. Panna a na otázku, kým by byla, odpověděla:

„Já jsem bez poskvrny počatá.“

Děvče se tázalo dále: Čím churaví ozdraví? leč odpovědi žádná nedostala a vidění zmizelo. O několik dní později, když obě děvčata najednou se tázala: Čím choří budou zdravými? dostala za odpověď:

„Nechť se choří modlí růženec!“

Na otázku: Zda-li dobře činí, když se tu pod javorem modlí růženec; bylo odpověděno:

„Velmi dobře!“

Jindy opět tázaly se, co ještě chce nejblah. Panna, i dostaly za odpověď:

„Kapličku vystaviti a v ní sošku neposkvrněného Početí.“

Přejdime ku 23leté dívčině.

Kateřina Wieczorek (asi tolik co naše Večeřa) vypadá mladší než jak její věk by ukazoval. Vypadá jako 17 nebo 18ti letá, jakkoli má asi 23 let. Vyrůstu jest prostředního, tváře bílé, a na vesnickou dívčinu dosti krásné, lehký růmenec poletuje ustavičně po její tváři. Šeroblankytné oči mají nad obyčej lahodný výraz i zdá se že nevidí, co se děje

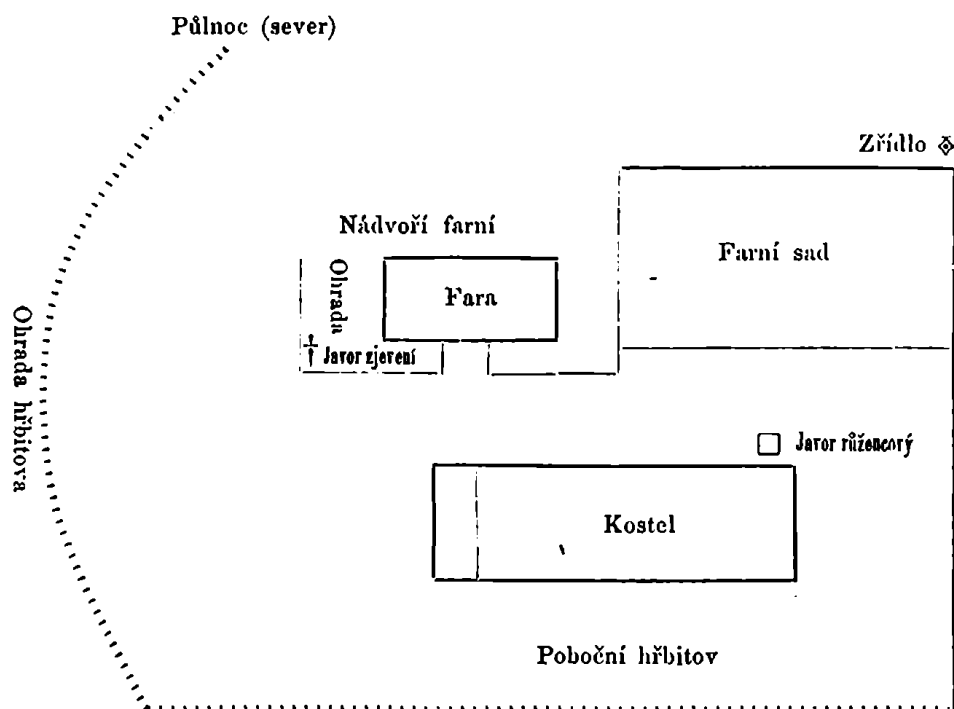
kolem nich. Jakkoli Kateřina s každým o tom nemluví, přece pozorovati možno, že mysl její se neobírá příliš světem. Tvář její jest něco znužena i vypadá celá tak, jak by ji rmoutilo, že musí odpovídati na otázky, neboť by nejraději často jen s nejblh. pannou rozmmlouvala. Hlas má lahodný tichý; chování velmi skromné, oděv obyčejné slučky, slovem jest to pravá „služebnice panská“. Umí trochu německy a poněvadž ve Warmiji německy mluviti za něco lepšího a chytřejšího se považuje, jest Kateřina zvykla tak dlouho po německy mluviti, pokud se jí někdo polsky na něco nezeptá.

Nemohli jsme se doptati, kterého dne Kateřina P. Marii spatřila; zdá se býti jisto, že měla vidění již v polovici srpna.

Ona nevidí tak nejsv. Pannu jako děti, nýbrž toliko stojící s hlavou odkrytou, s vlasy rozpuštěnými, rukama spuštěnými a v šatě bílém, přepásaném bílým pasem,

Dne 1. září viděla Wiczorkova při nejsv. Panně dva audíky.

Poslední z těch, které neblh. Pannu viděly, jest vdova Alžběta Bylítevská. Chudičský jest oblek její; má sukni fialkovou, anilinem barvenou, černou kacakajku, na hlavě bílý šátek, dle způsobu děvčat polských uvázaný. Tvář její jest chudá, bledá a vystrašená. Oči černé, tahy bezvýznamné. Hledí ustavičně skromně a jestli vzhůru pohledne, vždy jen úkradkem. Když promluví, tedy vždy o pobožných věcech rozpráví, co se blh. Panně líbí a co ne, jsouc při

tom ustavičně vzorem bohabojnosti a stálé oddannosti Bohu tělem i duší. Jest to zosobněná důvěra, doufající v milosrdenství Božské a nestarající se o budoucnost.

Bylítevská spatřila nejblh. Pannu, jak se podobá, ještě později než Wiczorková. Povídají o ní, že když na počátku vidění popřála sluchu pochlěbným hlasům, které ji chválily pro lásku, jakou u Pána

Boha našla, tu že prý místo Panny Marie spatřila zlého ducha a teprv když se pokořila a vyzpovídala, prý opět získala lásku královny nebeské. Jest to pověst lidská, kterou tuto dobré ženě ubližovati nechceme.

Bylítevská vidívá nejblh. Pannu stojící na javoře s korunou na hlavě a s děťátkem na ruce, nikdy však samu tak jak ji vidívá Wiczorková. Dítě drží

v jedné ruce zemskou kouli s křížíkem; oděno jest opět v bílé šaty a zlatý plášť. Šat Panna Maria má taktéž bílý, přepásaný bílým pasem. —

Tyto čtyry ženštiny vešly okolo hodiny osmé do fary, odkud se odebraly pod javor na růženec, kde stály čtyry korouhve, z kostela vynešené, a lidu na padesát tisíc.

Ponenáhlu se vše upokojilo a jeden duchovní, řídící růženec, promluvil k ohromnému zástupu posluchačstva.

Objasniv napřed v krátkosti podivuhodný způsob, kterým se nejblh. Panna dětem ukazuje, oznámil pořádek pobožnosti. Pravil shromážděným, když uslyší ponejprv hlas malého zvonku, tedy jest to znamení, že Maria Panna se oněm osobám ukázala. Tu ať všichni vzdají nejblh. Panně povinný hold tím, že padnou na kolena. Když po druhé zvonek zazní, jest to znamením, že Panna Maria lidu žehná, tu všichni ať se nachýlí ku požehnání. Když po třetí hlas zvonku zazní, jest konec vidění, neboť v té chvíli blh. Panna mizí před očima osob vyvolených.

Když toto mezi jiným lidu oznámil, počal růženec.

Nemožno vypsati, praví očitý svědek, co to byl za slavný okamžik. Padesáte tisíc lidí chovalo se tak tiše, že dech každého bylo slyšeti; padesáte tisíc patřilo v stranu javoru, aneb, oči povznést sobě netroufajíc, klopilo je k zemi pohřbíivši se do horoucné modlitby. Zdálo se, jako by všichni očekávali trouby archanděla, který je na soud věčný povolá, anebo jakoby očekávali, že nebe najednou se otevře a královna světa se sborem andělů sestoupí na to místo, kde ji očekávaly tisíce prosebníků. —

Nastoupila část druhá; — po jednom nebo dvou „Zdravas Maria“ zvonek zavzněl, čtyry ženské osoby sklánějí se k zemi, duch pokory a zbožnosti vidět na vše strany. Nevypisatelná chvíle.

Je-li dovoleno při tak posvátných věcech užítí porovnání o jiskře elektrické, tedy možno říci, že na jeden pokyn všecka srdce tluk svůj zastavila, všechny hlavy se nachýlily, jakoby cítily, že paprsky s nejblh. Panny na ně padají. Byla to doba, kdy všechna těla v prachu se kořila, všechna srdce v nicotě své se obětovala a duše na křídlech pozdravení andělského zalétala ku nohoum té, která z vysoké koruny stromu, jakkoli neviditelná, s úsměvem přijímala pokorné modlitby a předkládala před trůn Syna Svého na nebesích.

To trvalo asi pět minut; po druhé zavzní zvonek na znamení, že Maria Panna lid žehná. Nejhoroucnější modlitby, tu i onde též i pláč pocházející ze srdce skroušeného, přerušovaly velebné ticho; lid celé Polsky dostával požehnání od své Královny. Všichni byli jednomyslni. Jedenkaždý lkal snažnou prosbu k nebi vysílaje a hle! vzlykání rozšířilo se po celém hřibově, po vesnici; nebylo oka, z kterého by pokorná nespada slza; nebylo úst pobožných, které by se vsí silou nevolaly k Potěšení zarmoucených: „Pros za nás nyní i v hodinu smrti naší. Amen.“

Když asi po třech nebo čtyrech minutách zvonek po třetí se ozval, lid, jako dřevo na zemi se položil, velebě Paní svoji a oslavuje Boha, že mu dovolil býti svědkem obřadu tak vznešeného.

V poledne odbýval se opět růženec, při němž se to samé dalo, co ráno. Zjevení a vidění trvalo 8 nebo 10 minut.

Při tom vidění přikázala Maria Panna, aby posvěceno bylo zřídlo či studánka.

Pojďme a podívejme se, kde jest.

Přejdi sad za farou a dej se v levo ku Olštýnu, tam pod horou lesem porostlou užíš nevelké zřídlo. Tuto malou vodu posvětití měli kněží, aby do ní vstoupila láska Nebeské Královny. Dále bylo přikázáno, aby při svěcení zřídla

nikdo přítomen nebyl, leč ony čtyry známé osoby a duchovenstvo. Proto vytratili se nepozorovaně k lesu, kamž o půl osmé hodině přišli. Nad zřídlem, které sotva teklo vazkou stružkou, rozdělili se tak, že ženské a tři kněží byli na jedné, ostatní pak na straně druhé. Dvě malá děvčata klečela před staršími tak, že je nebylo vidět. Dle rozkazu Bylítevské daného modlili se růženec a Loretanskou litanii.

Sotva že modlitba počala, hle nejprvé dvě starší a potom i mladší přišly jako do vytržení ducha, klanějíce se nejbh. Panně, která se jim znovu ukázala. Toto vytržení bylo tak náhlé, na onom místě tak neočekávané, samota místa tak klidná, vzdálenost od tisíců a tisíců věrných, co pod kostelem klečeli, tak dojímající, že kněží všichni slzeli a divného pocitu doznali. — Odříkány litanie, děvčata ale k sobě ještě nepřicházeli; přezpíváno *Salve Regina*, ony jakby neživé; i z písně „*Panno přesvatá*“ první sloky přezpívány, a ony se ještě nehýbají; teprve když kněží zanotovali *Magnificat*, vzpamatovaly se. Biskupský komisar Dr. Hipler z Fromborka na místě je zkoušel. — Z toho, co se dozvěděl přišlo do veřejnosti toto:

1. Nejbh. Panna ukázala se nad zřídlem právě v tu chvíli, když se zvonilo „*Anděl Páně*“;

2. Ženské viděly Marii Pannu, každá v takové podobě, v jaké ji obyčejně viděly, ale bez průvodu andělů;

3. Panna Maria žehnala zřídlo pravou rukou;

4. Panna Maria vzušela se asi tři stopy nad zřídlem a byla k děvčatům obrácena bokem, a ne tvář. — Tato okolnost byla všem nápadná, jelikož dříve viděly ji tvář v tvář; vysvětlila se však brzy, jelikož ony kločely po jedné straně zřídla a duchovenstvo po druhé, nejbh. Panna pak zaujala postavení takové, že ku žádné straně obličejem obrácena nebyla. Náhodou se stalo, že mezi oněmi kněžími byli poutníci ze všech diecézí polských: varminské, chelmské, hnězdňanské i poznaňské, vyjma Slezsko.

5. Tentýž den t. j. 8. září Bylítevská a Wiczerkova měly vidění, že zjevování ještě úplně nepřestanou, ale že potrvají:

Nejprvé na den posvěcení sochy N. M. P., která do oné kapličky postavení se měla. (To se již stalo dne 16. září b. r.) Potom v tyto tři výroční svátky Marie Panny: 1. na svátek andělský čili Porciunkuli (2. srpna); 2. v den Na nebe vzetí P. M. (15. srpna) a 3) na svátek Narození P. M. (8. září). Všecky ty svátky připadají v ten čas, kdy se N. Panny v Jetřvaldě ukazovala.

Dle dřívější výpovědi měla se vidění skončiti již 8. září; mimo to bh. Panna připověděla, že i neděli dne 9. vidění i požehnání ještě potrvá.

(Další zprávy budoucně).

Milodar B. Srdce P. Prosím uctivě a snažně, abyste ráčil tento milodar nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše, který mně nehodnému na přímělu Matky své a blahoslavené Anežky prokázalo, ve „Škole“ veřejně oznámiti. V posledních dnech měsíce září a v prvních měsíce října byl jsem takovou vnitřní ouzkokostí sklíčen, že jsem již neměl naděje, že budu moci dále úřadu svého zastávati. Za mne tak stísněného konalo více školských sester devítidenní pobožnost

k Matce Páně co Matce ustavičné pomoci vzývající zároveň blahoslavenou Anežku Českou, a vyzvaly též nevinné dívky, aby se na jejich úmysl s nimi modlily; já sám jsem začal konati devítidenní pobožnost k uctění nejsvětějšího Srdce Ježíšova a slíbil, že když se mi dostane pomoci, milostné to vyslyšení veřejně ohlásím. I bylo přede dnem, kdy jsme měli začínající zase školní rok vzývati Ducha svatého o jeho přispění: tu, když mi bylo nejhůře, jakoby byla vyšší ruka

pojednou třeš se mne sňala a novou důvěrou mne naplnila. Od té doby konám, chvála Bohu, úřad svůj dále. Nejpokornější díky buďtež vzdány slitovnému Srdci Pána Ježíše; ó by vždy a všude bylo poznáváno a milováno! Na věky požehnána budiž Matka milosrdenství, Matka ustavičné pomoci! Kéž by se více a více rozšiřovala úcta blahoslavené Anežky České! „Chváliti budu Tě, Hospodine, Bože můj, z celého srdce svého, a oslavovati budu jméno tvé na věky. Nebo milosrdenství tvé veliké jest nad mnou, a vytrhl's duši mou z propasti nejhlubší.“ Žalm 85, 12. 13.

Jeden kněz z Čech.

Dějepisné památky po sv. Volfangu v Šumavě. Církev křesťanská, svatými apoštoly českoslovanskými Cyrilem a Methodějem na Moravě založená radostně skvětala za dob Velkomoravské říše, dokud Svatopluk panoval. Když pak roku 911 říše tato slovanská od Maďarů, od Němců přivolaných, rozkotána byla, vzala i slovanská liturgie v Čechách a na Moravě za své. Morava přišla pro nesvornost synů Svatoplukových podle jeho maďarské, velmi ukrutné, a Čechy odtrhly se od Moravy pod knížetem Spitihněvem I. synem Bořivojovým, který si r. 895 vyžádal ochrany říše německé proti synům Svatoplukovým. Tuto ochranu musel krátkozraký Spitihněv draze vykoupiti roztržením přirozených svazků pokrevních s Moravany jak v ohledu vlády světské tak i církevní a poddal se se zemí svou diecesi Řezenské, čímž arci bylo rozhodnuto o zahynutí liturgie slovanské v Čechách.

Však těžce nesli Čechové toho nerozumného kroku, že přišli pod panství Německé. Celé Čechy tak rozsáhlé byly přiděleny k Řeznu, odkud biskupové neznali jazyka českého celý čas do Čech nezavítali, kněze posílali do Čech Němce, kteří lidu českému ničehož platni nebyli, a marné bylo by bývalo jejich kázání v Čechách, kdyby nebylo bývalo zbožné kněžny české, sv. Ludmily, vnuka jejího sv. Václava, kteří hlavně víru sv. v Čechách rozšířili a upevnili. Té doby již všichni Čechové toužili, aby měli vlastního biskupa a nemuseli záviset od německých biskupů. Toho však docílil

teprv Boleslav II. „Nábožný“, který vymohl na Ottu, císaři německém, že se má v Praze zřídit biskupství, a že mají býti Čechy propuštěny z diecese Řezenské, čemuž až dosaváde panovníci němečtí na odpor bývali, jakož i neméně dosavadní biskupové Řezenští sami. Svatý Volfgang, biskup Řezenský, muž to učený, bohabojný, staraje se více o prospěch víry svaté, nežli o osobní zisk svůj, nejen že dal k tomu i proti vůli své kapituly svolení, nýbrž i vypracoval sám zřizovací listinu budoucího biskupství českého. Ano sám se vypravil na cestu do Čech, aby usadil v Praze na stolec biskupský prvního českého biskupa Dětmara, rodem Sasa, kterýž ale jazyka českého úplně mocen byl, roku 973. Cestu do Čech nastoupil z Řezna podél řeky Černého Řezna k Šumavským hvozďům, kde pod Černým jezerem u nynějšího Eisensteinu překročiv hranice české ubíral se údolím řeky Úhlavy dále do Čech ku Praze. Cesta jeho byla plná požehnaní. Kamkoliv přišel do dědiny neb do města, všude občanům kázal a ve víře svaté je utvrzoval. Po celé krajině od hvozďů Šumavských až daleko do vnitř země České, kudy sv. Volfgang do Prahy kráčet, postavili vděční Češi světcí hojných kaplí a chrámů. Tak po celém poříčí řeky Úhlavy nalezneš v polích dosti kaplí od starodávna založených a sv. Volfangu zasvěcených, a v Zelené Lhotě a v Chudenicích velké dva chrámy Páně. O chrámu Páně v Zelené Lhotě vypravuje pověst, že sv. Volfgang zde první české obyvatelé nalezl. Tito první pohraniční Čechové uslyševše, že veliký sv. biskup Řezenský Volfgang do Čech přichází, aby sám zařídil v Čechách biskupství a usadil na biskupský stolec prvního českého biskupa, vyšli mu do hvozďů naproti a vítali jej jakožto svého největšího dobrodince. Svatý Volfgang upřímností a láskou Čechů dojat, vystoupil na blízkou horu blíže jednoho dvorce a tam počal Čechům kázat učení Kristovo, a oni s velikou radostí po celý den ho poslouchali. A hle jakmile sv. Volfgang na horu tu vstoupil, hora, dříve suchá, ihned se rozzelenala a na památku tohoto zázraku božího pojmenovali pak Čechové tuto horu, na níž se nalezal dvorec, Zelenou Lhotu, a postavili zde kostel ke cti sv. Volfanga. Němci po válkách

Husitských zaujávše tuto krajinu, nazvali horu „Grün“.

Čím dál se blížil sv. Wolfgang do vnitřních Čech, tím více rostly zástupy vítajících ho českých obyvatelů; každý chtěl toho muže spatřiti, kterého celá země jmenovala nezištným svým dobrodincem a otcem, kterého uznávali za muže svatého. Blíže Chudenic, když velké množství lidu k němu přišlo, vystoupil na horu a kázal a vyučoval sv. víře po několik dní a vnímaví Čechové jej poslouchali neodcházejíce ani na nocleh do blízkých dědin. Na té hoře vystavěli Čechové brzo potom chrám P. ke cti sv. Wolfganga, který pozděj se stal celé Šumavy nejslavnějším poutním místem. Na temenu hory byl též veliký kámen, v nějž dvě šlépěje vytlačeny byly — nohou sv. Wolfganga, kde po několik dní stál vyučuje lid.

Za dob císaře Josefa II., kde na sta kostelů a kaplí v Čechách a na Moravě bylo zrušeno, vzal za své i kostel překrásný sv. Wolfganga u Chudenic. Přišel rozkaz, aby kostel ten byl zbořen. Ředitel velkostatku Chudenického uposlechl, a vystavěl ze zdiva tohoto chrámu Paně, stáje pro dobytek!!! — Překrásná štihlá věž toho chrámu pak přec zůstala a jest ozdobnou památkou starobylého stavitelství, a strmíc na hoře sv. Wolfganga vzhůru k nebesům nade všechny lesní stromy, jest stálou památkou vděčnosti Čechů k sv. Wolfgangu.

Lid český v Šumavě nemoha dobře vysloviti jméno sv. Wolfganga, přispůsobil ho češtině a nazývá jej svatým „Bolfánkem“ a utíká se k němu jakožto ke svému zastanci a přímluvčímu v nebesích, který mocnou svou přímluvou nedá zahynouti ni nám ni budoucím.

Z Filippsdorfu v Čechách. (Ku stavbě kostela). Den 24. září byl pro Filippsdorf a celé okolí dnem radostným. Jak známo, staví se již po 7 let u nás krásný chrám Páně, jenž Rodiče Boží zasvěcen býti má a jenž svou velkolepostí a ryzostí slohu stane se okrasou celé zdejší krajiny. Stavba dospěla již tak daleko, že budova vazbou opatřena býti mohla. Událost ta zavdala příčinu ku krásné slavnosti, jež zmíněného dne se odbývala a zajisté každému účastníku dlouho utkví v paměti. Jelikož panovalo

krásné počasí, bylo účastenství veliké; mimo četné zástupy věřících dostavilo se i zastupitelstvo z Georgsvaldu na místo slavnosti, načež u přítomosti vel. duhovenstva za hřímání hmoždířů znamení spásy naší, kříž sv. okrášlen jsa četnými věnci, do výše pozdvižen a na obou koucích střechy upevněn byl. Pak vystoupil vel. p. František Štorch, jenž až dosud s nevšední pílí a vytrvalostí stavbu řídil, na vrchol kostela a obklopen jsa dělníky u stavby zaměstnanými krátkými, avšak výmluvnými slovy význam slavnosti přítomným vylíčil. Pravit mezi jiným, že pohlížeje na uplynulých 7 let, po které stavba trvala, s potěšením může dotvrditi, jak v hojně míře Bůh na mocnou přímluvu P. Marie dílu započatému žehnal, přčetných dobrodinců jemu získal, jejichžto štědrostí toto velkolepé dílo umožněno bylo. Dojemnými slovy děkoval všem dobrodincům, jenžto jakýmkoliv způsobem ku stavbě přispěli, provolav jim trojnásobné „sláva“, které od přítomných hlučně opětováno bylo. Druhého dne sloužena byla v kaple milostné na poděkování slavná mše sv. Vazba zhotovena byla od tesaře Böhmera z Georgsvaldu, a políra Denkera z Liberce dle nákresu stavitele Hampela, jemuž veřejně se musí dáti svědectví, že svědomitě se přičiňuje, aby stavba byla dokonalou. Za to ale Rodička Boží záhy se mu odměňuje. Kdežto dříve jen malé a nepatrné mívál práce, dostalo se mu jich nyní tolik, že musel si opatřiti zvláštní povoz, aby všude požadavkům naů činěným řádně mohl vyhověti. V práci se nyní velmi pilně pokračuje. Právě došlo z Frankfurtu 16.000 kusů břidlice, tak že již v nejbližším čase střecha pokryta bude. Rozumí se samo sebou, že, čím více stavba se chýlí ku konci, tím více zvětšují se také vydání. Jen střecha sama stojí na 7000 zl., které až dosud nejsou kryty, ačkoliv letošního roku mnohem více příspěvků se sešlo, než leta předešlá. Po ukončení prací zevnějších nastane teprv úprava vnitřní, která též nemalého vyžadovati bude nákladu. Pročež obracíme se se snažnou prosbou na všechny ctitele Mariánské a zvláště na čtenáře „Školy“, aby i budoucně na svatostánek Filippsdorfský nezapomínali a dárky svými ukončení tohoto díla, k oslavě P. Marie započatého, přispívali.

Jest všeobecně známo, jak mnoho neobyčejných milostí dostalo se všem těm, jenž v jakékoliv potřebě P. Marii Filipsofskou o pomoc vzývali, a právě to budiž všem pohnutkou, aby každý, seč síly jeho jsou, nějaký, byť sebe menší dárek, k zmíněnému účelu přivěnoval a takto zajisté může oddati se naději, že i jemu se stane P. Maria štědrá odměnitelkou.

Obraz z nové osvěcené doby. Mlýny Boží melou zvolna ale velmi drobno. Bylo to v měsíci srpnu, když lidé svázeli obilí do stodol. Cestou, která vede z Kroměříže na pahrbek „sv. Barbory“, jest vystavena křížová cesta, na kamenných jehlancích jsou

jednotlivá posv. zastavení vyobrazena. I jel tou cestou v sobotu 11. srpna jistý vozká a svou neopatrností tak silně na jeden ten jehlanec narazil, že ho převrhl a rozbil. Každý slušný člověk byl by této škody aspoň litoval; než náš škůdce počal láti na Pána Boha, že nemá v poli a na cestách zavazeti, že patří do kostela atp. Teprv za 7 neděl splnila se žádost onoho nešťastného vozky, že Pán Bůh v cestě mu víc nezavazet, ale také ku pomoci nepřišel. Tentýž vozká jel okolo Boží muky u Škoštic, po silnici rovné a dobré, a najednou dostal se způsobem dosud nepochopitelným pod vůz s třiceti centnýři řepy a obě kola, přední i zadní jela přes tělo a ovšem okamžitě byl usmrčen.

V měsíci listopadu

modleme se

aby apoštolát modlitby se rozhojnil.

To jest jisté, že pobožnost k Božskému Srdci Páně, které sám náš Spasitel tolik velkolepých příslibení dal, neponese dříve všechno to možné ovoce, pro jednotlivce a pro celou křesťanskou společnost, dokud nezpůsobí úplné spojení srdcí našich se Srdcem Ježíšovým, tak abychme žili v něm a svoje smýšlení a zájmy ztotožnili se zájmy a smýšlením jeho. Dobré jest to sice a užitečné, ctíme-li obrazy B. Srdce, zřizujeme-li mu oltáře, odbýváme-li k většímu Ho uctění zbožná cvičení a slavnosti, k dosažení vzácných milostí a na poděkování za ně; — to všechno ale neuskuteční úplně touhu Božského Srdce. Toto láskou k lidem rozplameněné Srdce chce vlastně mítí přátele, opravdové přátele, srdce oddaného, kteří se mu věnují bezvýminečně a jenom Jeho zájmy chtějí měti skutečněny. — O kým by bylo mnoho takových opravdových přátel Ježíše Krista; — jejich snažení brzo by vidělo skvělý výsledek pro celou společnost lidskou.

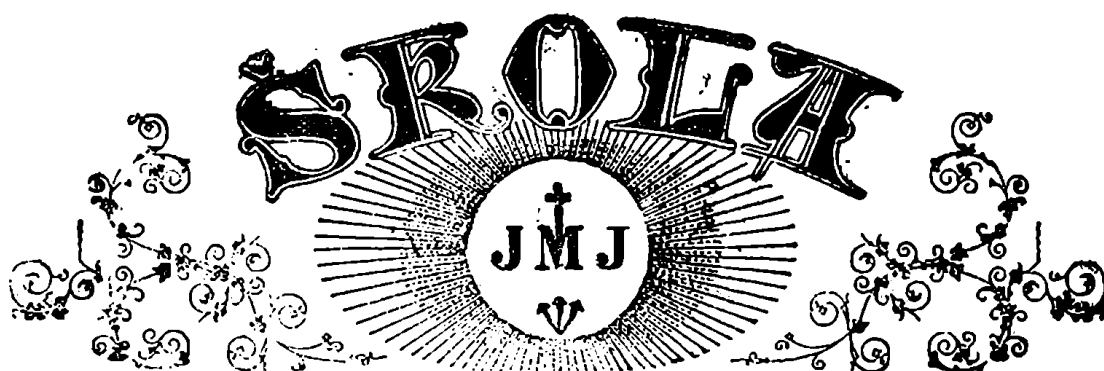
My jsme ale již se zasvětili B. Srdci P. a zajisté, aspoň v začátku poznání lásky Ježíšovy, učinili jsme mnohé skutky k Jeho slávě, nuže nezůstávejme v polovici cesty, zdokonalujme se v poznání i uznání lásky Pána Ježíše, a zejména cvičme se ve všech způsobech apoštolátu modlitby, kterým vždy užejí se spojujeme s Božským Srdcem a Jeho zájmy sobě osvojujeme.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji, aby všichni křesťané, kteří jsou Tvými opravdovými přáteli, se stali také Tvými apoštoly. O Ježíši, jenž tak horoucně miluješ duše, rozplameň nás svou horlivostí a učíš, abychom vroucností svých modliteb, spojených s Tvými modlitbami, dopomohli církvi sv. ke slávě. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přeslaské Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!

Božského Srdce Páně.

Prosinec. Ročník XI. Číslo 12.

Ježíš jest Iť Cesta, pravDA I ŽIVot: JeMu Čest I ChVáLa,
nyní I na Věky!

Stoletá památka založení biskupství Brněnského.

Ne 5. prosince jest tomu 100 let, co na přání císařovny Marie Teresie papež Pius VI. založil nové biskupství Brněnské a staré, Olomoucké, povýšil na arcibiskupství, a aby tato příležitost nám, aspoň diecesánům brněnským, nešla bez duchovního užitku, ohlásil nejdůstoj. p. biskup brněnský po své diecési **třídenní slavnost** církevní na den **8., 9. a 10. prosince** t. r. a vyžádal od apoštolské Stolice **plnomocné odpustky** pro všechny, kteří v té jubilejní pobožnosti chrám Páně aneb některou veřejnou kaplu navštíví a po správě Boží obvyklé odpust. modlitby vykonají na poděkování za přijatá dobrodiní po celé stoleté trvání brněnského biskupství.

Mnohé milosti uděluje nám Hospodin, aniž bychom sobě jich byli přáli, aniž bychom byli o ně prosili, — uděluje nám je z pouhé své nevystihlé dobroty; mnohé ale skytá nám jen podle míry, v jaké jsme si všímali dobrodiní již udělených, podle naší vděčnosti. Je-li sv. víra největším dobrodiním, naším největším pokladem, musíme býti za ni nejvíce vděční nejen že tak spravedlně, nýbrž i že tak nám nejvíce prospěšně, nechceme-li aby Bůh od nás jakožto od nevděčníků ten dar nebes, sv. víru odňal. Zmíněná jubilejní slavnost poskytuje nám nejlepší příležitost, ukázati, zda-li nám to lhostejno, jestli máme duchovních pastýřů, učitelů a rozdavačů sv. svátostí aneb jich postrádáme, jestli častěji neb zřídka kdy účast můžeme bráti na pokladech našeho sv. náboženství, slovem jestli nám to lhostejno, jsme-li neb nejsme dítky sv. církve. Historie dosti čítá národů, kterým, ač byli dříve ve světle sv. víry, potom toto odňato bylo, protože si ho nevšímali, že nebyli za ně dosti vděční. Pomníme jen národy v celé severní Africe, v Malé Asii, v Řecku, Macedonii atd., kteří nyní nesou jářmo bludu Mohamedánského, a jak se jim dělo pro jejich nevšímavost sv. křesťanské víry, podobné a horší může Bůh přisouditi i nám a nebudeme moci sobě ztěžovati na Boží nemilosrdenství. Pozoruhodno

a spolu žalostno jest, že v našem národě sluhů Páně, kněží, pořád ubývá. Není to pouze pro nepříznivé časné kněžské postavení, — zdá se to býti i odumírání náboženství v lidu. Pročež vzmužme se opět, právě v tyto due jubilejní slavnosti, děkujeme Hospodinu za dar sv. víry a prosíme ho vroucně, aby nám jí neodjímá. Seřadme se zvláště v bratrstva, jak to bývalo za starého věku, kdy nábožnost květla, a tu pěstujeme modlitbou i skutky ten sv. oheň víry křesťansko-katolické a nedejme si ho udusiti ledovým větrem novodobé nevěry.

Co nám pomohlo naše modlení?

Rok se chýlí ku konci; rozhlednime se po svém duchovním hospodářství, sčítejme, zdali se nám vyplatily ty modlitby a dobré skutky konané na ten onen úmysl, ku kterým jsme po celý rok ve „Škole“ byli povzbuzováni a naváděni. Že mnohé modlitby, devítidenní pobožnosti a dobré skutky za jistým účelem konané kýženého výsledku měly, dosvědčují častá veřejná díkuvzdání; nepochybují ale také, že ve velkém počtu ctitelů Božského Srdce Páně mnohá modlitba až dosud zůstala nevyslyšena, že zlo nás tížící se nevzdálilo, ba že snad ještě krutějším se stalo. Právě dnes psal mně jistý otec, že jeho prosba, ač v „úmyslech“ odporučena, přece nebyla vyslyšena, — že mu přece umřela rozmilá tříletá dceruška, vtělený andílek. Tentýž ale otec píše dále, že se stala vůle Boží a že když On (Bůh) raní, On také uzdraví, když běže, že může opět nahraditi, jakož se právě v té nad smrtí dcerušky zkormoucené rodině stalo, ana byla nade vše očekávání obdařena roztomilým pacholátkem, které nahrazuje první ztrátu a nových dodává nadějí.

Mnozí dosáhli během tohoto roku, zač byli prosili — kýž by ale jen toho používali ke svému spasení a byli za to vděčními! —, mnozí odcházejí s prázdnou a jsou kormutliví a brzo by ochabovali ve své víře a naději a chládli v lásce. Těmto právě chci následující na rozváženou dáti.

Člověk jest ve mnohých věcích svého spasení slepým, touží často a shání se po domnělém štěstí, které vlastně v záhubu by jej uvrhlo, jako dítě toužívá po blýskavém noži, po zářícím ohni, jehož ve své nedostatečnosti by se neumělo varovati. Proto nás navádí církev sv. na Bohu žádati: „aby Duch svatý nás naučil o to prositi, čeho nám potřebí, protože my sami toho nevíme.“ Odepření naší prosby bývá často větším dobrodiním, než kdyby se nám stalo po vůli. Ony dobré skutky ale a modlitby, které jsme konali, zdánlivě nadarmo, ty nejsou nikterak ztraceny, — ba ony nám vymáhají jiné, ještě vzácnější dobro, než za které jsme prosili. Tak k. p. zmíněný otec nebyl sice vyslyšen, jeho tříletý andílek mu přece zemřel; za to ale dal jemu dobrotivý Bůh pachole, které i radosti i naděje jeho zvýší. A kdož ví, byla-li by mu dcerka povyroستší k radosti, kdož zná příští její osudy?! Jediný, který jest věčný a vševědoucí, a ten — prosíme-li jej o věc dobrou — nedá nám zahanbenu býti, třeba okamžitě toho nenahlížíme. Protož neztrácejme nikdy důvěry a spolehejme se na nevystihlou dobrotu Božského Srdce. Jiná ale jest příčina, když nebýváme vyslyšeni, totiž že neumíme prositi. Tu odporučujeme zvláštní pozornosti poučení o dobré modlitbě, které nám dává právě vyšlá kniha

„Devítidenní pobožnosti k Panně Marii Lurdské. *) Musíme vyplniti některé podmínky, abychom se připravili k obdržení žádoucí milosti. Především podmínka je, abychom při své prosbě poctivě smýšleli, a měli čisté svědomí, netoliko aby nám svědomí žádného těžkého hříchu nevytýkalo, nýbrž abychom i všechny své skutky a jednání před Bohem i před svým rozumem zodpovídati mohli. Musíme si tedy vydati počet ze svého úmyslu, je-li to, co žádáme, dobré a spravedlivé. A tomu zajisté tak bude, nevyskytne-li se v úmyslu našem nic nezřízeného. Zkoumejme tedy: 1) v čem by asi pozůstávati mohla nezřízenost naší žádosti; 2) jak bychom ji mohli odstraniti; 3) proč tak činiti musíme.

1) Co vyrozumíváme nezřízeností? co sluje nezřízeným? Nezřízené jest, co nesouhlasí s řádem od Boha ustanoveným a s naším rozumem. Trojí měrou může něco proti řádu tomu býti: buďto ohledem věci, kterou žádáme, nebo ohledem pohnutky, proč ji žádáme, anebo ohledem způsobu, jak ji žádáme.

Věc jest nezřízená, protiví-li se řádu od Boha zjevenému, jeho vůli a jeho příkázáním, slovem je-li hříšná; o něco takového nesmíme nikdy prositi. Dále nesrovnává se věc s vůlí Boží a s naším rozumem, činí-li nějaké vyšší dobro, k. p. věčnou naši spásu, nerci-li nemožným, aspoň v jistém ohledu nejistým. Dobro vyšší nesmí nikterak nižšímu býti podřízeno a obětováno; to by bylo nerozumné. Konečně protiví se věc pravému řádu, není-li ze žádného ohledu našemu věčnému cíli, pro který stvoření jsme, prospěšna anebo nijak-li k jeho dosažení nepřispívá: byla by to věc zcela nepotřebná a nestojí, by se jí člověk domahal. Tolik o věci samé.

Nezřízenost může ale též v pohnutce spočívat, žádáme-li totiž věc dobrou a chvalitebnou v úmyslu nezřízeném. Nezřízený jest úmysl, není-li k. p. čest a chvála Boží příčinou, která nás nutká, ani naše věčné blaho, ani cnost ani souhlas s přirozeným a nadpřirozeným řádem Božím, nýbrž něco hříšného, nezřízená vášeň, smyslnost, ctižádost, líbeznost nebo nelibost věci samé, a. t. p. V tom také je nezřízenost; věc, kterou si přejeme, může býti sebe lepší, nečistý úmysl nakazí všechno; mimo to dopouštím se té chyby, že užívám vyšší a lepší věci za prostředek k dosažení nízké a hříšné. To ale není nikdy dovoleno. Příčina, proč něco chceme, musí právě tak býti dobrá a vznešená jako to, co žádáme. Žádáš-li k. p. v devítidenní pobožnosti, abys byl zbaven nějakého časného zla, nebo abys dosáhl nějakého časného prospěchu, smíš si toho ovšem přát a o to žádati, pokud Bůh chce a pokud tak to zřídil, aby nám i časně na tomto světě bylo dobře a blaze; jest to sice pouze dobro přirozené, jest ale v úmyslu Božím. S vůlí Boží musíme všechno spojovati, a pak jest naše žádost prostě dobrá a zřízená. Avšak křesťan jde ještě dále a žádá od Boha časnou blaženost, aby byl s to, povinnosti svého stavu náležitě vyplniti, a protože si myslí, že časná blaženost nemálo k tomu přispívá, aby Bohu sloužil a lépe o své spáse pracovati mohl. To jest důvod dobrý, šlechetný a křesťanský, na němž svoji prosbu pevně a důvěrně stavěti můžeš. Takový tedy úmysl musíme míti při devítidenní pobožnosti.

Je-li věc a důvod dobrý a bez hany, může konečně nezřízenost záležeti ve způsobu, jakým vyplnění své žádosti žádáme. Zajisté by to bylo znamením nezřízeného sobství, kdybychom Bohu předpisovati chtěli, kdy a jak nás vyslyšeti má, kdybychom vidouce, že se tak neděje, byli hned nepokojnými a potratili všechnu mysl, s Bohem se soudíce a hašteříce. Při vši nedočkavosti lidské přirozenosti musíme předce zůstat klidnými a oddanými dávající Bohu sebou vládnouti, jak chce.

*) Nákladem „Školy B. S. P.“ v Brně, kde i na skladě jest. Cena 50 kr.

Žádost naše tedy je prázdná vši nezřízenosti, je-li věc o kterou běží bez hany, je-li úmysl náš čistý a konečně zachováváme-li při své žádosti rovnou mysl.

2) Podívejme se tedy, je-li nějaká nezřízenost v našem počínání, a odstraňme ji. Kterak se to ale může státi? Následovně:

Předně představ si živě na mysl svůj věčný cíl, k čemu jsi stvořen. Cílem tím není zajisté časné blaho; ono jest jenom prostředkem, a často velmi nepatrným a podřízeným. Poslední a nejhlavnější cíl života tvého jest, blaženým býti v nebi patřením na tvář Boží, a na zemi se připravovati pro věčnou blaženost sloužením Bohu, zachováváním jeho přikázání a konáním povinností stavu svého. To jest úlohou života tvého, které nevyhnutelně dosáhnouti musíš. — Vše ostatní jest pouze prostředkem k dosažení toho účelu; může býti někdy prospěšným, někdy ne. Všechno časné musím tedy považovati za prostředek a užívati ho, vede-li mne k cíli a pokud mne k němu blíží; upustiti musím od něho, jestli mně v dosažení cíle překáží a stěžuje. Vůbec časných věcí nesmím nikdy leč ohledem na věčnost užívati. To jest pravda veliká a nezvratná, dle níž se život náš cele řídití musí. Všechno, co se směrem tímto nese, jest dobré a zřízené, vše ostatní jest nezřízeností před Bohem a naším rozumem. Ve světle této pravdy tedy zpytuj se a pomysli si: Co chci touto devítidenní pobožností, po čem toužím? Jest to dobré? Nezakazuje toho Bůh a mé svědomí? Neuvádí to duševní mé blaho v nebezpečí? Poskytne mi to pomoci ke službě Boží a konání mých povinností? Může to aspoň po případě přispěti k mé spáse? — Je-li tomu tak, pak můžeš k prosbě se odvážiti; není-li, nesmíš toho ani chtíti, ani, žádati.

Dále táž se: Co mne pobádá, abych to od Boha žádal? Jaký důvod mám pro to? Jest to větší čest a chvála Boží? Vymahají toho můj stav a mé povinnosti? Anebo jest to pouze vášeň, smyslnost, ješitnost? Mohu se ze svého úmyslu zodpovídati před Bohem i svým svědomím? Jakou bych dal odpověď na otázku, co asi soudím o pohnutce, jež prosbě mé slouží za základ?

Shledáš-li všechno v pořádku, pak zpytuj se, máš-li rovnou mysl ohledně, způsobů, jakým to chceš. Jsem-li spokojen a bohoodán, vyslyší-li mne Bůh čili nic? Na tom, zda-li se cit proti tomu zpouzí, mnoho nesejde, máme-li jen vůli, Bohu se podrobiti a se spokojiti s tím, co on chce.

Můžeš-li si tyto rozličné otázky uspokojivě zodpovídati, pak pokračuj, Boha prositi o milost, kterou žádáš. Nemůžeš-li ale, hled, abys za každou cenu odstranil nezřízenost, věziž ona kdekoliv. Předmět tvé prosby musí aspoň býti lhostejným, t. j. nesmí býti sám o sobě špatný, a musí po případě napomáhati k dosažení věčného blaha; pohnutka musí se na vůli Boží vztahovati; způsob konečně musí prázdným býti všeho nepokoje a vši svéhlavosti pln jsa křesťanské oddanosti.

3) Proč ale musíme tak jednati? Uvažuj některé k tomu pohnutky.

Předně kdybychom jinak jednali, bylo by to pro Boha urážlivé a nečestné. Bůh jest čistota a svatost; musí všechno přímo i nepřímo potahovati na sebe a svoji božskou poctu ve všem hledati; musí proto býti poslední příčinou našeho myšlení i jednání. Tak to vymahá řád svatosti. Jiného něco Bůh nezná; všechno ostatní se mu protiví a on tím pohrdá jako ovocem, které jest sobectvím tvora zpotvořeno a rozežráno. Kterak by mohl tvému jednání žehnati? — Dále jest Bůh moudrostí a dobrotou. Ví neskončeně lépe, co nás vede k našemu cíli, a smýšlí s námi dobře, smýšlí otcovsky. Proto oddejme se mu, důvěřujme se v něj. Chtíti něco jiného nežli co on chce, jest nedůvěra, jest pochybnost o jeho dobrotě a moudrosti a o jeho božské prozřetelnosti. — Konečně jest naším svrchovaným pánem, my jeho tvory, jeho služebníky, jeho dítky. Netřeba jemu řídití se dle nás; naše jest to po-

vinnost, přijít k němu a tázati se, co jest vůli jeho. Jeho vůle, jeho nařízení musí nám jíti nade všechno.

Za druhé bylo by to též velmi neprospěšné, kdybychom jinak jednali. Především nemohl bys mítí prazádné důvěry ve svou věc. Vždyť bychom neměli dobrého svědomí: vidíme totiž předobře, že naše vůle odporuje vůli Boží, že svým vášním chceme vyhověti na útraty Boha; aspoň bychom měli příčinu, toho se obávati. Kterak bychom mohli při takovém ducha naladění Boha důvěrně prositi? Hle! tak by naší prosbě se nedostávalo důvěry, kteráž jest předce tak důležitá! ba scházela by jí první a nejhlavnější podmínka, aby byla vyslyšena, totiž abychom prosili ve jmenu Vykupitele našeho, t. j. důvěřující se v jeho zásluhy a spojujíce se s ním: Kterak ale může Spasitel takovou prosbu vzítí na sebe? A kterak doufati můžeme, že vyslyšení dojdeme, jestliže Spasitel sám odmlouvá. — V případě tom bylo by pro nás nebezpečno, ba byl by to trest, kdybychom došli vyslyšení. Každou měrou zneužili bychom takto modlitby a božské dobroty, a bylo by nám se obávati zlých následku časných. Jak mnohý a jak mnohá toho litovali pozděj, že si vyslyšení svých proseb takorůzka vynutili.

Tak nám jednati nelze. Proto se nejprv zkusme a pak s upřímným a poctivým srdcem předstupme před Pána Boha přednášejíce prosby své. Konečně, mám-li ti ještě radou býti, tedy věz: Rozvážil-li's takto dobře svoji prosbu, přenech všechno Pánu Bohu jsa spokojen, vyslyší-li tě nebo ne. — Nesmíme zapomínati, že Bůh není naším sluhou nýbrž naším otcem: sluha nemá na práci leč pouze konati, co se mu praví a co se od něho žádá. Ne tak otec. Prosí-li ho dítě o něco, nedá mu to hned, nýbrž uváží, prospělo-li by to dítěti, a potom koná, jak uzná za dobré. A tak činí i Pán Bůh. My jsme ale děti a nevíme v tisícerych případech, co nám slouží k prospěchu; vůbec se nás časnost mnohem citlivěj dotýká, nežli věčnost; a tak mnohdykrát dotíráme na Boha, by nám dal kámen místo chleba, štíra místo ryby. Jak by se nám líbilo, kdyby nás Bůh vyslyšel? Budme tedy moudří: Přednesme Bohu s dětinnou důvěrou své potřeby, jemu přenechávajíce jejich splnění. Časné věci smíme pouze pod tou výminkou žádati, uzná-li je Bůh pro nás za prospěšné; ujistění nemáme žádného. Věčné a nadpřirozené věci můžeme doufati s jistotou: „Hleďte nejprve království Boží a spravedlnost jeho, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ A konečně neučí nás víra, že časná bída a protivensství nás netoliko od Boha neodvrací, nýbrž že jest to zhusta nejprímější, nejkratší a nejjistější, ba často jediná cesta k Bohu a věčnému životu. To jisté jest, že v blažené věčnosti nebudeme za nic tak Bohu děkovati, jako za utrpení, která jsme přestáli s vírou a láskou. — To jest pravý křesťanský náhled, nejlépe učiníme, osvojíme-li si ho. — Zpomeňme si, co blahoslavená Panna řekla k Bernardině: „Učiním tebe šťastnou, nikoliv ale na tomto světě.“ A skutečně zůstala Bernardina i po zjevení chudou, churavou dívkou. Ač Rodička Boží Lurdská na tisíce jiných nemocných vyléčila, předce Bernardině svůj dík udělením zdraví neprojevila. Bernardinina sestra, která ji na jejích prvních cestách k jeskyni doprovázela, jest manželkou chudého řemeslníka, a i druhá její družka sloužila dlouho za děvečku v Burdegalech (Bordeaux), Bernardina pak se stala milosrdnou sestrou. — Mnohý pak z těch pánů úředníků, kteří se všemožně proti vzniku poutního místa toho opírali, dosáhl později vysokých úřadů a zaujímá vysoké ve světě postavení. — Časné blaho není v novém zákoně nikdy znamením milosti a záliby Boží. Proto složme všechno s důvěrou v ruce Boží a Marie Panny. Tak smýšlejíce nejdříve vyslyšení dojdeme.

Velehradské spolky.

(Na povšímnutí nejen Moravanům a Slezanům, nýbrž i Čechům a vůbec všem Slovanům.)

(Pokračování.)

Matice Velehradská.

Tatáž naléhavá potřeba, kteráž dala vzniknouti „Koruně Solunské,“ vedla jiným směrem k „Matici Velehradské“ čili plným názvem k „jednotě Matice Velehradské svatého Cyrilla a Methoda.“ I Matice zamýšlela od prvopočátku obnovu svatyně Velehradské a zamýšlí dosud opravu důkladnou. Čtèmež, jak vznikla a sobě vedla.

„Tři roky jen ještě, a celá Morava obleče se v roucho sváteční a všichni Moravané vzplesají radostí nevýslovnou. Chceme-li však slavnost tuto důstojně k oslavení Pána Boha, k uctění ss. apoštolův a k našemu užítku vykonati, musíme již nyní pomysleti na potřebné k ní přípravy“ — uváděl na paměť výbor, kterýž jak od vrchnosti světské (17. července 1860) tak od vrchnosti duchovní nejen v Olomouci (9. července téhož r.), nýbrž i v Brně (20. září t. r.) povolení obdržel, aby směl přijímati „všechny příspěvky a dary“ pro posv. Velehrad. Sídlo své měl tento výbor v Uh. Hradišti a příspěvky posílány p. dr. Fr. A. Šromovi, mor. slezs. advokátu tamtéž.¹⁾

Že by příspěvky a dary nebyly přicházely, nelze říci, avšak rovněž přehlednouti nelze, žeť nesnaděn počátek každý, nesnadnější tím více, čím potřeba větší a naléhavější, výbor pak pro činnost tak rozsáhlou málo byl rozvětven a tudíž výsledek nebyl ani dosti všeobecný, ani uspokojivý. — Aby čilejší rozproudil se život po veškeré Moravě, aby probuzena byla povšechněji horlivá obětavost — nabražen dosavadní „místní“ výbor „výborem ústředním v Brně,“ jemuž podporou býti měly odbory podle děkanství zřízené. Do ústředního tohoto výboru přijati byli mužové všech stavů z celé

Moravy a pokladníci, do níž stékaly se almužny ze všech osad, a z níž zapravovány všechny útraty na okrasu svatyně Velehradské a na zaopatření více kněží, dán název „Matice Velehradská s. Cyrilla a Methoda.“ Mnohoslibný podnik tento postaven pod záštitu obou nejdůstojnějších vrchních pastýřů moravských jakožto nástupců ss. apoštolů našich. Že přijímá ochotně protektorát oznámil nejdůst biskup brněnský, Ant. Arnost, dopisem ze dne 6. května 1862., nejdůstojnější pak arcibiskup olomoucký, Bedřich, dopisem ze dne 21. května téhož roku, místodržitelské povolení dáno 14. května u. r.

Brzy na to již 2. června oznámil výbor ústřední záměr svůj zvláštním svoláním,²⁾ v němž mimo jiné praví: „Zatím dostavuje se rychlým postupem velepamátný rok třiašedesátý a vděčnost velí Moravanům tisíciletou ročníci příchodu ss. Cyrilla a Methoda k nám — slaviti na Velehradě — nikoli však na Velehradě upadajícím, nýbrž na Velehradě zvelebeném a okrášleném, aby jsa obnoven v druhém tisíciletí víry Kristovy na Moravě hlásal potomkům, že jsme nedali zahynouti Velehradu drahému nýbrž že jsme zachovali, ba zdokonalili, což otcové podnikli. Že však žádoucího zvelebení Velehradu bez značného nákladu při sebe větší obětavosti jednotlivců nelze docíliti, nýbrž spojenými silami celé vlasti, sestoupili se nížepsaní ve výbor ústřední a založili: „Matici Velehradskou ss. Cyrilla a Methoda.“ Tak se nazývá pokladnice, z nížto svatyně Velehradská bude pomocí

¹⁾ Týž výbor podal účet 6506 zl. 97 kr. příjmů ve „Hlasu“ 1862 str. 112.

²⁾ Provolání celé i s podpisy jest v kalendáři „Moravanu“ 1863 i v „Hlasu“ 1862 str. 137

Boží a ctitelů Cyrillo-Methodějských opravena, dřívější krásou a bývalým leskem ozdobena a z nížto, seč možná bude, tolikéž i duchovní správa na Velehradě se má rozmnožiti a sice ku slávě Boží a ku většímu pohodlí poutníkův.“

Tím nastoupena pravá cesta. Neboť jednak blízká slavnost tisíciletá nutkala k vydatné obětavosti, jednak veškeré kněžstvo vybídnuto byvší svými okružníky čili kurrendami docílilo u lidu zbožného a obětavého těch nejkrásnějších úspěchův, jak svědčí výkazy v těchže kurrendách uveřejňované.

Za takých poměrů stkvělých a různých nadešla poznenáhla doba, kde dle zákona o právu společným ze dne 15. listopadu 1867 č. 134. ř. z. „výbor ústřední“ sbírky zařizující přetvořen v „Jednotu Matice Velehradské svatého Cyrilla a Methoděje,“ jak jí máme až posaváde jmenujice ji zkrátka „Matice Velehradská.“ Ze stanov její obšírnějších stůjítež tu některé vyňatky:

Účel.

§. 2. Účelem jednoty jest: I. Utvoření fondu dobrovolnými příspěvky, z kteréhož fondu:

a) duchovenstvo pro správu duchovní na Velehradě potřebné nadáno býti může, aniž by fond náboženský více než posud obřemeněn byl, při kteréžto dotaci k tomu směřováno bud, aby tomuto duchovenstvu se strany církve dána byla hodnota taková, která by určení jeho přiměřena byla;

b) zřízení potřebných místností a obydlí pro ono duchovenstvo státi se má;

c) okrášlení Velehradského chrámu poutnického nejvydatněji podporováno býti má.

II. Obracování utvořeného fondu k účelům jeho v I. a) až c) vytknutým.

§. 3. Jednota sídlí v Brně.

§. 6. Členové jsou: A. skuteční, B. přispívající, C. čestní.

Skutečnými členy jednoty jsou:

1. Členové původního v §. 1. jmenovaného výboru k zařízení sbírek, jenž stanovy ty podepíší;

2. ony fysické a mravné osoby, které jednou na vždy se 100 zl. r. č. aneb ročně nejméně s 5 zl. r. č. k účelům jednoty přispějí.

Přispívajícími členy jsou ony fysické neb mravné osoby, které méně než 5 zl. r. č. ročně přispívají.¹⁾

Čestnými členy jsou, kdož pro zvláštní zásluby i bez skládání příspěvků dle návrhu výboru jednoty stejným způsobem jako skuteční členové za čestné úly přijati jsou.

Práva členův.

§. 7. Skuteční a čestní členové jednoty mají právo přicházeti do valných hromad jednoty, při nich hlasovati a ve volbě výboru jednoty se účastniti.

§. 8. Členové původního výboru k zařizování sbírek na těchto stanovách podepsaní, pak skuteční členové, kteříž jednou na vždy aneb v několika lhůtách s 1000 zlatých k účelům jednoty přispěli, budou k vyznačení zvláštních zásluh o jednotu pod jménem „zakladatelů matice“ do spisů jednoty zanešeni a památka jejich na Velehradě způsobem přiměřeným potomstvu zachována bude. Veškerí členové a dobrodincové jednoty budou účastni duchovního dobrodiní a sice tím, že se každoročně jednou v chrámu Velehradském sloužiti bude mše svatá za žijící a zemřelé členy a dobrodince jednoty.

§. 9. Členem přestává býti:

a) kdo oznámí, že z jednoty vystupuje, aneb i tím, že roční příspěvek po 3 leta nezapřavil. Vystupující člen jest

¹⁾ Příspěvek 5 zl. snížila poslední valná hromada 10. dubna 1877 na 2 zl., takže nyní člen skutečný „nejméně 2 zl.“ člen přispívající pak „méně než 2 zl. by platiti měl,“ kterážto změna stanov nebyla dosud uveřejněna, byla-li skutečně též c. k. místodržitelstvím schválena.

však k zapravení příspěvkův až k jeho vystoupení propadlých zavázán;

b) smrtí;

c) kdo z jednoty vyloučen byl.

Výbor jednoty.

§. 15. Valná hromada volí výbor jednoty na 3 leta.

Skládá se: a) z předsedy jednoty.

b) ze 14 členů výboru.

Protektori.

§. 18. Protektori jednoty jsou arcibiskup Olomoucký a biskup Brněnský.

Jednatelé.

§. 19. Jednateli jmenuje výbor hodnověrné osoby, jež se o to ucházejí, a kteréž jsouce jmenovány vezmou na sebe povinnost, členy pro jednotu získávati, je k pokladnici jednoty odváděti a vůbec v každém směru pro zájmy jednoty činnými býti.

Rozpuštění jednoty.

§. 23. Jednota zanikne:

1. úplným dosažením účelu jednoty.

2. Pakli tři čtvrtiny členů valné hromady dle §. 11. a 17. svolané srozuměny jsou, že nakládání s jménem jednoty k účelům v §. 2. určeným veledůst. ordinariátu v Olomouci ponecháno býti má, při čemž modality (spůsob) a výminky tohoto ponechání do podrobná určeny býti musí. V tomto pádu odstoupí se jmění, veškeré spisy, účty a ostatní listiny veledůstojnému ordinariátu v Olomouci. Přestane-li jednota podle 1., složí se spisy, účty, listiny atd. jednoty v archivě kostela Velehradského.

§. 24. Ve všech pádech rozpuštění má dotčený fond na všechny časy povahu nadačního jmění zachovati, a jméno „Maticе Velehradská sv. Cyrilla a Metoda“ podržeti.

Vyňatky těmito, ač dosti stručnými, poskytnuto, tuším, s dostatek světla, aby poznána býti mohla vznešená a poctivá snaha „Maticе Velehradské.“ Připomeneme-li pak sobě „že Matici věnují péči svou nejen oba protektorové (§. 18.), nýbrž i výbor že sestává z osobností vznešených a na Moravě proslulých: a! proč nepodporovati „Matici Velehradskou“ a tím napomáhati posv. Velehradu? ¹⁾ A věru! žádný ze spolků Velehradských nevykáže se takovými výsledky znamenitými jako Maticе Velehradská. Neboť ačkoliv do tisíců zabíhá, což vydala již na potřeby nejnultnější pro posv. Velehrad, předce vládne dosud jménem značným. Neznaje výkazu novějšího poukazuje k čís. 1. „Hlasu“ 1877, kdež udáno, že koncem roku 1875. obnášelo veškeré jmění Mat. Velehr. 47.487 zl. 80 kr. a jeden dukát.

Značné jmění, avšak což jest to pro potřeby tak mnohé!?!

Pravdivý zajisté pronesl výrok onen dopisovatel z Brna v „Hlasu 1862 dne 15. srpna,“ když pravil: „k opravám a ku zvelebení Velehradu jest třeba sta tisíců zlatých a protož se neukončí činnost Maticе Velehradské snad po jedné jediné ofěře v zemi, nýbrž jí bude několik let usilovně působiti, nežli vznešenou svou úlohu vykoná.“ Ejhle, jak dobře předvídáno! Ó kéž dy se byla již naplnila podmínka, kterouž připojil další zprávě své: „Zároveň činíme známo, že vysokorodý p. hrabě **Egbert Belcredi** do Maticе Velehradské složil prozatím 1000 zl. Půjde-li za příkladem ušlechtilého tohoto pána celý národ, pak se ovšem zastkvěje Velehrad opět v dávné slávě své, jak si

¹⁾ Od poslední valné hromady 10. dubna 1877 jest výbor nový, kterýž sestaven takto: Předsedou J. J. kníže *Hugo Salm*, jeho náměstkem J. O. *Egbert* hrabě *Belcredi*, pokladníkem Dr. J. rytíř z *Lachnitů*, zapisovateli dpp. Pl. J. *Mathon* a prof. Dr. K. *Eichler*, výborníky: prelát *Arthur* baron *Königsbrunn*, opat *Vintíř Kalivoda*, prelát *Aug. Kiovský*, děkan *Josef Vykydal*, děkan *Fr. Maršovský*, Dr. *Pražák*, Dr. *Šrom*, poslanec *Fr. Skopalík*, prof. *Vlad. Štustný* a prof. Dr. *Jos. Pospíšil*.

toho vyžadují všichni ctitelové ss. bratří Soluňských, a jak toho třeba, abychom dokázali, že sv. víra v nás nevyhynula.“

Což nestalo se, staniž se nyní! Dejž Bůh!

Jednota „Velehrad.“

Třetí spolek tento jest více rázu soukromého nemaje z pravidla členů kromě bohoslovcův olomouckých.

Žádnému asi čtenáři zpráv předchozích nebude nikterak divno, že za všeobecné a čilé snahy pro důstojnou oslavu tisícileté památky r. 1863 i bohoslovci českoslovanští, tito učenci Cyrillo-Methodějští, chtěli též přispěti svým dílem a rozmnožiti a zvýšiti ony díky — povinné sv. věrověstům našim slovanským. Spojenými silami bylo lze docíliti úspěchů větších a protož i spojili se a dne 1. června 1862 vydali z Olomouce „Českoslovanští bohoslovci v koruně sv. Václava“ svolání, že ustanovili tři ceny 300 zl., 120 zl. a 80 zl. na nejlepší historické dráma z prvních dob křesťanství v zemích českoslovanických, v němž by zvláště vytknuta byla protiva mezi pohanstvem a křesťanstvem. Myšlenka zajisté krásná. Zasláné práce však neuspokojily ony muže, kteříž zvoleni byli za posuzovatele, a tudíž cena vypsaná odevzdána r. 1865 vzkvétajícímu „Dědictví sv. Prokopa v Praze.“ Ve schůzi 31. července 1865 byl ohlášeno tento nemalý dar a na poděkování uzavřeno, „že se knihovnám alumnátův českoslovanických na Moravě a v Čechách na věčné časy dostane po výtisku knih dědictvím vydávaných.¹⁾ Neždařila-li se původní myšlenka, šlechtitný záměr takhle dosažen předce způsobem jiným.

¹⁾ O těch věcích obsírněji v „Hlasu“ 1862 str. 128 a v „Hlasu“ 1865 str. 144 a 184. Před r. 1863 poslali též více než jedenkrát peníze pro svatyni Velehradskou bohoslovci olomoučtí.

²⁾ Kromě toho dali touž dobou 100 zl. na chrám Páně Bratřejovský, 100 zl. Matici Školské v Olomouci, asi 60 zl. povodni poškozeným v Čechách a s pomocí dobrodincův zřídili nejednu „farní knihovnu.“ Zmíniti též dlužno skvostně vázaného „canonu missae“ s nápisem: „Slavné metropoli národů slovanských věnují podjahaní slovanští v Olomouci ku dni úmrtí sv. Cyrilla 14. února 1870.“

„Škola B. S. P.“ 1877.

Na tomto podniku nebylo však dosti. Nastal r. 1869 a s ním tisíciletá upomínka na blaženou smrt sv. Cyrilla. Ctitelům Cyrillo-Methodějským podána opět příležitost vhodná, aby osvědčili, seč jest úcta jejich a láska k sv. bratřím, kteříž loučíce se v Římě posledněkráte na tomto světě, vzpomínali „Moravanů dobrých.“ „Neopouštěj, bratře, Moravany dobré!“ šeptal zmírající ret Cyrillův napomínaje bratra, aby od té chvíle sám šířil víru Kristovu z posv. Velehradu. — Na posv. tudíž Velehrad po tisíci letech od smrti Cyrillovy, pro nás tak blažené, putovalo radostivě množství vděčných Moravanův s arcibiskupem svým Bedřichem, knížetem z Fürstenbergů, i četný zástup sbratřených Čechův s kardinálem svým Bedřichem, knížetem ze Schwarzenbergů, dne 19. srpna. Den památný! „Všeho duchovenstva bylo 600—800. Poutníků pražských bylo 1300 a všeho lidu jistě více než 40.000. Chrám Páně nemohl všech pojmouti,“ udává popisovatel oné slavnosti v „Hlasu“ 1869.

Za takových poměrů — radostno slyšeti! — nezůstali bohoslovci olomoučtí nečinnými; zaraziliť téhož roku mezi sebou jednotu, jíž dáno jméno „Velehrad.“

Jednota „Velehrad“ soukromým jsouc spolkem bohoslovcův olomouckých uniká veřejnosti, nelze tudíž podati o ní více než to, čím zjevila se sama. Tak dovídáme se, že vznikla r. 1869, že účelem její „zvelebení a okrasa chrámu Páně Velehradského“ a že pilností mravenčí pracující a obětavostí znamenitou vznikající zjednala pro Velehrad vzácná smuteční roucha mešní: kasulu, dvě dalmatiky a pluvial — v ceně 600 zl. r. č. ²⁾

Věru tato roucha, zvaná „paramenty Sušilovými,“ darem jsou královským, povážíme-li, že dárcové krejcar ku krejcaru přidávajíce po leta neunavně skládali a shromažďovali nežli vlastní pšli svou darem stkvostným korunovali. — Mníte, že jsme již u konce? Slyšte!

Horlivost nadšená a přítulnost jejich ku ss. apoštolům národa našeho, pro kterouž dostalo se jim pochvaly od zvěčného Fr. Sušila dne 12. března 1862, tato horlivost a přítulnost nedala jim, aby nevybízel, nezískávali i jiné pro vznešenou oslavu ss. apoštolů Cyrilla a Methoda. Majíce již na zřeteli tisíciletou památku úmrtí sv. Methoda r. 1885 konají přípravy od slavnosti „Nepoškvrněného Početí Marie Panuy“ 1875 a to v ten způsob, že na „oslavu tisícileté památky r. 1885“ ukládají polovici výtěžku svého i dary, jež bývalí údové jednoty „Velehrad“ a jiní dobrodincové jim posílají. Čtvrtletně bývají tyto dary uveřejňovány v „Hlasu“ pod nápisem „na okrasu svatyně Velehradské, která r. 1885 zjednána býti má“ (n. p. v letoším „Hlasu“ č. 12 a 48) a činí posud již značnou jistinu, kteráž svým časem vydá ovoce krásné.

Vidíme-li důkazy takové, aj! zdaliž rozradostněné srdce naše neletí vstříc nastávajícím dělníkům na vinici Páně? a zdaliž nevyznáme rádi: aj, pravá mlád Cyrillova, praví odchovanci Methoděvi?!

„Jen dál, bratři!“ pravím a zplna srdce provolávám i já nemaje pro nyníšek i do budoucna lepšího přání a neznaje lepší prosby nad tu prosbu Sušilovu: „abyste v posvátné horlivosti neoblevovali a lásky svojí k církvi a vlasti neunavným sebe vzděláváním, ušlechtilými mravy a dokonalým povinností svojich plněním dokazovali, doufám, že prosba ta z upřímného srdce pocházejíc u Vás s oslyšením se nepotká.“

Zdař Bůh!

Za řeči o společných Velehradských nebylo by nikterak slušno, kdybychom vděčně nevzpomněli též bývalého „**Spolku paní a panen v Brně.**“ Památného r. 1863 spojily se některé spanilomyslné ctitelkyně Cyrillo-Methodějské, jejichž jmenem velectpp. hraběnka Kristína Belcredi-Nosticová, hr. Kaunic-Thunová, Ant. Pražáková a Bož. Helzeletova rozsílaly pozvání po vší vlasti Moravské připomínajíce: „Morava koná letos tisíciletou slavnost uvedení křesťanské víry ss. apoštoly Cyrilem a Methodem. Veškerá země hotoví se dílem velkolepými slavnostmi ku probuzení vzpomínky na tuto tak důležitou a blahonosnou událost, dílem trvalými zřízeními ku zakládání památek vděčnosti pro budoucí časy. I také paní a panny moravské povolány jsou, aby k tomuto zbožnému a vlasteneckému dílu přispívaly, by tudíž vlast přesevěděla se, že i její dcery věrně a vroucí podíl ve všem berou, cokoli se jí týká. „Vyzdobení chrámu a oltářův na posv. Velehradě jest zajisté důstojným cílem činnosti paní a panen moravských.“

Tenť byl účel, k němuž zvaly sestry své, a věru! nadarmo nezvaly. Neboť nejenom že za nedlouho poslaly na posv. Velehrad oněch 19 různých věcí vytknutých v pamětní knize čís. 86, věci vzácných (jako monstrance veliká, kasula), věci mnohých téhož druhu (7 zvonkův, 6 svícňův, 12 baretův atd.), nýbrž i příkladem i slovem svým působily, že nejedno roucho drahocenné darováno bylo svatyni Velehradské, drahocennější ještě tím, že pracovaly na něm šlechtičny samy a ony paní vznešené z pouhé lásky ku ss. Cyrillu a Methodu, z pouhé lásky křesťansko-vlastenecké. Jím hlavně máme co děkovati ony kasule (ornáty) se znaky šlechtickými, zásobu lněného šatstva mimo jiné věci, jež svým nákladem opraviti daly (n. p. veliké kůrní lavice r. 1866 opraveny od nich nákladem 1100 zl., též

mříže na oratoriu a dvěře železné zjednány jimi asi za 300 zl.)

Škoda, že nestává již spolku tohoto! dne 12. ledna 1877 zemřela veleza-sloužilá předsedkyně hr. Kr. Belcrediová, kteráž sama darovala též překrásnou kasulu s křížem, na němž vyšíť významný nápis: „V tomto znamení zvítězíš. — V kříži spása naše — ó Bože, jáť miluji Tebe“ — v řeči latinské.¹⁾ Po smrti její odevzdal vysokorodý p. manžel její, hr. Egb. Belcredi posledních 15 zl. chrámu Velehradskému a tím ustal spolek paní a panen v činnosti své.

Výkaz všech darův a všech podpor svatyni Velehradské poskytnutých, že odešle nejdůst. konsistoři olomoucké, až kdysi ukončí svou činnost, slíbil výbor toho spolku 15. října 1863. — Avšak, ačkoliv nelze nám zvědět zevrubně, co poskytly, předce víme, že věnovaly mnoho krásného a vzácného, a protož, ach velmi rádi! vzdejme jim povinný dík, ale dík srdečný pravíce jim:

Odplatiž Bůh!

Provodivše milého čtenáře několika roky nedávnými, což máme ještě říci? Několikrát zajisté vzplesalo mu srdce čtoucímu o té účtě a lásce a nadšenosti a horlivosti a nezištné obětavosti, kteráž hýbala kněžstvem, oživovala laiky, rozhňovala bohoslovce, uchvacela paní a panny, že ve spolky se spojivše dali se na skutky veliké, vznešené a památné, aby r. 1863 důstojně byl oslaven na Velehradě posvátném a na tomtéž Velehradě aby postaven byl pomník trvanlivý, pomník důstojný ss. věrověstů, Cyrilla a Methoda, důstojný též ctitelův jejich vděčných. Seznalif jsme, že ve všech provoláních ozvěnou mnohonásobnou ozývalo se povšechné leslo: Památku tisící-

letou „slaviti na Velehradě — nikoli však na Velehradě upadajícím, nýbrž na Velehradě zvelebeném a okrášleném, aby jsa obnoven v druhém tisíciletí víry Kristovy na Moravě hlásal potomkům, že jsme nedali zahynouti Velehradu drahému, nýbrž že jsme zachovali, ba zdokonalili, což otcové podnikli.“ Tam směřovali ctitelé horliví nikoli malou jen chvíli, alebrž po více rokův, jakž prorokováno hned r. 1864 v kalendáři Moravanu: „že s rokem třiašedesátým se činnost ani Matice Velehradské ani Koruny Soluňské ani výboru ženského neukončí; nýbrž že setrvá dotud, až Velehrad se zastkvěje ve slávě své dávné a až hrob Methodův postaven bude opět pod stráž důstojného sboru kněžského.“

Poutníče Velehradský, pověz! zdaliž dospěli jsme již toho cíle? Zdaliž dospěli jsme již toho cíle nyní r. 1877? Jestliže s dostatek již postaráno o hrobku Methodovu?!! Ani se nenadáme, přiletí rok tisícileté památky úmrtí sv. Methoda, prvního arcibiskupa našeho, našeho apoštola, kterýž umřev 6. dubna 885 na Velehradě pochován jest — a my zdaliž budeme s pomníkem svým hotovi?!

Mnohý náрек slyšán r. 1863: „začali jsme pozdě s přípravami, činnost nezvšeobecněla dosti.“

Nuže, učme se z toho! Začneme již nyní pracovati usilovně a přičiňme se, ať zevšeobecní vznešený účel spolků Velehradských, přičiňme se, ať nenalezne se nikdo v národu českoslovanském, kdož by nebyl údem aspoň jednoho spolku Velehradského: aj! — pak nebudou nám rozrývati srdce — vážná slova Cyrillo-Methodějského pěvce, Jana Soukopa:

¹⁾ Mimochodem budiz podotknuto, že mezi nejpřednější a nejobětavější dobrodince Velehradské patří děkanství Přerovské a že původcem takřka veškerých sbírek pro Velehrad posvátný byl zvěčnělý arcikněz Přerovský, slovutný Fr. Navrátil (viz n. p. „Hlas“ 1860 str. 47.)

„Zdráv buď Velehrade, hvězdo skvoucí,
moravský náš milý Betleme,
zde Pán zjevil se nám všemohoucí,
jehož obraz v srdci neseme;
tady první oběť čistá k Bohu
vznášela se za nás nad oblohu;
odtud po tisíc již po roků
ze svátostných pijem potoků.

Sláva tvoje, Sione náš svatý,
po dalekém světě slynila,
z tebe proudil v národ pramen zlatý,
s tebou žila vlast i hynula;
běda, ve ssutinách kvílíš smutných,
zlobou nepřátelův přeurlputných
město svaté kleslo do hrobu
a s ním národ v bolnou porobu.

Kde, ach kde jsi hrobko Methodova?
Ztráta tvoje srdce prorývá;
hory, doly rcete: kdo ji chová,
který pahrbek ji zakrývá?
Běda, nikdo místa neoznámí,
protože hřích vládne mezi námi,
nehodni jsme nevděčností svou
políbiti hrobku velebnou.

Zapomenuli jsme drahé matky,
zapomněli apoštolů svých,
svazek církve rozěvaly zmatky,
mnozí padli v jámu bludů zlých;
národ neputoval k Velehradu,
proto hynul o bolestném hladu;
otcové i my jsme zhřešili,
Sion opustivše přemilý.“

J. Andrejev.

V á n o č n í .

Svatou nocí kráčí tíše
Po pozemském obvodu,
Dítka Boží s nebes výše
V anjelů svých průvodu.

Záře hvězd aj doprovází
Dítka v říze bělostné,
A kam koli v světě vchází,
Tváře vidět radostné.

Na loži kde chorý stená
Boly všechny zahojí,
Kde dlí duše opuštěná
Útěchou ji napojí.

A kde hodné dítě vidí
Osamělé v chudobě,
Šle je mezi dobré lidi,
Kde plá stromek v ozdobě.

Jaré květy, jasná světla
Zdobí stromek vánoční,
Každá haluz jimi zkvětla
V každé větvi dárek ční.

A vše co nás tuto vítá
Snesl milý Ježíšek,
Dobrodinců rukou skýtá
Šat i zlatý oříšek.

Naučil on svaté lásce
Ku svým blízním člověky,
Přítel dítek, světa Spásce
Budiž chválen na věky!

Ježíšku, jenž světy řídíš
A tu s námi prodléváš,
Nezříme Tě, však Ty vidíš
Nás a naše prosby znáš:

Žehnej těm, jenž svatou snahou
Dítek Tvých se ujali,
By nás vedli cností drahou
A nám spásu zjednali.

Králi nebes přebohatý
Žehnej všemu dobrému,
A svůj pokoj blahý, svatý
Daruj světu celému.

(V. Št. „Vánoční dárek.“)

Sjednotí-li se rozkolnické církve východní s církví římskou ?

„Škola B. Srdce Páně“ všímá si také otázky sjednocení církve východní se západní. A vším právem. Co mohlo by býti Božskému Srdci milejšího při choti jeho, svaté církvi, nežli svatá jednota a bratrská láska? Východní odštěpená církev řecká s ruskou, bulharskou a srbskou má pravé kněžstvo, jež se honosí posloupností apoštolskou; tudíž má také pravou oběť a Kristus Ježíš jest tedy i na oltářích těchže církví skutečně a pravdivě přítomen v nejsv. Svátosti. Avšak jakou bolest musí to témuž Božskému Srdci Páně působiti, že biskupové a kněží východní osmělují se svatá tajemství konati i přes to, že hlasu nejvyššího viditelného pastýře, jež Kristus církvi ve sv. Petře a jeho nástupcích dal, neposlouchajíce od jedině pravého ovčince Kristova se vzdalují?! Ovšem bude mezi biskupy a kněžími těmi mnoho takových, kteří ani snad netuší, že bloudí, že hříšně jednají; valná většina jich žije bezpochyby v domněnce, že Kristu Ježíši nekřivdí a neubližují, neuznávajíce viditelného nejvyššího pastýře církve. Máme před sebou celé tlusté knihy ruské, v nichž snaží se dokázati, že my jsme v bludě, že Pán Ježíš žádného nejvyššího pastýře církve neustanovil, že papežové sami se učinili poznenáhla hlavou celé církve a že sami si urvali moc rozkazovati všem ostatním biskupům a věřícím na celém křesťanském světě.

Mohli bychom o nich říci, že jsou „vůdcové slepí“; ale co teprv říci máme o těch katolících, kteří se domnívají, že sjednocení neuskuteční se jinak, leč i když my trochu povolíme t. j. leč když papež se vzdá svých svrchovaných pastýřských práv a povinností? Něco takového tvrditi prozrazuje věru úplnou neznalost podstaty křesťanského náboženství a nanejvýš jednoty svaté katolické církve.

Lze ovšem nadíti se, že by důkladnějším studováním základův katolické víry a pak též dějin církevních východaně mohli přijíti na pravou cestu. Ale to by trvalo ještě velmi, velmi dlouho; neboť k tak důkladným studiím bohovědným, s jakými se nyní v Německu, ve Francii a poněkud i v Anglii setkáváme, východaně tak brzo nedospějí. I ty nejlepší ruské spisy bohovědné jsou tak mělce a tak nevědecky psány, že by v Německu nikdo se neosmělil s podobným spisem jíti na světlo, poněvadž by kritikou úplně musel býti spis takový potřen a zničen. Ovšem že i v Německu a u nás a jinde spisy vycházejí, v nichž se setkáváme s hrubými nájezdy na papežství; ale takové spisy nechtějí býti vědeckými, nébrž bývají jen vydávány pro balamucení nevzdělaných tříd nebohého lidu. A dejme i tomu, že by ten onen učený Rus, Bulhar a t. d. studiemi přišel k poznání pravdy, jaký vliv bude mítí tento jeho krok na ostatní soukmenovce jeho? Pražádný aneb pramalý; obyčejně budou mu jen spílati aneb — v nejlepším případě — ho politují.

Neočekávejme tedy mnoho pro sjednocení církví od učenců východních. Kdo jedině zde pomoci může rychle a dokonale, jest Bůh sám. Zcela za pravdu dáváme svjaščenníku (knězi) Ivancovu-Platonovu, jenž ve spise svém „O rimskom katolicismě“ (Moskva 1869) na str. 51 píše takto: „Hospodin řídí osudy světa a zvláště církve své. On silen jest učinit i uprostřed smrti — život, z rozdělení — jednotu, z nepřátelství — lásku. i tam, kde jest málo základu k tomu ve svobodné vůli lidské.“ —

Ovšem že bohoslovci s obou stran se namahají, aby vyzkoumali dobu, kdy asi by se mohlo s pomocí Boží sjednocení státi. Slyšíme, co o tom soudí právě uvedený ruský spisovatel Ivancov-Platonov. V řečeném spise svém, jenž ovšem není

prost chyb, o kterých jsme se výše zmínili, píše na str. 45. takto: „Jednota může se uskutečnit tehdy, až v jedné i druhé části křesťanského světa se utuží upřímná snaha po jednotě a se stane živou potřebou ne jednotlivých osob, ale samých církví v hlubině jejich životního seznání; až zároveň s tím v jedné i druhé části křesťanského světa objeví se upřímná ochotnost vynaložiti všechny síly, přinést všechny potřebné oběti k tak velikému dílu. Sjednocení může tehdy se uskutečnit, až budou bez vášní objasněny a odstraněny příčiny, které položily základ k nešťastnému rozkolu a jej udržují; až bude obnovena jednota životních základů, jednota přesvědčení ve všech podstatných člancích víry, a bratrský rovnoprávný poměr mezi oběma velikými církvemi. Bez těch věcí, při různosti životních základů i snah, při neshodě v podstatných člancích víry, při nedostatku zcela upřímných, bratrských poměrů, povrchní, umluvený spolek mezi církvemi nemohl by býti trvanlivým, i kdyby mohl dosažen býti nějakými umělými prostředky (čeho však dle víry v milost Ducha sv., chránícího čistotu své církve, předpokládati nelze).“

Tak soudí o možnosti sjednocení svjaščennik ruský. A co my k tomu pravíme? Souhlasíme, že jednota se uskuteční tehdy, až se stane živou potřebou — ale ne církví obou, nýbrž církví východní. Neboť církev římsko-katolická není právě třeba, aby se s ní odštěpené církve sjednotily; ona žila a dovede i nadále žíti bez nich, ač ovšem to její povinnost jest, starati se o to, aby pobloudilé ovečky do ovčince Kristova zpět byly uvedeny; neboť církev má učiti všechny národy zachovávat všecko, co Pán přikázal. Že východní církve pocítí potřebu toho, aby se sjednotily s římskou, toho můžeme několik důvodů již nyní podati.

Především pozorujme, jak jest uhnětena svoboda církví východních. Církev ruská úpí pod státním poručenstvím; cář ruský Petr I. dokonce i vydal zákony, kdy kněz prozraditi má tajemství zpovědní!! Cařihradská církev sice ve vnitřních záležitostech svých jest svobodnější než ruská, ale za to trpí hnusným vředem šimonství; biskupství a vůbec hodnosti církevní dostává ten, kdo nejvíce zaplatí. Podobně se to má s církví novořeckou; není tomu dávno, co jsme četli v novinách hnusný proces, vzniklý z toho, že dva biskupové uplacením dostali se na prestoly biskupské. Bulharská církev úpí pod jařmem vyssávajících ji Fanariotů; prestoly biskupské obsazují se pouze Řeky¹⁾. — Avšak dejme tomu, že by se poměry na východě změnily, že by novověké ideje v svobodě svědomí i na Rusi i v Turecku konečně si proklestily volnou dráhu — k čemuž snad nynější válka nápomecna bude — a že by církve východní úplně se staly svobodnými, co tím vyzískají? Jiný, mnohem mocnější nepřítel nežli státní absolutismus vrhne se na ně: novověká nevěra totiž se vším, co s ní spojeno jest, hlodati bude na kořenech pravoslavlí a podkopávati bude jeho základy; jemu bude podstoupiti boj na život a na smrt s „vymoženostmi nové éry člověčenstva.“ Budou míti východní odštěpené církve v sobě síly dosti, aby odolaly těmto návalům moderního pohanství? Budou míti tolik síly v sobě, aby lichojmennou vědu potřely na př. podobným způsobem, jako katolická církev ve Francii to učinila, založivši osm katolických universit? Nebudou se museti východní církve ohlížeti po spojenci, jenž právě tolik síly a energie v sobě má, jako římsko-katolická církev? — To prozatím nevíme; ale tolik můžeme se domýšleti, že boj ten konečně přec jednou donutí východní bohoslovce, aby křesťanství

¹⁾ Hrozná útrapy církve bulharské líčí mistrným pérem slovatný Koustantin Jireček ve svých „Dějínách národu bulharského“ str. 496 a násled.

začali také již jednou v základech jeho seznávatí, aby začali důkladněji pěstovati bohosloví základní. Východní odštěpené církve věří tak dobře jako my, že církev jest neomylná. Ivancov-Platonov praví, že Duch sv. chrání čistotu své církve t. j. že ji chrání před každým poblouzením. Avšak v celém spise svém snaží se Ivancov-Platonov dokázati, že jen východní církev zůstala čistou ode všeho poblouzení; západní církev prý porušila vyznání víry přidavkem „Filioque“ (náukou, že Duch sv. nejen z Otce, ale i ze Syna vychází), a pak prý si přidělala ještě několik článků víry, najmě o nejvyšší vládě papežově.

Avšak tážeme se: odkud ví pan Ivancov-Platonov, že Duch sv. jen východní církev od bludu zachránil? A ví to pan „svjaščennik“ neomylně? Sdělil mu to Duch sv.? On by nám na otázku tuto bezpochyby odpověděl takto: Že východní církev nepobloudila, vím odtud, že dnes učí tomutěž, čemu učila před tisíci lety, když ještě západní církev s ní spojena byla a tomutěž učila. Avšak na to odpovídáme: Před tisíci lety východní církev věřila tak dobře jako západní, že římský biskup jest nástupcem sv. Petra, nejvyšším viditelným pastýřem církve¹⁾; před tisíci lety věřila východní církev tak dobře jako západní, že Duch sv. i ze Syna (skrže Syna) vychází²⁾; před tisíci lety věřila řecká a ještě před dvěma sty lety ruská církev, že Panna Maria bez hříchu prvotního jest počata³⁾. Poněvadž však nynější odštěpené církve východní tyto pravdy zavrhuji, tedy není pravda, že učí nyní tomutěž, čemu učily před tisíci lety, a není tedy pravda, že nepobloudily.

Též bychom mohli očekávati, že by východní bohoslovci nám řekli: „Věra naše nezměnila se; jest ve všem vírou toutěž, kterou předepsalo celému křesťanskému světu prvních sedm obecných sněmů církevních, i od západní církve uznávaných.“

Na to máme zase tuto odpověď: Ovšem prvních sněmů církevních nejednalo o nejvyšším pastýřství biskupa římského; ale proč? protože toho nebylo potřeba; žádný toho tehdy nepopíral. Taktéž nejednalo prvních sedm obecných sněmů o východě Ducha sv. ze Syna, o neposkvrněném početí Panny Marie a o jiných věcech, které Řekové nyní za pravdu zjevenou uznati nechtějí. Ale, tážeme se, což následuje z toho, že oněch prvních sedm sborů církevních tyto nauky zavrhovalo nejednajíce o nich? Když nikdo se mě po tom neptá, a já mlčím o tom na př., že voda sestává z kyslíku a vodíku, následuje z toho, že já tuto chemickou pravdu zvrhuju? — A pak, což jest pouze sedm obecných sněmů církevních? „Ano,“ odpovídají Řekové. Avšak my jich počítáme již dvacet. Řekové praví, že všechny ostatní po sedmém sněmě odbývané sbory nejsou všeobecnými. Avšak tu zase my tazati se musíme, kdo učinil Řeky soudci obecných sborů? Nechť se vykáže výrokem Kristovým, který by byl jenom Řekům dal právo, aby rozhodovali, kdy který sněm jest obecný. „Svjaščennik“ Ivancov-Platonov dobře praví, že Duch sv. církev svou chrání od poskvrny bludařství. Děje se to právě na obecných sněmích. Duch sv. skrže sněmy obecné chrání církev před poblouzením, zachovává ji v čistotě t. j. v ryzí pravdě Boží. Sněm obecný jest tedy jaksi nástrojem Ducha sv., jest jeho tlumočníkem, jest ve výrocích pravdy Boží se týkajících neomylným. To věří východané odštěpení právě tak jako my. Avšak jak pošetile zároveň při víře této jednají východané, činíce sami sebe, jsouce přec omylni, soudci nad sněmem

¹⁾ Důkazy viz v našich „Stručných dějinách církve cařihradské až do r. 842.“

²⁾ To dokázal slavný dr. Hergenröther ve spise svém o nejsv. Trojici a kard. Franzellin ve spise proti ruskému biskupu Makariu Bulgakovu.

³⁾ Viz O. Gagarina: „Církev ruská a Neposkor. Početí.“ V Praze 1877.

neomylným! Kdo rozhodovati chce, zdali sněm nějaký vskutku všeobecným, t. j. takovým jest, že při jeho výrocích sám Duch sv. svou milostí přítomen byl a výroky ty před bludem chránil a tudíž sněmu známku nesmylnosti vpečetil, ten nesmí sám býti v tomto rozhodování, v tomto úsudku svém omylu podroben: on musí býti rozhodcím od Boha samého v tou neomylností nadaným, sice bychom nikdy nemuseli nikomu věřiti, že ten onen sněm jest všeobecný, pro celý křesťanský svět platný, zvláště, kdyby se nám ten který sněm nelíbil, jak tomu u pánů biskupů východních odštěpených církví jest, kteří proto sněmy po sedmém sboře slavené za obecné neuznávají, poněvadž v těch sněmích jejich odpor proti nejvyššímu pastýři a proti ostatním výše jmenovaným pravdám Božským byl náležitě odsouzen.

Nuže, aby takové libovolné soudy nad sněmy jim nepohodlnými svéhlaví a odbojní biskupové a kněží dovolovati si nemohli, proto musel Pán Ježíš ustanoviti jednoho nejvyššího, neomylného soudce nad obecnými sněmy, jednoho nejvyššího soudce nade všemi biskupy a kněžími, jednoho nejvyššího pastýře a vůdce, jednu nejvyšší viditelnou hlavu celé církve. A to on učinil právě sv. Petru: Luk. 22, 32: „Modlil jsem se za tebe, Petře, aby nezhylnula víra tvá; ty pak jednou obrátě se potvrzuj bratři svých.“ Kdyby to byl Pán Ježíš neučinil, byl by vydal církev patrnému rozpadnutí-se v šanc a nebyl by Božským zakladatelem církve. Tím právě odpadl východ od jednoty církevní, že vypověděl poslušnost nejvyššímu strážci církevní jednoty. Ano, pane svjaščenniku Ivanove-Platonove, jest pravda, že oběti jest třeba; jest třeba, obětovati svou vlastní vůli, a státi se poslušným k pastýři, jenž od Krista obdržel rozkaz pásiti beránky i ovce t. j. věřící i biskupy. Ano, jest třeba, byste obnovili na východě původní přesvědčení o nejvyšším pastýřství biskupa římského; třeba jest, byste se vzdali hrdých nároků na rovnost východní církve s církví římskou vědouce, že Ten, jenž řekl „pas!“, tím samým také řekl: „nechte se pásiti, poslouchajte!“ Jest třeba, abyste odloživše nesmyslnou pýchu přestali se činiti soudci obecných sborů církevních, autoritou božskou, neomylnou nadaných, pamětliví jsouce toho, že omylný neomylného nikdy souditi nemůže, leč by se rozumem pominul!

My pak zatím nepřestaneme nejsv. oběť přináseti¹⁾ a modliti se, aby Božské Srdce Páně, jehož nejsvětější krev také na vašich oltářích při nejsv. oběti přítomnou se stává, ráčilo již nad vámi se smilovati a osvětit vaše biskupstvo i kněžstvo, by poblouzení své konečně poznalo a se všemi sobě poddanými ovečkami se vrátilo do onoho ovčince, jenž zbudován jsa Kristem na skále vzdoruje branám pekelným. Návrat tento bude vítězoslávou svaté církve dosud nevidanou; marně zuřiti budou její nepřátelé; plesati pak budou andělé a všichni Svatí a Světice Boží!

J. B.

¹⁾ V Čechách mnoho kněží obětují mši sv. na ten úmysl, aby Bůh ráčil jednotu církví brzo sprostředkovati.

Zjevení Panny Marie v Jetřvaldě.

Ještě nedozněla slova požehnání ctihodného reka Pia IX. národu polskému a již požehnání náměstka Svého na zemi potvrzuje sám Kristus Pán, žehnaje lid polský rukou stokráte ba tisíckrátě světější, neboť rukou nejmiřejší matičky Svojí.

Nepatrný Jetřvald jest to místo, které oblíbila sobě bez poskvrny počatá Panna Maria, tam zjevuje se čtyřem osobám a žehná shromážděnému lidu polskému, který ze všech stran z blízka i z daleka spěchá jako kdysi pastýřové Betlemští na ono místo posvátné. Nejprve dostavili se katolíci okolní z různých míst, pak i vzdálenější po jednom, v tlupách i v průvodech, pěšky i na vozích, ze všech stavů, všeho věku i pohlaví na konec však i protestanté a liberalové se žandary. — Není-li to vhodný obraz kázání horského, kde Kristus Pán před nesčetnými zástupy lidu pravdy nebeské vykládal?

Protož pojďme v duchu i my pod onen strom posvátný, kde nyní již krásná kaplička ozdobena soškou bez poskvrny počaté P. Marie se vypíná, vizme co se tu dalo a děje a padnouce na kolena velebme Boha, úctu a díky vzdávající Matce opuštěných, která milosti rozdává na posvátném tom místě v míře přehojné.

Jak z předešlého čísla „Školy“ známo, zjevila se P. Maria nejdříve dvěma mladším děvčatům a sice dne 27. června a pak oněm starším. Zjevení to opakovalo se třikrátě za den pokaždé, když zvonilo klekání při pobožnosti sv. růžence.

Vizme jak katolíci Jetřvaldští odávají pobožnost sv. růžence pod stromem na hřbitově.

Právě vyšel z chrámu průvod s křížem a čtyřmi korouhvemi. Již stanul pod jmenovaným stromem a podle věku se řadí. Napřed klečí pod křížem mládež pak pod zelenou korouhví mládenci, pod

korouhví bílou panny, pod korouhví červenou matky a manželky a pod korouhví popelavou otcové a muži ženatí. Místní pan farář pobožnosti přítomen není; i dobře tak činí, neboť ho ze všech stran již pro zjevy ty osočují a očerňují a tu by ještě měli přičin k tomu více.

Vyvolené čtyry osoby se dostavily, počíná růženec. Malá dvě děvčata jako děti na počátku pobožnosti se ohlížejí a jinak jsou roztržita. Avšak brzy nastane vidění, které nepočíná nikdy tímtež časem, aniž stejně končí; obyčejně počíná vidění při druhém tajemství a končí při třetím. — Po ten čas změnil se ony osoby úplně. Stávají se pokojnými, oči upřeny mají na jedno místo a tvář nabývá výrazu nadzemského. Zvláště dvě malá děvčata jsou vzezření tak spanilého, že se zdají býti andílky, kterým jen křídla schází, aby uletěli do nebe. Když se P. Maria zjeví, hluboce se uklání i celý zástup s nimi, když jim P. Maria žehná, znamenají se sv. křížem a když mizí před zraky jejími, padají na tváře své.

Vidění někdy bývá prodlouženo až ke konci růžence a tu rozmlouvá blh. P. Maria s vyvolenými svými a odpovídá na jejich otázky, které jí z rozkazu místního p. faráře kladou.

Mimo jiné otázky a odpovědi již v předešlém čísle „Školy“ oznámené tázaly se ony vyvolené osoby blah. P. Marie, zda-li choří a nemocní mohou tu (pod stromem) pokládati plátno a vodu? Odpověď byla, že plátno možno tu položit, avšak až bude postavena soška, o vodě pak se nezmínila. Když děvčata za svého biskupa prosila a se tázala, zda-li jim ho nevezmou, P. Maria nic neodvětila, nýbrž jen bystře a s podivením na ně pohlédla. Dále dětem na jich otázky oznámila, že sv. Otec dočká se vítězství církve, že církev v Polsku bude brzy uvolněna a osířelá

farnosti dostanou opět své duchovní pastýře, budou-li se jen horlivě modlití, že však ještě horší věci přijdou, jakož i že p. faráře, ony čtyry osoby a jiné chtějí úřady vsaditi do vězení. Vyšetřování je už zavedeno.

Blahoslavená P. Maria nezjevuje se vždy stejně. Ta dvě děvčata t. j. Augusta Szafrýnska (Šafryńska) a Barbora Samulovska viděla blh. P. Marii vždy jednakovo, to jest sedící na trůně zlatém, jak již dříve udáno bylo. Třiadvacetiletá panna Kateřina Wiczorek, které vidění později se ukázalo, vidívá blh. Pannu stojící na onom javoře s hlavou odkrytou, vlasy rozpuštěnými a rukama spuštěnými; šaty mívá bílé. Vdova Bylitewska konečně, které vidění nejpozději se zjevilo, viděla Matku Božskou stojící na javoře s korunou na hlavě a s děťátkem v ruce, které drželo v jedné ruce zemské jablko na hoře s křížkem. Oblečena byla v bílé šaty se žlutým zlatým pláštěm. Na konec vidívají blh. Pannu Marii tak jak se maluje na obrázcích co bez poskvrny počatá.

Známo jest, že blh. P. Maria dne 9. září přislíbila, že jakmile soška neposkvrněného početí přijde, opět se zjeví a onu sošku sama požehná. Tak se také stalo. Slyšme, co o tom píše očitý svědek do jedné polských novin.

Když soška byla dodána, praví onen dopisovatel, ukázali ji oněm vyvoleným. Než ony počaly velice plakati, že soška není tak krásná jako blh. Panna ve své nebeské postavě. Na večer 12. září ukázala se najednou opět mezi růžencem blh. Panna i povídala děvčatům, aby se nermoutily, neboť soška jest dosti hezká, byť ne tak krásná jako u vidění.

Od té doby ukazovala se blh. P. Maria jak obyčejně každý den až do budoucí neděle a rozmlouvala s vyvolenými svými.

Sošku bylo zamýšleno slavnostně postavit 1. listopadu a to proto, aby se na tu slavnost všecko lépe připravilo,

i aby byl požádan nejdp. biskup, aby nějakého vyššího církevního hodnostáře k té slavnosti odeslal.

Bylo by se to též více rozhlásilo. I učiněn jest skutečně v tom smyslu dotaz k blh. P. Marii 13. září v poledne, dostalo se však za odpověď, že socha hned následující neděli t. j. 16. září po poledni o třech hodinách má býti v kostele posvěcena, do kapličky zanešona, kde ji blh. Panna mezi sv. růžencem sama požehná. Na jinou otázku zda-li při tom svěcení má býti jen sám p. farář nebo i jiní kněží, odpověděla P. Maria: že i jiní kněží mají býti přítomni.

Dne 14. září v poledne opět tázaly se ony osoby P. Marie, zda-li ji i později ještě kdy budou viděti. Matka Božská jim na to odpověděla: „Pokud živi budete, vždy mně budete viděti.“ Na večer toho dne viděla Bylitewska mnoho andělů okolo Matky Božské.

Dne 15. m. m. přibyli již i někteří cizí kněží. Při pobožnosti sv. růžence slyšeli dva kněží velmi krásnou hudbu. Toho samého dne pak Viktoria Naduchevicz z ruského Polska vyznala před kněžími, že viděla blahoslavenou Pannu tak, jak ji vidívají ona dvě děvčata, jen že okolo hlavy měla hvězdy.

Toho dne tázaly se také ony osoby blh. Panny, zda-li je vsadí do žaláře? (t. j. ony čtyry vyvolené, faráře a ještě jiné osoby); i dostaly za odpověď: „chtějí vás vsaditi.“ Potom prosily nejsvětější Pannu o potřebné požehnání v těžkých protivenstvích a pronásledováních pro sv. Otce, biskupa, duchovního otce t. j. faráře místního i pro sebe samy. Na to odpověděla P. Maria, že až zítra jim požehná, což se také stalo.

Nyní teprv přicházím ku popsání výroční slavnosti posvěcení sochy Mariánské, která se odbyvala v neděli dne 16. září.

Vědomost o tom bleskem roznesla se po krajině a v neděli již brzo ráno

ze všech stran přicházeli lidé do Jetřvaldu. Já, praví dopisovatel, přišel jsem do Jetřvaldu právě když shromážděný lid z poledního růžence se rozcházel.

Maje ještě dosti času zašel jsem sobě ku posvátnému prameni, který na farářových lukách za chmelníkem vyvívá. Zřídlo to jest již cihlami vyzděno, z jichž mezer voda v hojnosti prýští. Lidé přicházeli a odcházeli u velikém množství; všichni nabírali si vodu a každý pokleknuv pomodlil se.

Konečně přibyli již všickni kněží počtem 10, z nichž 3 nebo 4 byli cizozemci. I šel jsem na faru.

V pokoji farářově stála socha velmi krásná i mimo to, že děvčata plakaly a rmoutily se, že není tak pěkná, jako P. Maria sama. Zhotovena jest v Mnichově a jest asi 5 stop vysoká. Šaty má bílé jakoby zlatem protkávané a páskem přepásané. Nebeský plášť, který na hlavě jest zlatou korunkou ozdobený a pod šíjí spjatý, má vnitřek pozlacený; ruce s otevřenými dlaněmi blahosklonně jsou spuštěné a ze spod pláště laskavě kynou; pod nohama svíjí se had, držící zlaté jablko v ústech; vlasy na hlavě jsou jasné jakoby učesané a na zad rozpuštěné; okolo hlavy stkvěje se na zlatém drátku 11 zlatých hvězdiček; tvářička jest ruměná, velmi zajímavá a milá jakoby plna sladkosti a laskavosti, oči pak otevřené jakoby milosrdně patřily a vábily k sobě ztrápená srdce chtějíce v ně vlíti balzam útěchy. Jedním slovem: socha jest velmi krásné dílo mistrovské.

Odtud jsem šel na hřbitov, který byl spoře pískem posypán; i bylo na něm hezky a sucho.

Kaplička pod javorem byla velmi krásně ozdobena a zelenými věnci, uvitými z nejrozmanitějších květin ověčena; klenba její modrala se barvou nebeskou, na níž zlaté hvězdičky se leskly a světu hlásaly, že jest tu malá a skromná svatyně Královny nebes. Před kapličkou

zpředu zasazeny byly po obou stranách jedličky, vedle nichž stály ve velkých květnáčích rozvité oleandry.

Dešť se počal sypati z nebe napřed drobný, potom však čím dále tím hrubší.

I vrátil jsem se na faru. Hodina třetí už se přiblížila ano i minula a dešť ještě nepřestával. Duchovní oblekli se všichni do rochetek a čtyři, kteří měli nésti sochu, vzali na sebe i štólu.

Ale už byl nejvyšší čas, neboť hudba kostelní už tu byla, z kostela přinesen pěkný baldachin, chrámové svítilny, kříž i korouhve. — Já bych sobě přál, praví v zbožném zanícení onen dopisovatel, aby všichni katolíci, jmenovitě pak Poláci, byli bývali svědky té pěkné slavnosti.

Čtyři kněží kladli sošku na svá ramena, kdežto ostatní a velké množství lidu s rozžatými svícemi za zpěvu písně: „Vítej Královno,“ kterou hudba provázela, vycházeli z fary do kostela. Napřed nešen kříž, potom korouhve, za nimi lidé se svícemi, pak duchovní a hned za nimi socha pod baldachinem otočena jsouc svítilnami. Lid jakmile onu sochu uzel, hlasitě zaplakal. Dešť hustě se lil z nebe.

Průvod vešel proto ihned do kostela, kde postavena byla socha P. M. na hlavním oltáři obrácena tváří k lidu. I tu ozval se hlasitý pláč znovu. D. p. děkan Karan posvětil pak za úplného ticha sochu na oltáři stojící. Potom zazpívána píseň: „Hvězdo mořská,“ mezi níž vzata jest socha od kněží opět na ramena a tímtož pořádkem nesena z chrámu. Když vyšli se soškou z kostela zahrála hudba: „Pozdravena buď Královno“ a za zpěvu té písně postupoval celý průvod okolo kostela ke kapličce, kde na vyvýšený trůn kněží sochu P. Marie postavili. Dešť přestal najednou padati.

Tu odzpívala ^{litanie} Tu obšířná litanie lauretanská kleče a bl. Rodiče na kazatelnu vp. Rysie dou Jetřvaldsko a měl kázání polské při a již do fa-osti;

po něm pak d. děkan Karan měl kázání německé.

Viděl jsem četníka, an po straně stoje něco sobě znamenal; co to bylo, brzy se jistě vyjeví.

Po kázáních odzpíval se před sochou žalm: „Miserere mei Deus“ (Smiluj se nade mnou Pane), načež se vrátil průvod do chrámu zpívaje: „Pod Tvou ochranu.“ V kostele pak se pobožnost skončila slavným „Te Deum laudamus,“ načež posvětil místní duchovní ještě škapulíře. Potom hned o hodině 5. započal růženec.

Dešť hustě padal s nebe, když odbývala se pobožnost sv. růžence, mezi níž zjevila se bl. Panna Maria opět na javoře. Ony čtyry vyvolené vidouce ji upadly do velké extaze (vytržení) i obnovily prosbu, včera již učiněnou o udělení příhodného požehnání bl. Panny, která hned také napřed svou sochu v kapliče požehnala a potom i prosícím a ostatním shromážděným požehnání udělila. Poslední slova Matky Božské ku svým vyvoleným byla: „Modlete se růženec.“ Potom jak obyčejně bl. Panna zmizela, růženec ukončen a všechny čtyry osoby zkoušeny, které se pak na protokol, po celý čas zjevení sepsaný, podepsaly. To jest konec zjevení v Jetřvaldě.

~~~~~  
Úvahy hodna jest ta okolnost, že první slova, která bl. Panna vyřkla, byla: „Modlete se růženec,“ a i poslední slova zněla: „Modlete se horlivě růženec.“ Jest to zajisté znamení, že tato pobožnost musí býti P. Marii velmi milá, poněvadž sobě jí tak přeje. Proto každý, který nějaké milosti od Matky Boží dosáhnouti chceš, modli se horlivě růženec, jak to nyní v Jetřvaldě a všude ve vůkolí činí.

Vraceje se ráno z Jetřvaldu přes dědinu dávala se spatřit jsem za soumrasku bylo zaskolaček, any u kavati 1. listopadu do vsi postavené slavnost vnost sv. růžence litaní

lauretanskou uzavíraly. I v Szataldzi tak děti činí, což jest vsí chvály hodno.

Ještě dlužno dodati, že v poslední době Matka Božská svým vyvoleným sdělila, že, byť se nezjevovala, přece nás neopustí, nýbrž vždy s námi zůstane a složené plátno u nohou sochy pro nemocné, rovněž i růžence a agnustky atp. sama neviditelným způsobem vždy mezi pobožností sv. růžence požehná.

Pobožní, byť ne tak hojně, přicházejí pořád na toto posvátné místo zvláště ze vzdálenějších krajín a z vyšších stavů, aby se tu pomodlili a vody sobě nabrali z posvátné studánky, která jest nyní železnou ohradou opatřena a bronzovou sochou nepoškozeného početi ozdobena.

Zdejšího duchovního správce dp. Veichsla zaplavují listy ze všech stran, polské i německé různých úmyslů, tak že je ani přečísti nemůže, neřku-li aby na ně odpověditi mohl. Mimo to má také mnohé práce pastýřské a proto prosí všechny ty, kteří sobě posvěcené vody přejí, aby se obrátili v té věci na varhaníka (organisty) p. Jos. Klatt-a, který jim v tom poslouží. Rovněž oznamuje, že byty i dobrou obsluhu zde u poutivých lidí dostati možno; jmenovitě se odporučuje p. Herman a p. Mlynář.

~~~~~  
Jak se chová svět ku zjevům těmto a zvláště páni liberalové?

Ti nestačí klet a nadávat ve svých novinách na rolníky, že svých prací zanedbávají a toliko do Jetřvaldu pod javor běhají.

Ubozí liberalové jakou starost mají o ten hloupý, jak oni praví, lid! Avšak ať se spokojí, neboť katoličtí rolníci podělají sobě všechny práce a ještě jim zbude času dost na modlitbu; věrní katolíci budou mít dosti chleba pro sebe i pro pány liberaly, kteří od nich toho daru Božího požívati ani hodni nejsou.

Neplačte zatím páni liberalové nad námi katolíky, ale nad správami vašimi, neboť všechno zlé, které na světě nyní v míře tak brozné bují, jest dílo rukou vašich. Ostatně, jak praví polské přísloví, jest dovoleno i psu na Pána Boha štěkati.

Dále vysmívají se liberalové a protestanté, že se tam shromažďuje jen lid prostý, hloupý, nemající „bilduňku.“ Než nejásejte velice, přicházejí tam i hojně lidé osvícení a vzdělaní s rozumem v hlavě a s pokorou i pobožností v srdci; ostatně vybírá Bůh maličké a pokorné ku zahanbení velikých a pyšných.

Čta popis zázračných těchto zjevení bezděky se optáš milý čtenáři i ty, jsou-li vůbec možná a jest-li se skutečně stala.

Že jsou možná, tuším, pochybovati nebudeš, neboť víš, že Bůh jest všemohoucí a mimo to, že i jiným bohabojným a svatým osobám Nového i Starého Zákona zjevení se stala ano v nejnovější době jako v Lurdu a v Marpingenu se dějí.

Nyní mám zodpovídati ještě druhou otázku:

Že se ona zjevení skutečně stala. — O tom nás ujišťují a zprávu nám podávají čtyry osoby jakož i potvrzují různá proseb vyslyšení a zázračná uzdravení. K tomu účelu musíme se přesvědčiti, jsou-li ony osoby věrohodné a jest-li nám pravdu povídají aneb zda-li tu nevládne šizba, podvod a švindl.

Ti, kteří ony osoby viděli a s nimi mluvili, pravili, že jsou to jednoduché, prosté, bohabojné, upřímné a dověrné, při tom však docela zdravé děti a ženy, které schopnými nějakého zúmyslného podvodu býti nemohou. Kdyby tyto byly podvodnice, pak by se již nemohl žádný člověk na zemi za poctivého považovati. Mimo to bydlí u vážených hospodářů v Jetřvaldě, aby nebyly znepokojovány a nějakému cizímu vlivu podrobeny. Tvrzení že by to byl nějaký sebeklam

následkem pomatenosti mysli, nedá se mysliti. Neboť jsou všechny na těle i na duši zdravé, myšlenky mají jasné, v jednání jsou tiché i mají velmi dobrý spánek.

Nyní pozorovati dlužno zjevení samo.

Jest dovoleno ony osoby od sebe oddělit tak, aby o sobě nevěděly; jest možno jim obličej i šátkem zastřít; jakmile však nastane vidění, všechny jako na jeden pokyn se uklánějí, stávají se bezvládnými a tomuto světu jako odumřelí, majíce oči upřeny na javor.

Lidé přítomní je píchají, štípají a všelike jiné zkoušky s nimi provádějí, ale ony ničeho necítí.

Otázky, které se každé jednotlivě od kněze na P. Marii dávají tak, aby druhá o tom nevěděla, všechny stejně odpovídají. Kdo to může přirozeným způsobem vysvětliti?

K tomu přistupuje jejich odhodlanost za pravdu svých výpovědí všechno i smrt podstoupiti. Konečně dosvědčují pravdivost zjevení i jiní.

Na zjištění zdraví oněch osob dostavili se dva lékaři. Jeden z nich Dr. Dittrich pravil, že věda fysiologická podobný stav ještě neobjasnila a proto že ty výjevy uznává za nadpřirozené, neobyčejné; druhý pak mason Dr. Sonntag nevěděl, jak by onen stav pojmenoval.

Jsou-li již uvedené věci pro mnohého přesvědčivé, což když jako vzácný doklad pravdivosti oněch zjevení přistupují ještě mnohá uzdravení, z nichž tu jen některá klademe.

Manželka učitele Pulinne z Mundkeny měla po půl druhého roku silné zapálení očí, tak že žádné světlo snést nemohla a jen na tmavých místech zdržovati se musila. Namáhání krajského fysika z Allensteinu bylo marné. Avšak i proslavený oční lékař Jakobi v Královci ji nemohl potěšiti. Tu obrátila se nemocná s důvěrou k bl. Rodičce Boží a vymyla sobě oči vodou Jetřvaldskou. A ejhle! třetího dne šla již do farního

kostela aby zde Bohu a bl. Panně za uzdravení poděkovala.

Anna Schulzova 10letá dcera rolníková z Lignavy byla na přímmluvu bl. Panny Marie t. zv. Vítova tance sprostěna.

Olga Stach sirotek z Lieperka byla po pět let slepa na jedno oko. I počali jí přikládati plátno namočené ve vodě Jetřvaldské. První den nebylo pozorovati žádný účinek ale druhý den bylo již lépe, třetí den již viděla, čtvrtý den mohla už čísti a pátý den bylo oko úplně zdravé.

Ve Watenburku měl pětiletý synek jistého Makovicza od narození krvice (škrofie). Rady dvou lékařů, kterých rodiče užívaly, ukázaly se marnými. Když

počali rodiče dávatí chlapci vody z Jetřvaldu, v několika dnech úplně ozdravěl.

Jiná Růžena B. ze Z. 13 let stará přišla o berli do Jetřvaldu a zanechavši ji zde vrátila se zdráva domů. I jiná uzdravení udála se v Jetřvaldě každodenně, která zaznamenána jsou v protokolu.

Nuže laskavý čtenáři suď, jak za dobré uznáš. — „Jest-li ta vůc jest dílo lidské, pravil dobře jeden vysoký protestanský úředník, tedy zmizí jakoby pískem zasypána; jest-li jest však dílo Božské, tu nepomůže žádné tupení, hanění a nadávání se strany odpůrců ba na opak způsobí, že Božské dílo tím více a tím dále známější a účinnější bude.“

Útěcha duší v očištění.

Jestli to člověku vrozeno, že se o své v dalekých zemích bydlící přátele stará a po osudu jejich toužebně se poptává. Mnohem více však máme se přičiníti, osud a stav svých zemřelých miláčků poznati; neboť zajisté není nikoho mezi námi, jenž by smrt milého otce, útloucí matku, bratra, sestru, aneb přítele aneb známého nebyla odňala. Ještě ale mocněji nás láska pobízí, abychom se jich ujali, pomůžeme-li, že hrozná muka trpí, a že jim útěchu a úlevu, ano i vykoupení snadno zjednatí můžeme.

Velmi by tyto ubohé duše truchlily a my bychom se hrozná nevděčnosti dopustili, kdybychom jim tohoto nebeského dobrodiní neposkytnuli buď z nevědomosti aneb z nevěšmavosti.

Pročež abychom této nutné potřebě ubohých duší v očištění vyhověli, chceme zde podati o předmětu tom celou řadu úvah dle vysloveného učení písma sv. a ústního podání, dle ustanovení církve sv. a dle výroků sv. otcův a spisovatelů církevních.

1. O poněť očiště.

Očištěc jest místo na onom světě, kde duše se očišťují od hříchů, jež sice milosti Boží nás nezbavují a tudíž peklem se netrestají, avšak nebe, kamž nic nečistého vejíti nemůže, dotud zavírají, pokud duše všechny viny úplně neodkají. Očištěc jest též místo na onom světě, kde duše věrných zemřelých trpí časné tresty za hříchy, za které na tomto světě Božské spravedlnosti zadost nečinily. Neboť naše sv. víra nás tomu učí, že opravdově kajícímu hříšníkovi ve svátosti pokání vina a trest pekelný sice se odpouští, avšak že zbývá ještě časný trest, kterýž buď na tomto, aneb na onom světě v očištění odkáti dlužno, dříve než komu do nebe vejíti lze. Příklady toho nám podávají v písmě sv. Mojžíš a David, kteříž na tomto světě

trpké zkoušky a tresty zakoušeti museli, ačkoliv tito velicí služebníci Boží opravdivým pokáním a srdečnou lítostí nad spáchanými hříchy s Bohem opět se smířili.

2. Důkazy ze starého zákona o jsoucnosti očistce.

Již v starém zákoně víra v očistec u lidu israelského se jevila, což zřejmě poznati lze z druhé knihy machabejské (12, 39—45.). Tamť se totiž vypravuje, že po vítězné bitvě pod sukněmi zabitých dary model nalezeny byly, kteréž bráti zákon Židům zapovídá. Chtěje provinění toho smířiti, učinil udatný vůdce Jůdas sbírku dvanácte tisíc drachem stříbra a poslal je do Jerusalema, aby obětována byla za hříchy mrtvých obět, dobře a nábožně mysle o z mrtvých vstání. „Neboť,“ dokládá písmo sv., „kdyby nebyl měl naděje, že vstanou z mrtvých, kteříž byli padli, zdálo by se zbytečné a marné, modliti se za mrtvé; uznával, že ti, kteříž v pobožnosti zesnuli, mají výbornou milost složenou. Pročež svatá a spasitelná jest myšlenka za mrtvé se modliti, aby od hříchů zproštěni byli.“ Písmo sv. tedy zde dovozuje z počínání si tohoto vojevůdce, že skutečně místo očistec jest, aneb že na onom světě ve zvláštním stavu zemřelí žijí, na kterýž naše modlitby a oběti blahodárně působí, a z kteréhož od hříchů zproštění býti mohou. Zajisté by nebyli Židé válkou zuboženi tak velikou, sbírku učinili, aniž by tak důležitý výkon a obřad náboženský najednou zavést se dal, kdyby již dávno před tím víra tato v srdci lidu toho hluboce zakořeněna nebyla. — Dále vysvětá totéž z knihy Jesusa, syna Sirachova (7, 37), kdež čteme: „Milý jest dar všechněm lidem živoucím; ale ani mrtvému neodpře lásky,“ totiž, prokazováním poslední pocty a obětováním obětí za mrtvé, jakž zde dokládá vykladatel písma sv., Allioli; neboť pravá láska smrti nehyne, nýbrž trvá přes hloubi hrobní. — Konečně ze slov sv. Pavla (I. Kor. 15, 29:) „Sic jinak co učiní ti, kterýž se křtí za mrtvé, jestliže mrtví na prosto z mrtvých nevstávají? I proč se křtí za ně?“ dle mnohých vykladatelů písma patrně se jeví, že Židé ještě tehdy měli v obyčeji, za mrtvé se mýti aneb očišťovati. Slovo „křtění,“ bere se zde jako: „ponořiti se za mrtvé u všeliké utrpení, jako v hluboké vody.“ (Sir. 15, 30; a Luk. 12, 50; Žalm 68, 2.) Smysl tedy jest: Neu-li vzkříšení z mrtvých, což medle prospěje nám všem podrobovati se strastem a mukám až k smrti v té naději, že jest to i nám záslužné, i zemřelým našim, za něž ty strasti a jiné dobré skutky mnozí obětují, prospěšné k blaženosti věčné? — Pročež slova tato sv. Pavla jsou zajisté důkazem tehdejší víry v očistec, ať již se vztahují na Židy aneb na křesťany. Ostatně věří Židé ještě nyní v jakýsi stav očistný po smrti a modlí se za zemřelé.

3. Důkazy z nového zákona o jsoucnosti očistce.

Božský Spasitel praví: „Vejdí v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokudž jsi s ním na cestě, ať by snad nedal tebe protivník tvůj soudci a soudce dal by tě služebníku a byl bys uvržen do žaláře. V pravdě pravím tobě, nevyjdeš odtud, dokudž posledního penízku nenavrátiš.“ (Mat. 5, 25—26.) Tímto žalářem však míní vykladači písma a učitelé církevní k. p. Origenes, Jeroným, Ambrož, Hilarius, vůbec očistec, jelikož se zde patrně mluví o světě záhrobním a peklo, z něhož není vysvobození, nikterak zde míněno býti nemůže; svrchu řečenými slovy však vysvobození za možnost se pokládá. Dále praví božský Spasitel: „A kdoby-kolivěk řekl slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno; ale kdo by mluvil proti Duchu svatému, nebude mu odpuštěno, ani v tomto věku, ani v budoucím.“ (Mat. 12, 32.) — Z toho dovozuje sv. Augustin a mnozí jiní učitelé církevní k. p. Řehoř, Bernard, Beda,

jsoucnost očiště, poněvadž dle nadzmičených slov Kristových musí nutně býti hříšcové, jež Božským milosrdenstvím na onom světě totiž v očiště se odpouštějí. Konečně píše sv. Pavel v prvním svém listu ku Korintanům 3, 12—15: „Staví-li pak kdo na ten základ (jenž jest Kristus Ježíš) zlato, stříbro, drahé kamení, dříví, seno, strniště; dílo jednoho každého zjeveno bude: den Páně zajisté okáže, nebo v ohni se zjeví a jednoho každého dílo, jaké jest, oheň zkusí. Zůstane-li čím dílo, které na něm vystavěl, odplatu vezme: pakli čím dílo shoří, škodu utrpí; ale sám bude spasen, však ale tak jako skrze oheň.“

Slovy „zlato, stříbro a drahé kamení,“ vyrozumívají zde sv. otcové dobré skutky, slovy však „dříví, seno, strniště,“ všední hříchy. Za tou příčinou sv. Augustin ve svém výkladu 34. žalmu píše: „Tresci mne ještě, Bože, v prechlivosti své, aby jsi mne v životě tomto očistil a tak přeměnil, aby mi nebylo zapotřebí ohně očištěného, pro ty, jenž spasení budou, avšak ale tak jako skrze oheň. Proč asi? Zajisté jen proto, poněvadž zde na základě staví dříví, seno a strniště. Kdyby zlato, stříbro a drahé kamení stavěli, byli by před oběma ohni bezpečni, nejen před věčným, jenž na věky bezbožníky mučiti bude, nýbrž i před ohněm, jenž očišťuje ty, kteříž skrze oheň spasení budou.“ A o tomtéž výroku sv. Pavla praví slovutný vykladatel písma Allioli: „Oheň, o němž apoštol zde mluví, může toliko býti ohněm očištěným, kterýž ještě dočasně k očišťování neúplně čistých duší hoří, až při posledním soudu ve všeobecném ohni světovém (II. Petr. 3, 10—13) se skončí a uhasne.“ — Podobně vysvětlují místo to jednoglasně všickni sv. otcové, ano právě v tomtéž smyslu pronesl se sněm Florentinský v posledním sezení.

4. Důkazy z apoštolského podání o jsoucnosti očiště.

Již ve třetím století mluví Tertullian o obětech za mrtvé jakožto o podání apoštolském (B. de coron. c. 3.), a sv. Jan Damascenský dí v řeči své o zemřelých: „Učeníci a apoštolé božského Spasitele, kteřížto Slovo věčné viděli a živý obor celého světa obrátili, odkázali nám v nauce své, abychom v nepoškvrněných a v životodárných tajemstvích oběti mše sv. památku věrných zemřelých konali.“ Ku stvrzení toho uvádí v téže řeči ještě svědectví sv. Chrysostoma těmito slovy: „Onen Jan, jenž pro svou výmluvnost Chrysostomem t. j. Zlatouústým se nazýval, učí: od velemoudrých učeníků Páně nebylo lehkovážně aneb snad náhodou nařízeno a církvi odevzdáno, aby kněz v úžasných tajemstvích modlitby za duše zemřelých konal.“ Podobně píše sv. Řehoř Nisejský: „Nikoliv bez příčiny a bez prospěchu bylo od apoštolů a učeníků Kristových ústně podáno, což i v církvi Boží zákonní moci nabylo, že užitečno a Bohu velmi příjemno jest, aby památka v pravé víře zemřelých při slavnosti božských tajemství se konala.“ (Blos. collyr. haer. app. 7, 5.)

Konečně sv. Augustin podává nám své úplné přesvědčení o tomto apoštolském podání, týkajícím se očiště, an ve svém pojednání o zemřelých píše: „Dočítáme se v knize Machabejské, že oběti za mrtvé přinášeny byly; avšak kdyby i o tom v písmě sv. starého zákona pražádné zmínky nebylo, pak vážnost celé církve, kteráž tento zbožný obyčej zachovává, má nemalou váhu, poněvadž v modlitbách, u oltáře ku Pánu Bohu od kněze přednášených, doporučení a přímluva za zemřelé se činí.“

5. Důkazy z ustanovení církevních o jsoucnosti očiště.

Církev přesvědčení své, že jest na onom světě místo, jež slove očištěc, svými ustanoveními a ustavičnými obyčejí a obřady při pohřbech a slavnostech za zemřelé, jakož prastarými řády mšešními vždy na jevo dávala a na sněmích slavně

za článek víry prohlásila: k. p. ve dvou sněmích Karthaginských, ve čtvrtém Lateranském a v posledním Tridentském. Tento poslední pronáší, „že v očištění zadržené duše pomocí věřících, zvláště však příjemnou obětí oltářní úlevy dosahují;“ ano i klatbou stíhá ty, jenž by tvrdili, „že po obdržení milosti ospravedlňující každému kajícímu hříšníkovi tak vinna se odpouští a tak věčný trest se shlazuje, že nezbývá žádného časného trestu, jenž by se v očištění zapraviti měl.“

Medailka.

Jistý vojenský duchovní sděluje z jedné bavorské pevnosti následující událost:

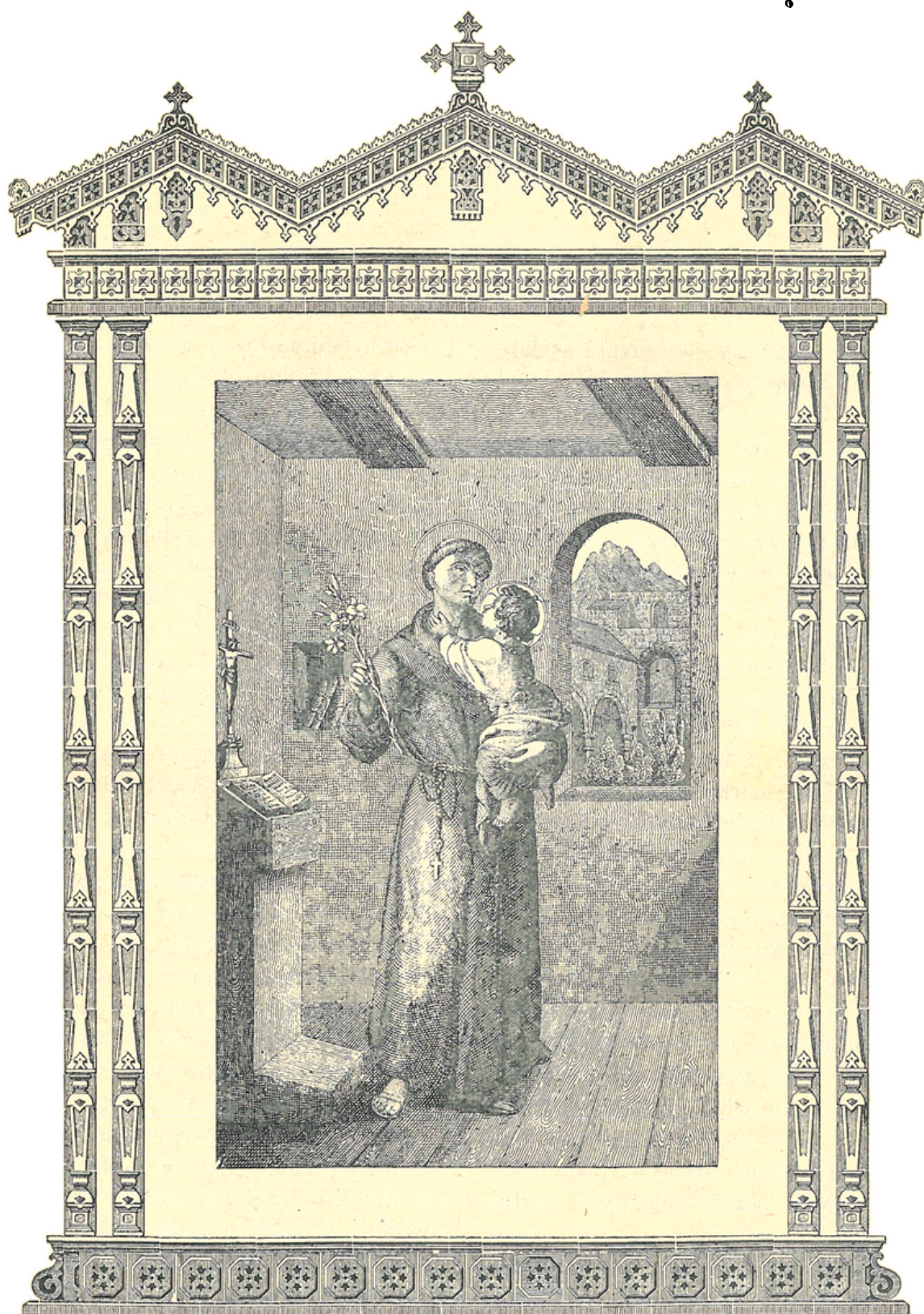
„Jednoho dne nalezl jsem v nemocnici jednoho těžce nemocného Francouze. Smrt měl, jak se říkává, přímo na jazyku; a šlo tu pouze o zachování duše. Ale, bohužel, nešťastník ten nechtěl nic, ani o lítosti, ani o zpovědi vědět. Od prvního sv. přijímání nevěšmi si více stolu Páně a v pustém blouznění světským zapoměl na všechno — i na milosrdenství Boží. — Já mu donlouval, sladce a trpce, já mu mluvil o dobrém pastýři, o otci marnotratného syna; pak aby v sobě vzbudil důvěru ku Spasiteli, který kajícímu lotru na kříži odpustil; já mu ukázal svůj malý křížek, jímž se nejeden umírající voják potěšil; já mu jej podal k ústům — k políbení — on však nevrle se odvrátil; ach, odvrátil se od Toho, který vši lásky naší hoden jest. Co si počíti? Já mu na mysl uvedl arci také peklo se vším trápením, do něhož nekající hříšník pádí — ale nuže, co jsem měl více činiti? Již jsem opouštěl toto tvrdé srdce, abych později opět to s ním zkoušel.

Tu jsem si zpoměl, že při sobě nosím medailku Matky Boží. Já jednu vyndal a vracím se s ní k nemocnému

„Vidíte medailku — o vy zajisté dobře znáte medailku Matičky Boží: vy jste i v mládí jednu nosil, o tom

nepochybuji, tať je ve Francouzku známa v každé křesťanské rodině.“ Nemocný se zahleděl do medailky. „Ano, já ji znám,“ pravil, a jak medle jsem mu ji přiložil na ústa, hle v tom ji políbil. „Děkuji Vám,“ připojil; a tu upomínky na katolickou víru zračily se v očích jeho. „Nyní jest vyhráno,“ myslím si, zavěsil jsem mu medailku okolo krku a díím: „Mé dítě, důvěřujte se v tuto Matku, a všechno bude dobře!“ Na to vyndal jsem ještě jednu svůj křížek, a hle — nyní líbal obracející se i tento křížek vroucně. Skrze Matku přišli jsme k Synovi. Nyní došlo na to, abychom spěchali od Syna k Otci. — I to se zdařilo. Po čtvrt hodině padl opět jeden marnotratný syn do náručí otcova. Po skroušeném vyznání vyřkl Otec nebeský milostivě: „Mé dítě, nyní se radujme a hodujme!“ Božským pokrmem posilnila se duše tato na velikou cestu. — Když jsem se za hodinu vrátil, umřelo již bylo toto dítě Boží a radost byla před anděly Božími v nebi nad tímto pokání učinivším. — O té medailce! o té dětině lásky k Marii! — o Srdce Božského, plné slitovávání! — jaké prameny milosti prýští se z Tebe pro ubohé hříšníky! —

O vzývejte Marii, matku milosrdenství a slitování Božího, a nezhřešíte; pakli by kdo hřešil, utíkej se k Marii, Ona jest outočiště hříšníků, Ona nedá ti zahynouti věčně. —ř—

Důvěra ve sv. Antonína Paduanského. V lese u rybníka na statku hraběnky V. v. D. jest na jednom stromě zavěšen obraz sv. Antonína Pad. ve vkusné dřevěné kapličce

a ovdovělá hraběnka V. přicházívá v létě častěj na toto místo, které, zdá se, jest jí velmi milo. Mnohého čtenáře z okolí D. bude snad zajímati zvědět, proč asi hraběnka sem chodí a jakým způ-

sobem přišel sem ten obrázek svatého Antonína.

Hraběnka V. jest po celém okolí známa a milována pro svou dobrotivost a zbožnost a nevědomky dává bohatým i chudým, vznešeným i prostým překrásný příklad křesťanského života. Po smrti svého manžela dává si především záležeti na dobrém vychování svých 2 synů, skvělé to naděje oné staročeské šlechtické rodiny. Po zvěcnělém svém choti má zvláště jednu památku v největší úctě — kadeř jeho vlasů, zadělanou v zlatém náramku, který vždy nosí. Jedenkrát, za jednoho krásného odpoledne v prázdninách vyzvala své hosty ku procházce do lesa nedaleko zámku, u rybníka a prodleli tam v milém rozhovoru celé odpoledne. Večer vrátivši se domů spozorovala hraběnka, že nemá na ruce zlatého náramku, že jej v lesíku musila ztratiti. Žádná jiná ztráta nebyla by ji tak mrzela a tak nenahraditelnou byla, jako právě ztráta této nejmilejší památky; pročež hned druhého dne ráno bylo všechno zámecké služebnictvo na nohách a hledalo v lesíku ztracený náramek — ale marně; hledalo i třetího dne a osadníci dozvědění se o tom hledali také a ač křížem křížem prošli všechna místa, kudy hraběnka byla se procházela, a ač co nejbedlivěj vše pro pátrali, ničeho nenašli. Jeden z hostů, bratr vychovatelův, — nyní již biskupem v Čechách — přemítaje ve své komnatě o oné ztrátě zpoměl si, že ve Vlaších mají lidé v obyčeji, když něco ztratí, především k sv. Antonínkovi Paduanskému se modliti a obyčejně že ztracenou věc pak nacházejí. I použil také toho prostředku, pomodlil se ihned pln důvěry k tomu světcovi a dal se pak také na hledání. Zašel přímo k jednomu stromu, u něhož hraběnka při procházce byla si odpočinula, a hle! tu ležel lesk-

noucí se náramek, který celá tlupa hlídačů po dva dni nemohla najíti, ač kolem toho místa nejednou přešli.

Šťastný nálezce přičítal tuto „náhodu“ jedině modlitbě k sv. Antonínu a uhodnuv úmysl hraběnčin dal ihned od sousedního p. faráře obraz sv. Antonína malovati, od stolaře kapličku na strom upravit a ve třech dnech již visel v ní obraz, památka vděčnosti, na důkaz, že pravdu má lid, vzývá-li sv. Antonína, aby pomohl ztracenou věc vypátrati, aneb jiného svatého v některé záležitosti, které církve sv. ho za patrona ctí.

Z Hnojic. (Vzpomínky na renovaci, čili obnovu sv. misie.*) Již opět rok kloní se ku konci, v kterém člověk od Boha trojjediného tak mnohým dobrodiním nadělen bývá; srdce pak vděčné na dobrodiní tak rádo vzpomíná a Bohu svému díky vzdává.

A což nebylo to dobrem velikým, nebyla to milost velká od Pána, kterou nás v zacházejícím roce poštědřil, neplesá-liž srdce naše, když vzpomene na obnovu sv. misie?

V minulém roce těšil kazatel na konci sv. misie zástup hlasitě plačící slovy: „Dá-li Pán Bůh, na rok opět se shledáme!“ A hle, Pán popřál, že jsme letos opět se shledali: neboť 14. dubna počala obnova sv. misie, trvala do 21. dubna a potkala se s účastenstvím opět velikým.

Velectih. OO. misionáři přišli, aby shlédli, zdaliž to símě slova Božího, kteréž v minulém roce rozsívali, vzrůstá, kvete, užitek přináší aneb zdaliž snad nepřítel člověk nenasel koukole mezi pšenici, přišli, aby co ochotní, neunavní dělníci na vinici Páně pole čistili a pšenici k vzrůstu nápomocni byli. A milost Boží žehnala i tentokráte práci, radost měli velectih. OO. ze símě květoucího a užitek přinášejícího, milo jim bylo

*) Zpráva o misii v Hnojicích viz „Škola B. S. P.“ roč. X. čís. 7.

dlíti v tom chrámě Božím posluchači naplněném a tak krásně vůkol uvitř od horlivých panen Hnojických a Žerotínských ověnčeném. Ten věnec, horlivé panny, který jste uvidy k oslavě sv. misí, ten vily jste i ke cti sobě. — Okrasa ta zůstala ve chrámě i když již bylo dávno po obnově, neboť byla radostnou upomínkou na ni.

Nával ku sv. zpovědi byl jako vloni veliký ano neočekávaný, tak že se až i jedenkrát nedostávalo nebeského chleba při společném sv. přijímání.

Kázání vůlí a srdcem býbající měli velectih. OO. P. Ig. Rychtarský, rektor, P. Karel Nováček, P. Jakub Kugel, P. Ig. Blaha a ve zpovědi napomáhal pro veliký nával lidu též staříček P. Ig. Zirnig.

Těch 7 dní obnovy sv. misie zdálo se býti jen několik hodin; tak rychle plynul ten čas v horlivosti a upřímnosti křesťanské a všichni účastníci byli jedno srdce a jedna duše toužící hodně mnoho získati z milostí podávaných. Renovace ukončena byla v pátek slavně večerním kázáním, kteráž na rozloučenou měl veleďustoj. p. P. rektor Ig. Rychtarský k stálosti a horlivosti napomínaje, ku lásce k Ježíši Kristu a jeho sv. církvi, k oddanosti ku svým duchovním pastýřům. Uděleno bylo papežské požehnání, načež rozléhalo se kostelem slavné „Te Deum laudamus.“

Krásný článek vřvy katolické o „Obcování Svatých“ jevil se též v čas obnovy sv. misí. Dříve než odešli velectih. OO. vzpomenu též na v Pánu zesnulé farníky Hnojické, kteřížto zajisté by byli rádi misím přítomni bývali, kdyby byli mezi živými na tomto světě. Avšak oni již jsou na věčnosti; s nimi ale jsme vazbou společného obcování spojeni a jim napomáhati jsme povinni, nebo slovo Boží nás učí, že svaté a spasitelné jest myšlení za mrtvé se modliti. Protož bylo v sobotu ráno ještě přiměřené kázání, zpív. rekviem za zemřelé farníky, na to

od veleďustoj. p. děkana Frant. Sobka veden byl na hřbitov veliky (asi 1500 duší) krásně spořádaný průvod. Na prostranném hřbitově rozestavil se lid kol kolem, veleďustoj. p. děkan František Sobek s assistencí modlitby za v Pánu zesnulé vykonal, načež velectih. O. Karel Nováček, stoje u kříže u hrobů v Pánu zesnulých duchovních správců farnosti Hnojické a uprostřed hrobů v Pánu zesnulých farníků Hnojických, dal jménem svých spolubratrů, kteřížto přítomni již nebyli a z nichžto dva již byli odešli, aby jinde misii konali, všem naposled „S Pánem Bohem!“ a lid stoje vůkol opětoval bolestně: „S Pánem Bohem!“

Dokončeno jest tedy s pomocí Boží to dílo, kterému hned z počátku někteří se protivili i jiným namlouvající otřepnými frásami, jaké že to neštěstí bude pro farnost když vvpp. misionáři přijdou, že slunce se zatmí, měsíc nedá světla, že nastane pak ve farnosti úplná tma, na to pak následovati bude strašný zmatek. Avšak nebylo to neštěstím pro farnost, nýbrž právě velikým štěstím, nenastala tma, nýbrž světlo slova Božího svítilo farníkům na cestu k životu věčnému, mnohý se lépe poznal, s Bohem smířil a pokoj pravý zavládl u všech, kdož upřímné účastenství na sv. misích brali, a mohou teď tím ochotněji pracovati ku blahu svému, církve a vlasti.

Tobě, Otče nebeský, tedy vroucí díky vzdáváme na konci tohoto roku za všechna nám prokázaná dobrodiní, obzvláště za milost ss. misí. Dejž, abychom na dobrou předsevzetí činná nezapomínali, zlého se varovali, v dobrém prospívali, před úskoky nynějšího světa se na pozoru měli a poněvadž jsi nám v Synu svém posilu nebeskou zanechal, dejž, abychom rádi a ochotně k Němu v nejsvětější Svátosti Oltářní se utíkali. To činívali tak rádi první a všichni horliví křesťané v čas těch nejtěžších bojů a hle zvítězili. I

my bojujeme nynějšího času boj též veliký a někteří z toho druhdy dobrého lidu Moravského stali se již nedobrymi, stydíce se za slovo Boží. O jak rádi pospíchali vstříc sv. Cyrillu a Methoději, těmto prvním slovanským misionářům vlasti, dobří naši předkové Moravané. Proto prosil sv. Cyrill umíraje v Římě svého bratra Methoděje: „Neopouštěj toho dobrého lidu Moravského!“ Péče o spasení milovaného lidu a zdar víry křesťanské ve vlastech našich byly odkazem bratrským a krásným důkazem veliké lásky jeho k Slovanům. O kéžbychom sobě vážili vždy toho daru nebeského, víry svaté katolické, tohoto pravého světla, abychom nezabředli do tmy nevěry a materialismu věku nynějšího. Kéžbychom uvážili, že bez pravé víry Kristovy nelze, aby se zachoval, vzdělal a zvelebil kterýkoli národ. Bože Duše sv. osvěcuj a k dobrému povzbuzuj nás a všem rozséváčům símě Tvého a zastancům pravdy Tvé ráčiž to odměniti radostí věčnou!

Sv. dětství na Skalce. Ještě neuplynul rok, co zde zaveden spolek sv. dětství, a již nese utěšené ovoce.

Ježíšek ubytoval se sice v dědině chudičké, ale zdaleka volá sem duše zámožnější, které jako druhdy tři králové značné dary k nohoun jeho snášejí. Vaše brožůrky a obrázky sv. dětství konají platné služby a jsou vzdálenějším vůdčí hvězdou k středišti spolku. Během jara a leta sebráno a odvedeno 70 zl. 70 kr. Již tato částka nás uspokojila. Týden Svatováclavský však nás překvapil mnohem větším darem; z Kladských hor přinešeno v neděli v oktávu sv. Václava 80 zl. — jež jsem Vaší Důstojnosti již poštovní poukázkou odeslal. Napadlo mi, že i tento sv. kníže a dědic České země pohanské dítky kupoval, v křesťanském náboženství cvičiti a sv. křtem do církve

Kristovy přijímati velel. Tou příčinou jest sv. Václav všem horlitelům sv. dětství v Česko-moravské vlasti — vzorem spanilým a prostředníkem velmocným. Sám jsa panicem, rodinu četnou pro království nebeské odchoval. Dle jeho příkladu utekla se nedávno jedna panna ke spolku sv. dětství a poslala značné výkupné na pohanské dítky, když jí její vdaná sestra vytýkala, že pro nebe žádné dědice nevychová.

Za svrchu uvedenou částku 80 zl. má býti vykoupeno 8 dítek, křtěných na jména:

Josef Benedikt, Alois Jan Maria a Pavel František Seraf (s heslem: „Chvalte Pána všichni národové!“)

Maria Anna, Filumena Růžena z Viterbo a Anežka Klára (s heslem: „Obrať k nám své milosrdné oči ó Maria!“)

Michal (s heslem: „Když Bůh s námi, kdo proti nám!“)

Antonín Julius (s heslem: Nejsv. Srdce Ježíše a Marie smilujte se nad námi!“)

Tak nám bylo nebem přáno, během prvního roku 150 zl. 70 kr. pro sv. dětství docíliti. Budiž ze všeho čest a sláva jedině Pánu Ježíši, jenž co dítě od pohauů dary přijal, a nyní pohanům a jich dítkám dary posíláti nepřestává!

Svěcení sochy Marie Panny Lurdské v Ossově-Bytišce konalo se dne 7. října v růžencovou neděli způsobem co nejslavnějším. Socha posvěcena od důst. p. děkana Náměstského, za assistencí 7 kněží, kostelíček Bytišský roztomile uvnitř okrášlený, ale pro takové případy malounký, ani z menší části nemohl obsáhnouti nábožný lid z celého vřkolí sem přišedší, socha sama s překrásnou

kurunou na hlavě byla na zvlášť upraveném oltáři pobočným postavena. *)

Nápadné jest, že při všech 3 slavnostních svěceních těchto soch Marie P. Lurdské, které se během jediného roku v našem okolí konaly, a sice v loni v Pišelu, v červenci 1877 v Tasově a konečně v Bytišce, povětrnost obyčejně před samou slavností nepříznivá vždy v den slavnostní se patrně změnila, tak že se všechny ty 3 slavnosti mohly s patřičnou okázalostí odbyvati. Patrný to jakýsi tajemný vliv vyšší mocnosti.

Dejž Bůh, aby úcta k Marii Panně u zdejších katolíků, jenž ve třech farnostech vedle sebe ležících tolikero obětí

k zakoupení oněch překrásných soch Marie P. Lurdské přinesli, vždy více se zmáhala a jim k časnému i věčnému blahu napomáhala!

Podotýkám, že i tato třetí socha byla objednána prostřednictvím neunaveného horlitele pro čest a chválu Marie Panny Lurdské P. Methoda Jelínka, kapucína v Gmundenu v Horním Rakousku, jehožto ochotnost můžeme všem, jenž si buď pro příbytek vlastní neb kaplu aneb chrám P. chtějí v pravdě krásnou sochu Marie P. objednat, co nejvřeleji doporučiti. Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás!

Milodary B. Srdce Páně.

Píše se nám z jedné osady P. na Moravě: Čtouce často o blahodárných účincích sv. missie a znajíce je z vlastní zkušenosti, velice jsme si toho přáli, by i v naší farnosti se konati mohly. Ale pro různé překážky zdálo se, že přání naše nikdy se neuskuteční. I obrátili jsme se k Božskému Srdci Páně a v 9denní pobožnosti jsme Je prosili, by oné milosti nám a celé farnosti dopřiti ráčilo. A hle! co po lidsku zdálo se nemožným, pomocí Božského Srdce Páně již je k nevyslovné naší radosti a ku přehojunému prospěchu celé veliké farnosti naší již vykonáno. Letos odbyvány u nás misie za převelikého účastenství lidu. Božskému Srdci Páně buďž za to věčná čest a chvála! —

Od Uherského Brodu. Kolikrát jsem četl ve „Škole B. S. P.,“ jak mnozí v rozličných potřebách když

se utíkali k nejsv. Srdci Páně vyslyšení a pomoci došli. I já jsem byl pomocí velmi potřebný; nebo jsem byl po 2 roky dřením v nohou tak zbřdovaný, že jsem ani chodit, ani ležet, ani sedět nemohl, a kolikrát jsem si pomyslíl, že když by mně Bůh i života prodloužil, že budu jen pouhým žebrákem. Užíval jsem všemožných prostředků, ale marně. Byl jsem v koupelách a dření mně pravda utichlo, ale nohy bolely vždycky, vlády jsem v nich neměl žádné a v kotníkách mně opuchaly. I umíníl jsem sobě, že se budu denně modliti k nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panny Marie a k sv. Josefovi, a modlím se každý den a nepřestanu dokud živ budu ctíti toto nejsv. Srdce, nebo hle! já takový bídák jsem docela zdráv až na nepatrné známky v nohou a pracuji a konám takové věci, jakých bych nebyl s to vykonat ani ve svém mládí, já 74letý stařec! A kdo to

*) Celá úprava oltáře se sochou stála okolo 500 zl. r. č., na kterýžto obnos jeden ctitel Marie Panny samotný téměř 200 zl. přispěl.

způsobil? Žádný jiný než toto nejsv. Srdce Ježíšovo a proto buďž stotisíckrát pozdraveno i nejčistší srdce P. M. a sv. Josefa. Račte těchto pár řádků uveřejnit ve „Škole B. S. P.“ a přijmout tento maličký nepatrný dárek, který jsem slíbil „sv. dětství“ 5 zl. a na chrám Páně ve Filipsdorfě 2 zl.

N. N. rolník od Uh. Brodu.

Z Příbrami. Prosím o uveřejnění mých nejvroucnějších děků B. Srdci P. Ježíše, které jsem dle svého daného

slibu povinnu vydati za dosažení úlevy ve velkých bolestech zubů a hlavy. Když rozličné prostředky byly marny, napadlo mi, vzítí své útočiště k Božskému lékaři a vykonati 9denní pobožnost sestávající z litaní k B. S. P. a budu-li vyslyšena a uzdravena, ve „Škole“ to uveřejniti. A hle! již druhý den jsem byla zbavena bolestí těch a nyní jsem úplně zdráva, začez buď vzdána nejsvětějším Srdcím Pána Ježíše a jeho přemilé Matky neskončená čest a sláva.

M. Š.

Zlatá zrna.

Nevíte ni dne ni hodiny smrti. — Protože všichni umřítí musíme, mějme se na pozor, aby nás neuprosná smrt nepřekvapila v stavu smrtelného břicha! Před několika roky sedělo v jednom hostinci německém několik hostů, kteří si při sklenici piva rozličné vyprávěli věci. Mezi jiným rozmlouvali též o smrti a o nejistotě hodiny smrti. — Tu se jeden již sice obstarlý ale silný muž vytasil se svým rozumem fka: Což, to je pravda, že nevíme kdy umřeme; ale to vám povídám mili kamarádi, že dnes zajisté neumru. Na to mu pravili, že ani to nemůže s jistotou tvrditi; neboť snadno může člověka mrtvice raniti aneb jiné neštěstí potkati, které snadno učiní konec životu lidskému. Než nedal si ničeho namítati a pravil, že se s nimi vsadí o nevím co, že dnes neumře. Zatím obrátila se řeč na jiné věci. Za chvíli odešel ten, co to tak tvrdil, že dnes neumře, domů. Při odchodu přál všem dobrou noc a šťastné shledání na druhý den. Za chvíli sotva odešel, bylo slyšeti ve světnici veliký hřmot, jakoby někdo byl spadnul. Hosté hned vyběhly se světly ven se podívat, co to bylo a — co vidí? — Svého kamaráda na schodech ležeti — mrtvého. Jda totiž po tmě po schodech dolů, spadnul a roztrástil si hlavu. Plni dojmu rozešli se hosté hned, a mnohému asi napadla ona slova Božského Spasitele: „Nevíte ni dne ni hodiny smrti.“ (Pravdivý příběh. Srov. Filoteu 6. roč.)

Jaká pak bude tvá smrt? Taká, jak jsi se na ni připravil. Protož dobře praví přísloví: „Jaký život, taková smrt.“

V jistém městě v Rakousích, tak vypravoval jednou misionář na kazatelnici, žil spustlý člověk, jenž se nejvíce zdržoval v hospodách; o náboženství a o kostele, jak to obyčejně u takových bývá, nechtěl ani slyšeti. Jednoho dne, vida kněze s Nejsvětějším jíti k nemocnému, tak daleko se ve své bohaprázdné spustlosti zapoměl, že veřejně pravil: „Ke mně ať se žádný knězour neopovází přijíti; tu můj pes, pravil dále s pekelným smíchem, ten mi musí při mé smrti pomoci.“ A co se stalo? Brzo na to vracel se jednou večer opilý z hospody. Musel jíti přes most. Byloť to právě v čas, kdy bylo v řece málo vody. Opilec zbloudil, místo co by šel na most, šel k řečišti. Druhého dne ráno našli jej lidé, an ležel mrtev obličejem v bahnisku obrácen a na něm ležel černý jeho pes. — Jaký život, taková smrt. V bahnisku nepravosti žil, v bahnisku řeky zemřel. Žil bez náboženství, jako zvíře nerozumné, a zemřel jako zvíře, bez kněze, bez modlitby, bez poslední útěchy a bez posledního požehnání. Jaký život, taková smrt!

V měsíci prosinci

modleme se

za doplnění pravé úcty k Panně Marii, ku královně nebes i země.

Brzo dva tisíce let jest již od onoho věčně věkův požehnaného dne, kdy utvořeno bylo srdce panny, o které od počátku světa bylo předpověděno, že potře hlavu ještěra; hle, již 1877 let jest tomu, co Maria byla počata bez poškrvny všakého hříchu, — a ještěr pekelný, ďábel pozdvihuje své zlobyplné hlavy výše než kdy jindy!

My slavíme již po 23té památku onoho dne, kdy neslýchaná přednost „Panny neposkrvněné“ byla za pravdu svaté víry prohlášena v hlavním městě světa křesťanského, a náměstek Krista Pána vyslovil tehda ty naděje, které věřící staví na tuto novou slávu Bohorodičky, asi v následujících slovích:

„Očekáváme s nejpevnější důvěrou, že pomocí blahoslavené Panny Marie církev, naše svatá matka, se vyprostí od všech protivenství a zvítězí nade všemi bludy že pokvete po celém okršku země a slovem pravdy že shromáždí všechny duše v jednom jediném stádcí a ovčinci pod jediným pastýřem Ježíšem Kristem.“

Jest již třiadvacet let tomu, co náměstek Kristův toto vyslovil a po celém světě to se ozvalo; a aj, církev svatá na místo aby svobodna byla a vítězila, jest pronásledována s větší krutostí, než kdykoli jindy, a zdá se, že již podléhá pod rány rozrušeného záští. Což tedy je zklamána naše naděje? Zmýlili se svatí, když vypravovali o úmyslech Božích a o smyslu jeho příslibení? A Maria přestala již býti „pomocnicí křesťanů?“ kdežto druhdy nápomocna byla církvi svaté v okolnostech i méně nebezpečných, odepřela nyní, v hodině největšího nebezpečí, pomoci, která má pojistiti vítězství zbraní Kristových nad zbraněmi satanášů? Či slíbila Panna Maria nám pomoc jediné pod nějakou výminkou, jejíž splnění od nás závisí? Pakli tomu tak, závisí to pouze od nás, aby Bohorodička se svou pomocí neotálela, splníme-li jen, co ona žádá. Co ale od nás žádá? Ne právě ona, nýbrž Ježíš Kristus žádá od nás, abychom všechno, cokoli spasitelného konáme, s její pomocí konali, skrze ni Bohu obětovali, jejími rukama Bohu přednášeli, — slovem ji za prostředkyní měli mezi sebou a Spasitelem a nejsvětější Trojicí. Nečiníme tím žádné ujmy Ježíši Kristu, naopak jeho přání předcházíme, chtěme zvelebiti Jeho nejsv. Máteř, která v době jeho strádání na zemi proto více v pozadí byla, aby, jak sv. Dyonys praví, pro svou vznešenou svatost od lidu k modloslužbě nakloněného nebyla snad za Boha držána. Nyní ta obava ovšem již odpadla; vímeť dobře rozdíl mezi Bohem a jeho tvorem, byť i nejsvětějším a proto každá úcta, kterou Bohorodičce vzdáváme, týká se zároveň i Její Syna Ježíše Krista, který zajisté ve své božské moci ničeho nám neodepře, oč jej prositi budeme ve jmenu Jeho máteře Panny Marie.

Božské Srdce Ježíše! skrze neposkrvněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za to, aby všichni Tvoji sluhové, chtějí-li přijíti k Tobě, pochopili onen hlas, kterýs nám dal neposkrvněným srdcem své božské Matky. O Ježíši! pouč nás, dej aby v našem srdci panovala Marie Panna a vzbudila touhu po Tvém království v nás. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého Božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrille a Methode orodujte za nás!